

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Sprawozdanie roczne z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013

PROGRAM OPERACYJNY	Cel KONWERCENCJA
	Kwalifikowany obszar POLSKA/WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE (NUTS 2)
	Okres programowania 2007-2013
	Numer programu (CCI) 2007PL161PO012
	Nazwa programu REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO NA LATA 2007-2013
SPRAWOZDANIE ROCZNE Z WDRAŻANIA PROGRAMU	Rok sprawozdawczy 2014
	Data zaakceptowania sprawozdania przez Komitet Monitorujący

Andrzej Buła

Antoni Konopka

Roman Kolek

Tomasz Kostuś

Grzegorz Sawicki

SPIS TREŚCI:

	Spis tabel, wykresów, map i schematów	5
	Wykaz skrótów	11
1.	Informacje wstępne	13
2.	Przegląd realizacji programu operacyjnego.....	14
2.1	Realizacja i analiza postępów	14
2.1.1	Informacje na temat postępów rzeczowych programu operacyjnego	14
2.1.2	Informacje finansowe	14
2.1.3	Informacja nt. podziału wykorzystania funduszy wg kategorii interwencji	15
2.1.4	Pomoc w podziale na grupy docelowe	17
2.1.5	Pomoc zwrócona lub ponownie wykorzystana	17
2.1.6	Analiza jakościowa (poziom programu)	18
2.1.6.1	System realizacji Programu	18
2.1.6.2	Postęp finansowy i rzeczowy	23
2.1.6.3	Rekomendacje Komisji Europejskiej	42
2.1.6.4	Rekomendacje Instytucji Zarządzającej i innych instytucji	43
2.1.6.5	Instrumenty inżynierii finansowej	45
2.1.6.6	Realizacja założeń Strategii EU 2020	50
2.1.6.7	Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego	59
2.2	Informacja na temat zgodności z przepisami wspólnotowymi	62
2.2.1	Zasada równości szans	64
2.2.2	Zasada partnerstwa	64
2.3	Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze	67
2.4	Zmiany w kontekście realizacji programu operacyjnego	68
2.5	Zasadnicze modyfikacje w rozumieniu art. 57 rozporządzenia nr 1083/2006	71
2.6	Komplementarność pomocy z innymi instrumentami wsparcia	72
2.6.1	Opis osiągniętej komplementarności i uzyskanych efektów synergii.....	72
2.6.1.1	Przykłady zastosowanych mechanizmów wraz z opisem projektów komplementarnych	72
2.6.1.2	W świetle badań ewaluacyjnych	76
2.6.2	Cross-financing	76
2.6.3	Mechanizmy unikania podwójnego finansowania działań realizowanych w ramach polityki spójności z działaniami realizowanymi w ramach Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej.....	79
2.6.4	Kontrole krzyżowe w zakresie odpowiedzialności Instytucji Zarządzającej	82
2.7	Monitorowanie i ocena	83
2.7.1	Działania Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Pośredniczącej II stopnia	83
2.7.2	Komitet Monitorujący RPO WO 2007-2013	83
2.7.3	Badania ewaluacyjne	88
2.7.3.1	Okresowy plan ewaluacji RPO WO 2007-2013 na 2014 r.	88
2.7.3.2	Zmiany w Okresowym planie ewaluacji RPO WO 2007-2013 na 2014 r.	89
2.7.3.3	Badania ewaluacyjne przeprowadzone w 2014 r.	89

2.7.3.4	Monitoring wdrożenia rekomendacji badań ewaluacyjnych	94
2.7.3.5	Grupa Sterująca Ewaluacją i Monitoringiem	95
2.7.3.6	Opolska Konferencja Monitorowania i Ewaluacji Polityk Publicznych	96
2.7.3.7	Plan ewaluacji na 2015 r. - planowane badania ewaluacyjne.....	96
3.	Postęp wdrażania programu wg Osi priorytetowych	97
3.1	Oś priorytetowa 1 <i>Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu</i>	97
3.1.1	Osiągnięcie celów i analiza postępów.....	97
3.1.2	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi.....	136
3.2	Oś priorytetowa 2 <i>Spółeczeństwo informacyjne</i>	137
3.2.1	Osiągnięcie celów i analiza postępów.....	137
3.2.2	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi.....	152
3.3	Oś priorytetowa 3 <i>Transport</i>	154
3.3.1	Osiągnięcie celów i analiza postępów.....	154
3.3.2	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi.....	173
3.4	Oś priorytetowa 4 <i>Ochrona środowiska</i>	175
3.4.1	Osiągnięcie celów i analiza postępów.....	175
3.4.2	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi.....	194
3.5	Oś priorytetowa 5 <i>Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe</i>	196
3.5.1	Osiągnięcie celów i analiza postępów.....	196
3.5.2	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi.....	216
3.6	Oś priorytetowa 6 <i>Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych</i>	218
3.6.1	Osiągnięcie celów i analiza postępów.....	218
3.6.2	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi.....	233
3.7	Oś priorytetowa 7 <i>Pomoc techniczna</i>	234
3.7.1	Osiągnięcie celów i analiza postępów.....	234
3.7.2	Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi.....	242
4.	Programy z EFS: spójność i koncentracja	243
5.	Programu EFRR/Fundusz Spójności: duże projekty	243
6.	Pomoc techniczna	243
7.	Promocja i informacja	246

Spis tabel, wykresów, map i schematów

- Tabela 1.* Postęp fizyczny programu operacyjnego
- Tabela 2.* Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w euro) – w danym roku oraz narastająco
- Tabela 3.* Podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego wg kategorii
- Tabela 4.* Postęp fizyczny Osi priorytetowych
- Tabela 5.* Wskaźniki kontekstowe – zestawienie dla województwa opolskiego i porównanie
- Tabela 6.* Matryca priorytetów, obszarów, celów i inicjatyw flagowych Strategii Europa 2020 oraz kategorii interwencji realizowanych w okresie programowania 2007-2013 w ramach RPO WO 2007-2013
- Tabela 7a.* Wpływ projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 na Strategię UE dla Regionu Morza Bałtyckiego
- Tabela 7b.* EFRR a SRMB
- Tabela 8.* Wskaźniki kluczowe (core indicators) 2007-2013
- Tabela 9.* Matryca instrumentów finansowych dla Sprawozdań za 2014 r.
- Tabela 10.* Liczba i wartość EFRR umów w podziale na obszary wsparcia
- Tabela 11.* Grupy docelowe w ramach RPO WO 2007-2013
- Tabela 12.* Nabory wniosków w procedurze konkursowej i pozakonkursowej przeprowadzone w ramach RPO WO 2007-2013 od uruchomienia Programu
- Tabela 13.* Nabory wniosków w procedurze konkursowej i pozakonkursowej przeprowadzone w okresie sprawozdawczym (01.01 - 31.12.2014 r.)
- Tabela 14.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w sektorze przetwórczym w podziale na rodzaje wytwarzanych produktów od uruchomienia Programu
- Tabela 15.* Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych perspektywy finansowej 2007-2013
- Tabela 16.* Indywidualne projekty kluczowe w ramach RPO WO 2007-2013
- Tabela 17.* Indywidualne projekty kluczowe w ramach RPO WO 2007-2013 w podziale na osie priorytetowe i obszary wsparcia
- Tabela 18.* Poziom realizacji wskaźników produktów i rezultatu Działania 1.2 od uruchomienia Programu
- Tabela 19.* Stan wdrażania działania 1.2 od uruchomienia Programu
- Tabela 20.* Środki faktycznie wypłacone przez fundusze ostatecznym odbiorcom
- Tabela 21.* Struktura udzielonych pożyczek/ poręczeń wg przedmiotu działalności gospodarczej określonej przez pożyczkobiorców/ poręczeniobiorców
- Tabela 22.* Stan wdrażania projektów FRŚiWIL, ORFPK raz WFOŚiGW
- Tabela 23.* Poziom alokacji, kontraktacji i płatności dla projektów w ramach RPO WO 2007-2013 wpisujących się w inicjatywy flagowe *Strategii Europa 2020* w podziale na kategorie interwencji
- Tabela 24.* Poziom alokacji, kontraktacji i płatności dla projektów w ramach RPO WO 2007-2013 wpisujących się w cele cząstkowe *Strategii RMB* w podziale na kategorie interwencji
- Tabela 25.* Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem *cross-financingu* od uruchomienia Programu
- Tabela 26.* Wydatki objęte *cross-financingiem* w ramach zakończonych umów od uruchomienia Programu
- Tabela 27.* Rodzaje kontroli krzyżowych ze względu na ich cele
- Tabela 28.* Terminy i tematy omawiane podczas posiedzeń KM RPO WO 2007-2013 w 2014 r.
- Tabela 29.* Działalność KM RPO WO 2007-2013

- Tabela 30.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 1 w podziale na typy projektów
- Tabela 31.* Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem *cross-financingu* w ramach Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu
- Tabela 32.* Realizacja Strategii Europa 2020 w ramach Osi priorytetowej 1
- Tabela 33.* Stan wdrażania Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu
- Tabela 34.* Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osi priorytetowej 1 w okresie sprawozdawczym
- Tabela 35.* Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu innowacji, przedsiębiorczości i turystyki
- Tabela 36.* Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 1 RPO WO 2007-2013
- Tabela 37.* Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu
- Tabela 38.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 2 w podziale na typy projektów
- Tabela 39.* Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem *cross-financingu* w ramach Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu
- Tabela 40.* Realizacja *Strategii Europa 2020* w ramach Osi priorytetowej 2
- Tabela 41.* Stan wdrażania Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu
- Tabela 42.* Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osi priorytetowej 2 w okresie sprawozdawczym
- Tabela 43.* Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z obszaru społeczeństwa informacyjnego
- Tabela 44.* Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu
- Tabela 45.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 3 w podziale na typy projektów
- Tabela 46.* Realizacja *Strategii Europa 2020* w ramach Osi priorytetowej 3
- Tabela 47.* Stan wdrażania Osi priorytetowej 3 od uruchomienia Programu
- Tabela 48.* Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osi priorytetowej 3 w okresie sprawozdawczym
- Tabela 49.* Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu transportu
- Tabela 50.* Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 3 RPO WO 2007-2013
- Tabela 51.* Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 3 od uruchomienia Programu
- Tabela 52.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 4 w podziale na typy projektów
- Tabela 53.* Realizacja *Strategii Europa 2020* w ramach Osi priorytetowej 4
- Tabela 54.* Stan wdrażania Osi priorytetowej 4 od uruchomienia Programu
- Tabela 55.* Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osi priorytetowej 4 w okresie sprawozdawczym
- Tabela 56.* Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu ochrony środowiska i energii
- Tabela 57.* Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 4 RPO WO 2007-2013
- Tabela 58.* Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 4 od uruchomienia Programu
- Tabela 59.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 5 w podziale na typy projektów
- Tabela 60.* Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem *cross-financingu* w ramach Osi priorytetowej 5 od uruchomienia Programu
- Tabela 61.* Realizacja *Strategii Europa 2020* w ramach Osi priorytetowej 5

- Tabela 62.* Stan wdrażania Osi priorytetowej 5 od uruchomienia Programu
- Tabela 63.* Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osi priorytetowej 5 w okresie sprawozdawczym
- Tabela 64.* Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu infrastruktury społecznej i kultury
- Tabela 65.* Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 5 RPO WO 2007-2013
- Tabela 66.* Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 5 od uruchomienia Programu
- Tabela 67.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 6 w podziale na typy projektów
- Tabela 68.* Realizacja *Strategii Europa 2020* w ramach Osi priorytetowej 6
- Tabela 69.* Stan wdrażania Osi priorytetowej 6 od uruchomienia Programu
- Tabela 70.* Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osi priorytetowej 6 w okresie sprawozdawczym
- Tabela 71.* Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu odnowy wsi
- Tabela 72.* Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 6 RPO WO 2007-2013
- Tabela 73.* Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 6 od uruchomienia Programu
- Tabela 74.* Realizacja Rocznych Planów Działań Pomocy Technicznej w ramach RPO WO 2007-2013
- Tabela 75.* Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 7 od uruchomienia Programu
- Tabela 76.* Wartość wszystkich wydatków dokonanych w ramach programu dofinansowanych ze środków pomocy technicznej według głównych kategorii (w okresie sprawozdawczym)
- Tabela 77.* Wartość wszystkich wydatków kwalifikowanych zrealizowanych w okresie sprawozdawczym według głównych kategorii
- Tabela 78.* Liczba i wartość wszystkich projektów/planów działań w ramach programu dofinansowanych ze środków pomocy technicznej według głównych typów (projekty objęte decyzjami/ umowami o dofinansowanie)
- Wykres 1.* Wydatki publiczne poniesione przez beneficjentów w podziale na Osie priorytetowe
- Wykres 2.* Poziom refundacji z KE do alokacji EFRR w podziale na Osie priorytetowe
- Wykres 3.* Zakontraktowanie środków z EFRR w podziale na obszary wsparcia (z wyłączeniem projektów z zakresu pomocy technicznej)
- Wykres 4.* Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania od uruchomienia Programu w podziale na lata
- Wykres 5.* Kwota dofinansowania z EFRR wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania od uruchomienia Programu w podziale na lata
- Wykres 6.* Poziom wykorzystania alokacji (EFRR) w podziale na Osie priorytetowe RPO WO 2007-2013 od uruchomienia Programu
- Wykres 7.* Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) od uruchomienia Programu
- Wykres 8.* Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania Programu w okresie sprawozdawczym (01.01 - 31.12.2014 r.)
- Wykres 9.* Kwota dofinansowania EFRR wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania Programu w okresie sprawozdawczym (01.01 - 31.12.2014 r.)
- Wykres 10.* Rozkład projektów w ramach Programu wg Sekcji PKD 2007
- Wykres 11.* Struktura procentowa sektora MŚP w udzielonych pożyczkach/poręczeniach przez poszczególnych beneficjentów działania 1.2
- Wykres 12.* Stopień wdrażania *Strategii Europa 2020* w podziale na inicjatywy flagowe
- Wykres 13.* Wzrost PKB i jego wybranych komponentów w porównaniu do roku poprzedniego (%)
- Wykres 14.* Prognozowane tempo spadku liczby ludności w Polsce i województwie opolskim w latach 2015 - 2035 (%)

- Wykres 15. Stopa bezrobocia w poszczególnych miesiącach lat 2013-2014 w województwie opolskim
- Wykres 16. Skład KM RPO WO 2007-2013 wg stanu na 31.12.2014 r.
- Wykres 17. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 1 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 18. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 1 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 19. Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 1
- Wykres 20. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 1 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 21. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 1 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 22. Udział poszczególnych rodzajów innowacji w ramach zakończonych projektów innowacyjnych (kategoria interwencji 07)
- Wykres 23. Struktura realizowanych projektów w ramach Osi priorytetowej 1 RPO WO 2007-2013 wg sektorów gospodarki
- Wykres 24. Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 1 wg Sekcji PKD 2007
- Wykres 25. Udział poszczególnych Sekcji PKD 2007 w dofinansowaniu EFRR w ramach podpisanych umów w Osi priorytetowej 1
- Wykres 26. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 2 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 27. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 2 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 28. Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 2
- Wykres 29. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 2 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 30. Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 2 wg Sekcji PKD 2007
- Wykres 31. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 3 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 32. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 3 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 33. Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 3
- Wykres 34. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 3 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 35. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 3 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 36. Rozkład projektów Sekcji O w ramach Osi priorytetowej 3 wg typów beneficjentów
- Wykres 37. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 4 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 38. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 4 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 39. Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 4
- Wykres 40. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 4 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 41. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 4 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 42. Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 4 wg Sekcji PKD 2007

- Wykres 43.* Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 5 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 44.* Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 5 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 45.* Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 5
- Wykres 46.* Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 5 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 47.* Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 5 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 48.* Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 5 wg Sekcji PKD 2007
- Wykres 49.* Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 6 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 50.* Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 6 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 51.* Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 6
- Wykres 52.* Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 6 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 53.* Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 6 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 54.* Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 6 wg Sekcji PKD 2007
- Wykres 55.* Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 7 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)
- Wykres 56.* Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 7 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)
- Wykres 57.* Rozkład projektów Sekcji O w ramach Osi priorytetowej 7 wg typów instytucji
- Mapa 1.* Zestawienie liczby i wartości EFRR podpisanych umów w podziale na gminy województwa opolskiego wg siedziby beneficjenta – stan na 31 grudnia 2014 r.
- Mapa 2.* Zestawienie podpisanych umów w podziale na wybrane obszary wsparcia - wg siedziby beneficjenta – stan na 31 grudnia 2014 r.
- Mapa 3.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 1 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)
- Mapa 4.* Instytucje otoczenia biznesu w województwie opolskim, które otrzymały wsparcie w ramach poddziałania 1.1.1 RPO WO 2007-2013
- Mapa 5.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 2 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)
- Mapa 6.* Zestawienie gmin województwa opolskiego objętych zakresem projektów realizowanych w ramach działania 8.4 PO IG 2007-2013
- Mapa 7.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 3 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)
- Mapa 8.* Projekty Samorządu Województwa Opolskiego z zakresu infrastruktury transportowej w podziale na gminy województwa opolskiego wg miejsca realizacji projektu
- Mapa 9.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 4 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)
- Mapa 10.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 5 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)
- Mapa 11.* Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 6 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)
- Schemat 1.* Zestawienie dokumentów IZ RPO WO 2007-2013

- Schemat 2.* Spójność interwencji RPO WO 2007-2013 z priorytetami/obszarami/inicjatywami flagowymi *Strategii Europa 2020*
- Schemat 3.* Spójność Osi priorytetowych RPO WO 2007-2013 z celami Krajowego Programu Reform na rzecz realizacji *Strategii Europa 2020*
- Schemat 4.* Spójność interwencji RPO WO 2007-2013 z obszarami SUE RMB
- Schemat 5.* Mechanizmy unikania podwójnego finansowania zadań realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013

ZAŁĄCZNIKI

- Załącznik I** *Tabela 1* Postęp fizyczny programu operacyjnego
- Załącznik II** *Tabela 2* Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w Euro) – w danym roku oraz narastająco
- Załącznik III** *Tabela 3* Podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego wg kategorii
- Załącznik IV** *Tabela 4* Postęp fizyczny Osi priorytetowych
- Załącznik V** *Tabela 5* Wskaźniki kontekstowe – zestawienie dla województwa opolskiego i porównanie
- Załącznik VI** *Tabela 6* Matryca priorytetów, obszarów, celów i inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020* oraz kategorii interwencji realizowanych w okresie programowania 2007-2013 w ramach RPO WO 2007-2013
- Załącznik VII** *Tabela 7* Wpływ projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 na *Strategię UE dla Regionu Morza Bałtyckiego*
- Załącznik VIII** *Tabela 8* Wskaźniki kluczowe (core indicators) 2007-2013
- Załącznik IX** *Tabela 9* Matryca instrumentów finansowych dla Sprawozdań za 2014 r.
- Załącznik X** Formularz sprawozdawczy dotyczący promocji i informacji
- Załącznik XI** Przykłady komplementarności projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 z przedsięwzięciami współfinansowanymi z innych programów lub funduszy

Wykaz skrótów

BP	budżet państwa
DT	Dostosowanie techniczne
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
EFSI	Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne
GSE	Grupa Sterująca Ewaluacją
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych/Główne Zbiorniki Wód Podziemnych
IK NSRO 2007-2013	Instytucja Koordynująca Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013
IK RPO	Instytucja Koordynująca Regionalne Programy Operacyjne
IP II stopnia	Instytucja Pośrednicząca II stopnia
IPOC	Instytucja Pośrednicząca w Certyfikacji
IZ RPO WO 2007-2013	Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013
JE	Jednostka Ewaluacyjna
KE	Komisja Europejska
KK NSRO 2007-2013	Komitet Koordynacyjny Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013
KM RPO WO 2007-2013	Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013
KPR	Krajowy Program Reform
KRW	Krajowa Rezerwa Wykonania
KSI (SIMIK 07-13)	Krajowy System Informatyczny (SIMIK 07-13)
KZTZ	Koncepcja Zagospodarowania Terenów Zdegradowanych
LPR	Lokalny Program Rewitalizacji
LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013)	Lokalny System Informatyczny – System Elektronicznego Zarządzania i Monitoringu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013
MIR	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
MRR	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
NSRO 2007-2013	Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013
OOŚ	Ocena Oddziaływania na Środowisko
PKM	Podkomitet Monitorujący
PO	Program Operacyjny/Programy Operacyjne
PO IG 2007-2013	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013
PO IiŚ 2007-2013	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013
PO KL 2007-2013	Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013
PO WT RCz-RP 2007-2013	Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013
PROW 2007-2013	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
RPDzPT	Roczne Plany Działań Pomocy Technicznej
RPO	Regionalny Program Operacyjny/Regionalne Programy Operacyjne
RPO WO 2007-2013, Program	Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013
SUE RMB	Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego
UE	Unia Europejska
WUP OPOLE	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu

ZPORR 2004-2006
ZWO

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006
Zarząd Województwa Opolskiego

1. Informacje wstępne

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 nr CCI 2007/PL/16/1/PO/012 został przyjęty przez Komisję Europejską Decyzją nr K(2007)4558 z dnia 1 października 2007 r. oraz uchwałą nr 1070/2007 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 29 października 2007 r. (z późn. zm.).

Dokument realizowany jest w ramach pomocy wspólnotowej i objęty jest Celem 1 **Konwergencja** dla województwa opolskiego w latach 2007-2013.

Celem głównym Programu jest zwiększenie konkurencyjności oraz zapewnienie spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej dla podniesienia atrakcyjności województwa opolskiego, jako miejsca do inwestowania, pracy i zamieszkania.

Alokacja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wynosi **491 446 973 Euro**, w tym 64 302 160 Euro stanowią środki pozyskane w ramach Krajowej Rezerwy Wykonania oraz dostosowania technicznego.

Obowiązek sporządzania sprawozdań rocznych z wdrażania Programu wynika z art. 67 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. *ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.*

Realizując ww. obowiązek oraz stosując zasady sprawozdawczości wymagane przez krajowe akty prawne, a także dobre praktyki wypracowane w latach poprzednich dzięki uwagom i kontaktom z instytucjami krajowymi i Komisją Europejską, Instytucja Zarządzająca przygotowała *Sprawozdanie roczne z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 za 2014 r.*, które zostało przyjęte przez Komitet Monitorujący RPO WO 2007-2013 *Uchwałą nr ... z dnia ...*

➤ **Szczegółowy opis działań IZ RPO WO 2007-2013 podejmowanych w okresie sprawozdawczym w ramach realizacji celów poszczególnych Osi priorytetowych – punkt 3. Postęp wdrażania programu wg Osi priorytetowych**

Dodatkowo IZ RPO WO 2007-2013 przygotowała:

- streszczenie sprawozdania, które stanowi odrębny dokument i przekazany jest wraz ze sprawozdaniem do KE poprzez system SFC 2007 (wersja polska i angielska);
- przykłady komplementarności projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 z przedsięwzięciami współfinansowanymi z innych programów lub funduszy, które stanowią *Załącznik XI* do sprawozdania.

2. Przegląd realizacji programu operacyjnego

2.1 Realizacja i analiza postępów

2.1.1 Informacje na temat postępów rzeczowych programu operacyjnego

Informacje nt. postępu rzeczowego w zakresie wskaźników produktu i rezultatu zawartych w RPO WO 2007-2013 oraz w *Szczegółowym opisie osi priorytetowych RPO WO 2007-2013*¹, zostały zaprezentowane w *Załączniku IV*.

Wskaźniki celu głównego oraz dla poszczególnych osi zostały przedstawione w oparciu o zatwierdzone wnioski o płatność końcową, zarejestrowane w KSI (SIMIK 07-13) do 31 grudnia 2014 r.² Informacje w zakresie wskaźników ujętych w *Załączniku IV* przedstawiają także szacowane wartości wskaźnika na podstawie podpisanych umów. Szczegółowe informacje nt. postępu rzeczowego podano przy analizie postępu wdrażania poszczególnych Osi priorytetowych. W *Załączniku VIII* w *Tabeli 8* przedstawiającej wskaźniki kluczowe (core indicators) wartości wskaźników obliczono na podstawie ostatnich wniosków o płatność ograniczonych datą zakończenia realizacji projektu (wg umowy o dofinansowanie).

Dla wskaźników na poziomie osi priorytetowych/działań podano wartości docelowe zaktualizowane w ramach renegotjacji Programu w 2011 r. Dla roku 2010 nie aktualizowano wartości docelowych, stąd ich wartości przedstawiono zgodnie z założeniami z 2007 r.

W przypadku, gdy wskaźniki mają swoje odpowiedniki we wskaźnikach kluczowych, dane pochodzą z KSI (SIMIK 07-13). Pozostałe osiągnięte wartości wskaźników podano na podstawie danych zawartych w LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

W związku z tym, iż niektóre wskaźniki mają charakter złożony, tj. dzielą się na podwskaźniki, przyjęto zasadę, iż do obliczenia ogólnej liczby wskaźników realizowanych na poziomie Osi priorytetowej sumowane są zarówno wskaźniki główne oraz ich elementy składowe.

Analiza poziomu realizacji wskaźników została przeprowadzona w oparciu o dopuszczalne odchylenia od wartości docelowej wskaźnika zawarte w *Instrukcji do sprawozdania rocznego z wdrażania programu operacyjnego w 2014 r.*

2.1.2 Informacje finansowe

Informacje o postępie finansowym w RPO WO 2007-2013 zostały zaprezentowane w *Tabeli 2 Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w Euro) – w danym roku oraz narastająco* w *Załączniku II*. Dane dotyczące alokacji prezentowane w *Tabeli 2* (Załącznik II) jak i w poniższym opisie do tabeli uwzględniają przesunięcia wynikające z zastosowania mechanizmu elastyczności. W pozostałych punktach sprawozdania prezentowana alokacja nie uwzględnia w/w przesunięć.

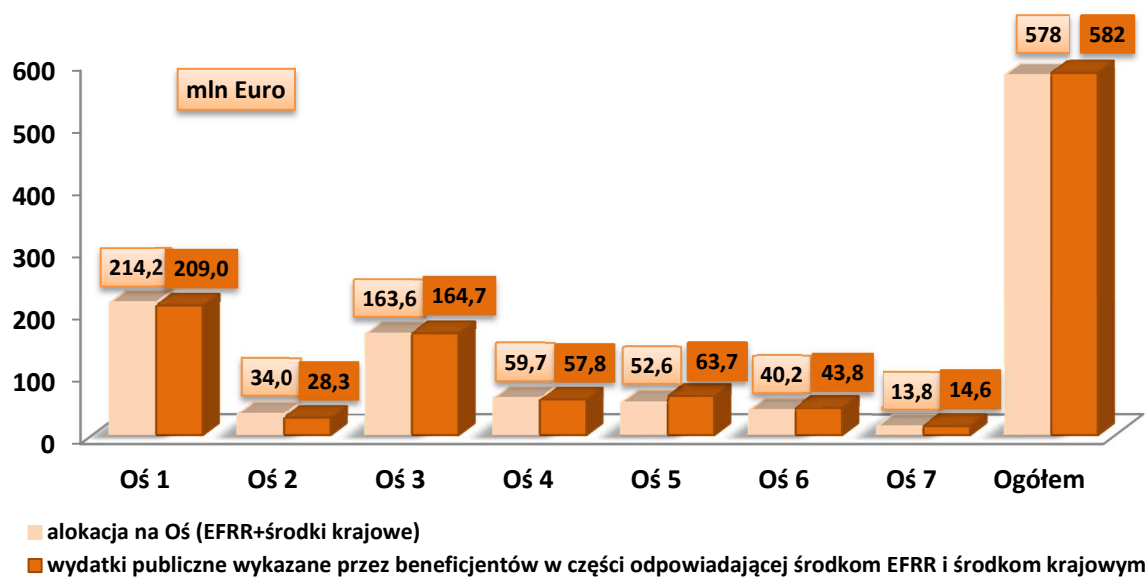
Na *Wykresie 1* przedstawiono wydatki publiczne (EFRR i środki krajowe) wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych przez IC do KE poniesione przez beneficjentów RPO WO 2007-2013 od uruchomienia Programu do dnia 31 grudnia 2014 r. w podziale na Osie priorytetowe.

Do końca roku 2014 największa kwota wydatków publicznych dotyczyła beneficjentów Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu* (209 mln Euro), Osi priorytetowej 3 *Transport* (164,7 mln Euro) oraz Osi priorytetowej 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe* (63,7 mln Euro). Natomiast w odniesieniu do alokacji (środki wspólnotowe i krajowe) przeznaczonych na Osie priorytetowe, najwyższe wartości procentowe prezentuje Oś priorytetowa 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe*, Oś priorytetowa 6 *Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych*, Oś priorytetowa 7 *Pomoc Techniczna*, oraz Oś priorytetowa 3 *Transport*, gdzie wydatki publiczne poniesione przez beneficjentów stanowią odpowiednio 121 %, 109 %, 106% oraz 101% alokacji zapisanej na przedmiotowe Osie.

¹ Wersja 65 zatwierdzona *Uchwałą nr 113/2014* Zarządu Województwa Opolskiego z 30 grudnia 2014 r.

² Analiza została sporządzona na podstawie wskaźników programowych, tj. na poziomie Osi priorytetowej.

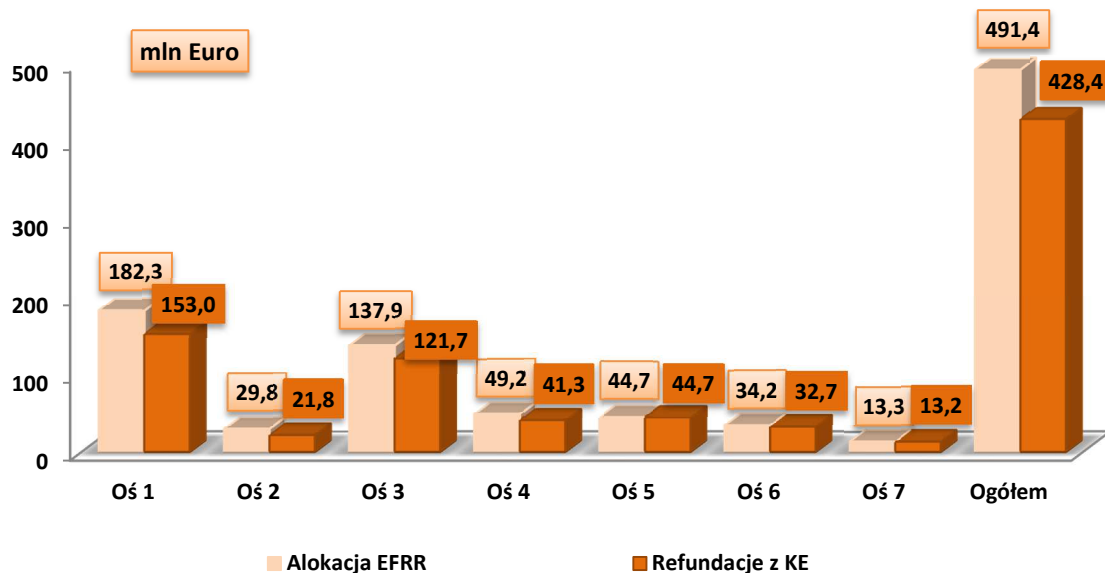
Wykres 1. Wydatki publiczne poniesione przez beneficjentów w podziale na Osie priorytetowe

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

IZ RPO WO 2007-2013 wg stanu na koniec 2014 roku otrzymała od KE płatności na łączną wartość ponad **428,4 mln Euro**, co stanowi ponad **87%** alokacji EFRR na Program. Do końca 2014 roku najwyższy poziom refundacji z KE prezentuje Oś priorytetowa 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe* (100%), Oś priorytetowa 7 *Pomoc Techniczna* (99%) oraz Oś priorytetowa 6 *Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych* (96%). Natomiast w samym 2014 roku IZ RPO WO 2007-2013 otrzymała refundacje z KE na kwotę ponad **24,2 mln Euro**, co stanowi blisko 5 % alokacji EFRR na Program. Poziom refundacji z KE do alokacji zapisanej na poszczególne Osie priorytetowe przedstawia Wykres 2.

Wykres 2. Poziom refundacji z KE do alokacji EFRR w podziale na Osie priorytetowe

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Wg stanu na koniec 2014 r. poziom certyfikacji wydatków do KE przekracza 95%, w związku z czym KE nie dokonuje już refundacji na rzecz Programu – pozostawiono 5% na płatność salda końcowego.

2.1.3 Informacja nt. podziału wykorzystania funduszy wg kategorii interwencji

W Tabeli 3 *Podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego wg kategorii w Załączniku III*, przedstawiono informacje z zakresu wartości przyznanego dofinansowania w części odpowiadającej wkładowi wspólnotowemu, w ramach umów i decyzji o dofinansowaniu podpisanych od początku

uruchomienia Programu do końca 2014 r. Informacje nt. liczby i wartości umów oraz stopnia wykorzystania alokacji wg obszarów przedstawia *Tabela 10*.

Tabela 10. Liczba i wartość EFRR umów w podziale na obszary wsparcia

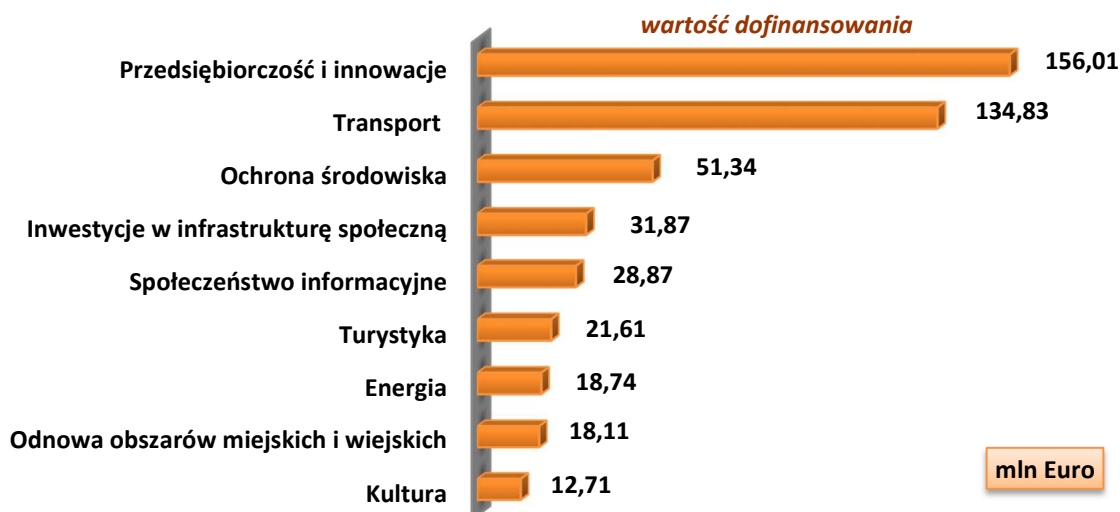
[Euro]

Nazwa obszaru	Kategorie	Liczba umów	Wartość dofinansowania z EFRR	% alokacji na obszar
<i>Badania i rozwój technologiczny, innowacje, przedsiębiorczość</i>	1-9	738	156 008 649,54	99%
<i>Społeczeństwo informacyjne</i>	10-15	33	28 866 833,39	97%
<i>Transport</i>	16-32	115	134 827 613,29	100%
<i>Energia</i>	33-43	53	18 740 137,83	97%
<i>Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom</i>	44-54	60	51 343 593,53	100%
<i>Turystyka</i>	55-57	28	21 612 003,55	99%
<i>Kultura</i>	58-60	26	12 709 130,13	99%
<i>Odnowa obszarów miejskich i wiejskich</i>	61	29	18 111 630,92	101%
<i>Inwestycje w infrastrukturę społeczną</i>	75-79	102	31 874 245,05	100%
<i>Pomoc techniczna</i>	85-86	14	13 987 746,32	105%
RAZEM PROGRAM		1 198	488 081 583,55	99%

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Największa wartość podpisanych umów do końca 2014 r. występuje w obszarze, w którym realizowane są **inwestycje z zakresu innowacji i przedsiębiorczości** (156,01 mln Euro), **transportu** (134,83 mln Euro) i **ochrony środowiska** (51,34 mln Euro). Najmniejszą wartość podpisanych umów stanowią umowy realizowane w obszarach: *kultura* (12,71 mln Euro), *pomoc techniczna* (13,99 mln Euro) oraz *odnowa obszarów miejskich i wiejskich* (18,11 mln Euro). Biorąc pod uwagę alokację przeznaczoną na poszczególne obszary wsparcia, tylko w obszarze *społeczeństwo informacyjne* i *energia* poziom wykorzystania wynosi 97%. W przypadku pozostałych obszarów wykorzystanie środków osiągnęło poziom 100% lub bliski 100% alokacji przeznaczonej na te obszary. Szczegółowe dane nt. zakontraktowania środków w podziale na obszary przedstawia *Wykres 3*.

Wykres 3. Zakontraktowanie środków z EFRR w podziale na obszary wsparcia (z wyłączeniem projektów z zakresu pomocy technicznej)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

2.1.4 Pomoc w podziale na grupy docelowe

Grupy docelowe, tj. bezpośrednich odbiorców projektów w ramach RPO WO 2007-2013 określono tylko w wybranych działaniach/poddziałaniach Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu* oraz Osi priorytetowej 3 *Transport*. Szczegóły przedstawia *Tabela 11*.

Tabela 11. Grupy docelowe w ramach RPO WO 2007-2013

Lp.	Działanie/poddziałanie	Grupa docelowa
Oś priorytetowa 1 Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu		
1.	1.1.1 Wsparcie instytucji otoczenia biznesu	Sektor MŚP
2.	1.2 Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości	Sektor MŚP
Oś priorytetowa 3 Transport		
3.	3.2 Transport publiczny	Podmioty świadczące usługi w zakresie transportu miejskiego

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie Szczegółowego opisu Osi priorytetowych RPO WO 2007-2013.

- **Dodatkowe informacje dotyczące grupy docelowej działania 1.2 Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości – punkt 2.1.6.5 Instrumenty inżynierii finansowej**
- **Szczegółowe informacje (dane dotyczące wszystkich realizowanych projektów w podziale na rodzaje beneficjentów, sektory gospodarki i obszary wsparcia oraz rozkład przestrzenny udzielonego wsparcia) – punkt 2.1.6 Analiza jakościowa (poziom programu)**

2.1.5 Pomoc zwrócona lub ponownie wykorzystana

W 2014 r. stwierdzono łącznie 88 nieprawidłowości, z czego 9³ nieprawidłowości podlegało raportowaniu do KE. Łączna kwota wszystkich nieprawidłowości stwierdzonych w 2014 r., których kwoty podlegały lub niepodlegały odzyskaniu wyniosła **2 557 428,73 Euro** (10 728 228,76 PLN) z EFRR.

W związku z wykrytymi nieprawidłowościami, w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r. odzyskaniu podlegała kwota **2 061 401 Euro wkładu UE (tj. 8 672 625,32 PLN)**, z czego:

- odzyskano kwotę wkładu UE **214 566 Euro (tj. 873 403,08 PLN)**;
- kwota wkładu UE pozostająca do odzyskania wg stanu na koniec grudnia 2013 r. wyniosła **1 846 835 Euro (7 799 222,24 PLN)**.

Od początku realizacji Programu do roku 2014 łącznie, odzyskano środki w związku z powstałymi nieprawidłowościami w wysokości **1 141 927,14 Euro (tj. 4 707 133,16 PLN)** i środki te zostały lub zostaną wykorzystane w realizacji Programu z zachowaniem zasad określonych w art. 98 ust. 3 *Rozporządzenia Rady (WE) na 1083/2006*.

Kwoty odzyskane zwiększyły alokację pozostałą do wykorzystania w ramach działania/poddziałania:

- 1.1.1 Wsparcie instytucji otoczenia biznesu;
- 1.1.2 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach;
- 1.4.1 Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa;
- 4.3 Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii;
- 5.1.1 Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej;
- 5.3 Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturalnego;
- 6.2 Zagospodarowanie terenów zdegradowanych;
- 7.1 Pomoc Techniczna.

³ W ogólnej liczbie nieprawidłowości przekazanych do KE w formie raportów kwartalnych nie ujęto raportów następczych. W liczbie tej nie znajdują się również raporty, które następnie podlegały anulowaniu.

2.1.6 Analiza jakościowa (poziom Programu)

- ⇒ *Szczegółowe informacje nt. zasad równości szans oraz partnerstwa – punkt 2.2 Informacja nt. zgodności z przepisami wspólnotowymi*
- ⇒ *Informacje nt. kontynuacji wsparcia w okresie 2014-2020 opisano w analizie jakościowej poszczególnych Osi priorytetowych*

2.1.6.1 System realizacji Programu

IZ RPO WO 2007-2013 od początku realizacji Programu opracowuje dokumenty o charakterze wewnętrznym oraz zewnętrznym, które mają usprawniać wdrażanie RPO WO 2007-2013 i zapewnić właściwy poziom realizacji projektów przez beneficjentów, w tym: dokumenty programowe, dokumenty systemu instytucjonalnego oraz dokumenty dla beneficjentów (*Schemat 1*).

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013

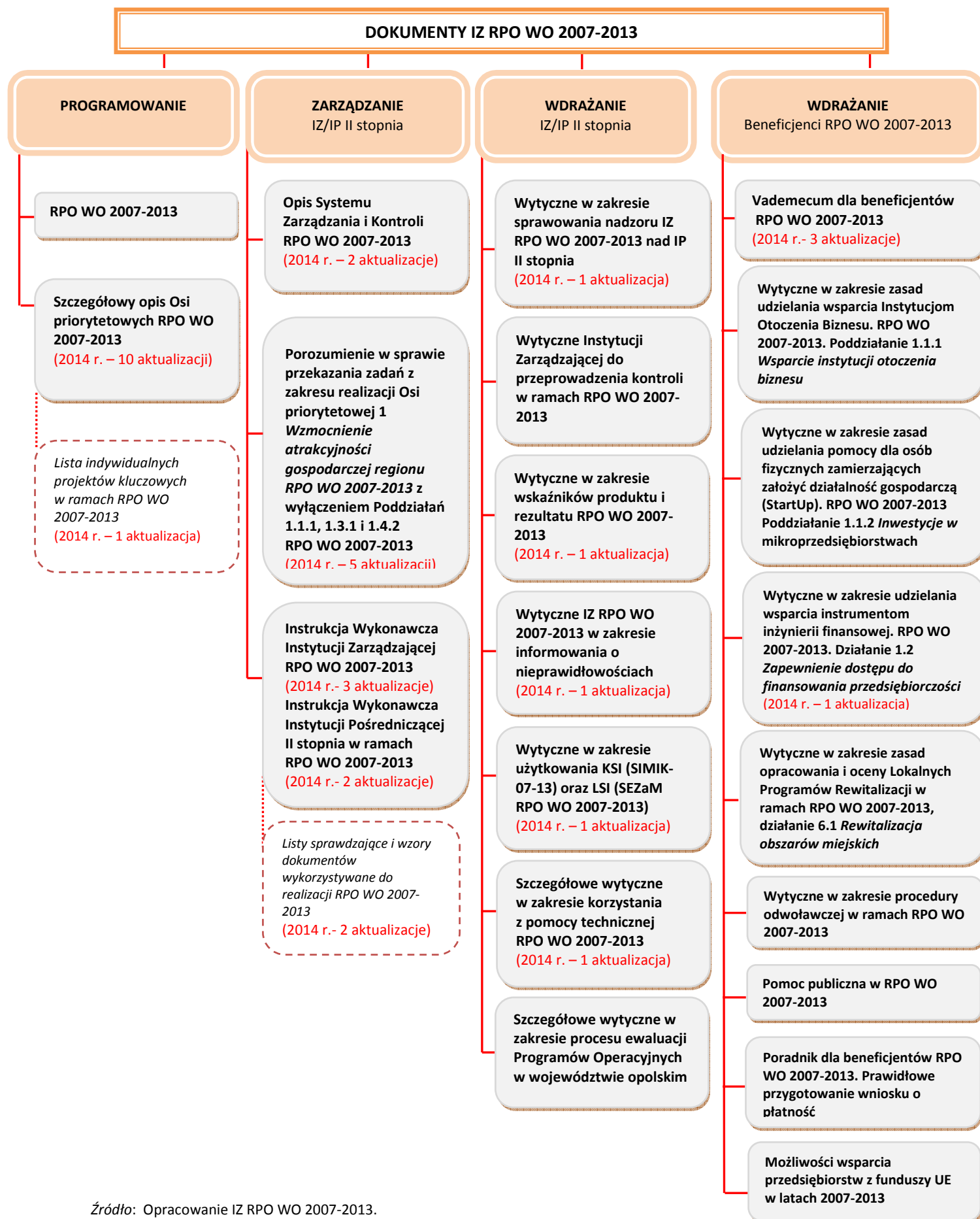
Komisja Europejska decyzją K(2011) 9364, zmieniającą decyzję K(2007) 4558 w sprawie przyjęcia programu operacyjnego w ramach pomocy wspólnotowej z EFRR objętego celem Konwergencji dla regionu Opolskie w Polsce CCI 2007PL161PO012 z dnia 13 grudnia 2011 r. zatwierdziła Program. 16 grudnia 2011 r. Uchwałą nr 1624/2011 Zarząd Województwa Opolskiego jako Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 przyjął RPO WO 2007-2013.

W okresie sprawozdawczym nie była prowadzona aktualizacja zapisów w przedmiotowym dokumencie. Dokument dostępny jest na stronach internetowych IZ RPO WO 2007-2013 (www.rpo.opolskie.pl) oraz IP II stopnia (www.ocrg.opolskie.pl).

Ponadto, w okresie sprawozdawczym przeprowadzono aktualizację 14 dokumentów (na *Schemacie 1* zaznaczono liczbę aktualizacji poszczególnych dokumentów). Zmiany wprowadzone do przedmiotowych dokumentów wynikały głównie z dostosowania zapisów do obowiązujących przepisów prawa i wytycznych MIR. Szczegółowa informacja nt. wprowadzonych zmian do dokumentów systemu realizacji RPO WO 2007-2013 dostępna jest na stronie internetowej IZ RPO WO 2007-2013 (www.rpo.opolskie.pl).

W niniejszym punkcie opisano istotne zmiany wprowadzone do najważniejszych dokumentów systemu realizacji RPO WO 2007-2013.

Schemat 1. Zestawienie dokumentów IZ RPO WO 2007-2013

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WO 2007-2013

Dokument został przyjęty uchwałą nr 1324/2008 Zarządu Województwa Opolskiego z 3 stycznia 2008 r. Dokument dostępny na stronach internetowych IZ RPO WO 2007-2013 (www.rpo.opolskie.pl) oraz IP II stopnia (www.ocrg.opolskie.pl).

Aktualizację zapisów ww. dokumentu dokonano kolejnymi uchwałami Zarządu Województwa Opolskiego. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono dziesięć aktualizacji. Najważniejsze zmiany wprowadzone do dokumentu dotyczyły m.in.:

- zmiany maksymalnej kwoty wsparcia w ramach poddziałania 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*;
- zmiany minimalnej i maksymalnej kwoty wsparcia w ramach poddziałania 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach*;
- zmian poziomu wydatków pochodzących z funduszy strukturalnych przeznaczonych na realizację Strategii Lizbońskiej;
- zmian finansowych w ramach Osi priorytetowych 1-6;
- aktualizacji rozporządzeń dotyczących udzielania pomocy publicznej w ramach RPO WO 2007-2013;
- aktualizacji listy projektów indywidualnych;
- zmiany terminu rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków w ramach poddziałania 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach*;
- zmiany wielkości środków jakie IP II stopnia otrzyma z budżetu państwa na realizację projektów objętych pomocą publiczną.

Lista indywidualnych projektów kluczowych w ramach RPO WO 2007-2013

Dokument został przyjęty uchwałą nr 1164/2007 Zarządu Województwa Opolskiego z 26 listopada 2007 r. i stanowi Załącznik 4 Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WO 2007-2013.

W okresie sprawozdawczym dokonano jednej aktualizacji powyższego dokumentu, która polegała na ujęciu na liście (w ramach obszaru: *Infrastruktura transportowa i uzbrojenie terenu* - Poddziałania 3.1.2 *Drogi lokalne*) projektu powodziowego pn.: *Przebudowa ciągu dróg powiatowych nr 1403 O Roszowice-Biadaczów i 1404 O Cisek-Bierawa: Etap II*.

Ujęcie na liście projektów indywidualnych powyższej inwestycji możliwe było dzięki oszczędnościom powstałym na projekcie podstawowym pn. *Przebudowa mostu w ciągu drogi 1404 O Cisek-Bierawa*. Zgodnie z zapisami *Uchwały Rady Ministrów nr 86 z dnia 27 maja 2011 r. zmieniającej uchwałę w sprawie zakresu i warunków dofinansowania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013* oszczędności powstałe na skutek zmniejszenia wartości projektu podstawowego, można przeznaczyć na dofinansowanie projektów z zakresu usuwania skutków powodzi umieszczonych na liście rezerwowej.

Ponadto dokonano aktualizacji danych finansowych oraz okresów realizacji inwestycji pozostałych projektów indywidualnych oraz przeliczenia po nowym kursie całkowitych wartości projektów wprowadzonych do IPI po 2007 r.

Opis Systemu Zarządzania i Kontroli Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013

Dokument został przyjęty uchwałą nr 1854/2008 Zarządu Województwa Opolskiego z 12 maja 2008 r. z późn. zm. Dokument podlega zaopiniowaniu przez IPOC. Aktualizację zapisów ww. dokumentu w roku sprawozdawczym dokonano dwoma uchwałami Zarządu Województwa Opolskiego. Najważniejsze zmiany wprowadzone do dokumentu polegały m.in. na:

- wprowadzeniu zapisów zgodnie z wkładem Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju;
- zaktualizowaniu liczby etatów zaangażowanych w realizację RPO WO 2007-2013 w ramach Departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego oraz Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki;
- zaktualizowaniu zadań komórek Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych zgodnie z *Zarządzeniem nr 1/2014 Dyrektora DPO z 2 kwietnia 2014 r. w sprawie określenia szczegółowych zadań referatów, podziału zadań, uprawnień (...)* oraz z *Zarządzeniem nr 2/2014 Dyrektora DPO z 1 lipca 2014 r. w sprawie określenia szczegółowych zadań referatów, podziału zadań, uprawnień (...)*;
- aktualizacji publikatora ustawy o rachunkowości, a także odwołania do Regulaminu Organizacyjnego UMWO oraz Zarządzenia Dyrektora DPO.

Porozumienie w sprawie przekazania zadań z zakresu realizacji Osi priorytetowej 1 Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu RPO WO 2007-2013 z wyłączeniem Poddziałania 1.1.1, 1.3.1 i 1.4.2 RPO WO 2007-2013

Dokument został zawarty w dniu 18 września 2007 r. pomiędzy Zarząd Województwa Opolskiego a Opolskim Centrum Rozwoju Gospodarki w sprawie przekazania zadań z zakresu realizacji Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 (RPO WO 2007-2013), z wyłączeniem Poddziałania 1.1.1, 1.3.1 i 1.4.2 RPO WO 2007-2013. W okresie sprawozdawczym dokonano pięciu aktualizacji dokumentu, które zostały wprowadzone uchwałami Zarządu Województwa Opolskiego. Zmiany wprowadzone do dokumentu polegały na zmianach kwot alokacji EFRR na poddziałania.

Instrukcja Wykonawcza Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2007-2013

Dokument został przyjęty *uchwałą nr 1855/2008* Zarządu Województwa Opolskiego z 12 maja 2008 r. Aktualizację zapisów ww. dokumentu dokonano kolejnymi uchwałami Zarządu Województwa Opolskiego. Dokument podlega opiniowaniu przez Instytucję Pośredniczącą w Certyfikacji (IPOC). W okresie sprawozdawczym przeprowadzono trzy aktualizacje dokumentu uchwałami Zarządu Województwa Opolskiego. Zmiany wprowadzone do dokumentu wynikały przede wszystkim z uwag IPOC oraz autopoprawek IZ RPO WO 2007-2013 polegających przede wszystkim na usprawnieniu procedur dotyczących informowania o nieprawidłowościach. Najważniejsze zmiany wprowadzone do dokumentu polegały m.in. na:

- modyfikacji zapisów w związku ze zmianą nazwy Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju (proces 4);
- doprecyzowaniu zapisów podprocesu 6.1 pod kątem konieczności przedstawiania przez pracowników zgłaszających nieprawidłowość propozycji klasyfikacji nieprawidłowości w korespondentce, terminów przekazywania raportów do MF-R i informowania IPOC o ich umieszczeniu w systemie IMS oraz ujmowania informacji w Bazie Danych Projektów, odwołań do innych czynności realizowanych w ramach podprocesu, przekazania informacji do komórek DPO o przesłaniu raportu do MF-R o nieprawidłowościach podlegających niezwłocznemu raportowaniu do KE, a także terminu przekazania pisma do IP II stopnia informującego o akceptacji raportu;
- doprecyzowaniu zapisów w podprocesach 3.2 oraz 6.2 pod kątem terminów wykonania wybranych czynności oraz dodania informacji o akceptacji pisma również na poziomie Z-cy Dyrektora Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych;
- usunięciu wzoru raportu o nieprawidłowości z Karty dla podprocesu (podproces 6.3);
- dostosowanie do zapisów Regulaminu Organizacyjnego UMWO oraz Zarządzeń Dyrektora DPO nr 1/2014 r. z 2 kwietnia 2014 r. i nr 2/2014 z dnia 1 lipca m.in. w zakresie nazw oraz zadań referatów DPO UMWO;
- usunięciu konieczności generowania Karty wydatków i kosztów z Karty dla podprocesu (podproces 2.7);
- uzupełnieniu schematu ogólnego dla podprocesu 3.1 o zapis „plan kontroli”;

- dodaniu w karcie dla podprocesu 4.12 obowiązku przekazania korespondentką informacji do Referatu Wdrażania o konieczności zawarcia aneksu do umowy/decyzji o dofinansowanie oraz w instrukcjach dla podprocesu 4.12 jako nowego ryzyka nieprzesłanie informacji przez Referat Wdrażania;
- doprecyzowaniu w instrukcjach dla podprocesu 5.2 zapisów w zakresie formy przekazania korekty informacji przez IP II stopnia – w formie elektronicznej;
- dodaniu w instrukcji dla podprocesu 7.1 zapisu o przekazywaniu do wiadomości Skarbnika Województwa informacji o wszczęciu postępowania administracyjnego względem Beneficjenta;
- doprecyzowaniu zapisów w podprocesie 8.1 w zakresie wprowadzania danych do KSI (SIMIK 07-13).

Instrukcja Wykonawcza Instytucji Pośredniczącej II stopnia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013

Dokument został przyjęty *uchwałą nr 1936/2008* Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 3 czerwca 2008 r. Aktualizację zapisów ww. dokumentu dokonano kolejnymi uchwałami Zarządu Województwa Opolskiego. Dokument podlega opiniowaniu przez Instytucję Pośredniczącą w Certyfikacji. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono dwie aktualizacje dokumentu. Najważniejsze zmiany wprowadzone do dokumentu polegały m.in. na:

- dodaniu w instrukcji dla podprocesu 2.4 zapisów dotyczących weryfikacji prawidłowości dokonania zwrotu środków przez beneficjenta;
- wydłużeniu w podprocesie 3.2.4.2 terminu na przekazanie zatwierdzonej notatki;
- wydłużeniu w podprocesie 3.2.4.3 terminu na wprowadzenie danych do systemu SEZaM/KSI (SIMIK 07-13);
- zmianie sposobu przekazywania informacji kwartalnej (podproces 5.2.5) oraz dodatkowej tabeli z realizacji RPO WO 2007 – 2013 przekazywanej w trybie miesięcznym (podproces 5.2.6)
- dokonaniu w podprocesach 6.1, 6.2 i 6.3 modyfikacji w związku ze zmianami wprowadzonymi w zakresie dotychczas obowiązującego formularza dotyczącego działań następczych i zastąpienia go korespondentką dla działań następczych.

Jednocześnie dokumentem uzupełniającym do *Instrukcji wykonawczych* IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia są ***Listy sprawdzające i wzory dokumentów wykorzystywane do realizacji RPO WO 2007-2013***. Ww. dokument posiada status akceptacji na poziomie Dyrektora Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych. Pierwsza wersja przedmiotowego dokumentu została przyjęta przez Dyrektora DPO 30 listopada 2007 r.

Dokument zawiera wzory list sprawdzających oraz pism/notatek wykorzystywanych na poszczególnych poziomach realizacji procedur, tj. na etapie wyboru projektów, wdrażania i zarządzania finansowego, rozliczania i odzyskiwania kwot oraz sprawozdawczości, monitoringu i nieprawidłowości. W okresie sprawozdawczym dokument aktualizowano dwukrotnie.

Vademecum dla beneficjentów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013

Dokument został przygotowany przez IZ RPO WO 2007-2013 dla potrzeb potencjalnych beneficjentów w celu właściwego przygotowania i realizacji projektów w ramach RPO WO 2007-2013. Składa się z trzech tomów:

- Vademecum dla beneficjentów RPO WO 2007-2013. Tom I – Informacje ogólne RPO WO 2007-2013 – przyjęty uchwałą nr 1332/2008 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 7 stycznia 2008 r.;
- Vademecum dla beneficjentów RPO WO 2007-2013. Tom II – Przygotowanie i wybór projektów w ramach RPO WO 2007-2013 – przyjęty uchwałą nr 1333/2008 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 7 stycznia 2008 r.;

- Vademecum dla beneficjentów RPO WO 2007-2013. Tom III – Realizacja i rozliczenie projektów w ramach RPO WO 2007-2013 – przyjęty uchwałą nr 1453/2008 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 12 lutego 2008 r.

Dokument jest dostępny na stronach internetowych IZ RPO WO 2007-2013 (www.rpo.opolskie.pl) oraz IP II stopnia (www.ocrg.opolskie.pl).

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono po jednej aktualizacji Vademecum Tom I i Vademecum Tom II oraz trzy aktualizacje Vademecum Tom III. Zmiany we wszystkich tomach dotyczyły aktualizacji ustaw i rozporządzeń w związku z wejściem w życie nowych podstaw prawnych oraz nazwy referatu, w którym mieści się Punkt Przyjmowania Wniosków zgodnie z zarządzeniem nr 1/2014 Dyrektora Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych z dnia 2 kwietnia 2014 r. Ponadto, w Vademecum Tom II dokonano zmian zapisów Formularzy i Oświadczeń na podstawie aktualnych aktów prawnych. Zmiany w Vademecum Tom III wynikają przede wszystkim z konieczności dostosowania obowiązującego na gruncie polskim dokumentu do wydanej w dniu 19 grudnia 2013 r. przez Komisję Europejską *Decyzji C (2013) 9527, w sprawie określenia i zatwierdzenia wytycznych w sprawie korekt finansowych nakładanych przez Komisję na wydatki finansowane przez Unię w ramach zarządzania dzielonego, w przypadku nieprzestrzegania przepisów dotyczących zamówień publicznych*. W związku z powyższym zmieniony został załącznik nr 5 do Vademecum Tom III - *Wymierzanie korekt finansowych za naruszenia prawa zamówień publicznych związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE oraz wskaźniki procentowe do obliczenia wartości korekty finansowej za naruszenia przy udzielaniu zamówień publicznych, współfinansowanych ze środków funduszy*. Ponadto, zmiany dotyczyły doprecyzowania zapisów związanych z postępowaniem w przypadku wykrycia nieprawidłowości w projekcie, nałożenia przez beneficjenta na wykonawcę kary umownej, uzyskania przez beneficjenta dochodu na projekcie oraz dodania we *Wzorze sprawozdania z osiągniętych wskaźników rezultatu* wyjaśnień beneficjenta w przypadku nieosiągnięcia wartości wskaźnika. W związku ze zmianami w przepisach ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo Zamówień Publicznych* wprowadzono zmiany w zakresie wartości zamówienia, od której stosuje się przepisy ustawy.

2.1.6.2 Postęp finansowy i rzeczowy

Dane zawarte w treści sprawozdania przedstawiono w zaokrągleniu do milionów Euro i milionów PLN. Wszelkich zaokrągleń dokonano na poszczególnych poziomach przedstawianych danych, tj. przykładowo dane dla Programu są zaokrąglone dla wartości ogółem Programu, dane na poziomie poszczególnych Osi priorytetowych są zaokrąglone dla wartości Osi priorytetowych. W związku z tym, wartości ogółem dla Programu wynikają bezpośrednio z zastosowanych zaokrągleń, a nie matematycznej sumy zaokrąglonych wartości poszczególnych Osi.

W przypadku przeliczenia wartości PLN na Euro zastosowano kurs Europejskiego Banku Centralnego z dnia 27 listopada 2014 r.: 1 Euro = 4,1798 PLN. Natomiast w przypadku prezentowania danych w odniesieniu do alokacji środków UE wykorzystano alokację środków UE wyrażoną w PLN i wyliczoną zgodnie z algorytmem opracowanym przez Ministerstwo Finansów i Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju dla ostatniego miesiąca okresu, za jaki prezentowane są dane za 2014 r.

Dane finansowe dotyczące instrumentów inżynierii finansowej prezentowane w sprawozdaniu w punkcie 2.1.6.5 *Instrumenty inżynierii finansowej* oraz 3.1.1 *Osiąganie celów i analiza postępów* (analiza jakościowa obszaru *Instrumenty inżynierii finansowej [działanie 1.2]*) przeliczane są na Euro wg kursu przekazania przez IC deklaracji do KE. W przypadku, kiedy było przekazywanych kilka deklaracji dotyczących danej umowy przeliczeń na Euro dokonano wg średniej ważonej z kursów deklaracji.

Stan wdrażania RPO WO 2007-2013 od uruchomienia Programu

Alokacja

- ⇒ Zgodnie z uchwałą Nr 53 Komitetu Koordynacyjnego z dnia 9 lutego 2011 r. w *sprawie alokacji dodatkowych środków wspólnotowych oraz realizacji w ramach regionalnych programów operacyjnych* alokacja RPO WO 2007-2013 została zwiększona o 64 302 160 Euro, co stanowi 15% dotychczasowej alokacji na Program. Dodatkowe środki pochodzą z Krajowej Rezerwy Wykonania 54 156 945 Euro oraz

dostosowania technicznego 10 145 215 Euro, w tym na niwelowanie skutków powodzi (6 275 125 Euro). Łączna kwota alokacji na RPO WO 2007-2013 wynosi **491 446 973 Euro**.

⇒ na realizację celów Strategii Europa 2020 przeznaczono około **443 560 228 Euro**, tj. ponad **90%** alokacji EFRR na Program.

Nabory wniosków

- ⇒ do końca grudnia 2014 r. przeprowadzono łącznie **98 naborów wniosków**, w tym: **78 naborów wniosków w ramach procedury konkursowej** oraz **20 naborów w ramach procedury pozakonkursowej**,
- ⇒ całkowita kwota alokacji (środki EFRR + BP) przeznaczona na przeprowadzone nabory wniosków wyniosła **506,56 mln Euro** (w trybie konkursowym i pozakonkursowym), co stanowi **100%** środków przeznaczonych na wszystkie nabory w latach 2007-2013.

Zestawienie przeprowadzonych naborów w podziale na Osie priorytetowe przedstawiono w Tabeli 12. Szczegółowe informacje zostały zawarte w opisach stanu wdrażania poszczególnych Osi priorytetowych.

Tabela 12. Nabory wniosków w procedurze konkursowej i pozakonkursowej przeprowadzone w ramach RPO WO 2007-2013 od uruchomienia Programu

Nr i nazwa Osi priorytetowej	Liczba naborów		Kwota alokacji (EFRR + BP)	
	Konkursowe	IPI	Konkursowe	IPI
Oś priorytetowa 1 Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu	35	4	196,81	9,16
Oś priorytetowa 2 Społeczeństwo informacyjne	3	0	28,73	0,00
Oś priorytetowa 3 Transport	14	11	73,38	66,92
Oś priorytetowa 4 Ochrona środowiska	12	2	46,05	5,67
Oś priorytetowa 5 Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe	10	2	35,74	8,96
Oś priorytetowa 6 Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych	4	1	30,81	4,33
SUMA NABORÓW	78	20	411,52	95,04
	Σ = 98 naborów		Σ = 506,56 mln Euro	

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie Ramowego harmonogramu naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z 27 października 2014 r.

Wnioski złożone

- ⇒ złożono **2 755 wniosków** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej i pozakonkursowej;
- ⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **1 685,36 mln Euro** [7 044,47 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **902,44 mln Euro** [3 772,02 mln PLN];
- ⇒ największym zainteresowaniem beneficjentów cieszyły się nabory ogłaszane w ramach Osi priorytetowej 1. Wnioski złożone w ramach tej Osi stanowią blisko 78% wszystkich złożonych w Programie wniosków;
- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **1 827 wniosków** o całkowitej wartości **1 341,16 mln Euro** [5 605,77 mln PLN] w tym dofinansowanie z EFRR **732,65 mln Euro** [3 062,32 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

- ⇒ Zarząd Województwa Opolskiego zaakceptował do realizacji **1 380 projektów** o całkowitej wartości **1 107,22 mln Euro** [4 627,95 mln PLN], w tym kwota dofinansowania z EFRR **604,81 mln Euro** [2 527,98 mln PLN].

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **1 198 umów** na realizację projektów, których całkowita wartość wyniosła **867,32 mln Euro** [3 625,24 mln PLN], w tym dofinansowanie EFRR **488,08 mln Euro** [2 040,08 mln PLN];
- ⇒ **1 176** umów to projekty wybrane w procedurze konkursowej, natomiast **22** to projekty umieszczone w *Indykatywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*;
- ⇒ spośród wszystkich podpisanych umów ponad **81%** stanowią projekty wybrane w procedurze konkursowej (396,00 mln Euro z EFRR), natomiast około **19%** to projekty kluczowe (92,08 mln Euro z EFRR);
- ⇒ poziom kontraktacji w ramach Programu wyniósł około **100%**;
- ⇒ najwyższy poziom zakontraktowania został osiągnięty w Osi 7 (około 102%), Osi 5 (ponad 101%) oraz Osi 6 (około 101%).

Wnioski o płatność

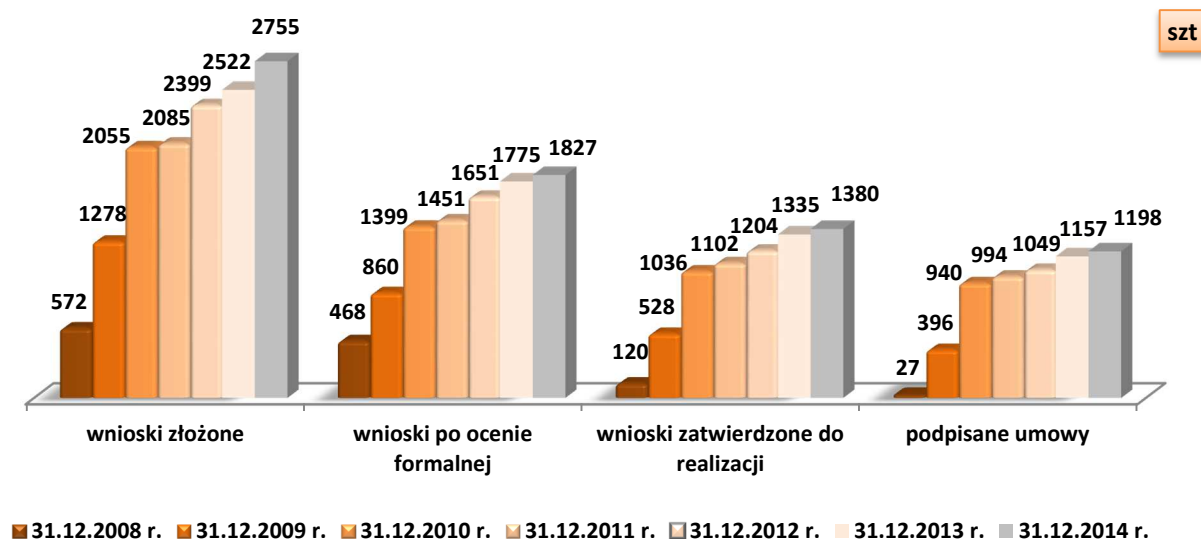
- ⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę EFRR **458,84 mln Euro** [1 917,85 mln PLN], co stanowi około **94%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Programu;
- ⇒ największą wartość wydatków we wnioskach o płatność wykazali beneficjenci w ramach Osi 7, Osi 5, Osi 3 oraz Osi 6. Wartość przedmiotowych wydatków przekroczyła poziom 95% zobowiązań na lata 2007-2013 (odpowiednio 98,07%, 96,89%, 96,80% oraz 95,79%).

Deklaracje zatwierdzone przez IC

- ⇒ IC zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę EFRR **445,12 mln Euro** [1 860,51 mln PLN], co stanowi ponad **91%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Programu.

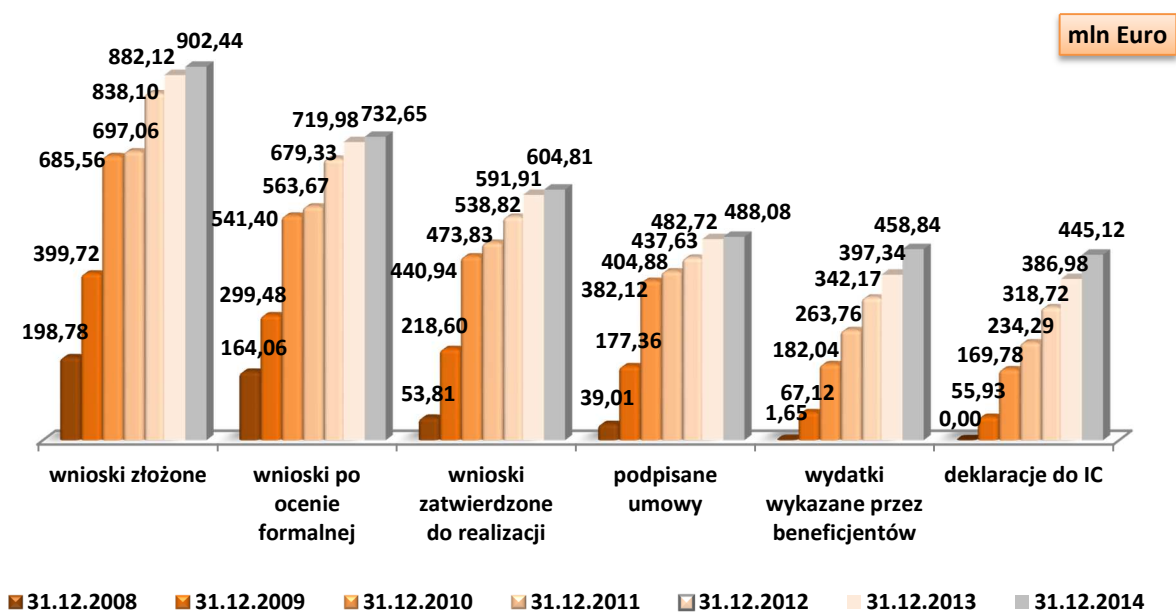
Informacje ogólne nt. stanu wdrażania Programu przedstawiono na *Wykresach 4-5*. Natomiast poziom wykorzystania alokacji (EFRR) w ramach poszczególnych Osi priorytetowych RPO WO 2007-2013 zaprezentowano na *Wykresie 6*.

Wykres 4. Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania od uruchomienia Programu w podziale na lata

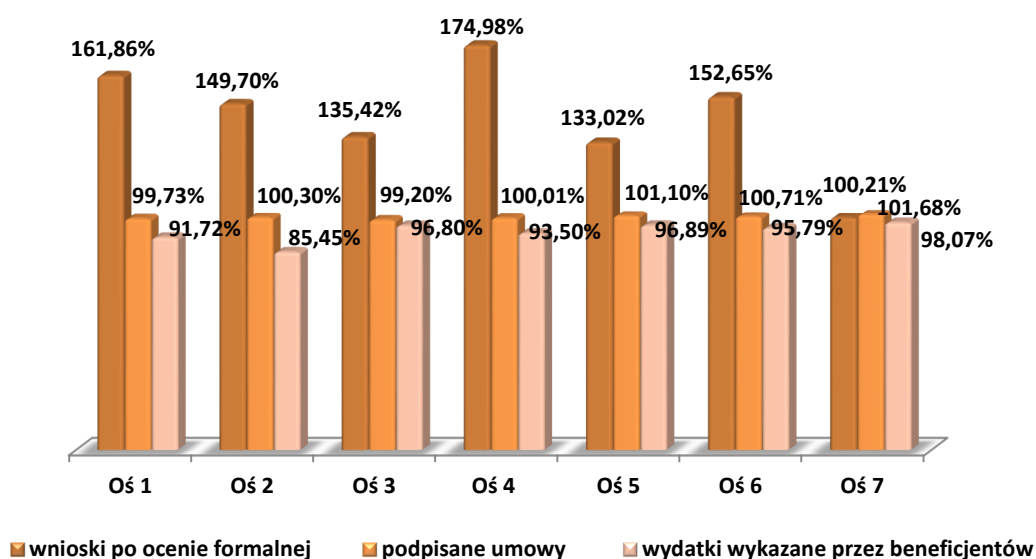
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 5. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania od uruchomienia Programu w podziale na lata

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 6. Poziom wykorzystania alokacji (EFRR) w podziale na Osie priorytetowe RPO WO 2007-2013 od uruchomienia Programu

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Wg stanu na 31 grudnia 2014 r. większość osi priorytetowych osiągnęło poziom kontraktacji przekraczający 100% alokacji zapisanej w ramach RPO WO 2007-2013 na ich realizację. Biorąc pod uwagę wydatki wykazane przez beneficjentów w zatwierdzonych wnioskach o płatność, sześć osi priorytetowych przekroczyło poziom 90% alokacji EFRR zapisanej na ww. osie priorytetowe. Ponadto, w zakresie Osi priorytetowej 5, 7, 3 i 1 odnotowano najwyższy poziom zakończonych projektów i wynosi on odpowiednio ok. 94%, 93%, 92% i 91%.

Najwięcej środków w zakresie podpisanych umów pozyskały samorzady gminne i ich jednostki organizacyjne (około 135 mln Euro), samorząd województwa wraz z wojewódzkimi jednostkami samorządowymi (ponad 123 mln Euro) oraz przedsiębiorcy (ponad 110 mln Euro).

Biorąc pod uwagę wartość dofinansowania EFRR podpisanych umów, do końca 2014 roku średnia wartość wsparcia przypadająca na 1 mieszkańca województwa opolskiego wyniosła około **473 Euro**. Pod względem kwoty dofinansowania EFRR przypadającej na 1 mieszkańca powiatu, najwyższe wartości uzyskało **Miasto Opole** (ponad 1 883 Euro) oraz powiaty: **strzelecki** (ponad 428 Euro), **kędzierzyńsko-kozielski** (349 Euro), **głubczycki** (około 298 Euro) i **kluczborski** (296 Euro).

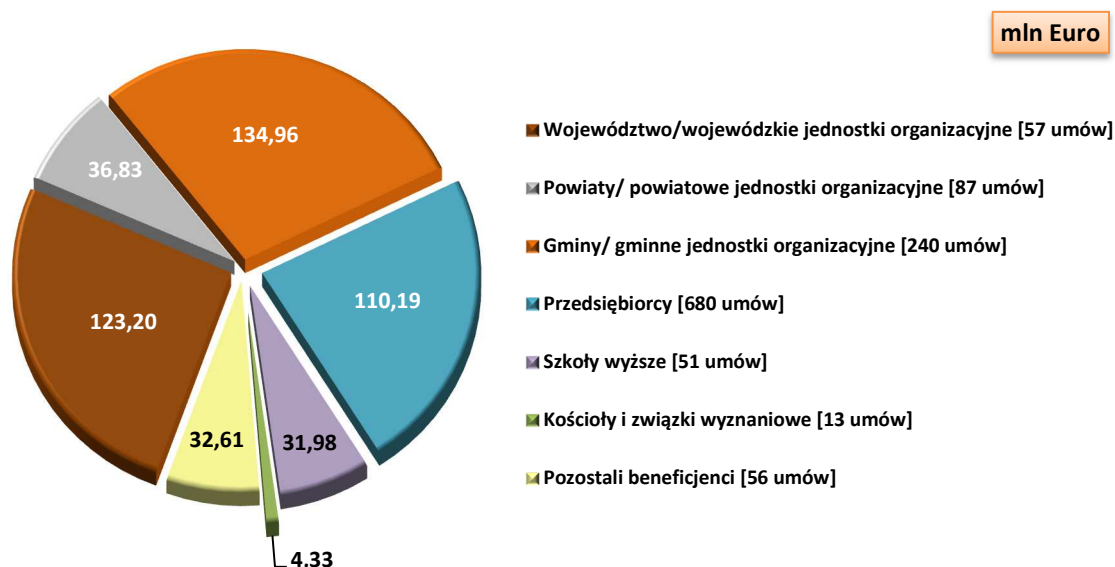
Inwestycje na terenach miejskich stanowią ponad **63%** umów (298,87 mln Euro) podpisanych w ramach Programu. Pozostałe **37%** (175,22 mln Euro) stanowią projekty realizowane na terenach wiejskich⁴.

Najaktywniejsi w pozyskiwaniu środków RPO WO 2007-2013 są beneficjenci mający swoją siedzibę na terenie powiatów: **Miasta Opola** (226,09 mln Euro), **powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego** (33,83 mln Euro), **powiatu strzeleckiego** (32,53 mln Euro), **powiatu nyskiego** (29,31 mln Euro) oraz **powiatu opolskiego** (29,16 mln PLN). Przeważająca część środków (ponad **118 mln Euro**) pozyskanych przez beneficjentów ze wskazanych powiatów skierowana została na inwestycje związane z budową/przebudową dróg regionalnych i lokalnych oraz zakup środków transportu publicznego. Około **86 mln Euro** zostało przeznaczonych na rozwój przedsiębiorczości, innowacje, badania i rozwój technologiczny, a ponad **34 mln Euro** na wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa oraz sektor publiczny. Spośród 71 gmin województwa opolskiego żadnej umowy o dofinansowanie nie podpisali beneficjenci mający siedzibę na terenie 2 gmin: Łambinowic i Skoroszyc.

Wśród samorządów gminnych najaktywniejszymi beneficjentami były: **Opole, Kędzierzyn-Koźle, Prudnik, Zawadzkie, Ujazd, Brzeg i Nysa**. Natomiast wśród samorządów powiatowych najwięcej środków pozyskały powiaty: **kędzierzyńsko-kozielski, nyski, strzelecki, głubczycki** oraz **namysłowski**.

Liczbę i wartość dofinansowania z EFRR poszczególnych typów beneficjentów w całości zakontraktowanych środków przedstawia Wykres 7. Na *Mapie 1* przedstawiono zestawienie liczby i wartości podpisanych umów w podziale na gminy województwa opolskiego, natomiast na *Mapie 2* rozkład projektów w poszczególnych obszarach wsparcia w podziale na powiaty województwa opolskiego.

Wykres 7. Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) od uruchomienia Programu

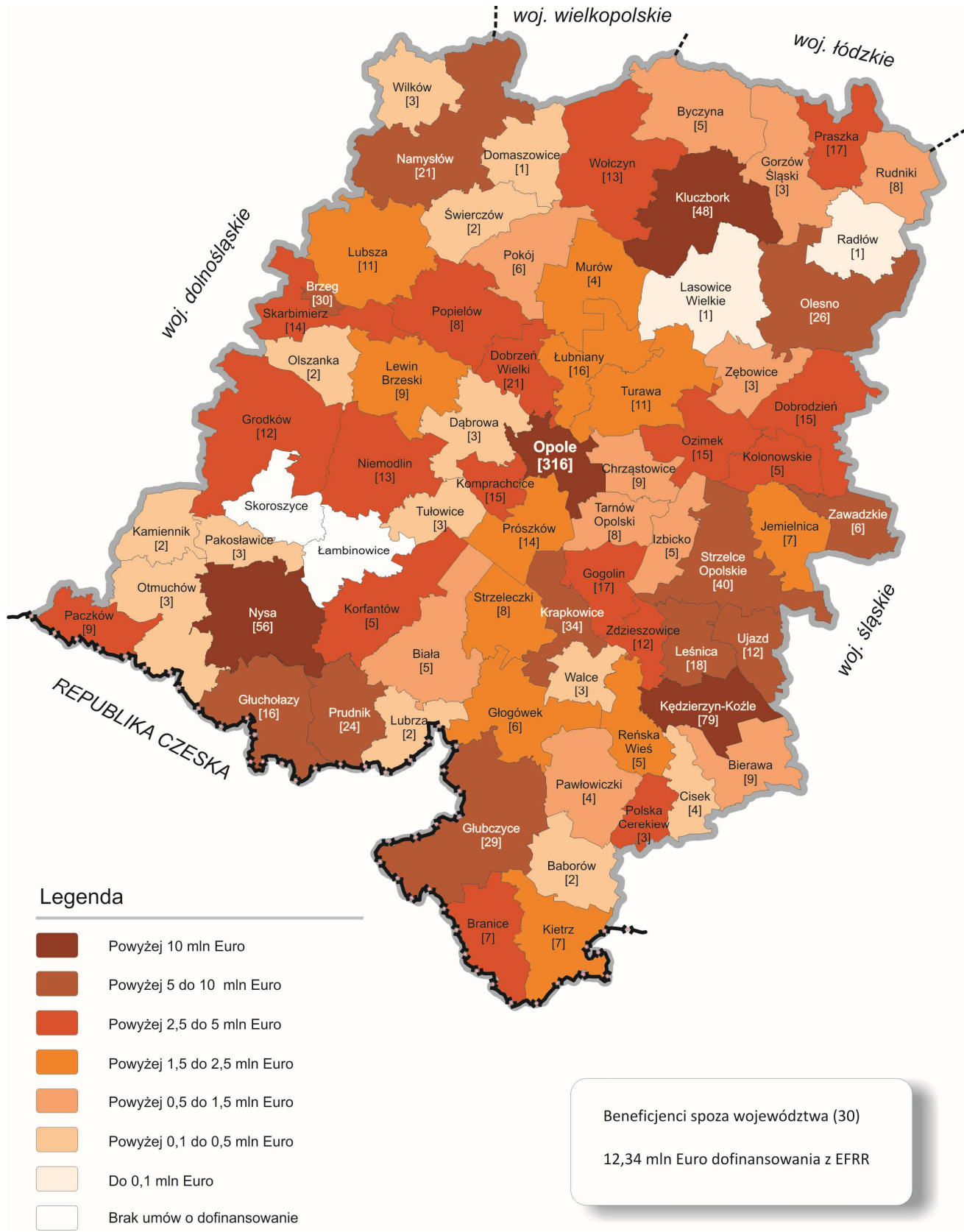

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

➔ **Szczegółowe informacje – punkt 3 Postęp wdrażania programu wg Osi priorytetowych**

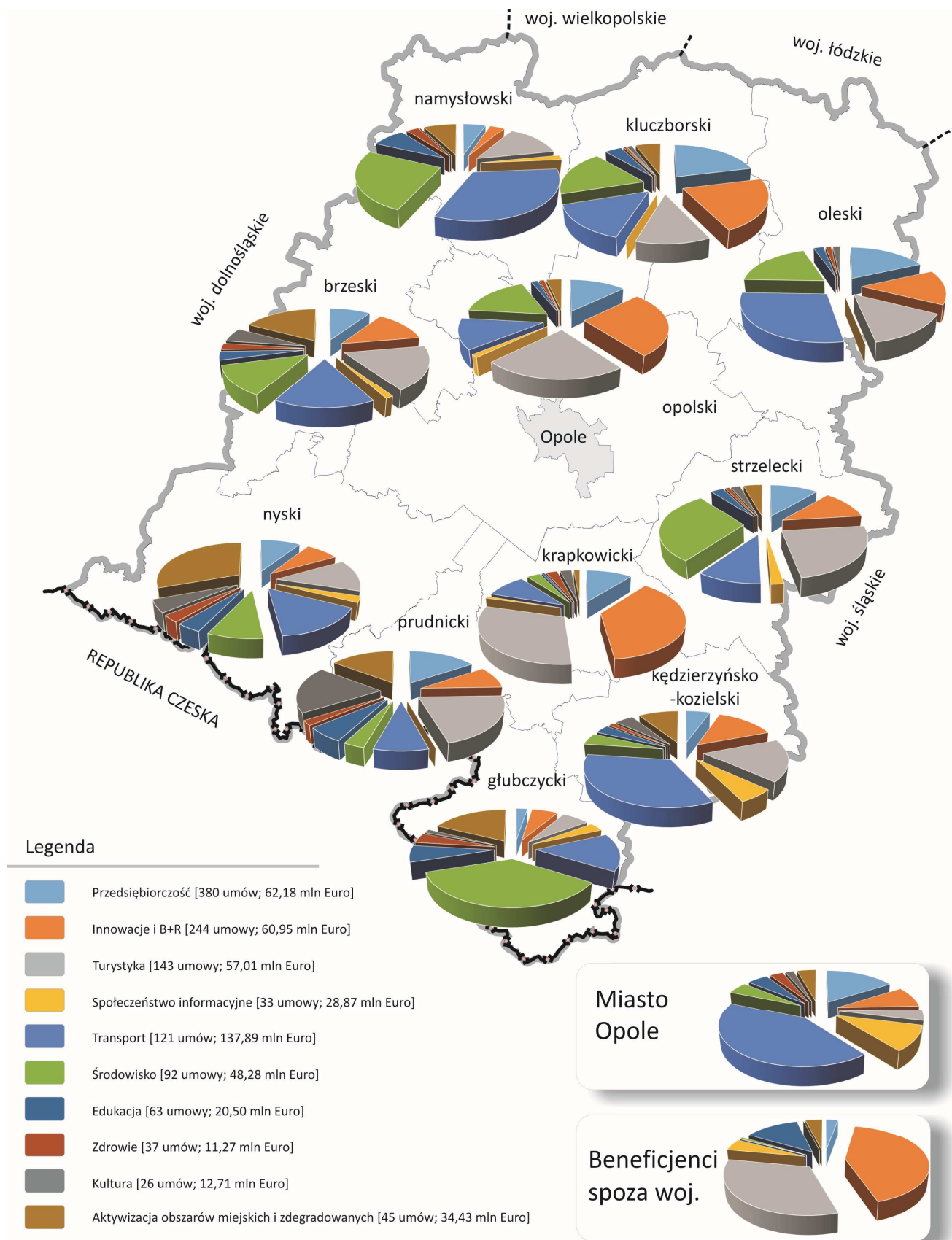
⁴ Na etapie programowania RPO WO 2007-2013 nie zidentyfikowano obszarów defaworyzowanych, w związku z czym nie ma odniesienia do takiej kategorii w *Sprawozdaniu*.

Mapa 1. Zestawienie liczby i wartości EFRR podpisanych umów w podziale na gminy województwa opolskiego wg siedziby beneficjenta – stan na 31 grudnia 2014 r.

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Mapa 2. Zestawienie podpisanych umów w podziale na wybrane obszary wsparcia - wg siedziby beneficjenta – stan na 31 grudnia 2014 r.

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Stan wdrażania RPO WO 2007-2013 w okresie sprawozdawczym

Dane za okres sprawozdawczy (na poziomie Programu oraz poszczególnych Osi priorytetowych) obejmują nabory i oceny wniosków przeprowadzone w roku 2014 oraz kontynuację procesu oceny projektów dla naborów przeprowadzonych w poprzednich okresach sprawozdawczych. Tym samym liczba wniosków złożonych/ocenionych może być mniejsza od liczby projektów zatwierdzonych do realizacji/podpisanych umów.

Nabory wniosków

- ⇒ przeprowadzono łącznie **7 naborów wniosków**, w tym: 4 nabory w ramach procedury konkursowej oraz 3 nabory w ramach procedury pozakonkursowej;
- ⇒ w ramach przeprowadzonych naborów w 2014 r.: 2 zostały ogłoszone przez IP II stopnia, natomiast 5 zostało ogłoszonych przez IZ RPO WO 2007-2013;
- ⇒ całkowita kwota alokacji przeznaczona na zrealizowane nabory wyniosła **12,17 mln Euro** [50,85 mln PLN], co stanowi 2,4% środków przeznaczonych na wszystkie nabory w latach 2007-2013.

Tabela 13. Nabory wniosków w procedurze konkursowej i pozakonkursowej przeprowadzone w okresie sprawozdawczym (01.01 - 31.12.2014 r.)

Nr i nazwa Osi priorytetowej	Liczba naborów		Kwota alokacji (EFRR+BP)	
	Konkursowe	IPI	Konkursowe	IPI
Oś priorytetowa 1 <i>Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu</i>	3	0	5,53	0,00
Oś priorytetowa 3 <i>Transport</i>	1	3	0,36	6,28 ⁵
SUMA NABORÓW	4	3	5,89	6,28⁶
	Σ = 7 naborów		Σ = 12,17 mln Euro	

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie *Ramowego harmonogramu naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z 27 października 2014 r.*

- ⇒ w roku 2014 przeprowadzono łącznie 4 nabory wniosków w procedurze konkursowej i pozakonkursowej zaplanowane w *Ramowym harmonogramie naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z dnia 27 stycznia 2014 r.*;

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono dodatkowo 2 nabory wniosków w procedurze konkursowej, których nie obejmował ww. harmonogram:

- VI nabór – 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach*;
- III nabór – 3.2 *Transport publiczny*.

Ponadto, złożono pełną dokumentację w ramach projektu kluczowego pn. *Przebudowa ciągu dróg powiatowych nr 1403 O Roszowice – Biadaczów i 1404 O Cisek – Bierawa: Etap II*.

Wnioski złożone

- ⇒ złożono **233 wnioski** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej i pozakonkursowej;
- ⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **48,30 mln Euro** [201,89 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **20,32 mln Euro** [84,94 mln PLN];

⁵ Wskazana kwota obejmuje łączną alokację na projekty z zakresu niwelowania skutków powodzi z 2010 r., w tym alokację EFRR dla realizowanego już projektu – *Przebudowa mostu w ciągu drogi 1404 O Cisek – Bierawa*.

⁶ J.w.

- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymały **52 wnioski** o całkowitej wartości **26,91 mln Euro** [112,48 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **11,74 mln Euro** [52,96 mln PLN];
- ⇒ w ramach naborów przeprowadzonych w procedurze konkursowej w okresie sprawozdawczym dużym zainteresowaniem cieszyły się nabory ogłoszone w ramach działań/poddziałań:
- 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach* – VI nabór (163 wnioski na kwotę przekraczającą blisko 11-krotnie dostępną alokację);
 - 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach* – VIII nabór (61 wniosków na kwotę przekraczającą prawie 7-krotnie dostępną alokację).

Wnioski zaakceptowane

- ⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostało zaakceptowanych **45 projektów** o całkowitej wartości **24,97 mln Euro** [104,39 mln PLN], w tym kwota dofinansowania z EFRR **12,90 mln Euro** [53,92 mln PLN].

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **51 umów** o całkowitej wartości **21,98 mln Euro** [91,87 mln PLN], w tym kwota dofinansowania z EFRR **10,73 mln Euro** [44,83 mln PLN];
- ⇒ w okresie sprawozdawczym rozwiązano łącznie **13 umów** o dofinansowanie na całkowitą wartość **12,02 mln Euro** [50,22 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **5,25 mln Euro** [21,96 mln PLN], w tym:
- w ramach Osi priorytetowej 1 – 7 umów na kwotę dofinansowania ze środków EFRR 2,74 mln Euro [11,44 mln PLN];
 - w ramach Osi priorytetowej 2 - 1 umowa na kwotę dofinansowania ze środków EFRR 0,57 mln Euro [2,39 mln PLN];
 - w ramach Osi priorytetowej 3 – 1 umowa na kwotę dofinansowania ze środków EFRR 0,67 mln Euro [2,80 mln PLN];
 - w ramach Osi priorytetowej 4 – 1 umowa na kwotę dofinansowania ze środków EFRR 0,08 mln Euro [0,32 mln PLN];
 - w ramach Osi priorytetowej 5 – 2 umowy na kwotę dofinansowania ze środków EFRR 0,61 mln Euro [2,53 mln PLN];
 - w ramach Osi priorytetowej 6 – 1 umowa na kwotę dofinansowania ze środków EFRR 0,59 mln Euro [2,48 mln PLN].
- ⇒ **2 spośród 13 rozwiązanych umów** o dofinansowanie podpisano w okresie sprawozdawczym.

Wnioski o płatność

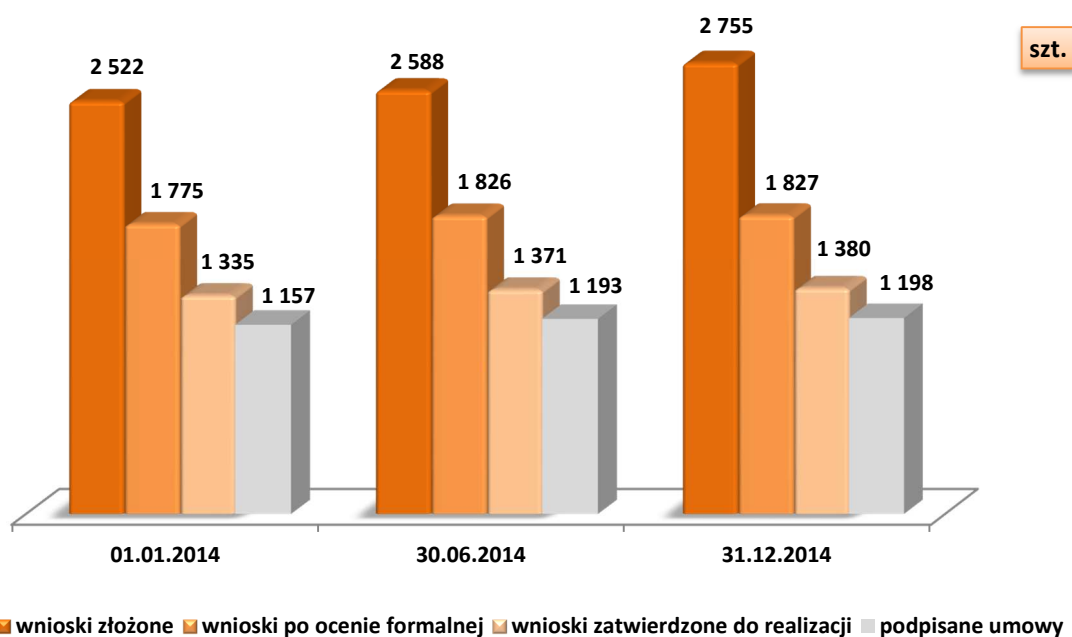
- ⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę EFRR **61,67 mln Euro** [257,78 mln PLN], co stanowi około **13%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Programu.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

- ⇒ IC zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę EFRR **58,13 mln Euro** [242,99 mln PLN], co stanowi około **12%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Programu.

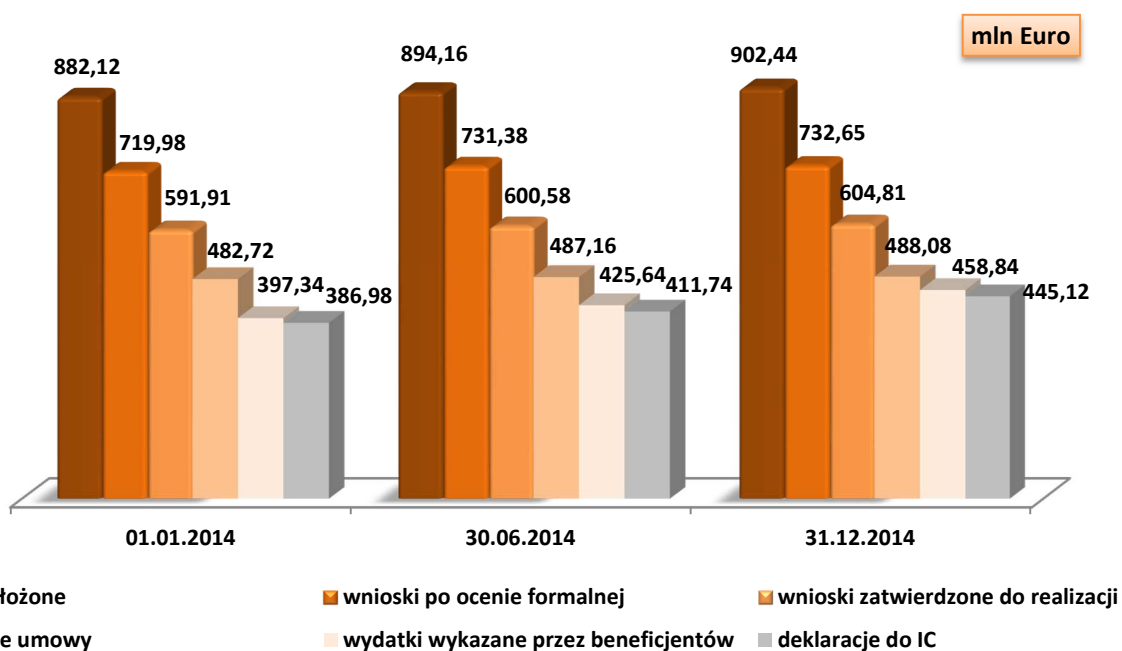
Postęp realizacji Programu w cyklu półrocznym w okresie sprawozdawczym przedstawiono na Wykresach 8-9.

Wykres 8. Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania Programu w okresie sprawozdawczym (01.01 - 31.12.2014 r.)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Wykres 9. Kwota dofinansowania EFRR wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania Programu w okresie sprawozdawczym (01.01 - 31.12.2014 r.)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

➤ **Szczegółowe wnioski dla dalszej realizacji Programu – punkt 2.1.6.4 Rekomendacje IZ i innych instytucji**

Rozkład projektów w podziale na sektory gospodarki

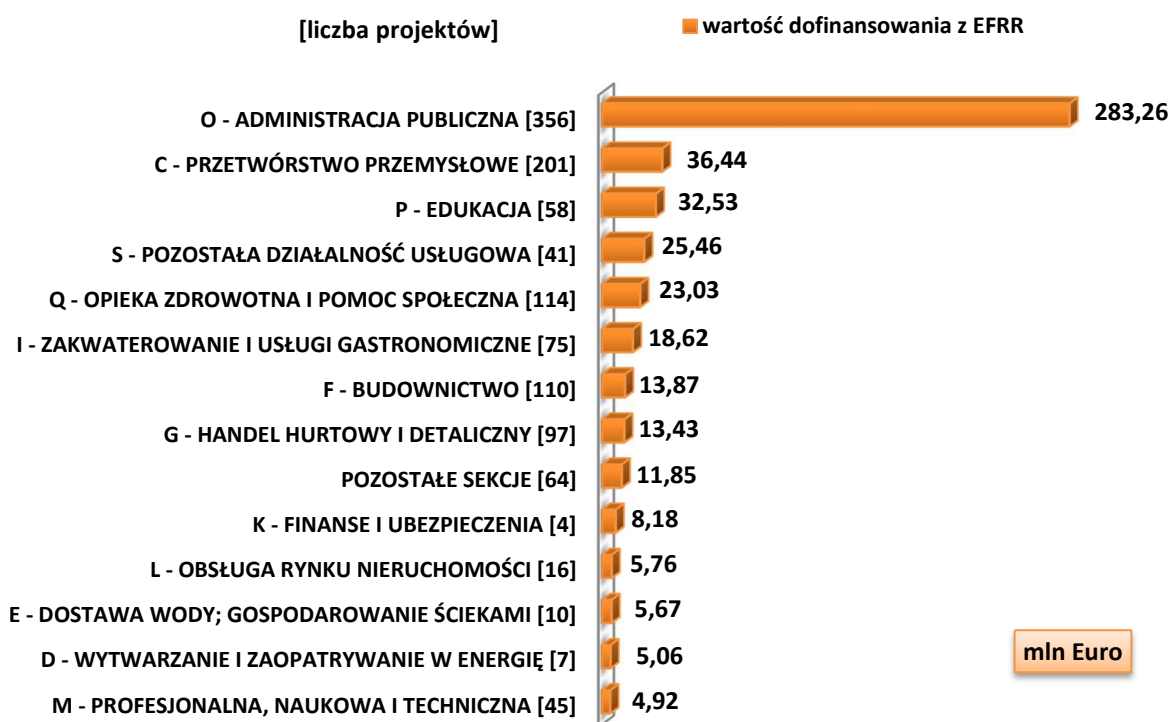
Rozkład projektów w ramach RPO WO 2007-2013 w podziale na sektory gospodarki nie uległ znaczącym zmianom w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego. Dane pozyskano z Krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej (REGON) – każdemu beneficjentowi przyporządkowano jeden, przeważający rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej.

Sekcje, w których udział pozyskanego dofinansowania jest stosunkowo niewielki (poniżej **4 mln Euro**), zostały sklasyfikowane w jednej kategorii pn. *Pozostałe sekcje*. Dotyczy to nw. Sekcji:

- Sekcja R *Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją*;
- Sekcja J *Informacja i komunikacja*;
- Sekcja A *Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo*;
- Sekcja N *Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca*;
- Sekcja B *Górnictwo i wydobywanie*;
- Sekcja H *Transport i gospodarka magazynowa*.

Wśród projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 najliczniejszą grupę beneficjentów stanowią jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli. Ponad **58%** wartości dofinansowania z EFRR (356 umów o wartości **283,26 mln Euro**) pozyskały podmioty przyporządkowane do Sekcji O *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne*. Jest to kategoria bardzo pojemna, ze względu na szeroki wachlarz zadań administracji samorządowej związanych m.in. z opieką i profilaktyką zdrowotną, dotyczące edukacji, infrastruktury drogowej czy mające na celu ochronę środowiska naturalnego i zapewnienie społeczeństwu świadczeń kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.

Wykres 10. Rozkład projektów w ramach Programu wg Sekcji PKD 2007

Źródło: Opracowanie własne IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.

Drugą pod względem wartości pozyskanego dofinansowania jest Sekcja C *Przetwórstwo przemysłowe* (**201** umów na kwotę dofinansowania z EFRR **36,44 mln Euro**), którą uważa się za dominującą w województwie opolskim. W zakresie tej sekcji największą wartość stanowią podmioty prowadzące działalność

w zakresie produkcji: metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn, wyrobów z drewna oraz korka z wyłączeniem mebli oraz produkcji metali.

Poniżej przedstawiono szczegółowy podział projektów realizowanych w sektorze przetwórstwa przemysłowego ze względu na rodzaj wytwarzanych produktów i stopień zaawansowania technologicznego.

Tabela 14. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w sektorze przetwórczym w podziale na rodzaje wytwarzanych produktów od uruchomienia Programu

[mln Euro]

Lp.	Rodzaj produktu	Liczba umów	Dofinansowanie z EFRR	Udział w sektorze /rodzajach produktów
I	Przemysł wysokiej technologii	5	0,28	0,75%
1.	<i>Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych</i>	5	0,28	100,00%
II	Przemysł średniowysokiej technologii	40	6,17	16,95%
1.	<i>Produkcja maszyn, urządzeń, pojazdów, sprzętu transportowego i urządzeń elektrycznych</i>	27	3,41	55,27%
2.	<i>Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych</i>	13	2,76	44,73%
III	Przemysł średnioniskiej i niskiej technologii	156	29,98	82,30%
1.	<i>Przemysł metalurgiczny i metalowy</i>	36	9,42	31,42%
2.	<i>Przemysł drzewno-papierniczy</i>	46	7,85	26,18%
3.	<i>Przemysł mineralny</i>	20	4,55	15,18%
4.	<i>Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych</i>	20	4,04	13,48%
5.	<i>Przemysł spożywczy</i>	11	2,05	6,84%
6.	<i>Inne przetwórstwo przemysłowe</i>	22	2,00	6,67%
7.	<i>Przemysł tekstylny-odzieżowy i skórzany</i>	1	0,07	0,23%
RAZEM		201	36,43	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON

Największe środki zakontraktowano w ramach przemysłu średnioniskiej i niskiej technologii, tj.:

- przemysłu metalurgicznego i metalowego – **9,42 mln Euro** (produkcja konstrukcji metalowych, obróbka metali czy odlewnictwo metali lekkich);
- przemysłu drzewno-papierniczego – **7,85 mln Euro** (np. produkcja mebli, opakowań tekturowych czy drzwi);
- przemysłu mineralnego – **4,55 mln Euro** (np. obróbka kamienia, szkła czy produkcja materiałów z wypalanej gliny).

Kolejną wyróżniającą się sekcją jest Sekcja P *Edukacja* w ramach której podpisano **58** umów. W ramach Sekcji P *Edukacja* uczelnie wyższe i inne instytucje oświatowe (m.in. przedsiębiorstwa prowadzące różne formy zajęć pozaszkolnych) otrzymały **32,53 mln Euro** dofinansowania z EFRR. W ramach projektów budowane i modernizowane są obiekty dydaktyczne, dostosowywane do potrzeb osób niepełnosprawnych, wyposażane w nowoczesne pomoce naukowe, sprzęt komputerowy i oprogramowanie. Wyposażane są także laboratoria w instytutach badawczych, w których prowadzone są badania na rzecz nowoczesnych technologii produkcyjnych.

Ponad **23 mln Euro** przeznaczone zostało dla podmiotów działających w Sekcji Q *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna*. Projekty realizowane w tym obszarze (**114** umów) dotyczą przede wszystkim zakupu nowej

specjalistycznej aparatury i urządzeń medycznych w ramach stacjonarnej i ambulatoryjnej opieki medycznej oraz dostosowanie istniejącej infrastruktury do obowiązujących standardów, jak i do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W ramach Sekcji I *Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi* zakontraktowano około **18,62 mln Euro** w ramach **75** projektów. Znaczący udział tej kategorii w całości środków potwierdza fakt, że turystyka wskazywana jest jako jeden z istotnych potencjałów rozwoju naszego regionu. Jest to także jeden z najbardziej dynamicznie rozwijających się sektorów światowej gospodarki. Budowa i modernizacja tras turystycznych, ścieżek rowerowych, rozwój ośrodków wypoczynkowych korzystnie zmienia obraz miast i wsi Opolszczyzny.

Duże znaczenie dla pozycji konkurencyjnej województwa opolskiego ma sektor budownictwa. Cechuje się stosunkowo wysoką konkurencyjnością w stosunku do sytuacji tej branży w kraju i obejmuje, oprócz działalności budowlano-montażowej, produkcję materiałów budowlanych wraz z przemysłem wydobywczym. W Sekcji F *Budownictwo* realizowanych jest **110** projektów na kwotę dofinansowania ponad **13,87 mln Euro**. Ponad połowa podmiotów realizuje projekty z działu 43 *Roboty budowlane specjalistyczne*.

Znaczącą rolę w rozwoju gospodarczym województwa opolskiego odgrywa również handel. Łącznie w ramach Sekcji G *Handel hurtowy i detaliczny* realizowanych jest **97** projektów o wartości dofinansowania z EFRR ponad **13,43 mln Euro**.

Około **8,18 mln Euro** pozyskały również podmioty gospodarcze zaklasyfikowane w Sekcji K *Działalność finansowa i ubezpieczeniowa*. Wynika to z faktu, że obejmuje 2 fundusze pożyczkowe i poręczeniowe, a ich działalność stanowi skuteczny sposób na pokonanie bariery dla rozwoju przedsiębiorstw, które z uwagi na niskie zasoby kapitałowe lub problemy z płynnością, nie spełniały kryteriów pozwalających na otrzymanie kredytów bankowych.

➡ **Szczegółowe informacje nt. udzielonego wsparcia w ramach działania 1.2 Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości – punkt 2.1.6.5 Instrumenty inżynierii finansowej**

Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na obszary tematyczne

Dopełnieniem działań podejmowanych w ramach RPO WO 2007-2013 są projekty realizowane na terenie Opolszczyzny w ramach programów Narodowej Strategii Spójności 2007-2013 (PO IG 2007-2013, PO IiŚ 2007-2013, PO KL 2007-2013) oraz w ramach programów polityki rolnej i rybackiej (PROW 2007-2013, PO RYBY 2007-2013).

Łącznie, w ramach programów operacyjnych perspektywy finansowej 2007-2013, realizowanych jest ponad **72 tys. projektów** o wartości dofinansowania unijnego (EFRR, EFS, FS, EFRROW, EFR) ponad **1 069 mln Euro**.

Rozkład projektów w podziale na obszary tematyczne (zgodnie z Załącznikiem II do Rozporządzenia 1828/2006) lub osie priorytetowe (PROW 2007-2013) oraz programy operacyjne przedstawiono w *Tabeli 15*.

Tabela 15. Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych perspektywy finansowej 2007-2013

[mln Euro]

Nazwa obszaru tematycznego	Liczba umów	Wartość dofinansowania z UE
Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 2007-2013		
<i>Badania i rozwój technologiczny, innowacje i przedsiębiorczość</i>	174	116,52
<i>Spółeczeństwo informacyjne</i>	172	28,42
RAZEM PO IG 2007-2013	346	144,94
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013		
<i>Transport</i>	15	188,04
<i>Energia</i>	30	21,82

Nazwa obszaru tematycznego	Liczba umów	Wartość dofinansowania z UE
<i>Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom</i>	43	231,76
<i>Kultura</i>	3	7,63
<i>Inwestycje w infrastrukturę społeczną</i>	12	6,45
RAZEM PO IiŚ 2007-2013	103	455,70
Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013		
<i>Zwiększanie zdolności adaptacyjnych pracowników, firm, przedsiębiorstw i przedsiębiorców</i>	340	36,13
<i>Poprawa dostępu do zatrudnienia i jego trwałości</i>	248	98,66
<i>Poprawa integracji społecznej osób w niekorzystnej sytuacji</i>	124	16,08
<i>Poprawa jakości kapitału ludzkiego</i>	806	75,67
<i>Wzmacnianie zdolności instytucjonalnych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym</i>	36	6,64
RAZEM PO KL 2007-2013	1 554	233,18
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013		
<i>Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego</i>	4 643	85,90
<i>Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich</i>	62 529	50,22
<i>Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej</i>	1 286	72,82
<i>LEADER</i>	1 487	21,11
RAZEM PROW 2007-2013	69 945	230,05
Program Operacyjny Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007-2013		
<i>Rozwój obszarów zależnych od rybactwa</i>	172	5,14
RAZEM PO RYBY 2007-2013	172	5,14
ŁĄCZNIE WSZYSTKIE PROGRAMY OPERACYJNE	72 120	1 069,01

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz danych przekazanych przez MIR.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 pozyskano **455,70 mln Euro** (największa wartość dofinansowania). Środki te zostały przeznaczone na realizację projektów o znaczeniu strategicznym m.in. na realizację inwestycji z zakresu ochrony środowiska i zapobieganiu zagrożeniom (43 umowy o wartości dofinansowania UE 231,76 mln Euro) oraz transportu (15 umów o wartości dofinansowania UE 188,04 mln Euro).

Poprawa dostępu do zatrudnienia i jego trwałości, poprawa jakości kapitału ludzkiego, zwiększenie zdolności adaptacyjnej pracowników, firm, przedsiębiorstw i przedsiębiorców, poprawa integracji społecznej osób w niekorzystnej sytuacji oraz wzmacnianie zdolności instytucjonalnej to efekt realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 **1 554 projektów** na kwotę dofinansowania z UE **233,18 mln Euro**.

Największa liczba projektów (**69 945**) o znaczącej kwocie dofinansowania z EFRROW (ponad **230 mln Euro**) realizowana jest w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Projekty te przyczyniają się do poprawy konkurencyjności rolnictwa i leśnictwa; poprawy środowiska naturalnego

i terenów wiejskich oraz poprawy jakości życia na obszarach wiejskich i wspierania różnicowania działalności gospodarczej.

Do końca 2014 r. podpisano również **346 umów** na kwotę dofinansowania z UE **144,94 mln Euro** w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013. Największe środki pozyskali beneficjenci z obszaru *Badania i rozwój technologiczny, innowacje i przedsiębiorczość* 116,52 mln Euro. Ponadto podpisano 172 umowy o wartości dofinansowania UE 28,42 mln Euro na realizację projektów w obszarze *Społeczeństwo informacyjne*.

Indywidualne projekty kluczowe

Projekty ujęte w *Indykatywnym planie inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013* to przedsięwzięcia inwestycyjne o szczególnym znaczeniu dla rozwoju społeczno-gospodarczego województwa opolskiego. Ich cele wpisują się w wybrane cele strategiczne RPO WO 2007-2013, Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego, a także Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 i Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015.

➤ *Szczegółowe informacje nt. kluczowego charakteru projektów indywidualnych – punkt 3. Postęp wdrażania programu wg Osi priorytetowych*

W okresie sprawozdawczym dokonano jednej aktualizacji powyższego dokumentu (uchwały Zarządu Województwa Opolskiego nr 5513/2014 z 22 września 2014 r.). Oprócz aktualizacji danych finansowych czy terminów rzeczowej realizacji, najważniejsze zmiany dotyczyły wpisania na listę projektu Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego z zakresu niwelowania skutków powodzi z 2010 r.: *Przebudowa ciągu dróg powiatowych nr 1403 O Roszowice-Biadaczów i 1404 O Cisek-Bierawa: Etap II*.

Zgodnie z aktualnym IPI od uruchomienia Programu została złożona pełna dokumentacja projektowa dla **23 indywidualnych projektów kluczowych**, w tym dla **3 w okresie sprawozdawczym** w ramach poddziałania 3.1.2 *Drogi lokalne*.

Od uruchomienia Programu podpisano/podjęto łącznie **22 umów/decyzji o dofinansowaniu** projektów kluczowych, w tym 2 w okresie sprawozdawczym (*Przebudowa ciągu dróg powiatowych nr 1403 O Roszowice – Biadaczów i 1404 O Cisek – Bierawa: Etap I* oraz *Modernizacja drogi gminnej nr 108206 Cisek – Roszowicki Las*). Łączna wartość dofinansowania z EFRR wszystkich podpisanych umów wynosi **92,08 mln Euro** [384,87 mln PLN], co stanowi około **19%** środków zakontraktowanych w ramach Programu.

Beneficjentem 11 projektów jest Samorząd Województwa Opolskiego, 4 – Miasto Opole, 2 – Politechnika Opolska, 2 – Powiat Kędzierzyńsko - Kozielski. Po jednym projekcie kluczowym realizują Gminy Prudnik, Cisek oraz Zawadzkie.

Do końca okresu sprawozdawczego zakończyła się realizacja 21 projektów (5 w 2014 roku), natomiast 1 projekt znajduje się w trakcie realizacji. Ponadto, na rok 2015 zaplanowano podpisanie umowy w ramach projektu powodziowego: *Przebudowa ciągu dróg powiatowych nr 1403 O Roszowice-Biadaczów i 1404 O Cisek-Bierawa: Etap II*.

W ramach 21 zakończonych projektów kluczowych:

- wybudowano Regionalne Centrum Biznesu – Opolskie Centrum Wystawienniczo Kongresowe o powierzchni ponad 5,2 tys. m²;
- wybudowano/zmodernizowano około 109 km ścieżek rowerowych;
- z obiektów turystycznych i rekreacyjnych skorzystało 198 tys. osób;
- wybudowano 11 obiektów turystycznych i rekreacyjnych;
- wybudowano około 7,7 km nowych dróg wojewódzkich;
- przebudowano ponad 47,8 km dróg wojewódzkich oraz 4,39 km dróg powiatowych i gminnych;
- ochroną przeciwpowodziową objęto ponad 46 tys. osób;

- zakupiono 5 szynobusów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz emitujących mniej szkodliwych dla środowiska spalin;
- wsparciem objęto 5 największych szpitali wojewódzkich (utworzono ośrodek wczesnej interwencji inwazyjnej w ostrych zawałach mózgu, centrum aktywnego porodu i rodzicielstwa oraz leczenia niemowląt zagrożonych niepełnosprawnością; rozbudowano onkologiczny kompleks zabiegowo-diagnostyczny; wyposażono kardiochirurgiczną salę operacyjną i odcinek intensywnej opieki pooperacyjnej na oddziale neurochirurgii);
- zagospodarowano obiekt pokoszarowy na cele dydaktyczne i badawcze Politechniki Opolskiej.

Tabela 16. Indywidualne projekty kluczowe w ramach RPO WO 2007-2013

[mln Euro]

Lp.	Nazwa działania/ poddziałania	Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Wartość EFRR
PROJEKTY ZAKOŃCZONE				
1.	1.1.1 Wsparcie instytucji otoczenia biznesu	Miasto Opole	Regionalne Centrum Biznesu – Budowa Opolskiego Centrum Wystawienniczo – Kongresowego w Opolu	2,76
2.	1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny	Gmina Prudnik	Stworzenie regionalnej bazy turystyczno-noclegowej przedgórza Gór Opawskich	1,18
3.	1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny	Gmina Zawadzkie	Utworzenie Regionalnego Centrum Turystycznego Dolina Małej Panwi	2,52
4.	1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny	Miasto Opole	Zwiększenie atrakcyjności turystycznej Miasta Opola poprzez zagospodarowanie terenów wzdłuż Odry	2,14
5.	3.1.1 Drogi regionalne	Miasto Opole	Przebudowa wiaduktu i układu komunikacyjnego oraz remont wiaduktu żelbetowego w ciągu ul. Reymonta w Opolu	8,57
6.	3.1.1 Drogi regionalne	Województwo Opolskie	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 426 przy węźle autostradowym Olszowa	7,77
7.	3.1.1 Drogi regionalne	Województwo Opolskie	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 414 na odc. Dzików – Smolarnia	2,01
8.	3.1.1 Drogi regionalne	Województwo Opolskie	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 414 na odcinku Smolarnia-Krobosz w km 24+565 - 35+760	6,69
9.	3.1.1 Drogi regionalne	Województwo Opolskie	Obwodnica m. Grodkowa w ciągu dróg wojewódzkich nr 401 i 385 w km 21+385 – 28+337,17	8,95
10.	3.1.1 Drogi regionalne	Województwo Opolskie	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 401 na odcinku Grodków-Pakośławice Etap II	5,19
11.	3.1.1 Drogi regionalne	Województwo Opolskie	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 401 na odcinku Grodków-Pakośławice Etap I	6,17
12.	3.1.1 Drogi regionalne	Województwo Opolskie	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 414 na odcinku Przysiecz - Dzików	3,44
13.	3.1.1 Drogi regionalne	Miasto Opole*	Budowa węzła komunikacyjnego obwodnicy północnej (drogi krajowej) z drogą wojewódzką nr 454 (ul. Budowlanych – Sobieskiego) w Opolu	3,30

Lp.	Nazwa działania/ poddziałania	Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Wartość EFRR
14.	3.1.2 Drogi lokalne	Powiat Kędzierzyńsko -Kozielski	Przebudowa ciągu dróg powiatowych nr 1403 O Roszowice-Biadaczów i 1404 O Cisek-Bierawa: Etap I	0,85
15.	3.1.2 Drogi lokalne	Gmina Cisek	Modernizacja drogi gminnej nr 108206 O Cisek-Roszowicki Las	0,04
16.	3.1.2 Drogi lokalne	Powiat kędzierzyńsko- kozielski*	Przebudowa mostu w ciągu drogi 1404 O Cisek-Bierawa	4,16
17.	3.2 Transport publiczny	Województwo Opolskie	Zakup pojazdów szynowych	7,47
18.	4.2 Zabezpieczenie przeciwpowodziowe	Województwo Opolskie	Zbiornik retencyjny Kluczbork na rzece Stobrawie w km 61+500	4,54
19.	5.1.1 Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej	Politechnika Opolska	Budowa skrzydła dydaktycznego budynku Wydziału Budownictwa Politechniki Opolskiej w Opolu przy ulicy Katowickiej 48	2,71
20.	5.2.1 Stacjonarna opieka medyczna	Województwo Opolskie	Szpitala Opolskie gwarancją bezpieczeństwa zdrowotnego regionu i bazą kształcenia kadry medycznej	6,26
21	6.2 Zagospodarowanie terenów zdegradowanych	Politechnika Opolska	Budowa II Kampusu PO. Zadanie 1A. Adaptacja budynku nr 9 przy ulicy Prószkowskiej na cele dydaktyczne i badawcze WWFIF	4,28
ŁĄCZNIE PROJEKTY ZAKOŃCZONE = 91,00				
PROJEKTY W TRAKCIE REALIZACJI				
22.	4.2 Zabezpieczenie przeciwpowodziowe	Województwo Opolskie	Budowa lewostronnego wału rzeki Odry pn. „Cisek-Dzielniczka” zadanie 1,6,7	1,08
ŁĄCZNIE PROJEKTY W TRAKCIE REALIZACJI = 1,08				
PROJEKTY PLANOWANE DO REALIZACJI				
23.	3.1.2 Drogi lokalne	Powiat Kędzierzyńsko -Kozielski	Przebudowa ciągu dróg powiatowych nr 1403 O Roszowice-Biadaczów i 1404 O Cisek-Bierawa: Etap II	1,27
ŁĄCZNIE PROJEKTY PLANOWANE DO REALIZACJI = 1,27				
RAZEM IPI				93,35

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie Indykatywnego Planu Inwestycyjnego dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 oraz danych z KSI (SIMIK 07-13).

* rzeczowa realizacja projektów zakończyła się do końca 2014 r., jednak nie zostały zatwierdzone/ wprowadzone do KSI (SIMIK 07-13) wnioski o płatność końcową

Najwięcej projektów realizowanych jest w ramach Osii priorytetowej 3 *Transport* – 13 inwestycji o wartości EFRR 64,61 mln Euro (ponad 70% środków zakontraktowanych w ramach IPI). Ponadto, na rok 2015 planuje się podpisanie 1 umowy w ramach poddziałania 3.1.2 *Drogi lokalne*.

Projekty kluczowe nie są natomiast realizowane w ramach Osii priorytetowej 2 *Społeczeństwo informacyjne* oraz Osii priorytetowej 7 *Pomoc techniczna*. Szczegóły przedstawiono w Tabeli 17.

Tabela 17. Indywidualne projekty kluczowe w ramach RPO WO 2007-2013 w podziale na osie priorytetowe i obszary wsparcia

[mln Euro]

Nazwa obszaru wsparcia	Liczba projektów	Wartość EFRR
Oś priorytetowa 1		
<i>Wsparcie infrastruktury otoczenia biznesu</i>	1	2,76
<i>Turystyka jako gałąź gospodarki</i>	3	5,83
Oś priorytetowa 3		
<i>Infrastruktura transportowa i uzbrojenie terenu</i>	14	65,88
Oś priorytetowa 4		
<i>Środowisko</i>	2	5,62
Oś priorytetowa 5		
<i>Profilaktyka i ochrona zdrowia mieszkańców</i>	1	6,26
<i>Nauka i szkolnictwo wyższe</i>	1	2,71
Oś priorytetowa 6		
<i>Nauka i szkolnictwo wyższe</i>	1	4,28
RAZEM	23	93,35

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Postęp rzeczowy

Analiza stopnia realizacji wskaźników Celu głównego

Na podstawie wskaźników programowych określonych dla celu głównego badany jest wpływ realizacji Programu na gospodarkę i ekonomię regionu. Wskaźnikami tymi są:

- *Zmiana w poziomie PKB (%)*;
- *Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem netto)*;
- *Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto), z podziałem na mężczyzn i kobiety.*

➤ Szczegółowe informacje – Załącznik I Tabela 1. Postęp fizyczny programu operacyjnego

Wartości dwóch pierwszych wskaźników, tj. *Zmiana w poziomie PKB* oraz *Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem netto)*, zostały oszacowane, a następnie corocznie obliczane są za pomocą modelu HERMIN⁷. Obliczenia wartości wskaźników za 2014 r. wykonano za pomocą zaktualizowanego o najnowsze dostępne dane statystyczne modelu HERMIN drugiej generacji.

Oszacowania wartości wskaźników dla regionu wg stanu na 31 grudnia 2014 r. dokonano w I kwartale 2015 r. na bazie wartości płatności dokonanych w ramach RPO WO 2007-2013. Obliczeń dokonano w ramach IZ RPO WO 2007-2013, obsługującej model. Na tej podstawie ustalono, iż PKB na Opolszczyźnie w 2014 r. był wyższy o 1,89% od poziomu, jaki zostałby osiągnięty bez udziału RPO WO 2007-2013, co stanowi 161,5% wartości docelowej wskaźnika.

⁷ Model opracowany został przez Zespół Wrocławskiej Agencji Rozwoju Regionalnego pod kierownictwem prof. Janusza Zaleskiego, we współpracy z dr Johnem Bradley'em autorem bazowego modelu HERMIN i wieloletnim pracownikiem naukowym irlandzkiego Instytutu Badań Społeczno-Ekonomicznych w Dublinie. HERMIN jest makroekonomicznym modelem służącym do analizy wpływu funduszy strukturalnych na gospodarkę. Podstawę modelu stanowią konwencjonalne mechanizmy keynesistowskie, jednak posiada on również ważne cechy neoklasyczne, związane z komponentem podaży. Regionalne modele HERMIN dla polskich województw zostały opracowane w wyniku projektu zrealizowanego w latach 2004-2005 przez Wrocławską Agencję Rozwoju Regionalnego na zlecenie Ministerstwa Gospodarki i Pracy. Opracowane modele regionalne były pierwszymi mikromodelami gospodarek polskich województw.

Jednocześnie w regionie powstało o 3 895 miejsc pracy więcej, niż w założonej alternatywnej symulacji zakładającej brak realizacji RPO WO 2007-2013, co stanowi 480,9% wartości docelowej. Porównując ww. dane z osiągniętymi w latach wcześniejszych, w tym w 2013 r., stwierdza się wzrost wartości wskaźników. Według obliczeń za 2014 r. wartość wskaźnika *Zmiana w poziomie PKB* jest wyższa o 0,23 punktu procentowego od wyników symulacji za 2013 r. i jednocześnie najwyższa od początku realizacji Programu, natomiast *Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem netto)* zwiększyła się o prawie 400 w porównaniu do obliczeń dokonanych w zeszłym roku, jednak jest niższa niż w latach 2010-2012. Wzrost wartości obu wskaźników w stosunku do roku poprzedniego wynika z większego poziomu zrealizowanych płatności w roku 2014 niż w roku wcześniejszym.

Oszacowania modelu HERMIN bazują na założeniu określonego rozkładu płatności w ramach Programu, według którego (w momencie obliczania wartości docelowych ww. wskaźników) największe płatności planowane były do realizacji w latach 2011-2012, natomiast w latach 2013-2015 następować miała ich redukcja. Od momentu obliczenia wartości docelowych ww. wskaźników następowały jednak zmiany w stosunku do wcześniej zaplanowanych poziomów płatności, stąd wynika ich przekroczenie.

Wskaźnik celu głównego *Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto)* opiera się na danych dotyczących wskaźników z zakresu miejsc pracy w ramach Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*. Wartość wskaźnika obejmuje tylko miejsca pracy w zakresie przedsiębiorczości, turystyki oraz B+R.

Poniżej zaprezentowane zostały wartości wskaźnika osiągnięte wg stanu na 31 grudnia 2014 r. wraz z odniesieniem do wartości docelowych w 2015 r. oraz wartościami deklarowanymi przez beneficjentów w podpisanych umowach.

Wartość wskaźnika *Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto)* osiągnęła wartość 2 867,9, co stanowi 88,1% wartości docelowej założonej na etapie programowania dla 2015 roku. Tym samym na podstawie zrealizowanych projektów poziom realizacji wskaźnika uznaje się za osiągnięty. Natomiast na podstawie podpisanych umów szacuje się, iż jego realizacja wyniesie 3 186,5, co oznacza, iż po zrealizowaniu wszystkich zakontraktowanych projektów wskaźnik osiągnie poziom 97,9%.

Wskaźnik *Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto) dla mężczyzn* osiągnął wartość 2 248,4, co stanowi 138,1% wartości docelowej założonej na etapie programowania dla 2015 r. Oznacza to, iż wskaźnik ten można uznać za osiągnięty. Szacuje się, iż realizacja wszystkich projektów, dla których podpisano umowy spowoduje osiągnięcie badanego wskaźnika w wysokości 2 493,5, tj. na poziomie 153,2%. W ramach zrealizowanych do końca grudnia 2014 r. projektów powstało 619,5 miejsc pracy dla kobiet, co oznacza, iż wskaźnik *Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto) dla kobiet* został osiągnięty na poziomie 38,1%. Po zrealizowaniu pozostałych projektów zakontraktowanych szacuje się iż wartość wskaźnika osiągnie wartość 693, co spowoduje jego realizację na poziomie 42,6%.

Obecny poziom realizacji wskaźnika celu głównego *Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto)* pozwala zakładać, iż nie występuje ryzyko jego nieosiągnięcia. Dużo więcej wątpliwości budzi wskaźnik zaprojektowany na badanie wsparcia miejsc pracy dla kobiet *Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto) dla kobiet*. Na etapie programowania RPO WO 2007-2013 zakładano, iż w ramach Programu wspierane będą równomiernie miejsca pracy dla kobiet i mężczyzn, w rzeczywistości stosunek ten wynosi 22% do 78%. Realizując Program zaobserwowano inne tendencje. Przede wszystkim o wsparcie aplikowały podmioty z branż chemicznej, spożywczej, meblarskiej, wyrobów z metali i budownictwa, sektora transportu, co zgodne jest z *Regionalnym Foresight Województwa Opolskiego*, ale generuje głównie miejsca pracy dla mężczyzn. Szczególną sytuację obserwowano tylko w obszarze turystyki, gdzie powstało dużo więcej miejsc pracy dla kobiet, niż w innych obszarach wsparcia. Poza tym beneficjenci chcąc pozostać w zgodzie z literą prawa, w ogłoszeniach o pracę nie wskazywali preferowanej płci. Ponadto należy zwrócić uwagę na specyfikę demograficzną województwa opolskiego, gdzie obserwuje się wyższą aktywność zawodową mężczyzn. W 2013 r. aktywnych zawodowo (pracujących) było 195 tys. mężczyzn oraz 151 tys. kobiet.

Należy jednak zauważyć, iż stopień osiągnięcia wskaźników celu głównego potwierdza realizację celu głównego Programu, jakim jest: *zwiększenie konkurencyjności oraz zapewnienie spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej dla podniesienia atrakcyjności województwa opolskiego, jako miejsca do inwestowania, pracy i zamieszkania* oraz celu Osi priorytetowej 1, tj. *wzmocnienie gospodarki regionu*

poprzez rozwój przedsiębiorczości, innowacyjności sektora B+R oraz infrastruktury turystycznej i rekreacyjno-sportowej na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego.

W okresie sprawozdawczym Instytucja Zarządzająca nadal kontynuowała zadania związane z systemem wskaźników. Mając na uwadze konieczność monitorowania osiągnięcia celu głównego i celów szczegółowych Programu, na bieżąco prowadzi monitoring realizacji wskaźników. Przedmiotowy monitoring sporządzany jest na podstawie wniosków, dla których podpisano umowy oraz na podstawie projektów zakończonych, według stanu na koniec każdego miesiąca w oparciu o dane pozyskiwane z systemu informatycznego KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013). Monitoring prowadzony jest osobno dla każdej Osi priorytetowej. Opracowana na jego podstawie *Informacja miesięczna nt. realizacji wskaźników produktu i rezultatu RPO WO 2007-2013*, zawierająca zestawienie wartości wskaźników produktu i rezultatu na poziomie RPO WO 2007-2013, przekazywana jest komórkom zaangażowanym we wdrażanie, zarówno w IZ RPO WO 2007-2013, jak i IP II stopnia.

2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej

Podobnie, jak dotychczas, IZ RPO WO 2007-2013 w trakcie prac nad sprawozdaniem rocznym z realizacji Programu za 2014 r. przeanalizowała i uwzględniła uwagi KE do sprawozdania rocznego za 2013 r. oraz wcześniejszych. Sprawozdanie obejmuje zarówno uwagi zgłaszane pisemnie, jak i podczas corocznych spotkań z KE.

W piśmie KE, przekazanym 26 sierpnia 2014 r., przedstawiono następujące uwagi i rekomendacje:

1. Wzmocnienie analizy działań, których wdrażanie będzie kontynuowane w okresie 2014-2020

IZ RPO WO 2007-2013 w trakcie prac nad sprawozdaniem kontynuowało dotychczas wypracowane techniki analizy, w szczególności zwrócono uwagę na porównanie postępu rzeczowego w stosunku do postępu finansowego. Zgodnie jednak z sugestią KE, jak i zapisami instrukcji do sprawozdania rocznego, dokonano dokładniejszej analizy działań, których wdrażanie będzie kontynuowane w okresie 2014-2020, zwracając szczególną uwagę na rodzaj i zakres zakładanej interwencji.

2. Analiza postępu realizacji wskaźników

Komisja Europejska pozytywnie oceniła analizę postępu rzeczowego w sprawozdaniu za 2013 r. Jednocześnie zwróciła uwagę na widoczny postęp w realizacji większości wskaźników. Wskazano mierniki, których realizacja wydaje się niepokojąca. IZ RPO WO 2007-2013 w ramach analizy wskaźników, dokonała szczegółowej analizy wskaźników, których realizacja jest zagrożona. Wyniki analizy przedstawiono w sprawozdaniu, a także na corocznym spotkaniu z Komisją Europejską.

3. Zasada równości płci w procesie tworzenia miejsc pracy

Komisja Europejska, obserwując postęp realizacji wskaźników w zakresie miejsc pracy dla kobiet, zwróciła uwagę na, jej zdaniem, błędne założenia przy szacowaniu wartości docelowych. Zaznaczono, iż wsparcie równości płci powinno polegać na wprowadzaniu takich narzędzi, które będą niwelować różnice w dostępie do rynku pracy w zależności od płci. Tymczasem IZ RPO WO 2007-2013 założyła, iż miejsca pracy będą powstawać po równo dla kobiet i mężczyzn. Kwestionowane zagadnienia Instytucja Zarządzająca wyjaśniała zarówno na corocznym spotkaniu z KE, jak i w sprawozdaniu. Wyjaśniono, jakie czynniki miały wpływ na powstawanie miejsc pracy dla poszczególnych płci. Zwrócono także uwagę, iż różnice były obserwowane m.in. ze względu na branżę.

4. Realizacja projektów kluczowych w Osi priorytetowej 1 **Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu, oraz w zakresie wsparcia dla instytucji otoczenia biznesu**

5. Realizacja Osi priorytetowej 3 **Transport**

IZ RPO WO 2007-2013 zastosowała się do zaleceń KE i dokonała pogłębionej analizy, którą przedstawiono zarówno na corocznym spotkaniu oraz w sprawozdaniu za 2014 r.

W sprawozdaniu uwzględniono także uwagi, sugestie, rekomendacje KE z lat poprzednich. Komisja Europejska zwróciła uwagę na wysoką jakość sprawozdań opracowywanych przez IZ RPO WO 2007-2013 w obszarze **prowadzonej analizy jakościowej realizacji Programu**. Instytucja Zarządzająca dokonuje starań, aby

utrzymać i wzmocnić poziom prowadzonej analizy, w szczególności, aby przedstawiać jakościowe a nie tylko ilościowe efekty wdrażanego Programu. IZ RPO WO 2007-2013 przywiązuje szczególną rolę do **analizy postępu rzeczowego**, dokonując porównania wartości założonych, wartości osiągniętych na podstawie zawartych umów i zrealizowanych (na podstawie wniosków o płatność). Jednocześnie badane są powody rozbieżności w realizacji wskaźników. Ponadto Instytucja Zarządzająca w sprawozdaniu analizuje realizację zasad Unii Europejskiej oraz wpływ Programu na tworzone w regionie miejsca pracy.

Wśród obszarów, pozostających w kręgu największego zainteresowania Komisji Europejskiej było wsparcie narzędzi ICT oraz gospodarki odpadami. Postęp we wdrażaniu tych obszarów budził wątpliwości Komisji Europejskiej. Stąd Instytucja Zarządzająca przedstawiła dla nich odpowiednie plany działań. Ich realizacja była na bieżąco monitorowana, przedstawiana KE w stosownej korespondencji oraz sprawozdaniach. Na obecnym etapie wdrażania, nie planuje się działań w tych obszarach. Wsparcie będzie jednak kontynuowane w okresie 2014-2020.

2.1.6.4 Rekomendacje Instytucji Zarządzającej i innych instytucji

Rekomendacje dotyczące dalszego przebiegu realizacji RPO WO 2007-2013

Rok 2014 był dla IZ RPO WO 2007-2013 rokiem intensywnych prac nad przygotowaniem się do nowego okresu programowania, w szczególności nad opracowaniem *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020*. W okresie tym prowadzono także intensywne działania zmierzające do pełnego wykorzystania środków perspektywy 2007-2013.

W 2014 r. przeprowadzono 7 naborów wniosków, które były wynikiem oszczędności, powstałych na podstawie:

- wzrostu kursu Euro, tj. dodatnie różnice kursowe,
- spadku wartości projektów po zakończeniu postępowań przetargowych przez beneficjentów,
- zakończenia realizacji projektu (niewykorzystanie całości dofinansowania).

Oszczędności przeznaczano także na dofinansowanie projektów z list rezerwowych oraz zwiększenie wysokości dofinansowania już realizowanych projektów.

Nabory w 2014 r. realizowano w następujących działaniach/poddziałaniach:

- 1.1.2 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach (VI nabór wniosków);
- 1.3.2 Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach (VIII nabór wniosków);
- 1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny (IV nabór wniosków);
- 3.1.2 Drogi lokalne (3 nabory w procedurze pozakonkursowej);
- 3.2 Transport publiczny (III nabór wniosków).

Narzędzia ewaluacji w 2014 r. wykorzystywane były głównie dla przygotowania okresu 2014-2020. 2 badania dedykowano przede wszystkim temu zakresowi:

- *Ewaluacja ex-ante programu operacyjnego województwa opolskiego na lata 2014-2020;*
- *Ewaluacja ex-ante instrumentów finansowych RPO WO 2014-2020.*

Ponadto zrealizowano 2 inne badania:

- *Ocena działań informacyjno-promocyjnych RPO WO 2007-2013 i PO KL z rekomendacją do przedsięwzięć w okresie 2014-2020;*
- *Wyzwania rozwojowe gmin województwa opolskiego w kontekście zielonej gospodarki.*

Wszystkie badania służyły, bądź opierały się o analizę dotychczasowych doświadczeń w zakresie realizowanych interwencji, ich efektywności i zasadności oraz przełożenia tych doświadczeń na okres 2014-2020.

Ponadto w okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 kontynuowała działania informacyjno-promocyjne, ukierunkowując je na sprawne i płynne wydatkowanie środków, prowadząc m.in. indywidualne konsultacje z beneficjentami w zakresie rozliczania wniosków o płatność. Również pozostałe służby prowadziły działania w celu sprawnego rozliczania wniosków o płatność.

Realizacja rekomendacji przyjętych przez KM RPO WO 2007-2013

W roku sprawozdawczym KM RPO WO 2007-2013 nie rekomendował przeprowadzenia żadnych badań ewaluacyjnych związanych z wdrażaniem RPO WO 2007-2013.

Rekomendacje dot. przyszłego okresu programowania

Jak wcześniej zaznaczono, rok sprawozdawczy był okresem szczególnej intensyfikacji prac nad opracowaniem RPO WO 2014-2020 oraz przygotowaniem Instytucji Zarządzającej do nowego okresu budżetowego.

- W 2013 r. przeprowadzono 2 tury konsultacji społecznych projektu RPO WO 2014-2020. Na ich podstawie wprowadzono zmiany do RPO WO 2014-2020. Wypracowany dokument w pierwszej połowie 2014 r. był konsultowany z MliR oraz Komisją Europejską. W tym samym czasie trwały spotkania z różnymi grupami interesariuszy, w tym w poszczególnych powiatach miały miejsce spotkania z przedsiębiorcami. Na kształt dokumentu wpływ miały także sugestie *Zespołu ds. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020* oraz *Grupy roboczej wspierającej prace nad Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Opolskiego 2014-2020*.
- Kolejnym narzędziem wsparcia Instytucji Zarządzającej w pracach nad nowym Programem była realizowana w latach 2013-2014 r. *Ewaluacja ex-ante programu operacyjnego województwa opolskiego na lata 2014-2020*, która prowadzona była w modelu partycypacyjnym, tzn. równoległe do prac nad dokumentem. Model taki pozwolił na dokładne przemyślenie logiki interwencji oraz bieżącą analizę sugestii MliR oraz KE.
- Równocześnie z pracami nad Programem trwały prace nad przygotowaniem i uzgodnieniem Kontraktu Terytorialnego. Prace te obejmowały uzgodnienie zakresu interwencji, planowanego do realizacji w okresie 2014-2020 zarówno z RPO WO 2014-2020, jak i środków krajowych, w tym inwestycji priorytetowych dla regionu. 10 września 2014 r. w siedzibie MliR miały miejsce negocjacje zapisów Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Opolskiego i dotyczyły inwestycji m.in. w następujących obszarach:
 - infrastruktury drogowej,
 - infrastruktury kolejowej,
 - infrastruktury dotyczącej transportu wodnego na rzece Odrze,
 - sieci energetycznych,
 - ochrony środowiska,
 - kultury.

4 listopada 2014 r. Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego został zatwierdzony przez Radę Ministrów a następnie 14 listopada 2014 r. został podpisany przez właściwe strony tj. Ministra Infrastruktury i Rozwoju oraz przedstawicieli Zarządu Województwa Opolskiego.

- W 2014 r. zintensyfikowano prace nad wyborem i oszacowaniem wskaźników dla przedstawienia przewidywanych efektów wdrażania RPO WO 2014-2020. W tym celu opracowano *Metodologię szacowania wartości docelowych wskaźników dla RPO WO 2014-2020*, którą w marcu 2014 r. przyjął Zarząd Województwa Opolskiego. W ramach prac nad systemem wskaźników RPO WO 2014-2020 Instytucja Zarządzająca opracowała także *Informację na temat ustanowienia Ram Wykonania RPO WO 2014-2020*.

Ponadto, Instytucja Zarządzająca korzystała ze wsparcia eksperckiego w celu wsparcia prac nad systemem wskaźników w zakresie oszacowania wartości docelowych wskaźników rezultatu strategicznego.

- W drugiej połowie 2014 r. miały miejsce 3 tury negocjacji Programu z Komisją Europejską:
 - 30 września 2014 r. w Warszawie;
 - 20 października 2014 r. w Warszawie;
 - 3-5 listopada 2014 r. w Brukseli.

W wyniku ustaleń poczynionych w trakcie negocjacji, a także potem w ramach kontaktów roboczych, 18 grudnia 2014 r. Komisja Europejska przyjęła Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020.

2.1.6.5 Instrumenty inżynierii finansowej

Działania w zakresie wsparcia instrumentów inżynierii finansowej realizowane są w ramach Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*, w działaniu 1.2 *Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości* RPO WO 2007-2013, wdrażanych w całości przez IP II stopnia.

Celem działania jest wzrost dynamiki rozwoju przedsiębiorstw poprzez tworzenie i rozwój instrumentów zewnętrznego finansowania przedsiębiorczości. Na realizację działania przeznaczono łącznie 24,97 mln Euro w ramach EFRR, co stanowi 5,08 % alokacji na Program z EFRR.

Beneficjentami wsparcia finansowanego w ramach tego obszaru są podmioty prowadzące działalność w obszarze objętym działaniem 1.2, przy czym dany podmiot musi spełnić łącznie następujące warunki:

- uchwałą właściwego organu utworzyć wyodrębniony księgowo fundusz;
- udzielać pożyczek lub poręczeń dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w celu wsparcia przedsiębiorczości oraz innowacyjności.

Efekty wdrażania działania 1.2 Zapewnienie finansowania przedsiębiorczości

Do końca 2014 r. wszystkie wskaźniki na podstawie podpisanych umów przekroczyły 80% wartości docelowej. Najwyższy poziom został osiągnięty dla wskaźnika *Liczba wspartych przedsiębiorstw* i wynosi 638, co stanowi blisko 123% zakładanej wartości. Również wysoki poziom realizacji odnotowano w ramach wskaźnika *Wartość udzielonych kredytów i pożyczek* (ponad 99%) oraz wskaźnika *Wartość środków przekazanych na wsparcie przedsiębiorstw w formie pożyczek i gwarancji* (około 96%). Poziom realizacji wskaźników produktów i rezultatu przedstawiono w Tabeli 18. Ze względu na specyfikę projektów realizację wskaźników wykazano na podstawie podpisanych umów bądź sprawozdań merytorycznych beneficjentów. Wartości wskaźników są zgodne z Tabelą 4 w Załączniku IV, gdzie wartości z PLN na Euro przeliczono zgodnie z kursem obowiązującym do sprawozdania tj.: 1 Euro= 4,1798 PLN.

Tabela 18. Poziom realizacji wskaźników produktów i rezultatu Działania 1.2 od uruchomienia Programu

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Umowy		Wnioski o płatność	
		Wartość obecna	%	Wartość obecna	%
Wskaźniki produktu					
<i>Wartość środków przekazanych na wsparcie przedsiębiorstw w formie pożyczek i gwarancji [mln Euro]</i>	25,5	24,4	95,7%	24,4	95,7%
<i>Liczba dokapitalizowanych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych [szt.]</i>	6	5	83,3%	3	50%
Wskaźniki rezultatu					
<i>Liczba wspartych przedsiębiorstw [szt.]</i>	520	529	101,7%	638	122,7%
<i>Wartość udzielonych kredytów i pożyczek [mln Euro]</i>	24,3	23,49	96,7%	24,17	99,5%

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono badania ewaluacyjne pn.: *Ewaluacja ex-ante instrumentów finansowych RPO WO 2014-2020*. Głównym celem badania była ocena zasadności, możliwości i zakresu zastosowania instrumentów finansowych w okresie programowania 2014-2020 w województwie opolskim w ramach RPO WO 2014-2020.

➤ **Szczegółowe informacje – punkt 2.7.3.3 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w 2014 r.**

Stan wdrażania działania 1.2 Zapewnienie finansowania przedsiębiorczości

Od uruchomienia Programu przeprowadzono 4 nabory wniosków w ramach działania 1.2.

W ramach działania wsparcie uzyskały 3 podmioty, tj.:

- Fundacja Rozwoju Śląska oraz Wspierania Inicjatyw Lokalnych (FRŚIWIL);
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu (WFOŚiGW);
- Opolski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych (ORFPK).

Od uruchomienia Programu realizowanych jest 5 umów o dofinansowanie projektów na łączną kwotę dofinansowania EFRR **24,97 mln Euro** (102 mln PLN), co stanowi 100% alokacji przeznaczonej na działanie.

Na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych beneficjentów funduszy przewidują się, że dzięki inwestycjom zrealizowanym przy wsparciu instrumentów inżynierii finansowej w ramach RPO WO 2007-2013 powstanie **1 095** miejsc pracy, w tym 707 dla mężczyzn i 388 dla kobiet. Blisko 61% miejsc pracy powstanie na obszarze miejskim, a 39% na obszarze wiejskim. Miejsca pracy w sprawozdaniach są przedstawiane na podstawie wniosków złożonych przez beneficjentów ostatecznych.

Najwięcej miejsc pracy jest deklarowanych przez właścicieli mikroprzedsiębiorstw **71%**, następnie małych przedsiębiorstw - **24%**, oraz średnich przedsiębiorstw - **5%**. Podział ten jest odzwierciedleniem i potwierdzeniem ogólnych tendencji aplikacyjnych przedsiębiorców.

Szczegółowe informacje nt. stanu wdrażania działania 1.2 od uruchomienia Programu zostały zaprezentowane w *Tabelach 19-20*. Informacje zostały przedstawione na podstawie sprawozdań merytorycznych składanych przez beneficjentów funduszy.

Tabela 19. Stan wdrażania działania 1.2 od uruchomienia Programu

Lp.	Beneficjent/nr umowy	Umowy podpisane z beneficjentem	Umowy podpisane przez beneficjenta z ostatecznymi odbiorcami		
		Wartość dofinansowania EFRR [mln Euro]	Liczba udzielonych pożyczek/poręczeń	Wartość odpowiadająca dofinansowaniu ze środków UE [mln Euro]	% realizacji umowy przez beneficjenta
1.	FRŚIWIL 01.02.00-16-004/09	5,66	323 pożyczki	11,14	196,97%
2.	FRŚIWIL 01.02.00-16-002/10	5,04	191 pożyczek	8,67	171,85%
3.	FRŚIWIL 01.02.00-16-001/12	6,35	170 pożyczek	7,01	110,45%
4.	WFOŚiGW 01.02.00-16-003/09	5,52	121 pożyczek	5,43	98,28%
5.	ORFPK 01.02.00-16-002/09	2,40	109 poręczeń	3,34	138,98%
OGÓŁEM: 5 umów		24,97	914	35,59	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie sprawozdań miesięcznych z działalności funduszy poręczeniowych/pożyczkowych, wg stanu na 31 grudnia 2014 r.

Łączna wartość podpisanych **914 umów** pożyczek/poręczeń z ostatecznymi odbiorcami stanowi ponad **142%** środków przekazanych do funduszy. Natomiast wartość środków faktycznie wypłaconych ostatecznym

odbiorcom wynosi 34,67 mln Euro, co stanowi blisko 139% środków przekazanych do funduszy i ponad 97% wartości umów podpisanych z beneficjentami ostatecznymi.

Tabela 20. Środki faktycznie wypłacone przez fundusze ostatecznym odbiorcom

[mln Euro]

Lp.	Beneficjent/nr umowy	Środki faktycznie wypłacone ostatecznym odbiorcom	
		Liczba	Wartość odpowiadająca dofinansowaniu ze środków UE
1.	FRŚIWIL 01.02.00-16-004/09	322 pożyczki	11,1
2.	FRŚIWIL 01.02.00-16-002/10	184 pożyczki	8,67
3.	FRŚIWIL 01.02.00-16-001/12	165 pożyczek	6,51
4.	WFOŚiGW 01.02.00-16-003/09	118 pożyczek	5,05
5.	ORFPK 01.02.00-16-002/09	109 poręczeń	3,34
OGÓŁEM: 5 umów		898	34,67

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie sprawozdań miesięcznych z działalności funduszy poręczeniowych/pożyczkowych, wg stanu na 31 grudnia 2014 r.

Charakterystyka udzielonego wsparcia

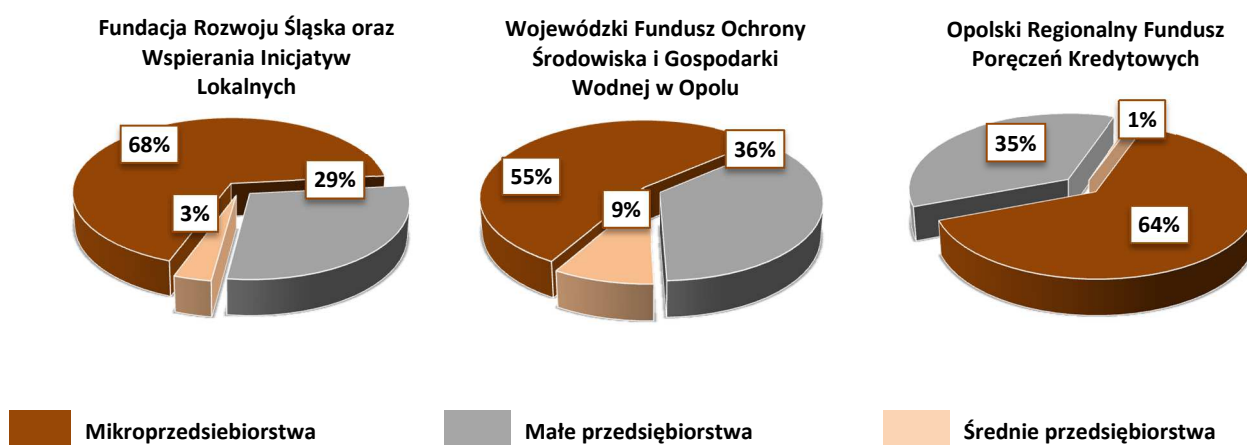
Dofinansowanie funduszy świadczących usługi w zakresie zwrotnego wsparcia ułatwia dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji przedsiębiorcom, wypełniając lukę na rynku usług finansowych. Oferta skierowana jest w szczególności do małych firm, które z uwagi na rygorystyczne wymogi banków komercyjnych nie mogą w tych instytucjach otrzymać kredytów, co w dłuższej perspektywie poprawi konkurencyjność sektora MŚP działającego w regionie.

W wyniku realizowanych projektów działania 1.2 od uruchomienia Programu osiągnięte zostały następujące efekty:

- przyznano **805 pożyczek** na łączną kwotę blisko **32,25 mln Euro**;
- udzielono **109 poręczenia** na łączną kwotę blisko **3,34 mln Euro**;
- faktycznie wypłacono ostatecznym odbiorcom **34,67 mln Euro** w ramach **898 pożyczek/poręczeń**;
- umowy podpisane z przedsiębiorcami stanowią ponad **142%** środków przekazanych do beneficjentów;
- najwięcej pożyczek/poręczeń przyznano **mikroprzedsiębiorstwom** (705 pożyczek/poręczeń) na kwotę blisko **23,31 mln Euro**, co stanowi ponad **65%** środków przekazanych przez fundusze przedsiębiorcom;
- około **31%** środków trafiło do małych przedsiębiorstw (193 pożyczki/poręczenia na 10,87 mln Euro);
- niecałe **4%** otrzymały średnie przedsiębiorstwa (16 pożyczek/poręczeń na około 1,4 mln Euro);
- planowane powstanie **1 095 miejsc pracy**;
- w przypadku wszystkich umów rozpoczął się **kolejny obrót środkami**.

Informację nt. zaawansowania projektów poszczególnych beneficjentów działania 1.2 w podziale na sektory MŚP prezentuje Wykres 11.

Wykres 11. Struktura procentowa sektora MŚP w udzielonych pożyczkach/poręczeniach przez poszczególnych beneficjentów działania 1.2

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie sprawozdań miesięcznych z działalności funduszy pożyczkowych/poręczeniowych, wg stanu na 31 grudnia 2014 r.

Biorąc pod uwagę podział udzielonych pożyczek/poręczeń wg rodzaju poręczanego/udzielanego zobowiązania, najwięcej zostało udzielonych **pożyczek inwestycyjnych** (700 na 26,57 mln Euro), kredytów/pożyczek obrotowych (186 na 7,83 mln Euro). Pozostałą część stanowią kredyty inwestycyjne (28 na 1,19 mln Euro).

Wsparcie skierowane do sektora MŚP w największym stopniu obejmowało szeroko rozumiane **usługi** – ponad **28%** na kwotę 10,04 mln Euro oraz **handel** – około **22%** na kwotę 7,77 mln Euro.

Wsparcie sektora MŚP zostało skierowane m.in. na branże wskazane w *Regionalnym Foresight*:

- **16,22%** ogółu środków zostało udzielonych w zakresie **budownictwa** – łączna wartość środków wynosi około **5,77 mln Euro**. Środki na wsparcie sektora zostały udzielone przez: FRŚiWIL (4,17 mln Euro), WFOŚiGW (1,25 mln Euro) oraz ORFPK (0,35 mln Euro);
- **6,25%** ogółu środków zostało udzielonych w zakresie **transportu** – wartość środków wynosi około **2,22 mln Euro**. Środki na wsparcie sektora zostały udzielone przez: FRŚiWIL (1,89 mln Euro), ORFPK (0,17 mln Euro) oraz WFOŚiGW (0,16 mln Euro);
- **4,94%** środków zostało udzielonych w zakresie **rolnictwa, agroturystyki i leśnictwa** - łączna wartość środków wynosi ponad **1,76 mln Euro**. Środki na wsparcie sektora zostały udzielone przez: FRŚiWIL (1,52 mln Euro) oraz WFOŚiGW (0,24 mln Euro);
- **4,71%** ogółu środków zostało udzielonych w zakresie **przetwórstwa przemysłowego** - wartość środków wynosi ponad **1,68 mln Euro**. Środki na wsparcie sektora zostały udzielone przez: FRŚiWIL (1,05 mln Euro) i WFOŚiGW (0,63 mln Euro);
- **3,04%** ogółu środków zostało udzielonych w zakresie **przemysłu drzewnego** - łączna wartość środków wynosi ponad **1,08 mln Euro**. Środki na wsparcie sektora zostały udzielone przez: WFOŚiGW (0,54 mln Euro), FRŚiWIL (0,49 mln Euro) oraz ORFPK (0,05 mln Euro).

W mniejszym stopniu wsparcie obejmowało pozostałe obszary gospodarki. Szczegółową strukturę udzielonych pożyczek/poręczeń w ramach beneficjentów działania 1.2 prezentuje *Tabela 21*.

Tabela 21. Struktura udzielonych pożyczek/poręczeń wg przedmiotu działalności gospodarczej określonej przez pożyczkobiorców/poręczeniobiorców

Lp.	Sektor działalności gospodarczej	%
1.	Usługi	28,21%
2.	Handel	21,83%

Lp.	Sektor działalności gospodarczej	%
3.	Budownictwo	16,22%
4.	Transport	6,25%
5.	Rolnictwo, agroturystyka, leśnictwo	4,94%
6.	Przetwórstwo przemysłowe	4,71%
7.	Przemysł drzewny	3,04%
8.	Przemysł metalowy	2,79%
9.	Przemysł spożywczy	1,11%
10.	Energetyka	0,94%
11.	Motoryzacja	0,86%
12.	Weterynaria	0,42%
13.	Turystyka	0,28%
14.	Przemysł chemiczny	0,25%
15.	Pozostałe sektory	8,15%
Razem:		100%

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie sprawozdań miesięcznych z działalności funduszy poręczeniowych/pożyczkowych, wg stanu na 31 grudnia 2014 r.

Wg stanu na 31 grudnia 2014 r. zgodnie z danymi w KSI (SIMIK 07-13) dla wszystkich 5 umów zakończył się termin realizacji projektów. W ramach wszystkich realizowanych umów rozpoczął się kolejny obrót środkami.

Szczegółowe informacje nt. w/w umów przedstawia poniższa Tabela 22 oraz Załącznik IX Tabela 9 do sprawozdania.

Tabela 22. Stan wdrażania projektów FRŚiWIL, ORFPK raz WFOŚiGW

[mln Euro]

Tytuł projektu/ Nazwa beneficjenta/ Nr umowy/ Data zakończenia umowy	Udzielone pożyczki/poręczenia (pierwszy obrót środkami)		Udzielone pożyczki/poręczenia (wg stanu na 31.12.2014 r.)		% realizacji umowy przez beneficjenta*
	Liczba udzielonych pożyczek	Wartość dofinansowania EFRR	Liczba udzielonych pożyczek	Wartość dofinansowania EFRR	
Dokapitalizowanie Regionalnego Funduszu Pożyczkowego w ramach RPO WO – FRŚiWIL 01.02.00-16-004/09 Umowa zakończona 31.12.2010 r.	171	5,47	323	11,14	204%
Dokapitalizowanie Regionalnego Funduszu Pożyczkowego w ramach RPO WO – FRŚiWIL 01.02.00-16-002/10 Umowa zakończona 31.07.2011 r.	95	4,89	191	8,67	177%
Dokapitalizowanie Regionalnego Funduszu Poręczeń Kredytowych w celu zwiększenia dostępu do finansowania przedsiębiorczości – ORFPK 01.02.00-16-002/09 Umowa zakończona 31.03.2013 r.	79	2,35	109	3,34	142%

Tytuł projektu/ Nazwa beneficjenta/ Nr umowy/ Data zakończenia umowy	Udzielone pożyczki/poręczenia (pierwszy obrót środkami)		Udzielone pożyczki/poręczenia (wg stanu na 31.12.2014 r.)		% realizacji umowy przez beneficjenta*
	Liczba udzielonych pożyczek	Wartość dofinansowania EFRR	Liczba udzielonych pożyczek	Wartość dofinansowania EFRR	
Dokapitalizowanie Regionalnego Funduszu Pożyczkowego w ramach RPO WO - FRŚIWIL 01.02.00-16-001/12 Umowa zakończona 30.09.2014 r.	153	5,90	170	7,01	118%
Ochrona środowiska szansą rozwoju sektora MSP w województwie opolskim - utworzenie funduszu pożyczkowego w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu – WFOŚiGW 01.02.00-16-003/09 Umowa zakończona 31.12.2014 r.	119	5,28	121	5,43	101%
OGÓŁEM	617	23,89	914	35,59	148%

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie sprawozdań okresowych i miesięcznych z działalności funduszy poręczeniowych/pożyczkowych.

* Stopień realizacji umowy przez beneficjenta obliczono w odniesieniu do wartości umowy pomniejszonej o koszty zarządzania

Łączna wartość podpisanych umów pożyczek/poręczeń z ostatecznymi odbiorcami od uruchomienia Programu stanowi ponad **148%** środków przekazanych do funduszy, pomniejszonych o koszty zarządzania beneficjentów. Również wartym podkreślenia jest fakt, iż w ramach jednej z umów obecnie rozpoczął się już „trzeci obrót” środkami, natomiast w przypadku pozostałych czterech projektów trwa „drugi obrót” środkami.

2.1.6.6 Realizacja założeń Strategii EU 2020

W Załączniku VI do sprawozdania zaprezentowana została matryca priorytetów, obszarów i inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020* wraz ze wskaźnikami przewidzianymi do monitorowania postępów realizacji w rozbiciu na poszczególne kategorie interwencji realizowane w ramach Programu.

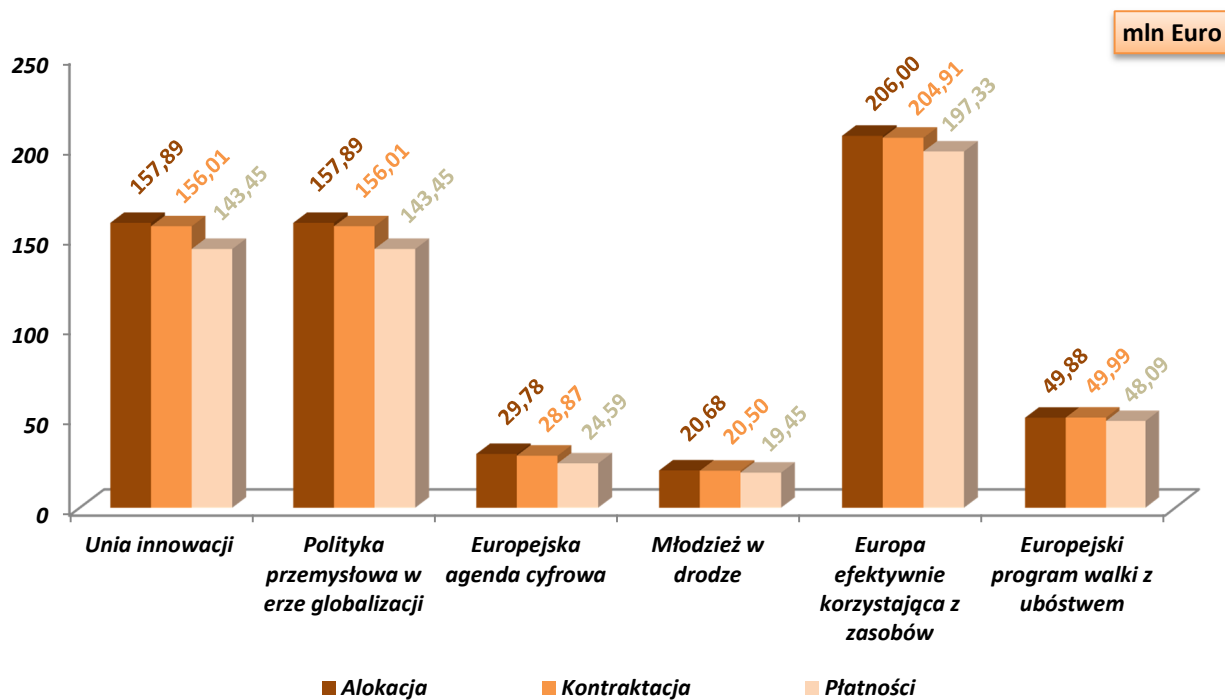
W ramach RPO WO 2007-2013 na realizację kategorii interwencji wpisujących się w założenia *Strategii Europa 2020* przeznaczono **443 560 227,84 Euro**, tj. około **90%** środków EFRR przypadających na alokację RPO WO 2007-2013. Przedsięwzięcia wdrażane w ramach Programu wpisują się w 6 inicjatyw flagowych *Strategii (Wykres 12)*. Jedynym wyjątkiem jest *Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia* - w województwie sprawnie wdrażany jest jednak komponent regionalny PO KL 2007-2013, w którym realizowane są projekty wypełniające założenia wspomnianej inicjatywy.

Od uruchomienia Programu we wdrażanie wyznaczonych w *Strategii* inicjatyw flagowych zaangażowanych jest **1 130 z 1 198** realizowanych projektów, o wartości dofinansowania z EFRR prawie **439,77 mln Euro**. Do końca 2014 r. przekroczono 99% próg kontraktacji dostępnych środków. Zaangażowanie niemal wszystkich działań i poddziałań RPO WO 2007-2013 w wypełnianie założeń *Strategii Europa 2020 (Schemat 2)* przekłada się na jej wysoki stopień realizacji na poziomie regionu. Biorąc pod uwagę złożone wnioski o płatność w przypadku wszystkich inicjatyw flagowych wdrażanych w ramach Programu, wykorzystanie dostępnych środków przekroczyło próg 93%.

Warto dodać w tym miejscu, iż w 2014 r. zakończyły się negocjacje *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020*. Program będzie kolejnym narzędziem realizacji założeń *Strategii*, w ramach którego realizowane będą projekty wpisujące się we wszystkie inicjatywy flagowe.

Szczegółowe powiązania Osi priorytetowych RPO WO 2014-2020 z celami strategicznymi UE, kraju i regionu na najbliższe lata określono w załączniku nr 2 do Programu.

Wykres 12. Stopień wdrażania Strategii Europa 2020 w podziale na inicjatywy flagowe

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Schemat 2. Spójność interwencji RPO WO 2007-2013 z priorytetami/obszarami/inicjatywami flagowymi *Strategii Europa 2020*

STRATEGIA EUROPA 2020 ROZWÓJ INTELIGENTNY, ZRÓWNOWAŻONY, SPRZYJAJĄCY WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU							
Priorytety Strategii UE 2020	Rozwój Inteligentny			Rozwój Zrównoważony	Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu		
Obszary Strategii UE 2020	Badania i rozwój, innowacje, przedsiębiorczość Otoczenie biznesu	Społeczeństwo informacyjne	Edukacja	Klimat, energia, mobilność	Zatrudnienie i umiejętności	Walka z ubóstwem	
Inicjatywy flagowe Strategii UE 2020	Unia innowacji	Polityka przemysłowa w erze globalizacji	Europejska Agenda Cyfrowa	Młodzież w drodze	Europa efektywnie korzystająca z zasobów	Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia	Europejski Program walki z ubóstwem
Oś priorytetowa/ Działanie/ Poddziałanie RPO WO 2007-2013	I. Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu (Poddziałanie 1.1.1 – 1.4.1)	II. Społeczeństwo informacyjne (wszystkie działania)	V. Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe (Poddziałanie 5.1.1 – 5.1.2)	I. Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu (Poddziałanie 1.4.2)	III. Transport (wszystkie działania)	V. Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe (Poddziałanie 5.2.1 – 5.2.2)	
				IV. Ochrona środowiska (wszystkie działania)	VI. Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych (Działanie 6.1)		
				VI. Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych (Działanie 6.2)			

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013

Szczegółowe informacje nt. poziomu kontraktacji i płatności dla projektów realizujących kategorie interwencji wpisujące się w inicjatywę flagowe *Strategii Europa 2020* przedstawiono w Tabeli 23.

Tabela 23. Poziom alokacji, kontraktacji i płatności dla projektów w ramach RPO WO 2007-2013 wpisujących się w inicjatywę flagowe *Strategii Europa 2020* w podziale na kategorie interwencji

[Euro]

Priorytet Strategii UE 2020 / Inicjatywa flagowa / Kategoria interwencji	Alokacja	Liczba podpisanych umów	Wartość podpisanych umów	%	Wartość wniosków o płatność	%
1	2	3	4	4/2	5	5/2
Rozwój inteligentny	208 361 582,15	834	205 380 173,24	98,57%	187 487 735,48	89,98%
<i>Unia innowacji</i>						
Polityka przemysłowa w erze globalizacji	157 893 865,63	738	156 008 649,54	98,81%	143 450 196,85	90,85%
02	5 099 899,93	26	5 161 663,72	101,21%	5 100 451,46	100,01%
03	2 466 162,25	1	2 487 786,04	100,88%	1 713 072,45	69,46%
04	4 952 262,46	42	4 507 592,05	91,02%	3 468 350,77	70,04%
05	24 973 306,37	5	24 403 081,49	97,72%	24 403 081,49	97,72%
06	8 527 146,81	24	8 111 423,55	95,12%	7 921 143,49	92,89%
07	41 170 531,41	155	40 984 688,19	99,55%	36 730 683,14	89,22%
08	52 245 373,76	453	51 793 049,41	99,13%	50 081 836,78	95,86%
09	18 459 182,64	32	18 559 365,09	100,54%	14 031 577,27	76,01%
Europejska agenda cyfrowa	29 784 346,15	33	28 866 833,40	96,92%	24 592 257,01	82,57%
10	11 289 068,07	3	11 050 342,02	97,89%	9 441 295,05	83,63%
11	576 868,41	1	574 712,98	99,63%	574 266,87	99,55%
13	17 918 409,67	29	17 241 778,40	96,22%	14 576 695,09	81,35%
Młodzież w drodze	20 683 370,37	63	20 504 690,30	99,14%	19 445 281,62	94,01%
75	20 683 370,37	63	20 504 690,30	99,14%	19 445 281,62	94,01%
Rozwój zrównoważony	205 998 866,87	228	204 911 344,66	99,47%	197 330 600,47	95,79%
<i>Europa efektywnie korzystająca z zasobów</i>						
205 998 866,87	228	204 911 344,66	99,47%	197 330 600,47	95,79%	
18	7 091 823,33	1	7 468 045,91	105,31%	7 468 045,91	105,31%
23	125 590 938,35	113	124 841 723,27	99,40%	122 050 364,76	97,18%
24	2 718 076,75	1	2 517 844,11	92,63%	2 424 773,69	89,21%
40	668 331,67	5	567 275,49	84,88%	549 957,41	82,29%
42	4 582 489,16	10	4 473 598,52	97,62%	4 456 549,95	97,25%
43	14 141 368,50	38	13 699 263,82	96,87%	10 986 900,99	77,69%
44	1 229 443,51	6	1 210 510,11	98,46%	1 192 445,47	96,99%
46	20 436 706,26	22	20 185 045,60	98,77%	19 924 374,68	97,49%
50	16 162 154,81	14	16 216 096,55	100,33%	15 200 341,88	94,05%
51	417 246,36	7	410 625,02	98,41%	387 277,35	92,82%
52	5 221 392,33	7	5 582 682,69	106,92%	5 045 239,25	96,63%
53	5 669 434,33	2	5 624 756,49	99,21%	5 573 291,61	98,30%
54	2 069 461,51	2	2 113 877,08	102,15%	2 071 037,52	100,08%
Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu	49 883 149,19	131	49 985 875,97	100,21%	48 094 061,07	96,41%

Priorytet Strategii UE 2020 / Inicjatywa flagowa / Kategoria interwencji	Alokacja	Liczba podpisanych umów	Wartość podpisanych umów	%	Wartość wniosków o płatność	%
1	2	3	4	4/2	5	5/2
<i>Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Europejski program walki z ubóstwem</i>	49 883 149,19	131	49 985 875,97	100,21%	48 094 061,07	96,41%
61	17 906 723,93	29	18 111 630,92	101,14%	17 445 252,67	97,42%
75	20 683 370,37	63	20 504 690,30	99,14%	19 445 281,62	94,01%
76	11 190 348,59	37	11 265 585,44	100,67%	11 099 557,47	99,19%
78	102 706,30	2	103 969,31	101,23%	103 969,31	101,23%

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Realizacja priorytetów *Strategii Europa 2020* w ramach RPO WO 2007-2013 – analiza jakościowa

ROZWÓJ INTELIGENTNY w ramach RPO WO 2007-2013

Alokacja:	208 361 582,15 Euro
Kontraktacja (% alokacji):	205 380 173,24 Euro (98,57%)
Zatwierdzone wnioski o płatność (% alokacji):	187 487 735,48 Euro (89,98%)
Liczba projektów realizujących założenia celu:	834 umowy

Szeroki zakres wsparcia przewidziany w ramach opisywanego priorytetu *Strategii Europa 2020* przekłada się na wysoki stopień zaangażowania RPO WO 2007-2013 w osiąganie założonych celów. W ramach Osi priorytetowej 1 w celu dofinansowania obszaru B+R (kat. interwencji 02-04) zaplanowano realizację poddziałania 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw* oraz 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*. Do końca 2014 r. zakończyła się realizacja 59 projektów w tym obszarze: 26 projektów uczelni wyższych/jednostek naukowo-badawczych i 33 projekty przedsiębiorstw. Ich efektem jest m.in. 127 projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi; utworzenie 29 laboratoriów; 43 etaty badawcze (w tym 4 dla kobiet); wdrożenie 46 wyników prac B+R.

➤ **Opis poddziałań realizujących założenia priorytetu „Rozwój inteligentny” wraz z prezentacją projektów został przedstawiony w ramach analizy jakościowej Osi priorytetowej 1 RPO WO 2007-2013.**

W zakresie Osi priorytetowej 2 w celu zapewnienia technicznych warunków do powszechnego wykorzystania narzędzi ICT oraz ich upowszechniania na rzecz budowy społeczeństwa informacyjnego w województwie opolskim, dofinansowano projekty w jednostkach publicznych, tj. szkołach, urzędach i placówkach leczniczych. Do końca 2014 r. zakończyła się realizacja 26 projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego. Ich efektem jest m.in. 128 km sieci Internetu szerokopasmowego, 111 szkół i ponad 185 tys. użytkowników objętych zasięgiem powstałej infrastruktury i korzystających z dostępu do Internetu szerokopasmowego.

➤ **Przykłady projektów realizujące cele priorytetu „Rozwój inteligentny” w obszarze społeczeństwa informacyjnego przedstawiono w opisie analizy jakościowej Osi priorytetowej 2 RPO WO 2007-2013.**

W celu zapewnienia efektywności regionalnych zasobów pracy w ramach RPO WO 2007-2013 zaprogramowano poddziałania 5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej* i 5.1.2 *Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej* Osi priorytetowej 5, służące wzmocnieniu roli edukacji i oświaty. Do końca 2014 r. zakończyła się realizacja 57 projektów z zakresu edukacji na poziomie regionalnym i lokalnym. Ich efektem jest m.in. wsparcie 133 placówek oświatowych na różnych poziomach kształcenia; blisko 25 tys. studentów i ponad 41 tys. uczniów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów; 28 obiektów infrastruktury szkół/szkół wyższych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Projekty „miękkie” PO KL 2007-2013, realizowane dzięki zmodernizowaniu infrastruktury w ramach RPO WO 2007-2013, stanowią komplementarne uzupełnienie inicjatyw na rzecz podnoszenia jakości edukacji w regionie.

➤ *Szczegółowe informacje nt. efektów wdrażania projektów z zakresu edukacji zawarto w opisie analizy jakościowej Osi priorytetowej 5 RPO WO 2007-2013.*

ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY w ramach RPO WO 2007-2013

Alokacja:	205 998 866,87 Euro
Kontraktacja (% alokacji):	204 911 344,66 Euro (99,47%)
Zatwierdzone wnioski o płatność (% alokacji):	197 330 600,47 Euro (95,79%)
Liczba projektów realizujących założenia celu:	228 umów

Inwestycje mające na celu poprawę stanu środowiska i ochronę przyrody oraz zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego wdrażane są w ramach poszczególnych działań Osi priorytetowej 4. W wyniku projektów zrealizowanych do końca 2014 r. z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, wybudowano/zmodernizowano blisko 200 km sieci kanalizacji sanitarnej, której zasięgiem objętych zostało około 27,5 tys. osób. W wyniku zakończonych projektów z zakresu gospodarki odpadami, zorganizowanym systemem zagospodarowania odpadów objęto 136 tys. osób oraz zrehabilitowano 5 składowisk o powierzchni prawie 0,15 km². Bezpośredni wpływ na osiągnięcie założonego celu „20/20/20” mają inwestycje przewidziane w ramach działania 4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii*. W wyniku zrealizowanych przedsięwzięć wygenerowane zostało dodatkowe 5,88 MW energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Dla 71 obiektów zostały zakończone prace termomodernizacyjne, w wyniku czego zaoszczędzonych zostanie blisko 30 tys. MWh/rok. Ponadto, w ramach RPO WO 2007-2013 zrealizowano 6 projektów z zakresu bioróżnorodności. Ich efekty to: przywrócenie ochrony właściwego ekosystemu na około 10 ha obszarze, reintrodukcja 27 gatunków flory i fauny, działania zapewniające właściwy stan ochrony dla 36 zagrożonych gatunków zwierząt i roślin.

Działania przyczyniające się do rozwoju zrównoważonego realizowane są także w ramach działania 3.2 *Transport publiczny* Osi priorytetowej 3. Do końca 2014 r. zakończyła się realizacja 7 projektów w tym obszarze. Ich efekty to m.in. zakupione nowoczesne, ekologiczne środki transportu publicznego, dostosowane do potrzeb niepełnosprawnych (5 szynobusów, 35 autobusów); potencjalna liczba miejsc w środkach komunikacji publicznej w wysokości niemal 4 000 szt. Przyczyni się to w dalszej perspektywie do ograniczenia liczby osób korzystających z samochodów osobowych na rzecz przyjaznej środowisku metodzie poruszania się ogólnodostępnymi środkami transportu.

➤ *Przykłady projektów realizujące cele Strategii Europa 2020 w obszarze ochrony powietrza, odnawialnych źródeł energii oraz transportu zostały zaprezentowane w sprawozdaniu w ramach analizy jakościowej Osi priorytetowych 3 i 4 RPO WO 2007-2013.*

ROZWÓJ SPRZYJAJĄCY WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU w ramach RPO WO 2007-2013

Alokacja:	49 883 149,19 Euro
Kontraktacja (% alokacji):	49 985 875,97 Euro (100,21%)
Zatwierdzone wnioski o płatność (% alokacji):	48 094 061,07 Euro (96,41%)
Liczba projektów realizujących założenia celu:	131 umów

W ramach RPO WO 2007-2013 realizowane są projekty o charakterze infrastrukturalnym, dlatego inwestycje dofinansowane w ramach priorytetu przewidującego *Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu* przewidują głównie polepszenie warunków do świadczenia usług w powyższym zakresie (modernizację/rozbudowę obiektów użyteczności publicznej i zakup sprzętu).

Projekty dofinansowane w ramach poddziałań 5.2.1 *Stacjonarna opieka medyczna* i 5.2.2 *Ambulatoryjna opieka medyczna* mają na celu polepszenie regionalnej bazy medycznej poprzez zakup sprzętu pozwalający dostosować system szpitali i przychodni do potrzeb starzejącego się społeczeństwa w regionie. Do końca 2014 r. zakończyła się realizacja 37 projektów z zakresu ochrony zdrowia. Ich mierzalne efekty to przede wszystkim: wsparcie 69 placówek medycznych, w tym 18 szpitali i klinik; zakup 501 sztuk sprzętu medycznego, dzięki któremu możliwe będzie przeprowadzenie ponad 331 tys. specjalistycznych badań medycznych.

W celu przeciwdziałania marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej wybranych obszarów, zakresem interwencji objęto szereg obiektów użyteczności publicznej np. szpitale, domy pomocy społecznej czy szkoły gimnazjalne. Do końca 2014 r. zakończyła się realizacja 28 projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast oraz 13 przedsięwzięć oferujących usługi promujące równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i ludzi młodych.

➔ **Szczegółowy opis efektów wdrażania poddziałań realizujących inicjatywę „Europejski program walki z ubóstwem” wraz z prezentacją projektów został przedstawiony w ramach analizy jakościowej Osi priorytetowej 5 i 6 RPO WO 2007-2013.**

Krajowy Program Reform na rzecz realizacji celów Strategii Europa 2020

Krajowy Program Reform jest podstawowym instrumentem realizacji *Strategii Europa 2020* na poziomie państw członkowskich, aktualizowanym w kwietniu każdego roku. Aktualizacji tej dokonuje się w rytmie Semestru Europejskiego, jednocześnie z aktualizacją Programów Stabilności lub Konwergencji. Dokument pn. *Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020 Aktualizacja 2014/2015* jest czwartą edycją KPR w tym cyklu.

Biorąc pod uwagę specyficzne krajowe uwarunkowania i kierunki działań wytyczone w polskich dokumentach strategicznych, polski rząd uznał, że należy skupić się na odrabianiu zaległości rozwojowych i budowie nowych przewag konkurencyjnych w trzech obszarach priorytetowych, odpowiadających 3 celom *Strategii Europa 2020*:

- **Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego;**
- **Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego;**
- **Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu.**

Wybrane obszary priorytetowe i kierunki działań (wraz z uzasadnieniem ich selekcji) zostały poddane weryfikacji w ramach aktualizacji *KPR 2014/2015*. Na podstawie dokonanej diagnozy dokonano weryfikacji listy działań – usunięto działania zrealizowane, w działaniach kontynuowanych wskazano nowe etapy realizacji na lata 2014-2015 oraz uzupełniono dokument o nowe działania.

Przy przygotowaniu *KPR 2014/2015* brano również pod uwagę rolę, jaką KPR będzie odgrywał w mechanizmach realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. Uwzględniono również priorytety zawarte w *Rocznej Analizie Wzrostu Gospodarczego na 2014 r.; Strategii Rozwoju Kraju 2020: aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo*, a także w strategiach zintegrowanych.

Projekty wpisujące się w założenia omawianego *Krajowego Programu Reform* wspierane są w zakresie każdej z Osi Programu (poza Osią priorytetową 7 *Pomoc Techniczna*), co prezentuje *Schemat 3*.

Schemat 3. Spójność Osi priorytetowych RPO WO 2007-2013 z celami Krajowego Programu Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020

KRAJOWY PROGRAM REFORM NA RZECZ REALIZACJI STRATEGII EUROPA 2020			
Obszar priorytetowy Krajowego Programu Reform	Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego	Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego	Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu
Oś priorytetowa RPO WO 2007-2013	I. Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu	I. Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu	V. Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe
	II. Społeczeństwo informacyjne	II. Społeczeństwo informacyjne	VI. Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych
	III. Transport	IV. Ochrona środowiska	
	IV. Ochrona środowiska	V. Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe	
	V. Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe		

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Realizacja zaleceń Rady z dnia 8 lipca 2014 r. skierowanych do Polski w ramach Semestru Europejskiego

Działania oraz zadania do realizacji w latach 2014-2015 wyszczególnione w KPR odnoszą się do kompetencji szczebla rządowego, jednak wdrażanie założeń RPO WO 2007-2013 w pośredni sposób wypełnia zakres części działań koniecznych do podjęcia przez Polskę w celu wypełniania *Zaleceń Rady z dnia 8 lipca 2014 r. [...]*. Zawarta w przywołanym dokumencie ocena, której jednocześnie poddane zostały Krajowy Program Reform na 2014 r. oraz zaktualizowany program konwergencji na 2014 r. zawiera pogrupowane w 6 punktach zalecenia dla Polski na lata 2014-2015. Ze względu na systemowy charakter uwag, wdrażanie zaleceń będzie miało miejsce głównie na szczeblu centralnym. Należy jednak zaznaczyć, że część działań wdrażanych w ramach RPO WO 2007-2013 pozwala wspomóc podejmowane na poziomie kraju inicjatywy i reformy zmierzające do wypełnienia wybranych zaleceń Rady:

- **Zalecenie 2.** *Zwiększenie wysiłków na rzecz zmniejszenia bezrobocia osób młodych, w szczególności przez lepsze dostosowanie edukacji do potrzeb rynku pracy, zwiększenie dostępności programów przyuczania do zawodu i uczenia się poprzez praktykę, usprawnienie pomocy dla niezarejestrowanych osób młodych oraz zacieśnianie współpracy między szkołami a pracodawcami, zgodnie z celami gwarancji dla młodzieży. Zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie w celu dostosowania podaży umiejętności do popytu na nie. Zwalczanie segmentacji rynku pracy poprzez zwiększenie wysiłków na rzecz zapewnienia łatwiejszego przechodzenia z zatrudnienia na czas określony do stałego zatrudnienia oraz przez ograniczenie nadmiernego wykorzystywania umów cywilnoprawnych.*

Do realizacji zalecenia 2 w zakresie szkolnictwa zawodowego przyczyniły się projekty realizowane w ramach poddziałania 5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej* RPO WO 2007-2013. Dwa nabory wniosków dedykowane zostały placówkom kształcenia ustawicznego i kształcenia praktycznego w województwie opolskim. W ramach zakończonych projektów w przedmiotowym obszarze wsparcie otrzymało 14 placówek oświatowych, zakupiono 4,8 tys. sztuk wyposażenia, z którego skorzysta ponad 5,7 tys. uczniów. Odpowiednio wyposażone placówki są w stanie elastycznie dostosowywać profil kształcenia do wymogów rynku.

Przedsięwzięcia zapewniające lepsze i skuteczniejsze przygotowanie zawodowe kontynuowane będą także w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020*. Wynika to przede wszystkim z istniejących wciąż dużych potrzeb w tym obszarze. Zmieniające się

otoczenie technologiczne sprawia, że coraz bardziej wzrastają wymagania pracodawców względem absolwentów szkół kształcenia zawodowego. Ciągłe zauważalny niedobór pracodawców w procesie kształcenia zawodowego oznacza funkcjonowanie szkół obok rynku pracy. Ponadto, *Strategia Europa 2020* zwraca uwagę na konieczność poprawy jakości i atrakcyjności kształcenia i szkolenia zawodowego, tak aby cechowało się ono adekwatnością względem rynku pracy i zapewniało możliwość zdobycia i uznania odpowiednich umiejętności.

- **Zalecenie 4.** *Poprawa skuteczności bodźców podatkowych we wspieraniu badań i rozwoju w sektorze prywatnym w ramach dążenia do zacieśnienia powiązań pomiędzy polityką w obszarach badań, innowacji i przemysłu, a także lepsze dostosowania istniejących instrumentów do poszczególnych etapów cyklu innowacji.*

Do realizacji zalecenia 4 w zakresie badań i rozwoju oraz innowacji przyczyniły się projekty realizowane w ramach Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu* RPO WO 2007-2013. W ramach poddziałania 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu* wsparcie inwestycyjne otrzymały inkubatory przedsiębiorczości, centra biznesu oraz centra transferu wiedzy i technologii zapewniające kompleksową ofertę usług dla przedsiębiorstw. Natomiast, dzięki przedsięwzięciom dofinansowanym w ramach działania 1.3 *Innowacje, badania, rozwój technologiczny* wprowadzane są nowoczesne technologie w przedsiębiorstwach będące wynikiem współpracy z sektorem B+R, przyczyniając się do wzmocnienia roli przedsiębiorstw i budowy gospodarki opartej na wiedzy.

Przedsięwzięcia zapewniające wspieranie innowacji oraz działalności badawczo-rozwojowej kontynuowane będą w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020*. Wynika to przede wszystkim ze zdiagnozowanej w *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020* oraz *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.* tezy, że województwo opolskie wciąż należy do grupy słabych innowatorów, co jest m.in. wynikiem problemów występujących w relacji biznesu z nauką i instytucjami otoczenia biznesu. Działanie to są również niezbędne do osiągnięcia przez Polskę jednego z celów *Strategii Europa 2020*.

- **Zalecenie 5.** *Odnowienie i rozbudowa mocy wytwórczych oraz poprawa efektywności w całym łańcuchu energetycznym. Przyspieszenie i rozszerzenie rozbudowy sieci elektroenergetycznej, w tym transgranicznych połączeń międzysystemowych z sąsiednimi państwami członkowskimi, oraz budowę gazociągu międzysystemowego z Litwą. Zapewnienie skutecznej realizacji projektów inwestycyjnych w dziedzinie kolejnictwa bez dalszych opóźnień i poprawa zdolności administracyjnych w tym sektorze. Przyspieszenie starań na rzecz zwiększenia zasięgu stacjonarnej łączności szerokopasmowej. Poprawę gospodarowania odpadami.*

Do realizacji zalecenia 5 w obszarze energetyki przyczyniły się projekty realizowane w ramach działania 4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii* RPO WO 2007-2013. Poprzez rozbudowę systemów pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych, w ramach zakończonych projektów zakładane jest wygenerowanie 5,88 MW dodatkowej mocy, co w bezpośredni sposób znajdzie przełożenie na wzmocnienie sektora energetycznego w regionie. W ramach Osi priorytetowej 4 wdrażane są również inwestycje związane z gospodarką odpadami, dzięki którym poszerzono krąg mieszkańców województwa opolskiego włączonych do systemu gospodarowania odpadami (około 136 tys. osób). Ponadto, przedsięwzięcia zrealizowane w ramach działania 2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT*, przyczyniają się do zwiększenia zasięgu stacjonarnej łączności szerokopasmowej.

Wsparcie przedsięwzięć dotyczących poprawy efektywności energetycznej, wzrostu wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, a także dotyczących gospodarki odpadami kontynuowane będą w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020*. Wynika to przede wszystkim ze zdiagnozowanych potrzeb województwa opolskiego w tych obszarach, a także wciąż aktualnych do realizacji wyzwań zapisanych w *Strategii Europa 2020* i istniejących zobowiązań Polski jako państwa członkowskiego do wdrożenia zapisów odpowiednich dyrektyw.

2.1.6.7 Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego

Głównym celem *Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)* jest zacieśnienie współpracy w regionie i wykorzystanie potencjału, jaki pojawił się wraz z rozszerzeniem UE. Jej istotą jest współpraca na wielu poziomach: rządowym, regionalnym i lokalnym, z udziałem świata nauki, ośrodków badawczych, akademickich, regionalnych struktur współpracy, programów operacyjnych, a także sektora prywatnego. Stwarza możliwość nawiązania szerokich kontaktów z partnerami makroregionu, promowania na forum międzynarodowym projektów już realizowanych na poziomie regionu.

W 2014 r. Komisja Europejska rozpoczęła dyskusję na temat poprawy strategicznego ukierunkowania SUE RMB i efektywności realizowanych w jej ramach działań. Przedstawiła propozycję rewizji Planu Działania SUE RMB, polegającą na zmianie struktury obszarów i działań strategii oraz wprowadzeniu podziału na obszary *core* i *enabling*. Obszary *core* mają strategiczne znaczenie dla strategii makroregionalnej i bezpośredni wkład w realizację jej celów; obszary *enabling* pełnią rolę wspomagającą poprzez pośredni wkład w realizację celów. Ostateczne decyzje w sprawie przyjęcia nowego Planu Działania mają zostać podjęte w 2015 r.

Działania podejmowane w ramach RPO WO 2007-2013 realizują założenia i cele wyznaczone dla obszarów wsparcia zidentyfikowanych w *SUE RMB*. Podobnie jak w ubiegłych okresach sprawozdawczych, w roku 2014 Instytucja Zarządzająca RPO WO nie wdrażała działań mających na celu zwiększenie stopnia realizacji przedmiotowej Strategii (poprzez zmianę kryteriów wyboru projektów czy zapisów Programu). Ponadto ze względu na fakt, iż IZ RPO WO nie organizowała spotkań i konsultacji dla beneficjentów programu, na których poruszano kwestie dotyczące przedmiotowej Strategii, nie zostały wydzielone odrębne środki finansowe w ramach pomocy technicznej RPO WO na potrzeby związane z informowaniem o postępach we wdrażaniu Planu działań Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego. Dodatkowo należy wspomnieć, że w RPO WO 2007-2013 nie są realizowane projekty flagowe wpisujące się w założenia *SUE RMB*.

Biorąc pod uwagę kategorie interwencji wpisujące się w *SUE RMB*, wg stanu na 31.12.2014 r. łącznie podpisano **1 104 umowy** na kwotę dofinansowania z EFRR ponad **414 mln Euro**, w tym w okresie sprawozdawczym **50 umów** na kwotę dofinansowania z EFRR ponad **10 mln Euro**. W ramach RPO WO 2007-2013 najwięcej projektów dofinansowano w Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu* (**743 umowy** na kwotę dofinansowania z EFRR ponad **172 mln Euro**) oraz Osi priorytetowej 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe* (**126 umów** na kwotę dofinansowania z EFRR ponad **44 mln Euro**). Szczegółowe dane zaprezentowane zostały w *Załączniku VII* oraz w *Tabeli 24*.

W RPO WO 2007-2013 kategorie interwencji wskazane przez IK RPO jako wpisujące się w *Strategię Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego* realizowane są w działaniach/poddziałaniach wskazanych na *Schemacie 4*. Przykład projektu wspartego ze środków RPO WO 2007-2013 wpisującego się w jeden z obszarów priorytetowych *Strategii – Wiarygodne rynki energii* zaprezentowano w *Załączniku VII*.

Warto również zauważyć, iż w 2014 r. zakończyły się negocjacje *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020*, w ramach którego zakłada się realizację projektów, które pośrednio będą przyczyniać się do osiągnięcia celów *Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego*. W obszarze celu 1 *Ocalenie morza* istotne będą przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska, w tym przede wszystkim gospodarki wodno-ściekowej. Z kolei rozbudowa infrastruktury transportowej zapewniająca dostępność do szlaków drogowych o kluczowym znaczeniu, poprawiająca spójność komunikacyjną, będzie miała wpływ na realizację celu 2 *Rozwój połączeń w regionie*. Do realizacji celu 3 *Zwiększenia dobrobytu* przyczynią się interwencje w zasoby ludzkie, w tym w obszarze edukacji, integracji społecznej i rynku pracy.

Schemat 4. Spójność interwencji RPO WO 2007-2013 z obszarami SUE RMB

STRATEGIA UE DLA REGIONU MORZA BAŁTYCKIEGO		
Cele SUE RMB	Cele cząstkowe SUE RMB → Działanie/Poddziałanie RPO WO 2007-2013	
OCALENIE MORZA	Czysta woda	4.1 Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami
	Bogata i zdrowa dzika fauna i flora	4.4 Ochrona bioróżnorodności Opolszczyzny
	<i>Ekologiczny i bezpieczny transport morski</i>	-
	<i>Poprawa współpracy</i>	-
ROZWÓJ POŁĄCZEŃ W REGIONIE	Dobre warunki transportowe	1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny 3.1.1 Drogi regionalne; 3.1.2 Drogi lokalne 3.2 Transport publiczny
	Wiarygodne rynki energii	4.3 Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii
	Łączenie ludzi	-
	<i>Poprawa współpracy w obszarze zwalczania przestępczości transgranicznej i nielegalnego handlu transgranicznego</i>	-
ZWIĘKSZENIE DOBROBYTU	<i>Jednolity rynek</i>	-
	Strategia „Europa 2020”	1.3.1 Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw; 1.3.2 Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach
	Konkurencyjność na rynku globalnym	1.1.1 Wsparcie instytucji otoczenia biznesu; 1.1.2 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach 1.2 Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości 1.4.1 Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa; 1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny 2.2 Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych 5.1.1 Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej; 5.1.2 Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej 5.2.1 Stacjonarna opieka medyczna; 5.2.2 Ambulatoryjna opieka medyczna 5.3 Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego
	Zmiana klimatu	4.1 Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami 4.2 Zabezpieczenie przeciwpowodziowe

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Tabela 24. Poziom alokacji, kontraktacji i płatności dla projektów w ramach RPO WO 2007-2013 wpisujących się w cele cząstkowe Strategii RMB w podziale na kategorie interwencji

[Euro]

Cele i cele cząstkowe SUE RMB / Kategorie interwencji	Alokacja	Liczba podpisanych umów	Wartość podpisanych umów	%	Wartość wniosków o płatność	%
1	2	3	4	4/2	5	5/2
Cel 1: Ocalenie morza	22 083 396,13	35	21 806 180,73	98,74%	21 504 097,50	97,38%
<i>Czysta woda</i>	21 666 149,77	28	21 395 555,71	98,75%	21 116 820,15	97,46%
44	1 229 443,51	6	1 210 510,11	98,46%	1 192 445,47	96,99%
46	20 436 706,26	22	20 185 045,60	98,77%	19 924 374,68	97,49%
<i>Bogata i zdrowa dzika fauna i flora</i>	417 246,36	7	410 625,02	98,41%	387 277,35	92,82%
51	417 246,36	7	410 625,02	98,41%	387 277,35	92,82%
Cel 2: Rozwój połączeń w regionie	154 793 027,76	168	153 567 751,12	99,21%	147 936 592,71	95,57%
<i>Dobre warunki transportowe</i>	135 400 838,43	115	134 827 613,29	99,58%	131 943 184,36	97,45%
18	7 091 823,33	1	7 468 045,91	105,31%	7 468 045,91	105,31%
23	125 590 938,35	113	124 841 723,27	99,40%	122 050 364,76	97,18%
24	2 718 076,75	1	2 517 844,11	92,63%	2 424 773,69	89,21%
<i>Wiarygodne rynki energii</i>	19 392 189,33	53	18 740 137,83	96,64%	15 993 408,35	82,47%
40	668 331,67	5	567 275,49	84,88%	549 957,41	82,29%
42	4 582 489,16	10	4 473 598,52	97,62%	4 456 549,95	97,25%
43	14 141 368,50	38	13 699 263,82	96,87%	10 986 900,99	77,69%
Cel 3: Zwiększenie dobrobytu	241 470 144,06	901	238 969 047,37	98,96%	220 173 316,72	91,18%
<i>Strategia „Europa 2020”</i>	53 688 856,05	224	53 141 730,00	98,98%	47 012 557,82	87,56%
02	5 099 899,93	26	5 161 663,72	101,21%	5 100 451,46	100,01%
03	2 466 162,25	1	2 487 786,04	100,88%	1 713 072,45	69,46%
04	4 952 262,46	42	4 507 592,05	91,02%	3 468 350,77	70,04%
07	41 170 531,41	155	40 984 688,19	99,55%	36 730 683,14	89,22%
<i>Konkurencyjność na rynku globalnym</i>	180 042 392,17	673	178 088 683,80	98,91%	165 516 429,77	91,93%
05	24 973 306,37	5	24 403 081,49	97,72%	24 403 081,49	97,72%
08	52 245 373,76	453	51 793 049,41	99,13%	50 081 836,78	95,86%
09	18 459 182,64	32	18 559 365,09	100,54%	14 031 577,27	76,01%
13	17 918 409,67	29	17 241 778,40	96,22%	14 576 695,09	81,35%
57	21 731 638,43	28	21 612 003,55	99,45%	19 796 699,87	91,10%
58	4 731 193,82	15	4 139 845,66	87,50%	4 128 414,98	87,26%
59	8 109 568,52	11	8 569 284,46	105,67%	7 953 285,20	98,07%
75	20 683 370,37	63	20 504 690,30	99,14%	19 445 281,62	94,01%
76	11 190 348,59	37	11 265 585,44	100,67%	11 099 557,47	99,19%
<i>Zmiana klimatu</i>	7 738 895,84	4	7 738 633,57	100,00%	7 644 329,13	98,78%
53	5 669 434,33	2	5 624 756,49	99,21%	5 573 291,61	98,30%
54	2 069 461,51	2	2 113 877,08	102,15%	2 071 037,52	100,08%

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07- 13).

2.2 Informacja na temat zgodności z przepisami wspólnotowymi

W roku sprawozdawczym Instytucja Zarządzająca realizowała dotychczas wypracowane działania w zakresie zapewnienia zgodności *Programu* oraz dokumentów programowych i wdrożeniowych z zasadami poszczególnych polityk wspólnotowych.

Proces wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 realizowany jest zgodnie z:

- polityką społeczeństwa informacyjnego;
- polityką ochrony środowiska;
- prawem zamówień publicznych;
- zasadami udzielania pomocy publicznej.

Spójność z **polityką społeczeństwa informacyjnego** weryfikowana jest na każdym etapie realizacji projektu, w ramach wszystkich projektów wdrażanych w Programie. W ramach polityki społeczeństwa informacyjnego promowane są projekty, które zakładają wykorzystanie nowoczesnych rozwiązań informatycznych i przyczyniają się do wzrostu gospodarczego regionu.

Wnioskodawcy, składając wniosek o dofinansowanie, deklarują poziom wpływu projektu na wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych. Dokonywana w trakcie oceny formalnej analiza wniosków prowadzona jest na podstawie *Szczegółowych list sprawdzających wniosek o przyznanie dofinansowania projektu ze środków EFRR*, które ujmują kwestię realizacji ww. polityki. W ramach oceny merytorycznej I stopnia Instytucja Zarządzająca weryfikuje spójność projektu z polityką społeczeństwa informacyjnego na podstawie kryterium pn. *Zgodność z politykami horyzontalnymi*. Ostatnim etapem weryfikacji zgodności projektu z polityką społeczeństwa informacyjnego jest część sprawozdawcza wniosku o płatność, gdzie sprawdzane jest przestrzeganie zasady w oparciu o *Listę sprawdzającą dla wniosku o płatność*.

Ciekawym projektem wpływającym na promocję społeczeństwa informacyjnego w Polsce jest **Wdrożenie bezpiecznego systemu gromadzenia danych poprzez modernizację i dostosowanie infrastruktury teleinformatycznej w Samodzielnym Specjalistycznym ZOZ nad Matką i Dzieckiem w Opolu jako regionalnego centrum danych medycznych** (RPO WO 2007-2013, działanie 2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT*). Celem ogólnym (oddziaływaniem) projektu była poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców województwa opolskiego oraz stworzenie warunków do powszechnego i publicznego wykorzystania narzędzi ICT wśród pacjentów szpitala. Bezpieczeństwo dotyczy procesu świadczenia usług medycznych na rzecz pacjentów, stwarzając właściwe warunki leczenia i powrotu do zdrowia, poprzez odpowiednie zarządzanie ruchem pacjentów, ilością i jakością usług medycznych oraz informacją, a także zapewniając odpowiednie warunki pracy personelowi Zespołu opieki zdrowotnej. Częścią projektu było udostępnienie pacjentkom możliwości korzystania z Internetu bezprzewodowego, co w dzisiejszych czasach ma duże znaczenie dla oceny jakości świadczonych przez jednostkę usług. Projekt jest nowatorski, promuje wykorzystanie narzędzi ICT zarówno wśród pracowników szpitala, jak i wśród odbiorców jego usług.

Podobnie jak pod kątem realizacji polityki społeczeństwa informacyjnego, każdy projekt jest badany również w zakresie **oddziaływania na środowisko**. Analiza spełnienia prowadzona jest dla każdego projektu podczas oceny formalnej za pomocą *Szczegółowych list sprawdzających wniosek o przyznanie dofinansowania projektu ze środków EFRR*. Ponadto, na etapie oceny merytorycznej I stopnia, analizowane jest uniezależnienie stopnia degradacji środowiska od poziomu wzrostu gospodarczego oraz zachowanie, gospodarowanie i umożliwienie regeneracji zasobów naturalnych. Beneficjenci zobowiązani są również do przedkładania informacji na temat zgodności projektów z przedmiotową polityką w części sprawozdawczej wniosku o płatność, co zostaje rozpatrzone w oparciu o *Listę sprawdzającą dla wniosku o płatność*.

Ze względu na dużą wagę zagadnienia w ramach RPO WO 2007-2013 powołano *Zespół ds. ochrony środowiska*, który opiniuje wnioski o dofinansowanie pod względem wpływu na środowisko w oparciu o Dyrektywę Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 roku.

Analogicznie, jak powyższe zasady Instytucja Zarządzająca szczegółowo weryfikuje zgodność złożonych i dofinansowanych projektów z **prawem zamówień publicznych**. Wnioski podlegają ocenie już na etapie oceny formalnej poprzez *Szczegółowe listy sprawdzające wnioski o przyznanie dofinansowania projektu ze środków EFRR*. Następnie w trakcie oceny merytorycznej I stopnia prowadzona jest weryfikacja w oparciu o kryterium merytoryczne pn. *Wykonalność projektów*, które bada m.in. zakres rzeczowy i złożoność procedur przetargowych. Natomiast na etapie realizacji projektu zgodność z prawem zamówień publicznych weryfikowane jest na podstawie *Listy sprawdzającej do kontroli projektu na miejscu* oraz *Listy sprawdzającej dot. prowadzenia kontroli przeprowadzenia postępowania w sprawie zamówień publicznych*.

Ponadto, aby unikać pomyłek, błędów beneficjentów w zakresie stosowania prawa zamówień publicznych, Instytucja Zarządzająca na bieżąco prowadzi szkolenia, konsultacje zarówno dla pracowników, jak i beneficjentów w zakresie stosowania prawa zamówień publicznych. Szkolenia dotyczyły m.in. nowelizacji prawa zamówień publicznych, błędnych praktyk w zamówieniach publicznych czy planowania zamówień publicznych. W przypadku nieprawidłowości zidentyfikowanych w obszarze prawa zamówień publicznych, Instytucja Zarządzająca oraz Pośrednicząca I stopnia, postępowwały zgodnie z założonymi procedurami.

Zgodnie z wyżej opisanymi procedurami, prowadzona jest także analiza wdrażania programu w oparciu o przepisy dotyczące pomocy publicznej. Weryfikacji podlega każdy projekt, w tym, pod kątem zgodności z obowiązującym prawem, tj. Rozporządzeń Ministra Rozwoju Regionalnego:

- z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na szkolenia w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1535);
- z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 236, poz. 1562);
- z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1599);
- z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z 2009 r. Nr 85, poz. 719);
- z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z 2009 r. Nr 214, poz. 1661);
- z dnia 9 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 117, poz. 787);
- z dnia 26 października 2011 r. w sprawie udzielania pomocy ze środków instrumentów inżynierii finansowej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 245, poz. 1461).

Każdy beneficjent obligatoryjnie składa oświadczenie o zgodności projektu z zasadami udzielania pomocy publicznej, który stanowi załącznik do wniosku o dofinansowanie. Weryfikacja odbywa się także na etapie oceny formalnej i merytorycznej I stopnia za pomocą *Szczegółowej listy sprawdzającej wnioski o przyznanie dofinansowania projektu ze środków EFRR* oraz kryterium pn. *Projekt spełnia zasady udzielania pomocy publicznej*. Beneficjenci, którzy otrzymali wsparcie do wniosku o płatność dołączają tabelę, gdzie dokonują rozliczenia otrzymanej pomocy. Końcowa ocena projektów pod względem spójności z przepisami dotyczącymi udzielania pomocy publicznej dokonywana jest na etapie kontroli projektów w oparciu o *Listę sprawdzającą do kontroli projektu na miejscu*.

Podobnie, jak w zakresie zamówień publicznych, Instytucja Zarządzająca prowadziła działania upowszechniające zasady przyznawania pomocy publicznej. W grudniu 2012 r. opracowanie pn. *Pomoc publiczna w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2007-2013. Wersja nr 6*. Dokument ma charakter uzupełniający i zawiera zaktualizowane informacje dot. przepisów prawa, zasad udzielania i obliczania pomocy publicznej oraz jej rodzajów.

Ponadto, przedstawiciele Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013 biorą czynny udział w *Grupie roboczej ds. pomocy publicznej* powołanej przez ówczesne Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

2.2.1 Zasada równości szans

RPO WO 2007-2013 realizuje zasadę równości szans, tzn. zapewnia równouprawnienie dla każdego obywatela bez względu na płeć, pochodzenie etniczne, rasę, religię, orientację seksualną czy stopień niepełnosprawności. Weryfikacja zgodności realizowanych projektów pod kątem tej zasady przebiega na każdym etapie „życia projektu”.

⇒ *Szczegółowe informacje nt. uzgodnień partnerskich – punkt 2.2.2 Zasada partnerstwa*

Poniżej przedstawiono informacje nt. realizacji zasady równości szans na wszystkich etapach realizacji RPO WO 2007-2013, tj. na etapie programowania/wdrażania, monitorowania oraz ewaluacji.

• **Etap programowania/wdrażania**

Projekty są weryfikowane pod kątem zgodności z zasadą równości szans w trakcie oceny poprzez kryteria: *wyeliminowanie dysproporcji pomiędzy kobietami i mężczyznami, wyrównanie szans osób niepełnosprawnych, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz tych z mniejszości narodowych czy dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych*. Beneficjenci we wniosku o dofinansowanie zawierają informacje dotyczące wpływu na przestrzeganie zasady równości szans, w szczególności w odniesieniu do osób z grup defaworyzowanych, osób bezrobotnych oraz osób niepełnosprawnych.

Ponadto IZ RPO WO 2007-2013 sama realizuje zasadę równości szans poprzez zagwarantowanie wszystkim potencjalnym beneficjentom jednakowy dostęp do informacji i dokumentów poprzez zamieszczanie i bieżące aktualizowanie informacji na stronach internetowych, w prasie lokalnej, środkach masowego przekazu, w newsletterach, informatorach europejskich i biuletynach. Równy dostęp do informacji zapewniają także działające w ramach IZ RPO WO 2007-2013 i IP II stopnia *Główny Punkt Informacyjny* oraz *11 Lokalnych Punktach Informacyjnych* usytuowanych na terenie województwa opolskiego.

• **Etap monitorowania**

Realizacja zasad równości szans badana jest na etapie monitorowania (i sprawozdawczości) poprzez stosowne wskaźniki: *liczba utworzonych miejsc pracy w podziale na płeć, liczbę obiektów infrastruktury publicznej zapewniających dostęp dla osób niepełnosprawnych czy liczbę projektów oferujących usługi promujące równość szans i zapobiegające wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i ludzi młodych*.

Informacje nt. postępu finansowego i rzeczowego programu zamieszczane są na stronie internetowej, co zapewnia wszelkim zainteresowanym równy dostęp do takich informacji. Ponadto kampanie informacyjno-promocyjne, w tym wszelkie spoty publikowane są w Internecie, tak aby zapewnić szerszy zasięg adresatów. Podobnie komunikacja z zainteresowanymi odbywa się drogą elektroniczną, co zapewnia większą szybkość oraz dostępność do informacji.

• **Etap ewaluacji**

Realizacja zasady równości szans na etapie ewaluacji zrealizowana została poprzez badanie ewaluacyjne *Ocena wdrożenia polityk horyzontalnych w ramach RPO WO 2007-2013* przeprowadzonego na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego w II półroczu 2009 r. W 2013 r. zakończył się proces wdrażania rekomendacji, będących wynikiem badania.

Ponadto jednostka Ewaluacyjna dba o szeroki dostęp do wyników badań, czym zapewnia realizację zasady równości szans.

2.2.2 Zasada partnerstwa

Udział partnerów i tzw. kontrola społeczna wpływają pozytywnie na realizację polityki spójności. Dlatego też zasada partnerstwa wdrażana powinna być na każdym etapie realizacji Programu, tzn. że na zasadzie partnerstwa oparte powinno być programowanie, wdrażanie, monitorowanie i ewaluacja środków.

Zasada partnerstwa w ramach RPO WO 2007-2013 funkcjonuje na trzech płaszczyznach:

- **partnerstwo instytucjonalne**, postrzegane jako współdziałanie różnych instytucji;

- **wsparcie partnerstwa w Polsce**, polegające na aktywizacji społeczności lokalnych;
- **partnerstwo na poziomie projektów**, w którym partnerzy, realizujący wspólne przedsięwzięcie, wnoszą zasoby ludzkie, finansowe, techniczne i organizacyjne.

W 2014 r. przedstawiciele IZ RPO WO 2007-2013 brali udział w spotkaniach regionalnych z *Krajową Siecią Tematyczną ds. Partnerstwa* (KSTP), funkcjonującą w ramach *Grupy Roboczej ds. Społeczeństwa Obywatelskiego* KK NSRO. Działania KSTP w okresie sprawozdawczym to przede wszystkim:

- Organizacja konferencji pn. „*Rola organizacji pozarządowych w nowym systemie funduszy europejskich 2014-2020*” z udziałem przedstawicieli ciał dialogu obywatelskiego i społecznego. Na konferencji przedstawiono instrumenty włączenia organizacji społecznych do planowania, monitorowania i zarządzania nowym systemem funduszy europejskich. Omawiano także kwestie ważne dla potencjalnych beneficjentów, w tym wkład własny oraz koszty kwalifikowalne.
- *Organizacja 2 spotkań regionalnych:*
 - **28-29 kwietnia 2014 r. w Zielonej Górze**, gdzie dyskutowano o tym, jak ma być realizowana zasada partnerstwa w Polsce (z uwagi na wchodzący w życie Europejski Kodeks Postępowania w Zakresie Partnerstwa), zarówno na poziomie centralnym, jak i w kontekście RPO woj. lubuskiego. Odbyły się też warsztaty dotyczące Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz ekonomii społecznej;
 - **12-13 czerwca 2014 w Rzeszowie**, gdzie debatowano o roli Krajowej Sieci Tematycznej ds. Partnerstwa w kolejnych latach. Wnioski opracowane na spotkaniu zadecydują o tym, jak Sieć będzie funkcjonować w nowej perspektywie funduszy strukturalnych. Drugim tematem, który będziemy kontynuować z poprzednich spotkań, będą prawa i obowiązki członków komitetów monitorujących.

Poniżej przedstawiono informacje nt. realizacji zasady partnerstwa na wszystkich etapach realizacji RPO WO 2007-2013, tj. na etapie programowania/wdrażania, monitorowania oraz ewaluacji.

- **Etap programowania/wdrażania**

Już na etapie programowania Instytucja RPO WO 2007-2013 Zarządzająca zapewniła możliwość udziału partnerów w kształtowaniu *Programu*. Poza prowadzeniem konsultacji społecznych, organizowano grupy robocze, w ramach których udział brali przedstawiciele różnych środowisk. Tworzenie *Programu*, *Uszczegółowienia* oraz sektorowych wytycznych konsultowane było z podmiotami zajmującymi się poszczególnymi branżami, z Instytucją Pośredniczącą I stopnia oraz innymi interesariuszami.

W ramach prowadzonych działań informacyjnych i promocyjnych uwzględniono aspekt promocji polityk horyzontalnych. Bohaterowie spotów promocyjnych funduszy europejskich korzystają na swojej drodze życiowej z różnych projektów współfinansowanych ze środków unijnych, pokazując, że korzyści te dotyczą wszystkich mieszkańców regionu bez względu na wiek i płeć. Przyjęta koncepcja kampanii pozwoliła na promocję polityki równości szans kobiet i mężczyzn w życiu społecznym.

Okazją do promocji polityki zrównoważonego rozwoju był m.in. konkurs Opolska marka, którego celem jest m.in. promocja produktów i usług wyróżniających się na tle innych w regionie, popularyzowanie wiedzy na temat efektywnych metod zarządzania, jakości oraz nowoczesnych technologii produkcji zgodnych z normami ekologicznymi.

Publikacje zrealizowane w ramach prowadzonych przez IZ RPO WO 2007-2013 działań promocyjnych są dostępne w wersji elektronicznej na stronie www.rpo.opolskie.pl. Spoty zrealizowane w ramach kampanii poza stroną internetową IZ zamieszczone są także na profilu Programu na portalu Facebook oraz na kanale na portalu You Tube. Komunikacja z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami odbywa się m.in. drogą elektroniczną za pośrednictwem poczty e-mail i strony internetowej Programu. Pozwala to nie tylko na skuteczniejsze dotarcie do różnych grup docelowych, zwłaszcza osób młodych, ale też na promocję nowoczesnych technologii informacyjnych wśród ogółu społeczeństwa regionu.

Do ww. podmiotów skierowane były szkolenia specjalistyczne oraz spotkania informacyjne organizowane przez IZ RPO WO 2007-2013 dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu. Przedstawiciele

organizacji pozarządowych znaleźli się wśród osób wyróżnionych na gali podsumowującej 10-lecie województwa w UE jako beneficjenci szczególnie sprawnie realizujący projekty. Ponadto na stronie internetowej www.rpo.opolskie.pl na bieżąco publikowane są dokumenty, materiały, informacje niezbędne przy ubieganiu się o dofinansowanie działalności organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego ze środków RPO WO 2007-2013. Współpraca z przedstawicielami organizacji pozarządowych ma miejsce również na poziomie Komitetu Monitorującego RPO WO 2007-2013, w którym zasiadają przedstawiciele tych środowisk. Ponadto przedstawiciele IZ RPO 2007-2013 biorą udział w spotkaniach i konferencjach organizowanych przez organizacje pozarządowe, udzielając informacji o możliwości pozyskania wsparcia w ramach Programu.

Ponadto w 2014 r. w ramach cyklu comiesięcznych spotkań „Środa z funduszami dla...” zorganizowano „Środa z funduszami dla organizacji pozarządowych” w Opolu, Brzegu, Nysie i Kluczborku. Na spotkaniu przedstawiane były przekrojowo informacje nt. możliwości uzyskania wsparcia przez organizacje pozarządowe w latach 2014-2020

Ponadto należy zauważyć, iż Instytucja Zarządzająca wprowadziła możliwość realizacji projektów partnerskich. We wniosku należy wówczas opisać rolę partnera, uzasadnić ją, wskazując na udział finansowy oraz przedstawić kopię umowy/porozumienia z partnerem.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 przewiduje obecność projektów partnerskich we wszystkich działaniach i poddziałaniach.

- **Etap monitoringu**

Etap monitorowania również uwzględnia potrzeby wynikające z zachowania zasady partnerstwa. Zbierane dane obejmują informacje o projektach partnerskich. Ponadto wszystkie dane publikowane są na stronach internetowych, umożliwiając powszechny do nich dostęp. W pracach monitoringowych Instytucja Zarządzająca korzysta z danych udostępnianych przez inne podmioty, co także podkreśla partnerski sposób działania.

W ramach RPO WO 2007-2013 powołano Komitet Monitorujący zgodnie z obowiązującymi przepisami i dla zachowania zasady partnerstwa. Komitet składa się z przedstawicieli strony samorządowej, strony rządowej, partnerów społeczno-gospodarczych, przedstawicieli środowiska akademickiego oraz obserwatorów z ramienia różnych organizacji (bez prawa głosu). Uchwały podejmowane przez Komitet publikowane są na stronie internetowej Instytucji Zarządzającej, umożliwiając powszechny do nich dostęp.

W 2012 r. Komitet Monitorujący Regionalny Program operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 otrzymał pierwszą nagrodę i tytuł **Najbardziej Partnerskiego Komitetu Monitorującego 2011 roku** w konkursie zorganizowanym przez Krajową Sieć Tematyczną ds. Partnerstwa i ówczesne Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

➤ **Szczegółowe informacje – punkt 2.7.2 Komitet Monitorujący RPO WO 2007-2013**

- **Etap ewaluacji**

Proces ewaluacji również uwzględnia realizację zasady partnerstwa, poprzez szerokie zaangażowanie partnerów instytucjonalnych, w tym przedstawicieli samorządów terytorialnych, środowisk naukowych, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców. Organizacja badania ewaluacyjnego, tworzenie planu ewaluacji każdorazowo poprzedzone jest konsultacjami z członkami *Grupy Sterującej Ewaluacją*, członkami *Komitetu Monitorującego* oraz przedstawicielami instytucji zaangażowanych we wdrażanie *Programu*.

W pracach, powołanej przez Zarząd Województwa Opolskiego w 2007 r. *Grupy Sterującej Ewaluacją*, oprócz zewnętrznych ekspertów, udział biorą przedstawiciele: Jednostki Ewaluacyjnej, Departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, Komitetu Monitorującego RPO WO 2007-2013, samorządów lokalnych, Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Opolu, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu oraz instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu.

Informacje dotyczące podejmowanych działań i ich efektów w zakresie ewaluacji są dostępne dla wszystkich zainteresowanych na stronach internetowych Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013.

2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 nie stwierdziła istotnych problemów w rozumieniu art. 62 (1) (d) (i) rozporządzenia nr 1083/2006. Wciąż jednak utrzymywały się dotychczas diagnozowane problemy. W celu ich rozwiązania, stosowano wcześniej wypracowane metody:

Osiąganie wskaźników rezultatu

Zgodnie z procedurą monitorowania wskaźników produktu i rezultatu opisaną w *Vademecum dla beneficjentów RPO WO 2007-2013, Tom III – Realizacja i rozliczanie projektów w ramach RPO WO 2007-2013*, beneficjenci zobowiązani są do sprawozdawania w rok po zakończeniu finansowej realizacji projektu o faktycznie osiągniętych wskaźnikach rezultatu. Część beneficjentów nie realizuje tego obowiązku. IZ RPO WO 2007-2013 monitoruje realizację ww. obowiązku oraz korespondencyjnie zwraca się do beneficjentów z zapytaniem co do realizowanych wskaźników rezultatu.

Ponadto część beneficjentów natomiast nie osiąga wskaźników na poziomie deklarowanym we wnioskach. Każdy taki przypadek rozpatrywany jest indywidualnie, zgodnie z zapisami *Wytycznymi w zakresie wskaźników produktu i rezultatu RPO WO 2007-2013*.

Przestrzeganie przepisów dotyczących zamówień publicznych

Stosowanie przepisów dotyczących zamówień publicznych powoduje problemy dla wielu beneficjentów, w szczególności ma to wpływ na zachowanie założonych wcześniej terminów. Instytucje odpowiedzialne za wdrażanie każdy taki przypadek rozpatrywały indywidualnie.

Konsekwencją ww. problemu było:

Przedłużanie przez beneficjentów okresów realizacji projektów

W związku z pojawiającymi się sytuacjami przedłużania się okresów realizacji projektów nadal stosowano wcześniej wypracowane narzędzia w postaci indywidualnej analizy każdego przypadku oraz wyrażania zgody na przedłużanie terminów jedynie w wyjątkowych sytuacjach. Ponadto, IZ RPO WO 2007-2013 wezwała Beneficjentów projektów wdrażanych przez IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia, do jak najszybszego rozliczania projektów i terminowego składania wniosków o płatność. Jednocześnie, zarówno IZ RPO WO 2007-2013, jak i IP II stopnia, dokonuje wszelkich starań aby wnioski o płatność rozpatrywane były płynnie i na bieżąco.

Terminowości dostarczania przez beneficjentów dokumentacji do podpisywania umów oraz rezygnacji z podpisywania umów

Wciąż identyfikowanym problemem wśród zadań realizowanych przez Instytucję Pośredniczącą II stopnia była kwestia dotycząca niedotrzymywania przez beneficjentów terminów dostarczania dokumentacji niezbędnej dla kontynuowania procesu podpisywania umów. Beneficjenci często rezygnowali z podpisania umowy o dofinansowanie, zwracając uwagę na: zmianę statusu przedsiębiorcy, zmiany strukturalne w przedsiębiorstwie, realizację inwestycji w ramach innego programu operacyjnego, wpływ kryzysu na kondycję finansową firmy.

Wszystkie wyżej opisane incydenty analizowane były indywidualnie przez IZ RPO WO 2007-2013. W konsekwencji dokonywano aktualizacji listy projektów wybranych do dofinansowania. W miejsce projektów usuniętych wybierano projekty z list rezerwowych, bądź przesuwano uwolnione środki na inne nabory w ramach tego samego działania/poddziałania RPO WO 2007-2013, aby zapewnić pełną kontraktację dostępnych środków.

Błędy we wnioskach o płatność

Wciąż zwracano uwagę na pojawiające się we wnioskach o płatność błędy, co powodowało konieczność dokonywania korekt wniosków, co jednak opóźniało rozliczenia poszczególnych projektów. Zgodnie z dotychczasowym doświadczeniem kontynuowano w takich przypadkach bezpośredni kontakt z beneficjentami zarówno przy realizacji, jak i rozliczaniu projektów poprzez indywidualne spotkania robocze/konsultacje. Ponadto na stronie internetowej www.rpo.opolskie.pl znajduje się *Poradnik dla Beneficjentów* ułatwiający prawidłowe przygotowanie wniosków.

Przekroczenie progu istotności w wysokości 2%

W wyniku przeprowadzonego przez Instytucję Audytową audytu operacji stwierdzono m.in. że firma MILMEX Systemy komputerowe Sp. z o.o. nie zrealizowała projektu pn. *Szerokopasmowy dostęp do internetu i telefonii na terenie miasta Opola i gminy Nysa oraz usługi reklamowe WIMAX 802.16e-2005*. Wartość wydatków niekwalifikowanych w projekcie wyniosła 7 025 268,00 PLN co spowodowało przekroczenie 2% progu istotności i ustalenie błędu na poziomie 4,05%.

Instytucja Audytowa w wyniku ekstrapolacji ustaliła, że suma wydatków niekwalifikowanych w pozostałych zbadanych projektach wyniosła 996 964,58 PLN co daje wartość błędu na poziomie 0,68%.

Biorąc pod uwagę:

- fakt, iż beneficjent MILMEX Systemy komputerowe Sp. z o.o. nie realizuje innych projektów finansowanych z RPO WO 2007-2013,
- wysoki poziom sprawdzonych wydatków, które zostały zadeklarowane w 2013 r. do Komisji Europejskiej (48,25%),
- działania przeprowadzone przez IZ w porozumieniu z IP II stopnia polegające na:
 - opracowaniu *Planu działań Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013 w związku z ustaleniami audytu operacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*.

Celem dokumentu było przedstawienie działań odpowiadających na zidentyfikowane problemy i wskazanie środków zaradczych jakie zostały już oraz zostaną podjęte przez instytucje zaangażowane w realizację RPO WO w kwestii przeciwdziałania wystąpieniu nieprawidłowości w toku dalszej realizacji RPO WO 2007-2013 oraz w ramach RPO WO 2014-2020 a także w celu wyeliminowania ewentualnych innych błędów, które mogły wystąpić.

- przeanalizowaniu projektów realizowanych przez podmioty gospodarcze pod kątem wydatków rozliczanych w 2013 r. w celu weryfikacji czy nie doszło do nieuzasadnionego ich zawyżenia oraz zweryfikowania czy zachowana jest trwałość projektów w szczególności mając na uwadze prowadzenie działalności przez beneficjentów,

Instytucja Audytowa postawiła wniosek, że stwierdzona podczas audytu operacji nieprawidłowość stanowi jednostkowy przypadek w ramach Programu.

Instytucja Audytowa w *Rocznej Opinii zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. D) ppkt (II) Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 i art. 18 ust 2 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006* wyraziła opinię, że w odniesieniu do badanego okresu system zarządzania i kontroli ustanowiony dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego nr kodu CCI 2007 PL 16 1 PO 012 na okres 2007-2013 był zgodny z odpowiednimi wymaganiami art. 58 do 62 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 i sekcji 3 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 i funkcjonował skutecznie, tak aby dostarczyć racjonalne zapewnienie, że deklaracje wydatków przedstawione Komisji są poprawne, i tym samym racjonalne zapewnienie, że transakcje będące ich podstawą są zgodne z prawem i prawidłowe, z wyjątkiem następujących kwestii:

- wartość błędu w populacji przekroczyła zakładany próg istotności w wyniku uwzględnienia w wartości błędu wydatków zadeklarowanych z tytułu umowy, która została rozwiązana z uwagi na zaprzestanie realizacji projektu przez beneficjenta.

2.4 Zmiany w kontekście realizacji programu operacyjnego

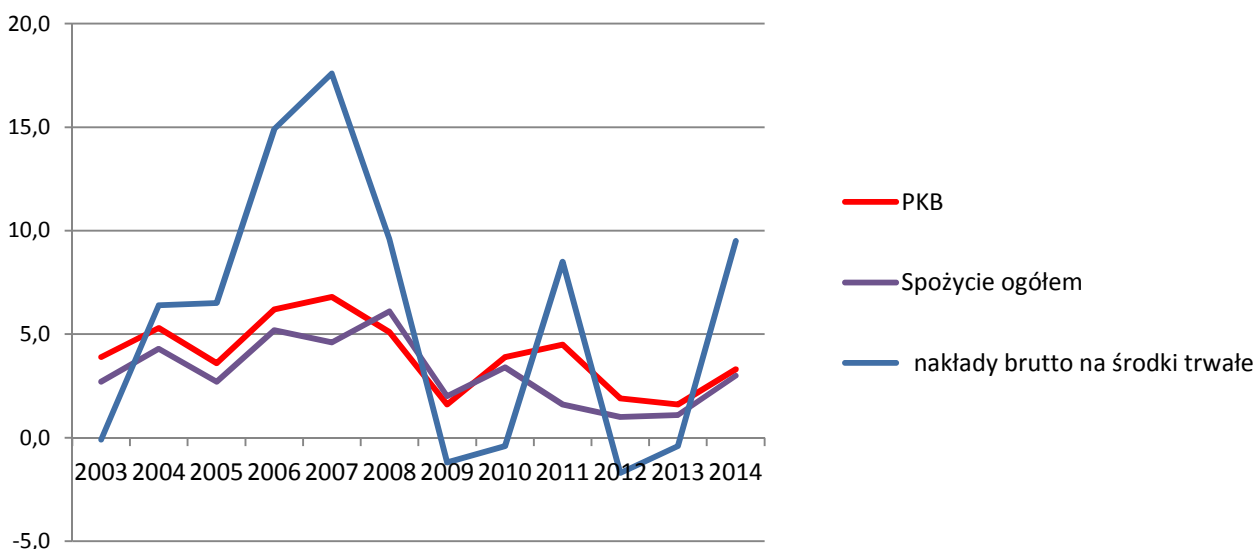
W 2014 r. nastąpiła poprawa koniunktury w gospodarce europejskiej; wzrost w UE wyniósł 1,3%⁸ (w strefie euro 0,9%), po recesji w 2012 r. i stagnacji w następnym. Tempo wzrostu PKB w Polsce na poziomie 3,3%

⁸ Dane statystyczne za 2014 r. to dane wstępne, w niektórych przypadkach szacunkowe, dostępne na dzień 10 marca 2015 r. Dane dot. PKB i pochodnych według metodologii unijnej ESA2010.

było wyższe niż w dwóch poprzednich latach i wyższe niż w większości krajów UE. Prognozy Komisji Europejskiej⁹ zakładają, że w latach 2015-2016 PKB w Polsce będzie rosł w zbliżonym tempie 3,2-3,4%.

Głównym czynnikiem wzrostu był w 2014 r. popyt krajowy, wyższy o 4,6% w stosunku do roku poprzedniego. Spożycie, wspierane przez poprawiającą się sytuację na rynku pracy i rosnące płace realne, było wyższe o 3,0%. Po dwóch latach stagnacji w zakresie nakładów brutto na środki trwałe, nastąpił wysoki ich wzrost (o 9,5%). W konsekwencji, został zahamowany notowany w dwóch poprzednich latach spadek stopy inwestycji w gospodarce narodowej - wzrosła ona do 19,6% po obniżce do 18,8% w 2013 r. Obroty w handlu zagranicznym były znacząco wyższe zarówno po stronie eksportu (5,6%), jak i importu (8,7%). Na skutek tego zwiększył się udział obrotów handlu zagranicznego w PKB - eksportu do 46,7%, natomiast importu do 45,2%. Wkład popytu krajowego we wzrost PKB wyniósł 4,6 pp., przy czym równoważyły się wpływy ze strony spożycia (2,4 pp.) i akumulacji (2,2 pp.). Odmienne niż w poprzednich latach, eksport netto, na skutek wyższej dynamiki importu niż eksportu, negatywnie oddziaływał na wzrost gospodarczy (-1,3 pp.). Umiarkowanie wysoka dynamika działalności gospodarczej¹⁰ w przedziale 103,4 - 103,6% dotyczyła większości podstawowych rodzajów działalności – przemysłu, handlu i działalności pokrewnych, transportu i gospodarki magazynowej; w przypadku budownictwa wyniosła 104,7%, a działalności finansowej i ubezpieczeniowej - 113,7%. Globalna produkcja rolnicza w 2014 r. zwiększyła się w porównaniu z 2013 r. o 5,7%; wpłynął na to zarówno wzrost produkcji roślinnej (o 4,7%), jak i zwierzęcej (o 6,9%).

Wykres 13. Wzrost PKB i jego wybranych komponentów w porównaniu do roku poprzedniego (%)

Źródło: GUS

Systematycznie zmniejsza się dystans dzielący Polskę od średniego unijnego poziomu rozwoju gospodarczego mierzonego PKB na mieszkańca z uwzględnieniem różnic w sile nabywczej walut. W 2013 r. wskaźnik ten wyniósł dla Polski 67%¹¹ średniej UE-28 (o 19 pp. więcej niż przed akcesją). Wskaźnik spożycia indywidualnego per capita, odzwierciedlający poziom dochodów ludności, osiągnął w 2013 r. poziom 75% średniej UE-28. W zakresie tempa konwergencji z UE, Polska znajduje się w czołówce wśród nowych krajów członkowskich UE.

Należy podkreślić poprawiający się stan finansów państwa; w wyniku wdrażanego w ostatnich latach planu konsolidacji finansów publicznych, deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych zmniejszył się z 7,6% PKB w 2010 r. do 4,0% PKB w 2013 r. Zadłużenie sektora instytucji rządowych i samorządowych kształtowało się w 2013 r. poniżej 56% PKB, co jest korzystnym wskaźnikiem na tle UE. Na uwagę zasługuje także relatywnie wysoka stopa inwestycji sektora instytucji rządowych i samorządowych wynosząca w 2013 r. ponad 4% PKB (2,9% w UE).

⁹ EC Winter Forecast 2015, luty 2015.

¹⁰ Mierzonej wartością dodaną brutto wytworzona w gospodarce narodowej.

¹¹ Na 2014 r. wskaźnik ten jest szacowany na 68-69%.

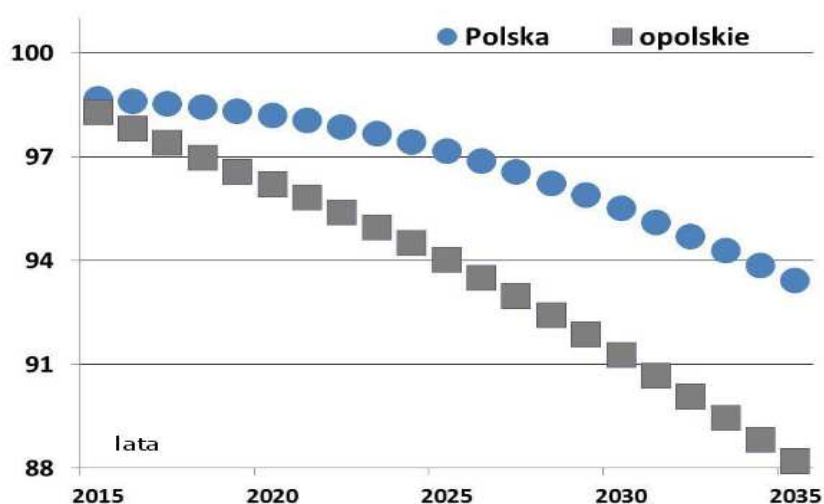
Rok sprawozdawczy był trzecim z kolei, w którym obserwowano niekorzystne tendencje demograficzne. Według GUS, w końcu 2014 r. ludność Polski liczyła 38 484 tys. osób, czyli mniej o około 12 tys. w stosunku do populacji z roku poprzedniego. Odnotowano jednak dodatni przyrost naturalny (liczba urodzeń była większa od liczby zgonów o prawie 4 tys.), jednakże saldo ruchu naturalnego i migracyjnego było ujemne z powodu relatywnie wysokiego poziomu migracji zagranicznych na pobyt stały¹². Postępowały też niekorzystne zmiany w strukturze wiekowej ludności.

W roku 2014 r. liczba ludności wzrosła tylko w czterech województwach, tj. mazowieckim, pomorskim, małopolskim i wielkopolskim. Z kolei województwa, w których obserwuje się największy ubytek ludności to opolskie, śląskie, świętokrzyskie, łódzkie i lubelskie.

Sytuacja demograficzna w województwie opolskim jest wypadkową wielu niesprzyjających czynników zarówno w płaszczyźnie społecznej, jak i gospodarczej. Województwo opolskie jest małym województwem z populacją oscylującą wokół 1 mln mieszkańców, z czego blisko 16% mieszkańców znajduje się w wieku przedprodukcyjnym, około 65% w wieku produkcyjnym i 18% w wieku poprodukcyjnym. Podkreślić należy fakt, iż udział ludności w wieku przedprodukcyjnym jest w województwie najniższy w kraju.

Prognozy demograficzne w dalszej perspektywie również nie napawają optymizmem. Szacuje się, że w następstwie negatywnych zjawisk demograficznych do 2020 r. zmniejszy się liczba ludności w ok. 1/3 regionów europejskich.

Wykres 14. Prognozowane tempo spadku liczby ludności w Polsce i województwie opolskim w latach 2015 - 2035 (%)

Źródło: GUS.

Na rynku pracy w kolejnych kwartałach 2014 roku obserwowano stopniową poprawę trudnej sytuacji. Według szacunkowych danych, liczba pracujących w gospodarce narodowej w końcu 2014 r. była o 1,1% wyższa niż przed rokiem. W sektorze przedsiębiorstw zanotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia o 0,6% (w 2013 r. spadek o 1,0%).

Stopa bezrobocia w kolejnych miesiącach kształtowała się poniżej poziomu notowanego przed rokiem i w końcu grudnia wyniosła 11,5% wobec 13,4% przed rokiem. Stopa bezrobocia spadła we wszystkich województwach Polski. Znacząco zmalała liczba zarejestrowanych bezrobotnych, wynosiła ona pod koniec roku 1 825 tys., podczas gdy w latach 2012-2013 przekraczała 2,1 mln osób. W strukturze bezrobotnych zwiększył się udział między innymi długotrwale bezrobotnych (do 57,7%) i osób powyżej 50 roku życia (do 26,0%), natomiast zmalał udział osób w wieku do 25 roku życia (do 16,5%).

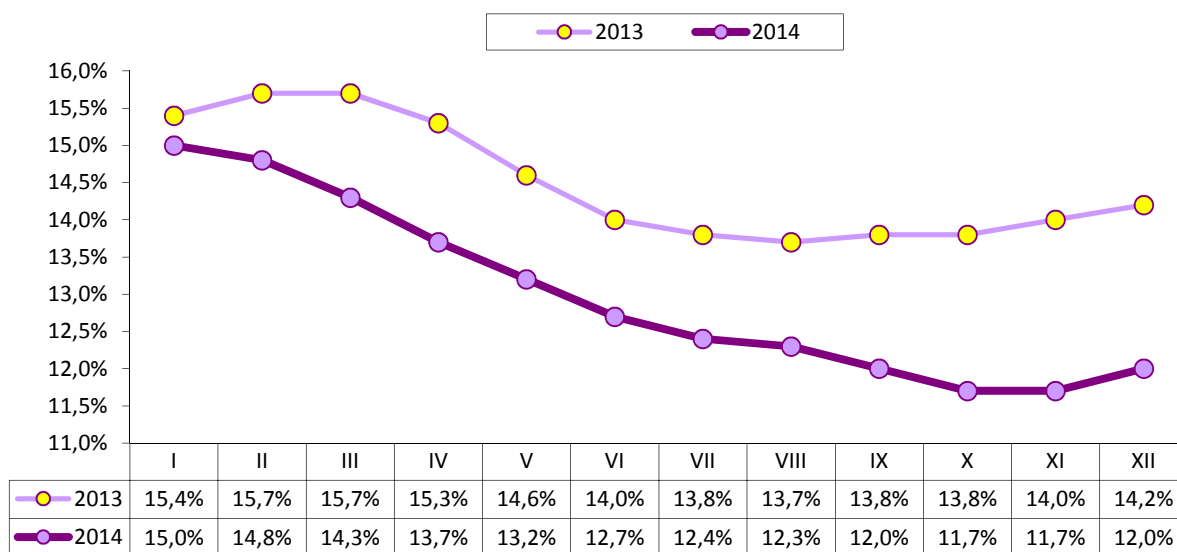
Na koniec roku sprawozdawczego stopa bezrobocia rejestrowanego w kraju wyniosła 11,5%. Poziom bezrobocia na Opolszczyźnie przekroczył wartość krajową o 0,5 p.p. (na koniec roku 2013 było to 0,7 p.p.).

¹² Utrzymywał się on w ostatnich dwóch latach na stosunkowo wysokim poziomie (prawie 20 tys. osób w 2013 r., 15 tys. w 2014 r.), podczas gdy w latach poprzednich 2009-2011 liczba ta nie przekraczała kilku tysięcy osób.

Bezrobotni zarejestrowani w końcu grudnia 2014 roku w województwie opolskim stanowili 10,4% ludności aktywnej zawodowo, co oznacza spadek o 3,9 p.p. w porównaniu do roku poprzedniego.

Dla grupy wiekowej 15-64 lata wskaźnik zatrudnienia wyniósł ponad 60% i spełnił wymóg zakładany w NSRO.

Wykres 15. Stopa bezrobocia w poszczególnych miesiącach lat 2013-2014 w województwie opolskim

Źródło: Informacja o sytuacji na rynku pracy wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku, WUP Opole 2015.

Mając na uwadze niekorzystne tendencje demograficzne Zarząd Województwa Opolskiego kontynuował działania mające na celu wdrożenie i realizację *Programu Specjalnej Strefy Demograficznej*. Kontynuowano prace zespołu składającego się z przedstawicieli Samorządu Województwa Opolskiego i partnera projektu - Centrum im. Adama Smitha. Efekt pracy zespołu, tj. projekt *Programu Specjalnej Strefy Demograficznej*, został w roku 2014 poddany konsultacjom społecznym oraz konsultacjom ze środowiskiem naukowym. W dniu 16 września 2014 roku Zarząd Województwa Opolskiego przyjął *Program Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim do 2020 roku "Opolskie dla Rodziny"*. W ramach Strefy realizowane będą cztery pakiety:

- Pakiet I *Praca to bezpieczna rodzina* (kierunki interwencji dotyczą rynku pracy, przede wszystkim bezpieczeństwa zatrudnienia, społecznej odpowiedzialności biznesu, zwiększania atrakcyjności i liczby miejsc pracy, a także wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców i aktywności inwestycyjnej);
- Pakiet II *Edukacja a rynek pracy* (kierunki interwencji dotyczą dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy oraz wzrostu umiejętności praktycznych uczniów i studentów);
- Pakiet III *Opieka żłobkowo-przedszkolna* (kierunki interwencji dotyczą zwiększania dostępu do usług żłobkowo-przedszkolnych, rozwoju infrastruktury przyjaznej dzieciom i ich rodzicom/opiekunom oraz godzenia życia zawodowego i rodzinnego);
- Pakiet IV *Złota jesień* (kierunki interwencji dotyczą zwiększania dostępu do usług dla osób starszych oraz aktywizacji tej grupy społecznej)¹³.

2.5 Zasadnicze modyfikacje w rozumieniu art. 57 rozporządzenia nr 1083/2006

W okresie sprawozdawczym IP II stopnia stwierdziła zasadniczą modyfikację w rozumieniu art. 57 rozporządzenia nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. dla projektu dofinansowanego w ramach poddziałania 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach*. Zasadnicza modyfikacja dotyczyła projektu, w ramach którego nie dochowano trwałości poprzez zawieszenie działalności firmy, a tym samym zaprzestanie działalności produkcyjnej.

¹³ Program Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim do 2020 roku "Opolskie dla Rodziny", Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego.

Łączna kwota wydatków uznanych za niekwalifikowane w ramach przedmiotowego projektu wynosi 4 958,60 Euro [20 725,97 PLN]. Kwota dofinansowania EFRR i BP podlegająca odzyskaniu to 3 063,92 Euro [12 806,58 PLN], z czego kwota EFRR wynosi 2 604,33 Euro [10 885,59 PLN]. W okresie sprawozdawczym odzyskano środki EFRR i BP w wysokości 56,16 Euro [234,75 PLN], z czego kwota dofinansowania EFRR wyniosła 47,74 Euro [199,54 PLN]. Ponadto odzyskano odsetki umowne w kwocie 30,35 Euro [126,86 PLN], z czego odsetki od wkładu UE stanowią 25,80 Euro [107,83 PLN]. Łączna wartość środków odzyskanych tj. EFRR + BP wraz z odsetkami od wkładu UE stanowi 81,96 Euro [342,58 PLN].

2.6 Komplementarność pomocy z innymi instrumentami wsparcia

Zakres wsparcia realizowany w ramach RPO WO 2007-2013 jest komplementarny ze wsparciem udzielanym na poziomie krajowym w programach operacyjnych wdrażających NSRO 2007-2013 tj. PO IiŚ, PO IG, PO KL, PO WT RCz-RP.

Oprócz komplementarności projektów w ramach programów finansowanych z Polityki Spójności dla osiągnięcia rozwoju społeczno – gospodarczego województwa opolskiego istotne znaczenie mają działania podejmowane przy udziale środków pochodzących ze Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej (PROW 2007-2013 i PO RYBY 2007-2013).

Ponadto RPO WO 2007-2013 jest głównym narzędziem realizacji *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.* oraz *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego na lata 2004-2013.*

Wielu beneficjentów realizujących projekty w ramach RPO WO 2007-2013 wykorzystuje doświadczenie zdobyte podczas realizacji projektów w perspektywie finansowej 2004-2006, szczególnie kontynuację stanowią działania skierowane na rozwój przedsiębiorczości oraz infrastruktury drogowej i rewitalizację.

Widoczna jest także komplementarność wsparcia z innymi środkami publicznymi, np. z Narodowym Programem Przebudowy Dróg Lokalnych współfinansowanym z budżetu państwa czy programami wdrażanymi przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Analiza zakresu i poziomu komplementarności RPO WO 2007-2013 (komplementarność wewnętrzna i zewnętrzna) oraz kryteria demarkacji zostały szczegółowo określone w ramach opisu poszczególnych osi priorytetowych i działań Programu (w *Szczegółowym opisie osi priorytetowych RPO WO 2007-2013*).

2.6.1 Opis osiągniętej komplementarności i uzyskanych efektów synergii

2.6.1.1 Przykłady zastosowanych mechanizmów wraz z opisem projektów komplementarnych

W ramach RPO WO 2007-2013 istnieje szereg instrumentów instytucjonalnych i systemowych, wspierających zachodzenie komplementarności i powstawanie efektu synergii między realizowanymi przedsięwzięciami.

W roku 2014 r. wzorem lat ubiegłych Instytucja Zarządzająca na wszystkich etapach oceny i realizacji projektów, wykorzystywała wypracowane dotychczas mechanizmy i narzędzia służące zapewnieniu koordynacji i komplementarności wsparcia.

Narzędzia te pozwalają na faktyczną możliwość koordynacji i kierowania zintegrowanym podejściem do rozwoju z wykorzystaniem różnych planów i programów, a także zachęcają beneficjentów do kompleksowego podejścia do realizacji celów rozwojowych. Instrumenty te zostały wskazane w poprzednich sprawozdaniach rocznych z wdrażania RPO WO 2007-2013.

Najważniejsze narzędzia instytucjonalne:

- koordynacja w Departamencie Koordynacji Programów Operacyjnych oraz Departamencie Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, zarządzania pięcioma Programami: RPO WO 2007-2013, PO KL 2007-2013, PO WT RCz-RP 2007-2013; PROW 2007-2013, PO RYBY 2007-2013;
- koncentracja wsparcia w obszarze przedsiębiorczości i innowacji zarówno w formie dotacji jak i instrumentów finansowych w ramach RPO WO 2007-2013 w Instytucji Pośredniczącej II stopnia (Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki);

- powołanie i zakres prac *Zespołu ds. koordynacji funduszy unijnych w województwie opolskim* oraz *Komitetu Monitorującego RPO WO 2007-2013* zapewnia współpracę pomiędzy instytucjami właściwymi dla poszczególnych instrumentów; przedstawiciele innych programów uczestniczący w pracach *Zespołu i Komitetu Monitorującego* mają możliwość zapoznania się m.in. z harmonogramem naborów wniosków co sprzyja tworzeniu warunków do realizacji projektów komplementarnych;
- czynne uczestnictwo przedstawicieli IZ RPO WO 2007-2013 w spotkaniach ponadregionalnych i krajowych gremiów, odpowiadających za realizację polityki rozwojowej (np. Komitet Koordynacyjny NSRO, *Grupa robocza ds. koordynacji i komplementarności* czy *Grupa robocza ds. społeczeństwa obywatelskiego* przy KK NSRO);
- koordynacja i realizacja *Zintegrowanego planu komunikacji funduszy strukturalnych w województwie opolskim w latach 2007-2015*;
- zintegrowanie dostępu do informacji nt. wszystkich programów realizowanych w ramach NSRO 2007-2013 w jednym miejscu, tj. w każdym z 5 punktów, funkcjonujących w ramach *Sieci Punktów Informacyjnych o funduszach europejskich w województwie opolskim*.

W roku sprawozdawczym stosowane dotychczas mechanizmy koordynacji i synergii zostały wykorzystane na poziomie programowania wsparcia dla województwa opolskiego w okresie 2014-2020.

Komplementarność w wymiarze regionalnym pomiędzy funduszami Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej w perspektywie finansowej 2014-2020 zostanie zapewniona m.in. poprzez zarządzanie programami w ramach dwóch wyżej wymienionych departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego.

W Departamencie Koordynacji Programów Operacyjnych został opracowany Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 finansowany z dwóch odrębnych funduszy: EFRR i EFS. Konstrukcja programu dwufunduszowego, zarządzanego w tej samej komórce organizacyjnej, wpłynie m.in. na zwiększenie komplementarności i koordynacji interwencji projektów „twardych” infrastrukturalnych z projektami „miękkimi” mającymi na celu wzmocnienie i rozwój zasobów ludzkich w regionie. Ponadto dla efektywniejszej koordynacji działań, w RPO WO 2014-2020 dokonano identyfikacji możliwych obszarów komplementarności i synergii z innymi instrumentami oraz politykami krajowymi i regionalnymi.

Najważniejsze mechanizmy systemowe i prawne:

- zastosowanie definicji komplementarności przyjętej przez grupę roboczą ds. koordynacji i komplementarności przy KK NSRO 2007-2013 i uregulowanie realizacji zasady komplementarności w dokumentach programowych i wdrożeniowych (*RPO WO 2007-2013, Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WO 2007-2013, Vademecum dla beneficjentów RPO WO 2007-2013*);
- zawarcie w najważniejszym dokumencie przeznaczonym dla beneficjentów tj. w *Vademecum dla beneficjentów RPO WO 2007-2013 Tom I – Informacje ogólne RPO WO 2007-2013* oraz *Tom II – przygotowanie i wybór projektów w ramach RPO WO 2007-2013*, informacji istotnych dla wnioskodawców w zakresie rodzajów i sposobów realizacji komplementarności, charakterystyki projektów komplementarnych, czynników sprzyjających oraz opisy barier powstających w realizacji projektów komplementarnych;
- określenie miejsca we wniosku o dofinansowanie projektu umożliwiającego opis planowanej komplementarności projektu z innymi przedsięwzięciami;
- systematyczna analiza harmonogramu naboru wniosków pod względem rozkładu terminów naborów dla poszczególnych obszarów, w których zachodzi komplementarność;
- uwzględnienie kryterium komplementarności w systemie kryteriów wyboru projektów; komplementarność bezpośrednia z innymi przedsięwzięciami jako dodatkowe kryterium merytoryczne (punktowe) selekcji projektów występuje w ramach wybranych działań/poddziałań Programu, obejmujących: wsparcie instytucji otoczenia biznesu, turystykę, infrastrukturę drogową i transport publiczny, rewitalizację i zagospodarowanie terenów zdegradowanych; wskazanie przez beneficjenta komplementarności w ww. obszarach ma wpływ na pozycję, jaką zajmie dany projekt na liście

rankingowej i tym samym wpływa bezpośrednio na realizację projektów komplementarnych; w ramach kryteriów zastosowano także narzędzia zapewniające komplementarność pośrednią, tj. mechanizmy, które umożliwiają tworzenie otoczenia do zapewnienia komplementarności (wsparcie badań i rozwoju oraz innowacyjności, a także infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami);

- przygotowanie Lokalnych Programów Rewitalizacji przez jednostki samorządu terytorialnego starające się o dofinansowanie projektów z zakresu rewitalizacji stanowi jeden z ważniejszych instrumentów sprzyjających zapewnieniu komplementarności projektów; struktura dokumentu wymaga ukierunkowania wsparcia na określone obszary oraz grupy docelowe, jego kompleksowy charakter wyraża się w zakresie zadań zaplanowanych do realizacji, w szczególności planowane przedsięwzięcia obejmują nie tylko budowę/modernizację infrastruktury ale także zakres zmian społecznych i gospodarczych koniecznych do osiągnięcia celu rewitalizacji.

Zastosowane w perspektywie finansowej 2007-2013 mechanizmy systemowe i prawne będą wdrażane również w kolejnym okresie programowania. Ponadto Instytucja Zarządzająca RPO WO 2014-2020 planuje stosować jeszcze szerszy wachlarz mechanizmów zapewniających komplementarność m.in. kontrakt terytorialny, instrumenty terytorialne ułatwiające komplementarność w sensie geograficznym (Zintegrowane Inwestycje Terytorialne), Wspólną Listę Wskaźników Kluczowych, wspólne działania informacyjno – promocyjne dla beneficjentów.

Celem realizacji działań/projektów komplementarnych jest osiągnięcie efektu synergii. Efekt synergii zachodzi wówczas, gdy realizacja projektów przyczynia się do uzyskania wartości dodanej (potęgowania się rezultatów ich realizacji) tzn. gdy łączny efekt wielu działań jest większy niż suma poszczególnych działań realizowanych osobno.

Warto podkreślić, że trudno jest oceniać rzeczywiste efekty synergii przed zakończeniem realizacji wszystkich projektów komplementarnych. Obecnie najlepszym narzędziem do przeprowadzenia takiej oceny wydają się być badania ewaluacyjne.

W *Sprawozdaniu rocznym za 2014 r.* przedstawione zostały przykłady projektów komplementarnych realizowanych w województwie opolskim w następujących obszarach: innowacje i przedsiębiorczość, instytucje otoczenia biznesu, edukacja, kształcenie zawodowe i ustawiczne, infrastruktura drogowa i rewitalizacja. W opisywanych obszarach zauważalne są pierwsze efekty synergiczne w postaci:

- wzrostu innowacyjnych firm, poszukujących nowych rozwiązań w energetyce wiatrowej, przemyśle chemicznym i motoryzacyjnym;
- rozwoju sfery powiązań nauki z biznesem wysokich technologii;
- pełniejszego wykorzystania infrastruktury dofinansowanej w obszarze edukacji oraz poprawy jakości kształcenia młodzieży i dorosłych;
- zwiększenia dopasowania kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy;
- zmniejszenia energochłonności obiektów użyteczności publicznej;
- wzrostu udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym województwa.

Przykłady projektów komplementarnych zostały zaprezentowane w *Załączniku XI*. Na obecnym etapie realizacji Programu IZ RPO WO 2007-2013 zidentyfikowała kilka typów komplementarności. Ze względu na duży wachlarz identyfikowanych typów komplementarności, które opierają się np. na źródle pochodzenia środków, okresie programowania, ukierunkowaniu wsparcia, zostaną omówione jedynie przykładowe rodzaje.

W przedstawionych przykładach występuje m.in.:

☞ **komplementarność wewnątrzprogramowa:**

Projekty infrastrukturalne współfinansowane w ramach poddziałań 1.3.2 i 1.1.2 RPO WO 2007-2013 zrealizowało przedsiębiorstwo Silspek Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Wsparcie działalności przedsiębiorstwa funduszami strukturalnymi pozwoliło na utworzenie laboratorium oraz rozbudowę linii

produkcyjnej elastomerów (gumy). Realizacja projektów wpłynęła na podniesienie potencjału technologicznego i badawczego przedsiębiorstwa, a także umożliwiła wytwarzanie produktu o bardzo wysokich parametrach technicznych zgodnych z oczekiwaniami klientów (*przykład I*).

➔ **komplementarność międzyprogramowa z:**

- komponentem regionalnym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013;
- Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka 2007-2013;
- Zintegrowanym Programem Operacyjnym Rozwoju Regionalnego 2004-2006.

➔ **komplementarność wewnątrzfunduszowa:**

Jako przykład mogą nam posłużyć projekty wdrażane przez Agencję Informatyczną SPRINTER s.c. Wojciech Radziewicz, Sławomir Łepek, Grzegorz Bialic, Mariusz Boba. Zasadniczym celem przedsięwzięcia dofinansowanych z EFRR w ramach RPO WO 2007-2013 oraz PO IG 2007-2013 jest tworzenie warunków do badania i rozwoju produktów przedsiębiorstwa poprzez wprowadzenie w firmie innowacyjnej metody prac badawczo - rozwojowych w zakresie energetyki wiatrowej.

W wyniku realizacji projektów w województwie opolskim zostało rozbudowane nowoczesne teleinformatyczne laboratorium B+R w zakresie mikrowiatraków, laboratorium w zakresie elektrowni wiatrowych oraz laboratorium w zakresie rozwiązań pomiarowych i teleinformatycznych dla branży OZE, (*przykład II*).

➔ **komplementarność międzyfunduszowa:**

Projekty RPO WO 2007-2013 dofinansowane z EFRR są najczęściej komplementarne z projektami wspartymi z EFS. Projekty nakierowane na rozwój placówek szkolnictwa zawodowego oraz podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego realizuje Miasto Opole oraz Powiat Strzelecki (*przykład VII i VIII*).

➔ **komplementarność jednookresowa:**

Komplementarność na przestrzeni jednego okresu programowania można zauważyć w przypadku projektów instytucji otoczenia biznesu, które otrzymały wsparcie w perspektywie 2007-2013 w ramach RPO WO, PO KL oraz PO WT RCz-RP. Wydaje się, że są to powiązania EFRR i EFS, które występują samoczynnie, są efektem przemyślanej koncepcji inkubatorów. Wsparcie inkubatorów z RPO WO oraz realizacja projektów komplementarnych w ramach PO KL zapewnia połączenie nauki z biznesem, to daje nadzieję na wystąpienie efektu synergii polegającego na zwiększeniu osiągnięć przedsiębiorstw w zakresie innowacji, patentów czy wdrożeń (*przykłady IV, V, VI*).

➔ **komplementarność międzyokresowa:**

Obszarem, częstego występowania tego rodzaju komplementarności jest rewitalizacja terenów miejskich. Aby osiągnąć efekty w postaci zahamowania i przeciwdziałania marginalizacji wyodrębnionego obszaru wsparcia, zagospodarowania tkanki miejskiej zdegradowanej na cele publiczne oraz rozwój przedsiębiorczości konieczne jest wieloletnie planowanie przedsięwzięć z uwzględnieniem aspektów przestrzennych, społecznych i gospodarczych. Jako przykłady mogą tutaj posłużyć Lokalne Programy Rewitalizacyjne miast Głubczyc i Kędzierzyna – Koźła (*przykłady IX i X*).

➔ **komplementarność w ramach jednej polityki unijnej:**

W ramach RPO WO 2007-2013 przeważa komplementarność w ramach Polityki Spójności. Przykłady takiej komplementarności przedstawione zostały w *Załączniku XI* do Sprawozdania.

➔ **komplementarność funduszy europejskich:**

W przypadku Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości Uniwersytetu Opolskiego otrzymane wsparcie na rozbudowę infrastruktury pochodzi ze środków EFRR, natomiast współpraca nauki i biznesu oraz pomoc w założeniu i rozwoju przedsiębiorstw udzielana jest ze środków EFS (*przykład VI*).

➔ **komplementarność z innymi środkami publicznymi i prywatnymi:**

Pośród przykładów zaprezentowanych w *Załączniku XI* do Sprawozdania komplementarność z innymi środkami publicznymi i prywatnymi wykazuje Stowarzyszenie „Promocja Przedsiębiorczości”, które będąc instytucją otoczenia biznesu już od wielu lat korzystało również ze wsparcia Agencji Wykonawczej ds. Konkurencyjności i Innowacji (EACI) oraz Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (*przykład IV*).

Szczegółowe informacje o barierach stojących na drodze do osiągnięcia komplementarności przedstawione zostały w *Sprawozdaniu rocznym z wdrażania RPO WO 2007-2013 za rok 2011*. Większość z negatywnych czynników zaprezentowanych w badaniu¹⁴ została wyeliminowana już w okresie programowania 2007-2013. W przypadku pozostałych, IZ RPO WO 2007-2013 dołoży wszelkich starań aby rekomendacje zostały wdrożone w okresie programowania 2014-2020.

➤ **Szczegółowe informacje nt. projektów komplementarnych – Załącznik XI Przykłady komplementarności projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 z przedsięwzięciami współfinansowanymi z innych programów lub funduszy**

2.6.1.2 W świetle badań ewaluacyjnych

W ramach RPO WO 2007-2013 badanie ewaluacyjne dotyczące problematyki koordynacji i komplementarności wsparcia w województwie opolskim przeprowadzono w 2011 r. Jego głównym celem była analiza i ocena komplementarności podejmowanych interwencji w ramach RPO WO 2007-2013 z innymi instrumentami wsparcia, w szczególności ze środków UE w województwie opolskim oraz określenie zasadności ich zintegrowania w przyszłym okresie finansowania przy równoczesnym wskazaniu skutecznych i efektywnych mechanizmów zapewniających ich komplementarność.

Szczegółowe wnioski z ww. badania zostały przedstawione w *Sprawozdaniu rocznym z wdrażania RPO WO 2007-2013 za rok 2011*.

W związku z przyjęciem przez Komisję Europejską w roku 2014 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, Instytucja Zarządzająca w roku 2015 będzie prowadzić prace mające na celu jak najlepsze wdrożenie rekomendacji ewaluatora zaproponowane na okres programowania 2014-2020.

Na obecnym etapie wdrażania RPO WO 2007-2013 nie są planowane inne badania ewaluacyjne w zakresie koordynacji i komplementarności wsparcia.

➤ **Szczegółowe informacje nt. innych planowanych ewaluacji – punkt 2.7.3.6 Plan ewaluacji na 2015 r. – planowane badania ewaluacyjne**

2.6.2 Cross-financing

Dla zapewnienia efektywnej realizacji programu IZ RPO WO 2007-2013 wybrała do dofinansowania w ramach *cross-financingu* kategorię interwencji 62 *Rozwój systemów i strategii uczenia się przez całe życie w przedsiębiorstwach; szkolenia i usługi na rzecz zwiększenia zdolności adaptacyjnych pracowników do zmian; promowanie przedsiębiorczości i innowacji*. Stosowanie mechanizmu *cross-financingu* umożliwiono beneficjentom w ramach wybranych działań i poddziałań pięciu Osi priorytetowych RPO WO 2007-2013. Oznacza to, iż szkolenia będące elementem lub uzupełnieniem projektu inwestycyjnego stanowią wydatek kwalifikowany projektu.

Beneficjenci RPO WO 2007-2013 już na etapie przygotowania projektu deklarują stosowanie instrumentu finansowania krzyżowego dla działań, które są niezbędne do zrealizowania inwestycji. Wykorzystanie mechanizmu w projekcie wiąże się z kwalifikowaniem wydatków według zasad określonych dla danego funduszu. Poziom *cross-financingu* monitorowany jest podczas weryfikacji wniosków o płatność przez pracowników IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia. Ze względu na nieznaczne zainteresowanie beneficjentów instrumentem finansowania elastycznego, nie występuje zagrożenie przekroczenia maksymalnego progu 10% środków przeznaczonych na współfinansowanie wydatków objętych zakresem EFS na poziomie danej Osi priorytetowej.

¹⁴ Badanie ewaluacyjne z 2011 r. pn. *Analiza komplementarności podejmowanych interwencji w ramach RPO WO 2007-2013 z innymi instrumentami wsparcia w województwie opolskim*.

Od momentu uruchomienia Programu do końca roku 2014 mechanizm elastycznego finansowania wykorzystali beneficjenci **18 projektów**, realizowanych w ramach trzech Osi priorytetowych. Wysokość udziału w poszczególnych umowach wynosi od 0,47% do 15,22% wydatków kwalifikowanych. Zdecydowana większość projektów wykorzystujących *cross-financing* realizowana jest w ramach Osi priorytetowej 2 *Społeczeństwo informacyjne (Tabela 25)*.

Tabela 25. Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem *cross-financingu* od uruchomienia Programu

[mln Euro]

Działanie/poddziałanie	Podpisane umowy		
	Liczba umów	Całkowita wartość	Dofinansowanie EFRR
1.3.1 Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw	2	4,22	2,60
1.3.2 Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach	1	0,25	0,08
2.2 Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych	14	14,63	12,30
5.2.1 Stacjonarna opieka medyczna	1	0,42	0,23
RAZEM:	18	19,52	15,21

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Analizując przedsięwzięcia wykorzystujące mechanizm elastycznego finansowania w ramach RPO WO 2007-2013 wyodrębnić należy grupy projektów, w których zadania realizowane poprzez zastosowanie *cross-financingu* stanowią niezbędny element dla powodzenia inwestycji:

- wsparcie rozwoju sektora B+R (poddziałanie 1.3.1)

Realizacja inwestycji z zakresu wzmocnienia współpracy sektora B+R z przedsiębiorstwami w celu zwiększenia transferu nowoczesnych technologii wymaga poniesienia tzw. wydatków miękkich. Warunkiem koniecznym do spełnienia założeń projektu była organizacja szkoleń, konferencji, giełd kooperacyjnych, targów, wystaw, misji gospodarczych, promocji innowacji i transferu technologii, jak również prowadzenie działań z zakresu doradztwa czy badań, bez których projekt nie osiągnąłby spójnego i kompleksowego charakteru;

- innowacyjne rozwiązania technologiczne w przemyśle (poddziałanie 1.3.2)

W ramach projektu realizowanego w poddziałaniu 1.3.2 przewidziany został zakup nowoczesnego sprzętu koniecznego do polepszenia jakości usług wycinki drzewostanu świadczonych przez przedsiębiorstwo. Elementem przedsięwzięcia był projekt szkoleniowy obejmujący część teoretyczną związaną z przekazaniem informacji dotyczących budowy i wyposażenia innowacyjnych maszyn oraz aspekt praktyczny, który pozwolił zaznajomić się z poszczególnymi funkcjami danej maszyny. Rezultatem prowadzonych szkoleń będzie wyrobienie prawidłowych nawyków w pracy przyszłych operatorów, co pozwoli unikać błędów w użytkowaniu maszyn, przyczyni się do wydłużenia czasu bezawaryjnej pracy sprzętu, a tym samym zwiększy efektywność wykorzystania zakupionych urządzeń;

- wsparcie informatyczne jednostek oświatowych (działanie 2.2)

W projektach edukacyjnych wykorzystujących mechanizm elastycznego finansowania w ramach działania 2.2 przeprowadzono szkolenia z zakresu obsługi technicznej platformy e-learningowej i obsługi aplikacji do tworzenia materiałów i wykładów dla platformy (projekt Uniwersytetu Opolskiego) oraz przeszkolono pracowników dydaktycznych, koordynatorów projektu i dyrektorów szkół nt. możliwości zarządzania oświatą przy użyciu wdrożonych technologii informatycznych (projekt „Opolska eSzkoła, szkołą ku przyszłości”);

- rozwój bazy informatycznej i e-usług w jednostkach administracji publicznej (działanie 2.2)

W przypadku działania 2.2 z *cross-financingu* korzystają również beneficjenci realizujący projekty polegające na rozbudowie infrastruktury informatycznej jednostek administracji publicznej. Jednym z elementów inwestycji były szkolenia przewidziane dla pracowników urzędu, które objęły m.in.

przekazanie prawidłowego sposobu użytkowania sieci teleinformatycznej, wdrożenie oprogramowania służącego do elektronicznego obiegu dokumentów, obsługi platformy e-usług;

- zakup nowoczesnego sprzętu diagnostycznego oraz informatyzacja placówek ochrony zdrowia (działanie 2.2 i poddziałanie 5.2.1)

W ramach inwestycji prowadzonych na rzecz placówek ochrony zdrowia przeprowadzono szkolenia pracowników z zakresu obsługi nowo zakupionego sprzętu i aplikacji służących rozbudowie systemu informatycznego placówek, w tym m.in.: elektronicznej formy obsługi pacjentów za pomocą usług on-line, korzystanie z zakupionych programów w zakresie wprowadzania danych, tworzenia raportów, wykonywania analiz i sprawozdań.

W przypadku projektu realizowanego w ramach poddziałania 5.2.1 zakupiony został nowoczesny tomograf komputerowy, do obsługi którego konieczne było przeprowadzenie szkolenia. Przeszkolenie pracowników placówki medycznej wyposażonej w urządzenie diagnostyczne stanowiło integralną część projektu i było warunkiem koniecznym dla dopuszczenia sprzętu do użytkowania przez dostawcę. Realizacja projektu szkoleniowego przewidzianego w ramach inwestycji pozwoliła zapewnić odpowiednio wysoki standard prowadzonych badań uzupełniając jednocześnie bazę sprzętu diagnostycznego w województwie.

Od uruchomienia programu beneficjenci złożyli wnioski o płatność końcową dla **15 projektów**. Poniesione zostały wydatki związane z zakresem interwencji EFS, w łącznej wysokości prawie **365,04 tys. Euro**. Szczegóły przedstawiono w Tabeli 26.

Tabela 26. Wydatki objęte cross-finansowaniem w ramach zakończonych umów od uruchomienia Programu

[tys. Euro]

Lp.	Działanie/ poddziałanie	Tytuł projektu	Wydatki kwalifikowane objęte wnioskiem	Wydatki objęte cross-finansowaniem	% wydatków objętych zakresem EFS
1.	1.3.1	Laboratorium nieinwazyjnej diagnostyki procesów i urządzeń ciepłno-przepływowych w Politechnice Opolskiej	127,08	1,67	1,32%
2.	1.3.2	Wdrożenie innowacyjnej technologii wycinki	199,28	5,35	2,68%
3.	2.2	Rozbudowa infrastruktury informatycznej Uniwersytetu Opolskiego do wdrożenia platformy e-learningowej i kompleksowego systemu obsługi studiów	1 810,00	17,66	0,98%
4.		Ucyfrowienie diagnostyki obrazowej Szpitala w Nysie	286,99	13,77	4,80%
5.		„E-Szpital – stworzenie dostępu do Internetu i usług z zakresu e-zdrowie dla społeczeństwa oraz rozbudowa systemu informacji telemedycznej, gromadzenia, przetwarzania i archiwizacji danych w Szpitalu Wojewódzkim w Opolu”	541,84*	19,94	3,68%
6.		Wprowadzenie e-usług w Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Kędzierzynie-Koźlu	1 472,46*	29,19	1,98%
7.		Rozwój e-usług medycznych oraz wdrożenie zintegrowanego systemu informatycznego w SPZOZ ZOZ w Głuchołazach	128,37	12,82	9,99%
8.		E-Opole. Budowa transakcyjnej platformy e-usług publicznych	687,06	66,78	9,72%
9.		Kompleksowa informatyzacja Gminy Popielów celem zapewnienia mieszkańcom lepszego dostępu do e-usług	104,90*	1,08	1,03%
10.		Rozbudowa systemu Informatycznego Samodzielnego Publicznego Zespołu Szpitali Pulmonologiczno – Reumatologicznych z siedzibą w Kup	117,29*	9,56	8,15%

Lp.	Działanie/ poddziałanie	Tytuł projektu	Wydatki kwalifikowane objęte wnioskiem	Wydatki objęte cross-financingiem	% wydatków objętych zakresem EFS
11.	2.2	<i>Opolskie w Internecie – system informacji przestrzennej i portal informacyjno-promocyjny Województwa Opolskiego</i>	2 333,31	10,82	0,46%
12.		<i>System e-zdrowie w Zespole Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Strzelcach Opolskich</i>	422,81*	15,89	3,76%
13.		<i>Opolska eSzkoła, szkołą ku przyszłości</i>	3 979,45	132,54	3,33%
14.		<i>E-Urząd – elektroniczna platforma usług dla mieszkańców Powiatu Brzeskiego</i>	207,75*	17,63	8,49%
15.	5.2.1	<i>Zakup tomografu komputerowego przez Zespół Opieki Zdrowotnej w Oleśnie</i>	416,73*	10,34	2,48%
RAZEM:			12 835,32	365,04	-

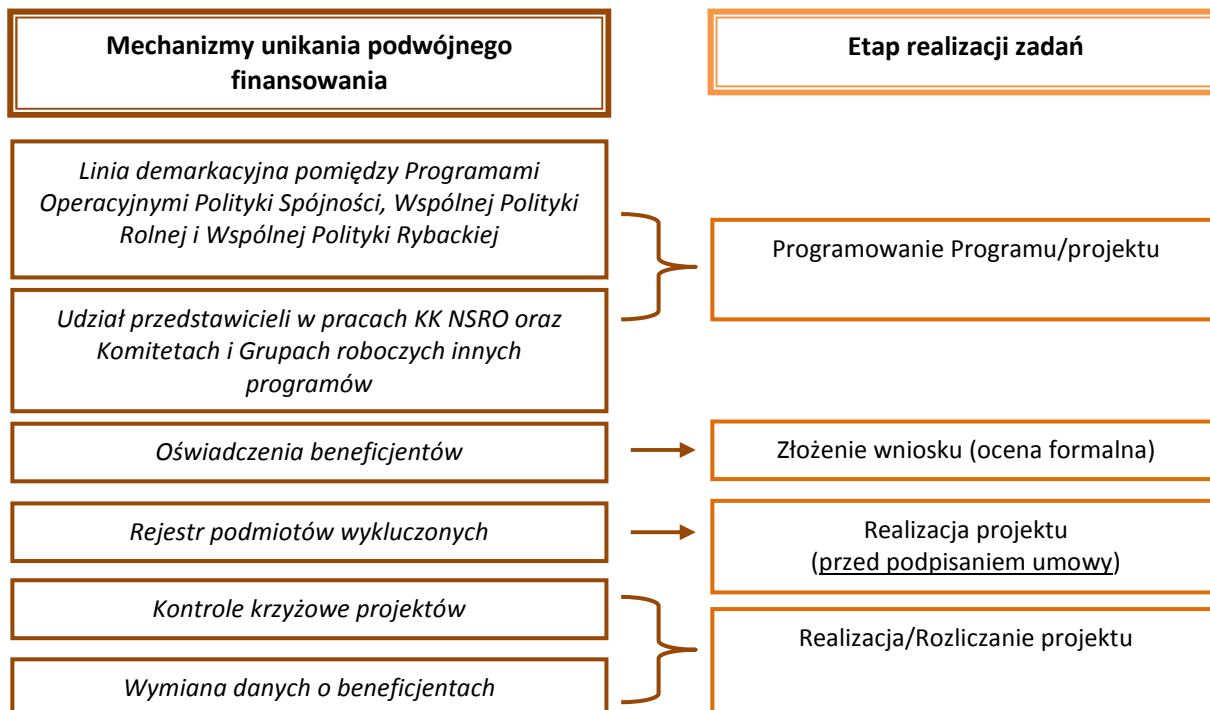
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

*We wskazanych wnioskach do wyliczenia poziomu cross-financjingu brano pod uwagę wydatki kwalifikowane pod autoryzacji. Związane jest to ze zmianą wysokości wydatków kwalifikowanych w wyniku rozstrzygnięcia procedur przetargowych, pociągających za sobą konieczność modyfikacji wysokości wykorzystania wsparcia mechanizmu elastycznego finansowania.

2.6.3 Mechanizmy unikania podwójnego finansowania działań realizowanych w ramach polityki spójności z działaniami realizowanymi w ramach Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej

Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 na każdym etapie realizacji zadań w ramach RPO WO 2007-2013 stosuje narzędzia mające na celu unikanie podwójnego finansowania działań ze środków unijnych (Schemat 5).

Schemat 5. Mechanizmy unikania podwójnego finansowania zadań realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

➤ **Linia demarkacyjna pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej**

Linia demarkacyjna jest podstawowym narzędziem służącym zapewnieniu demarkacji pomiędzy poszczególnymi programami operacyjnymi. Dokument został przyjęty Uchwałą Nr 2 KK NSRO 2007-2013 z 18 grudnia 2007 r. Obejmuje on zestaw kryteriów określających dla poszczególnych typów projektów możliwe źródło finansowania ze środków unijnych, uniemożliwiające wielokrotne finansowanie ze środków różnych funduszy UE. Dokument stanowiący tabelaryczne zestawienie obszarów interwencji wraz ze stosownymi kryteriami określającymi źródło finansowania jest obligatoryjnym aktem dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów operacyjnych (instytucje zarządzające, instytucje pośredniczące, instytucje pośredniczące II stopnia). Kryteria odnoszą się m.in. do zasięgu terytorialnego projektów, jego charakteru, wartości (kosztów kwalifikowanych), a także rodzaju beneficjenta.

W okresie sprawozdawczym *Linie demarkacyjną* aktualizowano dwukrotnie Uchwałami KK NSRO 2007-2013: Nr 87 z dnia 10 stycznia 2014 r. oraz Nr 90 z dnia 4 marca 2014 r. IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia za każdym razem dokonuje analizy ewentualnego wpływu aktualizacji na zapisy dokumentów programowych w zakresie RPO WO 2007-2013.

Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WO 2007-2013 zawiera zapisy dotyczące:

- demarkacji i komplementarności z innymi programami operacyjnymi w ramach Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej, wskazując konkretne Priorytety, z którymi dane działanie/poddziałanie RPO WO 2007-2013 jest komplementarne;
- komplementarności wewnątrz RPO WO 2007-2013.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły problemy z zapewnieniem przestrzegania linii demarkacyjnej.

➤ **Udział przedstawicieli w pracach KK NSRO oraz Komitetach i Grupach roboczych innych programów**

KK NSRO jest ciałem, które nadzoruje wdrażanie programów realizowanych w ramach NSRO, a tym samym realizuje także zadania związane z unikaniem podwójnego finansowania działań realizowanych w ramach polityki spójności z działaniami realizowanymi w ramach Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej m. in. poprzez przyjęcie *Linii demarkacyjnej*.

Z ramienia IZ RPO WO 2007-2013 w pracach KK NSRO uczestniczy Marszałek Województwa Opolskiego, a w jego zastępstwie Dyrektor Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego. Ponadto, jeden z pracowników Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego uczestniczy w pracach *Grupy roboczej ds. społeczeństwa obywatelskiego*. Ww. *Grupa* działa w ramach KK NSRO.

Marszałek Województwa Opolskiego jest jednocześnie przewodniczącym Podkomitetu Monitorującego PO KL województwa opolskiego. Dzięki udziałowi przedstawicieli IZ RPO WO 2007-2013 w pracach komitetów/grup roboczych różnych programów zapewniona jest możliwość wymiany informacji na temat realizowanych lub planowanych do realizacji przedsięwzięć w celu uniknięcia podwójnego finansowania tego samego typu projektów.

➤ **Oświadczenia beneficjentów**

Aplikujący beneficjent może wnioskować o dofinansowanie swoich działań jedynie w ramach jednego programu operacyjnego. W ramach RPO WO 2007-2013 został zobowiązany do przedstawienia oświadczenia, że wydatki kwalifikowane w ramach projektu nie były, nie są i nie będą finansowane z innych programów unijnych. Prawdziwość złożonego oświadczenia obarczona jest odpowiedzialnością karną za składanie fałszywych zeznań, przewidzianą w Kodeksie Karnym (Dz. U. 1997 r., Nr 88, poz. 553). Wzór deklaracji beneficjenta zawarty jest w *Vademecum dla beneficjentów RPO WO 2007-2013. Tom II – Przygotowanie i wybór projektów w ramach RPO WO 2007-2013*. Element ten weryfikowany jest podczas oceny formalnej.

➤ **Rejestr podmiotów wykluczonych**

W związku z wejściem w życie *Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych*, od 2010 r. na podstawie art. 210 obowiązek prowadzenia rejestru podmiotów wykluczonych został powierzony Ministrowi

Finansów. Informacje zawarte w ww. rejestrze udostępniane są instytucjom zarządzającym, instytucjom pośredniczącym, instytucjom wdrażającym i instytucji certyfikującej.

Mając na względzie powyższe uwarunkowania IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia, przed podpisaniem umowy z beneficjentem, kierują pisemne zapytanie do Ministra Finansów odnośnie ewentualnego ujęcia danego beneficjenta w rejestrze podmiotów wykluczonych z możliwości ubiegania się o dofinansowanie. Procedura ta nie ma zastosowania w przypadku gdy beneficjentem są jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie z **Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 23 czerwca 2010 r. w sprawie rejestru podmiotów wykluczonych z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich**, za pomocą Formularza zgłoszenia podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru Instytucja Zarządzająca ma obowiązek zgłaszania wykluczonego podmiotu do rejestru, o którym mowa wyżej.

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 nie dokonywała żadnych zgłoszeń do rejestru podmiotów wykluczonych.

➤ **Kontrole krzyżowe projektów**

Kontrole krzyżowe projektów służą wykrywaniu i eliminowaniu przypadków podwójnego finansowania wydatków. Wyróżnia się trzy typy kontroli krzyżowych ze względu na ich cel (Tabela 27).

Tabela 27. Rodzaje kontroli krzyżowych ze względu na ich cele

Rodzaj kontroli krzyżowej	Cel	Źródło danych
kontrola krzyżowa programu	wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach jednego PO	dane zawarte w KSI (SIMIK 07-13)
kontrola krzyżowa horyzontalna	wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach różnych PO perspektywy finansowej 2007-2013	dane zawarte w KSI (SIMIK 07-13)
kontrola krzyżowa międzyokresowa	wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach PO dwóch perspektyw finansowych	dane zawarte w KSI (SIMIK 07-13) oraz w Systemie Informatycznym Monitoringu i Kontroli Finansowej Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności SIMIK 04-06

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

➤ **Szczegółowe informacje nt. kontroli krzyżowych – punkt 2.6.4 Kontrole krzyżowe w zakresie odpowiedzialności Instytucji Zarządzającej**

➤ **Wymiana danych o beneficjentach**

7 lipca 2009 r. pomiędzy Ministrem Rozwoju Regionalnego, Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zostało zawarte *Porozumienie o Współpracy w zakresie wymiany danych na temat beneficjentów realizujących projekty/operacje/przedsięwzięcia w ramach programów NSRO 2007-2013 oraz PROW 2007-2013*. W dniu 29 czerwca 2010 r. został zawarty Aneks nr 1, a następnie w dniu 15 marca 2012 r. zawarto Aneks nr 2 do niniejszego *Porozumienia o Współpracy*. Celem tej współpracy jest zapewnienie skutecznej i efektywnej kontroli krzyżowej wydatków rozliczanych w ramach programów NSRO 2007-2013 oraz PROW 2007-2013 i PO RYBY 2007-2013.

Na podstawie powyższego porozumienia IZ RPO WO 2007-2013 ma możliwość dostępu do danych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Dane udostępniane mogą być w formie raportu podstawowego i pogłębionego z systemu wsparcia informatycznego dla działań pomocowych realizowanych w ramach PROW 07-13 (OFSA PROW). Zgodnie z obowiązującą procedurą dane niezarejestrowane w tym systemie są przekazywane do Instytucji Zarządzającej w formie raportu podstawowego. Natomiast dane szczegółowe dla wybranych numerów NIP przekazywane są na pisemny wniosek IZ RPO WO 2007-2013 w formie raportu pogłębionego.

Oprócz ww. mechanizmu IZ RPO WO 2007-2013 nie posiada odrębnych mechanizmów dotyczących koordynacji i komplementarności z PROW oraz PO RYBY 2007-2013.

2.6.4 Kontrole krzyżowe w zakresie odpowiedzialności Instytucji Zarządzającej

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie procesu kontroli w ramach obowiązków instytucji zarządzających* IZ RPO WO 2007-2013 odpowiada za prowadzenie oraz organizację kontroli krzyżowych programu oraz kontroli krzyżowych horyzontalnych z projektami PROW 2007-2013 i PO RYBY. Natomiast za realizację kontroli krzyżowych horyzontalnych (z wyłączeniem kontroli krzyżowych z projektami PROW 07-13 i PO RYBY) odpowiedzialna jest Instytucja Koordynująca NSRO.

Jednostką wyznaczoną przez IZ RPO WO 2007-2013 do przeprowadzania kontroli krzyżowych jest **Referat Kontroli Funduszy Strukturalnych**, który działa w ramach Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego. Kontrole krzyżowe przeprowadzane są przez **dwóch pracowników**.

Poniżej przedstawione zostały efekty procesów kontrolnych, jakie zostały zrealizowane w okresie sprawozdawczym 2014 r. w ramach RPO WO 2007-2013.

Kontrole krzyżowe Programu prowadzone są na podstawie zamieszczanych w KSI (SIMIK 07-13) danych, dotyczących beneficjentów i realizowanych przez nich projektów. Weryfikacja prowadzona jest pod kątem przedkładania do sfinansowania więcej niż jeden raz tego samego dokumentu finansowo-księgowego.

Do końca III kwartału 2014 r. losowanie próby beneficjentów do kontroli krzyżowych (min. 5 % spośród beneficjentów realizujących co najmniej dwa projekty w ramach RPO WO 2007-2013) odbywało się raz w miesiącu. W związku ze zmianą *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie procesu kontroli* próba beneficjentów do kontroli krzyżowych zamiast raz w miesiącu jest losowana raz w kwartale.

W okresie od stycznia do grudnia 2014 r. IZ RPO WO 2007-2013 przeprowadziła **90 kontroli krzyżowych** w ramach RPO WO 2007-2013, natomiast do systemu KSI (SIMIK 07-13) wprowadzone są 93 kontrole krzyżowe programu, ze względu na to, iż niektórzy beneficjenci mają nadane dwa numery NIP. W przedłożonych przez beneficjentów wnioskach o płatność nie stwierdzono podwójnego finansowania.

Kontrole krzyżowe horyzontalne w ramach RPO WO 2007-2013 przeprowadzane są przez Instytucję Zarządzającą oraz Instytucję Pośredniczącą II stopnia. Dla zapewnienia kontroli krzyżowych horyzontalnych z projektami PROW 2007-2013 i PO RYBY 2007-2013, IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia sprawdzają w trakcie kontroli w miejscu realizacji projektu występowanie na oryginałach faktur lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej adnotacji instytucji wdrażających:

- PROW 2007-2013 o treści „*Przedstawiono do refundacji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013*”;
- PO RYBY 2007-2013 o treści „*Przedstawiono do refundacji w ramach Programu Operacyjnego Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013*”.

W ramach przeprowadzonych w okresie sprawozdawczym przez IZ RPO WO 2007-2013 **16 kontroli** w miejscu realizacji projektu, nie stwierdzono występowania podwójnego finansowania.

Kontrole krzyżowe horyzontalne (z wyłączeniem kontroli krzyżowych z projektami PROW 07-13 i PO RYBY), są przeprowadzane są przez IK NSRO metodą losową, na próbie co najmniej 5% beneficjentów, którzy realizują lub realizowali więcej niż jeden projekt w ramach różnych PO/RPO. Dodatkowo kontroli może podlegać beneficjent, co do którego zachodzi podejrzenie podwójnego finansowania wydatków.

W przypadku wykrycia przez IK NSRO podwójnego finansowania tego samego wydatku, instytucja kontrolująca zawiadamia niezwłocznie o tym fakcie Instytucję Zarządzającą.

Wg danych z KSI SIMIK 07-13 (zarejestrowanych/wprowadzonych do dnia 31 grudnia 2014 r.), wynika, iż Instytucja Koordynująca NSRO w ramach RPO WO 2007-2013 przeprowadziła w niniejszym okresie sprawozdawczym **2 kontrole krzyżowe horyzontalne nie wykrywając nieprawidłowości, natomiast kontroli krzyżowych międzyokresowych nie przeprowadzała**.

2.7 Monitorowanie i ocena

2.7.1 Działania Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Pośredniczącej II stopnia

Podobnie jak zapisano w sprawozdaniach rocznych za poprzednie lata, IZ RPO WO 2007-2013 kontynuowała działania w zakresie monitorowania realizacji Programu, zarówno w zakresie finansowej, jak i rzeczowej. Do monitoringu oraz sprawozdawczości w zakresie RPO WO 2007-2013 wykorzystywane są narzędzia informatyczne, takie jak KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013) i wewnętrzne, tematyczne bazy elektroniczne IZ RPO WO 2007-2013. Wykorzystywane przez zaangażowane we wdrażanie instytucje systemy, pozwalają na ocenę postępu rzeczowego i finansowego Programu, a tym samym umożliwiają mierzenie osiągnięcia założonych celów oraz planowanie i prowadzenie ewentualnych działań naprawczych.

IZ RPO WO 2007-2013 monitoruje cały cykl życia projektu, gromadząc różne dane: kategorie interwencji, typy beneficjentów, branże, miejsce realizacji projektu oraz siedzibę beneficjenta. Informacje te pozwalają dokonywać wszechstronnych analiz w zakresie możliwości i potrzeb absorpcyjnych. Efekty monitoringu publikowane są na stronie internetowej www.rpo.opolskie.pl w cyklu miesięcznym.

Poza danymi finansowymi IZ RPO WO 2007-2013 prowadzi szczegółowy monitoring efektów rzeczowych, kontrolując w ten sposób poziom osiągnięcia założonych celów. Monitoring wskaźników produktu i rezultatu prowadzony jest co miesiąc na podstawie danych zgromadzonych w systemach informatycznych KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013). Proces obejmuje zarówno poziom zrealizowanych, jak i szacowanych do osiągnięcia wskaźników. W cyklu miesięcznym opracowywana jest *Informacja miesięczna nt. realizacji wskaźników produktu i rezultatu RPO WO 2007-2013*, obejmująca klasyfikację wskaźników pod względem stanu ich realizacji. Materiał przekazywany jest komórkom zaangażowanym we wdrażanie Programu.

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 dokonała aktualizacji wewnętrznych *Wytycznych w zakresie wskaźników produktu i rezultatu RPO WO 2007-2013*, co było wynikiem zmiany organizacyjnej w Departamencie Koordynacji Programów Operacyjnych.

Zarówno IZ RPO WO 2007-2013 jak i IP II stopnia, prowadzi zgodnie z zaktualizowanymi w 2011 r. *Wytycznymi w zakresie sprawozdawczości* proces raportowania o stanie wdrażania Programu w cyklu kwartalnym, półrocznym i rocznym.

W okresie sprawozdawczym nie wykonano zmian systemu monitoringu, nie odnotowano także innych problemów związanych z pozyskiwaniem i analizą danych IZ RPO WO 2007-2013, które są wykorzystywane do monitorowania Programu. Wciąż utrzymuje się niedogodność dotycząca trudności pozyskiwania danych porównawczych, w tym o krajowych programach operacyjnych lub innych programach regionalnych.

Podobnie w przypadku prowadzonej sprawozdawczości, jak również ewaluacji nie odnotowane zostały w okresie sprawozdawczym utrudnienia, które destabilizowałyby poprawną realizację tych procesów.

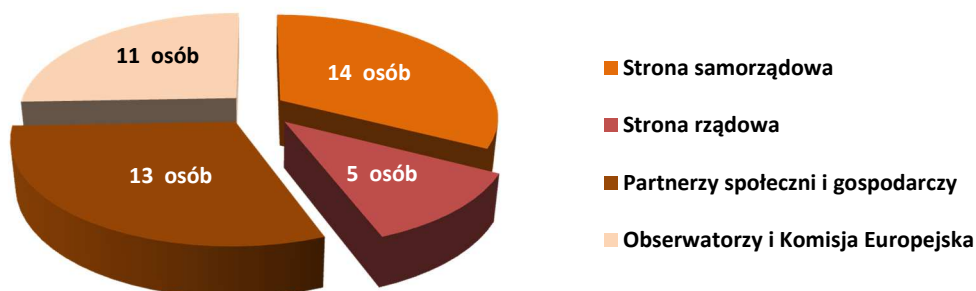
2.7.2 Komitet Monitorujący RPO WO 2007-2013

Skład Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 został zatwierdzony Uchwałą Nr 1004/2007 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 9 października 2007 r.

Wyłaniając skład *Komitetu*, Instytucja Zarządzająca kierowała się zgodnością z przepisami wspólnotowymi oraz zasadami równości szans i partnerstwa. Działanie *Komitetu* jest zgodne ze z realizacją zasady partnerstwa w odniesieniu do monitoringu i ewaluacji wdrażanych programów. Z każdym kolejnym rokiem wdrażania RPO WO 2007-2013, uznaje się *Komitet* za bardzo istotną instytucję dialogu obywatelskiego, a przede wszystkim za instrument kontroli i planowania rozwoju regionu. Obserwuje się wzmocnienie zdolności implementacyjnych działań *Komitetu*, które mają charakter konsultacyjny z elementami funkcji kontrolnej. *Komitet* stojąc na straży realizacji zasady partnerstwa, posiłkuje się specjalistyczną wiedzą jego członków, wyłonionych z różnych środowisk oraz ich umiejętnościami, dodatkowo profesjonalizacja ich działań wzmocnia efektywność prac nad wdrażaniem funduszy europejskich. W skład *Komitetu* wchodzi przedstawiciele strony samorządowej, rządowej oraz partnerów społeczno-gospodarczych, w tym przedstawiciele Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego, przedstawiciele samorządu gospodarczego i izb

rzemieślniczych oraz przedstawiciele środowiska akademicko-naukowego oraz organizacji pozarządowych (Wykres 16).

Wykres 16. Skład KM RPO WO 2007-2013 wg stanu na 31.12.2014 r.

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Jednocześnie zgodnie z zasadą równości szans i partnerstwa oraz ze względu na różnorodność tematów omawianych przez *Komitet*, w roli obserwatorów uczestniczą także przedstawiciel Komisji Europejskiej i reprezentanci instytucji i organizacji, m.in. takich jak: Urząd Kontroli Skarbowej w Opolu, Związek Powiatów Polskich, Związek Miast Polskich, Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości, Wojewódzka Rada Ochrony Przyrody, Krajowa Jednostka Oceny, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa/Opolski Oddział Regionalny, Związek Banków Polskich.

W ostatnim roku podobnie, jak w poprzednich latach działalności *Komitetu* zasada równości szans zapewniona została poprzez uczestnictwo w posiedzeniach przedstawicieli w/w partnerów społeczno – gospodarczych z różnych środowisk społecznych oraz poprzez dyskusje i możliwość zgłaszania wniosków i uwag na posiedzeniach, lecz nie zaobserwowano konieczności konkretnych działań w tym obszarze. Powyższy wykres obrazuje partnerski niezmienny skład *Komitetu* od początku jego działalności, natomiast analiza protokołów *Komitetu* z lat poprzednich oraz okresu sprawozdawczego wskazuje na równe traktowanie wszystkich uczestników posiedzeń, wzajemnej otwartości wobec potrzeb i interesów partnerów oraz współpracy, która stanowi jeden z ważniejszych czynników zapewniających dobre i skuteczne wykonanie założonych celów. Wszelkie opracowania oraz uwagi do przekładanych do akceptacji dokumentów są odzwierciedleniem efektu negocjacji przeprowadzanych przy uprzejmej i partnerskiej współpracy pomiędzy przedstawicielami wszystkich środowisk społecznych zaangażowanych w prace *Komitetu*.

W okresie sprawozdawczym miały miejsce następujące zmiany w składzie *Komitetu*:

- Z uwagi na reorganizację w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju, do prac w *Komitecie*, w miejsce Pana Michała Ptaszyńskiego, powołano Panią Martę Leśniak, Zastępcę Dyrektora Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej, natomiast na jej stałego zastępcę wskazano Panią Aldonę Zagaję, pracownika tego Departamentu;
- W związku ze śmiercią Pana Gerharda Mathei, Stowarzyszenie Promocja Przedsiębiorczości do udziału w pracach *Komitetu* wskazało Panią Magdalenę Maksymowicz, Wiceprezesa Zarządu;
- W nawiązaniu do zmiany na stanowisku Marszałka Województwa Opolskiego oraz zgodnie z *Regulaminem Komitetu*, na miejsce Przewodniczącego wskazano Pana Andrzeja Bułę, Marszałka Województwa Opolskiego. Ponadto w związku ze zmianami w Zarządzie Województwa Opolskiego oraz zgodnie z *Regulaminem Komitetu*, w miejsce zastępcy Przewodniczącego Komitetu, wskazano Pana Romana Kolka, Wicemarszałka Województwa Opolskiego;
- W związku z reorganizacją na stanowiskach kierowniczych w Urzędzie Miasta Opola, Pan Ryszard Zembaczyński – Prezydent Miasta Opola zarekomendował zmianę zastępcy członka *Komitetu*. Do prac w *Komitecie* w miejsce Pana Krzysztofa Początko wskazano Panią Danutę Wesołowską – Zastępcę Prezydenta Miasta Opola;

- Zgodnie z pismem Pana Tadeusza Starucha – Prezesa Zarządu Izby Rzemieślniczej w Opolu, dotyczącego desygnowania nowego stałego zastępcy członka *Komitetu*, w miejsce Pana Rafała Koszyka powołano Pana Adama Halupczoka – eksperta ds. funduszy europejskich;

W związku z wyborami samorządowymi przeprowadzonymi w listopadzie 2014 r. oraz ze względu na konieczność zapewnienia sprawnego funkcjonowania *Komitetu* jak również kworum niezbędnego do podejmowania wszelkich decyzji, samorządy gminne desygnowały nowych członków *Komitetu* i ich zastępców oraz zaktualizowały pełnione funkcje. W świetle powyższego Zarząd Województwa Opolskiego w styczniu 2015 r. podjął Uchwałę dot. zmian składu *Komitetu* z ramienia strony samorządowej (szczegółowe zestawienie zmian zostanie uwzględnione w sprawozdaniu za kolejny okres sprawozdawczy).

Od momentu powołania *Komitetu* do końca 2014 r. miało miejsce 31 posiedzeń oraz zostały przeprowadzone 4 procedury obiegowe.

W okresie sprawozdawczym miały miejsce **3 posiedzenia *Komitetu***, podczas których zgodnie z regulaminem prac *Komitetu* do zatwierdzenia przedkładane były Sprawozdania okresowe oraz roczne (za 2013 r.). Ponadto przedstawiono zmiany finansowe dokonane przez IZ RPO WO 2007-2013, prezentowano wyniki przeprowadzanych badań ewaluacyjnych, tabele wdrażania rekomendacji i tabele monitorowania rekomendacji, a także obszary rekomendowane do wsparcia. W sytuacji braku możliwości zaprezentowania wyników na posiedzeniu, wszelkie materiały dotyczące wyników i rekomendacji, zgodnie z Regulaminem, członkowie *Komitetu* otrzymywali na bieżąco za pomocą poczty elektronicznej.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono konsultacje zewnętrzne *Wytycznych nr 3 do komitetów monitorujących na lata 2007-2013*. Proponowane zmiany dotyczyły zapisów odnoszących się do składu komitetu monitorującego programy operacyjne i wyraźnego wskazania Instytucji Zarządzającej możliwości dotyczących powoływania innych przedstawicieli strony rządowej oraz zniesienia obowiązku organizacji co najmniej dwóch spotkań komitetu monitorującego w roku i zastąpienie go wymogiem zwołania przynajmniej jednego posiedzenia w roku. Pozostałe zmiany miały charakter porządkowy i polegały głównie na aktualizacji nazw ministerstw i innych podmiotów.

Poza tym w nawiązaniu do intensywnych prac nad kolejną perspektywą finansową prezentowano przygotowanie województwa opolskiego do perspektywy finansowej 2014-2020.

Od czasu powołania *Komitetu* podjęto 62 Uchwały, z czego w okresie sprawozdawczym *Komitet* zatwierdził 4 Uchwały.

Szczegółowe informacje na temat zorganizowanych posiedzeń w okresie sprawozdawczym KM RPO WO 2007-2013 przedstawiono w poniższej *Tabeli 28*.

Tabela 28. Terminy i tematy omawiane podczas posiedzeń KM RPO WO 2007-2013 w 2014 r.

Termin spotkania	Tematy
10 marca 2014 r.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przyjęcie <i>Sprawozdania okresowego z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013</i> (za II półrocze 2014 r.), ▪ przedstawienie zmian w składzie <i>Komitetu</i>, ▪ przygotowanie województwa opolskiego do perspektywy finansowej 2014-2020.
09 czerwca 2014 r.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przyjęcie <i>Sprawozdania rocznego z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013</i> (za rok 2013), ▪ przedstawienie zmian w składzie <i>Komitetu</i>, ▪ zmiany finansowe w ramach <i>RPO WO 2007-2013</i> pomiędzy poszczególnymi działaniami i poddziałaniami w ramach tej samej osi priorytetowej, ▪ zaprezentowanie wyników badania ewaluacyjnego pn. „<i>Ewaluacja Ex-ante programu operacyjnego województwa opolskiego na lata 2014-2020</i>”.

Termin spotkania	Tematy
10 września 2014 r.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przyjęcie <i>Sprawozdania okresowego z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013</i> (za I półrocze 2014 r.), ▪ zaprezentowanie wyników badania ewaluacyjnego pn. <i>Ocena działań informacyjno-promocyjnych RPO WO 2007-2013 PO KL z rekomendacją do przedsięwzięć w okresie 2014-2020</i>, ▪ przedstawienie informacji o trwających konsultacjach projektu Wytucznych w zakresie komitetów monitorujących na lata 2014-2020 i związanym z nimi powołaniem Komitetu Monitorującego na lata 2014-2020.

Źródło: Opracowanie własne IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z protokołów KM RPO WO 2007-2013

Podczas wszystkich posiedzeń organizowanych w 2014 r. zapewnione było kworum, dlatego też nie odnotowano utrudnień w działalności *Komitetu*, jak również jego członkowie nie zgłosili uwag do przyjętego trybu prac. Frekwencja uczestnictwa w posiedzeniach *Komitetu* w okresie sprawozdawczym utrzymywała się na podobnym poziomie, w posiedzeniach uczestniczyło około 69% uprawnionych do głosowania członków.

Wzorem lat ubiegłych IZ RPO WO 2007-2013 zadbała, aby informacje na temat posiedzeń i podjętych przez *Komitet* uchwał były powszechnie dostępne i w tym celu zamieszczane są one na bieżąco w sposób przejrzysty i klarowny na stronie internetowej Instytucji, pod adresem www.rpo.opolskie.pl

Podsumowanie dotychczasowej działalności KM RPO WO 2007-2013, z wyodrębnieniem okresu sprawozdawczego, zaprezentowano poniżej w *Tabeli 29*.

Tabela 29. Działalność KM RPO WO 2007-2013

Lp.	Wskaźnik	Okres	
		2014	2007-2014
1.	<i>Liczba zrealizowanych posiedzeń</i>	3	31
2.	<i>Liczba przeprowadzonych trybów obiegowych dla przyjęcia uchwał</i>	-	4
3.	<i>Liczba przyjętych uchwał</i>	4	62
4.	<i>Liczba zmian członków KM</i>	3	16
5.	<i>Liczba zmian stałych zastępców/obserwatorów</i>	3	16
6.	<i>Liczba zaprezentowanych wyników badań ewaluacyjnych lub stopnia wdrażania rekomendacji</i>	2	24

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Zespół ds. RPO WO 2014-2020

Zespół ds. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 powołany Uchwałą nr 2164/2012 z 30 kwietnia 2012 r. Zarządu Województwa Opolskiego koordynuje proces przygotowania programu operacyjnego dla Opolszczyzny na lata 2014-2020. W pracach Zespołu uczestniczą przedstawiciele Zarządu Województwa Opolskiego, reprezentanci świata nauki regionu opolskiego, samorządów terytorialnych, w tym laureaci ministerialnego konkursu „*Eurolider*”, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz pracownicy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

W okresie sprawozdawczym miały miejsce dwa spotkania Zespołu:

- ⇒ Na spotkaniu **8 kwietnia** zaprezentowano projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2014-2020 skierowany do Komisji Europejskiej oraz projekt Programu Specjalnej Strefy Demograficznej – dokumenty, które stanowią o przyszłości regionu. Przedstawiono skomplikowany proces procedur i uzgodnień niezbędnych do opracowania Programu. Zaprezentowano finanse nowej perspektywy w postaci alokacji na EFER i EFS w podziale na poszczególne osie priorytetowe. Omówiono

zakres wsparcia i szacunkowy podział alokacji na działania związane z infrastrukturą i usługami społecznymi, na wspieranie gospodarki, na ochronę środowiska oraz na pomoc techniczną, a także w podziale na obszary miejskie i wiejskie oraz obszary strategicznej interwencji związane z największymi wyzwaniami horyzontalnymi regionu skierowane na wsparcie m.in. OSI Depopulacja, ZIT Aglomeracja Opolska, OSI Obszary przygraniczne. Ponadto zwrócono uwagę na nowe podejście do efektywności podkreślono znaczenie Ram Wykonania, na które składają się wskaźniki produktu, kluczowe etapy wdrażania i wskaźniki finansowe. Dla osiągnięcia założeń, kluczowa będzie współpraca z wieloma instytucjami, wewnętrznymi i zewnętrznymi oraz samorządami. W całkowitą alokację wliczona została już rezerwa wykonania, która będzie mogła zostać uruchomiona po roku 2018, pod warunkiem pozytywnej oceny wykonania wskaźników. Zaznaczono, że wskaźnik wypełniony to wskaźnik wykonany powyżej 85%. Niewykonanie wskaźnika to jego wypełnienie poniżej 65% wartości założonej w Programie. Na spotkaniu omówiono również harmonogram prac nad RPO WO 2014-2020, który zakłada m.in. przewidywany termin negocjacji z Komisją Europejską.

W drugiej części spotkania zaprezentowano projekt pilotażowego *Programu Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim do 2020 r.* Wnioski diagnostyczne, wyniki prac badawczych zrealizowanych w ramach Projektu oraz główne podstawowe strategiczne kierunki rozwoju określone w Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r. w zdecydowany sposób nadały kształt i charakter dokumentu. Biorąc pod uwagę fakt, że obok RPO WO 2014-2020, Program SSD jest drugim podstawowym narzędziem realizacji SRWO 2020, rangę tego dokumentu określono, jako bardzo wysoką. Program SSD jest odpowiedzią na wyzwanie horyzontalne przedstawione w SRWO 2020 pn. *Zapobieganie i przeciwdziałanie procesom depopulacji.*

- ⇒ Spotkanie **w czerwcu** poświęcone było omówieniu stanu prac nad projektem RPO WO 2014-2020 oraz przedyskutowaniu możliwości wsparcia przedsiębiorczości w okresie 2014-2020. Podkreślono, iż przedsiębiorcy stanowią o przyszłości rozwoju regionu oraz, że znacząca część środków Programu została przeznaczona na wsparcie sektora przedsiębiorczości, opartego w dobie globalizacji na wiedzy i nowych technologiach, które kreowane przez instytucje naukowo-badawcze oraz wdrażane przez podmioty gospodarcze przyczyniają się do rozwoju regionu. Dla wsparcia opolskiej gospodarki zorganizowano 12 spotkań w powiatach województwa opolskiego, na których pokazano przedsiębiorcom kompleksowe możliwości skorzystania z różnych źródeł finansowania. Omówiono zmienione podejście wsparcia KE ukierunkowane w znacznej mierze na specjalizacje regionalne (w tym inteligentne) oraz wspólnie wypracowane rozwiązania jednostek badawczo - rozwojowych i przedsiębiorców. Zwrócono uwagę na wzrost znaczenia i zwiększenia wykorzystania instrumentów zwrotnych, kosztem ograniczonych możliwości wsparcia dotacyjnego. Zgodnie z założeniami projektu RPO WO 2014-2020 dotacje w ramach innowacji będą przyznawane m.in. na tworzenie jednostek B+R w przedsiębiorstwie, sfinansowany zostanie cały proces działań naukowców, którzy razem z przedsiębiorcami będą tworzyć nowe rozwiązania, co zaowocuje zwiększeniem produkcji i usług, zakupem patentów oraz licencji. Ponadto przewidziano wsparcie dotacyjne dla efektywności energetycznej oraz integracji pokoleń w ramach infrastruktury społecznej. Dodatkowo podkreślono istotność zrównoważonego rozwoju regionalnego, rozwój Instytucji Otoczenia Biznesu na Opolszczyźnie oraz potrzebę współpracy na poziomie przedsiębiorca-uczelnia i tym samym wypracowania systemu szkolenia dualnego. Zasugerowano również powstanie portalu lub platformy wymiany informacji o ofertach stażów i pracy, zraszającą przedsiębiorców, samorządy, organizacje studenckie, uczelnie oraz absolwentów szkół wyższych, co pomoże wypromować wizerunek regionu i tym samym wzmocnić jego potencjał.

Grupa robocza wspierająca prace nad RPO WO 2014-2020

W celu zapewnienia spójności i koordynacji procesu programowania oraz partnerskiej współpracy pomiędzy szerokim gronem interesariuszy w przygotowaniu RPO WO 2014-2020 Uchwałą nr 3409/2013 z 19 marca 2013 r. Zarząd Województwa Opolskiego powołał *Grupę roboczą wspierającą prace nad RPO WO 2014-2020 (Grupa)*. Zadaniem jej jest wsparcie Zarządu Województwa Opolskiego w przygotowaniu Programu i zapewnienie koordynacji interwencji w ramach celów tematycznych.

W pracach *Grupy* biorą udział m.in. przedstawiciele Zarządu Województwa Opolskiego, departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego oraz samorządowych jednostek organizacyjnych. Strona rządowa reprezentowana jest przez Wojewodę Opolskiego oraz przedstawicieli wybranych ministerstw. Ponadto w pracach uczestniczą przedstawiciele opolskich uczelni oraz partnerzy społeczni i gospodarczy. Ze względu na duże zainteresowanie, Zarząd Województwa Opolskiego kilkakrotnie, na wniosek kolejnych instytucji, aktualizował skład *Grupy*, do jej prac włączając m.in. *Stowarzyszenie Romów w Polsce*, *Ogólnopolski Konwent Agencji Pracy, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów* i *Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim*. Obecnie do prac w *Grupie* powołanych jest 95 przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, administracji rządowej, środowisk naukowych oraz 32 przedstawicieli podmiotów społeczno-gospodarczych.

W okresie sprawozdawczym ze względu na trwające negocjacje Kontraktu Terytorialnego oraz stopień zaawansowania prac nad *Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 (RPO WO 2014-2020)* nie miało miejsca posiedzenie *Grupy*. W tym czasie Instytucja Zarządzająca zorganizowała trzy sesje negocjacyjne z Komisją Europejską, na których dyskutowano i pertraktowano zakres wsparcia w ramach *RPO WO 2014-2020*.

Wcześniejsze inicjatywy i zakres współpracy z powołaną w województwie opolskim *Grupą roboczą wspierającą prace nad RPO WO 2014-2020* pozwoliły na prowadzenie prac nad projektem Programu, w tym określanie jego zakresu interwencji z poszanowaniem zasady partnerstwa, tj. tak aby ze względu na charakter procesu programowania aktywnie włączani byli w niego partnerzy społeczni, gospodarczy, pozarządowi itp.

2.7.3 Badania ewaluacyjne

Na podstawie Rozporządzenia 1083/2006 oraz w odniesieniu do Strategicznych Wytycznych Wspólnoty i Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 r. z późn. zm.) nastąpiło przekazanie samorządom województw kompetencji w zakresie przygotowania i wdrażania regionalnych programów operacyjnych. Tym samym Zarząd Województwa Opolskiego, jako Instytucja Zarządzająca dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 jest odpowiedzialna za przygotowanie i realizację procesu ewaluacji programu operacyjnego.

Ewaluacja stała się jednym z głównych instrumentów wspomagających decyzje odnośnie kierunków dalszych działań w realizacji polityk publicznych. Systematycznie przeprowadzane kompetentne badania włączone w cykl programowania zazwyczaj udzielają odpowiedzi na kluczowe pytania, które zawarte są w wynikach badań ewaluacyjnych. Obecnie w Polsce obserwuje się wysoki poziom kultury ewaluacyjnej, co wskazuje na coraz skuteczniejsze wykorzystanie wszystkich jej elementów w procesie wdrażania funduszy europejskich.

2.7.3.1 Okresowy plan ewaluacji RPO WO 2007-2013 na 2014 r.

Zgodnie z *Wytycznymi nr 6 w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013* Ministerstwa Rozwoju Regionalnego z dnia 30 maja 2007 r., Instytucja Zarządzająca zobowiązana jest do sporządzenia Okresowego planu ewaluacji do dnia 31 grudnia każdego roku, zawierającego listę ewaluacji planowanych do przeprowadzenia w roku następnym.

Okresowy plan ewaluacji jest rocznym dokumentem implementacyjnym dla procesu ewaluacji RPO WO 2007-2013 na rok 2014 w województwie opolskim i wyznacza listę badań ewaluacyjnych planowanych do przeprowadzenia w 2014 roku oraz odnosi się do wzmocnienia potencjału ewaluacyjnego wśród instytucji zaangażowanych w realizację Programu, określając planowane w 2013 roku kierunki działań i sposoby ich realizacji.

Badania ewaluacyjne podejmowane do realizacji w ramach RPO WO 2007-2013 w 2014 roku były finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach pomocy technicznej RPO WO 2007-2013, natomiast w przypadku badań zintegrowanych (dot. zarówno RPO WO 2007-2013 i PO KL) były współfinansowane również z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach pomocy technicznej PO KL oraz ze środków budżetu Województwa Opolskiego.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi oraz wewnętrznymi procedurami *Okresowy plan ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 na rok 2014* został

opracowany we współpracy z Instytucją Zarządzającą RPO WO 2007-2013, Instytucją Pośredniczącą II stopnia RPO WO 2007-2013, Komitetem Monitorującym RPO WO 2007-2013, Grupą Sterującą Ewaluacją oraz skonsultowany z Krajową Jednostką Ewaluacji działającą w strukturach Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju. Dodatkowo, w przypadku badań zintegrowanych (dot. zarówno RPO WO 2007-2013 i PO KL) Okresowy plan ewaluacji został również uzgodniony z Instytucją Pośredniczącą PO KL.

23 grudnia 2013 r. Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr 4500/2013 przyjął *Okresowy Plan Ewaluacji RPO WO 2007-2013 na rok 2014*, jako roczny dokument implementacyjny dla procesu ewaluacji RPO WO 2007-2013 w województwie opolskim.

2.7.3.2 Zmiany w Okresowym planie ewaluacji RPO WO 2007-2013 na 2014 r.

Szczegółowa analiza regionalnych potrzeb ewaluacyjnych wśród instytucji zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie RPO WO 2007-2013, jak również dyskusja w obrębie *Okresowego planu ewaluacji RPO WO 2007-2013 na rok 2014* wykazała konieczność aktualizacji działań ewaluacyjnych zaplanowanych do realizacji w roku 2014.

Mając powyższe na uwadze, Zarząd Województwa Opolskiego w okresie sprawozdawczym podjął decyzję o aktualizacji *Okresowego planu ewaluacji RPO WO 2007-2013 na rok 2014* poprzez przyjęcie Uchwały Nr 5442/2014 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 26 sierpnia 2014 roku. Proponowane zmiany w przedmiotowym dokumencie dotyczyły aktualizacji *Listy planowanych badań ewaluacyjnych w 2014 roku w ramach RPO WO 2007-2013* poprzez rezygnację z realizacji badania ewaluacyjnego pn. *Problemy rozwojowe miast województwa opolskiego (m.in. pod kątem oceny efektywności polityki miejskiej oraz analizy obszarów wymagających rewitalizacji)* w ramach *Okresowego planu ewaluacji RPO WO 2007-2013 na rok 2014*. Badanie zostanie zrealizowane w ramach projektu *Opolskie Obserwatorium Terytorialne - wzmocnienie systemu monitorowania polityk publicznych, Poddziałanie 5.2.1 PO KL*.

Środki finansowe zarezerwowane między innymi na rzecz ww. badań zostały przesunięte na inne działania w ramach pomocy technicznej RPO WO 2007-2013.

2.7.3.3 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w 2014 r.

Od uruchomienia Programu do końca okresu sprawozdawczego zostało zakończonych 16 badań ewaluacyjnych w ramach RPO WO 2007-2013. W okresie sprawozdawczym **zakończono realizację badań ewaluacyjnych**, rozpoczętych w 2013 r., pn.:

– Ewaluacja ex-ante programu operacyjnego województwa opolskiego na lata 2014-2020

Realizacja badania wynikała z zapisów art. 48 *Wytycznych Komisji Europejskiej w zakresie ewaluacji ex-ante*. Zgodnie z zapisami przewiduje się, że Państwa członkowskie przeprowadzają oceny ex-ante w celu poprawy jakości projektowania każdego programu. Za przeprowadzenie oceny ex-ante odpowiada organ odpowiedzialny za przygotowanie Programu.

Badanie zostało zrealizowane metodą partycypacyjną - co oznacza, że procesy programowania i ewaluacji były przeprowadzane równolegle. Jednostka ewaluacyjna wspierała merytorycznie zespół przygotowujący opracowanie RPO WO 2014-2020 oraz na bieżąco formułował propozycje zmian w zapisach Programu (m.in. w zakresie diagnozy społeczno-gospodarczej, obciążeń administracyjnych dla beneficjentów i wstępnego planu ewaluacji). Ostateczny raport końcowy z ewaluacji dotyczył II projektu RPO WO 2014-2020. Wykonawcą badania ewaluacyjnego był niezależny ewaluator – firma ECORYS z Warszawy.

Cel główny oraz cele szczegółowe badania ewaluacyjnego wynikały z wytycznych Komisji Europejskiej oraz ówczesnego Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Wszystkie programy regionalne były oceniane wg trzech celów szczegółowych (tj. oceny trafności i spójności wewnętrznej RPO WO 2014-2020, oceny spójności zewnętrznej RPO WO 2014-2020, a także oceny systemu realizacji RPO WO 2014-2020).

Metodologia badawcza była zróżnicowana, zarówno pod kątem badań jakościowych, jak i ilościowych. Badania przeprowadzono z wykorzystaniem analizy dokumentacji oraz wywiadów z ekspertami, z przedstawicielami Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, z pracownikami przygotowującymi

perspektywę finansową 2014-2020, partnerami społeczno-gospodarczymi oraz beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami.

W ramach poszczególnych etapów badania, opracowano raport metodologiczny oraz raport końcowy. Ostatnim etapem badania były negocjacje z Komisją Europejską, zakończone w grudniu 2014 r.

Badanie potwierdziło aktualność i trafność diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej wykonanej na potrzeby RPO WO 2014-2020. Nie zidentyfikowano problemów nieuwjętych w diagnozie, a kwalifikujących się do wsparcia. Potwierdzono zasadność interwencji w poszczególnych osiach priorytetowych Programu oraz w teoriach społeczno-ekonomicznych, wynikach badań empirycznych (w tym w szczególności badań ewaluacyjnych dotyczących realizacji programów wsparcia w latach 2007-2013), a także zapisach regionalnych, krajowych czy europejskich dokumentów strategicznych. Ponadto wskazano na uzupełnienie tabeli 1.3 RPO WO 2014-2020 z uzasadnieniami wyboru celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych znajdujących się w raporcie końcowym.

Ewaluator stwierdził, że potencjał administracyjny wydaje się wystarczający do wdrażania RPO WO 2014-2020. Zaprojektowany system wdrażania, bazujący w dużym stopniu na doświadczeniach z lat 2007-2013 oraz wyróżniające się województwo opolskie na tle kraju skutecznością wdrażania funduszy unijnych w tym okresie pozwala zakładać, że system ten jest adekwatny pod kątem możliwości osiągnięcia założonych celów Programu. Instytucje zaangażowane w realizację Programu dysponują wysoko wykwalifikowaną kadrą. Należy się jednak zastanowić nad zwiększeniem zatrudnienia ze względu na to, iż równoległe z rozpoczęciem wdrażania RPO WO 2014-2020 prowadzony będzie proces zamykania perspektywy 2007-2013 (decyzja ta powinna być poprzedzona dodatkową analizą w zakresie potencjału instytucjonalnego Programu). W przypadku podjęcia decyzji o znaczącym zwiększeniu zatrudnienia w ramach pomocy technicznej Programu IZ RPO WO rozważy przeprowadzenie badania/analizy w ww. zakresie. Ponadto Ewaluator stwierdził, że alokacja przeznaczona na realizację Programu może okazać się niewystarczająca (biorąc pod uwagę, że w ramach Pomocy Technicznej realizowany jest szeroki zakres działań, w tym finansowane będą badania ewaluacyjne).

W ocenie systemu realizacji RPO WO 2014-2020 wystąpiła ponadto potrzeba doprecyzowania zapisów Programu pod kątem działań na rzecz zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów/potencjalnych beneficjentów Programu (plan i ramy czasowe dla realizacji tych działań, diagnoza przedmiotowych barier w latach 2007-2013 i lista rozwiązań niwelujących obciążenia administracyjne beneficjentów). Zapisy RPO WO 2014-2020 (wersja nr 3) zostały uzupełnione w zakresie na jaki pozwalał *Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 w Polsce z komentarzem* oraz rekomendacje MIR. Ewaluator wskazał także na uszczegółowienie zapisów dotyczących monitorowania i ewaluacji RPO WO 2014-2020. RPO WO 2014-2020 (wersja nr 3) został uzupełniony o stosowne informacje. Szczegółowe rozwinięcie zagadnień nastąpi w wytycznych programowych IZ RPO WO 2014-2020. W badaniu było również rekomendowane wzmocnienie potencjału instytucji uczestniczących w procesie ewaluacji (w zakresie zwiększania kompetencji, potencjału technicznego i lepszej realizacji badań ewaluacyjnych). Zalecenie wynika z położenia większego nacisku KE na rolę ewaluacji w programowaniu i wdrażaniu Funduszy Europejskich (w tym ze zwiększenia skali zadań ewaluacyjnych realizowanych w nowym okresie programowania, także w zakresie realizacji ewaluacji wewnętrznych). Podjęte zostaną działania na rzecz wzmocnienia potencjału ewaluacyjnego wśród interesariuszy RPO WO 2014-2020, które będą realizowane do końca okresu programowania, natomiast w pierwszej kolejności zostaną zaplanowane w ramach *Planu ewaluacji RPO WO 2014-2020*. Projekt planu ewaluacji był także produktem niniejszej ewaluacji.

– ***Ocena działań informacyjno-promocyjnych RPO WO 2007-2013 i PO KL z rekomendacją do przedsięwzięć w okresie 2014-2020***

Celem badania była ocena działań informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych podejmowanych w województwie opolskim w zakresie Funduszy Europejskich, w szczególności w ramach RPO WO 2007-2013 i komponentu regionalnego PO KL oraz wskazanie rekomendacji, które pozwolą zapewnić zbudowanie pozytywnego wizerunku Funduszy Europejskich i zachęcać do aktywnego pozyskiwania środków unijnych w okresie programowania na lata 2014-2020.

Obszary badawcze :

- Określenie stopnia znajomości problematyki Funduszy Europejskich u różnych grup docelowych w województwie opolskim,
- Ocena działań informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych w ramach RPO WO 2007-2013 i PO KL w odniesieniu do poszczególnych grup docelowych w województwie opolskim,
- Rozpoznanie potrzeb informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych w obszarze Funduszy Europejskich u różnych grup docelowych w województwie opolskim, w szczególności w zakresie RPO WO 2014-2020,
- Sformułowanie rekomendacji w zakresie polityki informacyjnej, promocyjnej i edukacyjnej poprzez wskazanie działań i narzędzi adekwatnych do osiągnięcia zakładanych celów polityki komunikacyjnej w przyszłym okresie programowania na lata 2014-2020,
- Ocena użyteczności systemu monitorowania Zintegrowanego Planu Komunikacji Funduszy Europejskich w województwie opolskim w latach 2007-2015,
- Ocena systemu koordynacji i realizacji działań komunikacyjnych w RPO WO 2007-2013 oraz PO KL.

W badaniu zastosowano następujące metody i techniki badawcze:

- analizę danych zastanych (analiza obejmowała, m.in.: przegląd szeroko rozumianej dokumentacji kontekstowej (analizy, badania, statystyki) oraz programowej (Planu Komunikacji, Rocznych Planów Działań, Sprawozdań z Rocznych Planów Działań, materiałów z działań promocyjno-informacyjnych oraz analizę materiałów prasowych dot. RPO WO/PO KL z lat 2007-2013;
- indywidualne/telefoniczne wywiady pogłębione (przeprowadzone z pracownikami zaangażowanymi w koordynację działań promocyjnych RPO WO 2007-2013 oraz PO KL;
- zogniskowane wywiady grupowe (przeprowadzone z przedstawicielami: a) beneficjentów RPO WO 2007-2013 i PO KL, b) instytucji zarządzających i wdrażających RPO WO 2007-2013 i PO KL, c) medioznawców, strategów marketingowych;
- komputerowo wspomagane wywiady telefoniczne/ internetowe (przeprowadzone z przedstawicielami: a) mieszkańców województwa opolskiego b) beneficjentów RPO WO 2007-2013 i PO KL oraz potencjalnych beneficjentów RPO WO 2014-2020, partnerów społecznych i gospodarczych, decydentów, liderów, środowisk opiniotwórczych, d) mediów regionalnych i lokalnych prasy, radia, telewizji;
- przegląd treści informacji/artykułów zamieszczonych w mediach w latach 2007-2013 nt. RPO WO 2007-2013 i PO KL;
- audyt lingwistyczny i semiotyczny wybranych materiałów informacyjno-promocyjnych w TV, radio, prasie;
- studia przypadków (opisano przykłady „dobrych praktyk” w zakresie realizacji projektów z obszaru działań informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych;
- warsztaty z głównymi interesariuszami badania (których celem była ocena/ opiniowanie wypracowanych przez Wykonawcę narzędzi komunikacji realizowanych w ramach działań informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych.

W 2014 r. realizacja badania ewaluacyjnego obejmowała następujące etapy koordynowane przez Jednostkę Ewaluacyjną w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego:

- współpraca z Wykonawcą przy realizacji badania;
- przekazanie do wiadomości ZWO raportu z badania ewaluacyjnego (26.08.2014 r.),
- podjęcie przez ZWO uchwały w sprawie przyjęcia tabeli wdrażania rekomendacji z badania (26.08.2014 r.),

- przedstawienie wyników i rekomendacji z badania na posiedzeniu KM RPO WO 2007-2013 (10.09.2014 r.),
- upowszechnienie wyników badania wśród adresatów rekomendacji oraz interesariuszy badania.

Ponadto, w 2014 r. **przeprowadzono badania ewaluacyjne** pn.:

➤ ***Ewaluacja ex-ante instrumentów finansowych RPO WO 2014-2020***

Głównym celem badania była ocena zasadności, możliwości i zakresu zastosowania instrumentów finansowych w okresie programowania 2014-2020 w województwie opolskim w ramach RPO WO 2014-2020.

Celowi głównemu przyporządkowane zostały następujące cele szczegółowe (obszary) badania:

- analiza zawodności mechanizmów rynkowych, nieoptymalnego poziomu inwestycji oraz potrzeb inwestycyjnych;
- ocena wartości dodanej instrumentów finansowych;
- oszacowanie dodatkowych zasobów publicznych i prywatnych, które mogą zostać potencjalnie zgromadzone w ramach instrumentu finansowego;
- ocena doświadczeń zdobytych podczas stosowania podobnych instrumentów i ocen ex-ante przeprowadzonych w przeszłości przez państwo członkowskie;
- proponowana strategia inwestycyjna, w tym analiza opcji wdrożeniowych;
- wyszczególnienie spodziewanych rezultatów i jak dany instrument finansowy ma przyczynić się do wniesienia wkładu w osiąganie konkretnych celów ustanowionych w ramach właściwego priorytetu.

W badaniu zastosowano następujące metody i techniki badawcze:

- analizę danych zastanych;
- badanie CATI wśród przedsiębiorców MSP (po 100 wywiadów z: przedsiębiorcami, którzy skorzystali z instrumentów zwrotnych w ramach RPO WO 2007-2013 oraz przedsiębiorcami, którzy nie korzystali z tego instrumentu);
- badanie CAWI wśród osób bezrobotnych pod kątem ich zainteresowania wsparciem zwrotnym na założenie działalności gospodarczej (70 osób);
- wywiady indywidualne z ekspertami w zakresie instrumentów finansowych (8 efektywnych wywiadów);
- wywiady fokusowe z przedstawicielami Instytucji Zarządzającej i Instytucji Pośredniczących RPO WO 2014-2020 oraz operatorami (pośrednikami) finansowymi (2 wywiady).

Analiza przeprowadzona w ramach badania pozwala na stwierdzenie, iż zastosowanie instrumentów finansowych w RPO WO 2014-2020 ma doprowadzić do ożywienia przedsiębiorczości regionu – rozwoju istniejących przedsiębiorstw sektora MSP, w szczególności poprzez wspieranie realizacji innowacyjnych projektów, działań w zakresie badawczo-rozwojowym, jak i związanych z OZE. IF mają również pobudzić lokalny rynek w postaci zmniejszenia bezrobocia i powstawania większej liczby przedsiębiorstw, również z sektora MSP. Oprócz tego można się spodziewać w tym przypadku rezultatów społecznych, m.in. integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, czy zapewnienie im miejsc pracy. W badaniu wykazano istnienie wielu regionalnych nieprawidłowości rynku. Brak jest skutecznych narzędzi wspierania przedsiębiorców szukających finansowania inwestycji o najwyższym wskaźniku innowacyjności związanych z wysokim ryzykiem przedsięwzięcia, które nie jest akceptowane na rynku bankowym. Pośród nieoptymalnych warunków inwestycyjnych w obszarze energetyki wskazuje się na ogólnopolskie uwarunkowania, które nie mają przełożenia na rynek finansowy województwa opolskiego, są to przede wszystkim ryzyka związane z kształtowaniem się parametrów determinujących dochodowość projektu. Ocena skuteczności instrumentów finansowych w województwie opolskim stosowanych w latach

2007-2013 wskazuje, iż najmocniejszą stroną IF była dostępność wsparcia dla sektora MŚP, mającego trudności z uzyskaniem kapitału w komercyjnych instytucjach finansowych.

Analiza wariantu wdrożeniowego IF w regionie musi uwzględniać pozytywne doświadczenia samorządu województwa w zarządzaniu i wdrażaniu instrumentów inżynierii finansowej w ramach RPO WO 2007-2013, w tym zbudowany potencjał instytucjonalny. Wykorzystanie IF w latach 2007-2013 pokazuje efektywność przyjętego systemu wsparcia, czego dowodem jest rozpoczęcie „drugiego obrotu środkami” funduszu pożyczkowego w ramach RPO WO 2007-2013. Mając na uwadze ograniczony potencjał ze strony popytowej i podażowej w województwie nie adekwatne wydaje się zastosowanie w woj. opolskim wariantu polegającego na delegowaniu przez instytucję zarządzającą całego procesu zarządzania wdrażaniem na rzecz wyspecjalizowanego pośrednika (fundusz funduszy). Rekomenduje się kontynuację dotychczasowego modelu polegającego na „zainwestowaniu” w istniejące lub nowo utworzone podmioty dedykowane procesowi wdrażania instrumentów finansowych. Pozytywne doświadczenia w tym obszarze mogą być przesłanką, że jest to dobry i sprawdzony model w województwie opolskim.

W ramach badania Wykonawca sformułował wnioski i rekomendacje, będące podstawą do opracowania *Tabeli wdrażania rekomendacji* przez Jednostkę Ewaluacyjną. Skonsultowana z adresatami rekomendacji *Tabela* została przejęta uchwałą przez Zarząd Województwa Opolskiego w dniu 23 grudnia 2014 r.

– **Wyzwania rozwojowe gmin województwa opolskiego w kontekście zielonej gospodarki**

Głównym celem badania była ocena i analiza wpływu projektów realizowanych w województwie opolskim w latach 2007-2013 w szczególności w ramach PO KL (poddziałania 8.1.1 i 8.2.1) i RPO WO 2007-2013 (poddziałania 1.1.2 i 1.3.2 oraz działania 1.2 i 4.3) na rzecz rozwoju zielonej gospodarki w regionie oraz jednocześnie zidentyfikowanie kierunków rozwoju województwa opolskiego w perspektywie finansowej 2014-2020 w kontekście zielonej gospodarki. Zakres przedmiotowy badania obejmował Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013, Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013, projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020.

Realizacja celu badania została dokonana w sposób zintegrowany (łączy) w województwie opolskim w ramach RPO WO 2007-2013 i PO KL, jak również niezależnie dla każdego z ww. Programów oraz w odniesieniu do RPO WO 2014-2020, poprzez analizę w szczególności poniższych obszarów badawczych:

- identyfikacja obecnego stanu zielonej gospodarki w województwie opolskim,
- ocena interwencji w zakresie działań na rzecz rozwoju zielonej gospodarki podejmowanych w ramach RPO WO 2007-2013 i PO KL (w odniesieniu do poszczególnych działań i poddziałań),
- sformułowanie rekomendacji w zakresie polityki rozwoju zielonej gospodarki w województwie opolskim na okres programowania 2014-2020.

W badaniu zastosowano następujące metody i techniki badawcze:

- analiza danych zastanych, w tym dokumentacji projektów,
- zogniskowane grupowe wywiady pogłębione z przedstawicielami: beneficjentów RPO WO 2007-2013 i PO KL, instytucji zarządzających i wdrażających RPO WO 2007-2013 i PO KL, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu oraz Regionalnego Centrum Ekoenergetyki przy Opolskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Łosiowie (3 wywiady),
- indywidualne wywiady pogłębione z ekspertami w zakresie rozwoju zielonej gospodarki (10 wywiadów),
- wywiady telefoniczne CATI przeprowadzone wśród beneficjentów RPO WO 2007-2013 i PO KL oraz uczestników projektów w ramach PO KL (525 efektywnych wywiadów),
- studia przypadku – dobre praktyki,
- analizy przestrzenne GIS,
- warsztat z interesariuszami badania.

Obecnie trwają prace nad opracowaniem tabeli wdrażania rekomendacji z przedmiotowego badania przez Jednostkę Ewaluacyjną we współpracy z adresatami rekomendacji.

W ramach w/w działań w okresie sprawozdawczym Zarząd Województwa Opolskiego na posiedzeniach w 2014 r. przyjął **Tabele wdrażania rekomendacji** z zakończonych badań ewaluacyjnych:

– **Ocena działań informacyjno-promocyjnych RPO WO 2007-2013 i PO KL z rekomendacją do przedsięwzięć w okresie 2014-2020**

W wyniku przeprowadzonych analiz opracowano rekomendacje dot.:

- udoskonalenia i uzupełnienia działań komunikacyjnych podejmowanych w ramach RPO WO 2014-2020,
- wprowadzenia nowych działań komunikacyjnych skierowanych odpowiednio do młodzieży do osób powyżej 50 roku życia,
- zwiększenia dostępności i odbioru językowego publikacji informacyjno-promocyjnych i haseł promocyjnych oraz redagowania prostszych komunikatów nastawionych bardziej na potrzeby konkretnych grup docelowych,
- wprowadzenia bieżącej oceny efektów podejmowanych działań komunikacyjnych skierowanych do opinii publicznej, systemu oceny szkoleń w postaci wprowadzenia jednorodnych miar satysfakcji uczestników oraz indeksów satysfakcji oceniających dostępność i przydatność pozyskiwanych informacji,
- kontynuowania przedsięwzięć skierowanych do partnerów społeczno-gospodarczych i środowisk opiniotwórczych.

– **Ewaluacja ex-ante instrumentów finansowych RPO WO 2014-2020**

W wyniku przeprowadzonego badania opracowane zostały rekomendacje dot. instrumentów finansowych RPO WO 2014-2020 pod kątem: dostosowania oferty finansowania zwrotnego do rodzaju aktywności, na którą przeznaczane jest finansowanie; uproszczenia warunków pozyskania finansowania i ograniczenie formalizacji oraz zapewnienie stabilności reguł; wprowadzenia IF z premią za sukces dla projektów o szczególnym znaczeniu dla rozwoju regionu; oferowania w pierwszej kolejności IF przedsiębiorstwom realizującym projekty z zakresu innowacji, B+R, OZE, a także podmiotom typu start-up; połączenia instrumentu finansowego z doradztwem i szkoleniem dla osób chcących założyć działalność gospodarczą; kampanii promocyjnej wraz z jej sprofilowaniem; wydłużenia okresu spłaty zaciągniętych zobowiązań finansowych; kompleksowego opracowania procedur wdrażania i dystrybucji instrumentów zwrotnych; przygotowywania konkursów na pośredników finansowych, by dostosować wymogi do poziomu rozwoju i możliwości lokalnych funduszy pożyczkowych/poręczeniowych; prowadzenia monitoringu i przeprowadzenia ewaluacji mid-term realizacji efektywności interwencji i udzielanego wsparcia.

2.7.3.4 Monitoring wdrożenia rekomendacji badań ewaluacyjnych

Zgodnie ze *Szczegółowymi wytycznymi w zakresie procesu ewaluacji Programów Operacyjnych w województwie opolskim*, Jednostka Ewaluacyjna, w okresie sprawozdawczym, przeprowadziła monitorowanie stopnia wdrożenia rekomendacji następujących badań ewaluacyjnych:

- *Ocena działań informacyjno-promocyjnych realizowanych w ramach Funduszy Strukturalnych na lata 2007-2013 w województwie opolskim,*
- *Ocena wdrożenia polityk horyzontalnych w ramach RPO WO 2007-2013,*
- *Ocena zdolności i określenie potrzeb pozyskiwania środków pomocowych UE przez jednostki samorządu terytorialnego województwa opolskiego (w kontekście RPO WO 2007-2013),*
- *Wpływ usług turystycznych na rozwój gospodarczy regionu,*
- *Ewaluacja działań podejmowanych na rzecz edukacji w ramach EFS i EFRR w województwie opolskim.*

Z powyższych ewaluacji Jednostka Ewaluacyjna przygotowała **Tabele monitorowania wdrażania rekomendacji**, które Zarząd Województwa Opolskiego zaakceptował w dniu 30.12.2014 r. Tabele zawierają zaktualizowane rekomendacje pod względem sposobu i terminu ich wdrożenia dokonane przez adresatów rekomendacji.

2.7.3.5 Grupa Sterująca Ewaluacją i Monitoringiem

W okresie sprawozdawczym w celu zachowania zasady partnerstwa oraz koordynacji procesu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 oraz procesu monitorowania i ewaluacji polityk rozwoju w ramach działań *Opolskiego Obserwatorium Terytorialnego* (OOT) powołano Grupę Sterującą Ewaluacją i Monitoringiem. Powołanie gremium przyczyni się do zapewnienia wysokiej jakości prowadzonych działań zarówno w zakresie realizowanych badań, ewaluacji i analiz, jak i budowy potencjału ewaluacyjnego i analitycznego wśród interesariuszy RPO WO 2014-2020 i OOT.

Zadaniami Grupy są w szczególności:

- identyfikacja tematów ewaluacji, badań i analiz nt. sytuacji, trendów oraz prognozowania scenariuszy rozwoju województwa w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym oraz w zakresie RPO WO 2014-2020;
- formułowanie zakresu ewaluacji, badań i analiz (w tym m.in. ich przedmiotu, celu głównego i celów szczegółowych lub/i obszarów badawczych, tematów problemowych, pytań ewaluacyjnych);
- formułowanie kryteriów wyboru Wykonawcy ewaluacji, badania i analizy oraz kryteriów oceny ofert składanych przez Wykonawców;
- konsultacja przy wyborze Wykonawcy ewaluacji, badań i analiz w zakresie ostatecznej weryfikacji najwyżej ocenionych ofert przez pracowników Opolskiego Obserwatorium Terytorialnego;
- monitorowanie postępu prac Wykonawcy w ramach zleconej ewaluacji, badania i analizy;
- ocena produktów ewaluacji, badań i analiz (np. raportu metodologicznego, raportu częściowego, raportu końcowego, prezentacji, broszury informacyjnej);
- operacjonalizacja wniosków i rekomendacji sformułowanych przez Wykonawcę ewaluacji oraz opiniowanie wniosków i zaleceń wypracowanych w ramach badań i analiz;;
- współpraca w ramach monitorowania procesu wdrażania rekomendacji sformułowanych w wyniku przeprowadzonych badań ewaluacyjnych;
- współpraca przy monitorowaniu i ocenie postępów w realizacji priorytetów rozwojowych określonych na poziomie regionalnym, w tym przygotowanie raportu o rozwoju województwa;
- pomoc w budowaniu i rozwoju systemu monitorowania regionalnych procesów rozwojowych i efektów prowadzonej polityki rozwoju;
- pomoc w budowaniu potencjału ewaluacyjnego.

Stałymi uczestnikami Grupy są przedstawiciele *Opolskiego Obserwatorium Terytorialnego*, odpowiednich departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, instytucji współdziałających w programowaniu oraz wdrażaniu RPO WO 2014-2020, wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych podległych UMWO oraz zaproszony przedstawiciel Urzędu Statystycznego w Opolu. Skład Grupy będzie poszerzany o przedstawicieli pozostałych podmiotów zaangażowanych w proces monitorowania i ewaluacji w zależności od charakteru realizowanych działań. Osoby powołane do składu Grupy posiadają szeroką wiedzę oraz kompetencje, które będą mogły być wykorzystane w procesie ewaluacji RPO WO 2014-2020 oraz monitorowania i ewaluacji polityk rozwoju w województwie opolskim. Grupa będzie działać w oparciu o Zespoły Zadaniowe ds. ewaluacji tematycznych/ds. badań/ds. analiz, które będą powoływane każdorazowo w zależności od przedmiotu ewaluacji, badania, analizy.

W okresie sprawozdawczym w dniu 03.11.2014 r. miało miejsce inauguracyjne spotkanie Grupy Sterującej Ewaluacją i Monitoringiem (GSEiM). Tematyką spotkania było przedstawienie m.in. roli i zadań powołanej

GSEiM, przeprowadzonych analiz społeczno-gospodarczych w 2014 roku, zrealizowanych badań ewaluacyjnych w latach 2007-2013, założeń procesu ewaluacji na lata 2014-2020, jak również narzędzi statystyki publicznej na rzecz programowania i monitorowania polityki rozwoju. Podczas spotkania członkom GSEiM wręczono akty powołania do pracy w Grupie.

2.7.3.6 Opolska Konferencja Monitorowania i Ewaluacji Polityk Publicznych

W dniach 10-11 grudnia 2014 roku miała miejsce *Opolska Konferencja Monitorowania i Ewaluacji Polityk Publicznych*, zorganizowana przez Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego. Patronat nad konferencją objęli: Minister Infrastruktury i Rozwoju, Prezes Głównego Urzędu Statystycznego oraz Polskiego Towarzystwa Ewaluacyjnego. Spotkanie stanowiło kontynuację dotychczasowych konferencji zrealizowanych w województwie opolskim w zakresie ewaluacji polityk publicznych, których dwie poprzednie edycje zostały zorganizowane w 2007 r. oraz 2011 r. Celem konferencji, zrealizowanej pod szyldem Opolskiego Obserwatorium Terytorialnego, była próba wskazania najlepszych dróg rozwoju procesu ewaluacji i monitorowania polityk publicznych w perspektywie lat 2014-2020 (także w ujęciu metodologicznym). W trakcie trwania konferencji poszukiwano także wspólnego mianownika pomiędzy działaniami realizowanymi przez Jednostki Ewaluacyjne w zakresie ewaluacji programów operacyjnych oraz Regionalne Obserwatoria Terytorialne, których głównym zadaniem jest monitorowanie rozwoju regionalnego. Podczas konferencji podpisane zostało porozumienie o współpracy pomiędzy Urzędem Marszałkowskim Województwa Opolskiego i Głównym Urzędem Statystycznym. Celem porozumienia jest zintensyfikowanie dotychczasowej współpracy stron, w tym zwiększenie efektywności i skuteczności realizowanych działań. W ramach konferencji przedstawionych zostało 13 prelekcji dot. ewaluacji i monitorowania polityk publicznych okresu 2014-2020, implementacji rozwiązań okresu 2007-2013 na rzecz skuteczności polityk publicznych oraz zaleceń w zakresie badania rozwoju regionalnego na okres 2014-2020.

2.7.3.7 Plan ewaluacji na 2015 r. – planowane badania ewaluacyjne

Ze względu na brak zaplanowanych do realizacji badań ewaluacyjnych na rok 2015 nie został przyjęty *Okresowy plan ewaluacji RPO WO 2007-2013 na rok 2015*. Jednakże w 2015 roku kontynuowane będą działania w ramach budowy potencjału ewaluacyjnego wśród instytucji zaangażowanych w realizację *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*, takie jak:

- opracowanie Informacji rocznej z realizacji działań w zakresie ewaluacji *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*;
- monitorowanie wdrażania rekomendacji w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania Wnioskami i Rekomendacjami;
- udział w posiedzeniach Komitetu Monitorującego RPO WO 2007-2013;
- organizację spotkań Grupy Sterującej Ewaluacją i Monitoringiem.
- uczestnictwo w pracach Zespołu Sterującego procesem ewaluacji NPR i NSRO;
- uczestnictwo w pracach Grup Sterujących powołanych przez KJE i IK RPO.
- publikacja materiałów informacyjnych dot. badań ewaluacyjnych realizowanych w województwie opolskim i/lub materiałów dot. regionalnego procesu ewaluacji;
- rozwój i aktualizacja podstrony internetowej poświęconej ewaluacji.

3. Postęp wdrażania programu wg Osi priorytetowych

3.1 Oś priorytetowa 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*

3.1.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

Celami Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu* są:

- tworzenie warunków do inicjowania i rozwoju przedsiębiorczości w regionie, rozwoju innowacji i gospodarki opartej na wiedzy;
- rozwój regionalnego sektora B+R na rzecz wzrostu przedsiębiorczości;
- wzrost znaczenia turystyki, rekreacji i sportu jako czynników wpływających na rozwój społeczno-gospodarczy regionu, szczególnie rynku pracy.

We wdrażanie Osi priorytetowej 1 zaangażowana jest IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia. Od początku uruchomienia Programu IP II stopnia wdrażała Oś 1 z wyłączeniem poddziałania 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno - sportowe świadczone przez sektor publiczny*. W lipcu 2009 r.¹⁵ wdrażanie dwóch poddziałań tj. 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu* oraz 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw* zostało przekazane z IP II stopnia do IZ RPO WO 2007-2013.

Na realizację Osi priorytetowej 1 przeznaczono łącznie **182 343 581 Euro** w ramach EFRR, co stanowi **37%** alokacji na Program z EFRR, w tym dodatkowe środki pochodzące z Krajowej Rezerwy Wykonania stanowią **24 300 000 Euro**. Na realizację *Strategii Europa 2020* przeznaczono **160 611 942,38 Euro** (88% alokacji na Oś).

W ramach Osi priorytetowej 1 realizowane są m.in. projekty inwestycyjne (budowa, przebudowa, zakup środków trwałych oraz wyposażenie) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą (w tym turystyczną i rekreacyjno-sportową), działalność okołobiznesową oraz podmioty sektora B+R.

Pomoc w ramach Osi priorytetowej 1 kierowana jest głównie do przedsiębiorców sektora MŚP, instytucji otoczenia biznesu, szkół wyższych oraz jednostek naukowych.

Stan wdrażania Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu

Nabory wniosków

- ⇒ przeprowadzono **35 naborów wniosków w procedurze konkursowej** oraz złożono pełną dokumentację projektową dla **4 projektów kluczowych** w ramach poddziałań 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu* oraz 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny*;
- ⇒ całkowita kwota alokacji z EFRR przeznaczona na przeprowadzone nabory wyniosła **182,06 mln Euro** [760,96 mln PLN], w tym: na nabory w ramach procedury konkursowej **173,59 mln Euro** [725,59 mln PLN], na nabory w ramach procedury pozakonkursowej **8,46 mln Euro** [35,37 mln PLN].

Wnioski złożone

- ⇒ złożono **2 140 wniosków** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej i pozakonkursowej;
- ⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **1 018,55 mln Euro** [4 257,35 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie ze środków EFRR **431,91 mln Euro** [1 805,28 mln PLN];
- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **1 259 wniosków** na całkowitą wartość **710,97 mln Euro** [2 971,72 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **292,35 mln Euro** [1 221,96 mln PLN].

¹⁵ zgodnie z zapisami Aneksu nr 3 do *Porozumienia w sprawie przekazania zadań z zakresu realizacji Osi priorytetowej 1 Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013, z wyłączeniem poddziałania 1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny*, IP II stopnia wdraża Oś priorytetową 1, z wyłączeniem poddziałań 1.1.1, 1.3.1, 1.4.2.

Wnioski zaakceptowane

⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostały zaakceptowane **932 projekty** na całkowitą wartość **561,97 mln Euro** [2 348,90 mln PLN], w tym dofinansowanie EFRR **229,30 mln Euro** [958,44 mln PLN].

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **767 umów** o dofinansowanie o całkowitej wartości **430,22 mln Euro** [1 798,23 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **180,14 mln Euro** [752,94 mln PLN];
- ⇒ poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej wyniósł około **100%**;
- ⇒ spośród umów podpisanych w ramach przedmiotowej Osi **95,23%** stanowią projekty wybrane w procedurze konkursowej, natomiast **4,77%** to projekty umieszczone w *Indykatywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*.

Tabela 30. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 1 w podziale na typy projektów

<i>[mln Euro]</i>				
Lp.	Typ projektu	Liczba umów	Dofinansowanie z EFRR	Udział projektów konkursowych/IPI w wartości EFRR wszystkich umów podpisanych w ramach Osi 1
1.	<i>konkursowy</i>	763	171,54	95,23%
2.	<i>IPI</i>	4	8,60	4,77%
RAZEM:		767	180,14	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

⇒ zgodnie z zapisami *Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WO 2007-2013 (wersja nr 65)* z grudnia 2014 r. wybieranie mechanizmu *cross-financingu* umożliwiono beneficjentom Osi priorytetowej 1 w ramach:

- poddziałania 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw*;
- poddziałania 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*;
- poddziałania 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny*.

W ramach podpisanych umów Osi 1, do końca 2014 r. trzech beneficjentów wybrało mechanizm *cross-financingu* co przedstawia Tabela 31.

Tabela 31. Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem *cross-financingu* w ramach Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu

Działanie/poddziałanie	Podpisane umowy		
	Liczba umów	Całkowita wartość	Dofinansowanie EFRR
1.3.1 <i>Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw</i>	2	4,22	2,60
1.3.2 <i>Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach</i>	1	0,25	0,08
Oś 1 <i>Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu</i>	3	4,47	2,68

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Od uruchomienia Programu obszar **Badania i rozwój, innowacje, przedsiębiorczość** oraz **Otoczenie biznesu** w ramach *Strategii Europa 2020*, realizowany jest w zakresie 8 kategorii: 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08 i 09. Wartość

podpisanych **738 umów** w ramach tego obszaru wynosi **156,01 mln Euro** [652,08 mln PLN], co stanowi **98,81%** alokacji przeznaczony na obszar.

Do końca 2014 r. w ramach obszaru **Klimat, energia, mobilność** realizowana jest kategoria 24, a wartość podpisanej umowy dla tej kategorii wynosi **2,52 mln Euro** [10,52 mln PLN], co stanowi ponad **1,22%** alokacji na obszar.

Informacje nt. realizacji *Strategii Europa 2020* w ramach Osi priorytetowej 1 przedstawiono w *Tabeli 32*.

Tabela 32. Realizacja Strategii Europa 2020 w ramach Osi priorytetowej 1

[mln Euro]

Nazwa priorytetu	Nazwa obszaru	Kategorie interwencji wpisujące się w realizację Strategii Europa 2020	Dofinansowanie z EFRR	% realizacji obszaru
Rozwój inteligentny - rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji smart growth	Badania i rozwój, innowacje, przedsiębiorczość	1,2,3,4,5,6,7,8,9	156,01	99%
	Otoczenie biznesu			
Rozwój zrównoważony - wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej; sustainable growth	Klimat, energia, mobilność	16,17,18,19,20,21,22,23, 24,25,26,27,28,29,30,31, 32,33,34,35,36,37,38,39, 40,41,42,43,44,45,46,47, 48,49,50,51,52,53,54	2,52	1%
RAZEM:			158,53	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13)

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu w ramach wniosków złożonych, zatwierdzonych do realizacji oraz podpisanych umów przedstawiono w *Tabeli 33*.

Tabela 33. Stan wdrażania Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu

[mln Euro]

Nr i termin naboru	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR
1.1.1 Wsparcie instytucji otoczenia biznesu						
I nabór (16-27.11.2009)	9	6,43	4	2,57	3	1,99
II nabór (14-28.05.2010)	10	15,56	3	3,13	3	2,71
III nabór (01-15.10.2010)	8	6,49	6	3,48	5	2,80
IV nabór (16-30.12.2011)	10	4,06	6	2,23	6	1,97
V nabór (8-22.10.2012)	10	3,64	8	3,23	8	2,78
VI nabór (16-30.04.2013)	12	6,42	6	3,71	6	3,55
IPI (04-18.01.2010)	1	3,69	1	3,58	1	2,76
1.1.2 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach						
I nabór (29.02-14.03.2008)	255	10,19	141	7,03	119	5,88

Nr i termin naboru	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR
II nabór (20.04-04.05.2009)	151	8,00	95	5,70	77	4,49
III nabór (23.06-08.07.2009)	141	4,71	77	3,36	75	3,26
IV nabór (15-31.03.2010)	340	24,96	78	7,96	54	5,35
V nabór (14-31.05.2010)	108	1,48	27	0,38	18	0,24
VI nabór (12-26.11.2014)	163	6,02	<i>nie zaakceptowano projektów</i>		<i>nie podpisano umów o dofinansowanie</i>	
Razem 1.1	1 218	101,65	452	46,37	375	37,78
1.2 Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości						
I nabór (03-17.08.2009)	1	7,47	<i>Beneficjent wycofał się z realizacji projektu na etapie oceny wniosku</i>			
II nabór (28.10-12.11.2009)	4	18,90	3	13,40	3	13,40
III nabór (15-29.07.2010)	2	9,57	1	4,78	1	4,78
IV nabór (23.04-07.05.2012)	2	8,61	1	6,22	1	6,22
Razem 1.2	9	44,56	5	24,40	5	24,40
1.3.1 Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw						
I nabór (01-15.03.2010)	10	1,14	8	1,03	8	0,98
II nabór (14-28.09.2010)	16	3,75	10	2,33	10	1,99
III nabór (05-20.04.2012)	15	5,90	8	2,23	8	2,19
IV nabór (07.05-01.06.2012)	2	2,52	1	2,50	1	2,49
1.3.2 Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach						
I nabór (01-15.09.2008)	138	41,57	96	27,92	73	19,23
II nabór (17-30.11.2009)	115	42,58	51	17,95	40	13,06
III nabór (07-18.06.2010)	47	18,14	11	4,26	7	2,30
IV nabór (05.12.2011 -04.01.2012)	26	1,27	16	0,78	15	0,73
V nabór (12-26.04.2012)	104	34,90	52	16,89	40	11,61
VI nabór (05-19.12.2012)	36	5,79	15	1,79	11	1,09
VII nabór (18.09-02.10.2013)	29	4,76	14	2,58	12	2,08
VIII nabór (10-24.02.2014)	61	9,42	20	3,27	19	3,20
Razem 1.3	599	171,75	302	83,53	244	60,95

Nr i termin naboru	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR
1.4.1 Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa						
I nabór (01-15.04.2008)	68	11,63	54	10,04	49	8,66
II nabór (31.08-15.09.2009)	138	38,14	77	23,84	58	17,50
III nabór (18.06-03.08.2012)	67	27,44	11	10,66	7	6,71
1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny						
I nabór (25.08-08.09.2008)	26	23,03	20	17,74	19	15,01
II nabór (23.04-07.05.2012)	2	0,87	2	0,87	2	0,87
III nabór (17.06-01.07.2013)	6	2,00	4	1,45	4	1,38
IV nabór (17.02-03.03.2014)	3	1,46	1	1,04	1	1,04
IPI (01-12.12.2008)	1	2,37	1	2,34	1	2,52
IPI (02-13.03.2009)	1	1,21	1	1,21	1	1,18
IPI (03-17.08.2009)	1	2,18	1	2,18	1	2,14
IPI (29.10-12.11.2010)	1	3,62	1	3,62	umowa rozwiązana	
Razem 1.4	314	113,95	173	75,00	143	57,01
OGÓŁEM	2 140	431,91	932	229,30	767	180,14

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wnioski o płatność

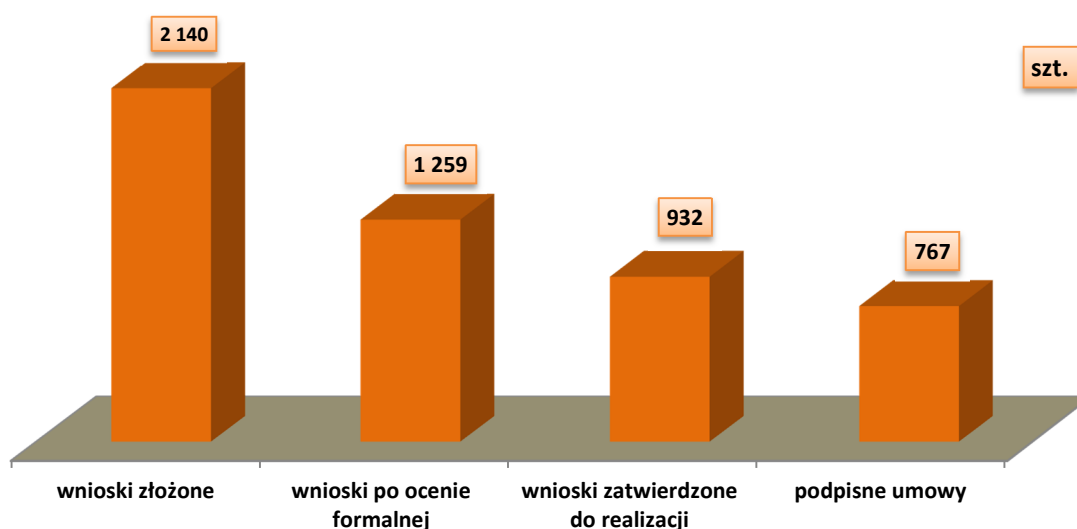
⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność w wysokości **165,67 mln Euro** [692,47 mln PLN] dofinansowania z EFRR, co stanowi około **92%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 1.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **159,38 mln Euro** [666,19 mln PLN], co stanowi ponad **88%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 1.

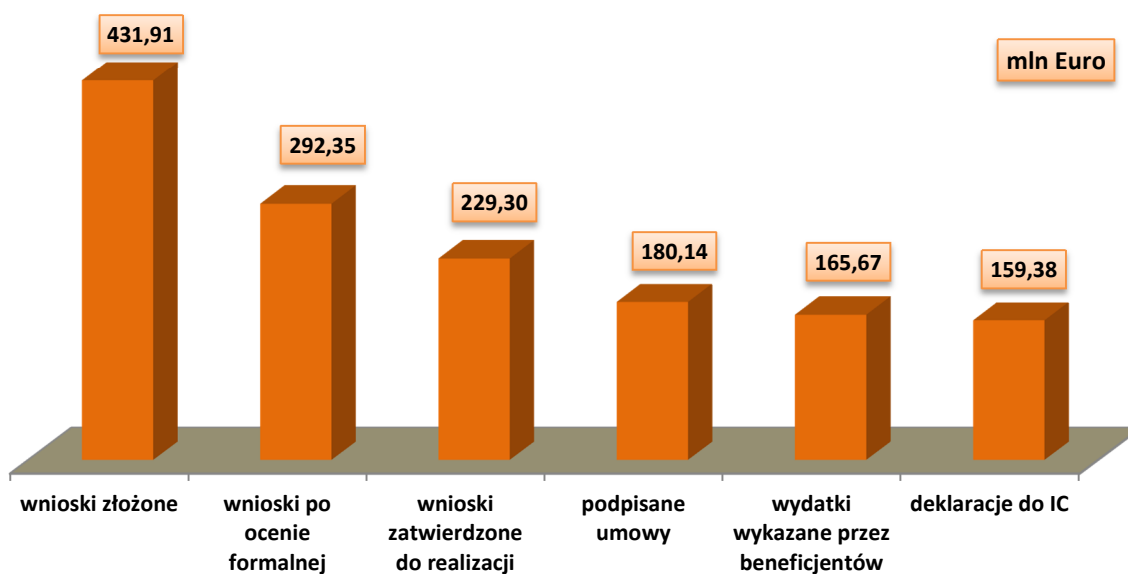
Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu przedstawiono na *Wykresach 17-18*.

Wykres 17. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 1 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 18. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 1 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

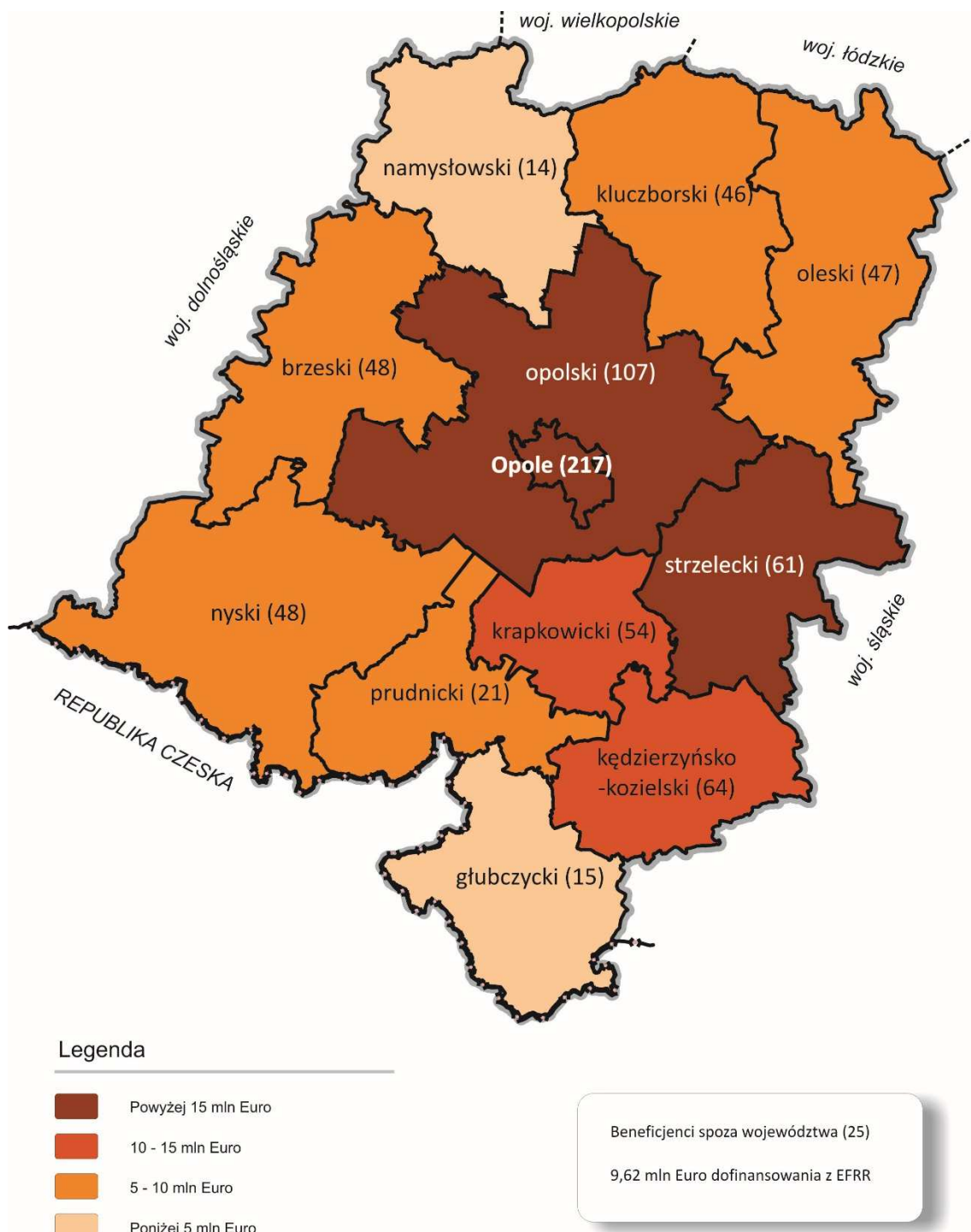

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

W ramach Osi priorytetowej 1 projekty realizują beneficjenci z wszystkich powiatów województwa opolskiego oraz beneficjenci spoza województwa. Najaktywniejsi w pozyskiwaniu środków na wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu są beneficjenci z **Miasta Opola** (65,21 mln Euro), **powiatu opolskiego** (18,35 mln Euro) oraz **strzeleckiego** (15,40 mln Euro). W dalszej kolejności pod względem poziomu dofinansowania z EFRR uplasowały się powiaty: krapkowicki (13,21 mln Euro) i kędzierzyńsko-kozielski (12,43 mln Euro). Z punktu widzenia poprawy atrakcyjności województwa opolskiego najistotniejszy jest jednak fakt, że rozwój przedsiębiorczości, choć w różnym stopniu, wspierany jest na terenie całego województwa (Mapa 3).

Ponad **68%** (123,02 mln Euro) środków skierowanych zostało na realizację inwestycji na obszarach miejskich, natomiast około **32%** (57,12 mln Euro) na terenach wiejskich.

Mapa 3. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 1 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)

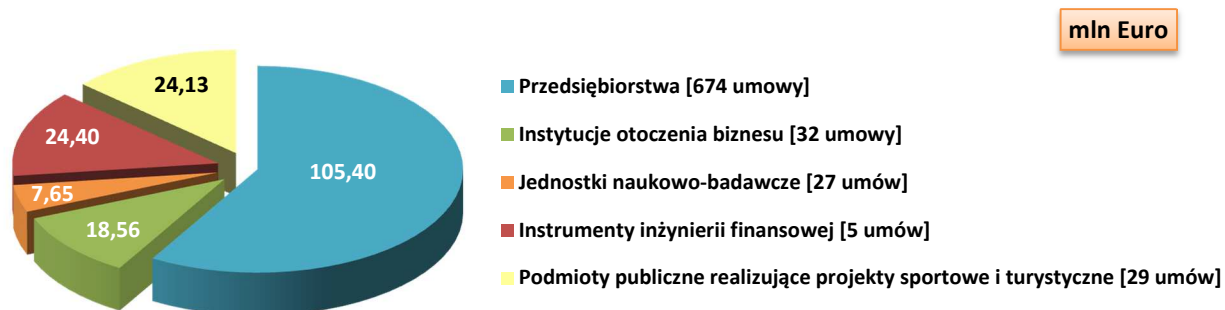
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Analizując rozkład udzielonego wsparcia według typów beneficjentów, najszersze grono odbiorców stanowią **przedsiębiorcy** (58,51%), dla których przeznaczono zdecydowaną większość środków w ramach Osi priorytetowej 1. Z bezpośredniego wsparcia skorzystało **470 mikroprzedsiębiorców** (53,10 mln Euro) **132 małe przedsiębiorstwa** (30,65 mln Euro) oraz **72 średnie przedsiębiorstwa** (21,65 mln Euro).

Ponadto, wielu przedsiębiorców skorzystało z pośredniego wsparcia w postaci pożyczek i poręczeń w ramach instrumentów inżynierii finansowej, na które przeznaczono ponad 24 mln Euro (szerzej w punkcie 2.1.6.5 *Instrumenty inżynierii finansowej*), a także z pomocy instytucji otoczenia biznesu i jednostek naukowo-badawczych.

W ramach Osi priorytetowej 1 realizowane są także projekty z zakresu usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez podmioty publiczne (głównie jednostki samorządu terytorialnego), które otrzymały dofinansowanie w wysokości 24,13 mln Euro.

Wykres 19. Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 1

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Stan wdrażania Osi priorytetowej 1 w okresie sprawozdawczym

Nabory wniosków

- ⇒ zostały przeprowadzone **3 nabory wniosków w procedurze konkursowej**;
- ⇒ kwota **alokacji z EFRR** przeznaczona na przeprowadzone nabory **wyniosła 4,86 mln Euro** [20,31 mln PLN].

Wnioski złożone

- ⇒ złożono **227 wniosków o dofinansowanie** (VI nabór wniosków w ramach poddziałania 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach*, VIII nabór wniosków w ramach poddziałania 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach* oraz IV nabór wniosków w ramach poddziałania 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny*);
- ⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **42,91 mln Euro** [179,35 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **16,90 mln Euro** [70,64 mln PLN];
- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymały **43 wnioski** o całkowitej wartości **20,78 mln Euro** [86,85 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **7,33 mln Euro** [34,56 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

- ⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zaakceptowano **27 projektów** o całkowitej wartości **13,96 mln Euro** [58,34 mln PLN], w tym kwota dofinansowania z EFRR wyniosła **5,55 mln Euro** [23,20 mln PLN].

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **30 umów** o całkowitej wartości **13,46 mln Euro** [56,26 mln PLN], w tym kwota dofinansowania z EFRR wyniosła **5,13 mln Euro** [21,44 mln PLN];
- ⇒ w okresie sprawozdawczym rozwiązano **7 umów** o dofinansowanie na całkowitą wartość **8,15 mln Euro** [34,06 mln PLN], a dofinansowanie ze środków EFRR wyniosło **2,74 mln Euro** [11,44 mln PLN], w tym w ramach poddziałania:
 - 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach* - **1 umowa** na całkowitą wartość **0,03 mln Euro** [0,14 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **0,01 mln Euro** [0,04 mln PLN];

- 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach* – **5 umów** na całkowitą wartość **4,21 mln Euro** [17,62 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **1,71 mln Euro** [7,15 mln PLN];
- 1.4.1 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa* - **1 umowa** na całkowitą wartość **3,90 mln Euro** [16,30 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **1,02 mln Euro** [4,25 mln PLN].

Wnioski o płatność

⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę EFRR **27,03 mln Euro** [112,97 mln PLN] co stanowi około **15%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 1.

Tabela 34. Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osi priorytetowej 1 w okresie sprawozdawczym

[mln Euro]

Nr i nazwa poddziałania	Dofinansowanie EFRR	Stopień realizacji zobowiązań w ramach działania	Stopień realizacji zobowiązań w ramach Osi priorytetowej
1.1.1 <i>Wsparcie instytucji otoczenia biznesu</i>	4,71	25,64%	2,61%
1.1.2 <i>Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach</i>	0,52	2,62%	0,29%
1.3.1 <i>Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw</i>	2,59	34,19%	1,43%
1.3.2 <i>Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach</i>	9,33	17,22%	5,17%
1.4.1 <i>Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa</i>	6,64	20,51%	3,67%
1.4.2 <i>Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny</i>	3,24	13,52%	1,79%
OGÓŁEM	27,03	-	14,96%

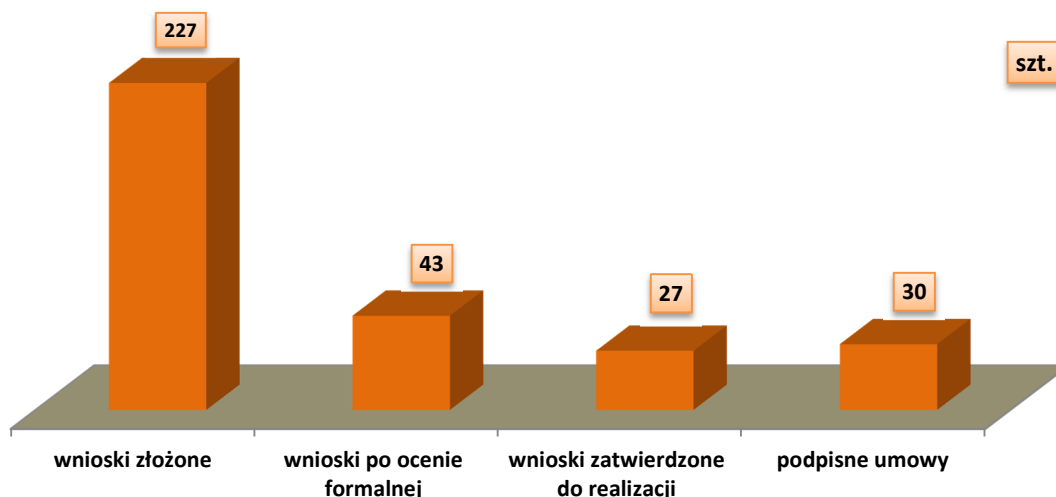
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **25,63 mln Euro** [107,12 mln PLN], co stanowi ponad **14%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 1.

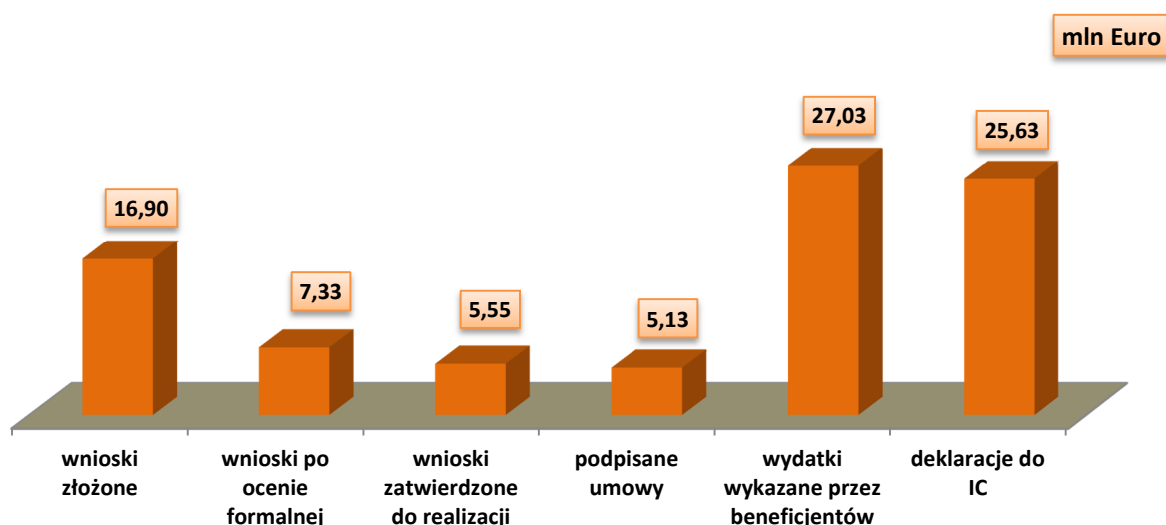
Informacje nt. stanu wdrażania Osi w okresie sprawozdawczym przedstawiono na *Wykresach 20-21*.

Wykres 20. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 1 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 21. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 1 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Planowane nabory

Zgodnie z *Ramowym harmonogramem naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z dnia 27 października 2014 r.* w kolejnym okresie sprawozdawczym nie planuje się przeprowadzenia naborów wniosków w ramach Osi priorytetowej 1.

Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji i działania

Dopełnieniem inwestycji dofinansowanych w ramach Osi priorytetowej 1 RPO WO 2007-2013 są projekty realizowane w ramach wybranych działań PO IG 2007-2013. Inwestycje realizowane są przede wszystkim przez przedsiębiorców i mają na celu rozwój gospodarki w oparciu o innowacyjne przedsięwzięcia. Również działania gminnych jednostek samorządu terytorialnego wpisują się w obszar przedsiębiorczości i innowacji.

Na terenie województwa opolskiego realizowanych jest 175 projektów w obszarze innowacyjności, przedsiębiorczości i turystyki na kwotę dofinansowania UE 121,02 mln Euro. W okresie sprawozdawczym podpisano 21 umów o dofinansowanie projektów. Wskazane projekty dotyczyły m.in. opracowania innowacyjnej pompy ciepła o wysokiej temperaturze zasilania układu grzewczego; uruchomienia produkcji wysoce innowacyjnych elementów urządzeń dla energetyki i przemysłu wydobywczego z wykorzystaniem własnych patentów; prac badawczych nad ekonomizerami, rekuperatorami pracującymi w specyficznych warunkach przemysłowych, a także wdrożenia Planów Rozwoju Eksportu oraz dokonania zgłoszeń wzorów użytkowych i patentowych.

Do końca 2014 r. podpisano 1 020 umów na kwotę dofinansowania z EFRROW około 39 mln Euro. Są to działania wspierające przedsiębiorczość dofinansowane w ramach PROW 2007-2013 i dotyczące wsparcia nowopowstałych firm na obszarach wiejskich, a także różnicowania w kierunku podjęcia działalności pozarolniczej.

Tabela 35. Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu innowacji, przedsiębiorczości i turystyki

<i>[mln Euro]</i>			
Kod	Temat priorytetowy/działanie	Liczba umów	Wartość dofinansowania z UE
Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 2007-2013			
Badania i rozwój technologiczny, innowacje i przedsiębiorczość			
01	Działalność B+RT prowadzona w ośrodkach badawczych	3	0,92

Kod	Temat priorytetowy/działanie	Liczba umów	Wartość dofinansowania z UE
03	<i>Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy między MŚP, między MŚP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami naukowymi i technologicznymi (parkami naukowymi i technologicznymi, technopoliami itd.)</i>	1	0,01
04	<i>Wsparcie na rzecz rozwoju B+RT, w szczególności w MŚP (w tym dostęp do usług związanych z B+RT w ośrodkach badawczych)</i>	22	12,48
05	<i>Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw</i>	87	2,06
07	<i>Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedzicą badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.)</i>	45	95,00
08	<i>Inne inwestycje w przedsiębiorstwa</i>	6	5,83
09	<i>Inne działania mające na celu pobudzanie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP</i>	10	0,22
RAZEM		174	116,52
Turystyka			
57	<i>Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych</i>	1	4,50
RAZEM		1	4,50
RAZEM POIG 2007-2013		175	121,02
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013			
123	<i>Zwiększenie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej</i>	44	16,39
311	<i>Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej</i>	474	7,08
312	<i>Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw</i>	502	15,28
RAZEM PROW 2007-2013		1 020	38,75
RAZEM PO		1195	159,77

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Indywidualne projekty kluczowe

W ramach Osi priorytetowej 1 realizowane są projekty kluczowe mające na celu wsparcie infrastruktury otoczenia biznesu oraz rozwój turystyki jako gałęzi gospodarki Opolszczyzny.

Do końca 2014 r. zakończyła się realizacja wszystkich projektów w ramach Osi priorytetowej 1 ujętych w *Indykatorywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*.

W okresie sprawozdawczym zakończono realizację **projektu**: *Regionalne Centrum Biznesu – Budowa Opolskiego Centrum Wystawienniczo-Kongresowego w Opolu*.

Celem budowy Centrum Wystawienniczo – Kongresowego było wzmocnienie sektora otoczenia biznesu i ułatwienie firmom dostępu do profesjonalnych usług okołobiznesowych. Realizacja projektu umożliwiła stworzenie kompleksowej i wszechstronnej oferty usług skierowanych do regionalnych i lokalnych firm.

W wyniku realizacji projektu powstał nowoczesny, wielofunkcyjny obiekt przystosowany do realizacji różnorodnych wydarzeń. Funkcjonalna powierzchnia wystawiennicza i konferencyjna z mobilnymi, dźwiękoszczelnymi ścianami oraz bogata infrastruktura centrum spełniają oczekiwania realizatorów: targów, wystaw, kongresów, konferencji oraz wydarzeń kulturalnych czy sportowych.

Obiekt składa się z hali wielofunkcyjnej, foyer, sali konferencyjnej na około 200 osób, zaplecza techniczno-usługowego, zespołu wejściowego, odkrytego terenu wystawowego o powierzchni 2 000 m², parkingów, wewnętrznych dróg dojazdowych i placów manewrowych oraz ciągów pieszych, terenów zielonych, wjazdu na teren CWK. Zastosowane systemy nagłośnieniowe i multimedialne umożliwiają równoległą organizację konferencji z wykorzystaniem najnowocześniejszych źródeł prezentacji.

Działalność Centrum wpływa pozytywnie na rozwój gospodarki innowacyjnej regionu i wzmocnienie potencjału gospodarczego Opolszczyzny. Korzystające z oferty podmioty gospodarcze i instytucje sektora B+R stają się bardziej konkurencyjne na regionalnym, krajowym i międzynarodowym rynku.

Tabela 36. Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 1 RPO WO 2007-2013

[mln Euro]

Nr i nazwa poddziałania	Liczba projektów	Wartość EFRR
1.1.1 Wsparcie instytucji otoczenia biznesu	1	2,76
1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny	3	5,83
RAZEM	4	8,59

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Analiza jakościowa

W ramach Osi priorytetowej 1 realizowanych jest **767** projektów w tym **375** w obszarze rozwój przedsiębiorczości, **5** projektów z zakresu inżynierii finansowej, **244** projekty z zakresu innowacji, badań i rozwoju technologicznego oraz **143** projekty z zakresu turystyki.

Do końca 2014 r. zakończyła się realizacja **695** projektów, w tym **357** w obszarze rozwój przedsiębiorczości, **3** z zakresu inżynierii finansowej, **204** projekty z zakresu innowacji, badań i rozwoju technologicznego oraz **131** projektów z zakresu turystyki.

W związku z tym, iż niektóre wskaźniki mają charakter złożony (dzielą się na podwskaźniki), przyjęto zasadę, że do obliczenia ogólnej liczby wskaźników realizowanych na poziomie Osi priorytetowej, sumowane są zarówno wskaźniki główne oraz ich elementy składowe.

W ramach Osi priorytetowej 1 założono realizację 15 wskaźników produktu i 14 wskaźników rezultatu. Obecnie na poziomie zakończonych projektów realizowane są wszystkie wskaźniki produktu i rezultatu. Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu wyznaczonych jako mierniki celów Osi priorytetowej 1 prezentuje Tabela 37. Wartości wskaźników produktu i rezultatu zostały przedstawione w oparciu o zatwierdzone wnioski o płatność końcową (realizacja) oraz na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie (szacowana realizacja). Wyjątek stanowi działanie 1.2 *Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości*, którego realizacja jest wykazywana na podstawie zarówno wniosków o płatność końcową, jak i sprawozdań merytorycznych składanych w trybie miesięcznym przez beneficjentów do IP II stopnia.

Wartości wskaźników wyrażonych w jednostce *mln Euro* zostały przeliczone wg kursu Europejskiego Banku Centralnego z dnia 27 listopada 2014 r. tj. 1 Euro = 4,1798 PLN, tj. kursu przyjętego do obliczeń finansowych w sprawozdaniu rocznym za 2014 r.

Tabela 37. Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Umowy	
			wartość obecna	%	wartość obecna	%
Wskaźniki produktu						
1.1	Liczba projektów z zakresu B+R, w tym: [szt.]	80	59	73,8	69	86,3
a	w MSP	38	33	86,8	42	110,5

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Umowy	
			wartość obecna	%	wartość obecna	%
1.2	Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi [szt.]	140	127	90,7	143	102,1
1.3	Liczba projektów dotyczących bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorstwa: [szt.]	674	623	92,4	674	100
a	mikro: do 9 pracujących	475	449	94,5	471	99,2
b	małe: 10-49 pracujących	131	114	87	131	100
c	średnie: 50-249 pracujących	68	60	88,2	72	105,9
d	innowacyjne przedsięwzięcia	140	126	90	155	110,7
e	przedsięwzięcia powiązane ze środowiskiem	22	23	104,5	24	109,1
f	firmy funkcjonujące nie dłużej niż 2 lata od powstania	197	160	81,2	171	86,8
1.4	Liczba powstałych firm w wyniku wsparcia [szt.]	36	18	50	18	50
a	w tym funkcjonujące przez pierwsze dwa lata po powstaniu	29	18	62,1	18	62,1
1.5	Wartość środków przekazanych na wsparcie przedsiębiorstw w formie pożyczek i gwarancji [mln Euro]	25,5	24,4	95,7	24,4	95,7
1.6	Liczba projektów z zakresu turystyki [szt.]	174	131	75,3	143	82,2
1.7	Wartość inwestycji przedsiębiorstw w czyste technologie [mln Euro]	17,1	13,85	81	13,92	81,4
Wskaźniki rezultatu						
1.8	Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R – etaty badawcze, w tym [szt.(EPC)]:	68	50	73,5	63	92,6
a	kobiety	34	4	11,8	11	32,4
b	mężczyźni	34	46	135,3	52	152,9
1.9	Utworzone miejsca pracy w przedsiębiorstwach (brutto, ekwiwalent całego etatu), w tym [szt. (EPC)]:	3 080	2 719,88	88,3	3 009,5	97,7
a	kobiety	1 540	572,5	37,2	630	40,9
b	mężczyźni	1 540	2 147,38	139,4	2 379,5	154,5
c	na obszarach wiejskich	1 482	1 178,25	79,5	1 344	90,7
1.10	Liczba utworzonych miejsc pracy w turystyce, w tym [szt. (EPC)]:	896	899	100,3	908	101,3
a	kobiety	448	301	67,2	290	64,7
b	mężczyźni	448	598	133,5	618	137,9
c	na obszarach wiejskich	473	447	94,5	449	94,9
1.11	Liczba przedsiębiorstw ulokowanych w parkach technologicznych, inkubatorach [szt.]	170	137	80,6	206	121,2
1.12	Dodatkowo wprowadzone inwestycje [mln Euro]	171,2	126,51	73,9	149,42	87,3
1.13	Liczba wspartych przedsiębiorstw [szt.]	520	638	122,7	529	101,7

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013). Zgodnie z danymi w Załączniku IV.

Poziom kontraktacji Osi priorytetowej 1 osiągnął **99,73%**, do podpisania pozostały umowy w ramach VI naboru w poddziałaniu 1.1.2. Biorąc pod uwagę obecne szacunki na podstawie umów: 2 wskaźniki produktu i 3 wskaźniki rezultatu nie osiągną założonej na etapie programowania wartości docelowej (poziom realizacji wskaźników wynosi obecnie poniżej 75%). 3 wskaźniki rezultatu przekroczą założoną wartość docelową (poziom realizacji wskaźników wynosi powyżej 125%). Przekroczenie wartości wynika m.in. ze zwiększenia alokacji na niektóre działania/poddziałania i tym samym dofinansowania większej liczby projektów oraz wykorzystania powstałych oszczędności w ramach zakończonych naborów, będących efektem rozwiązywanych umów/oszczędności poprzetargowych. Wskaźniki przekraczające założony cel stanowią wartość dodaną realizacji celów Osi 1.

Poprawie może ulec sytuacja w przypadku wskaźnika *Utworzone miejsca pracy w przedsiębiorstwach (brutto, ekwiwalent całego etatu), w tym kobiety*, po podpisaniu w 2015 r. umów z VI naboru 1.1.2. Szczegółowe wyjaśnienia dotyczące osiągnięcia wskaźników na poziomie mniejszym niż 75% lub większym niż 125% przedstawiono w dalszej części analizy.

Na poziomie wniosków o płatność do końca roku 2014 rozpoczęła się realizacja wszystkich wskaźników założonych dla Osi priorytetowej 1.

Analiza stopnia osiągnięcia poszczególnych wskaźników produktu i rezultatu na poziomie Osi priorytetowej 1:

✓ **Liczba projektów z zakresu B+R, w tym:**

– **w MŚP**

- wskaźniki realizowane są w ramach poddziałania 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw* i 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego (na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność końcową) stanowi odpowiednio 73,8% i 86,8% wartości docelowej;
- wartość wskaźnika szacowana na podstawie podpisanych umów osiągnęła odpowiednio poziom 86,3% oraz 110,5%;
- wg stanu na koniec 2014 r. realizacja wskaźnika i podwskaźnika nie jest zagrożona.

✓ **Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R – etaty:**

- **kobiety,**
- **mężczyźni.**

- wskaźniki realizowane są w ramach poddziałania 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw* i 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego (na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność końcową) stanowi odpowiednio 73,5%, 11,8% i 135,3% wartości docelowej;
- z szacowanej realizacji wynika, iż wskaźnik główny zostanie osiągnięty na poziomie 92,6%. Na podstawie umów o dofinansowanie przewiduje się, iż poniżej dopuszczalnego poziomu zostanie osiągnięta wartość wskaźnika *Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R - etaty, kobiety* (32,4%) a wskaźnik *Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R - etaty, mężczyźni* znacznie przekroczy zaplanowaną wartość docelową (152,9%).

Warto jednak podkreślić, że w przypadku miejsc pracy dla kobiet nastąpił niewielki wzrost na poziomie szacowanej realizacji wskaźnika w stosunku do poprzedniego roku (26,5% w roku 2013 r.). Wpływ na to miał VIII nabór wniosków w poddziałaniu 1.3.2 (przeprowadzony w 2014 r.), w ramach którego beneficjenci zadeklarowali utworzenie 6 etatów badawczych, w tym 2 dla kobiet (1/3).

Tak znaczące dysproporcje w realizacji wskaźników w podziale na płeć wynikają z tego, że na etapie programowania IZ RPO WO 2007-2013 przyjęła błędne założenie, iż miejsca pracy tworzone będą w połowie dla kobiet i w połowie dla mężczyzn. Tymczasem, struktura zatrudnienia w polskiej nauce w

różnych dziedzinach, w podziale na płeć potwierdza wyraźną dysproporcję w podziale na płeć. Zgodnie z danymi zawartymi w bazie polskich naukowców (osób z tytułem co najmniej dr), w Polsce kobiety stanowią około 39% naukowców¹⁶. Ponadto, rozbieżności w deklarowanej liczbie osób zatrudnionych w wyniku realizacji projektu wynikają z tego, iż na etapie wnioskowania o dofinansowanie beneficjenci nie są w stanie zawsze trafnie określić płci osób, które zostaną zatrudnione.

- wg stanu na koniec 2014 r. realizacja wskaźnika głównego nie jest zagrożona.

✓ **Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego (na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność końcową) stanowi 90,7% wartości docelowej;
- z szacowanej realizacji wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 102,1% wartości docelowej określonej dla roku 2015;
- wg stanu na koniec 2014 r. realizacja wskaźnika nie jest zagrożona.

✓ **Liczba projektów dotyczących bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorstwa:**

- *mikro,*
- *małe,*
- *średnie,*
- *innowacyjne przedsięwzięcia,*
- *przedsięwzięcia powiązane ze środowiskiem,*
- *firmy funkcjonujące nie dłużej niż 2 lata od powstania,*

- wskaźniki realizowane są w ramach poddziałania 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach*, 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach* i 1.4.1 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa*;
- wartość wskaźników osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego (na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność końcową) osiągnęła poziom w granicach od 81,2% do 104,5% wartości docelowej;
- na podstawie szacowanych wartości w ramach podpisanych umów wynika, iż realizacja wskaźnika głównego oraz wszystkich podwskaźników osiągnięta dopuszczalny poziom tj. wartości mieszczą się w granicach rozbieżności tj. od 75% do 125% wartości docelowej dla roku 2015;
- wg stanu na koniec 2014 r. realizacja wskaźnika głównego oraz podwskaźników nie jest zagrożona.

✓ **Liczba powstałych firm w wyniku wsparcia,**

- *w tym funkcjonujące przez pierwsze dwa lata po powstaniu,*

- wskaźniki realizowane są w ramach poddziałania 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach* w ramach naboru na projekty dotyczące zakładania działalności gospodarczej (StartUp);
- do końca 2014 r. zakończyła się realizacja wszystkich 18 projektów, co pozwoliło na wykonanie wskaźników na poziomie odpowiednio 50% i 62,1% wartości docelowej;
- w ramach przedmiotowego naboru podpisano wszystkie umowy z listy projektów wybranych do dofinansowania, nie ma także projektów na liście rezerwowej;

¹⁶ www.nauka-polska.pl

- wg stanu na koniec 2014 r. realizacja wskaźnika głównego oraz podwskaźnika jest zagrożona;
- w ramach koordynacji polityki spójności w województwie opolskim, potrzeby regionu w zakresie wsparcia na rozpoczęcie działalności gospodarczej w znacznej mierze zostały zaspokojone poprzez działania realizowane w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013

Wsparcie na założenie działalności gospodarczej będzie kontynuowane w ramach RPO WO 2014-2020 ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w postaci dotacji i instrumentów finansowych. Skuteczność interwencji zostanie wzmocniona przez wsparcie szkoleniowo-doradcze, przygotowujące do założenia działalności gospodarczej, a także wspomagające przedsiębiorcę w początkowej fazie jej prowadzenia.

- ✓ **Wartość środków przekazanych na wsparcie przedsiębiorstw w formie pożyczek i gwarancji,**
- ✓ **Liczba wspartych przedsiębiorstw,**

- wskaźniki realizowane są w ramach działania 1.2 *Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości*;
- wartość wskaźników osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego (na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność końcową) stanowi odpowiednio 95,7% oraz 122,7% wartości docelowej;
- z szacowanej realizacji (na podstawie podpisanych umów) wynika, iż wskaźniki osiągnęły poziom odpowiednio 95,7% i 101,7%;
- wg stanu na koniec 2014 r. realizacja wskaźników nie jest zagrożona.

- ✓ **Liczba projektów z zakresu turystyki**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 1.4.1 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa* i 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego (na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność końcową) stanowi 75,3% wartości docelowej;
- z szacowanej realizacji (na podstawie podpisanych umów) wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 82,2% wartości docelowej określonej dla roku 2015;
- wg stanu na koniec 2014 r. realizacja wskaźnika nie jest zagrożona.

- ✓ **Liczba utworzonych miejsc pracy w turystyce, w tym:**

- **kobiety,**
- **mężczyźni,**
- **na obszarach wiejskich,**

- wskaźniki realizowane są w ramach poddziałania 1.4.1 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa* i 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny*;
- wartość wskaźnika głównego osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego (na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność końcową) stanowi 100,3% wartości docelowej;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż:
 - wskaźnik główny zostanie osiągnięty na poziomie 101,3% wartości docelowej;
 - podwskaźnik dotyczący miejsc pracy *na obszarach wiejskich* zostanie osiągnięty na poziomie 94,9% wartości docelowej;

- Na podstawie umów o dofinansowanie przewiduje się, iż poniżej dopuszczalnego poziomu zostanie osiągnięta wartość wskaźnika *Liczba utworzonych miejsc pracy w turystyce, w tym kobiety* (64,7%), a wskaźnik *Liczba utworzonych miejsc pracy w turystyce, w tym mężczyźni* znacznie przekroczy zaplanowaną wartość docelową (137,9%). Warto jednak podkreślić, że w przypadku miejsc pracy dla kobiet nastąpił niewielki wzrost na poziomie szacowanej realizacji wskaźnika w stosunku do poprzedniego roku (55,6% w roku 2013 r.). Wpływ na to miało podpisanie pozostałych umów z III naboru wniosków w poddziałaniu 1.4.1.
- Dysproporcje w realizacji wskaźników w podziale na płeć wynikają z tego, że na etapie programowania IZ RPO WO 2007-2013 błędnie założyła, iż miejsca pracy tworzone będą w połowie dla kobiet i w połowie dla mężczyzn. Ponadto, na etapie wnioskowania o dofinansowanie beneficjenci nie są w stanie zawsze trafnie określić płci osób, które zostaną zatrudnione. Niemniej, projekty w obszarze turystyki przyczyniły się do powstania największej liczby miejsc pracy dla kobiet w ramach Programu.

– wg stanu na koniec roku 2014 realizacja wskaźnika głównego nie jest zagrożona.

✓ **Wartość inwestycji przedsiębiorstw w czyste technologie**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*, w szczególności w ramach kategorii interwencji 06, niemniej jednak wskaźnik realizują także przedsiębiorcy, którzy otrzymali wsparcie z kategorii interwencji 07;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego (na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność końcową) stanowi 81% wartości docelowej;
- z szacowanej realizacji wskaźnika wynika, iż wartość docelowa założona dla roku 2015 zostanie zrealizowana na poziomie 81,4% tj. w dopuszczalnym poziomie odchylenia;
- wg stanu na koniec 2014 r. realizacja wskaźnika nie jest zagrożona.

✓ **Utworzone miejsca pracy w przedsiębiorstwach (brutto, ekwiwalent całego etatu), w tym:**

- **kobiety,**
- **mężczyźni,**
- **na obszarach wiejskich,**

- wskaźniki realizowane są w ramach poddziałania 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach*, 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach* i 1.4.1 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa*;
- realizacja wskaźnika głównego przebiega zgodnie z założeniami przyjętymi na etapie programowania. Wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego (na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność końcową) stanowi 88,3% wartości docelowej;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż:
 - wskaźnik główny zostanie osiągnięty na poziomie 97,7% wartości docelowej;
 - podwskaźnik dotyczący miejsc pracy *na obszarach wiejskich* zostanie osiągnięty na poziomie 90,7% wartości docelowej;
 - na podstawie umów o dofinansowanie przewiduje się, iż poniżej oczekiwanego poziomu zostanie osiągnięta wartość wskaźnika *Utworzone miejsca pracy w przedsiębiorstwach, w tym kobiety* (40,9%), natomiast wskaźnik *Utworzone miejsca pracy w przedsiębiorstwach, w tym mężczyźni* zdecydowanie przekroczy zaplanowaną wartość docelową (154,5%). Dysproporcje w realizacji wskaźników w podziale na płeć wynikają z tego, że na etapie programowania IZ RPO WO 2007-2013 błędnie założyła, iż miejsca pracy tworzone będą w połowie dla kobiet i w połowie dla mężczyzn. Analizując dane statystyczne w zakresie aktywności na rynku pracy widoczna jest dysproporcja w podziale na

pełć. Zgodnie z danymi za 2013 r. w województwie opolskim aktywnych zawodowo pracujących było 346 tys. osób, z czego 151 tys. osób stanowiły kobiety (tj. około 43%);

- ponadto, rozbieżności w deklarowanej liczbie osób zatrudnionych w wyniku realizacji projektu wynikają z tego, iż na etapie wnioskowania o dofinansowanie beneficjenci nie są w stanie zawsze trafnie określić płci osób, które zostaną zatrudnione;
 - zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej Instytucja Zarządzająca w ramach RPO WO 2014-2020 będzie kontynuowała starania w celu podniesienia współczynnika aktywności zawodowej kobiet, co jest w pełni uzasadnione znacznie gorszą sytuacją kobiet na rynku pracy. Dostęp do zatrudnienia i rozwój kariery w przypadku osób sprawujących opiekę nad małymi dziećmi, jest uzależniony od stopnia upowszechnienia rozwiązań sprzyjających łączeniu pracy zawodowej z życiem rodzinnym. Przewiduje się zatem ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego wsparcie tworzenia nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, w tym w ramach form nieinstytucjonalnych; pokrycie kosztów opieki/utrzymania miejsc opieki nad dziećmi oraz aktywizację zawodową osób pozostających bez zatrudnienia i sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3 wynikającą ze zdiagnozowanych potrzeb.
- wg stanu na koniec roku 2014 realizacja wskaźnika głównego nie jest zagrożona.

✓ **Dodatkowo wprowadzone inwestycje**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu*, 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach*, 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw*, 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*, 1.4.1 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa* i 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego (na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność końcową) stanowi 73,9% wartości docelowej;
- z analizy podpisanych umów wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 87,3% wartości docelowej dla roku 2015, tj. w dopuszczalnej granicy odchylenia;
- wg stanu na koniec 2014 r. realizacja wskaźnika nie jest zagrożona.

✓ **Liczba przedsiębiorstw ulokowanych w parkach technologicznych, inkubatorach**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego (na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność końcową) stanowi 80,6% wartości docelowej;
- na podstawie podpisanych umów szacuje się, że wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 121,2% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. realizacja wskaźnika nie jest zagrożona.

- **Informacje nt. kontynuacji wsparcia w okresie 2014-2020 opisano w analizie obszarów poszczególnych działań /poddziałania**
- **Szczegółowe informacje nt. wkładu Osi priorytetowej w promowanie równości szans – punkt 2.2.1 Zasada równości szans**
- **Szczegółowe wnioski dla dalszej realizacji Osi – Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi**

Obszar: Rozwój przedsiębiorczości [działanie 1.1]

Projekty realizowane w obszarze *rozwój przedsiębiorczości* przyczyniają się do realizacji założeń *Strategii Europa 2020*, określonych w ramach projektów przewodnich *Unia Innowacji* oraz *Polityka przemysłowa w erze globalizacji*. Pierwsza z przywołanych inicjatyw ma na celu wzmocnienie finansowania badań i innowacji w celu przekształcania innowacyjnych pomysłów w funkcjonujące produkty i usługi, a tym samym pobudzania wzrostu gospodarczego kraju. Z kolei drugi projekt przewodni ma się przyczyniać do rozwoju instytucji otoczenia biznesu zwłaszcza w zakresie wspierania MŚP. Inicjatywy podejmowane na rzecz rozwoju instytucji otoczenia biznesu, w tym wzmocnianie współpracy pomiędzy wszystkimi uczestnikami procesów gospodarczych, wpisują się także w drugi obszar priorytetowy Krajowego Programu Reform – *Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego*, który jest podstawowym narzędziem realizacji *Strategii Europa 2020*.

Od uruchomienia Programu w ramach działania 1.1 *Rozwój przedsiębiorczości* realizowanych jest **375** projektów, z czego **32** projekty w ramach poddziałania 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu* oraz **343** projekty w ramach 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach*.

Poziom kontraktacji dla działania 1.1 na koniec roku 2014 osiągnął 99,12% alokacji przeznaczonej na działanie.

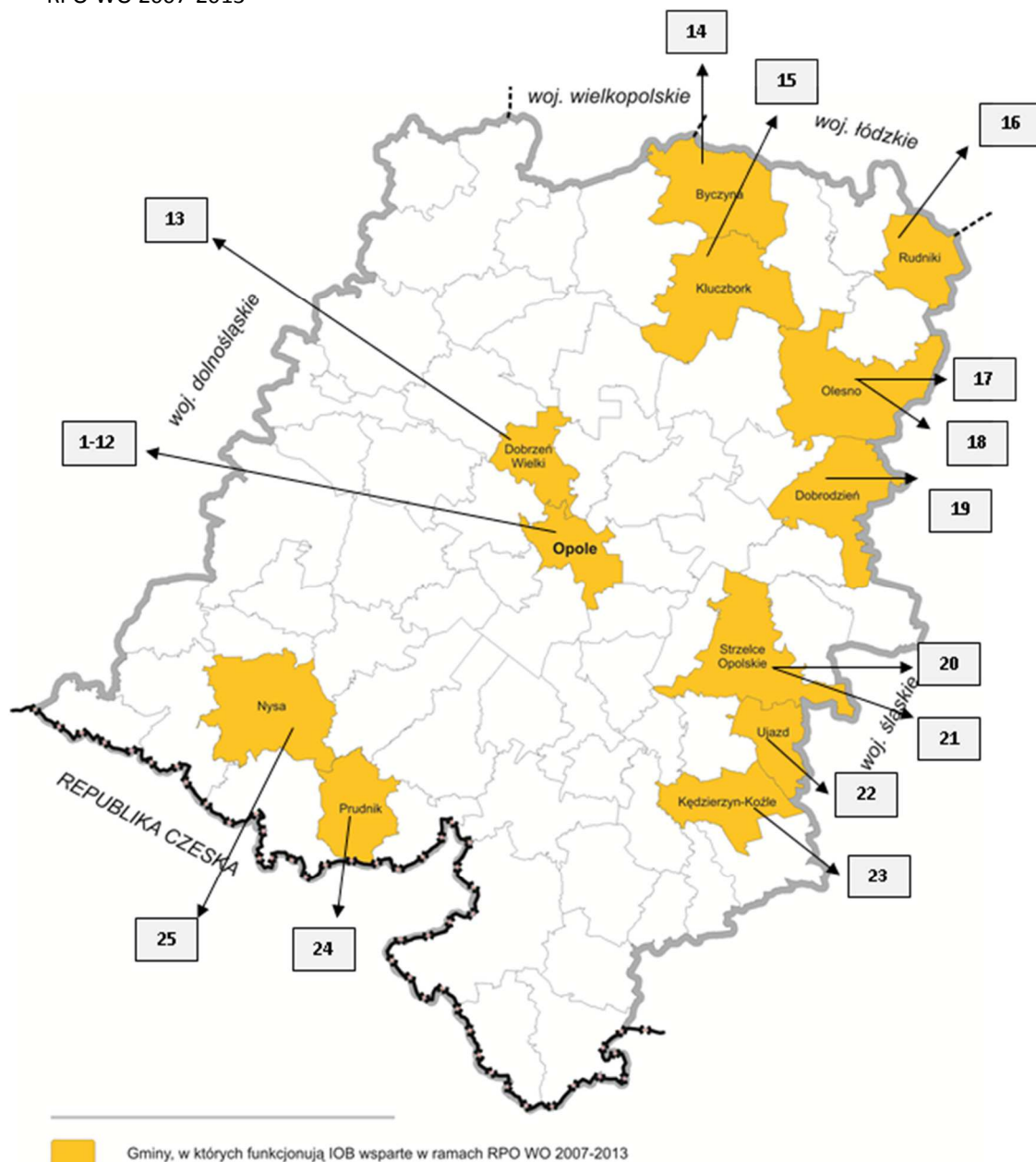
Obszar: Wsparcie instytucji otoczenia biznesu [poddziałanie 1.1.1]

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 roku jako jedno z wyzwań wskazuje profesjonalizację i koncentrację branżową instytucji otoczenia biznesu. W województwie opolskim funkcjonują instytucje (wsparte również środkami RPO WO 2007-2013), których dotychczasowa rola w rozwoju przedsiębiorczości była i jest znacząca. Nadal istnieje jednak potrzeba poprawy przepływu informacji pomiędzy samymi instytucjami, jak i w relacjach z przedsiębiorcami; usprawnienia funkcjonowania tych instytucji. Oferta opolskich IOB jest nadal mało zróżnicowana i wymaga podejmowania przez te jednostki różnorodnych form aktywności i oferowania nowych profesjonalnych usług innowacyjnych.

Założenia strategii realizowane są poprzez wsparcie istniejących i tworzenie nowych jednostek okołobiznesowych funkcjonujących pomiędzy gospodarką a nauką. Zadaniem doinwestowanych ośrodków będzie świadczenie wyspecjalizowanych i łatwo dostępnych usług na rzecz firm, co wpłynie na unowocześnienie i rozwój sektora MŚP.

Na *Mapie 4* przedstawiono gminy, na terenie których funkcjonują instytucje otoczenia biznesu, które otrzymały wsparcie ze środków RPO WO 2007-2013. Legenda do *Mapy 4* zawiera dodatkowo informacje nt. zakresu działalności i branży w jakiej działa dana instytucja.

Mapa 4. Instytucje otoczenia biznesu w województwie opolskim, które otrzymały wsparcie w ramach poddziałania 1.1.1 RPO WO 2007-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie KSI (SIMIK 07-13).

Legenda do Mapy 4

Nr na mapie	Nazwa Instytucji Otoczenia Biznesu (lokalizacja)	Zakres działalności IOB/branże
BRANŻA BUDOWLANA		
4	Branżowe Centrum Biznesu (Opole)	<i>usługi okołobiznesowe dla sektora budowlanego</i>
12	Opolskie Budowlane Centrum Biznesu (Opole)	<i>usługi okołobiznesowe dla sektora budowlanego</i>
18	Inkubator Przedsiębiorczości branży budowlanej (Olesno)	<i>usługi okołobiznesowe dla sektora budowlanego</i>

Nr na mapie	Nazwa Instytucji Otoczenia Biznesu (lokalizacja)	Zakres działalności IOB/branże
BRANŻA PALIWOWO-ENERGETYCZNA		
3	Opolskie Centrum Wysokich Technologii na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (Opole)	usługi okołobiznesowe, w szczególności dla firm z zakresu technologii ochrony środowiska oraz IT
8	Opolskie Centrum Energii Odnawialnej (Opole)	usługi okołobiznesowe, w tym m.in. promowanie OZE oraz materiałów energooszczędnych
BRANŻA ROLNO-SPOŻYWCZA		
14	Byczyński Inkubator Przedsiębiorczości (Byczyna)	usługi okołobiznesowe m.in. dla sektora związanego z przetwarzaniem płodów rolnych
25	Regionalne Centrum Transferu Wiedzy i Technologii Innowacyjnych (Nysa)	usługi okołobiznesowe m.in. dla branży rolnej, turystyczno-gastronomicznej i surowców naturalnych , w szczególności związane z technologiami informatycznymi i telekomunikacyjnymi
BRANŻA DRZEWNO-PAPIERNICZA, W TYM PRZEMYSŁ MEBLARSKI		
19	Dobrodzieńskie Centrum Biznesu (Dobrodzień)	usługi okołobiznesowe dla branży meblarskiej i wyposażenia wnętrza
USŁUGI OKOŁOBIZNESOWE w szczególności dla firm innowacyjnych, na działalność B+R		
2	Park Naukowo-Technologiczny w Opolu (Opole)	wsparcie rozwoju firm innowacyjnych , posiadających własne działy B+R
9	Przemysłowe Centrum Transferu Technologii i Wdrożeń (Opole)	usługi okołobiznesowe, doradztwo dla jednostek badawczych i rozwojowych, testowanie technologii, szkolenia dla przedsiębiorców i B+R, dostęp do infrastruktury i pomieszczeń
USŁUGI OKOŁOBIZNESOWE, w szczególności dla firm w obszarze IT		
3	Opolskie Centrum Wysokich Technologii na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (Opole)	usługi okołobiznesowe, w szczególności dla firm z zakresu technologii ochrony środowiska oraz IT
25	Regionalne Centrum Transferu Wiedzy i Technologii Innowacyjnych (Nysa)	usługi okołobiznesowe m.in. dla branży rolnej, turystyczno-gastronomicznej i surowców naturalnych , w szczególności związane z technologiami informatycznymi i telekomunikacyjnymi
USŁUGI OKOŁOBIZNESOWE		
1	Regionalne Centrum Biznesu – Opolskie Centrum Wystawienniczo-Kongresowe (Opole)	organizacja targów, konferencji biznesowych, sympozjów
4	Rzemieślniczy Inkubator Przedsiębiorczości przy Branżowym Centrum Biznesu (Opole)	usługi okołobiznesowe – doradztwo, szkolenia, dostęp do infrastruktury i pomieszczeń
5	Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości (Opole)	usługi okołobiznesowe – doradztwo, szkolenia, dostęp do infrastruktury i pomieszczeń
6	Centrum Nauka-Biznes (Opole)	usługi okołobiznesowe – inicjowanie współpracy nauki i biznesu, szczególnie w obszarach priorytetowych dla nauki i gospodarki Opolszczyzny
7	Instytut Trwałego Rozwoju (Opole)	usługi okołobiznesowe – doradztwo, szkolenia, dostęp do infrastruktury i pomieszczeń
10	Inkubator Przedsiębiorczości (Opole)	usługi okołobiznesowe – doradztwo, szkolenia, dostęp do infrastruktury i pomieszczeń

Nr na mapie	Nazwa Instytucji Otoczenia Biznesu (lokalizacja)	Zakres działalności IOB/branże
11	Opolski Inkubator Przedsiębiorczości (Opole)	<i>usługi okołobiznesowe – doradztwo, szkolenia, dostęp do infrastruktury i pomieszczeń</i>
13	Centrum Biznesu (Dobrzeń Wielki)	<i>usługi okołobiznesowe – doradztwo, szkolenia, dostęp do infrastruktury i pomieszczeń</i>
15	Kluczborski Inkubator Przedsiębiorczości (Kluczbork)	<i>usługi okołobiznesowe – doradztwo, szkolenia, dostęp do infrastruktury i pomieszczeń</i>
16	Rudnicki Inkubator Przedsiębiorczości (Rudniki)	<i>usługi okołobiznesowe – doradztwo, szkolenia, dostęp do infrastruktury i pomieszczeń</i>
17	Inkubator Przedsiębiorczości (Olesno)	<i>usługi okołobiznesowe – doradztwo, szkolenia, dostęp do infrastruktury i pomieszczeń</i>
20	Regionalny Inkubator Przedsiębiorczości (Strzelce Opolskie)	<i>usługi okołobiznesowe – doradztwo, szkolenia, dostęp do infrastruktury i pomieszczeń</i>
21	Strzeleckie Centrum Obsługi Biznesu (Strzelce Opolskie)	<i>usługi okołobiznesowe – doradztwo, szkolenia, dostęp do infrastruktury i pomieszczeń</i>
22	Ujazdowski Inkubator Przedsiębiorczości (Ujazd)	<i>usługi okołobiznesowe - w szczególności dla firm zlokalizowanych w SAG przy autostradzie A4</i>
23	Inkubator Przedsiębiorczości (Kędzierzyn-Koźle)	<i>usługi okołobiznesowe – doradztwo, szkolenia, dostęp do infrastruktury i pomieszczeń</i>
24	Regionalny Inkubator Przedsiębiorczości (Prudnik)	<i>usługi okołobiznesowe – doradztwo, szkolenia, dostęp do infrastruktury i pomieszczeń</i>

W ramach poddziałania 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu* RPO WO 2007-2013 prowadzone są działania zmierzające do podniesienia konkurencyjności firm regionu w oparciu o sektor otoczenia biznesu. Wsparcie inwestycyjne otrzymały nowe, jak i dotychczas funkcjonujące inkubatory przedsiębiorczości, centra biznesu oraz centra transferu wiedzy i technologii zapewniające kompleksową ofertę usług dla przedsiębiorstw.

Od początku uruchomienia programu w obszarze realizowane są **32 projekty** na kwotę dofinansowania z EFRR 18,56 mln Euro, co stanowi 100,99% alokacji przeznaczony na poddziałanie 1.1.1.

Przewiduje się, że w wyniku realizacji wszystkich projektów, dla których podpisano umowy:

- wsparcie otrzymają **33** instytucje otoczenia biznesu;
- powstanie **12** nowych inkubatorów przedsiębiorczości, kolejne **4** zostaną rozbudowane;
- powstanie **10** centrów/sfer biznesu oraz **5** centrów transferu technologii i zaawansowanych technologii;
- utworzonych zostanie **80** miejsc pracy, w tym **31** dla kobiet;
- powstanie **1** etat badawczy;
- instytucje otoczenia biznesu udzielą wsparcia **5 443** przedsiębiorstwom, m.in. z branży budowlanej, meblarskiej, rolnej, turystycznej, ochrony środowiska, technologii IT;
- powstanie **239** nowych przedsiębiorstw;
- **206** przedsiębiorstw zostanie ulokowanych w parkach technologicznych, inkubatorach.

Do końca okresu sprawozdawczego zakończyła się realizacja **21 projektów**, których beneficjentami są szkoły wyższe (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie, Uniwersytet Opolski); jednostki samorządu terytorialnego (Gmina Prudnik, Gmina Rudniki, Gmina Ujazd, Miasto Opole, Powiat Kluczborski) oraz inne instytucje otoczenia biznesu, m.in. Izba Rzemieślnicza w Opolu, Instytut Trwałego Rozwoju, Stowarzyszenie „Promocja Przedsiębiorczości”, ATMOTERM S.A. czy MD CONNECT Sp. z o.o.

- wsparcie otrzymało **21** instytucji otoczenia biznesu, które udzieliły dostępu do usług okołobiznesowych **3 949** przedsiębiorstwom;
- utworzono **9** nowych inkubatorów przedsiębiorczości, m.in. Kluczborski Inkubator Przedsiębiorczości; Regionalny Inkubator Przedsiębiorczości w Prudniku; Ujazdowski Inkubator Przedsiębiorczości czy Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Uniwersytecie Opolskim;
- powstało **8** centrów biznesu/transferu technologii, m.in. Opolskie Centrum Energii Odnawialnej; Opolskie Budowlane Centrum Biznesu; Regionalne Centrum Biznesu w Opolu; Dobrodzieńskie Centrum Biznesu;
- powstały **154** nowe przedsiębiorstwa;
- **137** przedsiębiorstw zostało ulokowanych w parkach technologicznych, inkubatorach.

W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja **11** inwestycji. Przykładem projektu przyczyniającego się do rozwoju przedsiębiorczości jest projekt *Budowa obiektu instytucji otoczenia biznesu - Opolskie Centrum Wysokich Technologii na rzecz Zrównoważonego Rozwoju*. Jego głównym celem było wzmocnienie sektora otoczenia biznesu i ułatwienie firmom dostępu do profesjonalnych usług okołobiznesowych w celu zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw województwa opolskiego. Na rynku rośnie popyt na inteligentne rozwiązania kwestii środowiskowych natomiast maleje zapotrzebowanie na tradycyjne usługi związane z naliczaniem opłat środowiskowych oraz tradycyjnym doradztwem. W wyniku realizacji projektu wybudowano nowoczesny budynek o powierzchni **1 480,8 m²**. Centrum ma charakter strefy biznesu, stanowi najlepsze miejsce dla innowacyjnych firm oraz zaspokaja potrzeby przedsiębiorców, którzy oczekiwali od władz samorządowych sprawnego i efektywnego działania, umożliwiającego realizację różnego rodzaju inwestycji powiązanych z kwestiami środowiskowymi. Nowoczesna infrastruktura architektoniczna i techniczna spełniła wszelkie standardy niezbędne do funkcjonowania każdej nowoczesnej firmy technologicznej, a tym samym jej sprawniejsze i skuteczniejsze wejście na rynek oraz rozwój działalności. Szacuje się, że w wyniku realizacji projektu: świadczone będą 3 nowe usługi (kompleksowa usługa outsourcingu ochrony środowiska w przedsiębiorstwach; usługa modelowania i analiz danych środowiskowych w obszarze administracji publicznej; udostępnianie powierzchni, infrastruktury technicznej oraz wsparcia technicznego); wsparcie otrzymają **182** przedsiębiorstwa, z czego **10** – nowopowstałe firmy.

Dwa projekty pn. *Regionalne Centrum Transferu Wiedzy i Technologii Innowacyjnych przy PWSZ w Nysie* oraz *Zakup urządzeń i niezbędnego wyposażenia do świadczenia nowych usług dla biznesu przez Regionalne Centrum Transferu Wiedzy i Technologii Innowacyjnych przy PWSZ w Nysie* zrealizowała Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie. Centrum jest instytucją otoczenia biznesu, która łączy oczekiwania rynku i przedsiębiorców z doświadczeniem i wiedzą pracowników naukowych PWSZ w Nysie. Jest to jedna z pierwszych tego typu jednostek w kraju, która działa przy państwowej uczelni zawodowej. Celem Centrum jest wspieranie firm (poprzez szkolenia, doradztwo, warsztaty, konsultacje, aranżację spotkań biznesowych), które są zainteresowane prowadzeniem działalności w sposób nowoczesny, sprawny i konkurencyjny. Centrum oferuje także pomoc dla osób przy założeniu własnej, innowacyjnej firmy. PWSZ w Nysie posiada doskonały potencjał kadrowy do prowadzenia tego typu usług około biznesowych, ponieważ kadra dydaktyczna i naukowa takich kierunków jak: zarządzanie i inżynieria produkcji, finanse i rachunkowość, informatyka, bezpieczeństwo wewnętrzne, architektura i urbanistyka, angielski język biznesu posiada szeroką wiedzę teoretyczną i praktyczną, która może pomóc przedsiębiorcom w zrealizowaniu lub podjęciu nowych rozwiązań technologicznych, inwestycyjnych czy organizacyjnych. Z usług doradczych, ekspertyz czy opinii będą mogli korzystać nie tylko przedsiębiorcy i instytucje z Opolszczyzny, ale także z całego kraju. Centrum organizuje konferencje i seminaria adresowane do różnych środowisk, na których poruszane są tematy z wielu dziedzin życia społecznego i gospodarczego. Ponadto, wspiera studentów w nawiązywaniu kontaktów z przedsiębiorcami przy pisaniu prac dyplomowych i ich prezentowaniu poza uczelnią.

W ramach pierwszego projektu przebudowano obiekt, w którym Centrum ma siedzibę: przebudowano salę wykładową na konferencyjną, rozbudowano budynek celem uzyskania nowych pomieszczeń oraz zagospodarowano teren wokół obiektu. Aby działalność centrum była kompleksowa, musi posiadać oprócz podstawowej bazy także specjalistyczne pracownie. W ramach drugiego projektu wyposażono pracownię wizualizacji. Jest ona niezbędna przy opracowaniach nowych technologii lub niekonwencjonalnych

nowoczesnych rozwiązań. Studio wizualizacji pozwoli świadczyć nowe usługi dla firm polegające na budowaniu prototypów modeli i makiet na etapie powstawania firmy lub podczas jej modernizacji oraz wprowadzania nowych technologii. Łącznie, w ramach obu projektów, Centrum wsparło powstanie **10** nowych przedsiębiorstw, a **40** otrzymało wsparcie w zakresie usług okołobiznesowych.

W okresie 2014-2020 będzie kontynuowane wsparcie instytucji otoczenia biznesu ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym. Samorząd Województwa Opolskiego dostrzegł konieczność kontynuowania tych działań, co sformułowano w zapisach *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.* oraz *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020*. Wsparcie będzie miało charakter komplementarny do działań realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013, jednak akcent zostanie położony na rozwój zaawansowanych, wyspecjalizowanych usług IOB, odzwierciedlających potrzeby biznesowe sektora MŚP. Wsparcie infrastruktury służącej świadczeniu zaawansowanych, udoskonalonych usług będzie mogło być udzielone w ograniczonym zakresie i na zasadach określonych w *Umowie Partnerstwa* (nie będzie dofinansowywana nowa infrastruktura IOB). Jednocześnie wsparcie na profesjonalizację usług będzie mogło być przyznane zgodnie ze szczegółowymi kryteriami określonymi w zapisach RPO WO 2014-2020 i innych dokumentach programowych.

Obszar: Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach [poddziałanie 1.1.2]

Od początku uruchomienia programu w obszarze tym realizowane są **343 projekty** na kwotę dofinansowania z EFRR 19,22 mln Euro, co stanowi 97,39% alokacji przeznaczonych na poddziałanie 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach*. W ramach kategorii interwencji 08 *Inne inwestycje w przedsiębiorstwa* realizowanych jest **339 projektów**, pozostałe **4 projekty** realizowane są w ramach kategorii interwencji 06 *Wsparcie na rzecz MŚP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska...*

Przewiduje się, że w wyniku realizacji wszystkich projektów, dla których podpisano umowy:

- zostanie utworzonych **1 001** miejsc pracy (**170** dla kobiet), w tym **460** na obszarach wiejskich;
- zakupionych zostanie ponad **5 tys.** środków trwałych;
- ponad **700** usług/produktów zostanie zaoferowanych przez przedsiębiorstwa dzięki dokonany inwestycjom.

Do końca okresu sprawozdawczego zakończyła się realizacja **336** projektów (**8** w 2014 roku), z czego **332** w ramach kategorii interwencji 08 oraz **4** inwestycje w ramach kategorii interwencji 06. Mając na uwadze zakończone projekty:

- utworzono **971,75** miejsc pracy (**171,5** dla kobiet), w tym **437,25** na obszarach wiejskich;
- działalność gospodarczą rozpoczęło **18** mikroprzedsiębiorstw;
- w ramach nowopowstałych firm bezpośrednio powstało **18** nowych miejsc pracy (w tym 3 dla kobiet);
- zakupiono ponad **4,5 tys.** środków trwałych;
- dzięki dokonany inwestycjom przedsiębiorstwa mogą zaoferować około **680** usług/produktów;
- **19** mikroprzedsiębiorstw dokonało zmian w produkcji przyczyniających się do ochrony środowiska.

Warto także zaznaczyć, iż 35% projektów (118) zrealizowały firmy stosunkowo nowe na rynku, tj. funkcjonujące nie dłużej niż 2 lata od powstania.

Analizując rozkład zakończonych projektów w ramach Sekcji PKD 2007, pierwszą pod względem liczby realizowanych projektów jest **Sekcja F Budownictwo**, w ramach której zrealizowano **78** inwestycji, co stanowi **23% całości zakończonych projektów**. Ze względu na znaczne zasoby surowców mineralnych, istniejący potencjał naukowo-badawczy powiązany z branżą budowlaną oraz wykwalifikowane zasoby pracy, sektor budownictwa jest jednym z ważniejszych czynników budowania konkurencyjnej pozycji regionalnej gospodarki. Zgodnie ze *Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.* budownictwo jest także obszarem o dużym znaczeniu dla rozwoju regionu i stanowi jedną ze zdefiniowanych specjalizacji regionalnych województwa.

W ramach **sekcji F** w okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja projektu *Rozwój firmy PM KLIMA poprzez budowę zakładu produkcji elementów wentylacji w Praszcze*. Podstawowym celem projektu było rozszerzenie działalności firmy oraz zwiększenie jej konkurencyjności poprzez budowę zakładu produkującego elementy wentylacji oraz zakup niezbędnych maszyn, urządzeń i sprzętu. Firma PM KLIMA świadczyła wysokiej jakości usługi montażu wentylacji i klimatyzacji, jednak niemożliwy był jej dalszy rozwój ze względu na brak możliwości produkcji elementów instalacji. Dodatkowo przedsiębiorstwo nie dysponowało pomieszczeniami, w których można było prowadzić tego typu działalność i części musiała pozyskiwać od firm zewnętrznych, co skutkowało uzależnieniem się od dostawców oferujących drogie produkty. Środki transportu, którymi dysponowała firma także były w złym stanie technicznym i wymagały wymiany, aby firma mogła obsłużyć większą liczbę klientów. Z kolei bez nowoczesnego wyposażenia informatycznego niemożliwe było sprawne zarządzanie przedsiębiorstwem. W wyniku realizacji projektu firma PM KLIMA zyskała **376,2 m²** powierzchni. Nowy obiekt składa się z hali produkcyjnej oraz budynku zaplecza, w których można prowadzić własną produkcję elementów wentylacji i klimatyzacji. Zakupiono niezbędne wyposażenie hali, samochód ciężarowy, a także sprzęt komputerowy. Dzięki projektowi firma uzyskała możliwość oferowania klientom kompleksowych, wysokiej jakości usług dostosowanych do ich potrzeb i wymagań w atrakcyjnych cenach. W wyniku realizacji projektu utworzono **3** nowe miejsca pracy, a klientom zaproponowano 7 nowych usług/produktów wdrożonych dzięki realizacji inwestycji.

Wśród projektów zakończonych kolejną grupę stanowią przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w ramach **Sekcji C Przetwórstwo przemysłowe**. Do końca okresu sprawozdawczego zakończyła się realizacja **73** umów (**blisko 22% całości zakończonych projektów**). W gospodarce województwa opolskiego istotną rolę odgrywa przemysł, w szczególności podmioty prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego oraz wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę. Znaczący udział ma także handel z naprawami, a także obsługa nieruchomości i firm, a także, wymieniony wcześniej, sektor budowlany. Jeden ze zrealizowanych projektów w tym obszarze to *Rozwój przedsiębiorstwa poprzez budowę pawilonu produkcyjno-biurowego i zakup wyposażenia*. Przedmiotem projektu było wykonanie budynku produkcyjno-biurowego i wyposażenie go w nowoczesny sprzęt do obróbki elementów rozdzielnic, urządzenie stanowisk produkcyjnych rozdzielnic wielkogabarytowych o dużych parametrach prądowych, stanowisk kontrolnych i magazynowych, urządzenie i wyposażenie pomieszczeń biurowych. Jego realizacja pozwoli na spełnienie zasadniczych kryteriów i oczekiwań odbiorców tj. krótkie terminy realizacji zamówień, możliwość produkcji rozdzielnic o dużych parametrach; zwiększenie ilości zamówień, wzrost możliwości wytwórczych, prowadzenie montażu rozdzielnic o różnych parametrach jednocześnie. W wyniku realizacji projektu zatrudnienie znalazły **4** osoby, w tym **2** kobiety.

Następna w kolejności ze względu na udział liczbowy projektów zaklasyfikowała się **Sekcja Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna** (**54** projekty, co stanowi **16% całości zakończonych projektów**) i **Sekcja G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle** (**51** projektów o wartości dofinansowania z EFRR blisko 2,7 mln Euro).

Pozostałe projekty realizowane są w ramach sekcji, których łączna wartość dofinansowania z EFRR nie przekracza 1 mln Euro. Warto wskazać dziedziny znaczące ze względu na liczbę projektów: **Sekcję M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna** (**23** projekty), **Sekcję N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca** (**12** projektów) oraz **Sekcję S Pozostała działalność usługowa** (**11** projektów).

W kontekście dramatycznej sytuacji demograficznej województwa opolskiego warto zauważyć realizację takich projektów jak: *Przebudowa, remont oraz wyposażenie lokali przy ul. Powstańców Śląskich w Opolu na cele Akademii Kinder Centrum czy Przedszkole alternatywne NEMO*. Niewystarczająca w stosunku do potrzeb dostępność do usług opiekuńczo-wychowawczych, zarówno żłobków, jak i przedszkoli, jest bowiem wskazywana przez wielu Opolan jako bariera do powiększenia rodziny, o czym mówią zapisy *projektu Programu Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim do 2020 r.* W wyniku realizacji pierwszego projektu zostało przygotowanych 25-30 miejsc dla dzieci w punktach przedszkolnych, którym umożliwi się opiekę przedszkolną w systemie stałym oraz 50-60 miejsc dla dzieci w systemie opieki godzin ruchomych. Przebudowano pomieszczenia o powierzchni ponad 230 m²; wyposażono je w niezbędne meble, krzesła i sprzęt multimedialny. Zakupiono także pomoce i plansze edukacyjne, zwiększające i uatrakcyjniające ofertę zajęć dla dzieci. W wyniku realizacji projektu utworzono **6** miejsc pracy dla kobiet.

W okresie 2014-2020 będzie kontynuowane wsparcie dla sektora mikroprzedsiębiorstw ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym. Wspierane będą inwestycje w obszarach ważnych dla rozwoju regionu, przede wszystkim w ramach specjalizacji regionalnych – w zdecydowanej większości w formie instrumentów finansowych. Realizowane projekty będą polegać m.in. na rozbudowie przedsiębiorstwa prowadzącej do wprowadzenia na rynek nowych produktów/usług, zmianie procesu produkcyjnego lub sposobu świadczenia usług, a także inwestycjach w nowoczesne maszyny i sprzęt produkcyjny. Na poziomie regionalnym, ze względu na niesatysfakcjonujący stopień wykorzystania narzędzi ICT w bieżącej działalności przedsiębiorstw, dotacje będą mogły uzyskać przedsięwzięcia na rzecz rozwoju sektora prywatnego w zakresie stosowania produktów i usług opartych na TIK. Dotacje można będzie uzyskać także na rozwój współpracy gospodarczej i promocję przedsiębiorstw w wymiarze krajowym i międzynarodowym.

Obszar: Instrumenty inżynierii finansowej [działanie 1.2]

Od uruchomienia Programu w ramach działania 1.2 kwotą blisko **25 mln Euro** zasilone zostały **3** instrumenty inżynierii finansowej. Dwa z realizowanych projektów polegają na utworzeniu funduszu pożyczkowego dla sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, a trzeci projekt dotyczy wsparcia regionalnego funduszu poręczeniowego.

W ramach działania 1.2 łącznie przeprowadzono IV nabory wniosków. Do końca okresu sprawozdawczego realizowanych jest 5 umów o dofinansowanie projektów na łączną kwotę dofinansowania EFRR 24,97 mln Euro¹⁷ (102 mln PLN), co stanowi 100% alokacji przeznaczonej na działanie.

Do zakończenia okresu sprawozdawczego beneficjenci działania 1.2 podpisali łącznie **914** umów z przedsiębiorcami (**805** pożyczek i **109** poręczeń), co zaangażowało w sumie **35,59 mln Euro** ze środków EFRR. Należy podkreślić, że do końca roku 2014 w ramach wszystkich realizowanych umów rozpoczął się kolejny obrót środkami.

Projekty realizowane w obszarze inżynierii finansowej wpisują się w cel *Strategii Europa 2020* pn. *Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji* i projekty przewodnie *Unia Innowacji* oraz *Polityka przemysłowa w erze globalizacji*, w których podkreśla się konieczność ułatwienia przedsiębiorcom niedrogiemu dostępowi do finansowania inwestycji.

Rozwój i poprawa dostępności instrumentów inżynierii finansowej to także jedno z działań zaplanowanych do realizacji w zaktualizowanym *Krajowym Programie Reform* w ramach obszaru *Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego*.

W okresie 2014-2020 w jeszcze większym stopniu będą wspierane instrumenty finansowe udzielające wsparcia przedsiębiorstwom z sektora MSP. Jak pokazuje praktyka RPO WO 2007-2013 pożyczki są dobrym instrumentem wsparcia przedsiębiorczości, jak i rozwoju regionu, dlatego ten rodzaj finansowania będzie dostępny w obszarze innowacji, nowych produktów i usług, efektywności energetycznej oraz odnawialnych źródeł energii.

⇒ **Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.5 Instrumenty inżynierii finansowej**

Obszar: Innowacje, badania, rozwój technologiczny [działanie 1.3]

Projekty realizowane w obszarze *innowacje, badania, rozwój technologiczny* wpisują się w cel *Strategii Europa 2020: Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy*. Inteligentny rozwój oznacza zwiększenie roli wiedzy i innowacji jako sił napędowych przyszłego rozwoju. Wymaga podniesienia jakości edukacji, poprawy wyników działalności badawczej, wspierania transferu innowacji i wiedzy, pełnego wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także zadbania o to, by innowacyjne pomysły przeradzały się w nowe produkty i usługi. Realizacji tego celu służy przede wszystkim projekt przewodni *Unia innowacji*, który ma za zadanie poprawić warunki ramowe i dostęp do finansowania badań i innowacji. Druga inicjatywa: *Polityka przemysłowa w erze globalizacji* ma na celu poprawę otoczenia biznesu, szczególnie

¹⁷ Zgodnie z kursem Euro przekazania przez IC deklaracji do KE.

w odniesieniu do MŚP, oraz wspieranie rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurencyjności na rynkach światowych.

Inicjatywy podejmowane na rzecz sfery badawczo-rozwojowej i innowacji, realizują także cele Krajowego Programu Reform. W ramach przewidzianych w KPR obszarów wsparcia wskazane zostały zapisy dotyczące reform systemowych oraz szeroko zakrojonych działań na rzecz poprawy i rozwoju obszaru B+R: w obszarze *Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego* założone zostało przeprowadzenie działania 1.6 *Rozwój i modernizacja infrastruktury B+R*, którego wynikiem będzie m.in. podniesienie nakładów na rozwój bazy laboratoryjnej nauki (w tym poprzez wykorzystanie środków UE). Dodatkowe działania na rzecz podniesienia atrakcyjności obszaru badawczo-rozwojowego przewidziane zostały również w ramach *Innowacyjności dla wzrostu inteligentnego* – drugiego z obszarów wsparcia, który zakłada polepszenie stopnia wykorzystania wyników B+R.

Zapisy *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020* oraz *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.* wskazują, że województwo opolskie wciąż należy do grupy słabych innowatorów. Słabości obserwowane są we wszystkich badanych obszarach – dotyczą uwarunkowań koniecznych dla rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, działalności podmiotów tworzących regionalną sieć innowacji oraz efektów gospodarowania i kooperacji.

Z danych statystycznych wynika, iż nasz region charakteryzuje się jedną z niższych w kraju relacją nakładów na działalność B+R w stosunku do produktu krajowego brutto. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową ogółem w 2013 r. wyniosły 79,3 mln PLN, w tym w sektorze przedsiębiorstw osiągnęły wartość 28,1 mln PLN, co plasuje województwo opolskie na ostatnim miejscu w kraju. Mając na uwadze, iż istotnym sektorem opolskiej gospodarki jest przemysł, wartość nakładów na sferę B+R w Sekcjach PKD 2007 reprezentujących przemysł (tj. w Sekcjach B, C, D i E) wyniosła 20,3 mln PLN (pozostałe nakłady w sekcjach poza przemysłem wyniosły blisko 59 mln PLN). Niepokojąco niski jest także poziom nakładów na działalność B+R w przeliczeniu na jednego mieszkańca województwa: 78,7 PLN przy 374 PLN średnio w Polsce, tj. ostatnie miejsce w kraju. W roku 2013 zatrudnienie w działalności badawczo-rozwojowej na Opolszczyźnie otrzymało 1 005 osób (wskaźnik mierzony w EPC), w tym w sektorze przedsiębiorstw 192 osoby (EPC), co w rankingu sytuuje nasz region na 14. pozycji w kraju. Pod względem liczby zgłoszonych wynalazków i udzielonych patentów Opolszczyzna zajmuje 12 pozycję wśród pozostałych województw. Zgodnie z danymi z BDL w roku 2013 w regionie opolskim zostało zgłoszonych 78 wynalazków oraz udzielono 52 patenty.

Prywatna działalność w zakresie prac badawczo-rozwojowych nie wzmacnia znacząco potencjału gospodarki województwa opolskiego. Rola przedsiębiorstw w finansowaniu prac B+R jest znikoma, co wynika m.in. z niewystarczającej liczby wyodrębnionych działów B+R¹⁸. Sami przedsiębiorcy, jako największe ograniczenia w prowadzeniu działalności B+R wskazują: ograniczenia finansowe, wysokie ryzyko realizacji przedsięwzięć badawczych i brak odpowiednich instrumentów zewnętrznego finansowania działalności badawczo-rozwojowej.

Jednocześnie, w przypadku 2 wskaźników z zakresu innowacyjności województwo opolskie zajmuje wysokie pozycje na tle kraju. Przedsiębiorstwa, które poniosły nakłady na działalność innowacyjną stanowią 15,7% ogółu przedsiębiorstw w przemyśle wobec 13,3% średniej dla kraju, co plasuje region na 2 pozycji w kraju. Przedsiębiorstwa innowacyjne w województwie opolskim stanowią 20% ogółu przedsiębiorstw w przemyśle, wobec średniej dla kraju na poziomie 17%, co daje nam 2 miejsce w kraju. Wyzwaniem dla województwa opolskiego jest zatem nadal wspieranie działań, również w ramach RPO WO 2007-2013, zmierzających do poprawy tej sytuacji zarówno w zakresie wsparcia sektora B+R, jak i podniesienia stopnia innowacyjności opolskich przedsiębiorstw.

Centrum innowacyjności regionu skoncentrowane jest w 2 największych miastach: Opolu i Kędzierzynie-Koźlu, gdzie koncentruje się działalność badawczo-rozwojowa. Firmy innowacyjne prowadzą działalność także w innych częściach województwa opolskiego.

¹⁸ *Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020*, s. 45.

Od uruchomienia Programu w ramach działania 1.3 *Innowacje, badania, rozwój technologiczny* realizowane są **244** projekty, z czego **27** projektów w ramach poddziałania 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw* oraz **217** projektów w ramach 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*.

Poziom kontraktacji dla działania 1.3 na koniec roku 2014 wynosił 60,9 mln Euro (środki z EFRR), co stanowi 98,65% alokacji przeznaczonej na działanie.

Do końca okresu sprawozdawczego zakończyła się realizacja **204** projektów, w tym **26** projektów w ramach poddziałania 1.3.1 oraz **178** projektów w ramach poddziałania 1.3.2.

W wyniku realizacji zakończonych projektów:

- utworzono **947,13** miejsc pracy (**143** dla kobiet), w tym **315** na obszarach wiejskich;
- powstało **50** etatów badawczych, w tym **4** dla kobiet;
- powstało **30** laboratoriów badawczych, w tym **20** w przedsiębiorstwach;
- z usług **10** laboratoriów utworzonych w sektorze B+R skorzysta **18** przedsiębiorstw;
- zakupiono **196** sztuk aparatury badawczo-rozwojowej;
- wdrożono **2** systemy teleinformatyczne;
- przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury zrealizowano **6** projektów badawczych, rozwojowych i celowych;
- zrealizowano **127** projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi;
- wdrożonych zostało **146** wyników prac B+R;
- powstało **395** nowych produktów/usług;
- **9** przedsiębiorstw dokonało zmian w produkcji w zakresie ochrony powietrza;
- **6** przedsiębiorstw dokonało zmian w produkcji w zakresie gospodarki odpadami;
- **2** przedsiębiorstwa dokonały zmian w produkcji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej;
- wartość inwestycji przedsiębiorstw w czyste technologie wyniosła **13,85 mln Euro**.

W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja **45** projektów.

Projekty z zakresu B+R

Projekty dotyczące wsparcia sfery badawczo-rozwojowej realizowane są zarówno przez jednostki badawczo-rozwojowe w ramach kategorii interwencji 02 *Infrastruktura B+RT (w tym wyposażenie w sprzęt, oprzyrządowanie i szybkie sieci komputerowe łączące ośrodki badawcze)* oraz *specjalistyczne ośrodki kompetencji technologicznych* i 03 *Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy między MŚP, między MŚP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami...*, jak i przez przedsiębiorstwa w ramach kategorii interwencji 04 *Wsparcie na rzecz rozwoju B+RT, w szczególności w MŚP (w tym dostęp do usług związanych z B+RT w ośrodkach badawczych)*. Niedostateczny poziom nakładów na działalność i infrastrukturę B+R, skutkuje mało konkurencyjną ofertą skierowaną do sektora przedsiębiorstw. Wynika stąd konieczność podejmowania przedsięwzięć ukierunkowanych na wzmocnienie sektora B+R pracującego na rzecz innowacyjnej gospodarki oraz inicjowanie i rozszerzanie współpracy pomiędzy sektorem B+R a podmiotami gospodarczymi, która umożliwiłaby transfer nowych technologii do sfery działalności firm.

Gospodarka województwa opolskiego charakteryzuje się małym potencjałem sektora wysokich technologii, dlatego niezwykle istotne dla wzrostu konkurencyjności jest ułatwienie dostępu do innowacji i wspieranie procesu wdrażania wyników badań w przedsiębiorstwach. Korzystanie z innowacji i transferu nowych technologii, szczególnie przez powiązanie takich instytucji, jak: przedsiębiorstwa, uczelnie i jednostki naukowe, daje szansę na zmniejszanie luki rozwojowej istniejącej między obecnym poziomem rozwoju gospodarki naszego regionu a gospodarkami innych regionów UE.

W ramach poddziałania 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw* realizowanych jest **27 projektów**. Do końca okresu sprawozdawczego zakończyła się realizacja **26 inwestycji**, z czego **8 projektów** zakończyło się w 2014 r.

W wyniku realizacji wszystkich zakończonych projektów:

- w 5 ośrodkach badawczych objętych wsparciem powstało **10** laboratoriów, z usług których korzysta **18** przedsiębiorstw;
- utworzono **3** etaty badawcze, w tym **1** dla kobiet;
- zakupiono **196** sztuk aparatury badawczo-rozwojowej;
- wdrożono **2** systemy teleinformatyczne;
- dokonano **7** transferów technologii pomiędzy zaangażowanymi podmiotami;
- przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury zostało zrealizowanych **6** projektów badawczych, rozwojowych i celowych;
- zrealizowano **127** projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi.

Przykładem projektu mającego na celu wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw jest zakończona w okresie sprawozdawczym inwestycja pn. *Rozwój badań naukowych, prac rozwojowych i innowacyjnych na rzecz zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstw województwa opolskiego przez utworzenie na Politechnice Opolskiej laboratorium analiz instrumentalnych w inżynierii środowiska i energetyce*. Stanowi odpowiedź na potrzeby środowiska naukowego oraz małych, średnich i dużych podmiotów gospodarczych. Politechnika Opolska jest jednym z najważniejszych i strategicznych ośrodków dydaktycznych oraz naukowych województwa opolskiego, jednak badania naukowe w Polsce daleko odbiegają od standardów wprowadzonych na świecie. Wyniki żmudnych prac zespołów badawczych często nie mają możliwości być zastosowane w praktyce. W wyniku realizacji projektu na Politechnice Opolskiej na Wydziale Mechanicznym powstało laboratorium analiz instrumentalnych w inżynierii środowiska i energetyce. Nowa infrastruktura poprawi jakość prac B+R na rzecz przedsiębiorców regionu i dla celów naukowych. Powstało stanowisko do chromatografii gazowej, do analiz elementarnych, do analiz składu i stabilności termicznej materiałów oraz do preparatyki próbek. Spotkania naukowe, międzynarodowe konferencje, na których będą prezentowane wyniki badań uzyskane dzięki nowoczesnemu wyposażeniu, to tylko niektóre z korzyści jakie osiągnęła Politechnika Opolska dzięki przeprowadzonemu projektowi.

Ponadto, w ramach kategorii interwencji 04 od uruchomienia Programu w ramach poddziałania 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach* **33 przedsiębiorstwa zrealizowały projekty z zakresu B+R** (**15** zakończyło się w okresie sprawozdawczym). W ich ramach zostanie utworzonych **16** miejsc pracy (**1** dla kobiet) oraz **40** etatów badawczych w tym **3** dla kobiet. Wprowadzono **43** nowe usługi/produkty oraz wdrożono **46** wyników prac B+R. W ramach zakończonych projektów utworzono **19** laboratoriów.

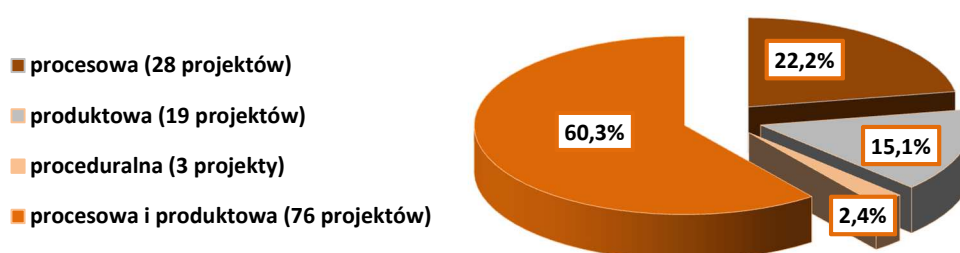
Jedną z zakończonych inwestycji w zakresie B+R jest projekt przyczyniający się do wzmocnienia atrakcyjności gospodarczej regionu pn. *Rozbudowa istniejącego laboratorium B+R do optymalizacji technologii procesu koagulacji z zastosowaniem koagulantów FLOKOR*. Celem projektu była optymalizacja procesu koagulacji w ramach rozbudowanego laboratorium B+R, tak by móc lepiej dopasować dotychczas produkowane koagulanty do potrzeb konkretnego rodzaju ścieków oraz konkretnych grup odbiorców. Firma DEMPOL-ECO nie posiadała właściwie wyposażonego laboratorium w zakresie badań nad optymalizacją technologii procesu koagulacji, co uniemożliwiało prowadzenie badań przemysłowych. Tym samym nie było możliwości właściwego rozpoznania skuteczności działania koagulantu oraz zwiększenia jego różnorodności. Istniało ogromne zapotrzebowanie na nowatorski produkt, który miałby lepsze właściwości oczyszczania ścieków przemysłowych oraz wody, niż tradycyjne koagulanty, a jednocześnie był produktem, który można optymalnie dopasować do oczyszczanych ścieków. W wyniku realizacji projektu rozbudowano laboratorium i wyposażono dział B+R firmy, co umożliwiło zwiększenie ilości i jakości wykonywanych badań. Inwestycja pozwoliła na prowadzenie badań przemysłowych i prac rozwojowych nad produktem, co w konsekwencji przyniosło nowe rozwiązania dotyczące składu koagulantu, który można w sposób zindywidualizowany dopasować do potrzeb klientów firmy.

Projekty innowacyjne

W ramach poddziałania 1.3.2 do końca okresu sprawozdawczego zakończyła się realizacja **126** projektów innowacyjnych w ramach kategorii interwencji 07 *Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.)*, z czego **22** w okresie sprawozdawczym.

W zrealizowanych projektach można wyróżnić 3 rodzaje wprowadzanych innowacji: innowacje produktowe procesowe i proceduralne. Największą grupę stanowią beneficjenci, którzy wdrożyli jednocześnie **innowacje procesowe i produktowe** (60,3%), natomiast najrzadziej w ramach projektów przeprowadzane są zmiany w obszarze systemu zarządzania firmą (2,4%). Ponadto widać wyraźną przewagę **innowacji procesowej** (wprowadzanie zmian w technologii, nowych maszyn i urządzeń), na którą zdecydował się blisko co 5 beneficjent, nad **innowacją produktową** (wprowadzanie nowych/ulepszonych lub zmodernizowanych produktów i usług).

Wykres 22. Udział poszczególnych rodzajów innowacji w ramach zakończonych projektów innowacyjnych (kategoria interwencji 07)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

W ramach zakończonych projektów ponad połowa przedsiębiorców współpracowała z uczelniami wyższymi z województwa opolskiego (Politechnika Opolska, Uniwersytet Opolski), a także spoza regionu, np. Politechniką Warszawską czy Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie. Przy realizacji projektów beneficjenci współpracowali również z innymi regionalnymi jednostkami B+R takimi jak: Instytut Materiałów Wiążących w Opolu, Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych w Opolu, Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej „Blachownia” w Kędzierzynie-Koźlu oraz krajową, np. Instytutem Spawalnictwa. Ponadto część przedsiębiorców prowadziła badania w ramach własnych jednostek B+R.

W rezultacie inwestycji, które zostały zakończone:

- utworzono **793,13** miejsc pracy (**133** dla kobiet), w tym **277** na obszarach wiejskich;
- powstało **7** etatów badawczych;
- wdrożono **85** wyników prac B+R;
- utworzono **1** laboratorium w przedsiębiorstwie;
- powstało **319** nowych produktów/usług;
- **3** przedsiębiorstwa dokonały zmian w produkcji w zakresie ochrony powietrza;
- **2** przedsiębiorstwa dokonały zmian w produkcji w zakresie gospodarki odpadami;
- ilość wytwarzanych odpadów zmniejszyła się o ponad **180 ton/rocznie**.

Biorąc pod uwagę strukturę branżową zakończonych projektów największą grupę stanowiły przedsiębiorstwa w ramach branż należących do sekcji C *Przetwórstwo przemysłowe* (62%). W sekcji największą skalą wsparcia objętych zostało 6 działów PKD: dział 25 *Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń* (16 projektów), dział 16 *Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania* (10 projektów), dział 28 *Produkcja metalowych*

wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń (9 projektów), dział 23 *Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych* i dział 22 *Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych* (po 8 projektów) oraz dział 10 *Produkcja artykułów spożywczych* (5 projektów).

Drugą grupę stanowią projekty zakończone w sekcji F *Budownictwo* (14%), gdzie zakończyła się realizacja 18 projektów, z tego aż 12 z działu 43 *Roboty budowlane specjalistyczne*.

Trzecią najczęściej występującą kategorią są projekty zrealizowane w sekcji G *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* (8%).

W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja inwestycji polegającej na wprowadzeniu nowej usługi (**innowacja produktowa**) do oferty przedsiębiorstwa Eko-Probud. Przedsięwzięcie pn. *Nowoczesna technologia usuwania śliskości z nawierzchni drogowych wdrażana przez firmę Eko-Probud z Gogolina* polegało na wprowadzeniu nowego systemu prowadzenia działalności w czasie zimowego utrzymywania dróg. Odśnieżanie ulic przy użyciu środków chemicznych prowadzi do stopniowego zasolenia gleb terenów przyległych, a pośrednio do liniowego wyniszczenia zieleni miejskiej wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Zgodnie z wnioskiem patentowym (opracowanym przez Katedrę Ochrony Ziemi Uniwersytetu Opolskiego) realizowany będzie program redukcji wprowadzanego chlorku sodu, na rzecz soli o działaniu mniej toksycznym dla roślin, tj. chlorku magnezu i chlorku wapnia, które adsorbowane na powierzchni chipsów kokosowych będą o wiele dłużej rozpuszczały lód pokrywający nawierzchnię drogi. Zastosowanie włókien kokosowych będzie zwiększało szorstkość nawierzchni drogowej. Z punktu widzenia dozowania soli, chipsy kokosowe stanowiąc będą niespotykany w kraju i zagranicą materiał, w którym sole łatwo rozpuszczalne stosunkowo wolno dostają się do środowiska i przez to wydłużają działanie na nawierzchnię mieszanki solnej. W wyniku realizacji projektu zakupiono **16** środków trwałych, wprowadzono **1** innowacyjny produkt oraz utworzono **8** miejsc pracy.

Innowacja produktowa i procesowa została wypracowana w dziale B+R przedsiębiorstwa WAKRO Sp. z o.o. W wyniku realizacji projektu inwestycyjnego zakupiona została innowacyjna przecinarka plazmowa umożliwiająca wdrożenie najnowszej światowej technologii precyzyjnego trasowania, przecinania i wycinania metali. Inwestycja wiązała się również z rozbudową części produkcyjnej zakładu, w celu zapewnienia niezbędnej powierzchni do instalacji przecinarki plazmowej oraz suwnicy (niezbędnej do przemieszczania ciężkich elementów stalowych i blach podlegających obróbce). W ramach projektu zakupiono również specjalistyczne oprogramowanie (praca w 3D), które zostało wdrożone w Dziale Konstrukcyjnym firmy.

Przykładem projektu, w ramach którego wdrożono **innowację procesową** jest projekt pn. *Wdrożenie innowacyjnego teleinformatycznego systemu zarządzania firmą zwiększającego efektywność funkcjonowania przedsiębiorstwa*. Głównym celem projektu był wzrost wydajnego funkcjonowania przedsiębiorstwa, poprzez zakup teleinformatycznych systemów wspomagających zarządzanie firmą. ATMOTERM S.A. specjalizuje się w tworzeniu profesjonalnych komputerowych systemów zarządzania informacjami środowiskowymi oraz w inżynierii środowiska i jest europejskim liderem w zakresie zarządzania emisjami CO₂. Dla firmy priorytetem jest ciągły rozwój kadry pracowniczej, jednak zarządzanie przedsiębiorstwem bez profesjonalnego teleinformatycznego systemu zarządzania firmą powodowało problemy z zakresu zarządzania, przyczyniało się do błędów podczas obsługi klientów, prowadziło do przejęcia przez konkurencję dotychczasowych klientów oraz hamowało rozwój firmy. W wyniku realizacji projektu zostały zakupione, wdrożone i zintegrowane systemy wspomagające zarządzanie firmą. Dodatkowo nastąpiło zwiększenie innowacyjności procesowej i konkurencyjności firmy, umocniła się pozycja ekonomiczna przedsiębiorstwa, a efektywne świadczenie usług i innowacyjna obsługa klientów z właściwym rozpoznaniem potrzeb przyczyniła się do zaspokojenia oczekiwań kupujących.

Przedsięwzięcia powiązane ze środowiskiem

Na terenie województwa opolskiego technologie środowiskowe w sektorze przedsiębiorstw wdrażane są w RPO WO 2007-2013 w ramach kategorii interwencji 06 *Wsparcie na rzecz MŚP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska...* Dofinansowane projekty przyczyniają się do osiągnięcia celów zapisanych w *Strategii Europa 2020* i *Krajowym Programie Reform*. Do najczęstszych korzyści jakie beneficjenci wymieniają z tytułu wdrażania technologii środowiskowych zaliczyć można: ograniczenie energochłonności i materiałochłonności procesów produkcyjnych, obniżkę emisji dwutlenku węgla przez

przedsiębiorstwa, zmniejszenie zanieczyszczenia gleby, wody, powietrza lub poziomu hałasu, powtórne wykorzystanie odpadów (recykling) i odzysk energii.

Do końca okresu sprawozdawczego w poddz. 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach* w ramach kategorii interwencji 06 zakończyła się realizacja **19** projektów prośrodowiskowych i ekoinnowacyjnych. W wyniku realizacji zakończonych projektów:

- **6** przedsiębiorstw dokonało zmian w produkcji w zakresie ochrony powietrza, w tym dokonano ograniczenia emisji głównych zanieczyszczeń powietrza tj. m.in.: dwutlenku siarki, tlenku siarki, tlenku azotu, pyłów o **15,68 ton/rocznie**;
- **3** przedsiębiorstwa dokonały zmian w produkcji w zakresie gospodarki odpadami;
- **2** przedsiębiorstwa dokonały zmian w produkcji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej;
- utworzono **138** miejsc pracy (**9** dla kobiet), w tym **36** na obszarach wiejskich;
- wdrożono **14** wyników prac B+R;
- wprowadzono **33** nowe produkty/usługi;
- wartość inwestycji przedsiębiorstw w czyste technologie wyniosła blisko **11,5 mln Euro**.

Znaczącym przykładem projektu prośrodowiskowego i innowacyjnego jest *Ekoinnowacyjna w skali kraju produkcja odnawialnych źródeł energii – realizacja Foresight/RSI WO*. Odpowiada on także celom systemowym II Polityki Ekologicznej Państwa. Polegał na budowie obiektu oraz wyposażeniu go w innowacyjny ciąg technologiczny do produkcji pelletów ze słomy, które stanowią często materiał odpadowy w produkcji rolnej. Zgodnie z kształtującymi się trendami rynkowymi popyt na pellety jako wysokowydajne źródło energii odnawialnej będzie w przyszłości wzrastał. Realizacja projektu przyczyniła się zatem do wzrostu wykorzystania surowców odnawialnych; ograniczenia zużycia zasobów nieodnawialnych; zwiększenia dostępności do energii oraz obniżenia kosztów produkcji energii. Nie bez znaczenia dla rozwoju Opolszczyzny jest również wdrożenie nowych technologii produkcji oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego. W ramach zakończonej inwestycji utworzono 12 miejsc pracy oraz wytworzono 1 nowy produkt – pellet ze słomy, wykorzystywany głównie jako materiał opałowy ale także jako podściółka w hodowli zwierząt. Głównym odbiorcą produktu ma być Elektrownia Opola, ale także lokalne małe i średnie przedsiębiorstwa oraz osoby prywatne.

W okresie 2014-2020 będzie kontynuowane wsparcie w obszarze innowacji i działalności badawczo-rozwojowej ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym. Będą to środki zdecydowanie większe niż w poprzedniej perspektywie finansowej. Niski poziom innowacyjności w województwie opolskim wymaga dalszego intensywnego wsparcia w kierunku tworzenia warunków do rozwoju nowoczesnych i innowacyjnych przedsiębiorstw, co zostało sformułowane w *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020*. Możliwe do realizacji projekty będą dotyczyły zaplecza badawczo-rozwojowego przedsiębiorstw, finansowania procesu powstania innowacji (od pomysłu do rynku). Podstawą wyboru inwestycji będą inteligentne specjalizacje regionalne. Planowane jest także dalsze wsparcie jednostek naukowych i szkolnictwa wyższego w zakresie infrastruktury badawczej, co pozwoli na lepsze dopasowanie sektora nauki do potrzeb przedsiębiorstw i umożliwi pełne wykorzystanie potencjału kadr naukowych.

Obszar: Turystyka [działanie 1.4]

Analiza SWOT w Programie wykazała, iż słabą stroną Opolszczyzny jest niewystarczająca infrastruktura dla potrzeb turystyki zarówno na obszarach wiejskich, jak i miejskich. Naszą atrakcyjność turystyczną w znacznej mierze obniża słaba sieć obiektów noclegowych, głównie z powodu braku środków finansowych na remonty i budowę nowych. Zgodnie ze *Strategią Rozwoju Turystyki w Województwie Opolskim na lata 2007-2013* do słabych stron regionu zaliczyć można nierozbudowaną, w relacji z możliwościami i atrakcjami, sieć szlaków turystycznych oraz ścieżek dydaktycznych i proekologicznych.

Tymczasem, turystyka może być istotnym stymulatorem rozwoju gospodarczego województwa. Dochody z turystyki zasilają budżety gmin, które można podzielić na pośrednie i bezpośrednie. Dochody bezpośrednie

to środki pochodzące z podatków od nieruchomości i gruntów turystycznych, opłat klimatycznych czy opłat za dzierżawę itp. Natomiast dochody pośrednie, wynikające z rozwoju turystyki, są trudniejsze do zdefiniowania. Z wyliczeń specjalistów zajmujących się ekonomią turystyki wynika, że 1 stałe miejsce turystyczne generuje zatrudnienie dla 10 osób. Innym rodzajem oddziaływania turystyki na gospodarkę województwa mogą być, spowodowane przez ruch turystyczny, procesy mnożnikowe – aktywizacja przychodów następuje w różnych sektorach gospodarki, które są bezpośrednio lub pośrednio związane z obsługą ruchu turystycznego.

Dobiegający końca proces wdrażania projektów w ramach RPO WO 2007-2013 wyraźnie wskazuje, że podejmowane w ramach obszaru turystyki interwencje przyczyniły się do rozwoju społeczno-gospodarczego regionu poprzez zdecydowany wpływ na proces tworzenia nowych miejsc pracy: wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego dzięki realizacji projektów turystycznych powstało 899 miejsc pracy z przewidywanych do utworzenia w ramach podpisanych umów 908 miejsc (na etapie programowania zakładane było utworzenie 896 e tatów) – z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik główny zostanie osiągnięty na poziomie 101,3% wartości docelowej.

Wpływ projektów współfinansowanych z RPO WO 2007-2013 widoczny jest także w poprawie tzw. wskaźników statystycznych w obszarze turystyki. Analizując dane dla województwa opolskiego zaobserwować można tendencje wzrostowe dotyczące:

- liczby turystów (krajowych i zagranicznych) korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych – w 2006 r. liczba ta wyniosła blisko 196 tys. osób; w roku 2013 r. było to już ponad 266 tys. osób;
- liczby miejsc noclegowych całorocznych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania (z 4 757 miejsc w 2006 r. do 5 680 w 2013 r.);
- liczby miejsc noclegowych w gospodarstwach agroturystycznych (80 w 2010 r.; 200 w roku 2013);
- liczby udzielonych noclegów w turystycznych obiektach noclegowych (z 523 tys. w 2006 r. do ponad 595 tys. w 2013 r.).

Projekty realizowane w obszarze turystyka przyczyniają się ponadto do realizacji założeń *Strategii Europa 2020*, zapisanych w projektach przewodnich: *Unii innowacji i Polityki przemysłowej w erze globalizacji* (poddziałanie 1.4.1 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa*) oraz *Europy efektywnie korzystającej z zasobów* (poddziałanie 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny*) w zakresie inwestycji przewidujących budowę ścieżek rowerowych. Projekty te wskazują na konieczność zwiększenia konkurencyjności europejskiej turystyki tak, aby wzmocnić przewagę konkurencyjną sektora produkcji i MŚP.

Również w zapisach zaktualizowanego *Krajowego Programu Reform* przewidziane zostały działania wspierające rozwój turystyki: w obszarze *Infrastruktury dla wzrostu zrównoważonego* planowana jest m.in. rozbudowa i rozwój zintegrowanego systemu informacji turystycznej w ramach działania 1.7 *Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej*.

Uzupełnieniem działań podejmowanych w ramach RPO WO 2007-2013 są projekty wdrażane na terenie województwa opolskiego w ramach *Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013*, *Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013*, *Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013* i *Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013*.

Od uruchomienia Programu w ramach działania 1.4 realizowane są **143** projekty na kwotę dofinansowania z EFRR 57 mln Euro, co stanowi 101,22% alokacji przeznaczony na działanie. Do końca 2014 r. zakończonych zostało **131** projektów, w tym **109** zrealizowanych przez przedsiębiorstwa oraz **22** przez podmioty publiczne.

W rezultacie inwestycji, które zostały zakończone:

- utworzono **899** miejsc pracy w turystyce (**301** dla kobiet i **598** dla mężczyzn), w tym **447** na obszarach wiejskich;
- turystom udostępniono **954** miejsca noclegowe;

- wybudowano **102** obiekty turystyczne i rekreacyjne;
- przebudowano **86** obiektów turystycznych i rekreacyjnych;
- wybudowano, przebudowano, wyremontowano **20** obiektów sportowych i rekreacyjnych, z których skorzysta ponad **900 tys. osób**;
- ze zrealizowanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych skorzysta ponad **5,9 mln turystów**, z czego **6,1 tys. turystów** skorzysta z systemu rezerwacji i informacji turystycznej.

Obszar: Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa [poddziałanie 1.4.1]

Od uruchomienia Programu w ramach poddziałania 1.4.1 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa* podpisano **114** umów o dofinansowanie, z czego **109** już się zakończyło. Dzięki ich realizacji poprawie uległa jakość zaplecza wielu obiektów turystycznych, w szczególności bazy noclegowej i gastronomicznej. Przedsięwzięcia, w ramach których wybudowano nowe obiekty turystyczne i rekreacyjno-sportowe oraz przebudowano niszczące obiekty, przyczyniły się do wzrostu ekonomicznej aktywności regionu oraz jego atrakcyjności i konkurencyjności. Ich efektem w najbliższych latach ma być zwiększenie roli turystyki, rekreacji i sportu jako czynników pozytywnie wpływających na rozwój województwa i wzrost gospodarki regionu.

W wyniku realizacji zakończonych projektów:

- powstało **801** miejsc pracy w przedsiębiorstwach w turystyce (**258** dla kobiet i **543** dla mężczyzn), w tym **426** na obszarach wiejskich;
- turystom udostępniono **954** miejsca noclegowe;
- wybudowano **90** obiektów turystycznych i rekreacyjnych;
- przebudowano **76** obiektów turystycznych i rekreacyjnych;
- około **5,5 mln** turystów skorzysta ze zmodernizowanej bazy obiektów turystycznych i rekreacyjnych.

W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja **19** projektów z zakresu wsparcia usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorców. Przykładem takiego projektu jest zrealizowana w okresie sprawozdawczym inwestycja pn. *Regionalne centrum baseballu i softballu w Skarbmierzu*. Jego zasadniczym celem była poprawa oferty rekreacyjno-sportowej na terenie Gminy Skarbmierz oraz całego województwa w zakresie baseballu i softballu, a tym samym zwiększenia zainteresowania tym sportem. Na terenie województwa brakuje obiektów sportowych ukierunkowanych na rozwój i uprawianie baseballu. Liga baseballowa systematycznie zwiększa liczbę zwolenników, co powoduje powstawanie nowych klubów. Jednak w parze za tym rozwojem nie idzie rozwój infrastruktury sportowej, który zapewniałby nie tylko możliwość przeprowadzania treningów, lecz również rozgrywek towarzyskich, zawodów czy mistrzostw. W wyniku realizacji projektu nastąpiło uruchomienie obiektu rekreacyjno-sportowego, którego powierzchnia wyniosła około **1 260 m²**. Budowa kompleksu spowodowała powstanie dogodnych warunków do uprawiania sportu dla całych rodzin; rozwój Gminy Skarbmierz jako centrum sportu i rekreacji oraz podniesienie standardu świadczonych usług dla sektora turystycznego, a tym samym wzrost atrakcyjności i konkurencyjności województwa opolskiego na rynku turystycznym. W wyniku realizacji projektu zatrudnienie otrzymało **7** osób, w tym **5** kobiet.

Obszar: Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny [poddziałanie 1.4.2]

Od uruchomienia Programu w ramach poddziałania 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny* realizowanych jest **29** projektów.

Do końca 2014 r. zakończyła się realizacja ponad 3/4 projektów, w wyniku których podmioty publiczne rozszerzyły ofertę sportowo-rekreacyjną województwa opolskiego. Inwestycje te stanowią odpowiedź na słabą i niedostatecznie rozwiniętą bazę sportowo-rekreacyjną oraz ograniczony dostęp do nowoczesnych obiektów tego typu.

W wyniku realizacji **22** zakończonych projektów:

- utworzono **98** miejsc pracy (**43** dla kobiet i **55** dla mężczyzn), w tym **21** na obszarach wiejskich;
- **12** obiektów turystycznych i rekreacyjnych zostało wybudowanych, kolejnych **10** przebudowano;
- ponad **900 tys.** osób skorzystało z powstałych/zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych;
- wybudowano **9,3 km** szlaków turystycznych, kolejne **4,25 km** przebudowano;
- długość wybudowanych lub oznakowanych/wytyczonych ścieżek rowerowych przekroczyła **108 km**;
- z systemu rezerwacji i informacji turystycznej skorzystało **6,1 tys.** turystów.

Pełne wykorzystanie walorów turystycznych województwa opolskiego wymaga wzmożonej promocji regionu, informującej o możliwościach i formach wypoczynku, imprezach kulturalnych i sportowych odbywających się w województwie opolskim. W ramach kilku projektów zrealizowanych w poddziałaniu 1.4.2 przeprowadzono szerokie działania promocyjne, przyczyniając się do realizacji jednego z celów *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do roku 2020* – stworzenia nowoczesnych usług oraz atrakcyjnej oferty turystyczno-kulturalnej.

W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja **3** projektów z zakresu wsparcia usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez sektor publiczny. Jednym z nich jest projekt promocyjny pn. *Opolskie Kwitnące Muzycynie*, którego głównym celem było podniesienie atrakcyjności regionu poprzez poprawę rozpoznawalności zasobów i produktów turystycznych województwa opolskiego wśród mieszkańców (turystów) z Polski, w tym głównie z sąsiednich województw. W ramach projektu prowadzona była dwuetapowa (w 2012 i 2013 r.) kompleksowa kampania promocyjna województwa opolskiego w mediach i Internecie. Promocja w telewizji polegała m.in. na przygotowaniu i emisji spotów reklamowych czy realizacji pogody wyjazdowej z miejsc, w których odbywają się imprezy muzyczne. Działania outdoorowe polegały na wynajmie powierzchni reklamowej oraz wykonaniu banerów promujących województwo opolskie podczas zawodów. Ponadto ważnym działaniem w projekcie było zaangażowanie znanych gwiazd sceny muzycznej podczas najważniejszych imprez kulturalnych organizowanych na terenie województwa. W ramach projektu zostało wspartych 16 imprez muzycznych, które stanowią o marce regionu, jego charakterystyce i rozpoznawalności na tle innych województw (np. Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej). Ponadto, rozbudowano i zaktualizowano portal visitopolskie.pl.

Podsumowanie wsparcia w podziale na branże wg Sekcji PKD 2007 w ramach Osi priorytetowej 1

Zgodnie z *ustawą z dnia 29 czerwca 1995 roku o statystyce publicznej* każdy podmiot gospodarki narodowej ma obowiązek rejestracji prowadzenia działalności gospodarczej w REGON.

REGON (Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej) jest zbiorem informacji o podmiotach gospodarki narodowej prowadzonym w systemie informatycznym w postaci centralnej oraz terenowych baz danych. Jest on obecnie jedynym w Polsce zintegrowanym rejestrze obejmującym wszystkie podmioty gospodarki narodowej. Każdy podmiot ma nadany przez Główny Urząd Statystyczny unikatowy dziewięciocyfrowy numer identyfikacyjny REGON, który stosowany jest w systemie bankowym, celnym, podatkowym, a także w przetwarzaniu danych handlu zagranicznego i innych systemach handlowych i marketingowych.

Dostępne od 2003 r. dane dotyczące liczby podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w województwie opolskim wskazują na wyraźną tendencję wzrostową w tym obszarze. W roku 2003: na każde 10 tys. mieszkańców województwa przypadało 828 podmiotów gospodarki narodowej; w roku 2013 to już 996 podmiotów.

Od 2010 r. mierzona jest także liczba podmiotów gospodarczych przypadająca na 1 000 mieszkańców na terenach wiejskich – wyniosła wówczas 66,5. W roku 2013 r. ten współczynnik wzrósł do 70,5. Stale rośnie też wskaźnik dotyczący liczby podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym (2003 r. – 130,4; 2013 r. – 153,9). Mimo to w wielu badaniach wskazuje się

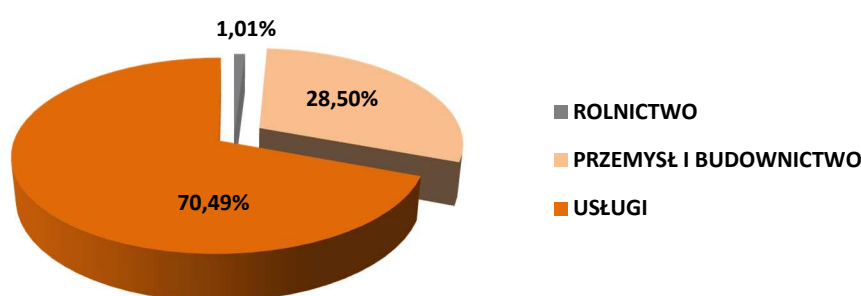
województwo opolskie w grupie ośmiu województw o najniższych wartościach stopnia przedsiębiorczości, poniżej średniej dla całego kraju.

Według danych **Głównego Urzędu Statystycznego**¹⁹ wynika, iż w 2013 roku na terenie województwa opolskiego zarejestrowanych było ponad 100 tysięcy podmiotów gospodarczych tj. o blisko 1 300 podmiotów więcej w stosunku do roku 2012. Sektor prywatny skupiał 95,8% ogółu zarejestrowanych podmiotów.

Na koniec roku 2013 roku w strukturze podmiotów zarejestrowanych w REGON dominowały podmioty Sekcji G *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* (25,1 tys.), Sekcji F *Budownictwo* (13,4 tys.) i Sekcji C *Przetwórstwo przemysłowe* (8,8 tys.).

IZ RPO WO 2007-2013 dokonała analizy projektów realizowanych w ramach Osi priorytetowej 1 pod względem struktury branżowej i sektorów gospodarki. Biorąc pod uwagę zakres dostępnych danych z badań zostały wyłączone umowy zawarte pomiędzy funduszami pożyczkowymi/funduszem poręczeniowym a ostatecznymi beneficjentami (przedsiębiorcami).

Wykres 23. Struktura realizowanych projektów w ramach Osi priorytetowej 1 RPO WO 2007-2013 wg sektorów gospodarki

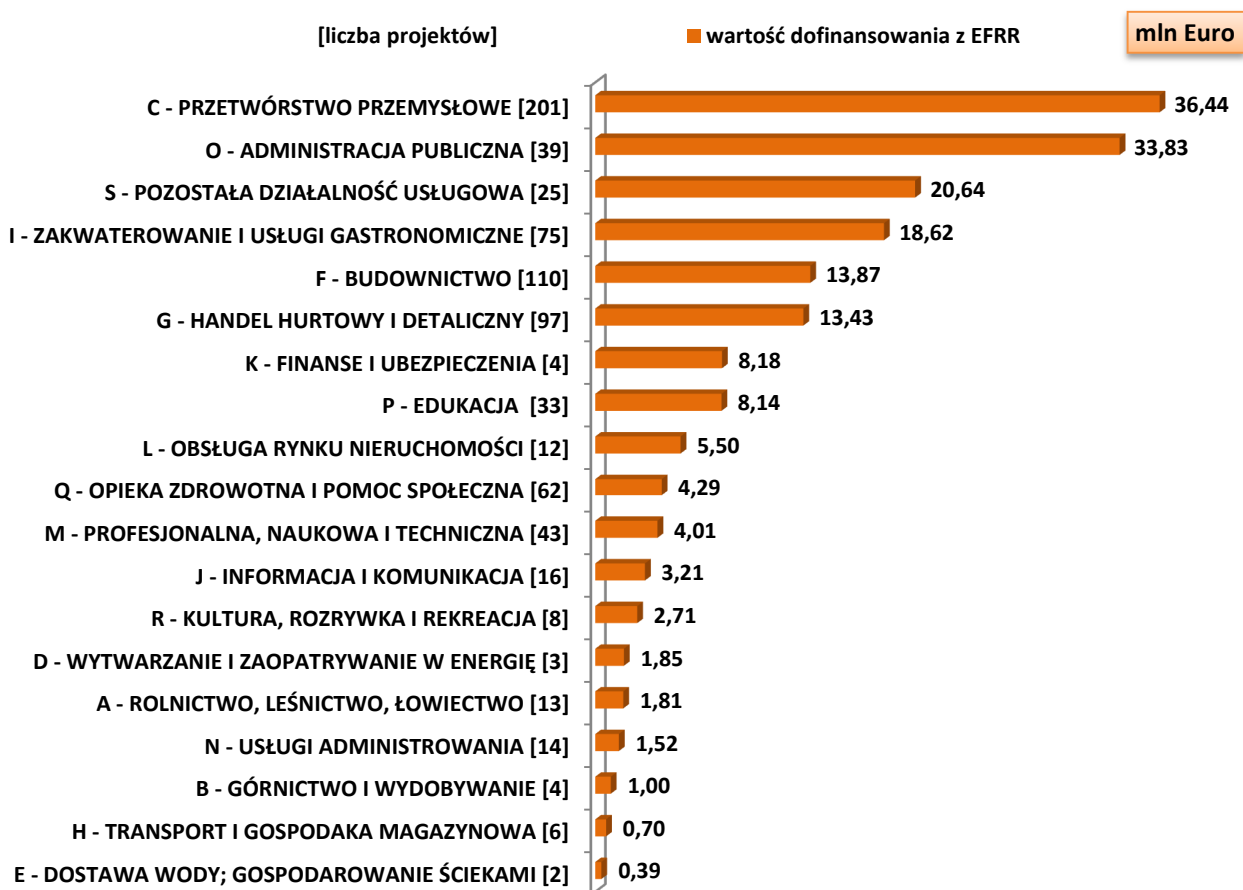
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.

Z analizy struktury sektorów gospodarki wspartych w ramach Osi priorytetowej 1 w ramach podpisanych umów (Wykres 23) wynika, iż dominującym sektorem jest sektor usług, do którego skierowano łącznie 124,77 mln Euro EFRR, co stanowi ponad 70,49%. Na drugim miejscu znajduje się przemysł i budownictwo dofinansowany na kwotę EFRR ok. 53,5 mln Euro, co stanowi ponad 28,5%. Najmniej środków trafi do beneficjentów prowadzących działalność w obszarze rolnictwa (1,80 mln Euro).

Poniższy Wykres 24 ilustruje strukturę branżową przedsięwzięć realizowanych w ramach Osi priorytetowej 1.

¹⁹ Bank danych lokalny, GUS.

Wykres 24. Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 1 wg Sekcji PKD 2007

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.

Najwięcej umów oraz najwyższa kwota wsparcia w zakresie dofinansowania z EFRR trafiła do Sekcji C *Przetwórstwo przemysłowe* w zakresie której podpisano łącznie 201 umów na kwotę dofinansowania z EFRR 36,44 mln Euro. W sekcji największą skalą wsparcia objęte zostały poniższe działy:

- Dział 25 *Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń* (30 projektów na kwotę EFRR 6,74 mln Euro);
- Dział 16 *Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania* (30 projektów na kwotę EFRR 5,23 mln Euro);
- Dział 23 *Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych* (20 projektów na kwotę EFRR 4,55 mln Euro);
- Dział 22 *Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych* (20 projektów na kwotę EFRR 4,04 mln Euro);
- Dział 20 *Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych* (13 projektów na kwotę EFRR 2,76 mln Euro);
- Dział 24 *Produkcja metali* (6 projektów na kwotę EFRR 2,69 mln Euro).

Drugą pod względem uzyskanego wsparcia w Osi 1 jest, Sekcja O *Administracja publiczna* w ramach której podpisano 39 umów o dofinansowanie na kwotę EFRR 33,83 mln Euro. W ramach w/w Sekcji przeważającą większość stanowią projekty gminnych jednostek samorządu terytorialnego z obszaru turystyki (27 projektów na kwotę EFRR 23,89 mln Euro) i instytucji otoczenia biznesu (11 projektów na kwotę dofinansowania z EFRR 7,44 mln Euro).

Kolejne miejsce zajmuje Sekcja S *Pozostała działalność usługowa*, w której występują tylko projekty z Działu 94 *Działalność organizacji członkowskich* (12 projektów na kwotę 19,40 mln Euro) i Działu 96 *Pozostała indywidualna działalność usługowa* (13 umów na kwotę EFRR 1,24 mln Euro). Beneficjentami w/w Sekcji są m.in. fundacje, przedsiębiorstwa, stowarzyszenia, kościoły katolicki.

Na czwartej pozycji zaklasyfikowały się projekty wdrażane w ramach Sekcji I *Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi* (75 projektów na kwotę EFRR 18,62 mln Euro). Dofinansowanie w ramach tej Sekcji otrzymały projekty z Działu 55 *Zakwaterowanie* w zdecydowanej większości z Grupy 55.1 *Hotele i podobne obiekty zakwaterowania* (28 projektów na kwotę EFRR 8,8 mln Euro) oraz z Działu 56 *Działalność usługowa związana z wyżywieniem* w ramach Grupy 56.1 *Restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne* (35 projektów na 8,76 mln Euro z EFRR).

Duże znaczenie budownictwa (Sekcja F *Budownictwo*) w gospodarce regionu potwierdza podział wg sekcji PKD projektów realizowanych w ramach Osi priorytetowej 1 – 110 umów na kwotę dofinansowania z EFRR 13,87 mln Euro. Najwyższy poziom dofinansowania tej branży stanowią poniższe działy:

- Dział 43 *Roboty budowlane specjalistyczne* (64 projekty na kwotę EFRR 7,11 mln Euro);
- Dział 42 *Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej* (26 projektów na kwotę EFRR 4,09 mln Euro);
- Dział 41 *Roboty budowlane związane z wznoszeniem budynków* (20 projektów na kwotę EFRR 2,67 mln Euro).

Ponad 13,43 mln Euro w ramach 97 umów przypada na Sekcję G *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle*. Przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w Sekcji G otrzymane środki unijne przeznaczą na projekty z poniższych działów:

- Dział 47 *Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi* (39 projektów na kwotę EFRR 6,91 mln Euro);
- Dział 46 *Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi* (36 projektów na kwotę EFRR 4,73 mln Euro);
- Dział 45 *Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych* (22 projekty na kwotę EFRR 1,79 mln Euro).

Na niemal równych pozycjach uplasowały się Sekcja P *Edukacja* i Sekcja K *Działalność finansowa i ubezpieczeniowa*, w ramach których łącznie podpisano 37 umów o dofinansowanie. Wartość podpisanych umów wynosi 16,32 mln Euro.

Ponad 5,5 mln Euro wsparcia otrzymało 12 beneficjentów działających w Sekcji L *Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości*.

Natomiast działające w Sekcji Q *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna*, np. niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, gabinety rehabilitacji i laboratoria analityczne, otrzymały wsparcie z EFRR o wartości blisko 4,29 mln Euro w ramach 62 podpisanych umów.

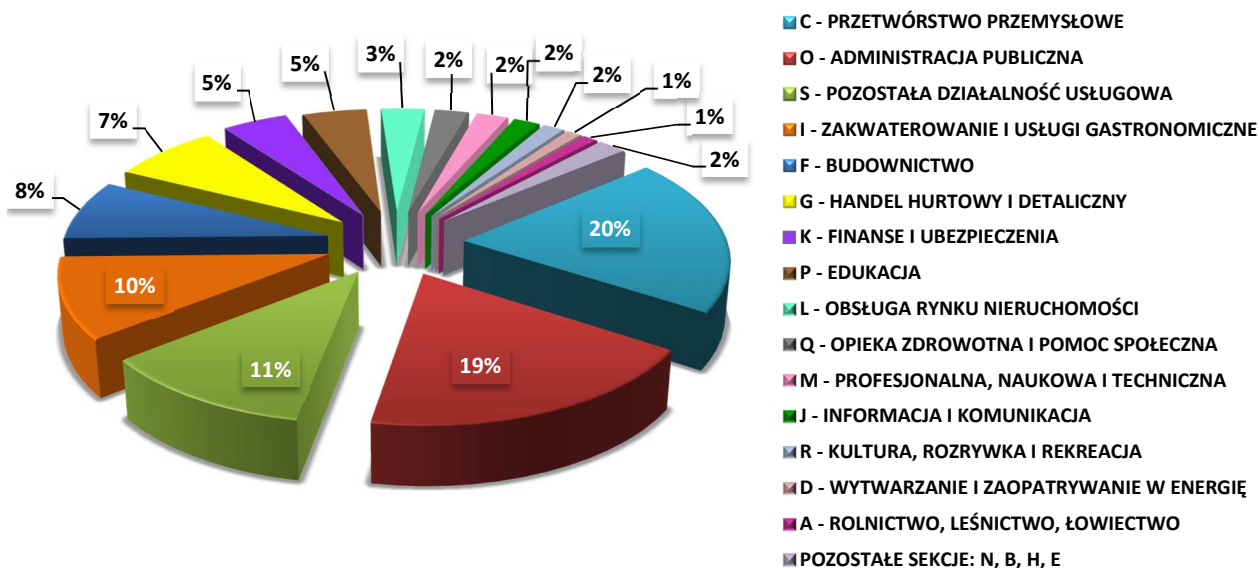
Biorąc pod uwagę udział projektów w ogólnej liczbie projektów realizowanych w ramach Osi priorytetowej 1 dominują projekty z Sekcji C *Przetwórstwo przemysłowe* (201 projektów), Sekcji F *Budownictwo* (110 projektów), Sekcji G *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* (97 projektów) oraz Sekcji I *Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne* (75 projektów).

Najmniejszy udział w strukturze branżowej wykazują podmioty działające w Sekcji E *Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją* (2 projekty), Sekcji D *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię* (3 projekty) oraz Sekcji B *Górnictwo i wydobywanie* i K *Finanse i ubezpieczenia* (po 4 projekty).

Z punktu widzenia wartości projektów w ramach poszczególnych sekcji największą wartość stanowią projekty realizowane w zakresie Sekcji C *Przetwórstwo przemysłowe* (36,44 mln Euro), Sekcji O *Administracja publiczna* (33,83 mln Euro) oraz Sekcji S *Pozostała działalność usługowa* (20,64 mln Euro).

Szczegółowe informacje nt. udziału poszczególnych Sekcji PKD w dofinansowaniu EFRR przedstawiono na Wykresie 25.

Wykres 25. Udział poszczególnych Sekcji PKD 2007 w dofinansowaniu EFRR w ramach podpisanych umów w Osi priorytetowej 1

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.

Wyniki badania ewaluacyjnego

W okresie sprawozdawczym na zlecenie IZ RPO WO 2007-2013 przeprowadzono dwa badania ewaluacyjne, których zakres obejmował obszary wspierane w ramach Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*:

Ewaluacja ex-ante instrumentów finansowych RPO WO 2014-2020

Głównym celem badania była ocena zasadności, możliwości i zakresu zastosowania instrumentów finansowych w okresie programowania 2014-2020 w województwie opolskim w ramach RPO WO 2014-2020. Elementem badania była również analiza zastosowania instrumentów finansowych w okresie programowania 2007-2013 (działanie 1.2), zarówno z poziomu operatorów finansowych jak i przedsiębiorstw, które korzystały z instrumentów zwrotnych.

Wyzwania rozwojowe gmin województwa opolskiego w kontekście zielonej gospodarki

Głównym celem badania była ocena i analiza wpływu projektów realizowanych w województwie opolskim w latach 2007-2013 w szczególności w ramach PO KL i RPO WO 2007-2013 (m.in. poddziałania 1.1.2 i 1.3.2 oraz działanie 1.2) na rzecz rozwoju zielonej gospodarki w regionie oraz jednocześnie zidentyfikowanie kierunków rozwoju województwa opolskiego w perspektywie finansowej 2014-2020 w kontekście zielonej gospodarki.

➤ **Szczegółowe informacje – punkt 2.7.3.3 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w 2014 r.**

Realizacja zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do Osi 1

Zgodnie z sugestiami Komisji Europejskiej, przedstawionymi w piśmie z 26 sierpnia 2014 r.:

- Instytucja Zarządzająca dokonała poszerzonej analizy Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*;
- Instytucja Zarządzająca w ramach analizy postępu rzeczowego wyjaśniła wątpliwości w zakresie stosowania zasady równości w procesie tworzenia miejsc pracy.

Ponadto, Instytucja Zarządzająca kontynuowała dotychczas wypracowane standardy prowadzenia analizy postępu finansowego i rzeczowego Osi priorytetowej, co było odpowiedzią na rekomendacje KE, w szczególności w zakresie realizacji wskaźników. Zgodnie z sugestiami KE, ww. analiza obejmowała porównanie postępu rzeczowego i finansowego.

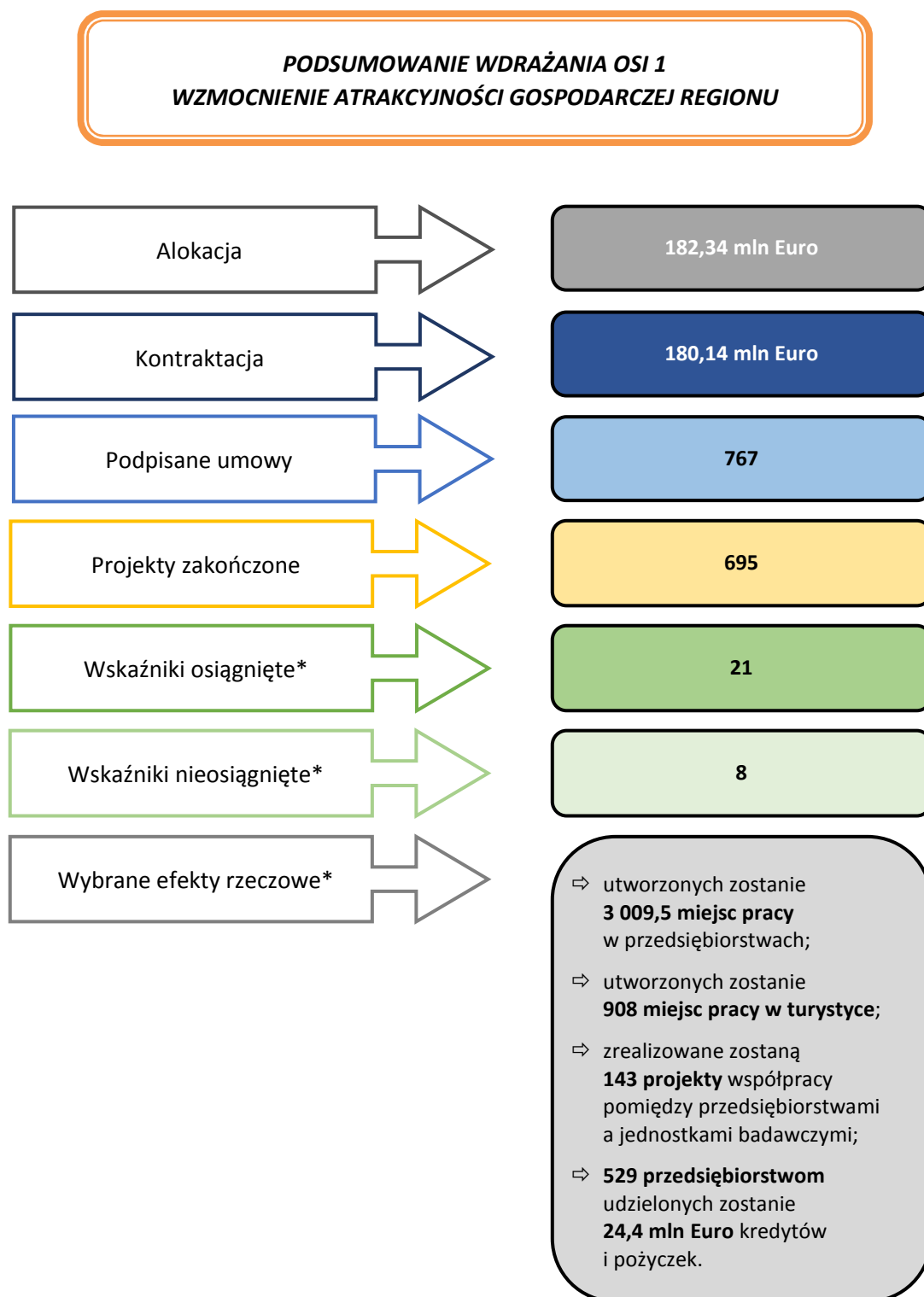
➤ **Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej**

Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi

IZ RPO WO 2007-2013 prowadzi stały monitoring finansowy i rzeczowy wdrażania Osi priorytetowej 1, na podstawie którego podejmuje decyzje o stosownych działaniach.

3.1.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 nie napotkała na problemy w zakresie wdrażania Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*.

* na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie

3.2 Oś priorytetowa 2 Społeczeństwo informacyjne

3.2.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

Celami Osi priorytetowej 2 *Społeczeństwo informacyjne* są:

- tworzenie technicznych warunków do powszechnego wykorzystania narzędzi ICT;
- promowanie społeczeństwa informacyjnego poprzez rozwój modułów informacyjnych, w tym e-usług na rzecz podniesienia konkurencyjności regionu.

Za wdrażanie Osi priorytetowej 2 odpowiedzialna jest IZ RPO WO 2007-2013.

Alokacja na realizację Osi priorytetowej 2 została zwiększona o dodatkowe środki pochodzące z Krajowej Rezerwy Wykonania **4 155 658 Euro**, co stanowi 16% dotychczasowej alokacji na tę Oś. Zgodnie z zapisami Programu łączna kwota alokacji w ramach Osi priorytetowej 2 wynosi **29 784 347 Euro** w ramach EFRR, co stanowi **6%** środków RPO WO 2007-2013. Na realizację *Strategii Europa 2020* przeznaczono całą alokację zapisaną na Oś priorytetową 2.

W ramach Osi podejmowane są działania na rzecz rozwoju w województwie opolskim infrastruktury społeczeństwa informacyjnego, upowszechniania i podnoszenia poziomu umiejętności stosowania technologii informacyjnych i komunikacyjnych, a także rozszerzania usług publicznych w tym zakresie.

Pomoc kierowana jest m. in. do jednostek samorządu terytorialnego, szkół wyższych, jednostek ochrony zdrowia.

Stan wdrażania Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu

Nabory wniosków

- ⇒ przeprowadzono **3 nabory wniosków w ramach procedury konkursowej** – odpowiednio jeden nabór w ramach działania 2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT* oraz dwa nabory wniosków w ramach działania 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych*;
- ⇒ całkowita kwota alokacji EFRR przeznaczona na przeprowadzone nabory wyniosła **28,73 mln Euro** [120,09 mln PLN].

Wnioski złożone

- ⇒ złożono łącznie **79 wniosków** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej;
- ⇒ całkowita wartość wszystkich złożonych wniosków wyniosła **60,72 mln Euro** [253,80 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **50,62 mln Euro** [211,57 mln PLN];
- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **68 wniosków** na całkowitą wartość **52,61 mln Euro** [219,90 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **43,08 mln Euro** [180,07 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

- ⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostało zaakceptowanych **36 projektów**, na całkowitą wartość **37,69 mln Euro** [157,56 mln PLN], w tym dofinansowanie EFRR **31,25 mln Euro** [130,61 mln PLN].

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **33 umowy** o dofinansowanie o całkowitej wartości **34,70 mln Euro** [145,03 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **28,87 mln Euro** [120,66 mln PLN];
- ⇒ poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej wyniósł ponad **100%**;
- ⇒ w ramach Osi priorytetowej 2 realizowane są projekty wybierane **jedynie** w procedurze konkursowej.

Tabela 38. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 2 w podziale na typy projektów

[mln Euro]

Lp.	Typ projektu	Liczba umów	Dofinansowanie z EFRR	Udział projektów konkursowych w wartości EFRR wszystkich umów podpisanych w ramach Osi 2
1.	konkursowy	33	28,87	100%

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

⇒ zgodnie z zapisami *Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WO 2007-2013 (wersja nr 65)* z grudnia 2014 r. wybieranie mechanizmu *cross-financingu* umożliwiono beneficjentom w ramach działania 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych*.

W ramach podpisanych umów Osi 2, do końca 2014 r. wykorzystanie mechanizmu *cross-financing*, zadeklarowało 14 beneficjentów. Liczbę i wartość podpisanych umów przedstawia *Tabela 39*.

Tabela 39. Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem *cross-financingu* w ramach Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu

[mln Euro]

Nr i nazwa działania	Podpisane umowy		
	Liczba umów	Całkowita wartość	Dofinansowanie EFRR
2.2 <i>Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych</i>	14	14,64	12,30
Oś 2 <i>Spółeczeństwo informacyjne</i>	14	14,64	12,30

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

W ramach inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020* do 31 grudnia 2014 r., obszar ***Spółeczeństwo informacyjne*** realizowany jest w zakresie 3 kategorii: 10, 11, 13. Wartość podpisanych **33 umów** w ramach tego obszaru wynosi **28,87 mln Euro** [120,66 mln PLN], co stanowi **96,92%** alokacji przeznaczonej na obszar – *Tabela 40*.

Tabela 40. Realizacja *Strategii Europa 2020* w ramach Osi priorytetowej 2

[mln Euro]

Nazwa priorytetu	Nazwa obszaru	Kategorie interwencji wpisujące się w realizację <i>Strategii Europa 2020</i>	Dofinansowanie z EFRR	% realizacji obszaru
<i>Rozwój inteligentny- rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji smart growth</i>	<i>Spółeczeństwo informacyjne</i>	10,11,12,13,14,15	28,87	97%

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu w ramach wniosków złożonych, zatwierdzonych do realizacji oraz podpisanych umów przedstawiono w *Tabeli 41*.

Tabela 41. Stan wdrażania Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu

[mln Euro]

Nr i termin naboru	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR
2.1 Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT						
I nabór (01-15.04.2010)	10	18,42	4	12,37	4	11,63
2.2 Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych						
I nabór (05-19.11.2009)	23	13,42	20	12,74	19	12,18
II nabór (02.01-04.02.2013)	46	18,78	12	6,13	10	5,06
OGÓŁEM	79	50,62	36	31,25	33	28,87

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wnioski o płatność

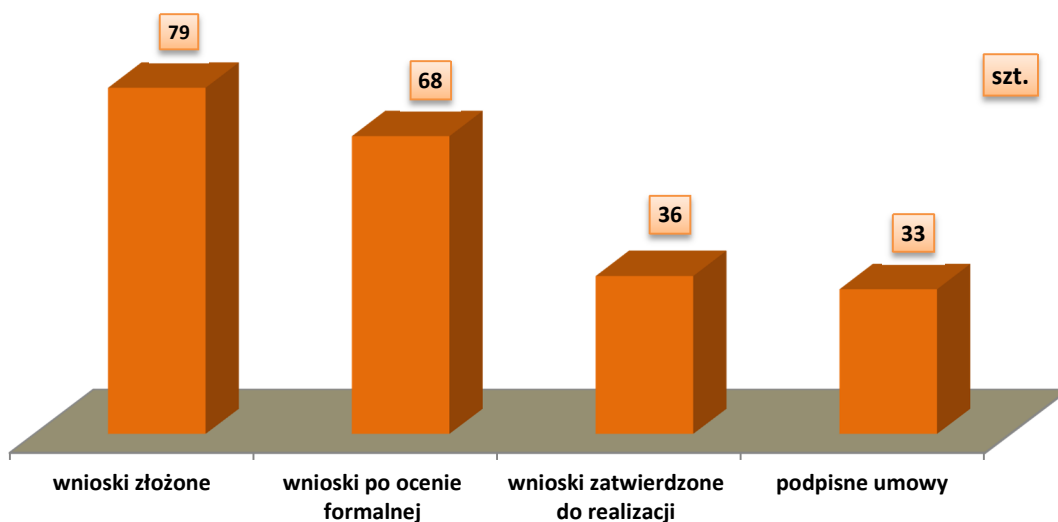
⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność w wysokości **24,59 mln Euro** [102,79 mln PLN] dofinansowania z EFRR, co stanowi ponad **85%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach przedmiotowej Osi.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **24,09 mln Euro** [100,70 mln PLN], co stanowi około **84%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 2.

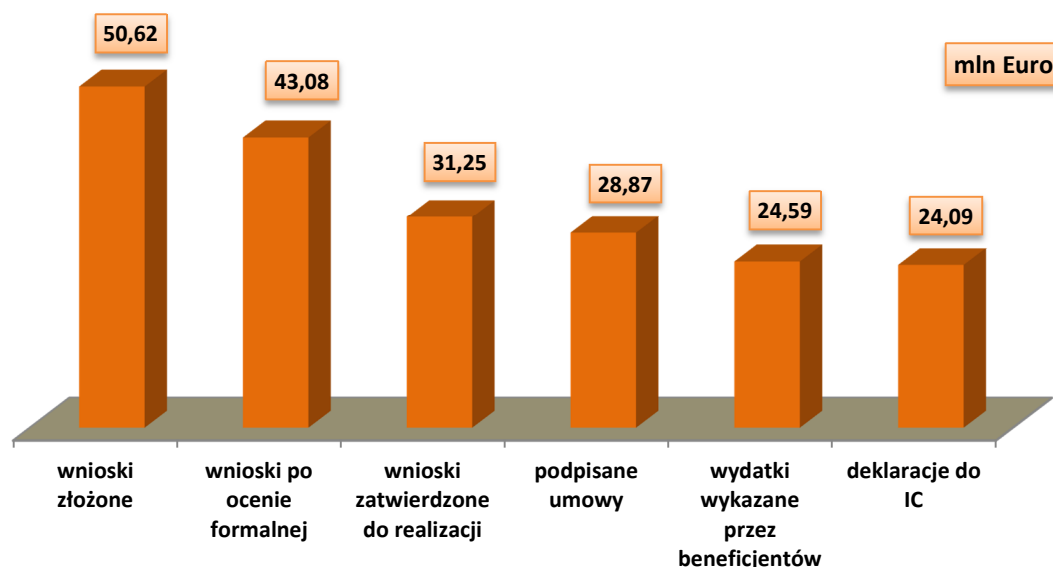
Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu przedstawiono na Wykresach 26-27.

Wykres 26. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 2 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 27. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 2 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

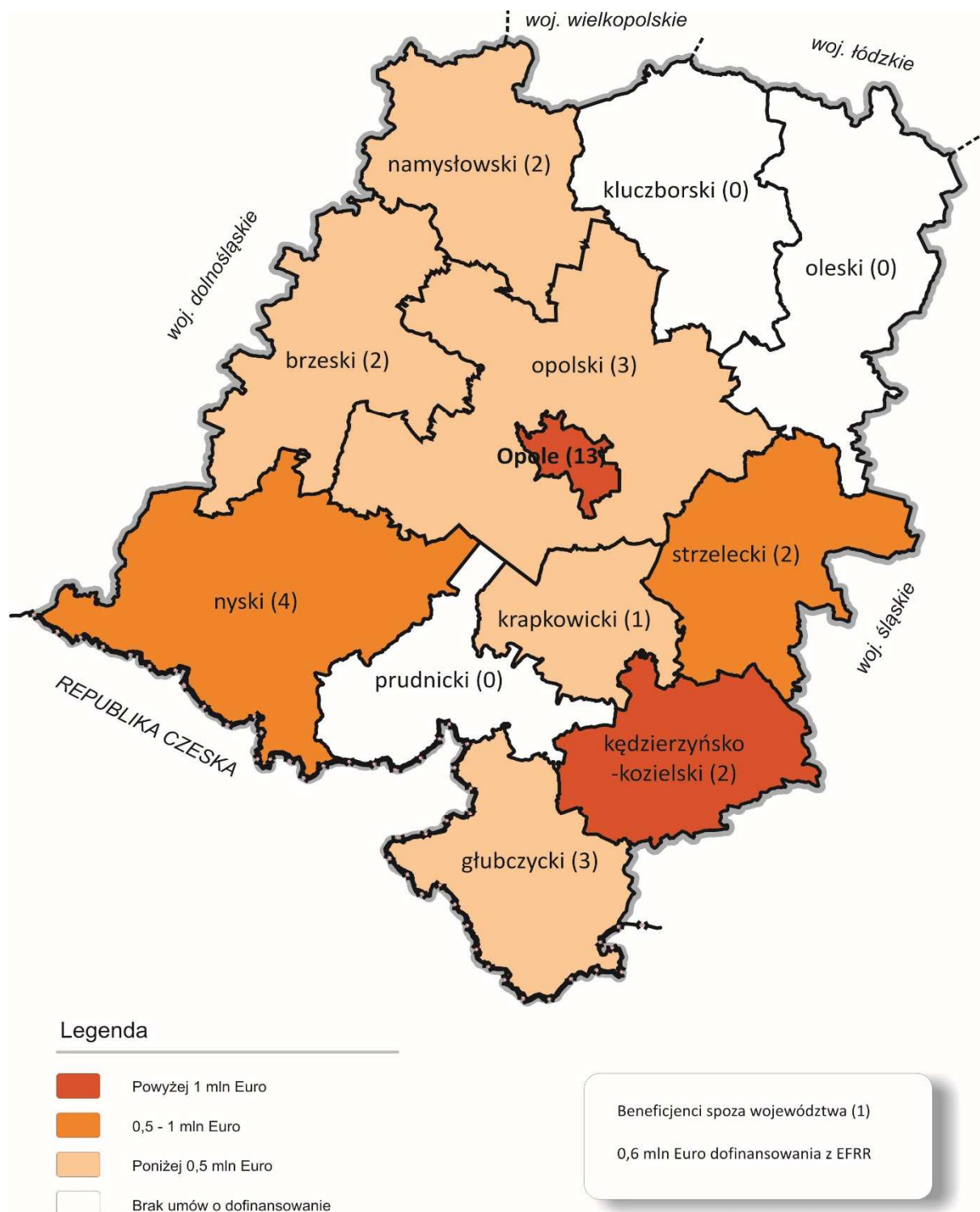

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Projekty w ramach Osi priorytetowej 2 realizowane są przez beneficjentów z 9 powiatów województwa opolskiego. Najwięcej projektów, o najwyższej wartości dofinansowania realizują beneficjenci z **Miasta Opola** (13 projektów o wartości dofinansowania 23,44 mln Euro). Warto jednak podkreślić, że odbiorcami projektów, których miejscem realizacji jest Opole, w większości są mieszkańcy całego województwa opolskiego (Mapa 5). Przykładami takich projektów są *Opolskie w Internecie – system informacji przestrzennej i portal informacyjno-promocyjny Województwa Opolskiego*, *Opolska eSzkoła, szkoła ku przyszłości* czy *Zwiększenie zakresu, dostępności oraz bezpieczeństwa usług elektronicznych (e-usług) poprzez rozwój modułów informacyjnych i stopnia ich wykorzystania w zakresie opieki zdrowotnej w partnerstwie Opolskiego Centrum Onkologii, Szpitala Wojewódzkiego oraz Specjalistycznego Zespołu Opieki nad Matką i Dzieckiem*.

Inwestycje na obszarach miejskich stanowią około **97%** (27,97 mln Euro) wszystkich umów podpisanych w ramach przedmiotowej Osi. Pozostałe projekty realizowane są na terenach wiejskich - ponad **3%** (0,90 mln Euro).

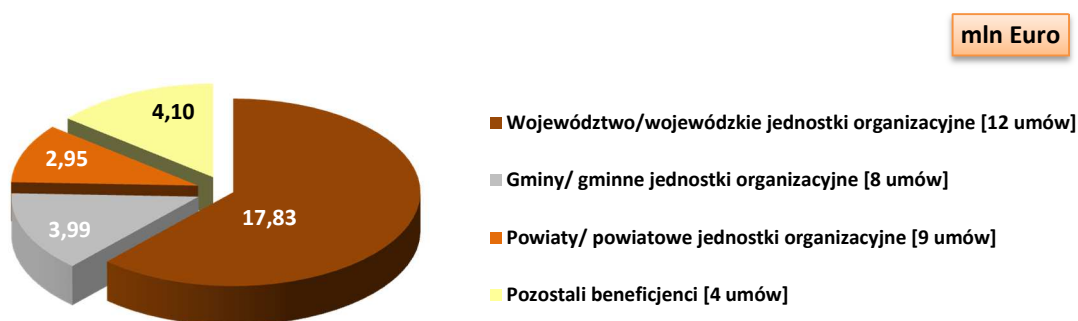
Mapa 5. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 2 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Najwięcej środków na działania służące rozwojowi infrastruktury teleinformatycznej pozyskały jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli wraz z jednostkami organizacyjnymi – **24,77 mln Euro** (około 86% środków). Wśród nich należy wyróżnić szpitale wojewódzkie i powiatowe, a także spółki odpowiedzialne za infrastrukturę wodno-ściekową. W ramach projektów modernizują i rozbudowują sieci informatyczne, umożliwiając świadczenie wielu usług on-line oraz zapewniając dostęp do Internetu bezprzewodowego.

Wykres 28. Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 2

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Stan wdrażania Osi priorytetowej 2 w okresie sprawozdawczym

Nabory wniosków

⇒ w okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono naboru wniosków w ramach Osi priorytetowej 2;

Wnioski złożone

⇒ w okresie sprawozdawczym nie zostały złożone wnioski o dofinansowanie, nie dokonywano oceny formalnej wniosków;

Wnioski zaakceptowane

⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji został zaakceptowany **1 projekt** na całkowitą wartość **0,91 mln Euro** [3,81 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **0,57 mln Euro** [2,39 mln PLN];

Podpisane umowy

⇒ w okresie sprawozdawczym nie podpisano umów o dofinansowanie projektów;

⇒ w okresie sprawozdawczym rozwiązano **jedną umowę** o dofinansowanie w ramach działania 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych* na całkowitą wartość **0,91 mln Euro** [3,81 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **0,57 mln Euro** [2,39 mln PLN].

Wnioski o płatność

⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **2,63 mln Euro** [10,99 mln PLN], co stanowi ponad **9%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach przedmiotowej Osi.

Tabela 42. Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osi priorytetowej 2 w okresie sprawozdawczym

[mln Euro]

Nr i nazwa działania	Dofinansowanie EFRR	Stopień realizacji zobowiązań w ramach działania	Stopień realizacji zobowiązań w ramach Osi priorytetowej
2.1 Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT	0,13	1,13%	0,46%
2.2 Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych	2,50	14,55%	8,68%
OGÓŁEM	2,63	-	9,14%

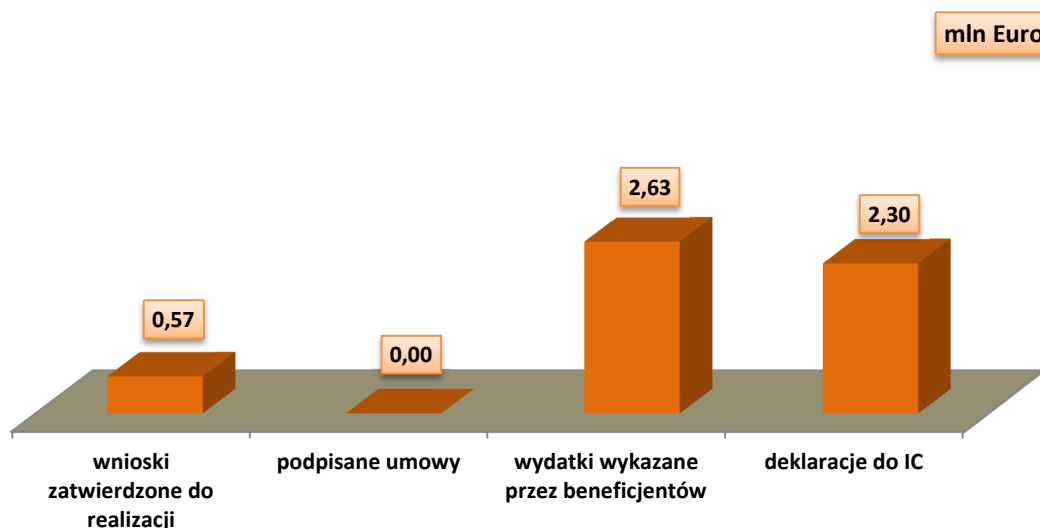
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **2,30 mln Euro** [9,62 mln PLN], co stanowi **8%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 2.

Informacje nt. stanu wdrażania Osi w okresie sprawozdawczym przedstawiono na Wykresie 29.

Wykres 29. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 2 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Planowane nabory

Zgodnie z *Ramowym harmonogramem naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z dnia 27 października 2014 r.*, w kolejnym okresie sprawozdawczym nie planuje się przeprowadzenia naborów wniosków w ramach Osi priorytetowej 2.

Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji

Działania wspierane w ramach priorytetu VIII *Spółeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki* PO IG 2007-2013 są dopełnieniem inwestycji dofinansowanych w Osi priorytetowej 2 RPO WO 2007-2013.

Na terenie województwa opolskiego realizowane są 172 projekty w obszarze społeczeństwa informacyjnego o wartości dofinansowania 28,42 mln Euro. W obszarze usług i aplikacji dla obywateli znalazły się projekty zakładające przykładowo: stworzenie portalu wspomagającego naukę czytania i pisanie oraz diagnozę pedagogiczną; stworzenie portalu stymulującego wszechstronny rozwój dzieci poprzez wykorzystanie najnowszych osiągnięć z dziedziny psychologii i pedagogiki czy też E-zarządzanie projektem budowlanym.

Nadal najwięcej projektów w ramach PO IG dotyczy usług i aplikacji dla sektora MŚP oraz innych działań mających na celu poprawę dostępu MŚP do TIK i ich wydajne użytkowanie. Wartość dofinansowania UE 156 projektów realizowanych w ramach powyższych tematów priorytetowych wynosi około 27 mln Euro. Przykładowo realizowane projekty dotyczą wdrożenia nowoczesnego systemu B2B automatyzującego procesy biznesowe w zakresie magazynowania, zamówień i sprzedaży; budowy sieci szerokopasmowej na terenie województw dolnośląskiego, opolskiego; informatyzacji komunikacji w procesie likwidacji szkód ubezpieczeniowych czy rozszerzenie funkcji portalu Urban Spot o automatyzację przebiegu procesów dla klientów biznesowych.

Ponadto do zwiększenia dostępności usług internetowych na obszarze województwa opolskiego przyczyniają się projekty realizowane w ramach działania 8.4 *Zapewnienie dostępu do Internetu na etapie „ostatniej mili”*.

Tabela 43. Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z obszaru społeczeństwa informacyjnego

[mln Euro]

Kod	Temat priorytetowy	Liczba umów	Wartość dofinansowania z UE
Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 2007-2013			
Społeczeństwo informacyjne			
13	Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.)	16	1,56
14	Usługi i aplikacje dla MŚP (e-handel, kształcenie i szkolenie, tworzenie sieci itp.)	88	6,60
15	Inne działania mające na celu poprawę dostępu MŚP do TIK i ich wydajne użytkowanie	68	20,26
RAZEM		172	28,42

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Rozkład projektów w podziale na sektory gospodarki

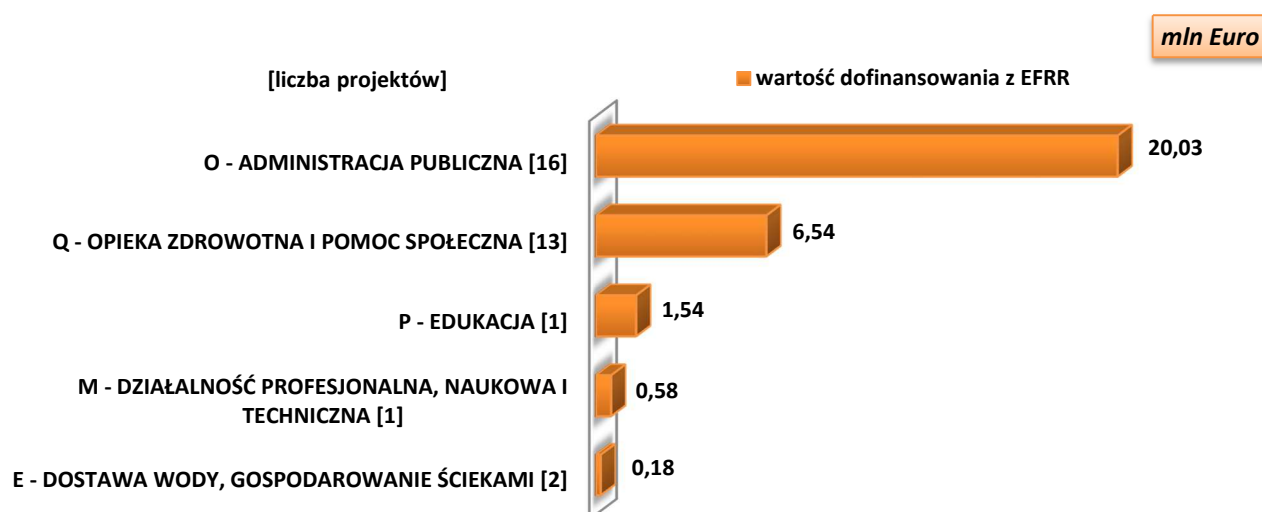
Beneficjentami większości projektów realizowanych w ramach Osi priorytetowej 2 są jednostki samorządu terytorialnego, które podejmują działania będące kontynuacją realizowanego projektu *eUrząd dla mieszkańca Opolszczyzny*. Mają na celu budowę sieci informatycznej w urzędach, wyposażenie w sprzęt niezbędny do poprawnego funkcjonowania oraz oprogramowania elektronicznego obiegu dokumentów oraz e-usług świadczonych na rzecz mieszkańców.

Ponad 20,03 mln Euro przeznaczono na realizację 16 umów w Sekcji O *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne*.

Duże znaczenie w zakresie wprowadzania e-usług mają także projekty opolskich szpitali (wojewódzkie i powiatowe) działające w Sekcji Q *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna* (13 projektów). Projekt w zakresie świadczenia e-usług wprowadza również Uniwersytet Opolski (Sekcja P *Edukacja*) oraz spółki gminne odpowiedzialne za gospodarkę wodno-ściekową (Sekcja E *Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją*).

Szczegółowy podział projektów na sektory gospodarki w ramach Osi priorytetowej 2 przedstawia Wykres 30.

Wykres 30. Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 2 wg Sekcji PKD 2007

Źródło: Opracowanie własne IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.

Analiza jakościowa

W ramach Osi priorytetowej 2 realizowane są **33** projekty z zakresu *społeczeństwa informacyjnego*. **4** projekty uzyskały dofinansowanie w ramach działania 2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT*, natomiast **29** projektów w ramach działania 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych*.

Do końca okresu sprawozdawczego w ramach Osi priorytetowej 2 zakończyła się realizacja **26** projektów, w tym **3** projekty w ramach działania 2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT* oraz **23** projekty w ramach działania 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych*.

W ramach Osi priorytetowej 2 założono realizację 2 wskaźników produktu oraz 7 wskaźników rezultatu. Wg stanu na 31.12.2014 r. rozpoczęła się realizacja wszystkich wskaźników wyznaczonych do mierzenia postępu wdrażania Osi priorytetowej 2.

Poziom realizacji wskaźników, wyznaczonych jako mierniki celów Osi priorytetowej 2, zaprezentowany został w *Tabeli 44*. Wartości wskaźników produktu i rezultatu zostały przedstawione w oparciu o zatwierdzone wnioski o płatność końcową oraz na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie.

Tabela 44. Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Umowy	
			wartość obecna	%	wartość obecna	%
Wskaźniki produktu						
2.1	Liczba projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego [szt.]	32	26	81,3	33	103,1
2.2	Długość sieci Internetu szerokopasmowego [km]	149	128	85,9	149,33	100,2
Wskaźniki rezultatu						
2.3	Liczba usług publicznych zrealizowanych online w wyniku realizowanych projektów [szt.]	203	113	55,7	182	89,7
2.4	Liczba osób, które uzyskały dostęp do Internetu szerokopasmowego w jednostkach publicznych [osoby]	148 600	185 997	125,2	148 600	100
a	- w tym na obszarach wiejskich	10 000	10 000	100	10 000	100
2.5	Liczba połączeń do Internetu szerokopasmowego w: [szt.]	177	111	62,7	170	96
a	- jednostkach publicznych	33	0	0	28	84,8
b	- szkołach, w tym:	144	111	77,1	142	98,6
c	- na obszarach wiejskich	40	40	100	40	100

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013). Zgodnie z danymi w Załączniku IV.

Biorąc pod uwagę szacowaną realizację wszystkie wskaźniki osiągną założoną na etapie programowania wartość docelową.

✓ Liczba projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT* oraz 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 81,3% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;

- na podstawie szacowanego stopnia realizacji dla roku 2015 przewiduje się, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 103,1% w stosunku do wartości docelowej;
- na obecnym etapie realizacja wskaźnika nie jest zagrożona.

✓ ***Długość sieci Internetu szerokopasmowego***

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu wynosiła prawie 86% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015,
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 100,2% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wskaźnika na planowanym poziomie nie jest zagrożone.

✓ ***Liczba usług publicznych zrealizowanych online w wyniku realizowanych projektów***

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi ponad 55,7% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015 z uwagi na niezakończoną realizację projektów;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 89,7%;
- na obecnym etapie osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ ***Liczba osób, które uzyskały dostęp do Internetu szerokopasmowego w jednostkach publicznych, w tym:***
 – ***na obszarach wiejskich***

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT*;
- wartość wskaźnika i podwskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi odpowiednio 125,2% i 100% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015. Przekroczenie wartości wskaźnika głównego wynika z faktu, że beneficjent osiągnął większą wartość wskaźnika niż zakładał na etapie umowy;
- z szacowanej realizacji wynika, iż zarówno wskaźnik jak i podwskaźnik osiągnął wartość 100%;
- na obecnym etapie realizacja wskaźnika głównego i podwskaźnika nie jest zagrożona.

✓ ***Liczba połączeń do Internetu szerokopasmowego, w:***
 – ***jednostkach publicznych***
 – ***szkołach, w tym:***
 – ***na obszarach wiejskich***

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT*;
- w okresie sprawozdawczym nie odnotowano postępu przy realizacji wskaźnika głównego (prawie 63%) i podwskaźników (odpowiednio 0%, 77,1% oraz 100%) z uwagi na niezakończoną realizację projektów;
- na podstawie szacowanej realizacji wskaźnik główny osiągnął wartość 96% wartości docelowej dla 2015 r. , natomiast podwskaźniki osiągnęły odpowiednio 84,8%, 98,6% i 100% wartości docelowej;
- na obecnym etapie nie jest zagrożona realizacja wskaźników.

W zakresie miejsc pracy stworzonych w wyniku realizacji projektu do końca okresu sprawozdawczego należy wspomnieć o **9** osobach zatrudnionych na potrzeby obsługi systemów informatycznych dofinansowanych w ramach Osi Priorytetowej 2. Mimo braku agregacji miejsc pracy stworzonych w ramach Osi 2 na wskaźnik programowy, warto odnotować ich powstanie ze względu na pośredni wpływ na zmiany na rynku pracy. Docelowo w wyniku zrealizowania wszystkich projektów utworzonych zostanie łącznie **11** nowych miejsc pracy, w tym **1** miejsce pracy dla kobiety.

Istotnym elementem realizowanych projektów są również szkolenia prowadzone z zakresu ICT. Do końca okresu sprawozdawczego wskaźnik osób przeszkolonych osiągnął wartość **7 013** osób.

Na podkreślenie zasługuje również wysoki poziom wskaźnika dotyczącego zakupionego wyposażenia umożliwiającego świadczenie usług z wykorzystaniem narzędzi ICT. Wskaźnik ten do końca okresu sprawozdawczego osiągnął wartość **4 751** sztuk.

- **Informacje nt. kontynuacji wsparcia w okresie 2014-2020 opisano w analizie obszarów poszczególnych działań**
- **Szczegółowe informacje nt. wkładu Osi priorytetowej w promowanie równości szans – punkt 2.2.1 Zasada równości szans**
- **Szczegółowe wnioski dla dalszej realizacji Osi – Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi**

W wyniku realizacji inwestycji przyczyniających się do rozwoju i rozpowszechnienia infrastruktury teleinformatycznej w województwie, zwiększenia dostępności do szybszych połączeń internetowych oraz wprowadzających nowoczesne usługi on-line w obszarze zdrowia, nauki, administracji czy gospodarki projekty wdrażane w ramach Osi priorytetowej 2 wpisują się jednocześnie w cele dokumentu *Strategii Europa 2020* w ramach projektu przewodniego *Europejska Agenda Cyfrowa*. Określone w nim nowe wyzwania dla Państw Członkowskich w odniesieniu do obszaru społeczeństwa informacyjnego wskazują, że do 2020 r. wszyscy Europejczycy powinni mieć dostęp do Internetu o przepustowości przekraczającej 30 Mb/s oraz przynajmniej połowa gospodarstw domowych powinna mieć dostęp do Internetu o przepustowości przekraczającej 100 Mb/s. Szczegółowe wartości wskaźników realizowanych w ramach Osi priorytetowej 2 opisane powyżej częściowo wypełniają założenia wspomnianej inicjatywy flagowej. W wyniku wdrażania poszczególnych projektów z obszaru ICT rozpowszechniona zostanie infrastruktura sieci Internetu szerokopasmowego w sektorze publicznym, co znacznie przełożyło się na popularyzację wykorzystania udostępnionych narzędzi informatycznych w społeczeństwie (blisko 186 tys. osób korzystających z powstałej w ramach realizacji programu infrastruktury).

Zgodnie z zapisami *Krajowego Programu Reform*, zakres interwencji podejmowanej w ramach RPO WO 2007-2013 wpisuje się w szereg założeń wspomnianego dokumentu. Do najważniejszych należą: w obszarze *Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego* – działanie 1.5 *Rozwój i modernizacja infrastruktury teleinformatycznej i telekomunikacyjnej*, w zakresie prowadzenia intensywnych działań zmierzających do pełnego wykorzystania środków UE na inwestycje w infrastrukturę i usługi szerokopasmowe. Natomiast w obszarze *Infrastruktura dla wzrostu inteligentnego* – działanie 2.1 *Otoczenie prawno-instytucjonalne* należy wskazać szeroko pojęte działania na rzecz wypełniania zaleceń odnośnie informatyzacji administracji. Podejmowane działania w ramach RPO WO 2007-2013 są zgodne z założeniami prezentowanymi w *Krajowym Programie Reform*, który zakłada rozwój sieci teleinformatycznej, w tym zapewnienie dostępu do Internetu szerokopasmowego na obszarach wiejskich, otwarcie i digitalizację zasobów publicznych jak i wdrażanie informatycznych systemów zarządzania i świadczenia usług.

Obszar: Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT [działanie 2.1]

Dostęp do szerokopasmowego Internetu jest obecnie warunkiem niezbędnym do świadczenia nowoczesnych usług zarówno w sektorze prywatnym, jak i szeroko pojmowanej e-administracji. Realizowane w ramach obszaru działania przyczyniają się do rozbudowy zasobów społeczeństwa informacyjnego w regionie, przekładając się na poprawę dostępu do usług internetowych. Dla zapewnienia dalszego rozwoju gospodarki opartej na wiedzy konieczne jest wspieranie powszechnego stosowania narzędzi ICT oraz inwestowanie w projekty zapewniające dostęp do nowoczesnych technologii teleinformatycznych. Z tego względu

tworzenie odpowiedniego zaplecza infrastrukturalnego dla rozwoju narzędzi ICT zostało zidentyfikowane jako jeden z obszarów interwencji RPO WO 2007-2013.

Technologie informacyjne i komunikacyjne są istotnymi argumentami stymulującymi wzrost gospodarczy a w konsekwencji zatrudnienie, co sprawia, że odpowiednia infrastruktura dla tych technologii stanowi znaczący element każdej rozwijającej się gospodarki. Inwestycje w zaplecze techniczne ICT przyczyniają się do ożywiania sfery gospodarczej województwa, tworzenia nowych miejsc pracy oraz pozytywnych przemian w obszarze wykluczenia cyfrowego. W celu realizacji wyznaczonych w ramach obszaru założeń podejmowane działania nakierowane są na budowę nowych oraz modernizację istniejących szerokopasmowych sieci teleinformatycznych, stanowiących podstawę rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie opolskim. Dodać należy, że wspierane projekty wykazują charakter lokalny lub regionalny.

Jak wynika z *Narodowego Planu Szerokopasmowego* Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji ze stycznia 2014 r. województwo opolskie jest w czołówce regionów z najwyższym odsetkiem miejscowości, w których obecne są zakończenia sieci światłowodowych.

Stopień pokrycia infrastrukturą województwa opolskiego zbliża się do 100%, co świadczy o znacznej poprawie infrastruktury sieci szkieletowej w regionie. Informacje przedstawiane przez operatora Telekomunikacji Polskiej dla województwa opolskiego wskazują, że sieć szkieletowa dostępna jest we wszystkich gminach. Problemem jest jedynie kwestia dostępu do Internetu na etapie użytkownika końcowego, tzw. „ostatniej mili”.

Zaznaczyć należy, iż w okresie sprawozdawczym na terenie województwa opolskiego kontynuowane były prace wdrożeniowe zmierzające do realizacji projektów w ramach działania 8.4 PO IG, co powinno w znaczącym stopniu przyczynić się do uzupełnienia niewystarczającej infrastruktury „ostatniej mili” w regionie. W okresie sprawozdawczym działania zapewniające dostęp do Internetu na etapie „ostatniej mili” swoim zasięgiem objęły kolejne 3 gminy województwa opolskiego (Otmuchów, Paczków i Głogówek). W ramach działania 8.4 PO IG łącznie w województwie opolskim realizowanych jest 39 umów. Zakres realizacji przedsięwzięć obejmuje inwestycje w budowę infrastruktury sieci Internetu szerokopasmowego oraz podłączenie gospodarstw domowych w województwie. Prędkość Internetu szerokopasmowego oferowana na etapie użytkownika końcowego wyniesie od 2MB/s do 50Mb/s.

Na *Mapie 6* przedstawiono opolskie gminy, w ramach których realizowane są projekty w ramach działania 8.4 PO IG dotyczące zapewnienia dostępu do sieci internetowej na odcinku „ostatniej mili”.

Mapa 6. Zestawienie gmin województwa opolskiego objętych zakresem projektów realizowanych w ramach działania 8.4 PO IG 2007-2013

Źródło: Opracowanie własne IZ RPO WO 2007-2013

Główny Urząd Statystyczny w ramach swojego corocznego wydawnictwa zaprezentował w raporcie *Spółeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2010-2014* pozytywny obraz kraju, w którym następuje systematyczny rozwój społeczeństwa informacyjnego. W przywołanym dokumencie dokonany w Polsce postęp wyrażają m.in. wskaźniki dotyczące odsetka: przedsiębiorstw korzystających z komputerów, przedsiębiorstw posiadających dostęp do Internetu, przedsiębiorstw korzystających z łącz szeregopasmowych, osób regularnie korzystających z komputera, gospodarstw domowych z szerokopasmowym dostępem do Internetu.

Zgodnie z zaprezentowanymi danymi z w/w raportu wynika, że 95,7% przedsiębiorstw województwa opolskiego w 2014 r. korzystało z komputera (średnia dla kraju wynosi 94,4%), natomiast 94,8% przedsiębiorstw w województwie opolskim posiadało w 2014 r. dostęp do Internetu (średnia dla kraju wynosi

93,1%). Biorąc pod uwagę wskaźnik dotyczący odsetka przedsiębiorstw korzystających z łączny szerokopasmowych w 2014 r. w województwie opolskim wynosił on 90,8% i wzrósł w stosunku do 2013 r. o 9,2 punktów procentowych.

W zakresie danych opisujących udział gospodarstw domowych w postępującym procesie rozwoju ICT w regionie, raport GUSu przyjął podział według dużych regionów. Zgodnie z tym podziałem województwo opolskie znajduje się w grupie Polski Zachodniej razem z województwami: dolnośląskim, lubuskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim. Zgodnie z przyjętymi kryteriami w raporcie, blisko 76,7% gospodarstw domowych w Polsce Zachodniej jest wyposażonych w komputer, a od 2014 r. zanika dysproporcja pomiędzy regionami w Polsce. Biorąc pod uwagę wskaźnik dotyczący osób regularnie korzystających z komputera Polska Zachodnia plasuje się na drugim miejscu z wynikiem 63,5% (spośród regionów największy przyrost w stosunku do 2013 r. o 3,9 punktów procentowych). Na terenie Polski Zachodniej w 2014 r. wzrósł również odsetek gospodarstw domowych posiadających szerokopasmowy dostęp do Internetu w domu o 2,9 punktów procentowych w stosunku do 2013 r. i wynosi 70,8%.

W okresie sprawozdawczym ramach działania 2.1 nie zakończyły się żadne umowy. Biorąc jednak pod uwagę łącznie **3** zakończone projekty należy wskazać następujące efekty rzeczowe uzyskane dzięki inwestycjom:

- wybudowano **128 km sieci** Internetu szerokopasmowego;
- podłączono do sieci Internetu szerokopasmowego **111** placówek oświatowych, w tym **40** jednostek na obszarach wiejskich;
- blisko **186 tys.** osób w jednostkach publicznych uzyskało dostęp do Internetu szerokopasmowego, w tym **10 tys.** osób na obszarach wiejskich;
- uruchomiono **134** publiczne punkty dostępu do Internetu (PIAP);
- zakupiono ponad **9,7 tys.** sztuk sprzętu teleinformatycznego (w tym sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem).

Obszar: Moduły informacyjne, platformy e-usług, bazy danych [działanie 2.2]

Rozwój infrastruktury ICT na terenie województwa nierozzerwalnie związany jest podejmowaniem działań zmierzających do upowszechniania i podnoszenia poziomu umiejętności stosowania technologii informacyjnych i komunikacyjnych, a także rozszerzania usług publicznych w tym zakresie dla mieszkańców regionu. Dlatego konieczne jest finansowanie działań z zakresu dostępu do informacji tematycznych, ujednoczenia i unowocześnienia istniejących i nowych systemów baz danych, tworzenia portali internetowych opartych o e-usługi m.in. w zakresie zdrowia, nauki, kultury, administracji dostępnych dla każdego mieszkańca. Podejmowane interwencje mają na celu rozwój form usług wykorzystujących nowoczesne technologie informacyjne, które powinny stanowić wartościową alternatywę dla tradycyjnych, wymagających dużych nakładów finansowych modeli świadczenia usług. Ponadto wzrost wykorzystania Internetu wynika z jego istotnych cech, takich jak: brak ograniczeń biurokratycznych, możliwość międzynarodowej współpracy specjalistów, światowy zasięg oraz elastyczność. Dodatkowo wszelkie działania podejmowane w tej dziedzinie sprzyjać będą podnoszeniu atrakcyjności inwestycyjnej województwa, mającej wpływ na proces pozyskiwania inwestorów oraz poprawę w funkcjonowaniu podmiotów gospodarczych na opolskim rynku. Jednocześnie, w przypadku pojedynczego mieszkańca, realizowane projekty podnoszą poziom funkcjonowania w sferze społecznej i zawodowej oraz bezproblemowe korzystanie z elektronicznych zasobów informacyjnych w różnych dziedzinach życia.

W ramach opisywanego obszaru do końca 2014 r. zakończyła się realizacja **23** projektów z **29** podpisanych umów. W wyniku zakończonych projektów:

- utworzono lub udostępniono łącznie **338** aplikacji/usług teleinformatycznych;
- **113** usług publicznych realizowanych jest on-line, z których skorzystało blisko **694,6 tys.** osób rocznie;
- zakupiono **4 751 szt.** wyposażenia umożliwiającego świadczenie usług z wykorzystaniem narzędzi ICT;

- przeszkolono **7 013** osób z zakresu ICT;
- **566** jednostek sektora publicznego skorzystało z utworzonych aplikacji lub usług teleinformatycznych.

W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja **5** projektów.

Jednym z projektów, który zakończył się w okresie sprawozdawczym jest projekt Gminy Grodków pn.: *E-Urząd jako podstawowe narzędzie elektronicznej komunikacji z klientem w Gminie Grodków z wykorzystaniem narzędzi ePUAP oraz EOD.*

Podstawowym celem projektu było stworzenie platformy komunikacji Gminy Grodków przy wykorzystaniu narzędzi e-PUAP oraz EOD. Realizacja projektu pozwoliła wszystkim zainteresowanym na załatwianie spraw administracyjnych oraz korzystanie z szeregu e-usług poprzez dostępną platformę. W wyniku realizacji projektu zostały zakupione moduły do integracji systemu Elektronicznego Obiegu Dokumentów z platformą e-PUAP, stworzono aplikację e-Urząd oraz elektroniczne formularze spraw możliwych do załatwienia w Urzędzie. Dzięki realizacji inwestycji stworzono także platformę e-learningową, portal o tematyce turystyczno-rekreacyjnej oraz system rezerwacji obiektów rekreacyjnych. Udźwiękowiono również stronę internetową Gminy i Biuletynu Informacji Publicznej przy pomocy syntezy mowy, dzięki czemu usługa będzie dostępna dla osób niedowidzących. Zakupiono niezbędny sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem oraz zainstalowano i skonfigurowano informat umożliwiający korzystanie z niezbędnych informacji dotyczących usług świadczonych przez Urząd oraz będący darmowym punktem dostępu do Internetu. Zostało wdrożonych siedem e-usług publicznych na różnych poziomach zaawansowania:

- *Liczba uruchomionych on-line usług na poziomie 1 – Informacja – 4 szt;*
- *Liczba uruchomionych on-line usług na poziomie 3 – dwustronna interakcja – 1 szt;*
- *Liczba uruchomionych on-line usług na poziomie 4 – transakcja – 2 szt.*

Zakłada się, że w wyniku realizacji inwestycji liczba osób korzystających z usług on-line wyniesie **15 tys. osób** na rok. Z efektów projektu mogą korzystać mieszkańcy gminy Grodków oraz inne osoby korzystające z usług publicznych, świadczonych przez Urząd Miejski w Grodkowie, przedsiębiorcy prowadzący działalność na obszarze objętym projektem, potencjalni inwestorzy, turyści, pracownicy Urzędu Miejskiego oraz innych jednostek sektora finansów publicznych, organy służb publicznych. W ramach projektu zakupiono **101 szt.** wyposażenia umożliwiającego świadczenie usług z wykorzystaniem narzędzi ICT oraz zorganizowano szkolenia ICT, w których uczestniczyło **50 osób**. Projekt przyczynił się do wdrażania innowacji w administracji publicznej, jak również do budowy i rozwoju społeczeństwa informacyjnego opartego na szybkim i bezpośrednim dostępie do informacji i wiedzy.

Przykładem drugiego projektu zakończony w okresie sprawozdawczym jest projekt pn.: *Interaktywny Powi@t Nyski – informatyzacja i integracja baz danych*. Przedmiotem projektu było utworzenie modułów informacyjnych, platform e-usług i bazy danych wraz z zakupem sprzętu komputerowego z oprogramowaniem. W ramach zrealizowanego projektu został udostępniony System Informacji Przestrzennej Powiatu Nyskiego służący do prezentowania i udostępniania w prosty i przystępny sposób, danych numerycznych zgromadzonych w Powiatowym Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Nysie w środowisku Internetu za pomocą przeglądarki internetowej. Udostępnieniu podlegały: dane opisowe (ewidencja gruntów, budynków i lokali), dane graficzne utworzonych w ramach projektu numerycznych baz danych; geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu (baza danych GESUT), obiektów topograficznych o szczegółowości zapewniającej tworzenie standardowych opracowań kartograficznych w skalach 1:500-1:5000 (BDOT 500), mapy zasadniczej dla terenów zabudowanych, zainwestowanych, przeznaczonych pod zabudowę w granicach gmin: Otmuchów, Paczków, Głuchołazy, Korfantów. Istnieje również możliwość przyjmowania i przeglądania danych udostępnionych przez serwis WMS. Projekt miał na celu rozbudowę baz danych, zapewnienie współdziałania zbiorów danych pochodzących z różnych źródeł, udostępnienie podmiotom gospodarczym, instytucjom publicznym, obywatelom, danych wprost z baz danych zasobu numerycznego PODGiK w Nysie. W efekcie realizacji projektu **18 tys. osób** na rok korzysta z udostępnionych usług on-line. Odbiorcami projektu są: mieszkańcy powiatu nyskiego, przedsiębiorstwa korzystające z usług administracji publicznej, Pracownicy Starostwa Powiatowego w Nysie oraz jednostek samorządowych, potencjalni inwestorzy krajowi i zagraniczni, instytucje otoczenia biznesu i pozostałe jednostki (np. PGL Lasy

Państwowe, sądy, policja, straż pożarna, etc.), turyści odwiedzający powiat nyski. W efekcie **11 jednostek sektora publicznego** może korzystać z utworzonych aplikacji lub usług teleinformatycznych. Dzięki realizacji projektu rozwiązano problemy z zaspokojeniem potrzeb potencjalnych odbiorców poprzez poszerzenie oferty udostępnienia zasobów informacyjnych i usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną przez Starostwo Powiatowe w Nysie dotyczących geodezji i kartografii m.in. poprzez skrócenie czasu realizacji procedur.

Wsparcie ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym w zakresie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych będzie kontynuowane w okresie 2014-2020. Planuje się podejmowanie działań z wykorzystaniem technologii TIK w relacjach pomiędzy przedsiębiorcą, a klientem. Realizacja przedsięwzięć ma na celu zwiększenie wykorzystania dostępnej infrastruktury w bieżącej działalności przedsiębiorstw. Wsparciem objęte będą również działania z zakresu rozwoju elektronicznych usług publicznych szczebla regionalnego/lokalnego, w tym m.in. z zakresu e-administracji, e-zdrowia, e-kultury, systemów informacji przestrzennej. Wspierane działania mają przyczynić się do zwiększenia dostępności usług świadczonych przez administrację szczebla regionalnego i lokalnego dla obywatela i przedsiębiorcy.

Wyniki badania ewaluacyjnego

W okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono badań ewaluacyjnych dedykowanych Osi priorytetowej 2 *Spółeczeństwo informacyjne*.

➤ **Szczegółowe informacje – punkt 2.7.3.3 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w 2014 r.**

Realizacja zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do Osi 2

Instytucja Zarządzająca kontynuowała dotychczas wypracowane standardy prowadzenia analizy postępu finansowego i rzeczowego Osi priorytetowej, co było odpowiedzią na rekomendacje KE, w szczególności w zakresie realizacji wskaźników. Zgodnie z sugestiami KE, ww. analiza obejmowała porównanie postępu rzeczowego i finansowego.

➤ **Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej**

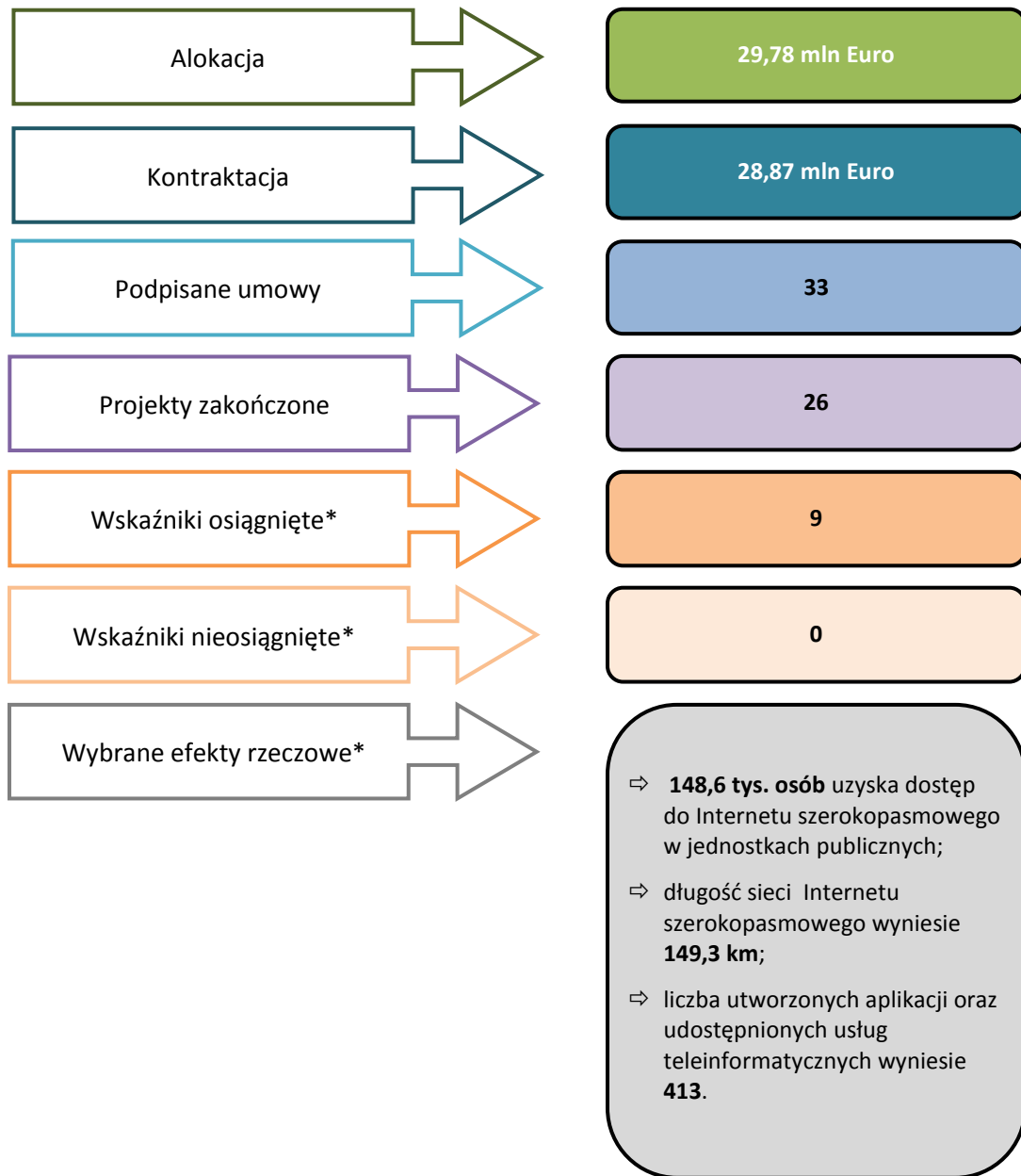
Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi

IZ RPO WO 2007-2013 prowadzi stały monitoring finansowy i rzeczowy wdrażania Osi priorytetowej 2, na podstawie którego podejmuje decyzje o stosownych działaniach.

3.2.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 nie napotkała na problemy w zakresie wdrażania Osi priorytetowej 2 *Spółeczeństwo informacyjne*.

**PODSUMOWANIE WDRAŻANIA OSI 2
SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE**

* na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie

3.3 Oś priorytetowa 3 *Transport*

3.3.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

Celami Osi priorytetowej 3 *Transport* są:

- polepszenie dostępu do obszarów, obiektów kluczowych dla rozwoju gospodarczego województwa, krajowych i międzynarodowych układów komunikacyjnych oraz zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników dróg;
- zwiększenie mobilności mieszkańców regionu poprzez rozbudowę systemu transportu publicznego.

Oś priorytetowa 3 wdrażana jest w całości przez IZ RPO WO 2007-2013.

Na realizację zadań z zakresu transportu przeznaczono dodatkowe środki w kwocie **26 846 502 Euro**, z czego **16 701 287 Euro** pochodzi z Krajowej Rezerwy Wykonania, **10 145 215 Euro** z dostosowania technicznego (w tym 6 275 125 Euro na niwelowanie skutków powodzi). Łączna kwota alokacji na Oś priorytetową 3 wynosi w ramach EFRR **137 904 154 Euro**, co stanowi **28%** środków Programu.

W ramach Osi priorytetowej 3 realizowane są głównie roboty budowlane dotyczące dróg regionalnych i lokalnych, obiektów mostowych, wiaduktów, wymiany taboru autobusowego i kolejowego na nowy przyjazny środowisku.

Pomoc w ramach przedmiotowej Osi jest kierowana przede wszystkim do jednostek samorządu terytorialnego.

Na realizację *Strategii Europa 2020* przeznaczono całą alokację zapisaną na Oś priorytetową 3.

Oś priorytetowa 3 jest jedną z najbardziej zaawansowanych Osi pod względem poziomu płatności w ramach całego Programu. Według stanu na 31 grudnia 2014 r. poziom płatności wynosi około **97%** zobowiązań na lata 2007-2013, natomiast spośród **121** podpisanych umów zakończyła się realizacja **112** projektów.

Stan wdrażania Osi priorytetowej 3 od uruchomienia Programu

Nabory wniosków

- ⇒ przeprowadzono **14 naborów wniosków w ramach procedury konkursowej** oraz **11 naborów w ramach procedury pozakonkursowej** (beneficjenci 14 projektów kluczowych złożyli pełną dokumentację projektową),
- ⇒ całkowita kwota alokacji EFRR na przeprowadzone nabory wyniosła **139,19 mln Euro** [581,81 mln PLN] w tym:
 - na nabory w ramach procedury konkursowej **73,38 mln Euro** [306,72 mln PLN];
 - na projekty w ramach procedury pozakonkursowej obejmującej indywidualne projekty kluczowe **65,81 Euro** [275,09 mln PLN].

Wnioski złożone

- ⇒ złożono łącznie **153 wnioski** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej i pozakonkursowej;
- ⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **253,08 mln Euro** [1 057,82 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **194,89 mln Euro** [814,59 mln PLN];
- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **147 wniosków** o całkowitej wartości **250,67 mln Euro** [1 047,77 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **188,24 mln Euro** [786,82 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

- ⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostało zaakceptowanych **126 projektów**, na całkowitą wartość **230,14 mln Euro** [961,92 mln PLN], w tym dofinansowanie EFRR **171,64 mln Euro** [717,41 mln PLN].

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **121 umów** o dofinansowanie o całkowitej wartości **178,51 mln Euro** [746,15 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **137,89 mln Euro** [576,36 mln PLN],
- ⇒ poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej wyniósł ponad **99%**,
- ⇒ spośród umów podpisanych w ramach przedmiotowej Osi **46,85%** stanowią projekty umieszczone w *Indykatywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*, natomiast **53,15%** zostało wybranych w procedurze konkursowej.

Tabela 45. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 3 w podziale na typy projektów

[mln Euro]

Lp.	Typ projektu	Liczba umów	Dofinansowanie z EFRR	Udział projektów konkursowych/ IPI w wartości EFRR wszystkich umów podpisanych w ramach Osi 3
1.	konkursowy	108	73,29	53,15%
2.	IPI	13	64,60	46,85%
RAZEM:		121	137,89	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Do końca okresu sprawozdawczego, obszar **Klimat, energia, mobilność** w ramach *Strategii Europa 2020*, realizowany jest w zakresie 3 kategorii przedmiotowej Osi: 18, 23, 52. Wartość podpisanych **121 umów** w ramach tego obszaru wynosi **137,89 mln Euro** [576,36 mln PLN], co stanowi **66,94%** alokacji przeznaczony na obszar.

Tabela 46. Realizacja *Strategii Europa 2020* w ramach Osi priorytetowej 3

[mln Euro]

Nazwa priorytetu	Nazwa obszaru	Kategorie interwencji wpisujące się w realizację <i>Strategii Europa 2020</i>	Dofinansowanie z EFRR	% realizacji obszaru
<i>Rozwój zrównoważony - wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej; sustainable growth</i>	<i>Klimat, energia, mobilność</i>	16,17, 18 ,19,20,21,22, 23 ,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33,34,35,36,37,38,39,40,41,42,43,44,45,46,47,48,49,50,51, 52 ,53,54	137,89	67%
RAZEM:			135,78	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu w ramach wniosków złożonych, zatwierdzonych do realizacji oraz podpisanych umów przedstawiono w *Tabeli 47*.

Tabela 47. Stan wdrażania Osi priorytetowej 3 od uruchomienia Programu

[mln Euro]

Nr i termin naboru	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR
3.1.1 Drogi regionalne						
I nabór (23.02-09.03.2009)	3	4,41	3	4,41	3	2,87
II nabór (04-18.01.2010)	4	10,98	4	10,98	4	5,28
III nabór (15-29.03.2010)	8	1,04	8	1,04	8	0,99

Nr i termin naboru	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR
IV nabór (01-15.10.2010)	6	17,53	5	14,36	3	8,05
V nabór (15-29.02.2012)	8	20,34	5	13,83	5	12,31
VI nabór (25.02-11.03.2013)	1	1,13	1	1,13	1	1,23
VII nabór (08-22.07.2013)	3	2,46	3	2,46	2	2,12
IPI (17-21.03.2008)	3	22,66	3	21,63	3	18,35
IPI (17-31.03.2010)	2	17,09	2	17,09	2	15,64
IPI (07-21.04.2010)	1	5,84	1	5,84	1	5,19
IPI (24.11-08.12.2010)	1	6,67	1	6,67	1	6,17
IPI (17-31.07.2011)	1	0,46	1	0,46	1	3,43
IPI (17-31.08.2012)	1	6,46	1	6,33	1	3,30
3.1.2 Drogi lokalne						
I nabór (10-30.12.2008)	34	18,87	33	18,39	33	14,76
II nabór (01-15.02.2010)	43	25,35	28	18,60	27	13,81
III nabór (08-22.10.2010)	6	3,00	6	3,00	6	2,16
IV nabór (05-19.12.2011)	12	6,07	9	5,29	9	4,13
IPI (15-29.10.2012)	1	7,16	1	6,09	1	4,16
IPI (17-31.03.2014)	2	1,16	2	1,16	2	0,89
IPI (14-28.11.2014)	1	1,27	1	1,27	<i>nie podpisano umowy o dofinansowanie</i>	
Razem 3.1	141	179,95	118	160,03	113	124,84
3.2 Transport publiczny						
I nabór (15.02-01.03.2010)	6	6,24	5	4,79	5	4,81
II nabór (11-25.07.2013)	2	0,77	2	0,77	2	0,77
III nabór (12-26.11.2014)	3	0,99	<i>nie zaakceptowano projektów</i>		<i>nie podpisano umów o dofinansowanie</i>	
IPI (17-21.03.2008)	1	6,94	1	6,04	1	7,47
Razem 3.2	12	14,94	8	11,60	8	13,05
OGÓŁEM	153	194,89	126	171,64	121	137,89

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wnioski o płatność

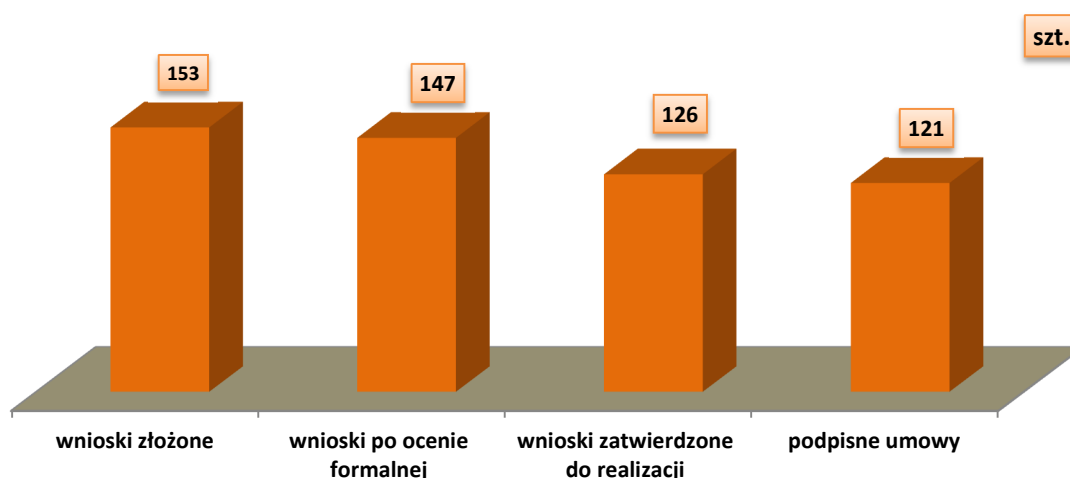
⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **134,56 mln Euro** [562,45 mln PLN] dofinansowania z EFRR, co stanowi około **97%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 3.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **131,06 mln Euro** [547,82 mln PLN], co stanowi ponad **94%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 3.

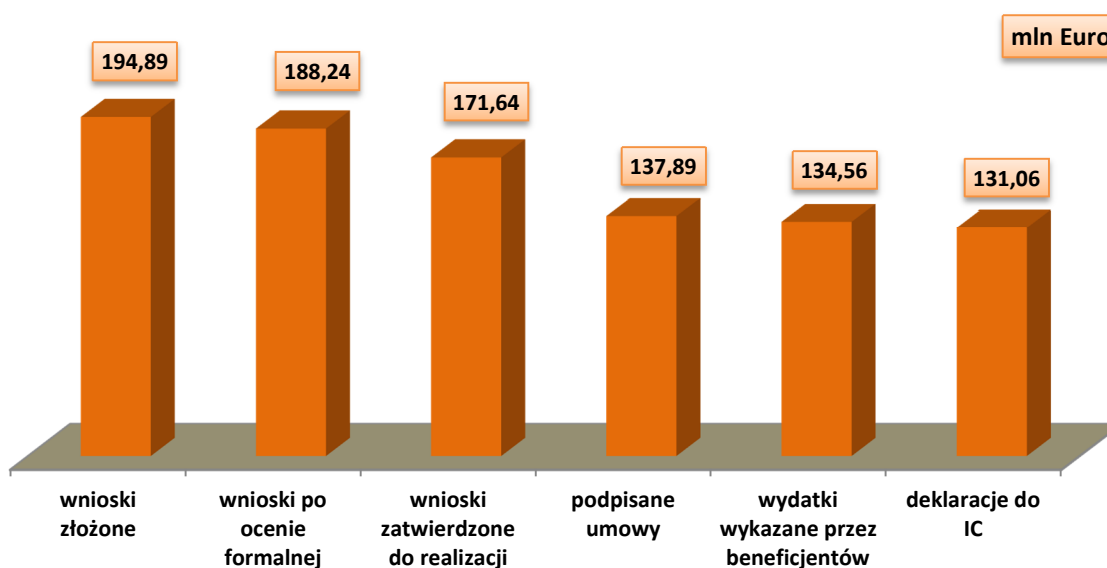
Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu przedstawiono na *Wykresach 31 - 32*.

Wykres 31. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 3 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 32. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 3 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

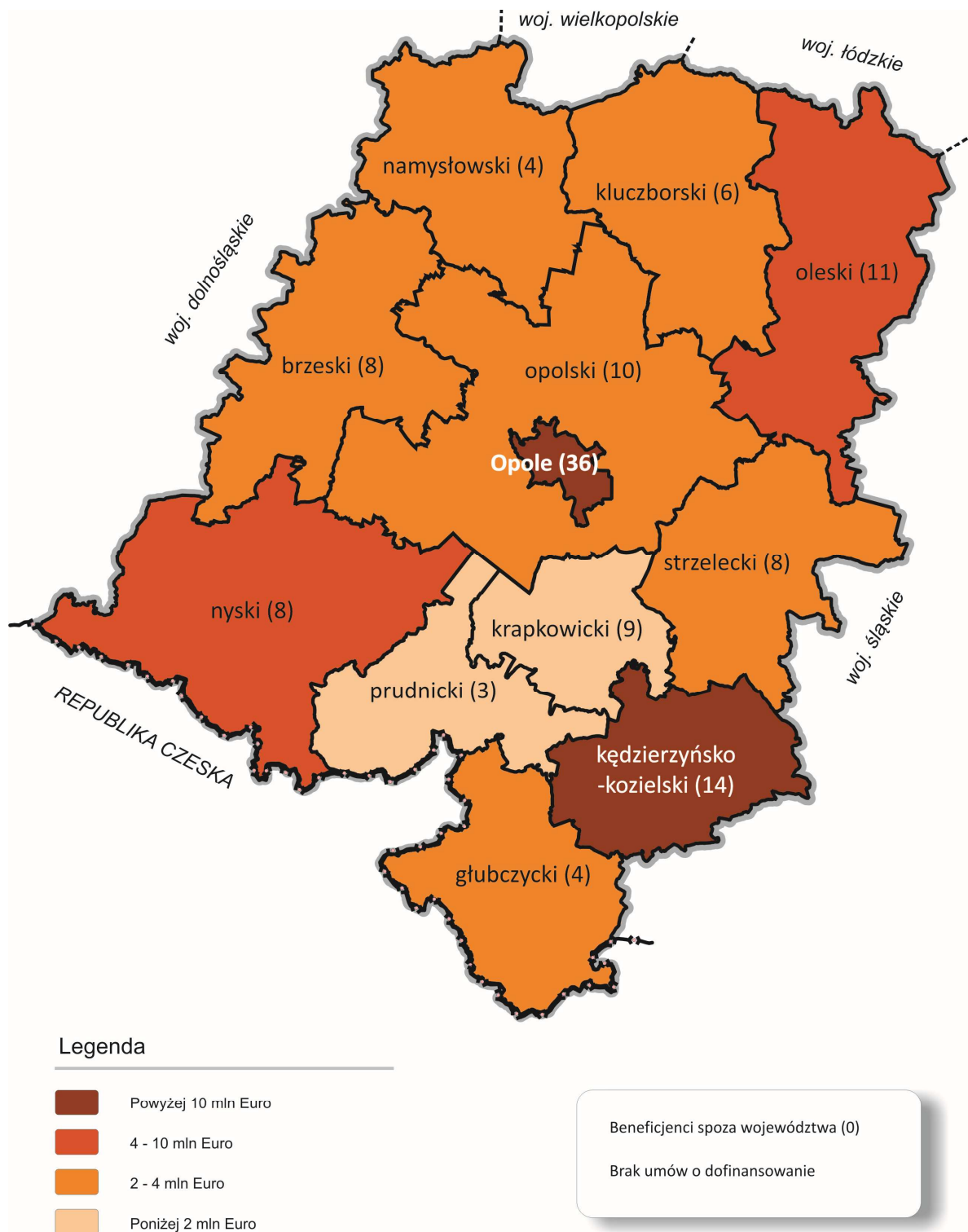
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Działania na rzecz polepszenia infrastruktury drogowej, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników dróg oraz mobilności mieszkańców regionu, realizowane są przez beneficjentów z terenu całego województwa opolskiego – w każdym powiecie Opolszczyzny realizowanych jest co najmniej kilka inwestycji drogowych.

Obok beneficjentów z terenu **Miasta Opola** (94,78 mln Euro), znaczące środki pozyskali również beneficjenci z **powiatów kędzierzyńsko - kozielskiego** (11,66 mln Euro), **oleskiego** (5,23 mln Euro) oraz **nyskiego** (4,62 mln Euro) – *Mapa 7*.

Ponad **60%** (82,96 mln Euro) środków zostało skierowanych na realizację inwestycji na obszarach wiejskich, natomiast około **40%** (54,93 mln Euro) na terenach miejskich.

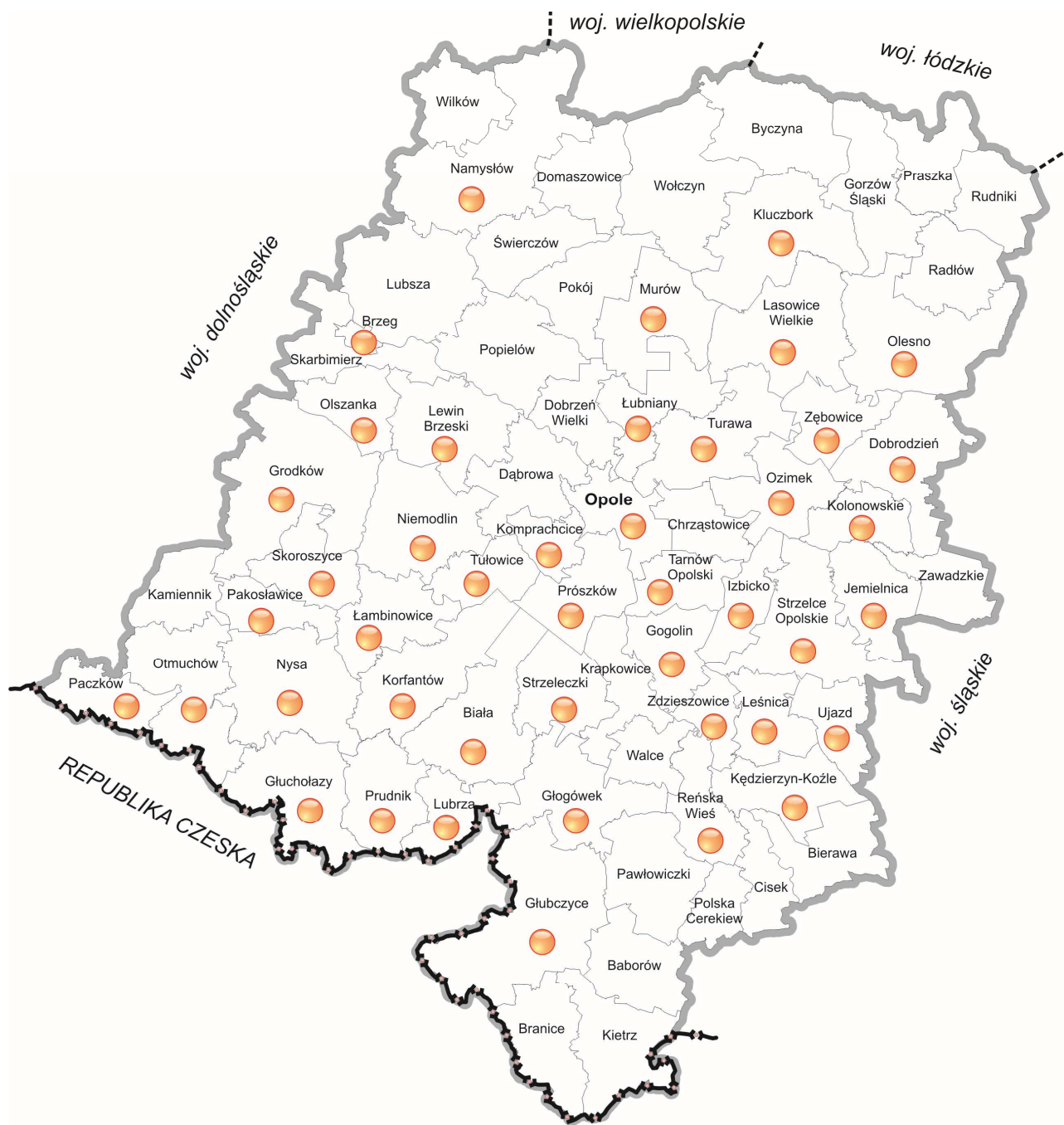
Mapa 7. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 3 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Należy jednak podkreślić, że projekty realizowane przez Samorząd Województwa Opolskiego (przypisane do Miasta Opola ze względu na siedzibę beneficjenta) realizowane są na terenie wielu gmin i powiatów, służąc tym samym społeczności całego województwa. Zasięg ich oddziaływania przedstawia *Mapa 8*.

Mapa 8. Projekty Samorządu Województwa Opolskiego z zakresu infrastruktury transportowej w podziale na gminy województwa opolskiego wg miejsca realizacji projektu

Legenda

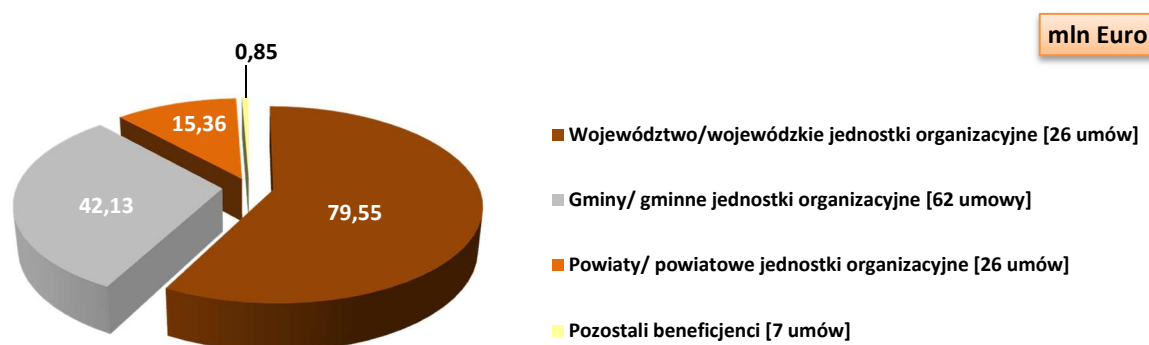
- Projekty Samorządu Województwa Opolskiego

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Zadania z zakresu rozwoju infrastruktury drogowej leżą przede wszystkim w kompetencjach jednostek samorządu terytorialnego, dlatego też są one najważniejszymi beneficjentami wsparcia w ramach Osi priorytetowej 3. Największą wartość dofinansowania otrzymały projekty o zasięgu wojewódzkim – **79,55 mln Euro** (57,69%) oraz inwestycje gmin – **42,13 mln Euro** (około 31%).

Niespełna **0,9 mln Euro** otrzymały jednostki straży pożarnej na zakup sprzętu i środków transportu na rzecz ochrony szlaków komunikacyjnych przed zagrożeniami i skutkami katastrof drogowych.

Wykres 33. Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 3

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Stan wdrażania Osi priorytetowej 3 w okresie sprawozdawczym

Nabory wniosków

⇒ został przeprowadzony **1 nabór wniosków w procedurze konkursowej** (III nabór w ramach działania 3.2 *Transport publiczny*).

Ponadto, złożono pełną dokumentację projektową dla **3 projektów kluczowych** w ramach poddziałania 3.1.2 *Drogi lokalne*:

- *Przebudowa ciągu dróg powiatowych nr 1403 O Roszowice – Biadaczów i 1404 O Cisek – Bierawa: Etap I;*
- *Modernizacja drogi gminnej nr 108206 O Cisek – Roszowski Las;*
- *Przebudowa ciągu dróg powiatowych nr 1403 O Roszowice – Biadaczów i 1404 O Cisek – Bierawa: Etap II.*

⇒ całkowita kwota alokacji EFRR przeznaczona na przeprowadzone nabory w trybie konkursowym i pozakonkursowym wyniosła **6,63 mln Euro**²⁰ [27,72 mln PLN].

Wnioski złożone

⇒ złożono **6 wniosków** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej i pozakonkursowej;

⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **5,39 mln Euro** [22,54 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **3,42 mln Euro** [14,30 mln PLN];

⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymały **3 projekty kluczowe** na całkowitą wartość **3,53 mln Euro** [14,77 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **2,43 mln Euro** [10,17 mln PLN].

Wnioski złożone w ramach procedury konkursowej do działania 3.2 *Transport publiczny* na koniec okresu sprawozdawczego znajdowały się w trakcie oceny formalnej.

²⁰ Wskazana kwota, poza alokacją przewidzianą na nabór w trybie konkursowym obejmuje również łączną alokację na projekty z zakresu niwelowania skutków powodzi z 2010 r., w tym alokację dla realizowanego już projektu – *Przebudowa mostu w ciągu drogi 1404 O Cisek – Bierawa*.

Wnioski zaakceptowane

- ⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostały zaakceptowane **3 projekty** w ramach procedury konkursowej (IV nabór do poddziałania 3.1.2 *Drogi lokalne*). Ponadto, zatwierdzone zostały **3 projekty kluczowe**;
- ⇒ całkowita wartość projektów zaakceptowanych do realizacji wyniosła **4,49 mln Euro** [18,75 mln PLN], a dofinansowanie z EFRR **3,24 mln Euro** [13,54 mln PLN].

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **5 umów** o dofinansowanie, w tym **3 umowy** w ramach procedury konkursowej oraz **2 umowy** dla projektów kluczowych:
- *Przebudowa ciągu dróg powiatowych nr 1403 O Roszowice – Biadaczów i 1404 O Cisek – Bierawa: Etap I;*
 - *Modernizacja drogi gminnej nr 108206 O Cisek – Roszowicki Las.*
- ⇒ całkowita wartość podpisanych umów wyniosła **1,80 mln Euro** [7,51 mln PLN], natomiast dofinansowanie z EFRR **1,52 mln Euro** [6,37 mln PLN];
- ⇒ w okresie sprawozdawczym rozwiązano **jedną umowę** o dofinansowanie w ramach poddziałania 3.1.1 *Drogi regionalne* na całkowitą wartość **0,79 mln Euro** [3,30 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **0,67 mln Euro** [2,80 mln PLN].

Wnioski o płatność

- ⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę EFRR **17,86 mln Euro** [74,65 mln PLN], co stanowi około **13%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi.

Tabela 48. Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osi priorytetowej 3 w okresie sprawozdawczym

[mln Euro]

Nr i nazwa działania/poddziałania	Dofinansowanie EFRR	Stopień realizacji zobowiązań w ramach działania	Stopień realizacji zobowiązań w ramach Osi priorytetowej
3.1.1 <i>Drogi regionalne</i>	12,30	14,50%	8,85%
3.1.2 <i>Drogi lokalne</i>	5,09	12,45%	3,66%
3.2 <i>Transport publiczny</i>	0,47	3,54%	0,34%
OGÓŁEM	17,86	-	12,85%

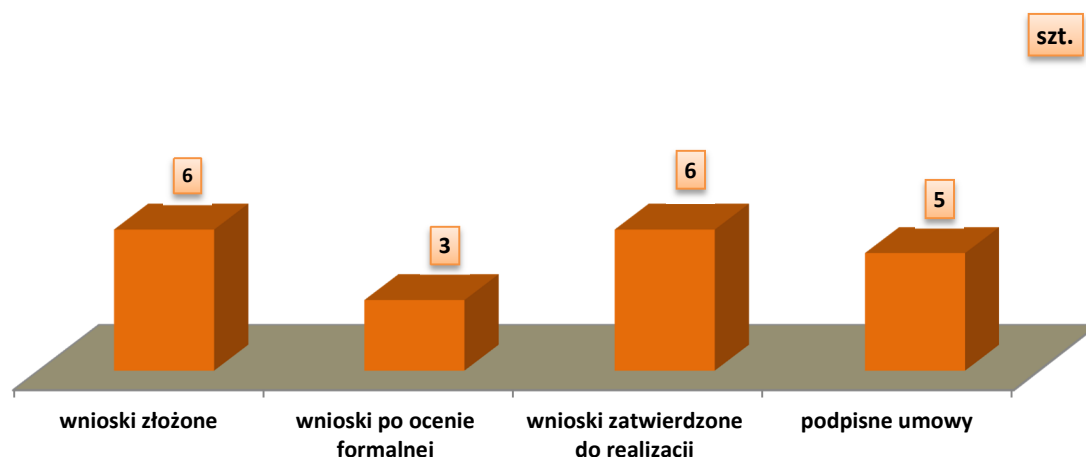
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Deklaracje zatwierdzone przez IC

- ⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **16,92 mln Euro** [70,74 mln PLN], co stanowi ponad **12%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 3.

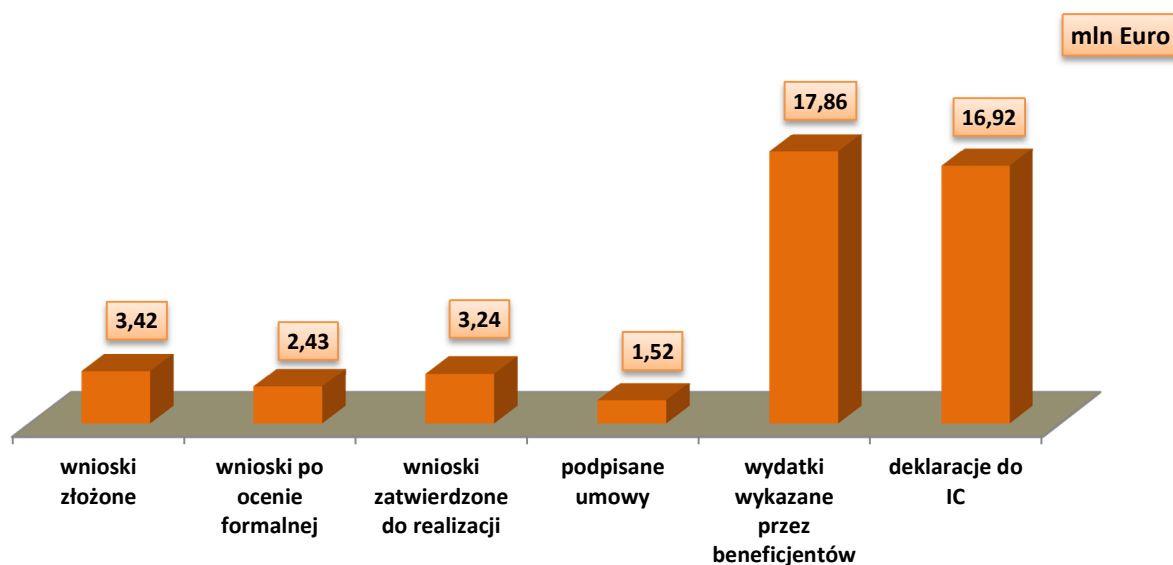
Informacje nt. stanu wdrażania Osi w okresie sprawozdawczym przedstawiono na *Wykresach 34 - 35*.

Wykres 34. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 3 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 35. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 3 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Planowane nabory

Zgodnie z *Ramowym harmonogramem naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z dnia 27 października 2014 r.* w kolejnym okresie sprawozdawczym nie planuje się przeprowadzenia naborów wniosków w ramach Osi priorytetowej 3.

Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji

Działania wspierane w ramach działania 7.1 *Rozwój transportu kolejowego*, 7.5 *Poprawa stanu śródlądowych dróg wodnych* oraz 8.1 *Bezpieczeństwo ruchu drogowego* PO liś 2007-2013 są dopełnieniem inwestycji dofinansowanych w ramach Osi priorytetowej 3 RPO WO 2007-2013.

W okresie sprawozdawczym podpisano 4 umowy na realizację projektów w obszarze transportu na terenie województwa opolskiego: *Poprawa bezpieczeństwa poprzez zabudowę nowych rozjazdów kolejowych o podwyższonym standardzie konstrukcyjnym*; *Polepszenie jakości usług przewozowych poprzez poprawę stanu technicznego linii kolejowej nr 272 na odcinku Kluczbork – Ostrzeszów*; *Modernizacja linii kolejowej E30*,

etap II. Wdrożenie ERTMS/ETCS i ERTMS/GSM-R w Polsce na odcinku Legnica - Wrocław – Opole oraz Modernizacja śluz odrzańskich na Kanale Gliwickim, na odcinku w zarządzie RZGW Gliwice - przystosowanie do III klasy drogi wodnej - Etap II - prace przygotowawcze.

Projekt Modernizacja linii kolejowej E30, etap II. Wdrożenie ERTMS/ETCS i ERTMS/GSM-R w Polsce na odcinku Legnica - Wrocław – Opole zakłada zaprojektowanie, zabudowę i uruchomienie urządzeń systemu ERTMS na Odcinku Wdrożeniowym zlokalizowanym na linii kolejowej E 30 pomiędzy stacjami Legnica – Wrocław – Opole stanowiącymi część III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego. System ERTMS służyć będzie zwiększaniu udziału przewozów, prowadząc tym samym do lepszego zrównoważenia systemu transportowego i zmniejszenia negatywnego oddziaływania na środowisko. Doposażenie linii kolejowej w ERTMS pozwoli ponadto: zwiększyć bezpieczeństwo ruchu pociągów; kontrolować prowadzenie pojazdu trakcyjnego przez maszynistę; zmniejszyć opóźnienia i zwiększyć przepustowość linii; ograniczyć koszty zewnętrzne z tytułu wzrostu bezpieczeństwa pod kątem wypadkowości na kolei. System ten ma zapewnić interoperacyjność transportu kolejowego, tzn. możliwość bezpiecznego i płynnego poruszania się pociągów na sieciach kolejowych poszczególnych państw bez konieczności zatrzymywania się na granicach oraz wymiany lokomotyw lub maszynistów. Wprowadzenie tego ujednoliconego rozwiązania w zakresie bezpiecznej kontroli jazdy pociągu ma na celu zbudowanie na poziomie Unii Europejskiej wspólnego, konkurencyjnego i rozwojowego rynku kolejowego dla produktów i usług.

W ramach projektu Modernizacja śluz odrzańskich na Kanale Gliwickim, na odcinku w zarządzie RZGW Gliwice - przystosowanie do III klasy drogi wodnej - Etap II - prace przygotowawcze planuje się przygotowanie dokumentacji technicznej oraz wniosku o dofinansowanie modernizacji śluz Nowa Wieś i Sławięcice w celu uzyskania środków z PO IiŚ 2014-2020 i przeprowadzenia modernizacji tych śluz.

Tabela 49. Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu transportu

[mln Euro]

Kod	Temat priorytetowy	Liczba umów	Wartość dofinansowania z UE
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013			
<i>Transport</i>			
16	Kolej	3	79,53
17	Kolej (sieci TEN-T)	3	60,88
19	Tabor kolejowy (sieci TEN-T)	2	9,92
22	Drogi krajowe	3	1,25
31	Śródlądowe drogi wodne (regionalne i lokalne)	4	36,46
RAZEM		15	188,04

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Indywidualne projekty kluczowe

W ramach Osi priorytetowej 3 realizowane są projekty kluczowe mające na celu wsparcie infrastruktury transportowej i uzbrojenie terenu.

Spośród 14 projektów w ramach Osi priorytetowej 3 ujętych w Indykatywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 do końca 2014 r. zakończyła się realizacja **13 projektów**.

W okresie sprawozdawczym zakończono realizację **4 inwestycji**:

- Przebudowa ciągu dróg powiatowych nr 1403 O Roszowice-Biadaczów i 1404 O Cisek-Bierawa: Etap I;
- Modernizacja drogi gminnej nr 108206 O Cisek-Roszowicki Las;

- Budowa węzła komunikacyjnego obwodnicy północnej (drogi krajowej) z drogą wojewódzką nr 454 (ul. Budowlanych – Sobieskiego) w Opolu²¹;
- Przebudowa mostu w ciągu drogi 1404 O Cisek-Bierawa²².

Ponadto, na rok 2015 planuje się podpisanie umowy na realizację projektu z zakresu niwelowania skutków powodzi z 2010 r. (poddziałanie 3.1.2 Drogi lokalne) – Przebudowa ciągu dróg powiatowych nr 1403 O Roszowice-Biadaczów i 1404 O Cisek-Bierawa: Etap II.

Projekty kluczowe realizowane w ramach Osi priorytetowej 3 mają na celu przede wszystkim podniesienie standardu infrastruktury komunikacyjnej poprzez unowocześnienie i rozbudowę połączeń drogowych oraz wykorzystanie autostrady A4 jako osi rozwoju gospodarczego Opolszczyzny.

Równie istotne dla rozwoju regionu są także przebudowa i unowocześnianie szlaków komunikacyjnych, które przyspieszą skomunikowanie województwa z Republiką Czeską. Zgodnie ze *Strategią Rozwoju Pogranicza polsko-czeskiego* wśród priorytetów określonych dla sfery ekonomicznej znalazło się m.in. stworzenie silnych wzajemnych gospodarczych powiązań kooperacyjnych poprzez utworzenie sprawnych, gęstych powiązań transportowo-drogowych w ruchu lokalnym przez granicę.

Realizacja projektów kluczowych w ramach Osi priorytetowej 3 przebiega bez większych zakłóceń i opóźnień.

Tabela 50. Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 3 RPO WO 2007-2013

[mln Euro]

Nr i nazwa działania/poddziałania	Liczba projektów	Wartość EFRR
3.1.1 Drogi regionalne	9	52,09
3.1.2 Drogi lokalne	4	6,32
3.2 Transport publiczny	1	7,47
RAZEM	14	65,88

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Rozkład projektów w podziale na sektory gospodarki

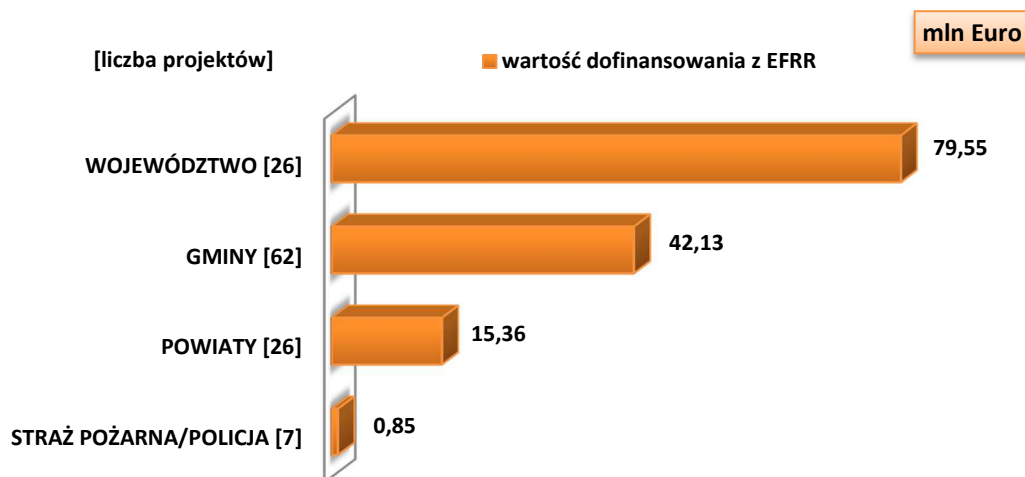
W ramach Osi priorytetowej 3 wszystkie umowy realizowane są przez beneficjentów przyporządkowanych do Sekcji O *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne*. Jednym z podstawowych zadań administracji samorządowej wszystkich szczebli jest bowiem utrzymanie dróg, mostów, ulic czy placów oraz odpowiedzialność za lokalny transport zbiorowy.

Największą wartość stanowią projekty realizowane przez samorząd województwa opolskiego (79,55 mln Euro) w ramach których budowane i modernizowane są drogi wojewódzkie. Natomiast najwięcej umów z zakresu infrastruktury drogowej i transportu publicznego realizują gminy (62 umowy). Ponadto projekty z zakresu infrastruktury drogowej realizują również powiaty - 26 umów na kwotę dofinansowania z EFRR 15,36 mln Euro. W zakresie projektów realizowanych przez służby publiczne odpowiedzialne za bezpieczeństwo mieszkańców (tj. jednostki straży pożarnej czy policji) realizowanych jest 7 projektów w ramach których zakupiono kilka specjalistycznych wozów strażackich wraz z wyposażeniem do ochrony szlaków komunikacyjnych.

²¹ Rzeczowa realizacja projektu zakończyła się do końca 2014 r., jednak nie został zatwierdzony/wprowadzony do KSI (SIMIK 07-13) wniosek o płatność końcową.

²² J.w.

Wykres 36. Rozkład projektów Sekcji O w ramach Osi priorytetowej 3 wg typów beneficjentów

Źródło: Opracowanie własne IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.

Analiza jakościowa

W ramach Osi priorytetowej 3 realizowanych jest **121** projektów z zakresu transportu: **35** dotyczących budowy/przebudowy dróg regionalnych, **78** dotyczących dróg lokalnych i **8** projektów z zakresu transportu publicznego. Według stanu na 31 grudnia 2014 r. zakończyła się realizacja **112** projektów, w tym **32** z zakresu regionalnej, **73** - lokalnej infrastruktury drogowej oraz **7** z zakresu transportu publicznego.

W związku z tym, iż niektóre wskaźniki mają charakter złożony (dzielą się na podwskaźniki), przyjęto zasadę, że do obliczenia ogólnej liczby wskaźników realizowanych na poziomie Osi priorytetowej, sumowane są zarówno wskaźniki główne oraz ich elementy składowe.

W ramach Osi priorytetowej 3 do realizacji założono 9 wskaźników produktu i 3 wskaźniki rezultatu. Obecnie realizowane są wszystkie z nich. Poziom realizacji wskaźników określonych jako mierniki celów Osi priorytetowej 3 prezentuje *Tabela 51*. Wartości wskaźników produktu i rezultatu zostały przedstawione w oparciu o zatwierdzone wnioski o płatność końcową oraz na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie.

Tabela 51. Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 3 od uruchomienia Programu

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Umowy	
			wartość obecna	%	wartość obecna	%
Wskaźniki produktu						
3.1	Liczba projektów z zakresu transportu[szt.]	101	112	110,9	121	119,8
3.2	Długość nowych dróg w tym: [km]	27	28,79	106,6	32,66	121
a	regionalne (wojewódzkie)	10	10,25	102,5	11,4	114
b	lokalne (powiatowe i gminne)	17	18,54	109,1	21,26	125,1
3.3	Długość zrekonstruowanych dróg w tym: [km]	188	214,12	113,9	225,33	119,9
a	regionalne (wojewódzkie)	79	93,86	118,8	101,2	128,1
b	lokalne (powiatowe i gminne)	109	120,26	110,3	124,13	113,9
3.4	Liczba zakupionych środków transportu publicznego [szt.]	12	40	333,3	43	358,3
3.5	Liczba projektów z zakresu naprawy infrastruktury uszkodzonej w wyniku powodzi [szt.]	1	2	200	3	300

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Umowy	
			wartość obecna	%	wartość obecna	%
Wskaźniki rezultatu						
3.6	Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich i towarowych [Euro/rok]	20 846 599	20 174 927,11	96,8	24 145 453,47	115,8
3.7	Potencjalna liczba miejsc w środkach komunikacji publicznej, jaka powstanie w wyniku realizacji projektu [szt.]	1 300	3 938	302,9	4 005	308,1
3.8	Przyrost ludności korzystającej z komunikacji miejskiej wspartej w ramach programu [osoby/rok]	1 533 000	1 266 018	82,6	1 217 321	79,4

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013). Zgodnie z danymi w Załączniku IV.

Poziom kontraktacji w Osi priorytetowej 3 wyniósł **99,2%** i poziom realizacji wskaźników na poziomie umów jest stosowny do tego poziomu.

Spośród 12 realizowanych wskaźników w Osi 3 na podstawie podpisanych umów 7 zostanie osiągniętych w granicach 25% odchylenia od wartości zakładanej. 5 wskaźników przekroczy zakładaną wartość docelową, w tym 3 z nich ponad 3 lub 3,5-krotnie. Przekroczenie wartości wynika m.in. ze zwiększenia alokacji na niektóre działania/poddziałania i tym samym dofinansowania większej liczby projektów, wykorzystania powstałych oszczędności w ramach zakończonych naborów, a także ze zmiany założeń metodologii szacowania wartości docelowych wskaźników przyjętej na etapie programowania. Wskaźniki przekraczające założony cel stanowią wartość dodaną realizacji celów Osi 3. Szczegółowe informacje dotyczące stopnia realizacji poszczególnych wskaźników produktu i rezultatu oraz wyjaśnienia osiągnięcia wskaźników na poziomie większym niż 125% przedstawiono w dalszej części analizy jakościowej.

✓ **Liczba projektów z zakresu transportu**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 3.1.1 *Drogi regionalne*, 3.1.2 *Drogi lokalne* oraz działania 3.2 *Transport publiczny*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 110,9% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie około 119,8% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wskaźnika nie wydaje się zagrożone.

✓ **Długość nowych dróg, w tym:**

- **regionalne (wojewódzkie)**
- **lokalne (powiatowe i gminne)**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 3.1.1 *Drogi regionalne* oraz 3.1.2 *Drogi lokalne*;
- wartość wskaźnika głównego osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 106,6% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015, natomiast podwskaźników stosownie 102,5% i 109,1%;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik główny zostanie osiągnięty na poziomie 121% wartości docelowej, a podwskaźniki – odpowiednio 114% i 125,1%;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wskaźników nie wydaje się zagrożone, za wyjątkiem wskaźnika *Długość nowych dróg, w tym lokalne (powiatowe i gminne)*, którego wartość przekracza dopuszczalny poziom odchylenia 25%, z uwagi na dofinansowanie projektów z listy rezerwowej, możliwe dzięki realokacji dokonanej z zastosowaniem mechanizmu elastyczności.

✓ **Długość zrekonstruowanych dróg, w tym:**

- **regionalne (wojewódzkie)**
- **lokalne (powiatowe i gminne)**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 3.1.1 *Drogi regionalne* oraz 3.1.2 *Drogi lokalne*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi blisko 114% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015, natomiast podwskaźników stosownie 118,8% i 110,3%;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie prawie 120% wartości docelowej, a podwskaźniki – 128,1% i 113,9 %;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wskaźników nie wydaje się zagrożone, za wyjątkiem wskaźnika *Długość zrekonstruowanych dróg, w tym regionalne (wojewódzkie)*, którego wartość przekracza dopuszczalny poziom odchylenia 25%, z uwagi na przeprowadzone dodatkowe nabory w 2013 r. w wyniku powstałych oszczędności.

✓ **Liczba zakupionych środków transportu publicznego**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 3.2 *Transport publiczny*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 333,3% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- na podstawie szacowanej realizacji wskaźnik około 3,5-krotnie przekroczy zakładaną dla 2015 r. wartość docelową;
- przekroczenie wartości wskaźnika wynika ze zwiększenia alokacji na kat. 52 *Promocja czystego transportu miejskiego*, co pozwoliło na zakup większej liczby środków transportu miejskiego, niż zakładano na etapie programowania.

✓ **Liczba projektów z zakresu naprawy infrastruktury uszkodzonej w wyniku powodzi**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 3.1.2 *Drogi lokalne*;
- w okresie sprawozdawczym zostały podpisane 2 umowy z zakresu naprawy infrastruktury uszkodzonej w wyniku powodzi;
- wartość wskaźnika osiągnięta na koniec okresu sprawozdawczego stanowi 200% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- na podstawie szacowanej realizacji wskaźnik osiągnął wartość docelową na poziomie 300%;
- przekroczenie wartości wskaźnika wynika z dofinansowania projektów znajdujących się na liście rezerwowej, których wybranie możliwe było dzięki powstałym oszczędnościom.

✓ **Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich i towarowych**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 3.1.1 *Drogi regionalne* oraz 3.1.2 *Drogi lokalne*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 96,8% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 115,8% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wskaźników nie wydaje się zagrożone.

✓ **Potencjalna liczba miejsc w środkach komunikacji publicznej, jaka powstanie w wyniku realizacji projektu**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 3.2 *Transport publiczny*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 302,9% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 308,1% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wskaźnika przekroczy zakładaną dla 2015 r. wartość docelową;
- przekroczenie wartości wskaźnika wynika ze zwiększenia alokacji na kat. 52 *Promocja czystego transportu miejskiego*, co pozwoliło na zakup większej liczby środków transportu miejskiego, niż zakładano na etapie programowania.

✓ **Przyrost ludności korzystającej z komunikacji miejskiej wspartej w ramach programu**

- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 82,6% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 79,4% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. realizacja wskaźnika nie jest zagrożona.

Szczegółowe informacje dotyczące stopnia realizacji wskaźników zostały przedstawione w dalszej części analizy jakościowej.

Realizowane w ramach Osi priorytetowej 3 *Transport* projekty, w tym przedsięwzięcia opisane poniżej w ramach poszczególnych obszarów, realizują cele dokumentu *Strategia Europa 2020* w ramach inicjatywy flagowej *Europa efektywnie korzystająca z zasobów*, zaprogramowanej w obszarze *Klimat, energia, mobilność*. Wszystkie działania Osi priorytetowej 3 oraz wpisująca się w obszar infrastruktury transportowej kat. interwencji 18 realizowana w ramach poddziałania 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny* (budowa ścieżek rowerowych), realizują założenia ww. dokumentu. Tym samym modernizacja infrastruktury drogowej oraz taboru komunikacji zbiorowej ma wpływ na podniesienie jego efektywności, a także zwiększenie efektywności energetycznej, zmniejszenie emisji cieplarnianych i zużycia energii.

Zgodnie z zapisami *Krajowego Programu Reform*, rozwój i modernizacja infrastruktury transportowej to jeden z podstawowych elementów budowy infrastruktury dla wzrostu zrównoważonego, bowiem odpowiedni poziom dróg, kolei, dróg wodnych czy portów śródlądowych sprzyja napływowi kapitału i wymianie handlowej, zwiększając atrakcyjność inwestycyjną gospodarki. Inwestycje infrastrukturalne mają za zadanie nie tylko zwiększyć spójność terytorialną czy zwiększyć dostępność komunikacyjną ośrodków miejskich, ale także ograniczać negatywny wpływ transportu na środowisko naturalne i zwiększać dostępność transportu dla osób z ograniczeniami ruchowymi. Realizacji tych celów służą zatem wszystkie projekty w ramach RPO WO 2007-2013 dotyczące budowy i modernizacji dróg szczebla regionalnego i lokalnego, a także zakup pojazdów komunikacji miejskiej i kolejowej spełniających normy techniczne i ekologiczne, przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo (pojazdy niskopodłogowe) czy z dysfunkcją wzroku (tzw. system głośnomówiący zapowiadający przystanki).

⇒ **Informacje nt. kontynuacji wsparcia w okresie 2014-2020 opisano w analizie obszarów poszczególnych działań/poddziałania**

⇒ **Szczegółowe informacje nt. wkładu Osi priorytetowej w promowanie równości szans – punkt 2.2.1 Zasada równości szans**

⇒ **Szczegółowe wnioski dla dalszej realizacji Osi – Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi**

Obszar: Infrastruktura drogowa [działanie 3.1]

Według stanu na 31 grudnia 2014 r. zakończyła się realizacja **105** projektów: w tym **32** z zakresu regionalnej infrastruktury drogowej oraz **73** dotyczące dróg lokalnych. Od uruchomienia Programu zostało wybudowanych **28,79 km** dróg, a zrekonstruowano **214,12 km**.

Obszar: Regionalna infrastruktura drogowa [poddziałanie 3.1.1]

W wyniku zakończonych projektów z zakresu regionalnej infrastruktury drogowej wybudowano **10,25 km** oraz zrekonstruowano **93,86 km** dróg w województwie opolskim, co stanowi odpowiednio **102,5%** oraz **118,8%** w odniesieniu do założonej wartości docelowej. Analizując stopień osiągnięcia wskaźników w odniesieniu do roku 2013 wynika, iż wartość wskaźników w zakresie budowy jak i przebudowy dróg uległa znacznemu zwiększeniu. Wynika to z faktu, iż w okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja 4 projektów.

Biorąc pod uwagę dotychczas podpisane umowy przewiduje się, że po zakończeniu trwających inwestycji poziom wybudowanych dróg wzrośnie do **11,4 km**, natomiast zrekonstruowanych – do **101,2 km**.

Inwestycje drogowe realizowane w ramach Programu mają istotne znaczenie ze względu na już istniejącą sieć powiązań drogowych, której głównymi elementami są:

- drogi o znaczeniu międzynarodowym: w ramach III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego, którego podstawowym elementem jest autostrada A4,
- drogi o znaczeniu krajowym (międzyregionalnym):
 - dwa szlaki komunikacyjne wschód – zachód. *Szlak Staropolski* (droga krajowa nr 46) jako główne połączenie Opola z Warszawą oraz istotnymi w kraju aglomeracjami (m. in. Częstochowa, Kielce, Lublin). *Trasa Podsuddecka* (drogi krajowe nr 40, 41, 46) stanowiąca łącznik pomiędzy Dolnym Śląskiem, Opolszczyzną a Śląskiem;
 - dwa podstawowe szlaki łączące północ z południem: droga krajowa nr 11 (relacji Kołobrzeg – Bytom) oraz droga krajowa nr 45 stanowiąca połączenie z Republiką Czeską,
- drogi o znaczeniu regionalnym.

Realizowane i zakończone inwestycje mają stać się uzupełnieniem istniejącej siatki w celu stworzenia sprawnego i bezpośredniego połączenia aglomeracji opolskiej i całego regionu z autostradą A4, a także modernizacji dróg alternatywnych do autostrady, w tym drogi krajowej nr 94, której znaczenie wzrosło po wprowadzeniu opłat za przejazd autostradą. Działania te mają poprawić dostęp do głównych ośrodków rozwoju gospodarczego regionu, w tym w szczególności do stolicy województwa, ale także innych ośrodków w kraju i za granicą. Są one odpowiedzią na zidentyfikowane w ramach analizy SWOT w Programie słabe strony i zagrożenia. W jej ramach rozpoznano niewystarczające skomunikowanie z autostradą A4, niewystarczającą liczbę obwodnic miast i wsi na drogach o charakterze tranzytowym oraz brak wyraźnej osi północ – południe. Województwo opolskie ma infrastrukturę drogową na konkurencyjnym do innych regionów poziomie. Niekorzystnie jednak wypada w porównaniu z sąsiadującymi regionami: dolnośląskim i śląskim. Stąd stan opolskiej infrastruktury powinien się rozwijać w takim kierunku, aby nie stać się „wąskim gardłem” dla przepływu ładunków oraz osób na szlakach łączących te obszary, a tym samym stać się konkurencyjnym również dla nich. Rozwój infrastruktury drogowej powinien także służyć poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego, udroźnieniu istniejącego systemu komunikacyjnego i odsunięciu ruchu poza centrum miast.

Zarząd Województwa Opolskiego zwracając uwagę na potencjał rozwojowy związany ze skomunikowaniem terenów rozwojowych z autostradą A4, podjął działania, aby kompleksowo inwestycje objęły także główne drogi wojewódzkie nr 426, 414, 401 oraz 423, a także drogę wojewódzką nr 901. W związku z założeniem, iż inwestycje drogowe powinny spełniać kryterium kompletności z inwestycjami realizowanymi od 2004 r. większość projektów jest kontynuacją dotychczasowych rozwiązań.

W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja **4 projektów** realizowanych m.in. na drodze wojewódzkiej nr 407 oraz 416.

Jednym z projektów który zakończył się w okresie sprawozdawczym jest projekt pn: *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 407 w m. Konradowa od km 0+380,00 do km 2+140,23*. Celem projektu było zwiększenie dostępności komunikacyjnej regionu i mobilności mieszkańców poprzez rozbudowę drogi wojewódzkiej nr 407 w gminie Nysa. Nieodpowiedni system transportowy, nieadekwatny do oczekiwań grup docelowych projektu, powodował wiele niedogodności i stał się przyczyną ograniczenia przepustowości ciągów drogowych oraz jakości obsługi użytkowników. Stan analizowanego odcinka drogi wojewódzkiej nr 407 oceniono jako zły, wymagający wzmocnienia i rozbudowy. Droga wojewódzka nr 407 stanowi bardzo ważny szlak komunikacyjny w województwie. Doprowadza ruch do licznych dróg regionalnych i ponadregionalnych. Stąd podjęto decyzję o dofinansowaniu przedmiotowego projektu. W wyniku zrealizowania inwestycji przebudowano odcinek drogi o długości **1,76 km**. Inwestycja swoim zakresem objęła m.in. poprawę parametrów technicznych drogi, budowę jej nowej konstrukcji wraz z jej przystosowaniem do przenoszenia obciążenia 115 kN/os, poprawę stanu nawierzchni jezdni oraz poprawę odwodnienia. Ponadto w ramach przedmiotowej inwestycji przebudowano **5** skrzyżowań dostosowując je do parametrów poruszających się po nich pojazdów (tj. skorygowano kąty tych skrzyżowań, trójkąty widoczności, wybudowano zatoki autobusowe, chodniki i ciąg pieszo-rowerowy). Przedsięwzięcie przyczyniło się w istotny sposób do rozwiązania problemów komunikacyjnych oraz gospodarczych regionu. Za sprawą realizacji inwestycji nastąpiło polepszenie dostępu do obszarów ważnych dla rozwoju gospodarczego województwa, krajowych i międzynarodowych układów komunikacyjnych oraz zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników drogi, a także zwiększenie mobilności mieszkańców regionu.

Drugim projektem którego realizacja zakończyła się w okresie sprawozdawczym jest projekt pn: *Budowa obwodnicy miejscowości Głubczyce w ciągu drogi wojewódzkiej nr 416*. Podstawowym celem projektu było wybudowanie obwodnicy w miejscowości Głubczyce w celu zmniejszenia natężenia ruchu samochodowego w centrum miasta, jak również ułatwienie komunikacji krajowej. Obwodnica powstała na tzw. nowym śladzie, czyli zbudowano ją na terenie, gdzie wcześniej nie było drogi. W wyniku realizacji inwestycji oprócz wybudowanej obwodnicy o długości **3,7 km**, powstał również most nad rzeką Psiną, 3 skrzyżowania oraz 2 ronda, w tym jedno na skrzyżowaniu z drogą krajową nr 38 biegnącą z Kędzierzyna-Koźla w stronę czeskiego Krnowa. Inwestycja skróci czas podróży w przewozach pasażerskich i towarowych - oszczędność czasu na wybudowanym odcinku wyniesie odpowiednio **707 747 Euro/rok** oraz **98 160 Euro/rok**. Na obwodnicy powstały również wyspy spowalniające ruch pojazdów oraz zatoka postojowa z miejscem do ważenia pojazdów. W wyniku realizacji projektu odciążono ruch na drogach w mieście jak również nastąpiła poprawa jakości życia i poziomu bezpieczeństwa mieszkańców i innych uczestników ruchu. Zrealizowany projekt przyczynił się również do zwiększenia dostępności komunikacyjnej regionu oraz mobilności mieszkańców regionu.

Wsparcie ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym w zakresie infrastruktury drogowej będzie kontynuowane w 2014-2020. Planuje się dofinansowanie przedsięwzięć mających na celu budowę/przebudowę dróg oraz obwodnic wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Wspierane działania mają na celu głównie rozwój infrastruktury drogowej o znaczeniu regionalnym, poprawę dostępności do terenów inwestycyjnych, przejść granicznych oraz obiektów i szlaków drogowych o kluczowym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego regionu. Ponadto w nowym okresie programowania kontynuowane będą działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców województwa opolskiego w sytuacji zagrożeń naturalnych, w tym powodziowych. Realizowane przedsięwzięcia będą polegały na zakupie środków transportu oraz sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych, a także specjalistycznego sprzętu do usuwania skutków katastrof.

Obszar: Lokalna infrastruktura drogowa [poddziałanie 3.1.2]

Rzeczony rozwój infrastruktury lokalnej daje lepsze możliwości tranzytowe oraz poprawia dostęp do terenów inwestycyjnych, co jest jednym z podstawowych celów ZWO. Istotnym elementem rozwoju regionalnego jest dążenie do podniesienia jakości infrastruktury transportowej na poziomie lokalnym. Województwo opolskie charakteryzuje wysoki, ale wciąż nie w pełni wykorzystany potencjał inwestycyjny. Region cechuje relatywnie konkurencyjna chłonność rynku i dostępność transportowa oraz atrakcyjna infrastruktura gospodarcza (m.in. specjalne strefy ekonomiczne). IZ RPO WO 2007-2013 mając na uwadze powyższe czynniki podjęła decyzję na etapie programowania, iż w ramach lokalnej infrastruktury drogowej wsparcie uzyskają inwestycje dotyczące m.in. rozbudowy, przebudowy i unowocześnienia sieci dróg powiatowych i gminnych o istotnym znaczeniu gospodarczym, a także przedsięwzięcia zapewniające dostępność komunikacyjną do terenów inwestycyjnych, m.in. celem doprowadzenia do uzbrojenia terenów pod inwestycje gospodarcze, zabezpieczające kluczowe

dla danego obszaru powiązania z drogami krajowymi i regionalnymi, obiektami o dużym znaczeniu dla rozwoju gospodarki.

W wyniku zakończonych projektów z zakresu *lokalnej infrastruktury drogowej* wybudowano **18,54 km** dróg, co stanowi nieco ponad 109% w odniesieniu do założonej wartości docelowej. Jednocześnie zrekonstruowano **120,26 km** dróg w województwie opolskim, w tym przebudowano **61,33 km** dróg powiatowych, **58,14 km** dróg gminnych oraz blisko **0,8 km** mostów. Ponadto w ramach inwestycji na drogach lokalnych wartość wygenerowanych *oszczędności czasu w przewozach pasażerskich i towarowych* wyniosła **12 974 875,17 Euro/rok**.

Po zrealizowaniu wszystkich dotychczas podpisanych umów o dofinansowanie w ramach poddziałania 3.1.2 *Drogi lokalne* przewiduje się, iż długość zrekonstruowanych dróg wyniesie ponad **124 km**, a długość nowych dróg **21,26 km**. W ramach podjętych inwestycji z zakresu lokalnej infrastruktury drogowej wskaźnik *Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich i towarowych* osiągnie wartość na poziomie **13 656 884,03 Euro/rok**. Ponadto na podstawie podpisanych umów wskaźnik *Liczba projektów z zakresu naprawy infrastruktury uszkodzonej w wyniku powodzi* osiągnie wartość **3**.

Zgodnie z założeniami RPO WO 2007-2013 w ramach infrastruktury drogowej o znaczeniu lokalnym, wspierane są projekty zapewniające dostęp do terenów inwestycyjnych oraz łączące te tereny z drogami krajowymi i regionalnymi, wpływając w ten sposób na atrakcyjność gospodarczą regionu. W okresie sprawozdawczym w ramach poddziałania 3.1.2 *Drogi lokalne* zakończyła się realizacja **5** projektów, z czego **2** projekty dotyczyły niwelowania skutków powodzi z 2010 r.

Przykładem inwestycji, której realizacja zakończyła się w okresie sprawozdawczym dotyczącym naprawy infrastruktury zniszczonej w wyniku powodzi z 2010 r. jest „*Przebudowa ciągu dróg powiatowych nr 1403 O Roszowice - Biadaczów i 1404 O Cisek – Bierawa*”, której beneficjentem jest Powiat Kędzierzyńsko-Kozielski. Realizacja projektu możliwa była dzięki oszczędnościom powstałym na skutek zmniejszenia wartości projektu pn. „*Przebudowa mostu w ciągu drogi 1404 O Cisek-Bierawa*”, w ramach dodatkowych środków pozyskanych przez województwo opolskie na niwelowanie skutków powodzi z 2010 r. Projekt został zrealizowany na terenie Gminy Cisek, jednej z kilkunastu gmin poszkodowanych w wyniku powodzi. Celem projektu było przywrócenie dobrej jakości infrastruktury drogowej stanowiącej oś komunikacyjną gminy Cisek i łączącej ją z centrum administracyjnym powiatu. Etap I zakończonej inwestycji polegał na przebudowie drogi od przysiółka Biadaczów i węzła z drogą wojewódzką nr 410 do okolic Urzędu Gminy Cisek w ciągu ulicy Planetorza. Przebudowana droga o długości **3,16 km**, przy której mieszka ok. 2,5 tys. osób stanowi najkrótszą możliwość komunikacji i połączenia z ośrodkiem centralnym powiatu, a także zapewnia dojazd m.in. z wiosek Cisek i Landzierz do miasta Kędzierzyn - Koźle. W wyniku realizacji projektu zostały rozwiązane problemy komunikacyjne mieszkańców gminy Cisek, poprawiony dostęp do przeprawy mostowej, a także do terenów inwestycyjnych o powierzchni 68 ha. Realizacja inwestycji pozwoliła na wygenerowanie oszczędności czasu w przewozach pasażerskich i towarowych w wysokości **25 120,82 Euro/rok**.

Innym przykładem projektu, w ramach którego poprawiono dostęp do terenów inwestycyjnych jest projekt pn. „*Poprawa parametrów technicznych oraz warunków bezpieczeństwa poprzez przebudowę dróg gminnych do terenów inwestycyjnych w miejscowości Bierawa*”. Sprawą szczególnie pilną była przebudowa dróg lokalnych, kreujących sieci lokalne zapewniające bezpośrednią dostępność komunikacyjną do terenów inwestycyjnych. Wśród ww. dróg można wyróżnić ul. Polną nr 108154 O i Leśną nr 108150 O, w miejscowości Bierawa, które stanowią drogi dojazdowe do terenu inwestycyjnego o pow. 100 ha. O randze ww. odcinków spełniających w głównej mierze funkcje gospodarcze, ale także społeczne, świadczył fakt, iż te drogi krzyżują się z drogą wojewódzką nr 425. Odcinki dróg mimo kluczowej roli z punktu widzenia rozwoju gospodarczego gm. Bierawa, uwarunkowanego rosnącą atrakcyjnością dostępnych powierzchni terenów inwestycyjnych, charakteryzował ich zły stan techniczny, stąd podjęto decyzję o dofinansowaniu ww. projektu. W ramach inwestycji wykonano roboty budowlane, odwodnienia oraz elementy infrastruktury towarzyszącej na objętych wsparciem odcinkach dróg. W ramach projektu przebudowano **1,18 km** odcinek drogi lokalnej. Realizacja projektu wpłynęła na poprawę infrastruktury drogowej na terenie gminy Bierawa. Efektowna i jakościowa infrastruktura komunikacyjna prowadząca do terenów inwestycyjnych niewątpliwie zwiększy potencjał inwestycyjny gminy, prowadząc do wzrostu jej konkurencyjności i rozwoju gospodarczego. Przebudowa dróg gminnych Polnej i Leśnej, łączących się z drogą wojewódzka nr 425, zwiększy także spójność regionu. Inwestycja służy głównie podmiotom gospodarczym funkcjonującym w obrębie terenu inwestycyjnego. Ponadto jest także funkcjonalna dla mieszkańców Bierawy w dojeździe do miejsc pracy,

nauki i użyteczności publicznej w gminie Bierawa, jak również służy kierowcom podróżującym drogą wojewódzką nr 425. Ponadto w ramach zakończonej inwestycji wartość wygenerowanych *oszczędności czasu w przewozach pasażerskich i towarowych* wyniosła około **1,56 tys. Euro/rok**.

W ramach RPO WO 2007-2013 podjęto szereg działań prorozwojowych z zakresu rozwoju infrastruktury transportowej, co znalazło odzwierciedlenie w kształtowaniu się podstawowych wskaźników w tym obszarze. W 2013 r. długość dróg publicznych o nawierzchni twardej wyniosła 8 496,2 km (wzrost w stosunku do 2005 r. o 133,5 km). Poprawa infrastruktury drogowej skutkuje również poprawą bezpieczeństwa na drogach w regionie. W porównaniu z 2005 r. liczba odnotowanych wypadków zmalała o 222, a ofiar śmiertelnych o 51.

Wsparcie ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym w zakresie lokalnej infrastruktury drogowej będzie kontynuowane w 2014-2020. Możliwa będzie realizacja inwestycji na drogach lokalnych (gminnych i powiatowych) jedynie wówczas gdy zapewnią konieczne bezpośrednie połączenia z siecią TEN-T, przejściami granicznymi, portami lotniczymi, terminalami towarowymi, centrami lub platformami logistycznymi.

Obszar: Transport publiczny [działanie 3.2]

Analiza SWOT RPO WO 2007-2013 wskazała, iż mocnymi stronami Opolszczyzny jest gęsta sieć połączeń drogowych i kolejowych. Istotnym problemem jest natomiast stan infrastruktury tej sieci, a także stan techniczny taboru transportu publicznego. W ramach działania 3.2 *Transport publiczny* ZWO zdecydował o realizacji zadań związanych z odnowieniem istniejącego taboru, zarówno kolejowego, jak i autobusowego.

W okresie sprawozdawczym ZWO podjął decyzję o przeprowadzeniu dodatkowego naboru w ramach dz. 3.2, który był możliwy dzięki przesunięciom wynikającym z zastosowania mechanizmu elastyczności. W odpowiedzi na ogłoszenie wpłynęły 3 wnioski, których wartość dofinansowania z EFRR stanowiła ponad 276% alokacji dostępnej na dzień ogłoszenia naboru.

Od uruchomienia Programu zakończyła się realizacja **7** projektów z zakresu transportu publicznego. W wyniku ich realizacji zakupiono **40** środków transportu publicznego (5 szynobusów i 35 autobusów), co stanowi ponad 333% w stosunku do wartości założonych oraz powstało **3 938** miejsc w środkach komunikacji, co również przekracza ponad 3-krotnie założoną wartość docelową.

W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja **1** projektu na zakup taboru autobusowego pn. *Zakup taboru autobusowego na potrzeby komunikacji miejskiej w Opolu - etap III*. Realizacja projektu Miasta Opole była kontynuacją I i II etapu w ramach których zakupionych zostało łącznie 10 autobusów. Celem projektu było zminimalizowanie problemów m.in. osób korzystających z komunikacji zbiorowej, tj. osób starszych, niepełnosprawnych, których mobilność często ogranicza się tylko do takiej komunikacji. Dzięki realizacji inwestycji zakupiono **2 autobusy** wielkogabarytowe o długości całkowitej od 14,5 m do 15 m, które oprócz podstawowego wyposażenia posiadają komputer pokładowy, klimatyzację przestrzeni pasażerskiej, monitoring, system informacji pasażerskiej. Zakupione niskopodłogowe autobusy umożliwiają korzystanie z nich osobom na wózkach inwalidzkich oraz osobom z wózkami dziecięcymi i mogą pomieścić po 125 osób każdy. Ponadto w starym taborze brakowało udogodnień dla osób niepełnosprawnych, w tym m. in. ekranów wyświetlających numery pojazdów, urządzeń z automatyczną zapowiedzią przystanków ułatwiających korzystanie osobom niewidzącym lub niedowidzącym. Nowe pojazdy spełniają normę emisji spalin Euro 6 oraz zapewniają większy komfort jazdy oraz większe bezpieczeństwo. Z zakupionej floty korzystają mieszkańcy Opola oraz mieszkańcy pobliskich gmin, do których kursują linie autobusowe.

Wszystkie projekty dofinansowane w ramach działania 3.2 realizują zarówno założenia i cele RPO WO 2007-2013 przyczyniając się do podniesienia konkurencyjności i atrakcyjności inwestycyjnej regionu, jak i *Strategii Europa 2020* poprzez wpływ na poprawę systemu transportu publicznego.

Działania w zakresie transportu publicznego będą kontynuowane w okresie 2014-2020. Planuje się wsparcie projektów na zakup niskoemisyjnego taboru autobusowego dla transportu publicznego (autobusy i busy). Realizowane działania poprzez inwestycje w ekologiczny transport publiczny będą miały m.in. na celu minimalizację emisji zanieczyszczeń do atmosfery, zmniejszenie hałasu ulicznego i zatłoczenia motoryzacyjnego w miastach.

Wyniki badania ewaluacyjnego

W okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono badań ewaluacyjnych dedykowanych Osi priorytetowej 3 *Transport*.

➡ **Szczegółowe informacje – punkt 2.7.3.3 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w 2014 r.**

Realizacja zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do Osi 3

Zgodnie z sugestiami Komisji Europejskiej, przedstawionymi w piśmie z 26 sierpnia 2014 r. Instytucja Zarządzająca dokonała poszerzonej analizy Osi priorytetowej 3 *Transport*.

Ponadto, Instytucja Zarządzająca kontynuowała dotychczas wypracowane standardy prowadzenia analizy postępu finansowego i rzeczowego Osi priorytetowej, co było odpowiedzią na rekomendacje KE, w szczególności w zakresie realizacji wskaźników. Zgodnie z sugestiami KE, ww. analiza obejmowała porównanie postępu rzeczowego i finansowego.

➡ **Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej**

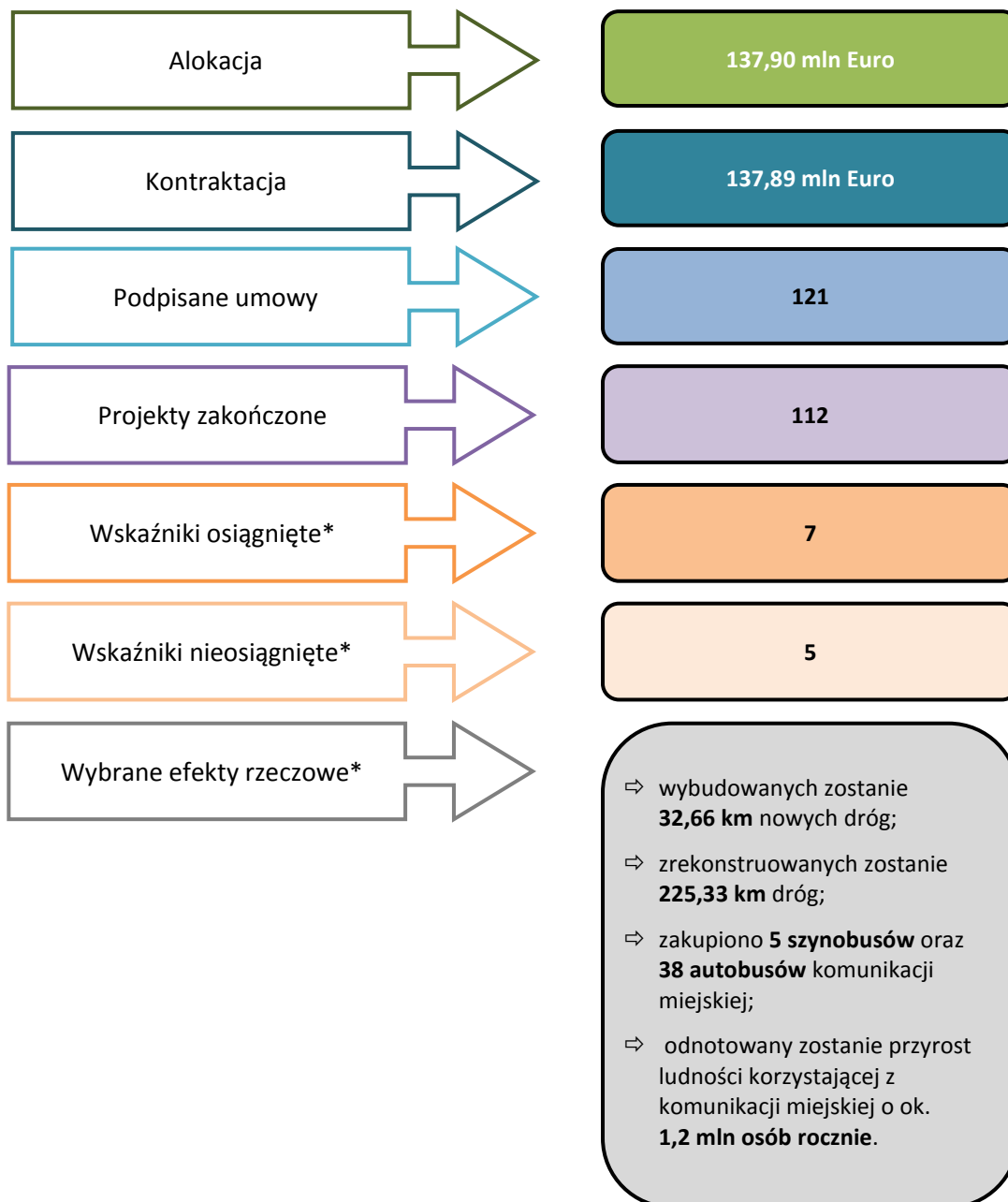
Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi

IZ RPO WO 2007-2013 prowadzi stały monitoring finansowy i rzeczowy wdrażania Osi priorytetowej 3, na podstawie którego podejmuje decyzje o stosownych działaniach.

3.3.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 nie napotkała na problemy w zakresie wdrażania Osi priorytetowej 3 *Transport*.

PODSUMOWANIE WDRAŻANIA OSI 3 TRANSPORT

* na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie

3.4 Oś priorytetowa 4 *Ochrona środowiska*

3.4.1 Osiąganie celów i analiza postępów

Celami Osi priorytetowej 4 *Ochrona środowiska* są:

- poprawa jakości środowiska naturalnego poprzez unowocześnienie gospodarki wodno-ściekowej oraz zmniejszenie zagrożenia powodziowego;
- zwiększenie stopnia segregacji oraz ponownego wykorzystania odpadów;
- poprawa jakości powietrza oraz zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych;
- zachowanie i ochrona różnorodności biologicznej oraz walorów przyrodniczych i krajobrazowych województwa opolskiego.

Za wdrażanie Osi priorytetowej 4 odpowiada w całości IZ RPO WO 2007-2013.

Na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska przeznaczono dodatkowe środki w kwocie **6 500 000 Euro** pochodzące z Krajowej Rezerwy Wykonania. Całkowita kwota alokacji na Oś priorytetową 4 wynosi w ramach EFRR **49 214 481 Euro**, co stanowi **10%** środków Programu.

W ramach Osi realizowane są przedsięwzięcia polegające m.in. na budowie, przebudowie systemów wodno-kanalizacyjnych, budowie, rekultywacji składowisk odpadów, zakupie urządzeń i wyposażenia dla systemów segregacji odpadów, budowie, przebudowie lub remoncie obiektów przeciwpowodziowych, budowie, przebudowie obiektów, zakupie urządzeń służących do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, ochronie bioróżnorodności.

Pomoc kierowana jest m.in. do jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych czy parków krajobrazowych.

Na realizację *Strategii Europa 2020* przeznaczono całą alokację zapisaną na Oś priorytetową 4.

Stan wdrażania Osi priorytetowej 4 od uruchomienia Programu

Nabory wniosków

- ⇒ przeprowadzono **12 naborów wniosków w ramach procedury konkursowej** oraz złożono pełną dokumentację projektową dla **2 projektów kluczowych**: *Zbiornik retencyjny Kluczbork na rzece Stobrawie w km 61+500* oraz *Budowa lewostronnego wału rzeki Odry pn. „Cisek-Dzielniczka” zadanie 1,6,7*;
- ⇒ całkowita kwota alokacji EFRR przeznaczona na przeprowadzone nabory wyniosła **48,75 mln Euro** [203,76 mln PLN], w tym na nabory w ramach procedury konkursowej **43,08 mln Euro** [180,06 mln PLN], na nabory w ramach procedury pozakonkursowej **5,67 mln Euro** [23,70 mln PLN].

Wnioski złożone

- ⇒ złożono łącznie **160 wniosków** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej i pozakonkursowej;
- ⇒ całkowita wartość wszystkich złożonych wniosków wyniosła **159,93 mln Euro** [668,49 mln PLN], a dofinansowanie z EFRR stanowiło **98,25 mln Euro** [410,66 mln PLN];
- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymały **134 wnioski** na całkowitą wartość **142,25 mln Euro** [594,59 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **84,48 mln Euro** [353,12 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

- ⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostało zaakceptowanych **97 projektów**, na całkowitą wartość **112,70 mln Euro** [471,07 mln PLN], w tym dofinansowanie EFRR **64,31 mln Euro** [268,82 mln PLN];
- ⇒ wśród projektów zaakceptowanych do realizacji znalazły się dwa projekty kluczowe *Zbiornik retencyjny Kluczbork na rzece Stobrawie w km 61+500* oraz *Budowa lewostronnego wału rzeki Odry pn. „Cisek – Dzielniczka” zadanie 1, 6, 7*.

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **92 umowy** o dofinansowanie o całkowitej wartości **82,53 mln Euro** [344,95 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **48,28 mln Euro** [201,82 mln PLN];
- ⇒ poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej wyniósł ponad **100%**;
- ⇒ spośród umów podpisanych w ramach przedmiotowej Osi **88,35%** stanowią projekty wybrane w procedurze konkursowej, natomiast **11,65%** to projekty umieszczone w *Indykatywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*.

Tabela 52. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 4 w podziale na typy projektów

<i>[mln Euro]</i>				
Lp.	Typ projektu	Liczba umów	Dofinansowanie z EFRR	Udział projektów konkursowych/ IPI w wartości EFRR wszystkich umów podpisanych w ramach Osi 4
1.	<i>konkursowy</i>	90	42,66	88,35%
2.	<i>IPI</i>	2	5,62	11,65%
RAZEM:		92	48,28	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

W ramach inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020* Obszar **Klimat, energia, mobilność** realizowany jest w zakresie 8 kategorii Osi priorytetowej 4: 40, 42, 43, 44, 46, 51, 53, 54. Wartość podpisanych **92 umów** w ramach tego obszaru wynosi **48,28 mln Euro** [201,82 mln PLN], co stanowi **23,44%** alokacji przeznaczonej na obszar *Tabela 53*.

Tabela 53. Realizacja *Strategii Europa 2020* w ramach Osi priorytetowej 4

<i>[mln Euro]</i>				
Nazwa priorytetu	Nazwa obszaru	Kategorie interwencji wpisujące się w realizację <i>Strategii Europa 2020</i>	Dofinansowanie z EFRR	% realizacji obszaru
<i>Rozwój zrównoważony - wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej; sustainable growth</i>	<i>Klimat, energia, mobilność</i>	16,17,18,19,20,21,22,23,24,25, 26,27,28,29,30,31,32,33,34,35, 36,37,38,39,40,41,42,43,44,45, 46,47,48,49,50,51,52,53,54	48,28	23%
RAZEM:			48,28	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu w ramach wniosków złożonych, zatwierdzonych do realizacji oraz podpisanych umów przedstawiono w *Tabeli 54*.

Tabela 54. Stan wdrażania Osi priorytetowej 4 od uruchomienia Programu

Nr i termin naboru	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR
4.1 Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami						
I nabór (03-17.11.2008)	19	25,60	15	20,33	15	15,97
II nabór (03-17.08.2009)	9	8,20	8	7,56	8	6,28

Nr i termin naboru	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR
III nabór (15-29.09.2010)	9	2,34	6	1,68	5	0,68
IV nabór (27.12.2011- 10.01.2012)	4	1,14	3	0,72	2	0,57
Razem 4.1	41	37,28	32	30,29	30	23,51
4.2 Zabezpieczenie przeciwpowodziowe						
IPI (05-20.01.2009)	1	5,14	1	3,77	1	4,54
IPI (19.01-02.02.2010)	1	3,89	1	3,89	1	1,08
Razem 4.2	2	9,03	2	7,66	2	5,62
4.3 Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii						
I nabór (01-15.02.2010)	71	37,40	27	14,87	25	9,83
II nabór (16-30.08.2012)	14	6,29	12	5,36	12	4,20
III nabór (14-28.02.2013)	4	0,79	3	0,44	2	0,27
IV nabór (13-27.05.2013)	7	2,97	4	2,19	4	1,69
V nabór (10-24.07.2013)	6	1,66	5	1,23	5	1,04
VI nabór (21.11-05.12.2013)	7	2,27	5	1,81	5	1,70
Razem 4.3	109	51,38	56	25,90	53	18,74
4.4 Ochrona bioróżnorodności Opolszczyzny						
I nabór (01-15.09.2009)	5	0,37	4	0,30	4	0,28
II nabór (17-31.03.2011)	3	0,19	3	0,16	3	0,13
Razem 4.4	8	0,56	7	0,46	7	0,41
OGÓŁEM	160	98,25	97	64,31	92	48,28

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wnioski o płatność

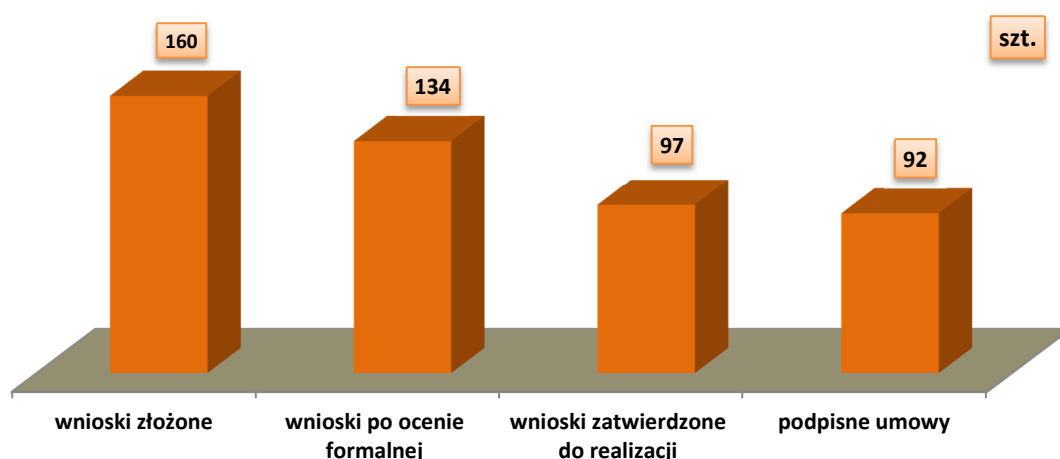
⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **45,14 mln Euro** [188,68 mln PLN], co stanowi około **94%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach przedmiotowej Osi priorytetowej.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **42,67 mln Euro** [178,34 mln PLN], co stanowi ponad **88%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 4.

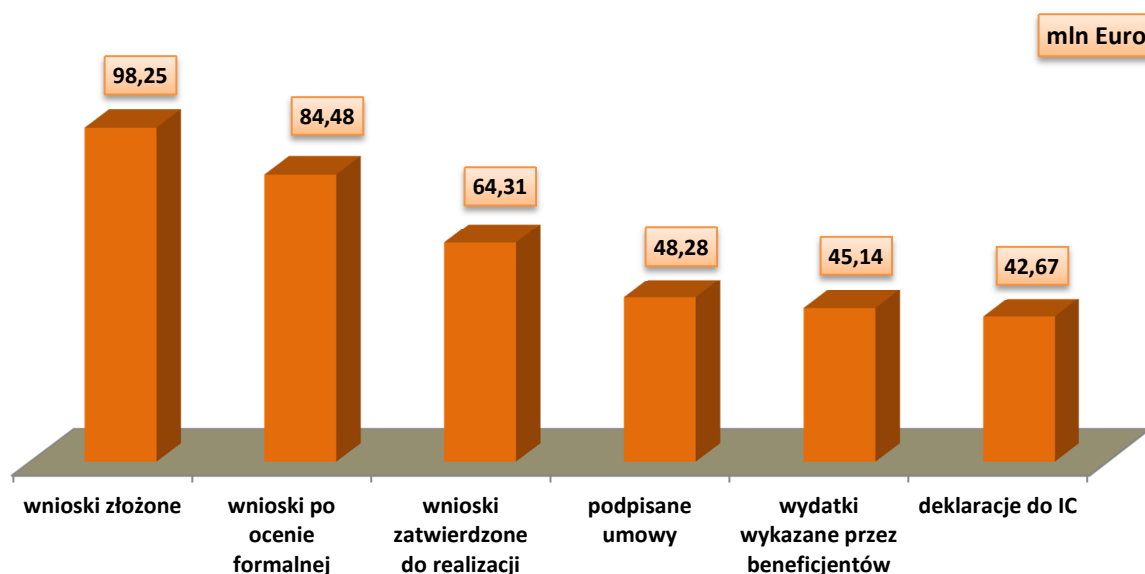
Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu przedstawiono na *Wykresach 37-38*.

Wykres 37. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 4 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 38. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 4 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

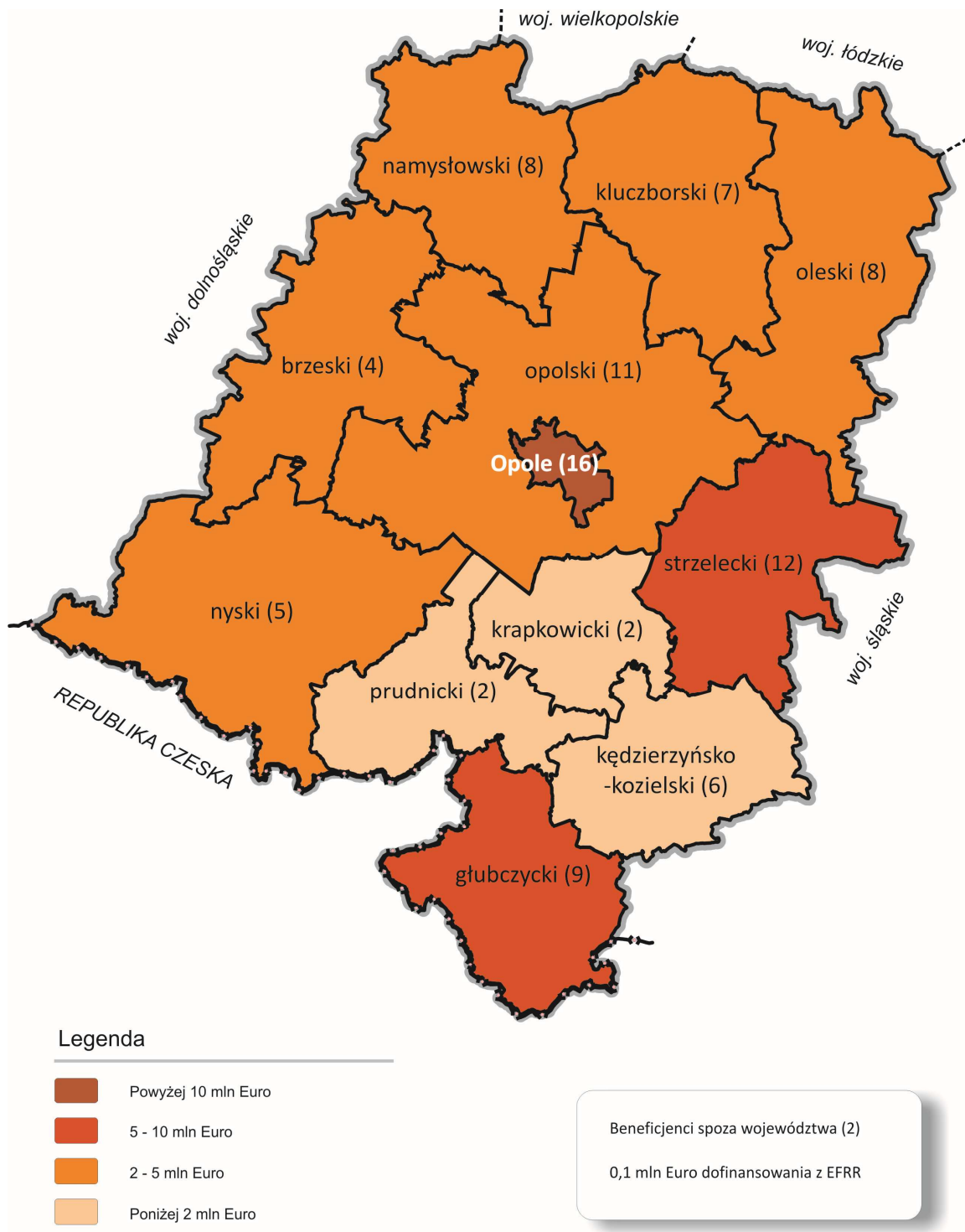

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Projekty z zakresu infrastruktury wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony przeciwpowodziowej, ochrony powietrza i bioróżnorodności Opolszczyzny realizują beneficjenci z wszystkich powiatów województwa opolskiego. Najaktywniejsi w pozyskiwaniu środków okazali się beneficjenci z **Miasta Opola** (10,87 mln Euro), **powiatu strzeleckiego** (9,69 mln Euro), **głubczyckiego** (5,12 mln Euro) i **opolskiego** (4,97 mln Euro). Tam też realizowana jest największa liczba inwestycji z zakresu ochrony środowiska: odpowiednio 16, 12, 9 i 11, co zostało zaprezentowane na *Mapie 9*.

Większość, bo około **55%** (26,50 mln Euro) środków w ramach Osi priorytetowej 4 skierowano na realizację inwestycji na terenach wiejskich. Wartość projektów realizowanych na obszarach miejskich to 21,78 mln Euro (**45%**).

Mapa 9. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 4 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)

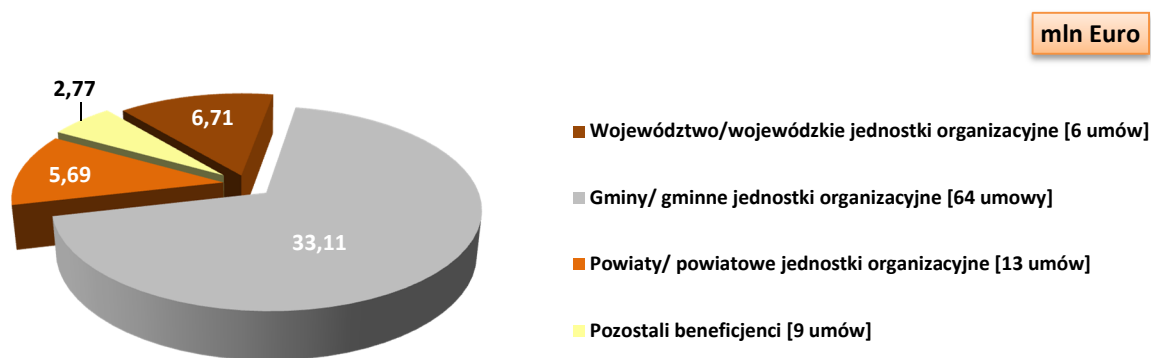
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Odbiorcami wsparcia w ramach Osi priorytetowej 4 są przede wszystkim są jednostki samorządu terytorialnego.

Blisko **69%** środków pozyskały gminy/gminne jednostki organizacyjne, głównie na realizację projektów z zakresu infrastruktury wodno-ściekowej i termomodernizacji.

Spośród 6 projektów realizowanych przez Samorząd Województwa Opolskiego, 2 to znaczące projekty z zakresu ochrony przeciwpowodziowej: *Zbiornik retencyjny Kluczbork na rzece Stobrawie w km 61+500* oraz *Budowa lewostronnego wału rzeki Odry pn. "Cisek-Dzielniczka" zadanie 1,6,7* na kwotę dofinansowania z EFRR **5,62 mln Euro**.

Wykres 39. Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 4

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Stan wdrażania Osi priorytetowej 4 w okresie sprawozdawczym

Nabory wniosków

⇒ w okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono naboru wniosków w ramach Osi priorytetowej 4;

Wnioski złożone

- ⇒ w okresie sprawozdawczym nie zostały złożone wnioski o dofinansowanie;
- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **6 wniosków** (VI nabór do działania 4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii*) o całkowitej wartości **2,60 mln Euro** [10,86 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **1,97 mln Euro** [8,23 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostało zaakceptowanych **5 projektów** o całkowitej wartości **2,40 mln Euro** [10,04 mln PLN], w tym kwota dofinansowania z EFRR **1,81 mln Euro** [7,58 mln PLN].

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **9 umów** o dofinansowanie w ramach działania 4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii* (V i VI nabór wniosków). Całkowita wartość przedmiotowych umów to **3,41 mln Euro** [14,26 mln PLN], w tym kwota dofinansowania z EFRR **2,38 mln Euro** [9,95 mln PLN].
- ⇒ w okresie sprawozdawczym rozwiązano **jedną umowę** o dofinansowanie w ramach działania 4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii* na całkowitą wartość **0,24 mln Euro** [1,02 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **0,08 mln Euro** [0,32 mln PLN].

Wnioski o płatność

⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę EFRR **6,80 mln Euro** [28,44 mln PLN], co stanowi ponad **14%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach przedmiotowej Osi.

Tabela 55. Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osi priorytetowej 4 w okresie sprawozdawczym

[mln Euro]

Nr i nazwa działania	Dofinansowanie EFRR	Stopień realizacji zobowiązań w ramach działania	Stopień realizacji zobowiązań w ramach Osi priorytetowej
4.1 Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami	1,65	7,05%	3,42%
4.3 Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii	5,12	27,18%	10,61%

Nr i nazwa działania	Dofinansowanie EFRR	Stopień realizacji zobowiązań w ramach działania	Stopień realizacji zobowiązań w ramach Osi priorytetowej
4.4 Ochrona bioróżnorodności Opolszczyzny	0,03	6,65%	0,06%
OGÓŁEM	6,80	-	14,09%

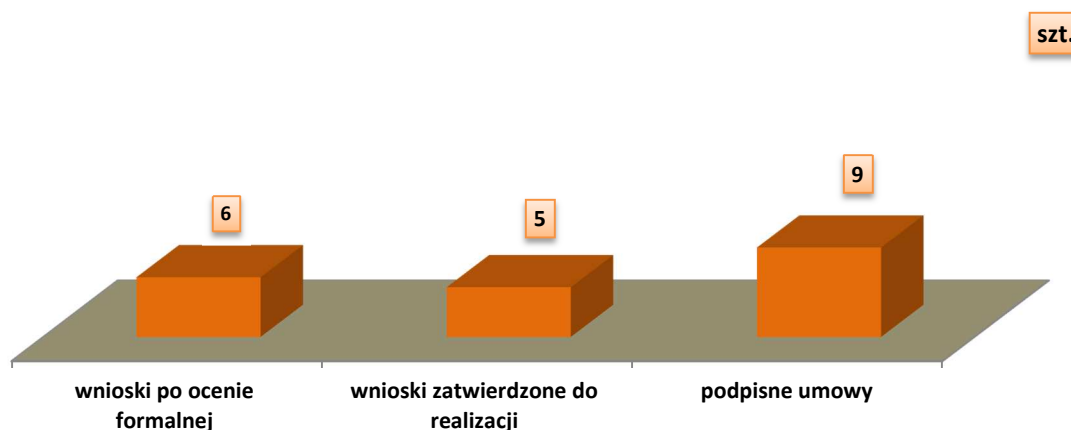
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13)

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **5,75 mln Euro** [24,02 mln PLN], co stanowi około **12%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 4.

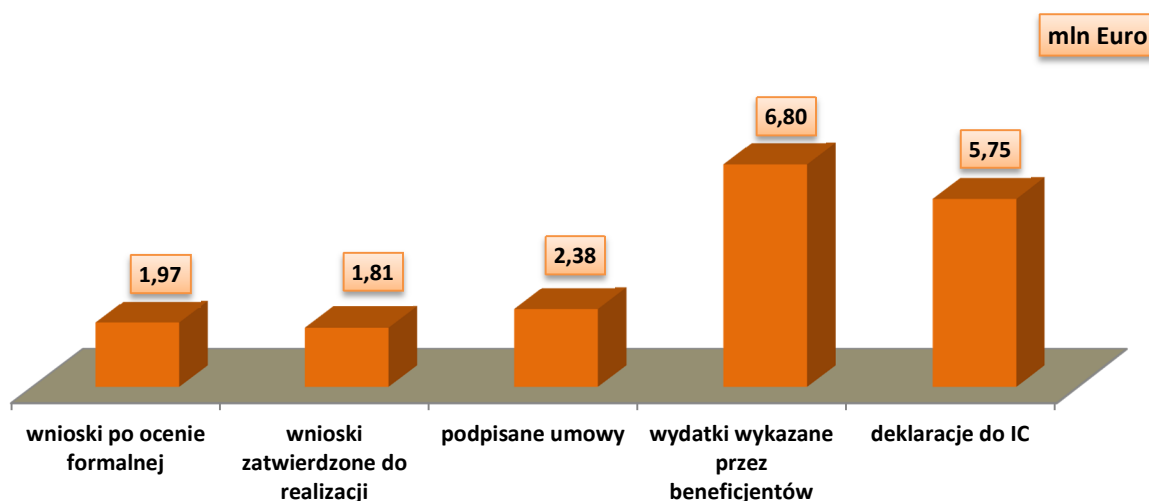
Informacje nt. stanu wdrażania Osi w okresie sprawozdawczym przedstawiono na Wykresach 40-41.

Wykres 40. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 4 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 41. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 4 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Planowane nabory

Zgodnie z *Ramowym harmonogramem naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z dnia 27 października 2014 r.*, w kolejnym okresie sprawozdawczym nie planuje się przeprowadzenia naborów wniosków w ramach Osi priorytetowej 4.

Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji/działania

Działania wspierane w ramach wybranych działań PO liŚ 2007 – 2013 są dopełnieniem inwestycji dofinansowanych w ramach Osi priorytetowej 4 RPO WO 2007-2013.

Łącznie na terenie województwa opolskiego realizowane są 73 projekty w obszarze ochrony środowiska, zapobiegania zagrożeniom i energii PO liŚ 2007-2013 o wartości dofinansowania około 254 mln Euro. Projekty o największej wartości realizowane są w ramach działań związanych z budową, modernizacją systemów kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków, a także tych dotyczących zapobieganiu zagrożeniom. Łączna kwota dofinansowania ze środków unijnych na jaką opiewają projekty realizowane we wskazanych działaniach to ponad 196 mln Euro.

W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja projektu *Budowa elektrowni wiatrowej w miejscowości Unikowice w województwie opolskim*. Dzięki dofinansowaniu ze środków PO liŚ 2007-2013 na terenach rolnych między wsią Unikowice a Gościce powstały dwie elektrownie wiatrowe. Jedna z turbin należy do największych w kraju, posiada 2,5 MW mocy, 100 metrów wysokości wieży oraz 100 metrów średnicy wirnika. Realizująca projekt spółka Ploch&Koik dzięki dofinansowaniu ze środków RPO WO 2007-2013 w 2011 r. zbudowała już na tym terenie 1 turbinę o mocy 1,5 MW. Trzy elektrownie wiatrowe osiągnąć będą łącznie 6,5 megawatów mocy, a łączny koszt inwestycji to ponad 9 mln Euro.

Duże znaczenie mają również inwestycje w zakresie ochrony środowiska naturalnego, zapobiegania zagrożeniom czy usuwanie katastrof naturalnych współfinansowane w ramach PROW 2007-2013. Podpisano łącznie 290 umów na kwotę dofinansowania blisko 57 mln Euro, w ramach których największe środki stanowią umowy z zakresu podstawowych usług dla ludności i gospodarki wiejskiej (około 40 mln Euro).

Tabela 56. Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu ochrony środowiska i energii

[mln Euro]

Kod	Temat priorytetowy/działanie	Liczba umów	Wartość dofinansowania z UE
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013			
Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom			
44	Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi	4	14,21
46	Oczyszczanie ścieków	21	95,21
47	Jakość powietrza	5	14,85
48	Zintegrowany system zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń	1	4,78
51	Promowanie bioróżnorodności i ochrony przyrody (w tym NATURA 2000)	9	1,79
53	Zapobieganie zagrożeniom (w tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnym i technologicznym)	2	100,91
54	Inne działania na rzecz ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom	1	0,01
RAZEM		43	231,76
Energia			
35	Gaz ziemny	2	3,00

Kod	Temat priorytetowy/działanie	Liczba umów	Wartość dofinansowania z UE
39	<i>Energia odnawialna: wiatrowa</i>	1	4,22
43	<i>Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią</i>	27	14,60
RAZEM		30	21,82
RAZEM POIiŚ 2007-2013		73	253,58
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013			
125	<i>Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa</i>	20	10,98
126	<i>Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych</i>	119	1,43
226	<i>Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych</i>	21	4,29
321	<i>Podstawowe usługi dla ludności i gospodarki wiejskiej</i>	130	39,87
RAZEM PROW 2007-2013		290	56,57
RAZEM PO		363	310,15

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Indywidualne projekty kluczowe

W ramach Osi priorytetowej 4 realizowane są 2 projekty kluczowe mające na celu zabezpieczenie przeciwpowodziowe mieszkańców Opolszczyzny.

W 2012 r. zakończyła się realizacja rzeczowa projektu *Zbiornik retencyjny Kluczbork na rzece Stobrawie w km 61+500*. Zbiornik stanowi jeden z elementów całego systemu małej retencji w województwie opolskim. Realizacja przedsięwzięcia pozwoliła rozwiązać problem ochrony przeciwpowodziowej północnej części regionu w obszarze 7 miejscowości w gminach Kluczbork, Lasowice Wielkie i Wołczyn. Dzięki realizacji tego przedsięwzięcia przed powodzią zabezpieczonych zostało ponad **46 tys. osób**. Ponadto, zbiornik pełni funkcję rolniczą, jako źródło wody wspomagające intensyfikację rolniczą, a także przyczynia się do podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej, turystycznej i rekreacyjnej dla miejscowej i okolicznej ludności.

W roku 2014 na terenie gminy Cisek **w dalszym ciągu realizowany był projekt kluczowy** mający na celu zabezpieczenie mieszkańców lewobrzeżnej doliny rzeki Odry przez powodzią pn. **Budowa lewostronnego wału rzeki Odry pn. Cisek-Dzielniczka zadanie 1, 6, 7**. Efektem realizacji przedsięwzięcia będzie m.in. zwiększenie naturalnej retencji dolin rzecznych z zachowaniem dobrego stanu ekologicznego oraz uporządkowanie gospodarki retencyjnej obiektów hydrotechnicznych i melioracyjnych na terenie przyległych gmin Kędzierzyn-Koźle i Reńska Wieś. Na koniec okresu sprawozdawczego projekt znajdował się w trakcie realizacji.

Tabela 57. Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 4 RPO WO 2007-2013

Nr i nazwa działania	<i>[mln Euro]</i>	
	Liczba projektów	Wartość EFRR
4.2 Zabezpieczenie przeciwpowodziowe	2	5,62
RAZEM	2	5,62

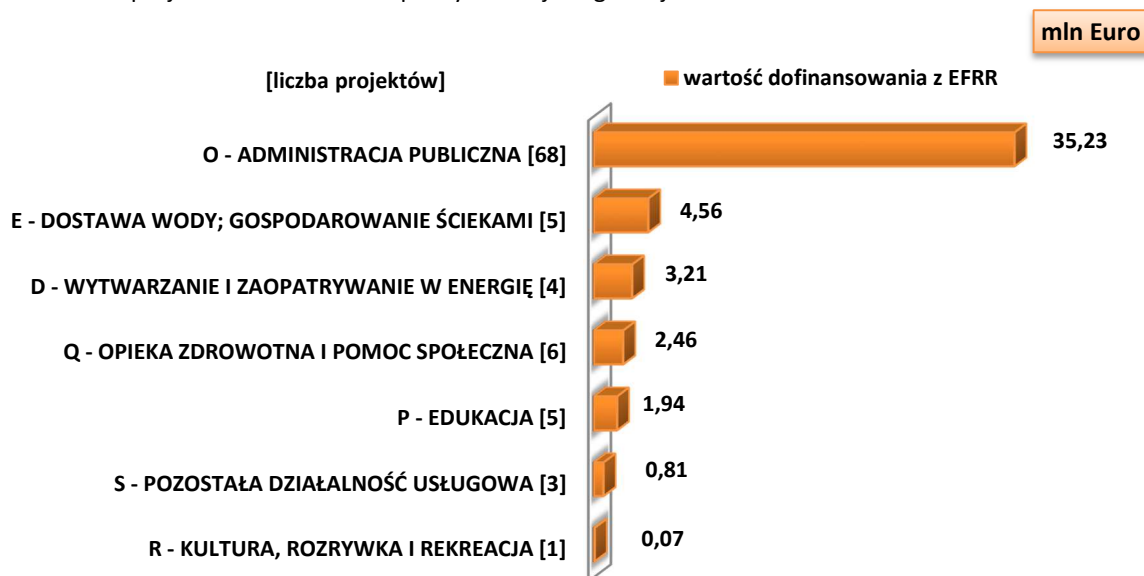
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Rozkład projektów w podziale na sektory gospodarki

Ze względu na specyfikę inwestycji wspieranych w ramach Osi priorytetowej 4 (infrastruktura wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, ochrona przeciwpowodziowa, ochrona jakości powietrza), zdecydowaną przewagę beneficjentów stanowią jednostki samorządu terytorialnego (Sekcja O *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* – 68 umów na kwotę dofinansowania z EFRR 35,23 mln Euro) bądź ich jednostki organizacyjne działające w Sekcji E *Dostawa wody; Gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją* oraz Sekcji D *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych*.

Szczegółowy podział projektów na sektory gospodarki w ramach Osi priorytetowej 4 przedstawia Wykres 42.

Wykres 42. Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 4 wg Sekcji PKD 2007

Źródło: Opracowanie własne IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.

Analiza jakościowa

W ramach Osi priorytetowej 4 realizowane są **92** projekty, w tym **23** z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, **7** z zakresu gospodarki odpadami, **2** projekty z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, **53** projektów z zakresu ochrony powietrza i odnawialnych źródeł energii oraz **7** projektów z zakresu zachowania bioróżnorodności regionu.

Od początku wdrażania Programu zakończyła się realizacja 75 projektów, w tym **21** z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, **6** z zakresu gospodarki odpadami, **1** dotyczący zabezpieczenia powodziowego, **41** z zakresu ochrony powietrza i odnawialnych źródeł energii oraz **6** w zakresie bioróżnorodności.

W ramach Osi priorytetowej 4 założono realizację 6 wskaźników produktu i 6 wskaźników rezultatu. Obecnie realizowane są wszystkie z nich. Poziom realizacji wskaźników wyznaczonych jako mierniki celów Osi priorytetowej 4 prezentuje *Tabela 58*. Wartości wskaźników produktu i rezultatu zostały przedstawione w oparciu o zatwierdzone wnioski o płatność końcową oraz na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie.

Tabela 58. Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 4 od uruchomienia Programu

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Umowy	
			wartość obecna	%	wartość obecna	%
Wskaźniki produktu						
4.1	Liczba projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej [szt.]	9	21	233,3	23	255,6
4.2	Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami [szt.]	3	6	200,0	7	233,3

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Umowy	
			wartość obecna	%	wartość obecna	%
4.3	Liczba projektów mających na celu poprawę jakości powietrza [szt.]	41	41	100,0	53	129,3
4.4	Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej [szt.]	16	14	87,5	15	93,8
4.5	Liczba projektów z zakresu prewencji zagrożeń [szt.]	2	1	50,0	2	100,0
4.6	Liczba wspartych projektów w zakresie bioróżnorodności [szt.]	6	6	100,0	7	116,7
Wskaźniki rezultatu						
4.7	Powierzchnia terenów zrekultywowanych w wyniku realizacji projektów [km ²]	0,01	0,15	1 500	0,15	1 500
4.8	Liczba osób objętych systemem zagospodarowania odpadów [osoby]	31 000	136 005	438,7	136 005	438,7
4.9	Liczba osób zabezpieczonych przed powodzią w wyniku realizacji projektów [osoby]	48 713	46 068	94,6	48 713	100,0
4.10	Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektów [osoby]	14 000	27 454	196,1	29 800	212,9
4.11	Dodatkowa moc produkcji energii ze źródeł odnawialnych [MW]	4,25	5,88	138,4	6,35	149,4
4.12	Łączna powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów [ha]	9	10,10	112,2	11,12	123,6

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013). Zgodnie z danymi w Załączniku IV.

Biorąc pod uwagę szacowaną realizację na podstawie podpisanych umów, przewiduje się, iż 5 wskaźników zostanie osiągniętych w granicach 25% rozbieżności od wartości zakładanej. Natomiast 7 wskaźników przekroczy założoną na etapie programowania wartość docelową. Przekroczenie wartości wynika m.in. ze zwiększenia alokacji na niektóre działania i tym samym dofinansowania większej liczby projektów, wykorzystania powstałych oszczędności w ramach zakończonych naborów, a także ze zmiany założeń metodologii szacowania wartości docelowych wskaźników przyjętej na etapie programowania. Wskaźniki przekraczające założony cel stanowią wartość dodaną realizacji celów Osi 4. Szczegółowe informacje dotyczące stopnia realizacji poszczególnych wskaźników produktu i rezultatu oraz wyjaśnienia osiągnięcia wskaźników na poziomie większym niż 125% przedstawiono w dalszej części analizy jakościowej.

✓ **Liczba projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.1 *Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi ponad 230% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 255,6% wartości docelowej. Przekroczenie wartości wskaźnika wynika z tego, że na etapie programowania założono wsparcie mniejszej ilości projektów w zakresie infrastruktury wodno-ściekowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. wartość docelowa wskaźnika zostanie znacznie przekroczona.

✓ **Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.1 *Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami*;

- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 200% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 233,3% wartości docelowej. Przekroczenie zakładanej wartości jest m.in. wynikiem przeprowadzania dodatkowego naboru w zakresie gospodarki odpadami na przełomie 2011/2012 roku;
- wg stanu na koniec 2014 r. wartość docelowa wskaźnika zostanie znacznie przekroczona.

✓ **Liczba projektów mających na celu poprawę jakości powietrza**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 100% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 129,3% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wartości docelowej wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 87,5% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie ponad 93% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wartości docelowej wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba projektów z zakresu prewencji zagrożeń**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.2 *Zabezpieczenie przeciwpowodziowe*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 50% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wartości docelowej wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba wspartych projektów w zakresie bioróżnorodności**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.4 *Ochrona bioróżnorodności Opolszczyzny*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego wynosi 100% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie blisko 117% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wartości docelowej wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Powierzchnia terenów zrekultywowanych w wyniku realizacji projektów**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.1 *Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami*;

- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi blisko 1500% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 1 500% wartości docelowej. Przekroczenie wartości wskaźnika wynika z dofinansowania większej liczby projektów z zakresu gospodarki odpadami niż założono na etapie programowania;
- wg stanu na koniec 2014 r. wartość docelowa wskaźnika zostanie znacznie przekroczone.

✓ **Liczba osób objętych systemem zagospodarowania odpadów**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.1 *Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi blisko 439% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie blisko 439% wartości docelowej. Przekroczenie wartości wskaźnika wynika z dofinansowania większej liczby projektów z zakresu gospodarki odpadami niż założono na etapie programowania;
- wg stanu na koniec 2014 r. wartość docelowa wskaźnika zostanie znacznie przekroczone.

✓ **Liczba osób zabezpieczonych przed powodzią w wyniku realizacji projektów**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.2 *Zabezpieczenie przeciwpowodziowe*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi nieco ponad 94% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wartości docelowej wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektów**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.1 *Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi około 196% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie blisko 213% wartości docelowej. Przekroczenie wartości wskaźnika wynika z tego, że na etapie programowania założono wsparcie mniejszej ilości projektów w zakresie infrastruktury wodno-ściekowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. wartość docelowa wskaźnika zostanie przekroczone.

✓ **Dodatkowa moc produkcji energii ze źródeł odnawialnych**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi blisko 140% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie blisko 150% wartości docelowej. Przekroczenie wartości wskaźnika wynika z tego, że na etapie programowania założono mniejszą wartość produkcji energii ze źródeł odnawialnych;

- wg stanu na koniec 2014 r. wartość docelowa wskaźnika zostanie przekroczona.

✓ **Łączna powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 4.4 *Ochrona bioróżnorodności Opolszczyzny*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 112,2% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 123,6% wartości docelowej,
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wartości docelowej wskaźnika nie jest zagrożone.

Szczegółowe informacje dotyczące stopnia realizacji wskaźników zostały przedstawione w dalszej części analizy jakościowej.

Zadania realizowane w ramach Osi priorytetowej 4 są spójne z założeniami dokumentu *Strategia Europa 2020*. Przedsięwzięcia wpisują się w jeden z priorytetów wskazanych w tym dokumencie: *rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej*. Prośrodowiskowe priorytety i cele wskazano także w projekcie przewodnim *Europa efektywnie korzystająca z zasobów*. W projekcie tym postawiono na uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, założono przejście na gospodarkę niskoemisyjną, większe wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizację transportu oraz propagowanie efektywności energetycznej. W *Strategii* założono ograniczenie do 2020 r. (w stosunku do 1990 r.) emisji dwutlenku węgla o 20%, a jeśli pozwolą na to warunki nawet o 30%. Ponadto założono zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%. W ramach RPO WO 2007-2013 zadania powiązane z tymi założeniami realizowane są głównie w działaniu 4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii*, gdzie realizowanych jest 15 projektów z zakresu energii odnawialnej, a także 53 projekty mających na celu poprawę jakości powietrza. W ramach wdrażanych projektów zakłada się realizację dodatkowej mocy zainstalowanej energii ze źródeł odnawialnych w wysokości 6,35 MW. Realizowane przedsięwzięcia będą miały istotne przełożenie na wypełnianie wspólnotowej *Strategii Europa 2020* w zakresie wzrostu wykorzystania OZE w konsumpcji energii.

Działania z zakresu ochrony środowiska wskazane są także w Krajowym Programie Reform, w szczególności zwraca się tam uwagę na działania z zakresu energetyki. W dokumencie tym wskazano cele, określając jednocześnie, iż dyskusja na temat ram klimatyczno-energetycznych oraz polityki przemysłowej do 2030 r. powinna być oparta na 3 filarach: zrównoważonym rozwoju, konkurencyjności przemysłu oraz bezpieczeństwie energetycznym. Zadania realizowane w ramach Osi priorytetowej 4 *Ochrona środowiska* zgodne są z określonymi w tym dokumencie celami.

- ⇒ **Informacje nt. kontynuacji wsparcia w okresie 2014-2020 opisano w analizie obszarów poszczególnych działań**
- ⇒ **Szczegółowe informacje nt. wkładu Osi priorytetowej w promowanie równości szans – punkt 2.2.1 Zasada równości szans**
- ⇒ **Szczegółowe wnioski dla dalszej realizacji Osi – Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi**

Obszar: Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami [działanie 4.1]

W ramach działania 4.1 realizowanych jest obecnie **30** projektów, z czego **23** to projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, a **7** projektów z zakresu gospodarki odpadami.

Spośród 23 umów z zakresu **gospodarki wodno-ściekowej**, do końca okresu sprawozdawczego zakończyła się realizacja **21** projektów, w tym **3** projektów w 2014 r. Natomiast spośród 7 umów z zakresu **gospodarki odpadami**, do końca okresu sprawozdawczego zakończyła się realizacja 6 projektów, w tym **2** projektów w 2014 r.

Polska, w tym województwo opolskie wciąż charakteryzuje się niedostatecznie rozwiniętą gospodarką wodno-ściekową. Stan taki zaobserwowano już na etapie programowania okresu 2007-2013, dlatego też w ramach RPO WO 2007-2013 zaprojektowano wsparcie na zadania związane głównie z budową/rozbudową sieci kanalizacji i oczyszczalni w regionie. Inwestycje takie z założenia miały ograniczyć zanieczyszczanie wód powierzchniowych i wód podziemnych, zwłaszcza iż w regionie znajdują się znaczące zasoby tych ostatnich. Mając na uwadze zdiagnozowany w analizie SWOT nierównomierny stopień skanalizowania i zwodociągowania terenu województwa opolskiego oraz niski stan skanalizowania terenów wiejskich, w ramach Programu prowadzono takie inwestycje, które zdecydowanie poprawiły istniejącą sytuację.

W wyniku **21** zakończonych projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej:

- wybudowano **197,98 km** sieci kanalizacji sanitarnej;
- zmodernizowano **1,7 km** istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej;
- do sieci kanalizacyjnej zostało przyłączonych **27,5 tys. osób**;
- wybudowano/przebudowano 3 oczyszczalnie ścieków.

Jednym z zakończonych projektów z zakresu **gospodarki wodno-ściekowej** była inwestycja *Budowa kanalizacji sanitarnej w gm. Praszka w miejscowościach Szyszków, Wygiełdów, Praszka ul. Pilawy, gm. Gorzów Śl. w miejscowościach Gorzów Śląski ul. Oleska, Jastrzygowice oraz w gm. Radłów miejscowość Kościeliska*. Inwestycja realizowana była w północno-wschodniej części powiatu oleskiego, objęła swym zasięgiem 5 miejscowości (z realizacji projektu wycofała się Gmina Radłów). Beneficjent przed rozpoczęciem inwestycji zdiagnozował na swym terenie liczne problemy, związane z brakiem rozwiązane problemu gospodarki wodno-ściekowej, tj.:

- degradacja środowiska naturalnego,
- spadek jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- obniżona jakość życia mieszkańców – niski poziom bezpieczeństwa sanitarnego, niedogodności związane z użytkowaniem zbiorników bezodpływowych,
- niska atrakcyjność inwestycyjna regionu,
- obniżenie atrakcyjności turystycznej regionu.

Innym problemem, na jaki zwrócił uwagę beneficjent była niska jakość wód rzeki Proсны, w zlewni której leżą gminy Gorzów Śląski i Praszka. Zjawisko to było szczególnie niepokojące, gdyż rzeka w tym regionie dopiero rozpoczyna swój bieg, albowiem jej źródła znajdują się właśnie w powiecie oleskim. Beneficjent zwracał także uwagę, iż brak kanalizacji jest czynnikiem, na który zwracają uwagę potencjalni inwestorzy, podejmując decyzję o lokowaniu swych inwestycji.

W wyniku budowy kanalizacji sanitarnej o łącznej długości **9,3 km** na obszarze objętym projektem nastąpiła poprawa jakości środowiska naturalnego oraz wzmocniona została ochrona zbiorników wodnych. Do sieci podłączono **951 mieszkańców 3 wsi i 2 miast**.

Kolejnym zakończonym w okresie sprawozdawczym projektem, jest komplementarna z powyższym zadaniem *Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Gana, Rozterk i Praszka ul. Szosa Gańska*. Projekt realizowano w Gminie Praszka, gdzie wcześniej aż 96% ludności korzystała z wodociągów a tylko 26% z kanalizacji. Inwestycja była odpowiedzią na zidentyfikowane, a przedstawione powyżej problemy. W szczególności inwestycja była konieczna ze względu na ochronę wód rzeki Proсны oraz wód GZWP Zbiornik Częstochowa, a także ze względu na plany budowy zbiornika retencyjnego Kik. Ponadto zaplanowana inwestycja ma być w przyszłości odbiorcą ścieków z planowanej sieci kanalizacyjnej w miejscowości Dalachów w Gminie Rudniki. Celem ogólnym projektu była poprawa jakości środowiska naturalnego oraz warunków życia ludności Praszki, Rozterku i Gany. W wyniku inwestycji wybudowano **7,3 km** kanalizacji, z której korzysta **736 mieszkańców**.

Trzecia zakończona w okresie sprawozdawczym inwestycja również została zrealizowana w północnej części województwa: *Rozbudowa z przebudową oczyszczalni ścieków w Wołczynie*. Beneficjent – Gmina Wołczyn argumentując konieczność realizacji projektu wskazywała na środowiskowe skutki braku odpowiednich rozwiązań gospodarki wodno-ściekowej, w tym zanieczyszczenie wód powierzchniowych (w Wołczyńskim

Strumieniu stwierdzono m.in. bakterie kałowe) oraz wód podziemnych (GZWP 326 Dolina Kopalna Kluczborka). Zwrócono także uwagę na negatywny wizerunek inwestycyjny skutkujący niskim rozwojem gospodarczym, co z kolei rzutuje na jakość życia mieszkańców. W wyniku projektu, którego celem głównym była *poprawa jakości środowiska naturalnego i ochrona zbiorników wodnych, poprzez przebudowę i rozbudowę oczyszczalni ścieków w Wołczynie*, zwiększono jej przepustowość do wartości 1 034m³/dobę a jednocześnie podnosząc parametry oczyszczania ścieków.

Mimo istotnej roli wsparcia gospodarki ściekowej w okresie 2007-2013 zarówno ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym, jak i krajowym, w regionie wciąż identyfikowane są duże potrzeby w zakresie gospodarki ściekowej. Dlatego też w okresie 2014-2020 kontynuowane będzie wsparcie tych działań. Samorząd Województwa Opolskiego w trakcie negocjacji z Komisją Europejską *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020* przedstawił diagnozę istniejącej sytuacji, identyfikowane potrzeby i na tej podstawie uzgodniono wsparcie tego obszaru z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W ramach Programu zakłada się dofinansowanie budowy, przebudowy, remontu obiektów budowlanych oraz zakup lub modernizację urządzeń do odprowadzania, oczyszczania i przesyłu ścieków, tj. sieci kanalizacji sanitarnej, oczyszczalni ścieków, innych urządzeń wodno-ściekowych zmniejszających negatywne oddziaływanie zanieczyszczeń na środowisko.

Ponadto w okresie sprawozdawczym spośród 7 realizowanych z zakresu gospodarki odpadami zakończyła się realizacja 2 projektów. Konieczność realizacji w województwie opolskim zadań z zakresu gospodarki odpadami wskazano już w *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego*²³ z 2005 r., gdzie jednym ze zidentyfikowanych w regionie problemów był *brak powszechnego i w pełni funkcjonującego systemu wykorzystania odpadów komunalnych*. Natomiast w nowej *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.*²⁴, znaczenie gospodarki odpadami podkreślono w ramach celu operacyjnego *Poprawa stanu środowiska poprzez rozwój infrastruktury technicznej*. W dokumencie wskazano m.in., iż podstawowe znaczenie dla regionu będzie miało zwiększenie udziału odzysku oraz wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów. Działania te są odpowiedzią na zidentyfikowane w ramach analizy SWOT RPO WO 2007-2013 słabe strony regionu, tj. *brak powszechnego i w pełni funkcjonującego systemu wykorzystania odpadów komunalnych*.

Jednym z projektów zakończonych w okresie sprawozdawczym była *Rekultywacja składowiska odpadów komunalnych w miejscowości Konradów, gmina Głuchołazy*. Problemem Beneficjenta był brak zagospodarowania zamkniętego składowiska odpadów w Konradowie, co miało negatywny wpływ na stan środowiska naturalnego oraz poziom życia mieszkańców w pobliżu składowiska - degradacja środowiska wodno – gruntowego, ujemny wpływ zamykanego składowiska odpadów na powietrze atmosferyczne, dostęp wód opadowych do złoża odpadów. Głównymi przyczynami przedostawania się zanieczyszczeń do gruntu i powietrza był brak izolacji składowiska oraz systemu odgazowania. Istniejący stan był bardzo niekorzystny dla Gminy, ponieważ na jej terenie znajduje się Park Krajobrazowy Gór Opawskich, będący miejscem wypoczynku mieszkańców i turystów odwiedzających Gminę. W wyniku realizacji inwestycji rekultywacji poddane zostało gminne składowisko odpadów w Konradowie o łącznej powierzchni 0,1873 km². Zaproponowane rozwiązania techniczne spowodowały powstrzymanie degradacji środowiska naturalnego, poprzez rekultywację techniczną i biologiczną. Realizacja projektu przyczyniła się do zmniejszenia zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych.

Kolejny zakończony do końca grudnia 2014 r. projekt to *Budowa magazynu czasowego przechowywania odpadów niebezpiecznych (Miejski Punkt Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych) w Opolu – II etap*. Główną przyczyną realizacji projektu był brak magazynu do czasowego przechowywania odpadów niebezpiecznych. Budowa takiego magazynu pozwoliła na zmniejszenie stopnia składowania odpadów, szczególnie niebezpiecznych dla zdrowia i życia człowieka oraz środowiska naturalnego. Umożliwiła bezpieczne magazynowanie odpadów niebezpiecznych, do momentu ich odbioru przez wyspecjalizowane podmioty zajmujące się ich unieszkodliwianiem, bądź odzyskiwaniem. Ponadto, dzięki kampanii edukacyjnej, przeprowadzeniu jako uzupełnienie projektu, wzrosła świadomość ekologiczna mieszkańców Miasta Opola.

²³ *Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego na lata 2000-2015* - Zaktualizowana Uchwałą Nr XXXIX/350/2005 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 11 października 2005 r.

²⁴ *Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.* (projekt przekazany do konsultacji społecznych w październiku 2012 r.).

W okresie 2014-2020 będzie także kontynuowane wsparcie gospodarki odpadami ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym. Samorząd Województwa Opolskiego dostrzegł konieczność kontynuowania tych działań. Tym samym w trakcie negocjacji z Komisją Europejską uzgodniono, że źródłem wsparcia będzie Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. Planuje się dofinansować wsparcie instalacji służących do ponownego wykorzystania odpadów, instalacji do likwidacji i neutralizacji odpadów, budowę i zakup urządzeń wchodzących w skład systemu zbiórki odpadów komunalnych.

Obszar: Zabezpieczenie przeciwpowodziowe [działanie 4.2]

Ze względu na wysokie ryzyko wystąpienia powodzi w regionie oraz zidentyfikowane na etapie programowania w ramach analizy SWOT niewystarczające zabezpieczenia przeciwpowodziowe, Instytucja Zarządzająca zdecydowała o realizacji w ramach działania 4.2 *Zabezpieczenie przeciwpowodziowe* **dwóch projektów kluczowych** zawartych w *Programie dla Odry – 2006*:

- *Zabezpieczenie przeciwpowodziowe: Zbiornik retencyjny Kluczbork na rzece Stobrawie w km 61+500;*
- *Budowa lewostronnego wału rzeki Odry pn. „Cisek-Dzielniczka” zadanie 1,6,7.*

Realizowane projekty mają na celu podnieść poziom zabezpieczenia regionu przed powodzią. W Polsce najczęściej występującą jest powódź opadowa, związana z zalaniem terenu wodami pochodzącymi bezpośrednio z opadów deszczu lub z topienia śniegu. Zgodnie z *Krajowym Planem Zarządzania Kryzysowego* oraz dokumentem *Ocena ryzyka na potrzeby zarządzania kryzysowego. Raport o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego*, do najbardziej zagrożonych wystąpieniem powodzi opadowych należą obszary z pięciu południowych województw Polski, w tym województwa opolskiego. Dlatego działania, takie jak podejmowane w ramach działania 4.2 mają znaczenie priorytetowe dla regionu.

Ze względu na różnice topograficzne i urbanistyczne oraz możliwości zastosowania różnych rozwiązań, projekty kluczowe dotyczą zupełnie innych rozwiązań technologicznych. Pierwszy z projektów dotyczy budowy zbiornika retencyjnego Kluczbork na rzece Stobrawie. Projekt stanowi jeden z elementów całego systemu małej retencji w województwie opolskim. Realizacja projektu zakończyła się w 2013 r. W wyniku zakończenia inwestycji przed powodzią zabezpieczonych zostało **46 068 osób** oraz **7 miejscowości**. Natomiast wielkość obszaru, który będzie chroniony przed powodzią po realizacji projektu to ponad **1 600 ha**. Drugi projekt polega na budowie obwałowań rzeki Odry. Realizacja tej inwestycji podzielona jest na 7 etapów. Etap 1, 6 i 7 jest finansowany z RPO WO 2007-2013, natomiast etapy prac 2, 3, 4 i 5 są finansowane z budżetu państwa ze środków rezerwy celowej *Programu dla Odry – 2006*. Wiosną 2015 r. planowane jest zakończenie inwestycji.

Ponieważ Opolszczyzna jest regionem szczególnie zagrożonym na wystąpienie powodzi, w okresie 2014-2020 będzie także kontynuowane wsparcie tego obszaru działania ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym. Samorząd Województwa Opolskiego dostrzegł konieczność kontynuowania tych działań. Tym samym w trakcie negocjacji z Komisją Europejską uzgodniono, że źródłem wsparcia będzie Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. Ze względu na istotę zakresu działań przeciwdziałanie zagrożeniom w *Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2014-2020* wydzielono w ramach odrębnej Osi priorytetowej, której wsparcie będzie realizowane dwukierunkowo. Po pierwsze planuje się dofinansować budowę, przebudowę, modernizację budowli przeciwpowodziowych, głównie obiekty małej retencji, ponieważ wykazano istotną rolę takich obiektów w procesie zapobiegania wystąpieniu powodzi. Ponadto zakłada się wsparcie Ochotniczych Straży Pożarnych w celu zakupu środków transportu oraz sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof w celu zwiększenia skuteczności reagowania.

Obszar: Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii [działanie 4.3]

W ramach działania 4.3 realizowanych jest obecnie 53 projektów mających na celu poprawę jakości powietrza, z czego **15** projektów ma również na celu wykorzystanie energii odnawialnej.

W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja **16** projektów z zakresu **poprawy jakości powietrza**, w tym **9** projektów w zakresie **energii odnawialnej**.

Zgodnie z kierunkami polityki Wspólnoty na lata 2007-2013, Instytucja Zarządzająca w ramach działania 4.3 zaprojektowała realizację zadań służących ochronie powietrza oraz szerszemu wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii. Była to także odpowiedź na zidentyfikowane w analizie SWOT słabe strony regionu tj. uciążliwą niską emisję. Wśród zaprojektowanych działań, nawiązując do celów *Polityki Energetycznej Polski do 2025 r.*, wprowadzono inwestycje prowadzące do uzyskania oszczędności energetycznej, w tym w budynkach publicznych poprzez wymianę okien, drzwi zewnętrznych, ocieplanie budynku, modernizację systemu grzewczego.

Projekty, które zakończyły się w 2014 r. a z zakresu poprawy jakości powietrza dotyczyły głównie zmian w budynkach użyteczności publicznej, mających skutkować podniesieniem poziomu efektywności energetycznej. Dużą część tych projektów zakładała równoczesne wprowadzenie odnawialnych źródeł energii jako źródeł energii w tych budynkach, co jest postrzegane jako bardzo pozytywny trend. Jednym z takich projektów jest *Poprawa efektywności energetycznej Gminnego Zespołu Szkół w Ozimku poprzez termomodernizację obiektu oraz wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych*. Gmina Ozimek, jako jeden ze swoich podstawowych problemów, zdiagnozowała zanieczyszczenie środowiska, w tym głównie postępujące zanieczyszczenie atmosferyczne. Ma ono duży wpływ na jakość życia mieszkańców, bo takie zanieczyszczenie powoduje w dzisiejszym świecie coraz liczniejsze choroby układu oddechowego. Gmina Ozimek zdecydowała się na realizację inwestycji, identyfikując w Gminnym Zespole Szkół w Ozimku następujące problemy:

- braki konstrukcyjne i niewystarczająca ochrona cieplna budynku,
- przestarzały i niespełniający obecnych wymogów system grzewczy,
- brak wyłączników do systemu grzewczego, pozwalających na oszczędzanie energii,
- brak odpowiedniej wentylacji w części budynku,
- niedostosowanie klatek schodowych.

Ww. mankamenty wpływały negatywnie na system energetyczny budynku. W ramach projektu wykonano kompleksową termomodernizację budynku. Zainstalowano 18 jednostek kolektorów słonecznych, współpracujących z węzłem cieplnym c.o. i c.w.u. Ponadto zamontowano pompy wodne, co łącznie przyczyniło się do redukcji emisji pyłów i gazów o 68,7% oraz oszczędności paliwa o 181,1 MG/rok. Łącznie szacuje realizacja inwestycji przyczyniła się do ograniczenia niskiej emisji w zakresie SO₂, Nox, CO, CO₂, pyłu, sadzy, B-a-p.

Podobny projekt w 2014 r zrealizowała Gmina Popielów: *Instalacja pomp ciepła, kolektorów słonecznych oraz termomodernizacja budynku Publicznego Przedszkola w Starych Siołkowicach*. Poziom emisji w gminie Popielów wyznacza przede wszystkim emisja niska i emisja komunikacyjna oraz napływ zanieczyszczeń z zewnątrz. Emisja niska obejmuje głównie emisje zanieczyszczeń ze źródeł niezorganizowanych, do których zalicza się głównie piece grzewcze i lokalne kotłownie węglowe, w których spalanie węgla odbywa się w sposób nieefektywny. Problem niskiej emisji w gminie wynika ze stosowania starych urządzeń grzewczych, które zwykle są w złym stanie technicznym. Zdając sobie sprawę z niezmiernie szkodliwego wpływu niskiej emisji na otoczenie Gmina Popielów prowadzi od kilku lat działania mające na celu ograniczenie występowania tego zjawiska. Jak dotąd wymieniono systemy ogrzewania w kilku budynkach użyteczności publicznej. Budynek przedszkola w Starych Siołkowicach ze względu na słabą izolacyjność i zagrzybienie przegród zewnętrznych charakteryzował się dużymi stratami ciepła. Ponadto znajdował się w nim przestarzały system grzewczy i c.w.u. wymagający pilnej wymiany instalacji wewnętrznej wraz z zaizolowaniem przewodów. Aby uzyskać znaczące oszczędności ciepła, zdecydowano o przeprowadzeniu działań termomodernizacyjnych, uzupełnionych o wymianę starej stolarki, wymianę instalacji a także montaż kolektorów słonecznych i przede wszystkim pomp ciepła. W wyniku realizacji projektu stwierdzono oszczędność energii w wysokości 64,79 MWh/rok.

Odnawialne źródła energii zainstalowano także w ramach zakończonego w 2014 r. projektu *Efektywne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii do ogrzewania hali widowiskowo-sportowej w Krapkowicach*. Hala sportowa wraz z salą gimnastyczną, siłownię oraz zapleczem socjalnym nie posiadały stałego ogrzewania. Przed przejściem obiektu od Śląskich Zakładów Obuwniczych „Otmęt” z Krapkowic obiekt był ogrzewany przy pomocy grzejników, w których czynnikiem grzewczym była para technologiczna, która była produkowana w zakładowej kotłowni. Po likwidacji Śląskich Zakładów Obuwniczych i likwidacji kotłowni (w 1998r.) zaprzestano ogrzewania hali, a system grzejny został zdemontowany ze względu na duże zniszczenia, a sam kompleks pozostał bez ogrzewania. W okresie zimowym hala była dogrzewana tylko na

okres trwania meczów oraz treningów ogrzewnicą na olej opałowy o mocy 40 kW. Było to rozwiązanie doraźne i nie zapewniało komfortu rozgrywek sportowych, jak również komfortu dla kibiców. Ponadto, ze względu na bardzo duże straty ciepła było to ogrzewanie bardzo nieefektywne. W związku z powyższym beneficjent dokonał montażu instalacji solarnej (20 kolektorów), mającej na celu ogrzewanie c.w.u. oraz zainstalował pompy ciepła (30 studni na głębokość 100 m) służące ogrzaniu sali.

Po zrealizowaniu dotychczas wszystkich podpisanych umów o dofinansowanie w ramach dz. 4.3 przewiduje się, iż powstanie **496** jednostek wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej przy wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii, a dodatkowa moc produkcji energii ze źródeł odnawialnych zostanie osiągnięta na poziomie **6,35 MW**.

W okresie 2014-2020 będzie kontynuowane wsparcie działań zmierzających do ochrony powietrza ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym. Komisja Europejska zwraca na takie działania w tym okresie szczególną uwagę a Samorząd Województwa Opolskiego dostrzegł konieczność kontynuowania tych działań. Tym samym w trakcie negocjacji z Komisją Europejską uzgodniono, że źródłem wsparcia będzie Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. Działania te w *Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2014-2020* wydzielone zostały w ramach odrębnej Osi priorytetowej, gdzie wskazano wieloaspektowe podejście do tematu. W ramach Osi priorytetowej *Gospodarka niskoemisyjna* planuje się działania ukierunkowane głównie na przedsiębiorców w celu zmniejszenia emisyjności gospodarki. W tym celu realizowane będą zarówno dotacje, jak i pożyczki na wdrażanie nowych technologii, modernizację energetyczną budynków a nawet instalacje dla pozyskania oraz przesyłu energii ze źródeł odnawialnych. Działania te będą uzupełnione o inwestycje w sektorze publicznym na modernizację energetyczną budynków użyteczności publicznej, wielorodzinnych budynków mieszkaniowych, audyty energetyczne a także wsparcie niskoemisyjnej infrastruktury transportu.

Obszar: Ochrona bioróżnorodności Opolszczyzny [działanie 4.4]

Opolszczyzna charakteryzuje się znaczną różnorodnością biologiczną oraz zróżnicowaniem obszarów o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych, zajmujących ok 29% powierzchni województwa. Ich potencjał naturalny i kulturowy stanowią istotny atut rozwoju gospodarczego regionu i dynamicznej współpracy społeczności lokalnych. Istotną blokadą jest obserwowany od dłuższego czasu spadek różnorodności biologicznej. W regionie obserwuje się niewystarczającą ochronę zagrożonych siedlisk i gatunków *in situ*, w tym obszarów wrażliwych na zmiany warunków powietrzno-wodnych, niewystarczającą ochronę zagrożonych gatunków *ex situ* oraz najwyższy w kraju odsetek uszkodzeń drzewostanów będący skutkiem położenia w strefie największych zagrożeń emisjami gazów i pyłami. Stąd Instytucja Zarządzająca zdecydowała o uruchomieniu interwencji na zachowanie różnorodności biologicznej regionu.

Do końca 2014 r. w zakresie bioróżnorodności podpisano **7** umów dotyczących ochrony zagrożonych gatunków roślin oraz zwierząt na cennych przyrodniczo obszarach. Realizacja tych projektów umożliwi osiągnięcie jednego z głównych celów Osi priorytetowej 4 *Ochrona środowiska*, tj. zachowania i ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów przyrodniczych i krajobrazowych województwa opolskiego. Do końca okresu sprawozdawczego zakończyła się realizacja **6** projektów, z czego **1** w roku 2013.

W 2014 r. zakończyła się realizacja projektu *Ochrona zagrożonych gatunków chwastów segetalnych na Opolszczyźnie*. Projekt dotyczył czynnej ochrony *in situ* i *ex situ* zagrożonych chwastów segetalnych Opolszczyzny, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk nawapiennych. Gatunki te giną w zastraszającym tempie w wyniku zaniku tradycyjnych form uprawy roli i chemizacji rolnictwa. Okolice Opola są jedną z kilku ostatnich ostoi tych gatunków w Polsce. Na europejskich i krajowych czerwonych listach zagrożonych gatunków roślin naczyniowych chwasty stanowią obecnie jedną z grup najbardziej narażonych na wyginięcie. Działania zaplanowane w projekcie obejmowały 15-20 spośród ponad 34 zagrożonych bądź silnie (krytycznie) zagrożonych gatunków z 2 grup siedliskowych – chwastów rędzin i pozostałych utworów (typów gleb), które jeszcze tam występują lub niedawno występowały. W wyniku realizacji projektu stworzone zostały podstawy dla trwałego zachowania grupy skrajnie rzadkich, ginących i zagrożonych gatunków stanowiących kilkanaście procent zagrożonej bioróżnorodności flory województwa. Efektem projektu było **reintrodukcja 6 gatunków** roślin. Ponadto **16 gatunkom** **zapewniono lub odtworzono właściwy stan ochrony**, który objął łączną **powierzchnię 0,2 ha**.

W okresie 2014-2020 będzie kontynuowane wsparcie działań w obszarze bioróżnorodności ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym. Samorząd Województwa Opolskiego dostrzegł konieczność kontynuowania tych działań. Tym samym w trakcie negocjacji z Komisją Europejską *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020* uzgodniono, że źródłem wsparcia będzie Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. Planuje się wsparcie obiektów niezbędnych do realizacji zadań z zakresu bioróżnorodności, opracowania planów ochrony, tworzenia centrów ochrony bioróżnorodności, reintrodukcji, ochrony *in situ*, *ex situ*, kampanii edukacyjno-informacyjnych.

Wyniki badania ewaluacyjnego

W okresie sprawozdawczym na zlecenie IZ RPO WO 2007-2013 przeprowadzono badanie ewaluacyjne pn. ***Wyzwania rozwojowe gmin województwa opolskiego w kontekście zielonej gospodarki***, którego zakres obejmował obszary wspierane w ramach Osi priorytetowej 4 *Ochrona środowiska*.

Głównym celem badania była ocena i analiza wpływu projektów realizowanych w województwie opolskim w latach 2007-2013 w szczególności w ramach PO KL i RPO WO 2007-2013 (m.in działanie 4.3) na rzecz rozwoju zielonej gospodarki w regionie oraz jednocześnie zidentyfikowanie kierunków rozwoju województwa opolskiego w perspektywie finansowej 2014-2020 w kontekście zielonej gospodarki.

➔ ***Szczegółowe informacje – punkt 2.7.3.3 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w 2014 r.***

Realizacja zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do Osi 4

Instytucja Zarządzająca kontynuowała dotychczas wypracowane standardy prowadzenia analizy postępu finansowego i rzeczowego Osi priorytetowej, co było odpowiedzią na rekomendacje KE, w szczególności w zakresie realizacji wskaźników. Zgodnie z sugestiami KE, ww. analiza obejmowała porównanie postępu rzeczowego i finansowego.

➔ ***Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej***

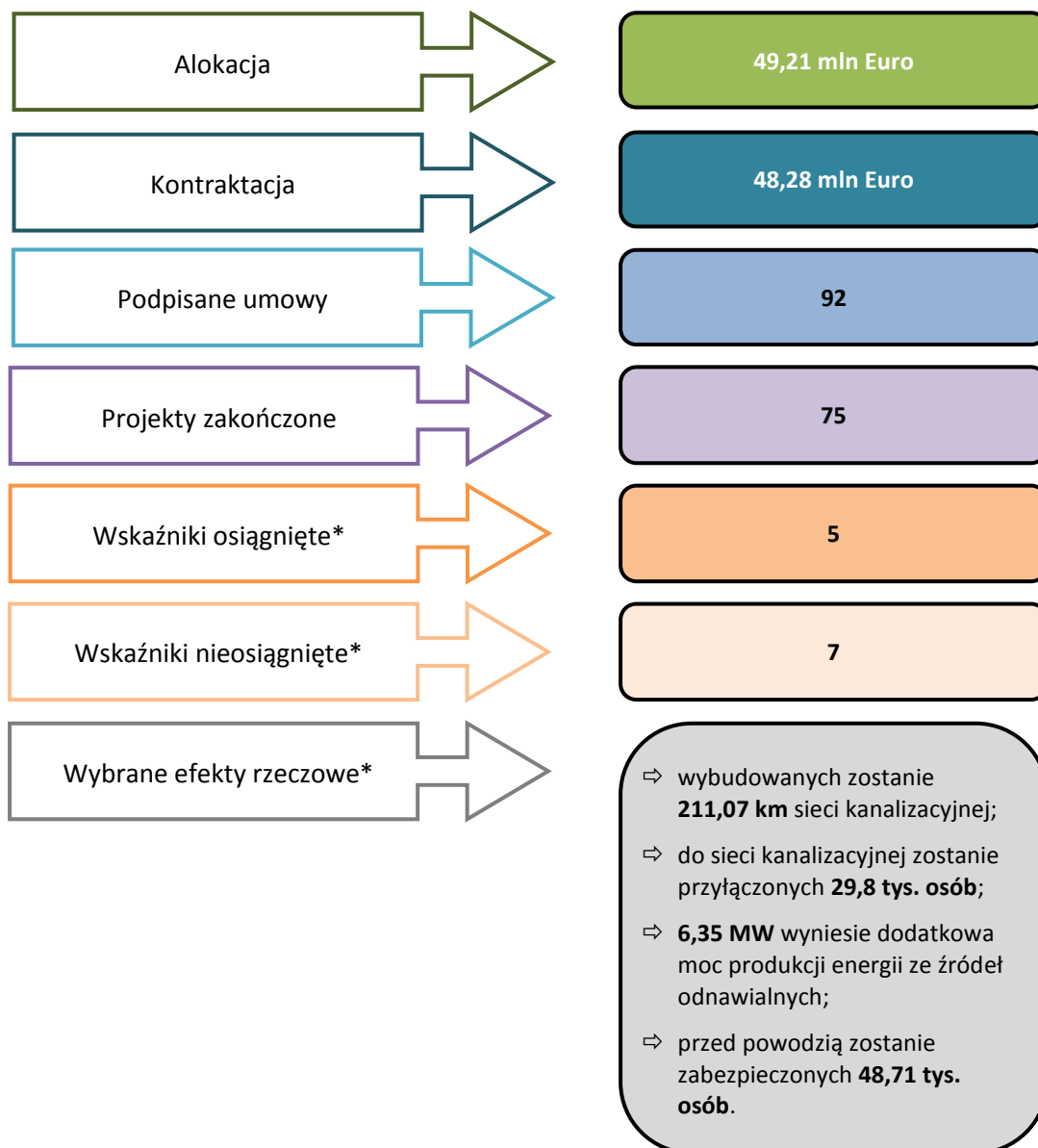
Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi

IZ RPO WO 2007-2013 prowadzi stały monitoring finansowy i rzeczowy wdrażania Osi priorytetowej 4, na podstawie którego podejmuje decyzje o stosownych działaniach.

3.4.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 nie napotkała na problemy w zakresie wdrażania Osi priorytetowej 4 *Ochrona środowiska*.

PODSUMOWANIE WDRAŻANIA OSI 4 OCHRONA ŚRODOWISKA

* na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie

3.5 Oś priorytetowa 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe*

3.5.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

Celami Osi priorytetowej 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe* są:

- podniesienie konkurencyjności zasobów ludzkich na rynku pracy poprzez podniesienie poziomu i polepszenie warunków kształcenia w regionie;
- wzmocnienie i poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców regionu, w szczególności osób aktywnych na rynku pracy;
- ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego oraz dziedzictwa naturalnego o znaczeniu regionalnym;
- wzmocnienie roli kultury, jako czynnika wpływającego na kształtowanie atrakcyjnego wizerunku regionu.

Za wdrażanie Osi priorytetowej 5 odpowiada w całości IZ RPO WO 2007-2013.

Jest to najbardziej zróżnicowana pod względem obszarów wsparcia Oś obejmująca inwestycje w edukację, zdrowie i kulturę.

Na realizację zadań z zakresu przedmiotowej Osi przeznaczono dodatkowe środki w kwocie **2 000 000 Euro** pochodzące z Krajowej Rezerwy Wykonania. Całkowita kwota alokacji na tę Oś wynosi w ramach EFRR **44 714 481 Euro**, co stanowi **9%** środków na Program z EFRR. Na realizację *Strategii Europa 2020* przeznaczono **31 873 718,96 Euro** (71% alokacji na Oś).

Pomoc w ramach Osi priorytetowej 5 kierowana jest m. in. do szkół wszystkich szczebli, zakładów opieki zdrowotnej działających w publicznym systemie ochrony zdrowia, jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, instytucji kultury.

Oś priorytetowa 5 jest jedną z najbardziej zaawansowanych Osi pod względem poziomu płatności w ramach całego Programu. Według stanu na 31 grudnia 2014 r. poziom płatności wyniósł około **97%** zobowiązań na lata 2007-2013, natomiast spośród **126** podpisanych umów zakończyła się realizacja **118** projektów. Ponadto poziom kontraktacji wyniósł ponad **101%**.

Stan wdrażania Osi priorytetowej 5 od uruchomienia Programu

Nabory wniosków

- ⇒ przeprowadzono **10 naborów wniosków w trybie konkursowym** oraz złożono pełną dokumentację konkursową dla projektów kluczowych: *Szpitala Opolskie gwarancją bezpieczeństwa zdrowotnego regionu i bazą kształcenia kadry medycznej* oraz *Budowa skrzydła dydaktycznego budynku Wydziału Budownictwa Politechniki Opolskiej w Opolu przy ulicy Katowickiej 48*;
- ⇒ całkowita kwota alokacji EFRR przeznaczona na przeprowadzone nabory wyniosła **44,71 mln Euro** [186,86 mln PLN], w tym: na nabory w procedurze konkursowej **35,75 mln Euro** [149,39 mln PLN], na projekty w ramach procedury pozakonkursowej **8,96 mln Euro** [37,47 mln PLN].

Wnioski złożone

- ⇒ złożono łącznie **154 wnioski** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej oraz pozakonkursowej;
- ⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **108,87 mln Euro** [455,06 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **70,30 mln Euro** [293,82 mln PLN];
- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **140 wniosków** na całkowitą wartość **90,95 mln Euro** [380,14 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **58,52 mln Euro** [244,59 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

- ⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostało zaakceptowanych **128 projektów**, na całkowitą wartość **82,63 mln Euro** [345,38 mln PLN], w tym dofinansowanie EFRR **51,85 mln Euro** [216,71 mln PLN].

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **126 umów** o dofinansowanie o całkowitej wartości **72,45 mln Euro** [302,83 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **44,48 mln Euro** [185,92 mln PLN];
- ⇒ poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej wyniósł ponad **101%**;
- ⇒ spośród umów podpisanych w ramach przedmiotowej Osi **79,83%** stanowią projekty wybrane w procedurze konkursowej, natomiast **20,17%** to projekty umieszczone w *Indykatywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*.

Tabela 59. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 5 w podziale na typy projektów

<i>[mln Euro]</i>				
Lp.	Typ projektu	Liczba umów	Dofinansowanie z EFRR	Udział projektów konkursowych/ IPI w wartości EFRR wszystkich umów podpisanych w ramach Osi 5
1.	<i>konkursowy</i>	124	35,51	79,83%
2.	<i>IPI</i>	2	8,97	20,17%
RAZEM:		126	44,48	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

- ⇒ zgodnie z zapisami *Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WO 2007-2013 (wersja nr 65)* z grudnia 2014 r. wybieranie mechanizmu *cross-financingu* umożliwiono beneficjentom w ramach poddziałania 5.2.1 *Stacjonarna opieka medyczna* oraz 5.2.2 *Ambulatoryjna opieka medyczna*.

W ramach podpisanych umów Osi 5, do końca 2014 r. tylko jeden beneficjent wybrał mechanizm *cross-financingu*, co przedstawia *Tabela 60*.

Tabela 60. Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem *cross-financingu* w ramach Osi priorytetowej 5 od uruchomienia Programu

Nr i nazwa poddziałania	Podpisane umowy		
	Liczba umów	Całkowita wartość	Dofinansowanie EFRR
5.2.1 <i>Stacjonarna opieka medyczna</i>	1	0,42	0,23
Oś 5 <i>Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe</i>	1	0,42	0,23

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Od uruchomienia Programu w ramach inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020*, obszar **Edukacja** w przedmiotowej Osi realizowany jest w zakresie kategorii 75. Wartość podpisanych **63 umów** w ramach tego obszaru wynosi **20,50 mln Euro** [85,71 mln PLN], co stanowi **99,14%** alokacji przeznaczony na obszar.

Do końca 2014 r. dla obszaru **Walka z ubóstwem** w ramach inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020*, w zakresie Osi 5 realizowane są kategorie 75 i 76. Wartość podpisanych **100 umów** w ramach tych kategorii wynosi **31,77 mln Euro** [132,79 mln PLN]. Stanowi to **63,69%** w odniesieniu do alokacji przeznaczony na obszar.

Tabela 61. Realizacja *Strategii Europa 2020* w ramach Osi priorytetowej 5

<i>[mln Euro]</i>				
Nazwa priorytetu	Nazwa obszaru	Kategorie interwencji wpisujące się w realizację <i>Strategii Europa 2020</i>	Dofinansowanie z EFRR	% realizacji obszaru
<i>Rozwój inteligentny - rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji smart growth</i>	<i>Edukacja</i>	72, 73, 74, 75 , 77	20,50	99%

Nazwa priorytetu	Nazwa obszaru	Kategorie interwencji wpisujące się w realizację Strategii Europa 2020	Dofinansowanie z EFRR	% realizacji obszaru
<i>Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu - wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. inclusive growth</i>	<i>Walka z ubóstwem</i>	61, 75 , 76 , 77, 78, 79, 80	31,77	64%
RAZEM:			52,27	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu w ramach wniosków złożonych, zatwierdzonych do realizacji oraz podpisanych umów przedstawiono w Tabeli 62.

Tabela 62. Stan wdrażania Osi priorytetowej 5 od uruchomienia Programu

[mln Euro]

Nr i termin naboru	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR
5.1.1 Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej						
I nabór (01-15.09.2008)	12	15,60	12	15,16	12	10,83
II nabór (21.09-05.10.2009)	4	1,12	4	1,12	4	1,09
III nabór (03-17.10.2011)	4	0,72	4	0,69	4	0,67
IV nabór (16-30.07.2012)	8	1,57	7	1,40	7	1,35
V nabór (16-30.11.2012)	5	0,50	5	0,49	5	0,46
IPI (17-21.03.2008)	1	5,84	<i>Beneficjent wycofał wniosek</i>			
IPI (01-15.02.2010)	1	2,89	1	2,89	1	2,71
5.1.2 Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej						
I nabór (16-30.10.2009)	38	5,17	30	3,94	30	3,38
Razem 5.1	73	33,41	63	25,69	63	20,50
5.2.1 Stacjonarna opieka medyczna						
I nabór (03-17.03.2008)	12	4,08	12	2,72	12	2,69
IPI (03-07.03.2008)	1	5,79	1	5,79	1	6,26
5.2.2 Ambulatoryjna opieka medyczna						
I nabór (27.04-11.05.2009)	18	2,11	16	1,97	15	1,78
II nabór (16-30.08.2010)	14	0,86	9	0,60	9	0,54
Razem 5.2	45	12,85	38	11,08	37	11,27
5.3 Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego						
I nabór (02-16.02.2009)	36	24,04	27	15,08	26	12,71
Razem 5.3	36	24,04	27	15,08	26	12,71
OGÓŁEM	154	70,30	128	51,85	126	44,48

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wnioski o płatność

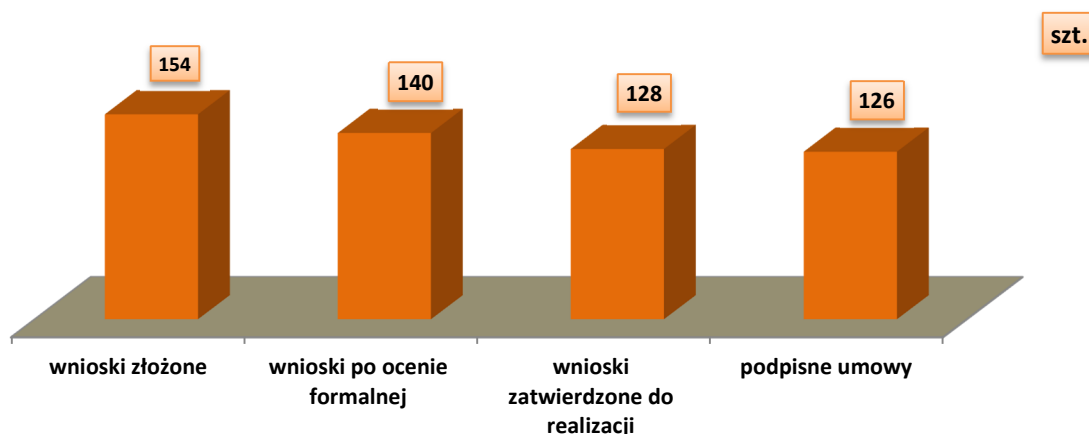
⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę dofinansowania z EFRR **42,63 mln Euro** [178,17 mln PLN], co stanowi około **97%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 5.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **42,35 mln Euro** [177,03 mln PLN], co stanowi ponad **96%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 5.

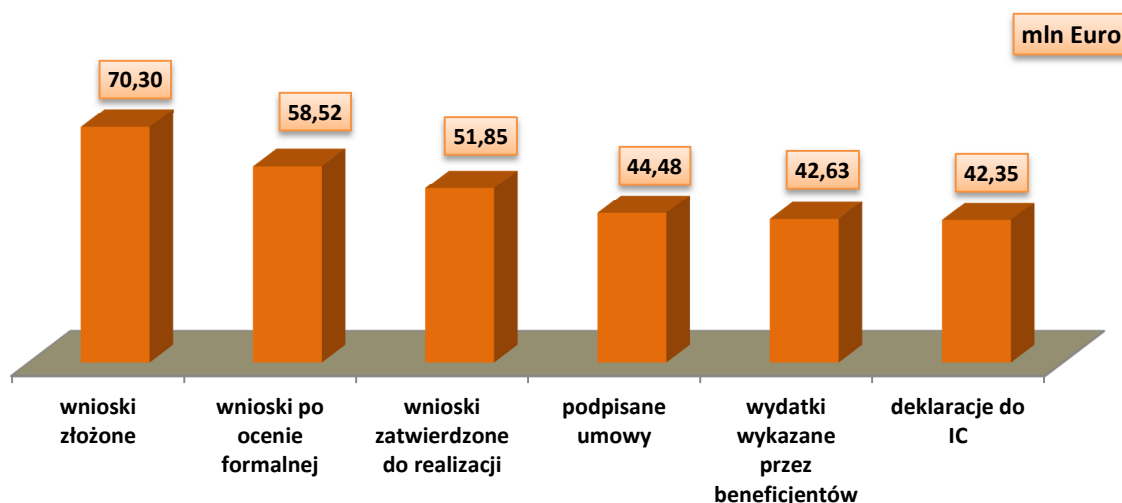
Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu przedstawiono na *Wykresach 43-44*.

Wykres 43. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 5 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 44. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 5 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

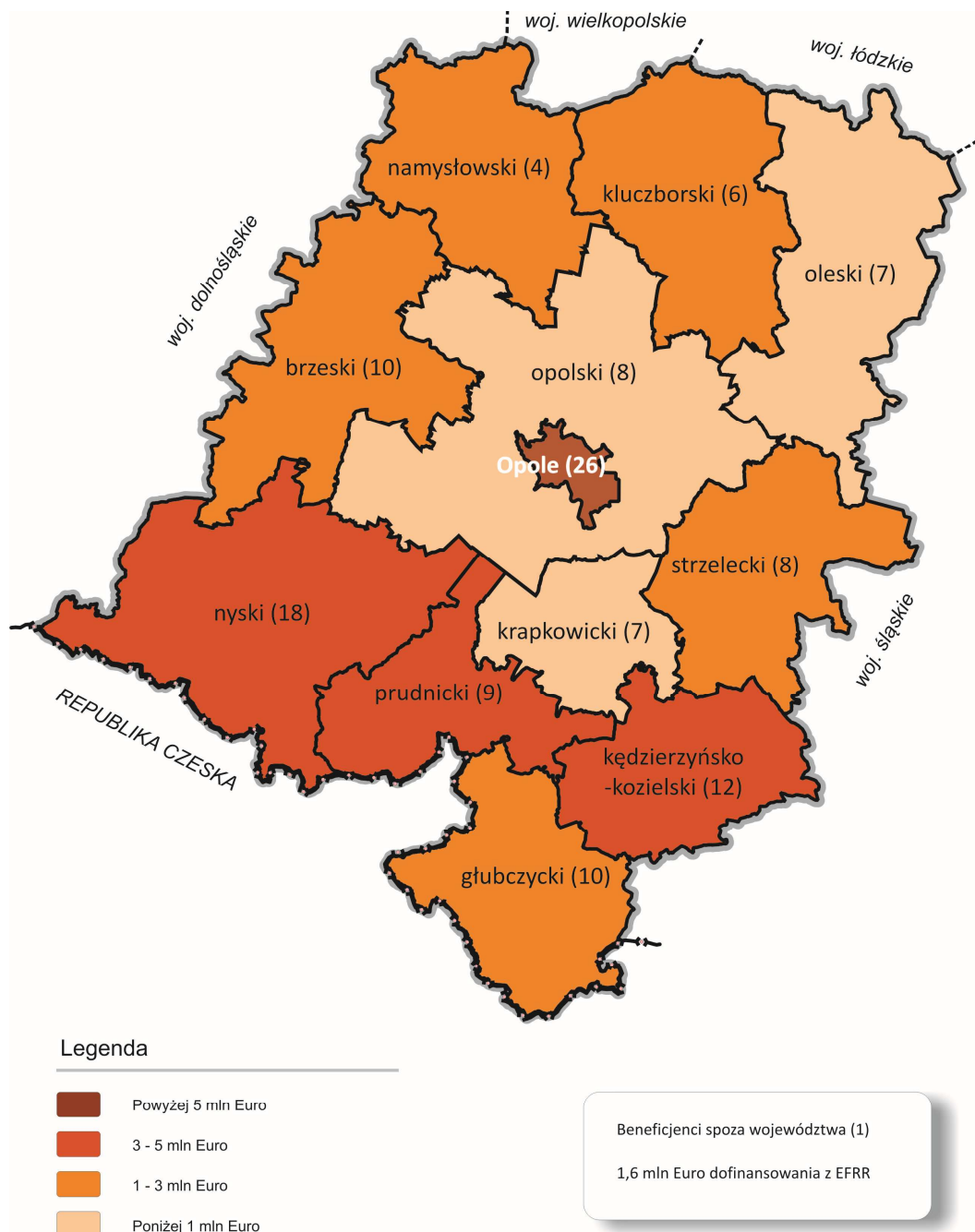

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Projekty w zakresie wsparcia infrastruktury edukacyjnej, bazy medycznej w regionie i kultury oraz ochrony dziedzictwa kulturowego realizują beneficjenci z wszystkich powiatów województwa opolskiego. Ze względu na lokalizację w stolicy województwa wielu instytucji (m.in. uczelni wyższych, szpitali wojewódzkich, instytucji kultury) najaktywniejsi w pozyskiwaniu środków okazali się beneficjenci z **Miasta Opola** (22,06 mln Euro). Znaczącą kwotę środków pozyskały także powiaty w południowej części województwa: **nyski** (3,59 mln Euro), **prudnicki** (3,09 mln Euro) i **kędzierzyńsko-kozielski** (3,07 mln Euro) – *Mapa 10*.

Ponad **91%** (40,68 mln Euro) środków skierowano na realizację inwestycji na obszarach miejskich, natomiast około **9%** (3,80 mln Euro) na terenach wiejskich.

Mapa 10. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 5 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)

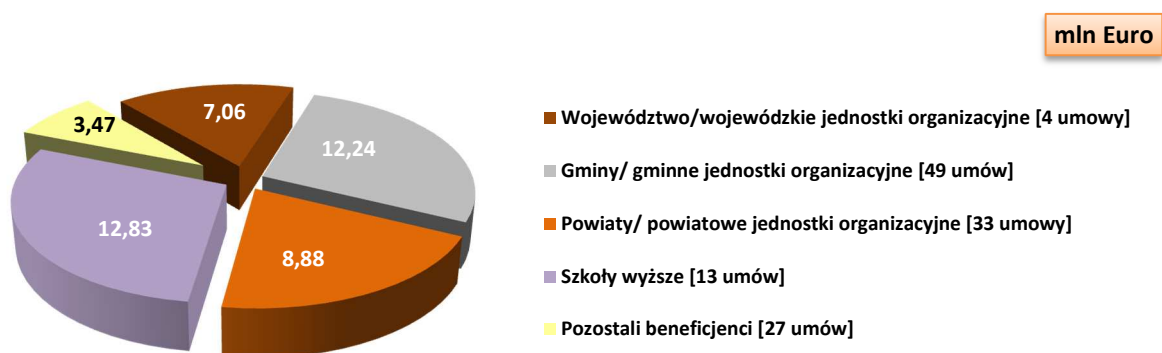
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Ze względu na wielość dziedzin, które otrzymują wsparcie w ramach Osi priorytetowej 5, lista beneficjentów jest bardzo zróżnicowana. Największą kwotę środków pozyskały szkoły wyższe (około **29%**), w tym największe opolskie uczelnie: Uniwersytet Opolski i Politechnika Opolska.

Znaczącą pulę środków (ponad **63%**) pozyskały jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli, realizując w ramach projektów zadania z zakresu edukacji, zdrowia czy kultury na poziomie regionalnym i lokalnym.

Ponad **4% środków** pozyskały niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej na unowocześnienie infrastruktury medycznej i poprawę jakości świadczonych usług, natomiast około **2% środków** trafiło do kościołów i związków wyznaniowych (0,69 mln Euro) na wsparcie prac konserwatorskich oraz działania ochronne zapobiegające degradacji zabytkowych obiektów.

Wykres 45. Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 5

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Stan wdrażania Osi priorytetowej 5 w okresie sprawozdawczym

Nabory wniosków

⇒ w okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono naboru wniosków w ramach Osi priorytetowej 5;

Wnioski złożone

⇒ w okresie sprawozdawczym nie zostały złożone wnioski o dofinansowanie, nie dokonywano oceny formalnej wniosków;

Wnioski zaakceptowane

⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zaakceptowano **5 projektów** o całkowitej wartości **2,03 mln Euro** [8,49 mln PLN], w tym kwota dofinansowania z EFRR wyniosła **1,09 mln Euro** [4,55 mln PLN].

Podpisane umowy

⇒ zawarto **6 umów** o całkowitej wartości **2,12 mln Euro** [8,87 mln PLN], w tym kwota dofinansowania z EFRR wyniosła **1,05 mln Euro** [4,40 mln PLN];

⇒ w okresie sprawozdawczym rozwiązano **dwie umowy** o dofinansowanie (w ramach poddziałania 5.2.2 *Ambulatoryjna opieka medyczna* oraz działania 5.3 *Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego*) na całkowitą wartość **0,74 mln Euro** [3,09 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **0,61 mln Euro** [2,53 mln PLN].

Wnioski o płatność

⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę EFRR **1,64 mln Euro** [6,85 mln PLN], co stanowi około **4%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 5.

Tabela 63. Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osi priorytetowej 5 w okresie sprawozdawczym

[mIn Euro]

Nr i nazwa działania/poddziałania	Dofinansowanie EFRR	Stopień realizacji zobowiązań w ramach działania	Stopień realizacji zobowiązań w ramach Osi priorytetowej
5.1.1 Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej	0,80	4,74%	1,82%
5.1.2 Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej	0,18	5,28%	0,40%
5.3 Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego	0,66	5,22%	1,50%
OGÓŁEM	1,64	-	3,72%

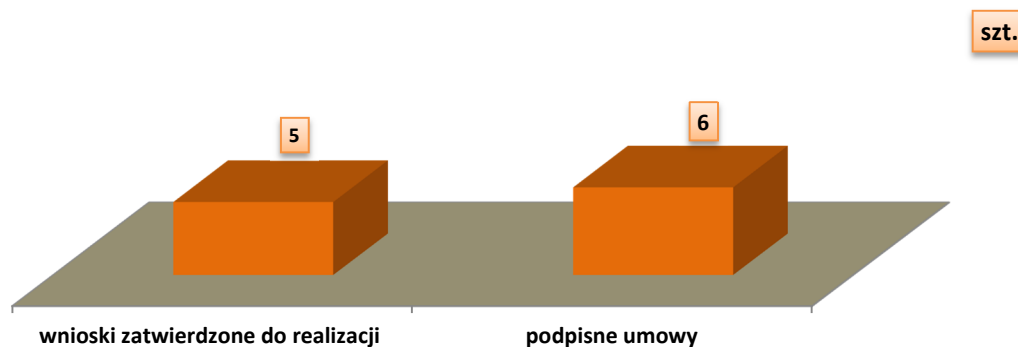
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **1,72 mln Euro** [7,17 mln PLN], co stanowi około **4%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 5.

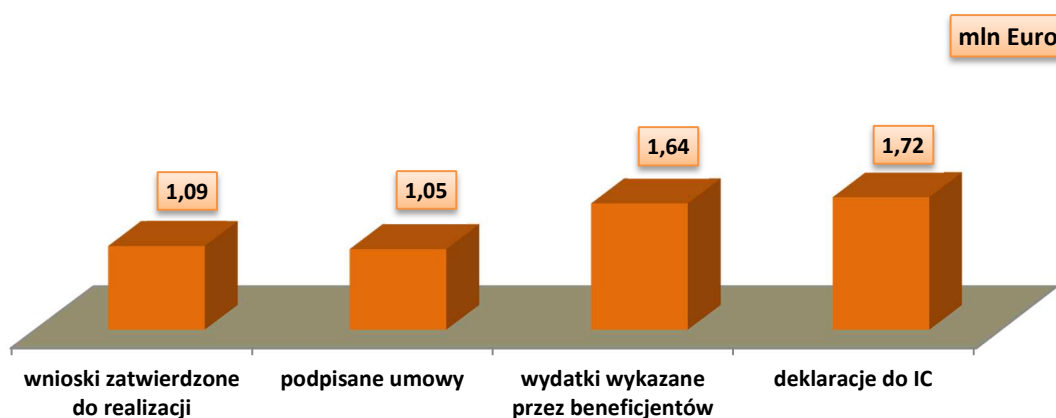
Informacje nt. stanu wdrażania Osi w okresie sprawozdawczym przedstawiono na *Wykresach 46-47*.

Wykres 46. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 5 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 47. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 5 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Planowane nabory

Zgodnie z *Ramowym harmonogramem naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z dnia 27 października 2014 r.*, w kolejnym okresie sprawozdawczym nie planuje się przeprowadzenia naborów wniosków w ramach Osi priorytetowej 5.

Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji

Działania wspierane w ramach priorytetów XI *Kultura i dziedzictwo kulturowe* i XII *Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia* PO liŚ 2007-2013 są dopełnieniem inwestycji dofinansowanych w ramach Osi priorytetowej 5 RPO WO 2007-2013.

W ramach Działania 11.2 *Rozwój oraz poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym* w województwie opolskim zrealizowano 3 projekty w ramach których wsparcie otrzymały 3 instytucje kultury o znaczeniu ponadregionalnym: Amfiteatr Tysiąclecia w Opolu, Filharmonia Opolska oraz Opolski Teatr Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki. W roku 2014 roku zakończyła się realizacja ostatniej z ww. inwestycji, tj.: *Przebudowy wnętrza i elewacji frontowej budynku głównego Opolskiego Teatru Lalki i Aktora im. Alojzego*

Smolki w Opolu oraz powiększenia holu przy malej scenie. Rezultatem podjętych prac jest powiększenie przestrzeni reprezentacyjnej, teatralnej oraz zapewnienie odpowiedniego zaplecza sanitarno – technicznego, poprawa ich standardu i funkcjonalności. Ponadto, obiekt dostosowany został do potrzeb osób niepełnosprawnych. W ramach rozbudowy powstała nowoczesna elewacja frontowa budynku głównego, składająca się z trzech brył. Zastosowane rozwiązanie architektoniczne nadało Opolskiemu Teatrowi Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki niespotykany dotąd wygląd, charakterystyczny tylko i wyłącznie dla tejże instytucji. Całkowita powierzchnia użytkowa przebudowanych w ramach inwestycji obiektów wyniosła ponad 1 tys. m². W ramach projektu zakupiony został również sprzęt i urządzenia multimedialne: instalacje DMX, nagłośnienie, iluminacja, dwa infokioski oraz sprzęt elektro – akustyczny.

W ramach działania 12.1 *Rozwój systemu ratownictwa medycznego* oraz działania 12.2 *Inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia o znaczeniu ponadregionalnym* PO liŚ 2007-2013 na terenie województwa opolskiego zrealizowano 12 projektów dotyczących rozwoju systemu ratownictwa medycznego i ochrony zdrowia. W wyniku realizacji inwestycji zbudowano lądowiska dla śmigłowców sanitarnych w Opolu, Oleśnie i Nysie, wyposażono Szpitalne Oddziały Ratunkowe w 6 miastach powiatowych, zakupiono także kilka nowych specjalistycznych ambulansów ratowniczych.

Działania z zakresu wspierania lokalnych przedsięwzięć kulturalnych realizowane są w ramach PROW 2007-2013 za pomocą tzw. *małych projektów*. Łącznie podpisano 783 umowy na kwotę około 3 mln Euro w ramach których realizowane są m.in. działania mające na celu podnoszenie jakości życia społeczności lokalnej (szkolenia, imprezy kulturalne, sportowe i rekreacyjne, zagospodarowanie przestrzeni publicznej); rozwijanie aktywności społeczności lokalnej, rozwijanie turystyki i rekreacji, zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego (np. odnowa zabytków, kultywowanie miejscowych tradycji) czy promowanie lokalnego dziedzictwa przyrodniczego i krajobrazowego.

Tabela 64. Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu infrastruktury społecznej i kultury

[mln Euro]

Kod	Temat priorytetowy/działanie	Liczba umów	Wartość dofinansowania z UE
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013			
<i>Kultura</i>			
59	<i>Rozwój infrastruktury kulturalnej</i>	3	7,63
<i>Inwestycje w infrastrukturę społeczną</i>			
76	<i>Infrastruktura ochrony zdrowia</i>	12	6,45
RAZEM POIiŚ 2007-2013		15	14,08
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013			
413	<i>Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju (małe projekty)</i>	783	2,90
RAZEM PROW 2007-2013		783	2,90
RAZEM PO		798	16,98

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Indywidualne projekty kluczowe

W ramach Osi priorytetowej 5 realizowane są projekty kluczowe w obszarze profilaktyki i ochrony zdrowia mieszkańców oraz nauki i szkolnictwa wyższego.

Realizacja projektu w obszarze ochrony zdrowia została zakończona w 2010 roku. Dzięki realizacji projektu liczba osób korzystających z usług placówek medycznych wyniosła **40 000 osób** na rok. Ponadto, poprawie uległy warunki doskonalenia zawodowego lekarzy, pielęgniarek i innych pracowników medycznych, w tym realizacji staży specjalistycznych, co pozwoli zatrzymać wyszkoloną kadrę medyczną w regionie. W 5 największych szpitalach wojewódzkich utworzono m.in. ośrodek wczesnej interwencji inwazyjnej w ostrych zawałach mózgu, centrum aktywnego porodu i rodzicielstwa oraz leczenia niemowląt zagrożonych

niepełnosprawnością; rozbudowano onkologiczny kompleks zabiegowy - diagnostyczny; wyposażono kardiochirurgiczną salę operacyjną i odcinek intensywnej opieki pooperacyjnej na oddziale neurochirurgii.

W roku 2012 zakończono drugą z inwestycji kluczowych realizowanych w ramach Osi priorytetowej 5. Projekt pn *Budowa skrzydła dydaktycznego budynku Wydziału Budownictwa Politechniki Opolskiej w Opolu przy ulicy Katowickiej 48* był odpowiedzią na wzrastające znaczenie kierunków technicznych na ogólnokrajowym i europejskim rynku pracy, niewystarczającą liczbę kształconych inżynierów w skali całego kraju, chęć rozwoju kluczowych dla rozwoju gospodarki województwa opolskiego kierunków studiów oraz stworzenie profesjonalnej bazy badawczej.

Realizacja projektu w znacznym stopniu poprawiła infrastrukturę dydaktyczną i naukowo-badawczą Wydziału Budownictwa Politechniki Opolskiej stwarzając warunki do nowoczesnego i interaktywnego kształcenia, a w efekcie zwiększenia liczby wysokowykwalifikowanych specjalistów w dziedzinie budownictwa. Ponadto, stworzenie nowych miejsc nauki i pracy, utworzenie specjalistycznych pracowni, będzie skutkowało poszerzeniem oferty prowadzonych badań. Zrealizowany projekt służyć będzie zarówno studentom (**1343 studentów** korzystających z efektów projektu), jak i nauczycielom akademickim.

Tabela 65. Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 5 RPO WO 2007-2013

[mln Euro]

Nr i nazwa poddziałania	Liczba projektów	Wartość EFRR
5.1.1 Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej	1	2,71
5.2.1 Stacjonarna opieka medyczna	1	6,26
RAZEM	2	8,97

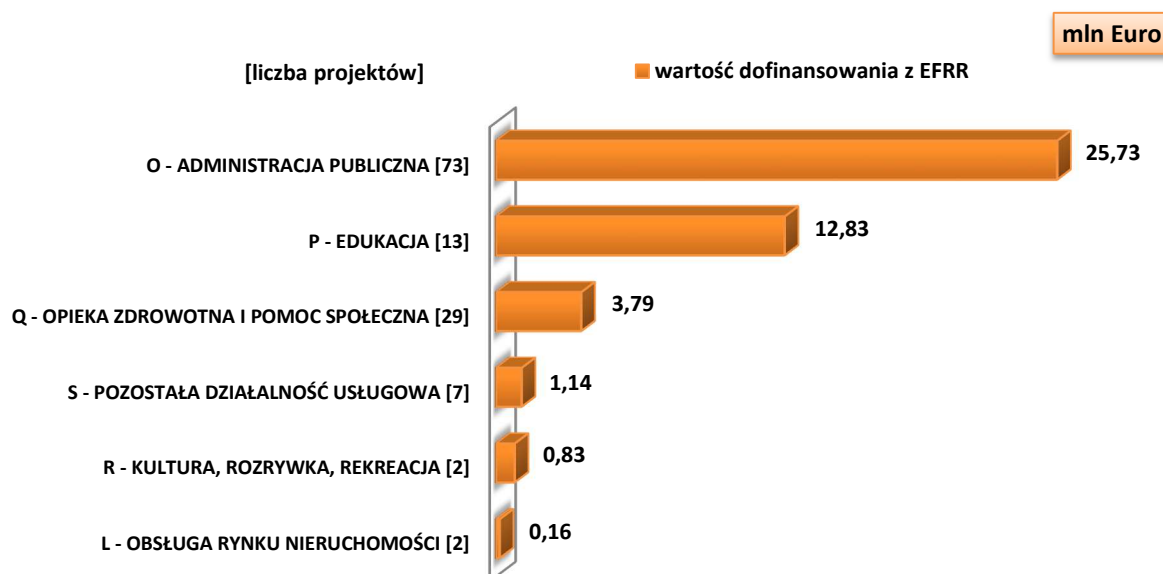
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Rozkład projektów w podziale na sektory gospodarki

W ramach Osi priorytetowej 5 realizowane są działania z zakresu edukacji, ochrony zdrowia oraz kultury. Największą ilość i wartość stanowią umowy podpisane z jednostkami samorządu terytorialnego – 73 umowy o wartości dofinansowania z EFRR 25,73 mln Euro. Kolejną grupę stanowią uczelnie wyższe Opolszczyzny (Sekcja P *Edukacja*), które otrzymały około 12,83 mln Euro. Ponad 3,79 mln Euro pozyskały jednostki działające w sektorze ochrony zdrowia (Sekcja Q *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna*), natomiast 1,14 mln Euro organizacje religijne, fundacja i stowarzyszenie (Sekcja S *Pozostała działalność usługowa*).

Szczegółowy podział projektów na sektory gospodarki w ramach Osi priorytetowej 5 przedstawia Wykres 48.

Wykres 48. Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 5 wg Sekcji PKD 2007

Źródło: Opracowanie własne IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.

Analiza jakościowa

Dla zmierzenia wpływu projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 na obszar edukacji, zdrowia i kultury zaplanowano realizację 8 wskaźników produktu i 4 wskaźników rezultatu.

Obecnie wszystkie wskaźniki produktu i rezultatu są realizowane w ramach **126** projektów (**63** z zakresu edukacji, **37** z zakresu ochrony zdrowia, **15** z zakresu dziedzictwa kulturowego i naturalnego i **11** z zakresu kultury). Od początku wdrażania Programu zakończyła się realizacja **118** projektów, w tym **57** z zakresu edukacji, **37** z zakresu ochrony zdrowia, **15** z zakresu dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz **9** z zakresu instytucji kultury.

Poziom realizacji wskaźników, wyznaczonych jako mierniki celów Osi priorytetowej 5 zaprezentowany został w Tabeli 66. Wartości wskaźników produktu i rezultatu zostały przedstawione w oparciu o podpisane umowy o dofinansowanie oraz zatwierdzone wnioski o płatność końcową.

Tabela 66. Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 5 od uruchomienia Programu

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Umowy	
			wartość obecna	%	wartość obecna	%
Wskaźniki produktu						
5.1	Liczba projektów z zakresu edukacji [szt.]	44	57	129,5	63	143,2
5.2	Liczba placówek oświatowych objętych wsparciem [szt.]	119	133	111,8	142	119,3
5.3	Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia [szt.]	37	37	100,0	37	100,0
5.4	Liczba placówek medycznych objętych wsparciem, w tym: [szt.]	69	69	100,0	69	100,0
a	szpitale i kliniki [szt.]	18	18	100,0	18	100,0
5.5	Liczba zakupionego sprzętu medycznego [szt.]	502	501	99,8	503	100,2
5.6	Liczba projektów w zakresie dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego [szt.]	16	15	93,7	15	93,7
5.7	Liczba instytucji kultury objętych wsparciem [szt.]	9	8	88,9	10	111,1
Wskaźniki rezultatu						
5.8	Liczba studentów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów [osoby/rok]	24 798	24 962	100,7	23 938	96,5
5.9	Liczba uczniów i słuchaczy korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów [osoby/rok]	41 700	41 167	98,7	37 369	89,6
5.10	Potencjalna liczba specjalistycznych badań medycznych, które zostaną wykonane zakupionym sprzętem [szt./rok]	316 904	331 919	104,7	321 904	101,6
5.11	Liczba osób odwiedzających obiekty dziedzictwa kulturowego objęte wsparciem [osoby/rok]	348 933	355 042	101,7	344 983	98,9

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013). Zgodnie z danymi w Załączniku IV.

W ramach podpisanych umów nie zidentyfikowano wskaźników, których realizacja wskazywałaby na zbyt niski poziom ich planowanego wykonania, a tym samym ryzyko nieosiągnięcia założonych wartości docelowych. Poziom ich realizacji wg stanu na 31 grudnia 2014 r. waha się między 89,6% a 143,2%. Porównując to z ponad **101%** poziomem kontraktacji w ramach Osi 5, wszystkie wskaźniki powinny zostać osiągnięte.

Również poziom osiągniętych wskaźników jest adekwatny do poziomu dokonanych w ramach Osi priorytetowej 5 płatności (97%). Tym samym nie identyfikuje się ryzyka dla osiągnięcia wskaźników. Najniższy poziom osiągnięcia wskaźnika wynosi 88,9%, co ocenia się jako niezagrażenie osiągnięcia wskaźnika.

Poniżej zaprezentowano analizę poszczególnych wskaźników, realizowanych w ramach osi priorytetowej 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe*.

✓ **Liczba projektów z zakresu edukacji**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej* oraz 5.1.2 *Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 129,5% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 143,2% wartości docelowej;
- przekroczenie wartości wynika z wykorzystania powstałych oszczędności w ramach zakończonych naborów i tym samym dofinansowania większej liczby projektów, niż założono na etapie programowania. Wskaźnik przekraczający założony cel dla roku 2015 stanowi wartość dodaną realizacji celów ww. poddziałań oraz Osi 5;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wskaźnika wydaje się być zagrożone.

✓ **Liczba placówek oświatowych objętych wsparciem**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej* oraz 5.1.2 *Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 111,8% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 119,3% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 5.2.1 *Stacjonarna opieka medyczna* oraz 5.2.2 *Ambulatoryjna opieka medyczna*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 100% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba placówek medycznych objętych wsparciem, w tym:** – **szpitale i kliniki**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 5.2.1 *Stacjonarna opieka medyczna* oraz 5.2.2 *Ambulatoryjna opieka medyczna*, natomiast podwskaźnik dotyczy tylko poddziałania 5.2.1;
- zarówno wartość wskaźnika, jak i wartość podwskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego, wynosi 100% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;

- podobnie, szacowany poziom realizacji dla roku 2015, zarówno dla wskaźnika, jak i podwskaźnika wynosi 100%;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba zakupionego sprzętu medycznego**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 5.2.1 *Stacjonarna opieka medyczna* oraz 5.2.2 *Ambulatoryjna opieka medyczna*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 99,8% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 100,2% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba projektów w zakresie dziedzictwa kulturowego i naturalnego**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 5.3 *Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego, jak i szacowana realizacja dla roku 2015, stanowi 93,7% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba instytucji kultury objętych wsparciem**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 5.3 *Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 88,9% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 111,1% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba studentów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 100,7% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 96,5% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba uczniów i słuchaczy korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej* oraz 5.1.2 *Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 98,7% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 89,6% wartości docelowej;

- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Potencjalna liczba specjalistycznych badań medycznych, które zostaną wykonane zakupionym sprzętem**

- wskaźnik realizowany jest w ramach poddziałania 5.2.1 *Stacjonarna opieka medyczna* oraz 5.2.2 *Ambulatoryjna opieka medyczna*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 104,7% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 101,6% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba osób odwiedzających obiekty dziedzictwa kulturowego objęte wsparciem**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 5.3 *Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 101,7% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 98,9% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

⇒ **Informacje nt. kontynuacji wsparcia w okresie 2014-2020 opisano w analizie obszarów poszczególnych działań**

⇒ **Szczegółowe informacje nt. wkładu Osi priorytetowej w promowanie równości szans – punkt 2.2.1 Zasada równości szans**

⇒ **Szczegółowe wnioski dla dalszej realizacji Osi – Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi**

Obszar: Infrastruktura edukacyjna [działanie 5.1]

Jednym z podstawowych problemów Opolszczyzny jest proces depopulacji. Wpływ na stan regionalnej demografii mają zarówno tendencje migracyjne, widoczne w regionie, ale także regionalny rynek pracy. Na konkurencyjność opolskiego rynku pracy osłabiająco wpływają nieadekwatna do potrzeb gospodarki jakość kształcenia oraz niezadowalający udział mieszkańców w kształceniu ustawicznym. Instytucja Zarządzająca już na etapie programowania zauważyła, iż jednym z warunków budowy i rozwoju nowoczesnej, konkurencyjnej w skali Unii Europejskiej gospodarki jest poprawa jakości zasobów ludzkich, rozumiana jako wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców regionu.

Mając powyższe na uwadze Samorząd Województwa Opolskiego zdecydował o uruchomieniu wsparcia na działania edukacyjne, zarówno na poziomie wyższym, jak i podstawowym. Zwrócono przy tym uwagę na wyniki analizy SWOT, która wykazała, iż mocną stroną w regionie jest rozwijające się szkolnictwo wyższe, będące odpowiedzią na wzrastające aspiracje edukacyjne mieszkańców województwa.

Samorząd Województwa Opolskiego założył, iż wsparcie edukacji w ramach RPO WO 2007-2013 będzie miało na celu *podniesienie konkurencyjności zasobów ludzkich na rynku pracy*.

Osiągnięciu założonych celów i zapobiegnięciu zidentyfikowanym zagrożeniom służą m.in. projekty realizowane na poziomie regionalnej i lokalnej infrastruktury edukacyjnej przez opolskie uczelnie wyższe, centra kształcenia praktycznego i ustawicznego oraz placówki oświatowe na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym.

Od uruchomienia Programu zrealizowano **57** projektów z zakresu infrastruktury edukacyjnej, w tym **31** na poziomie regionalnym oraz **26** na poziomie lokalnym. Nadal trwa realizacja **6 projektów**, w tym **2** na poziomie regionalnym i **4** na poziomie lokalnym.

Działania realizowane w obszarze edukacji są spójne z pierwszym priorytetem *Strategii Europa 2020 – Rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji*. Zgodnie z nim w krajach Unii Europejskiej należy położyć nacisk na podniesienie poziomu nauki, poprawę wyników działalności badawczej oraz wspieranie transferu wiedzy i innowacji. Ma to spowodować siłę napędową przyszłego rozwoju. Dużą rolę przypisuje się także kształceniu ustawicznemu. Zwrócono bowiem uwagę, że ten zakres jest najsłabszym elementem procesu edukacji a ma bezpośredni wpływ na życie zawodowe. W *Strategii* zidentyfikowano, iż co czwarty uczeń nie potrafi dobrze czytać, a co siódmy młody człowiek przerywa proces kształcenia i szkolenia przedwcześnie. Sytuację tę ma zmienić projekt przewodni *Młdzież w drodze*, którego celem jest *poprawa wyników i podniesienie atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej oraz podniesienie jakości wszystkich poziomów kształcenia i szkolenia w UE, łącząc doskonałość z ideą sprawiedliwości, poprzez wspieranie mobilności studentów i stażystów oraz poprawę sytuacji młodzieży na rynku pracy*. Jednym z zadań realizowanych w projekcie jest podniesienie innowacyjności infrastruktury szkół wyższych, co jest spójne z przedsięwzięciami realizowanymi w Osi priorytetowej 5 RPO WO 2007-2013.

Konieczność kontynuowania kształcenia dostrzeżono także w *Krajowym Programie Reform*, który zakłada zmniejszenie w Polsce do 2020 r. do 4,5% odsetka osób wcześniej porzucających naukę (5,6% w 2013 r.) oraz zwiększenie do 45% odsetka osób z wykształceniem wyższym w wieku 30-34 lat (40,5% w 2013 r.). Wśród założeń zaprojektowano lepsze dostosowanie kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy. Bardzo często zdarza się bowiem, że młodym ludziom brakuje umiejętności i kompetencje pożądanych na rynku pracy, oznacza to zatem m.in. odpowiednie rozłożenie akcentów między nauczaniem teoretycznym a praktycznym. Przy czym istotne jest także zwrócenie uwagi na rozwijanie tzw. kompetencji miękkich, takich jak przedsiębiorczość, komunikatywność, kreatywność czy współpraca.

Działania podejmowane przez IZ RPO WO 2007-2013 są spójne z pkt. 11 *Zaleceń Rady w sprawie krajowego programu reform Polski z 2013 r. oraz wspierających opinie Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na lata 2012-2016* dotyczącego konieczności dopasowania edukacji do potrzeb rynku pracy.

Na konieczność poprawy poziomu i jakości wykształcenia ze szczególnym naciskiem na kształcenie ustawiczne zwrócono także uwagę w *Strategii Rozwoju Edukacji na lata 2007-2013*. W *Strategii* podkreślono, iż wskaźnik uczestnictwa w kształceniu ustawicznym jest w Polsce znacznie niższy niż średni poziom w Europie. Zwrócono uwagę, iż w tym procesie relatywnie małą rolę odgrywają zakłady pracy. Podobne problemy zidentyfikowano w *Strategia rozwoju edukacji na obszarach wiejskich na lata 2007-2013*, gdzie ponadto zwrócono uwagę na wciąż utrzymujące się różnice pomiędzy poziomem edukacji i wykształcenia na wsi i w miastach. Co szczególnie niepokojące, młodzi ludzie ze środowisk o relatywnie niskim poziomie wykształcenia (dotyczy to w dużym stopniu wsi) podejmują trudniejszą i mniej efektywną drogę osiągnięcia wyższych kwalifikacji. Przedsięwzięcia prowadzone w ramach RPO WO 2007-2013 uwzględniały powyższe diagnozy i realizowały cele i założenia.

Znaczenie edukacji dla rynku pracy podkreślono także w dokumencie strategicznym na poziomie regionalnym tj. *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.*, gdzie w ramach Celu strategicznego 1 Konkurencyjny i stabilny rynek pracy, poświęcono tym zagadnieniom dwa cele operacyjne:

1.1 *Poprawa jakości kształcenia oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy;*

1.2 *Wspieranie kształcenia ustawicznego.*

Współczesny rynek pracy jest bardzo dynamiczny, dlatego tak ważna jest umiejętność szybkiego reagowania, elastyczność na zachodzące zmiany.

Projekty realizowane w ramach Osi priorytetowej 5 realizują zadania mające na celu przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu. W szczególności projekty realizowane w ramach kat. interwencji 75 przyczyniają się do działań, które zostały zidentyfikowane jako działania redukujące ubóstwo, sprzyjające włączeniu społecznemu i ograniczające biedę, patologię na terenach objętych wsparciem tj. m.in. ograniczanie bezrobocia w tym poprzez wsparcie adekwatnej do rynku pracy edukacji, wsparcie dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym.

Wszystkie projekty z zakresu edukacji, zakończone w okresie sprawozdawczym (opisane poniżej) sprzyjały działaniom niwelującym skutki ubóstwa.

W ramach **57** zakończonych projektów z zakresu edukacji:

- wsparciem objęto **133** placówek oświatowych o zasięgu regionalnym i lokalnym, co stanowi 100% założonej na etapie programowania wartości docelowej określonej dla 2015 r.;
- **28** obiektów zostało dostosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych;
- z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów korzysta rocznie: **24 962** studentów (co stanowi 100,66% zakładanej wartości docelowej w 2015 r.) oraz **41 167** uczniów i słuchaczy (co stanowi 98,72% zakładanej wartości docelowej w stosunku do 2015 r.).

Sieć szkół wyższych w regionie jest adekwatna do istniejącego zapotrzebowania. W regionie funkcjonuje 6 uczelni wyższych oraz filie/oddziały jednostek spoza regionu. Odpowiada to aktualnym trendom, chociaż poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych rośnie. Obserwuje się także aspiracje edukacyjne mieszkańców województwa opolskiego wciąż rosną, nie zawsze jednak odpowiadają potrzebom rynku pracy. Wyniki ostatniego spisu powszechnego wskazały, że spośród wszystkich mieszkańców regionu powyżej 13 roku życia, najwięcej posiada wykształcenie średnie (26,3%), a kolejno: zawodowe (23,9%), podstawowe (17,9%) oraz wyższe (13,6%).

Mając na uwadze zidentyfikowane potrzeby oraz diagnozę sytuacji należy zwrócić uwagę, aby oferta edukacyjna w regionie była dostosowana do wymogów rynku pracy. Kształcenie powinno odbywać się w warunkach odpowiadających późniejszej praktyce.

W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja 7 projektów z zakresu szkolnictwa wyższego. Inwestycje dotyczyły wsparcia centrów kształcenia ustawicznego i praktycznego a także wzmocnienia zaplecza dydaktycznego największych opolskich uczelni tj. Uniwersytetu Opolskiego oraz Politechniki Opolskiej.

W związku z jedną z zidentyfikowanych w analizie SWOT słabych stron regionu, polegającą na niewystarczającej infrastrukturze dostosowanej do rozwoju kształcenia ustawicznego, szczególną wartość mają przedsięwzięcia właśnie w tym obszarze. W okresie sprawozdawczym 5 spośród zakończonych projektów dotyczyło CKU i CKP. Zrealizowane przedsięwzięcia odzwierciedlają zapisy zaktualizowanej *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.*, gdzie wśród szans rozwojowych regionu wymienia się wzrost presji na kształcenie ustawiczne i praktyczne. Odpowiada to także zauważalnym tendencjom, albowiem wśród opolskiej młodzieży zauważalne jest wyższe, niż w kraju, zainteresowanie kształceniem zawodowym, zarówno zasadniczym, jak i w technikum. Wzrasta też poziom absolwentów gimnazjów decydujących się na naukę w zasadniczych szkołach zawodowych (z 18% w 2002 r. do 22% w 2010 r.).

Jednym z zakończonych w okresie sprawozdawczym projektem było *Unowocześnienie warunków kształcenia poprzez doposażenie pracowni kształcenia praktycznego w Warsztatach Szkolnych Zespołu Szkół Mechanicznych w Głubczycach*, realizowane przez Powiat Głubczycki. Władze powiatu zwróciły uwagę na rozbieżności między umiejętnościami i kwalifikacjami absolwentów, a umiejętnościami poszukiwanymi przez pracodawców. Stwierdzono, iż powodem tego były braki odpowiedniego wyposażenia pracowni do prowadzenia zajęć warsztatowych, które są niezwykle istotne w procesie przyuczania młodzieży do zawodu, w szczególności zawodu elektryka, elektromechanika pojazdów samochodowych, spawacza i ślusarza. W ramach projektu zakupiono sprzęt będący elementem wyposażenia pracowni kształcenia zawodowego, dokonano montażu, sprawdzono funkcjonalność oraz bezpieczeństwo użytkowania. Sprzęt ten stanowi doposażenie pracowni: spawalni, pracowni dla zawodu elektryk, pracowni dla zawodu elektromechanik pojazdów samochodowych. W ramach projektu zakupiono łącznie **155 szt. sprzętu**, w tym komputerów i specjalnego oprogramowania do Warsztatów ZSM w Głubczycach. Szacuje się, że w roku szkolnym 2015/2016 prognozowana liczba uczniów uczęszczających do szkół ponadgimnazjalnych w powiecie będzie wynosiła 369 osób. Stąd liczba uczniów, która będzie korzystać z efektów projektu tj. **50 uczniów**, jest wyjątkowo wysoka.

Inny z zakończonych w okresie sprawozdawczym projektów to zrealizowane przez Powiat Kluczborki *Unowocześnienie bazy ZSP Nr 2 CKU w Kluczborku poprzez zakup sprzętu i wyposażenia*. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 Centrum Kształcenia Ustawicznego zlokalizowany jest przy ul. Byczyńskiej 7 w Kluczborku, funkcjonuje tu niezmiennie od 1946 roku. W latach 1951-54 przy szkole powstały warsztaty szkolne. Początkowo na warsztatach zlokalizowane zostały działy: mechanizacji rolnictwa, elektryczny, stolarski, obróbki mechanicznej, ręcznej, kuźnia oraz dział obróbki cieplnej. Od początku swego istnienia warsztaty pełniły nie tylko rolę ośrodka edukacyjnego, ale również, a może przede wszystkim rolę zakładu produkcyjnego, który zajmował się m.in.: świadczeniem usług dla ludności w zakresie wykonywania i napraw

instalacji elektrycznych i urządzeń, mechanizacji rolnictwa. Zaniedbania i zapóźnienia w wyposażeniu placówki zaczęły się w latach 90-tych, kiedy zaniechano produkcji i zbytu. Brak odpowiedniego zaplecza dydaktycznego spowodował, iż pomimo tego że w Kluczborku dobrze rozwija się przemysł metalowy, który potrzebuje pracowników w takich zawodach jak: tokarz, szlifierz, spawacz, rola ZSP Nr 2 CKU jako ośrodka kształcenia zawodowego stale spadała. Uznano, iż rolę placówki a także kompetencje uczniów zostaną podniesione poprzez doposażenie szkoły. Przedmiotem zrealizowanego projektu był zatem zakup środków trwałych w postaci urządzeń i maszyn do praktycznej nauki zawodu i kształcenia ustawicznego oraz wartości niematerialnych i prawnych w postaci oprogramowania, norm, licencji itd. Dzięki realizacji projektu przywrócona została pierwotna funkcja warsztatów szkolnych, a głównym zamierzeniem wnioskodawcy było utworzenie nowoczesnego CKU. Nowy sprzęt oraz wyposażenie otrzymały: pracownia multimedialna, budownictwa, elektryczno-samochodowo-mechatroniczna oraz spawalnia elektryczna i gazowa, a dzięki temu z efektów projektu skorzysta **644 uczniów**.

W okresie 2014-2020 będzie kontynuowane wsparcie edukacji ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym. Samorząd Województwa Opolskiego dostrzegł konieczność kontynuowania działań zmierzających do podniesienia wykształcenia i kwalifikacji zawodowych. Zwrócono uwagę, iż w regionie młodzież wybiera wykształcenie zawodowe częściej niż przedstawia średnia krajowa. Istniejące tendencje należy wykorzystać, ponieważ mają one istotny wpływ na regionalny rynek pracy. Tym samym w trakcie negocjacji z Komisją Europejską *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020* uzgodniono, że edukacja zawodowa będzie wspierana w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W okresie 2014-2020 planuje się wsparcie wyposażenia szkół i placówek kształcenia zawodowego w sprzęt i narzędzia dydaktyczne, gwarantujące wysoką jakość kształcenia w zawodzie. Zakłada się także modernizację obiektów praktycznej nauki zawodu, w tym centra kształcenia zawodowego i praktycznego.

W ramach wszystkich zakończonych w okresie sprawozdawczym projektów w zakresie CKU i CKP wsparto **9** placówek oświatowych poprzez zakup **4 290 sztuk** zakupionego wyposażenia, z którego skorzysta **3 604** uczniów. Zakup wyposażenia pozwolił na dostosowanie standardów pracowni do technologii stosowanych dziś w gospodarce.

Spośród dwóch zakończonych w okresie sprawozdawczym projektów uczelni ciekawą inwestycje przeprowadziła Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie pt. *Nowe kierunki kształcenia w PWSZ w Nysie szansą rozwoju regionu opolskiego – wyposażenie obiektów dydaktycznych*. Uczelnia ta, umiejscowiona poza stolicą województwa, proponuje młodym ludziom studia I stopnia na kierunkach, które cieszą się największym zainteresowaniem na rynku pracy. Wykazuje w tym dużą elastyczność, odpowiednio reagując na popyt. Głównym problemem z otwieraniem kierunków nowych jest zapewnienie bazy dydaktycznej w postaci sprzętu dydaktycznego. Aby kierunek był konkurencyjny i spójny z wymogami rynku pracy musi oferować zajęcia praktyczne na nowoczesnym sprzęcie dydaktycznym. Dzięki realizacji projektu umożliwiono zakup nowoczesnego wyposażenia dla nowo otwartych kierunków. W ramach projektu podniesiono standard wyposażenia dydaktycznego dzięki wyposażeniu laboratorium fizyki, chemii i metrologii. Projekt obejmował także zakup pomocy dydaktycznych dla nowych kierunków w tym kosmetologii oraz jazzu i muzyki estradowej. Dzięki realizacji projektu absolwenci PWSZ w Nysie na pewno sprostają wymaganiom pracodawców, będąc doskonale wykształconymi nie tylko teoretycznie, ale przede wszystkim praktycznie. Z efektów projektu skorzysta **360 studentów** uczelni.

W okresie sprawozdawczym zakończyła się ponadto realizacja **2** projektów z zakresu lokalnej infrastruktury edukacyjnej. Projekty w tym obszarze realizują założenia Samorządu Województwa Opolskiego, które na etapie programowania ustaliło, iż region charakteryzuje się dostosowaną do potrzeb siecią placówek szkolnych, lecz jakość infrastruktury edukacyjnej jest niska. Stwierdzono także słaby stopień wykorzystania narzędzi ICT.

W lipcu 2014 r. Gmina Świerczów zakończyła realizację projektu *Remont i termomodernizacja budynku Publicznego Gimnazjum w Świerczowie. Remont i termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Bąkowicach*. Beneficjent stwierdził, iż w regionie występuje niezadowolająca, wynikająca z niedoborów infrastrukturalnych, jakość i efektywność kształcenia na poziomie podstawowym i gimnazjalnym. Stwierdzono także dysproporcje w warunkach kształcenia dzieci i młodzieży w stosunku do obszarów miejskich regionu (nierówność szans edukacyjnych). Zauważono jednocześnie, iż niski poziom dochodów w gminie nie pozwala rodzicom na doksztalcanie dzieci w systemie pozaszkolnym. Istniejąca sytuacja nie

pozwala na rozwinięcie kompetencji młodzieży zapewniających uzyskanie w przyszłości lepszej pracy, a tym samym wpływa na pauperyzację społeczności gminy. W ramach projektu wyremontowano dwie placówki oświatową na terenie Gminy Świerczów: Publiczne Gimnazjum w Świerczowie oraz Szkoła Podstawowa w Bąkowicach. Dzięki realizacji projektu poprawiono infrastrukturę, umożliwiając podniesienie standardów kształcenia w gminie a tym samym niwelowanie dysproporcji pomiędzy edukacją na wsi i w miastach. Infrastruktura dostosowana do dzisiejszych wymagań pozwoliła na prowadzenie procesu edukacji na właściwym poziomie, a jednocześnie rozszerzenie oferty kształcenia o zajęcia dodatkowe. W nowych pomieszczeniach prowadzone są kółka zainteresowań dla chętnych uczniów m.in. z zakresu ochrony środowiska, informatyki czy astronomii. Prowadzone są także spotkania z ciekawymi ludźmi (poeci, samorządowcy, artyści). W 2014 r. z wyremontowanej bazy korzystało **182 uczniów**.

Drugi zakończony projekt zrealizowano w placówce prowadzonej przez Stowarzyszenie Rodziców „Przyjazna Szkoła” *Przebudowa szkoły podstawowej w Węgrach szansą na wyrównanie możliwości edukacyjnych dzieci z terenów wiejskich*. Szkołę prowadzi stowarzyszenie, które dysponuje ograniczonymi środkami, dlatego też realizacja poważniejszych inwestycji zawsze była bardzo utrudniona. W szkole zidentyfikowano kilka istotnych potrzeb. Najważniejszą było to, iż toalety umiejscowione były w osobnym budynku, co utrudniało korzystanie z nich i narażało dzieci na dyskomfort oraz ryzyko zachorowań, szczególnie w okresie zimowym. Szkoła nie była przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Brak specjalistycznego podjazdu utrudnia komfortowe korzystanie z oferty edukacyjnej szkoły przez osoby o mniejszym lub większym stopniu niepełnosprawności. Ponadto, zwracając uwagę na zainteresowania uczniów, dostrzeżono konieczność stworzenia nowoczesnej pracowni fotografii cyfrowej, która ułatwi proces edukacyjny i wpłynie na polepszenie wyników w nauce, a dodatkowo rozszerzy ofertę szkoły o nowe zajęcia pozalekcyjne. Projekt polegał na rozbudowie budynku głównego Społecznej Szkoły Podstawowej w Węgrach, zagospodarowaniu działki, na której przedmiotowy obiekt zlokalizowano oraz zakupie wyposażenia pracowni fotografii cyfrowej. Realizacja projektu przyczyniła się do podniesienia standardu nauczania w szkole (z efektów korzysta **83 uczniów**), jednocześnie miała duże znaczenie społeczne. Wpłynęła na integrację małej społeczności i udowodniła, że oddolna inicjatywa, polegająca na samodzielnym prowadzeniu szkoły, jest dostrzegana i pozytywnie odbierana. Efekt taki ma nieocenione znaczenie dla lokalnej społeczności i wpływa na budowę pozytywnych wzorców u uczniów.

Wyniki *Ewaluacji działań podejmowanych na rzecz edukacji w ramach EFS i EFRR w województwie opolskim* wskazują, na podstawie przeprowadzonych ankiet, na konieczność kontynuowania działań związanych ze wzmocnieniem bazy edukacyjnej, w tym doposażenie placówek oświatowych, w szczególności o narzędzia nowych technologii oraz zaplecze sportowe.

W okresie 2014-2020 będzie kontynuowane wsparcie edukacji ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym. Samorząd Województwa Opolskiego dostrzegł konieczność kontynuowania tych działań. Tym samym w trakcie negocjacji z Komisją Europejską *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020* uzgodniono, że źródłem wsparcia będzie Europejski Fundusz Społeczny. Planuje się dofinansować podnoszenie kompetencji kluczowych uczniów, w tym TIK, wykorzystanie nowatorskich metod nauczania oraz indywidualizację podejścia do ucznia. Działania te będą mogły być uzupełnione o doposażenie bazy dydaktycznej i naukowej szkół i placówek oświatowych w sprzęt do nauczania przedmiotów ścisłych poprzez doświadczenia i eksperymenty oraz sprzęt TIK.

Obszar: Ochrona zdrowia [działanie 5.2]

Zmiany demograficzne, rozwój medycyny, wiedzy oraz świadomości pacjentów wymagają stworzenia warunków zapewniających zwiększenie efektywności regionalnego systemu ochrony zdrowia oraz poprawę dostępności usług zdrowotnych. Opolskie charakteryzuje się rozbudowaną siecią szpitali o dobrej dostępności terytorialnej. Zgodnie ze *Strategią ochrony zdrowia dla województwa opolskiego na lata 2014-2020*²⁵ w 2012 r. w regionie funkcjonowało **459 podmiotów leczniczych**, w tym **31 podmiotów leczniczych opieki stacjonarnej**. Spośród tych podmiotów:

²⁵ Przyjęta uchwałą nr 4487/2013 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 23 grudnia 2013 r.

- dla 11 Samorząd Województwa Opolskiego był organem tworzącym (8 szpitali, 1 zakład opieki długoterminowej, 2 inne podmioty),
- dla 8 podmiotów Starostwa Powiatowe są organami tworzącymi,
- 8 to podmioty, których właścicielami są spółki,
- dla 4 podmiotem tworzącym jest MSW (2), MON (1) i MZ (1).

Stan infrastruktury w ochronie zdrowia w województwie opolskim nie jest w pełni zadowalający, jest on na bieżąco monitorowany, czego efektem się działania zmierzające do jego poprawy. Placówki ochrony zdrowia są coraz lepiej wyposażone w sprzęt medyczny. Inwestycje mają na celu dostosowanie podmiotów leczniczych do zapisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą²⁶. Wymogi te określono także w ustawie z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej²⁷, która stanowi, że podmioty nie spełniające określonych w rozporządzeniu wymogów muszą je spełnić do 31 grudnia 2016 r.

Za *Strategią ochrony zdrowia* należy stwierdzić, iż stan zdrowia ludzkości po 2000 r. systematycznie się poprawiał, jednak nie w takim tempie, jak w latach 90-tych. Dość niepokojąco prezentują się statystyki dotyczące chorób cywilizacyjnych. W ostatnich latach obserwuje się zachorowalność w tym obszarze u coraz młodszych pacjentów. Najbardziej niepokojące są zachorowania na nowotwory. W 2010 r. zarejestrowano 140 tys. nowych zachorowań. W walce z chorobami duże znaczenie ma jakość udzielanych świadczeń medycznych, na co wpływ ma infrastruktura oraz sprzęt dostępny w opolskich placówkach ochrony zdrowia.

Stąd w okresie 2007-2013 zdecydowano o wsparciu w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013* infrastruktury oraz doposażenia placówek leczenia szpitalnego i ambulatoryjnego. Znaczenie tego wsparcia dostrzeżono w *Strategii ochrony zdrowia*, gdzie wskazano, iż środki unijne 2007-2013 miały istotne znaczenie dla opolskich placówek ochrony zdrowia. Dzięki wsparciu prowadzono systematyczne działania restrukturyzacyjne, wprowadzono nowe procedury medyczne a istniejące usprawniono. W wyniku tych działań doprowadzono do skrócenia hospitalizacji. Obecnie jest to około 5 dni, co w porównaniu ze średnią europejską jest najkrótszym czasem. Inwestycje poprawiły zakres i jakość udzielanych świadczeń zdrowotnych, co w dłuższym okresie z pewnością przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców. Trzeba bowiem pamiętać, iż kondycja zdrowotna społeczeństwa jest spójna z pozycją społeczną. Problemy zdrowotne wpływają na zdolność podjęcia zatrudnienia i generują koszty opieki.

W okresie 2014-2020 będzie kontynuowane wsparcie ochrony zdrowia ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym. Samorząd Województwa Opolskiego dostrzegł konieczność kontynuowania tych działań w kontekście zmian demograficznych, które są szczególnie widoczne na Opolszczyźnie oraz w kontekście powiązań kondycji zdrowotnej społeczeństwa z jej aktywnością zawodową. W trakcie negocjacji z Komisją Europejską *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020* uzgodniono, że źródłem wsparcia będzie zarówno Europejski Fundusz Społeczny, jak i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. Przyjęte kierunki interwencji wpisują się w priorytety zdrowotne państwa określone w *Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 – Krajowe Strategiczne Ramy*. W ramach EFRR zamierza się wspierać infrastrukturę i wyposażenie jednostek świadczących usługi medyczne w zakresie opieki nad matką i dzieckiem. Wsparciem objęte będą ginekologia, położnictwo, neonatologia, pediatria. W związku z obserwowanymi w regionie tendencjami demograficznymi planuje się wsparcie infrastruktury i doposażenie w obszarze opieki nad osobami starszymi oraz niepełnosprawnymi. Ponadto zakłada inwestycje w infrastrukturę i wyposażenie obiektów służących opiece nad osobami zależnymi. Dofinansowane także będą usługi medyczne skierowane do osób w wieku produkcyjnym, podnoszące wydajność leczenia chorób cywilizacyjnych. Spójne z tymi działaniami będą inwestycje w ramach EFS, gdzie dofinansowanie ma być skierowane na profilaktykę w kierunku wczesnego wykrywania chorób nowotworowych, opracowanie i wdrożenie programów ukierunkowanych na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, w tym działania szkoleniowe oraz wdrażanie programów zdrowotnych z uwzględnieniem działań rehabilitacji medycznej. Planowane do realizacji w okresie 2014-2020 zadania będą niejako uszczegółowieniem działań wdrażanych w okresie 2007-2013.

²⁶ Dz. U. z 2012 r., poz. 739

²⁷ Dz. U. z 2011 r., poz. 217

Wszystkie projekty z zakresu ochrony zdrowia zakończyły się przed okresem sprawozdawczym.

Od uruchomienia Programu zrealizowano **37** projektów z zakresu ochrony zdrowia, w tym **13** w ramach stacjonarnej opieki medycznej oraz **24** w ramach ambulatoryjnej opieki medycznej.

W ramach zakończonych projektów:

- wsparcie otrzymało **69** placówek medycznych co stanowi 100% w odniesieniu do założonej na etapie programowania wartości docelowej w 2015 r.;
- wsparciem objęto **18** szpitali co stanowi 100% w odniesieniu do założonej na etapie programowania wartości docelowej w 2015 r.;
- przebudowano **9** instytucji ochrony zdrowia;
- zakupiono **501** szt. sprzętu medycznego co stanowi blisko 100% w odniesieniu do założonej na etapie programowania wartości docelowej w 2015 r.;
- na zakupionym lub zmodernizowanym sprzęcie zostało zrealizowanych **331 919** specjalistycznych badań medycznych, co stanowi 104,7% w odniesieniu do założonej na etapie programowania wartości docelowej w 2015 r.;

Działania te są odzwierciedleniem wyzwań rozwojowych Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.: *Atrakcyjne obszary do zamieszkania, inwestowania i wypoczynku*, a także, wspomnianej wyżej *Strategii ochrony zdrowia dla województwa opolskiego na lata 2014-2020*. W dokumencie tym poza celami związanymi z dalszym rozwojem infrastruktury szpitalnej i ambulatoryjnej, wskazano rozwój obszarów ochrony zdrowia związanych z tendencjami demograficznymi, mającymi istotne znaczenie w regionie, tj. opieka nad matką i dzieckiem, opieka nad osobami starszymi, rozwój opieki długoterminowej i paliatywno-hospicyjnej.

Wsparcie ochrony zdrowia wpisuje się w założenia trzeciego priorytetu *Strategii Europa 2020*, tj. *Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną* oraz inicjatywy flagowej *Europejski program walki z ubóstwem*. Założenia dotyczące poprawy infrastruktury medycznej, poprawy jakości i dostępności usług medycznych są w regionie szczególnie istotne ze względu na istniejące negatywne tendencje demograficzne, związane ze spadkiem dzietności oraz starzeniem się społeczeństwa.

Inwestycje poprawiające infrastrukturę medyczną mają duże znaczenie społeczne, bowiem zapobiegają pogłębianiu się nierówności i sprzyjają włączeniu społecznemu. Tym samym działania w zakresie ochrony zdrowia w RPO WO 2007-2013 jest spójne z działaniem 1.7 *Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej* oraz 3.1 *Nowoczesny rynek pracy* zaprogramowane w ramach *Krajowym Programie Reform*. Działania z zakresu przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu realizowane są w ramach Osi 5, w szczególności inwestycje realizujące kat. interwencji 76 mają wpływ na redukcję ubóstwa, sprzyjają włączeniu społecznemu i ograniczają biedę, patologię na terenach objętych wsparciem tj. m.in. poprzez upowszechnienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej.

Obszar: Kultura i dziedzictwo kulturowe [działanie 5.3]

Dziedzictwo kulturowe, będące często znacznie większe i zasobniejsze, niż innych, nawet większych regionów, jest znaczącym czynnikiem rozwoju województwa opolskiego. Szczególnie ważne są zabytkowe zespoły, w tym uznane przez prezydenta RP za Pomniki Historii: Góra św. Anny z unikatowym w skali świata amfiteatrem skalnym, zespół kościoła farnego św. Jakuba i Agnieszki w Nysie oraz zespół staromiejski ze średniowiecznym systemem fortyfikacji w Paczkowie. Region bogaty jest także w drewnianą architekturę sakralną. Do grupy historycznych obiektów o znaczeniu krajowym należą m.in. dzieła architektury dworskiej, budownictwa obronnego, zespoły pałacowo-parkowe (w tym szczególnie cenny w Mosznej) oraz fortyfikacje z czasów napoleońskich. Kościół i klasztor pocysterski w Jemielnicy włączony został do cysterskiego szlaku kulturowego. Z innych ciekawych szlaków przebiegających przez Opolszczyznę warto wymienić drogę św. Jakuba, biegnącą z Europy wschodniej do Santiago de Compostella w Hiszpanii oraz szlak średniowiecznych polichromii brzeskich, który obejmuje ponad 20 obiektów z unikalnymi gotyckimi malowidłami ściennymi.

Województwo opolskie to nie tylko duże zasoby dziedzictwa materialnego, ale być może przede wszystkim dziedzictwo kultury niematerialnej. W regionie obserwuje się coraz większą dbałość o zachowanie folkloru, obyczajowości, języka, dziedzictwa kulinarnego, które łączą kulturę śląską i kresową.

Niestety stan techniczny wielu zabytkowych, kulturowych obiektów nie jest najlepszy. Zostało to zidentyfikowane w ramach analizy SWOT. Stąd Samorząd Województwa Opolskiego w ramach działania 5.3 *Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego* zdecydował o wsparciu na inwestycje w infrastrukturę instytucji kultury, tworzenie urozmaiconej oferty kulturowej regionu, ochronę zabytków i dziedzictwa kultury oraz dziedzictwa naturalnego. Założono, iż dodatkowym efektem będzie rozwój gospodarczy regionu, m.in. poprzez tworzenie nowych miejsc pracy. Działania w tym zakresie realizują założenia *Programu opieki nad zabytkami województwa opolskiego na lata 2007-2010* oraz zaktualizowanego *Programu opieki nad zabytkami województwa opolskiego na lata 2011-2014*.

Wsparcia dla kultury i dziedzictwa kulturowego nie przewidziano w *Strategii Europa 2020* oraz żadnej z realizowanych inicjatyw flagowych. *Krajowy Program Reform* w działaniu 1.7 *Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej*, zakłada inwestycje w infrastrukturę społeczną, w tym związaną z kulturą. Inwestycje w tym zakresie mają na celu wzmocnić potencjał regionów oraz zapobiegać nierównościom, a jednocześnie sprzyjać włączeniu społecznemu. Ponadto w działaniu 2.3 *Nowe kierunki rozwoju innowacyjności* założono wsparcie na kultury i kreatywności jako tworzenie i wykorzystywanie innowacyjności.

Od uruchomienia Programu realizowanych jest **26** projektów w ramach działania 5.3 *Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego*, w tym **15** projektów z zakresu dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego i **11** z zakresu kultury. Realizacja **24** projektów już się zakończyła, w tym **15** projektów z zakresu dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz **9** projektów z zakresu kultury.

W ramach zakończonych projektów:

- wsparciem objęto **8** instytucji kultury, co stanowi 88,9% w odniesieniu do założonej na etapie programowania wartości docelowej w 2015 r.;
- w **9** obiektach instytucji kultury oraz **7** obiektach dziedzictwa kulturowego został zapewniony dostęp dla osób niepełnosprawnych;
- **40** obiektów/zbiorów zostało poddanych konserwacji, a **10** zostało zabezpieczonych;
- ponad **347 tys. osób** rocznie odwiedzi obiekty dziedzictwa kulturowego objęte wsparciem.

W okresie sprawozdawczym zakończył się 1 projekt z zakresu dziedzictwa kulturowego, który dotyczył *Renowacji Wieży Piastowskiej w Opolu*. Wieża Piastowska to pozostałość po Zamku Piastowskim w Opolu. Został on zburzony decyzją władz rejencji opolskiej w 1928 r. jako zbyt kosztowny w utrzymaniu a niewykorzystywany. W wyniku protestów mieszkańców miasta zachowano jedynie wieżę, która stała się elementem wybudowanego wówczas budynku – nowej siedziby władz rejencji, dziś siedziby Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego. Wieża jest jednym z najstarszych zabytków architektury obronnej w Polsce. Została wzniesiona około 1300 r. za czasów księcia Bolka I Opolskiego. Była, jak na ówczesne czasy, ogromna i bardzo nowoczesna, bo zbudowana z cegły. Wieża o bardzo charakterystycznej architekturze jest elementem znaku graficznego województwa, a od 1996 r. również miasta Opola. Jej sylwetka znana jest Polakom w całym niemal kraju. Przede wszystkim za sprawą odbywającego się u jej stóp Krajowego Festiwalu Polskiej Piosenki. Ambicją województwa jest uczynienie z Wieży Piastowskiej symbolu Opolszczyzny. By tak się stało konieczne były działania mające na celu uatrakcyjnienie turystyczne tegoż obiektu. Ze względu na zły stan wieży, konieczny był remont zarówno samej konstrukcji, jak i tarasu zewnętrznego, umiejscowionego na jej szczycie. Konstrukcja miała liczne spękania i przedostawała się do niej woda. Remontu wymagały także inne elementy konstrukcji: instalacja odgromowa, drewniane schody prowadzące na taras widokowy. W ramach modernizacji zainstalowano system antywłamaniowy, przeciwpożarowy oraz cyfrowy system monitoringu. Ponadto na tarasie zainstalowano kamerę a wewnątrz monitor, na którym prezentowany jest obraz, umożliwiający podziwianie widoków. Wewnątrz wieży wyremontowano pomieszczenia, wygospodarowano więcej przestrzeni, dzięki czemu możliwe są instalacje wystaw a zwiedzanie stało się bardziej ciekawe i wygodne. Dzięki przeprowadzonej inwestycji wieżę zabezpieczono przed postępującym niszczeniem, a jednocześnie oddano mieszkańcom oraz turystom obiekt zaaranżowany w sposób ciekawy i przystępny dla przeciętnego zwiedzającego.

Po zrealizowaniu wszystkich dotychczas podpisanych umów o dofinansowanie z zakresu kultury oraz dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego przewiduje się, że osiągnięte zostaną następujące wskaźniki:

- wsparciem zostanie objętych **10** instytucji kultury;
- w **10** obiektach instytucji kultury oraz **9** obiektach dziedzictwa kulturowego zostanie zapewniony dostęp dla osób niepełnosprawnych;
- **40** obiekty/zbiory zostaną poddane konserwacji, a **12** zostanie zabezpieczonych;
- blisko **350 tys.** osób rocznie odwiedzi obiekty dziedzictwa kulturowego objęte wsparciem.

W okresie 2014-2020 będzie kontynuowane wsparcie zasobów kulturowych regionu ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym. Samorząd Województwa Opolskiego dostrzegł konieczność kontynuowania tych działań ze względu na istniejące w regionie istotne zasoby oraz widoczny ich potencjał. Tym samym w trakcie negocjacji z Komisją Europejską *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020* uzgodniono, że źródłem wsparcia będzie Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. Planuje się dofinansować remonty, zakup wyposażenia obiektów kultury, dziedzictwa kulturowego i naturalnego, konserwację muzealiów, archiwaliów, starodruków oraz innych zabytków ruchomych. Ponadto zakłada się wsparcie działań edukacyjnych i informacyjnych oraz rozwój usług teleinformatycznych związanych z kulturą i turystyką.

Wyniki badania ewaluacyjnego

W okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono badań ewaluacyjnych dedykowanych Osi priorytetowej 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe*.

➡ **Szczegółowe informacje – punkt 2.7.3.3 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w 2014 r.**

Realizacja zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do Osi 5

Instytucja Zarządzająca kontynuowała dotychczas wypracowane standardy prowadzenia analizy postępu finansowego i rzeczowego Osi priorytetowej, co było odpowiedzią na rekomendacje KE, w szczególności w zakresie realizacji wskaźników. Zgodnie z sugestiami KE, ww. analiza obejmowała porównanie postępu rzeczowego i finansowego.

➡ **Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej**

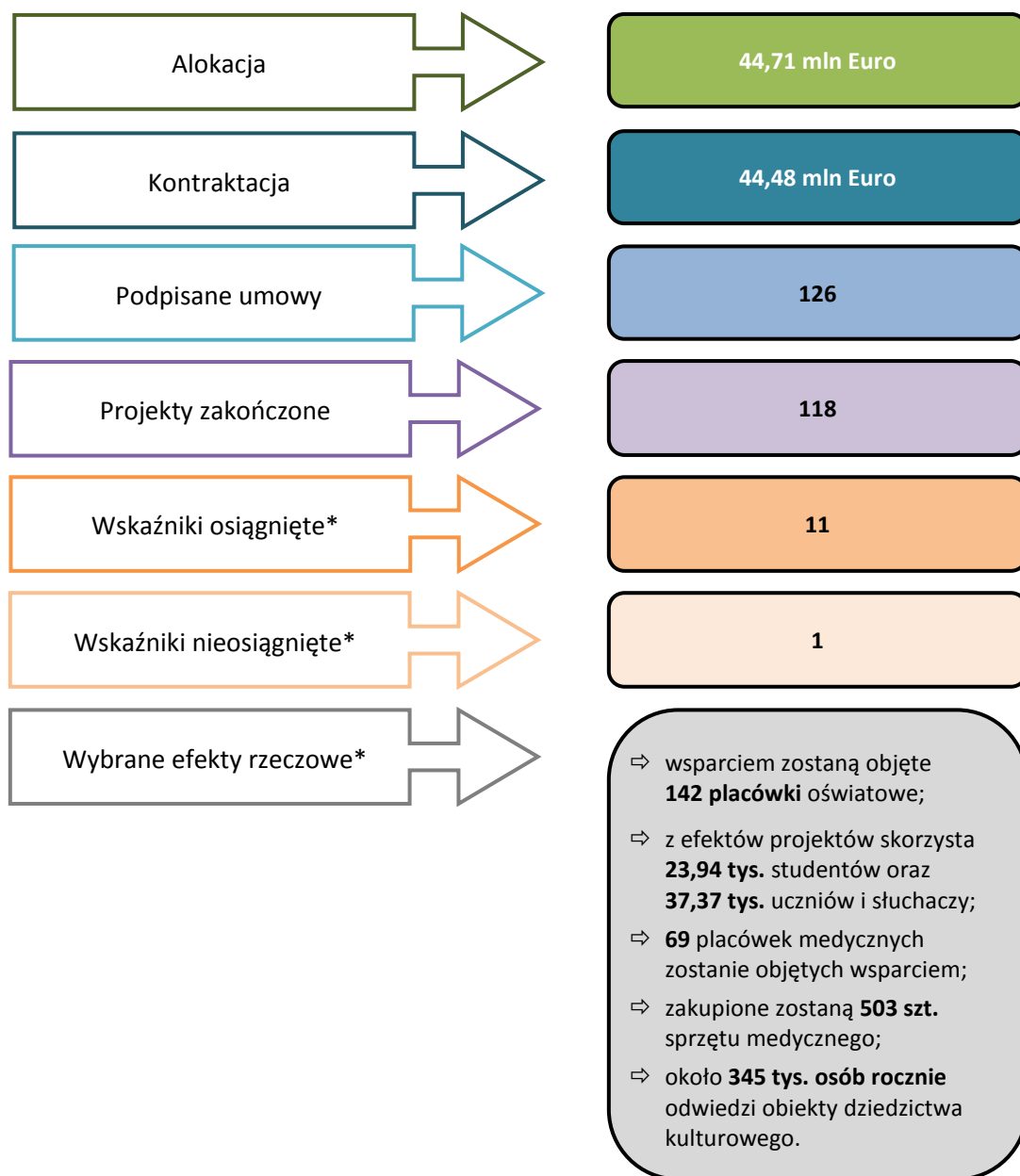
Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi

IZ RPO WO 2007-2013 prowadzi stały monitoring finansowy i rzeczowy wdrażania Osi priorytetowej 5, na podstawie którego podejmuje decyzje o stosownych działaniach.

3.5.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 nie napotkała na problemy w zakresie wdrażania Osi priorytetowej 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe*.

**PODSUMOWANIE WDRAŻANIA OSI 5
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I SZKOLNICTWO WYŻSZE**

* na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie

3.6 Oś priorytetowa 6 *Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych*

3.6.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

Celem Osi priorytetowej 6 jest nadanie nowych funkcji społeczno-gospodarczych oraz ożywienie obszarów miejskich i zdegradowanych dla zwiększenia ich atrakcyjności przestrzennej i gospodarczej oraz stworzenia warunków do wzrostu zatrudnienia na tych terenach.

Za wdrażanie Osi priorytetowej odpowiedzialna jest IZ RPO WO 2007-2013.

Na realizację przedmiotowej Osi przeznaczono kwotę **34 171 585 Euro**, co stanowi **7%** alokacji na Program. Oś 6 jest jedyną Osią w Regionalnym Programie Operacyjnym na którą nie zostały skierowane dodatkowe środki z Krajowej Rezerwy Wykonania. Na realizację *Strategii Europa 2020* przeznaczono całą alokację zapisaną na Oś priorytetową 6.

W ramach Osi realizowane są przedsięwzięcia polegające na: zagospodarowaniu i uporządkowaniu zdegradowanych przestrzeni miejskich, porządkowaniu historycznych centrów miast oraz przywróceniu lub nadaniu nowych funkcji terenom zdegradowanym (w tym poprzemysłowym i powojkowym).

Pomoc skierowana jest m.in. do jednostek samorządu terytorialnego, szkół wyższych, organizacji pozarządowych, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych.

Stan wdrażania Osi priorytetowej 6 od uruchomienia Programu

Nabory wniosków

- ⇒ przeprowadzono **5 naborów wniosków**, w tym **4 w ramach procedury konkursowej** oraz **1 w procedurze pozakonkursowej**,
- ⇒ całkowita kwota alokacji EFRR przeznaczona na przeprowadzone nabory wyniosła **34,19 mln Euro** [142,92 mln PLN], w tym: na nabory w procedurze konkursowej **29,86 mln Euro** [124,83 mln PLN]. Na procedurę pozakonkursową obejmującą indywidualny projekt kluczowy *Budowa II Kampusu PO. Zadanie 1A. Adaptacja budynku nr 9 przy ulicy Prószkowskiej na cele dydaktyczne i badawcze WWFiF* przewidziano **4,33 mln Euro** [18,09 mln PLN];
- ⇒ w ramach Osi przeprowadzono konkurs LPR, w wyniku którego wybrano do realizacji **15 LPR**.

Wnioski złożone

- ⇒ złożono łącznie **69 wniosków** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej oraz pozakonkursowej;
- ⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **84,20 mln Euro** [351,94 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **56,49 mln Euro** [236,10 mln PLN];
- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **65 wniosków** na całkowitą wartość **78,02 mln Euro** [326,10 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **52,19 mln Euro** [218,13 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

- ⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostało zaakceptowanych **47 projektów**, na całkowitą wartość **66,41 mln Euro** [277,57 mln PLN], w tym dofinansowanie EFRR **42,67 mln Euro** [178,37 mln PLN].

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **45 umów** o dofinansowanie o całkowitej wartości **53,47 mln Euro** [223,49 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **34,43 mln Euro** [143,92 mln PLN];
- ⇒ poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej wyniósł około **101%**;
- ⇒ spośród umów podpisanych w ramach przedmiotowej Osi **87,57%** stanowią projekty wybrane w procedurze konkursowej, natomiast **12,43%** to projekt umieszczony w *Indykatywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*.

Tabela 67. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 6 w podziale na typy projektów

[mln Euro]

Lp.	Typ projektu	Liczba umów	Dofinansowanie z EFRR	Udział projektów konkursowych/ IPI w wartości EFRR wszystkich umów podpisanych w ramach Osi 6
1.	konkursowy	44	30,15	87,57%
2.	IPI	1	4,28	12,43%
RAZEM:		45	34,43	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Od uruchomienia Programu w ramach inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020*, obszar **Klimat, energia, mobilność** realizowany jest w zakresie kategorii 50. Wartość podpisanych **14 umów** w ramach tego obszaru wynosi **16,22 mln Euro** [67,78 mln PLN], co stanowi **7,87%** alokacji przeznaczanej na obszar.

Do końca 2014 r. obszar **Walka z ubóstwem** w ramach inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020* dla przedmiotowej Osi realizowany jest w zakresie kategorii 61 i 78. Wartość podpisanych **31 umów** w ramach tych kategorii wynosi **18,21 mln Euro** [76,14 mln PLN]. Stanowi to **36,52%** w odniesieniu do alokacji przeznaczanej na obszar.

Tabela 68. Realizacja *Strategii Europa 2020* w ramach Osi priorytetowej 6

[mln Euro]

Nazwa priorytetu	Nazwa obszaru	Kategorie interwencji wpisujące się w realizację <i>Strategii Europa 2020</i>	Dofinansowanie z EFRR	% realizacji obszaru
<i>Rozwój zrównoważony - wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej; sustainable growth</i>	<i>Klimat, energia, mobilność</i>	16,17,18,19,20,21,22,23, 24,25,26,27,28,29,30,31, 32,33,34,35,36,37,38,39, 40,41,42,43,44,45,46,47, 48,49,50,51,52,53,54	16,22	8%
<i>Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu - wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. inclusive growth</i>	<i>Walka z ubóstwem</i>	61, 75, 76, 77, 78,79,80	18,21	37%
RAZEM:			34,43	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu w ramach wniosków złożonych, zatwierdzonych do realizacji oraz podpisanych umów przedstawiono w *Tabeli 69*.

Tabela 69. Stan wdrażania Osi priorytetowej 6 od uruchomienia Programu

[mln Euro]

Nr i termin naboru	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR
6.1 Rewitalizacja obszarów miejskich						
I nabór (29.10-12.11.2009)	8	7,32	7	6,41	7	4,97
II nabór (16-30.09.2010)	29	19,70	24	16,32	24	13,24
Razem 6.1	37	27,02	31	22,73	31	18,21

Nr i termin naboru	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR	Liczba	Dofinansowanie EFRR
6.2 Zagospodarowanie terenów zdegradowanych						
I nabór (12-26.04.2010)	22	18,21	12	10,77	11	8,50
II nabór (14-28.05.2012)	9	6,65	3	4,57	2	3,44
IPI (17-21.03.2008)	1	4,61	1	4,60	1	4,28
Razem 6.2	32	29,47	16	19,94	14	16,22
OGÓŁEM	69	56,49	47	42,67	45	34,43

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wnioski o płatność

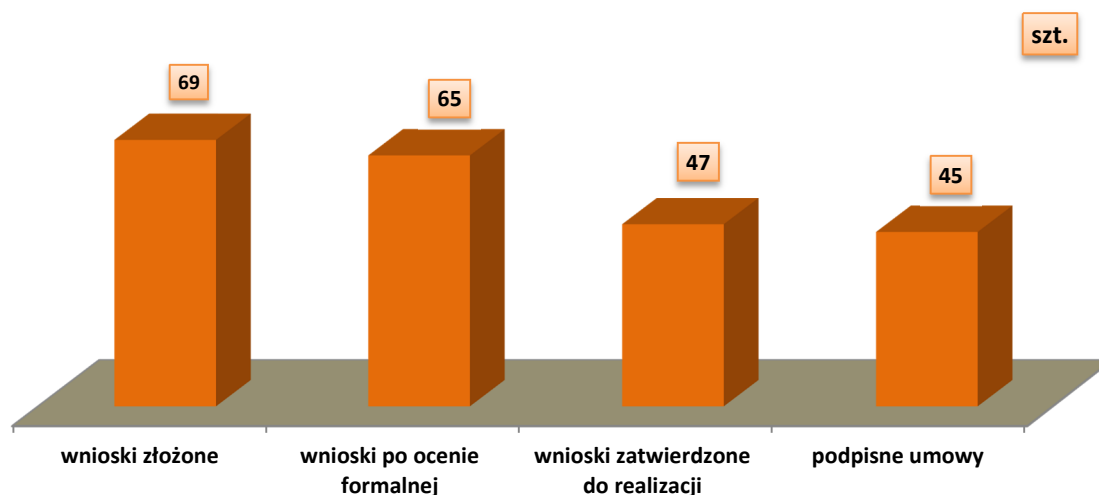
⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę dofinansowania z EFRR **32,75 mln Euro** [136,89 mln PLN], co stanowi około **96%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 6.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **32,40 mln Euro** [135,42 mln PLN], co stanowi około **95%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 6.

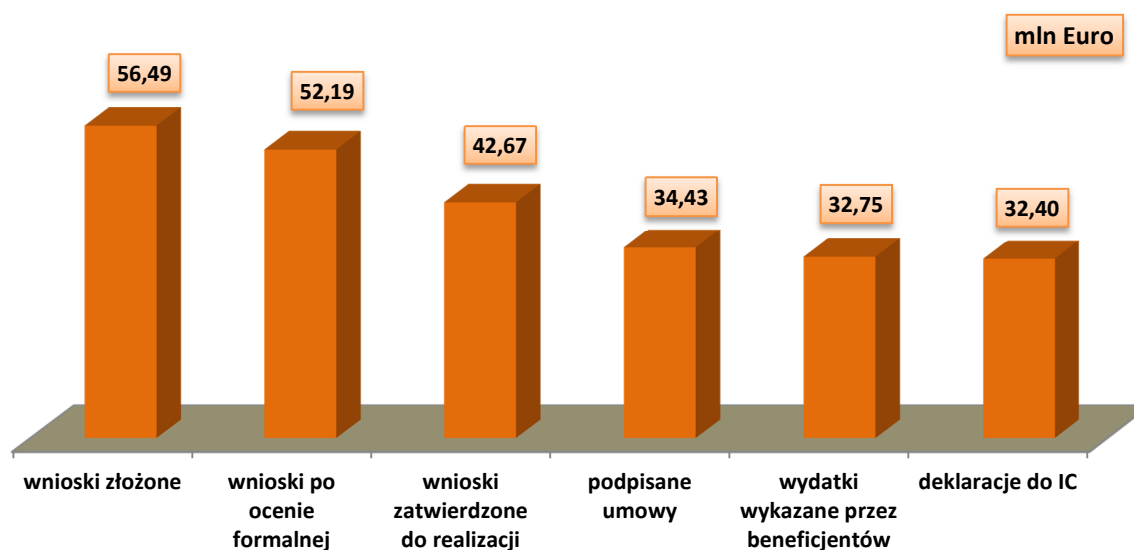
Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu przedstawiono na *Wykresach 49-50*.

Wykres 49. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 6 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 50. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 6 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

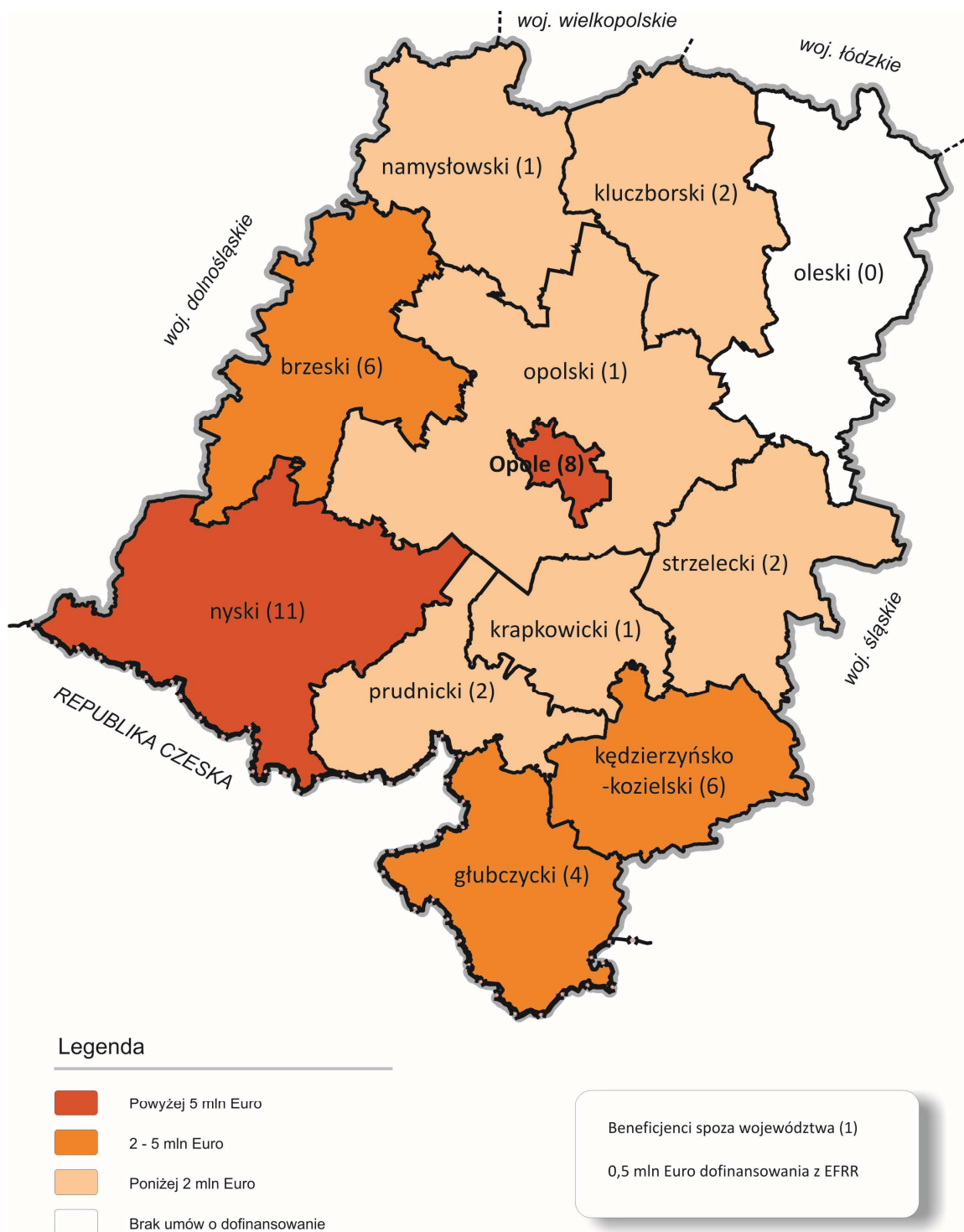
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Inwestycje w zakresie aktywizacji obszarów miejskich i zdegradowanych realizowane są przez beneficjentów z wszystkich powiatów województwa opolskiego za wyjątkiem powiatu oleskiego.

W ramach Osi priorytetowej 6 projekty o najwyższej wartości dofinansowania z EFRR realizują beneficjenci z terenu **Miasta Opola** (9,72 mln Euro). Znaczące środki na rewitalizację i zagospodarowanie terenów zdegradowanych pozyskali także beneficjenci z **powiatu nyskiego** (8,96 mln Euro), **brzeskiego** (3,47 mln Euro), **kędzierzyńsko-kozielskiego** (3,09 mln Euro) oraz **głubczyckiego** (2,49 mln Euro) - *Mapa 11*.

Około **89%** (30,49 mln Euro) środków skierowano na realizację inwestycji na obszarach miejskich, natomiast ponad **11%** (3,94 mln Euro) na terenach wiejskich.

Mapa 11. Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 6 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)

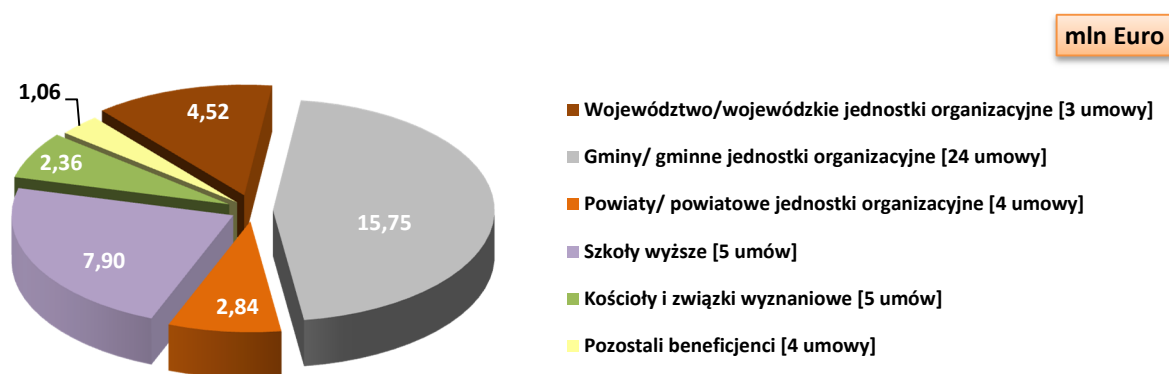

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Analizując wsparcie udzielone w ramach Osi priorytetowej 6, najliczniejszą grupą beneficjentów stanowią gminy/gminne jednostki organizacyjne, które pozyskały prawie połowę środków (**45,73%**) na rewitalizację obszarów miejskich i aktywizację obszarów zdegradowanych.

Na kolejnych miejscach pod względem wartości otrzymanego dofinansowania znalazły się uczelnie wyższe (**7,90 mln Euro**) oraz jednostki organizacyjne województwa (**4,52 mln Euro**).

Wykres 51. Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 6

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Stan wdrażania Osi priorytetowej 6 w okresie sprawozdawczym

Nabory wniosków

⇒ w okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono naboru wniosków w ramach Osi priorytetowej 6;

Wnioski złożone

⇒ w okresie sprawozdawczym nie zostały złożone wnioski o dofinansowanie, nie dokonywano oceny formalnej wniosków;

Wnioski zaakceptowane

⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zaakceptowano **1 projekt** na całkowitą wartość **1,19 mln Euro** [4,96 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **0,64 mln Euro** [2,66 mln PLN].

Podpisane umowy

⇒ zawarto **1 umowę** o dofinansowanie o całkowitej wartości **1,19 mln Euro** [4,96 mln PLN], w tym kwota dofinansowania z EFRR wyniosła **0,64 mln Euro** [2,66 mln PLN];

⇒ w okresie sprawozdawczym rozwiązano **jedną umowę** o dofinansowanie w ramach działania 6.2 *Zagospodarowanie terenów zdegradowanych* na całkowitą wartość **1,18 mln Euro** [4,95 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **0,59 mln Euro** [2,48 mln PLN].

Wnioski o płatność

⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę EFRR **4,42 mln Euro** [18,49 mln PLN], co stanowi około **13%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 6.

Tabela 70. Wartość wydatków we wnioskach o płatność w ramach Osi priorytetowej 6 w okresie sprawozdawczym

[mIn Euro]

Nr i nazwa działania	Dofinansowanie EFRR	Stopień realizacji zobowiązań w ramach działania	Stopień realizacji zobowiązań w ramach Osi priorytetowej
6.1 Rewitalizacja obszarów miejskich	1,48	8,20%	4,32%
6.2 Zagospodarowanie terenów zdegradowanych	2,94	18,22%	8,62%
OGÓŁEM	4,42	-	12,94%

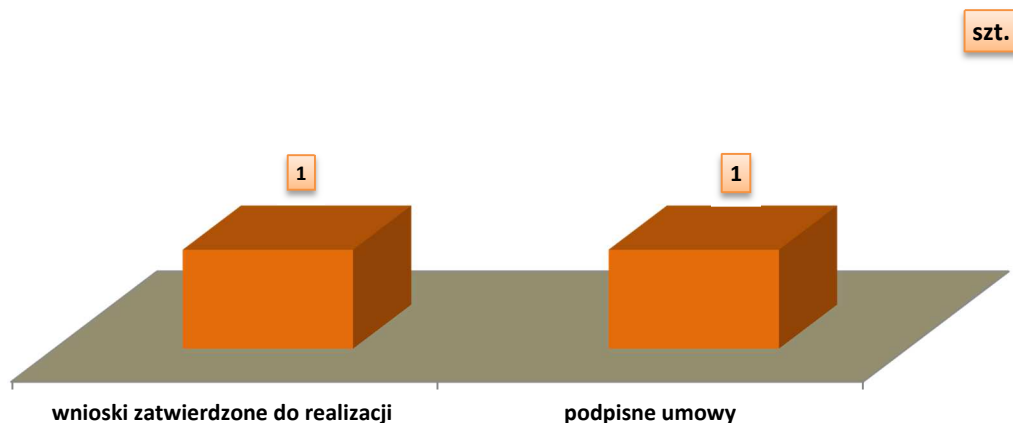
Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **4,32 mln Euro** [18,05 mln PLN], co stanowi około **13%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 6.

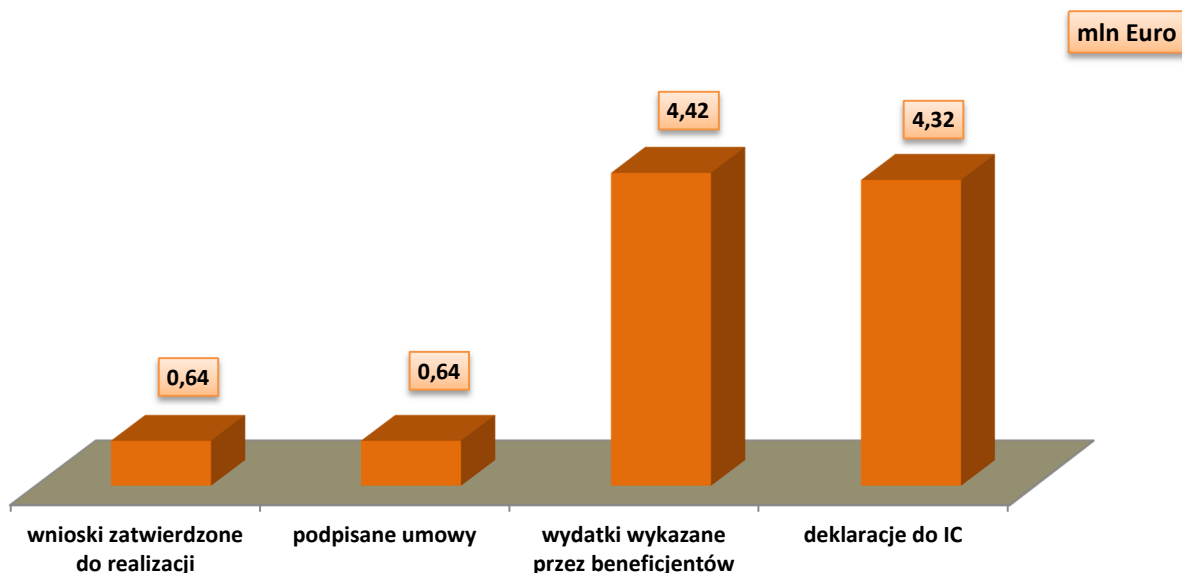
Informacje nt. stanu wdrażania Osi w okresie sprawozdawczym przedstawiono na Wykresach 52-53.

Wykres 52. Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 6 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Wykres 53. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 6 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

Nabory planowane

Zgodnie z *Ramowym harmonogramem naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z dnia 27 października 2014 r.*, w kolejnym okresie sprawozdawczym nie planuje się przeprowadzenia naborów wniosków w ramach Osi priorytetowej 6.

Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorii interwencji

Uzupełnieniem projektów realizowanych w ramach Osi priorytetowej 6 są projekty dofinansowane w ramach PROW 2007-2013, w zakresie działań dotyczących odnowy wsi. Szczególną zaletą tych działań jest to, że o kierunkach rozwoju wsi oraz o rodzaju przedsięwzięć w danej miejscowości decydują sami jej mieszkańcy. Dzięki temu kształtuje się w nich poczucie zaangażowania w rozwój lokalny oraz w planowanie swojej przyszłości.

Do końca 2014 r. podpisano łącznie 393 umowy, gdzie beneficjentami projektów na terenie województwa opolskiego, obok gmin wiejskich, są stowarzyszenia rozwoju wsi, lokalne centra kultury, kluby sportowe, biblioteki publiczne oraz parafie. Realizowane projekty dotyczą najczęściej modernizacji wiejskich świetlic, centrów aktywności, obiektów sportowych i rekreacyjnych, placów zabaw; odnowy zabytkowych obiektów, kościołów, kaplic czy pomników. Organizowane są także imprezy promujące opolską wieś w formie festynów, festiwali, pikników czy jarmarków, których celem jest wzbudzenie aktywności społecznej poprzez działania integracyjne, organizację warsztatów i zajęcia edukacyjne.

Tabela 71. Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu odnowy wsi

[mln Euro]

Kod	Działanie	Liczba umów	Wartość dofinansowania z UE
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013			
313,322,323	Odnowa i rozwój wsi	180	10,59
413	Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju (odnowa wsi)	213	9,31
RAZEM		393	19,90

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Indywidualne projekty kluczowe

W ramach Osi priorytetowej 6 zaplanowano do realizacji 1 projekt kluczowy w obszarze nauki i szkolnictwa wyższego. Inwestycja pn. *Budowa II Kampusu PO. Zadanie 1A. Adaptacja budynku nr 9 przy ulicy Prószkowskiej na cele dydaktyczne i badawcze WWFIF* zakończyła się w grudniu 2011 r.

Celem głównym projektu była zmiana funkcji i struktury obszaru zdegradowanego - budynku na terenie po byłej jednostce wojskowej w Opolu na rzecz rozwoju Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej, a tym samym poprawa zagospodarowania przestrzennego stolicy regionu.

Dzięki nowoczesnej bazie materialnej (pomieszczenia, infrastruktura towarzysząca, sprzęt, aparatura) zwiększyło się zainteresowanie podjęciem nauki na Wydziale Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej. Dalszą konsekwencją realizacji projektu jest poprawa atrakcyjności Opolszczyzny jako ośrodka akademickiego o solidnej renomie w regionie, województwach ościennych i całej Polsce. Nastąpiło wzmocnienie gospodarki regionu, poprzez stały dopływ wysoko wykwalifikowanych absolwentów, szczególnie na kierunku turystyka, jednej z mocnych stron Opolszczyzny - motoru napędowego rozwoju gospodarczego.

Tabela 72. Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 6 RPO WO 2007-2013

[mln Euro]

Nr i nazwa działania	Liczba projektów	Wartość EFRR
6.2 Zagospodarowanie terenów zdegradowanych	1	4,28
RAZEM	1	4,28

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Rozkład projektów w podziale na sektory gospodarki

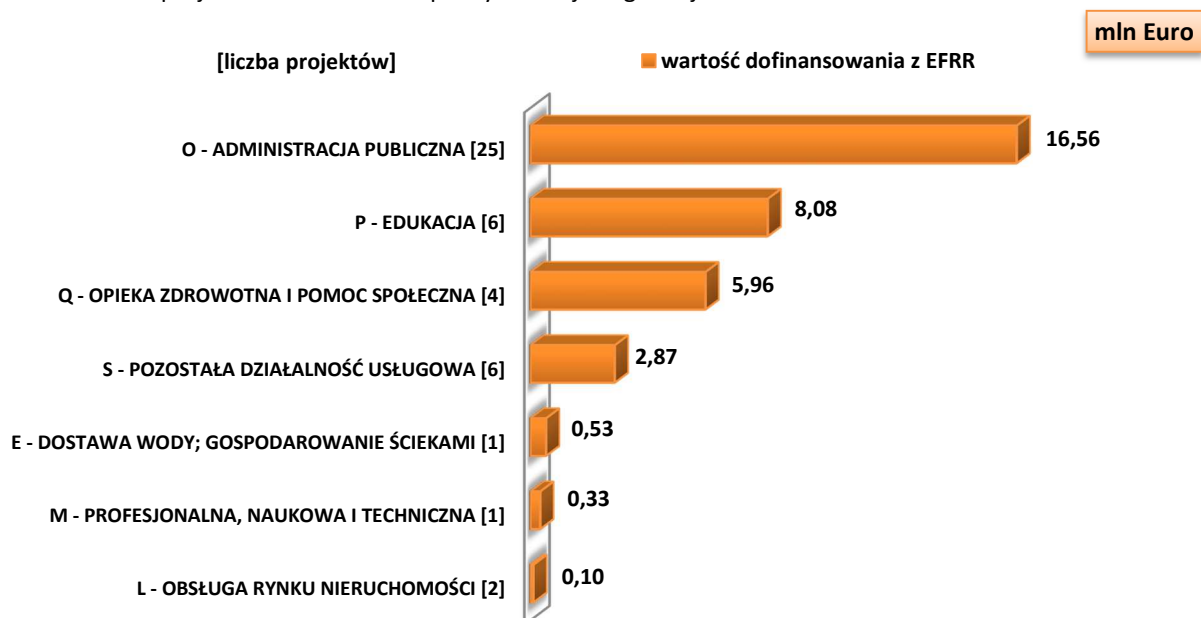
Działania podejmowane w zakresie rewitalizacji obszarów miejskich oraz zagospodarowania terenów zdegradowanych to domena gmin i powiatów. W związku z tym w ramach Osi 6 najwięcej umów

realizowanych jest w Sekcji O *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* – 25 projektów o wartości dofinansowania z EFRR na 16,56 mln Euro.

Dużą rolę w nadawaniu nowych funkcji społeczno-gospodarczych oraz ożywianiu obszarów miejskich odgrywają uczelnie wyższe (Sekcja P *Edukacja*) – 6 umów na kwotę EFRR 8,08 mln Euro, jednostki ochrony zdrowia – 4 umowy na kwotę EFRR 5,96 mln Euro) oraz organizacje kościelne, stowarzyszenia i fundacje (Sekcja S *Pozostała działalność usługowa*).

Szczegółowy podział projektów na sektory gospodarki w ramach Osi priorytetowej 6 przedstawia Wykres 54.

Wykres 54. Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 6 wg Sekcji PKD 2007

Źródło: Opracowanie własne IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.

Analiza jakościowa

W ramach Osi priorytetowej 6 realizowanych jest **45** projektów, w tym **31** z zakresu rewitalizacji obszarów miejskich oraz **14** projektów z zakresu zagospodarowania terenów zdegradowanych. Do końca 2014 r. zakończyła się realizacja **38** projektów.

Dla zmierzenia wpływu projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 na obszary miejskie i zdegradowane założono realizację 3 wskaźników produktu i 4 wskaźników rezultatu. Poziom realizacji wskaźników, wyznaczonych jako mierniki celów Osi priorytetowej 6 zaprezentowany został w Tabeli 73. Wartości wskaźników produktu i rezultatu zostały przedstawione w oparciu o zatwierdzone wnioski o płatność końcową oraz na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie według stanu na 31 grudnia 2014 r.

Tabela 73. Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 6 od uruchomienia Programu

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Umowy	
			wartość obecna	%	wartość obecna	%
Wskaźniki produktu						
6.1	Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast [szt.]	30	28	93,3	31	103,3
6.2	Liczba projektów promujących przedsiębiorczość i zastosowanie nowych technologii [szt.]	4	3	75,0	3	75,0

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Umowy	
			wartość obecna	%	wartość obecna	%
6.3	Liczba projektów oferujących usługi promujące równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i ludzi młodych [szt.]	4	13	325,0	15	375,0
Wskaźniki rezultatu						
6.4	Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym: [km ²]	1,87	1,31	70,1	1,349	72,1
a	miejskich [km ²]	1,76	1,183	67,2	1,208	68,6
b	zdegradowanych [km ²]	0,11	0,127	115,5	0,141	128,2
6.5	Liczba miejsc pracy wykreowana na obszarach zdegradowanych [szt. EPC]	35	29	82,9	54	154,3

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013). Zgodnie z danymi w Załączniku IV.

Poziom kontraktacji Osi priorytetowej 6 osiągnął **100,71%**. Biorąc pod uwagę obecne szacunki na podstawie umów: 2 wskaźniki rezultatu nie osiągną założonej na etapie programowania wartości docelowej (poziom realizacji wskaźników wynosi obecnie poniżej 75%). 1 wskaźnik produktu i 2 wskaźniki rezultatu przekroczą założoną wartość docelową (poziom realizacji wskaźników wynosi powyżej 125%). Przekroczenie wartości wynika m.in. ze zwiększenia alokacji na niektóre działania i tym samym dofinansowania większej liczby projektów, wykorzystania powstałych oszczędności w ramach zakończonych naborów, a także ze zmiany założeń metodologii szacowania wartości docelowych wskaźników przyjętej na etapie programowania. Wskaźniki przekraczające założony cel stanowią wartość dodaną realizacji celów Osi 6. Mimo, iż wartość docelowa wskaźnika *Liczba projektów oferujących usługi promujące równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i ludzi młodych* zostanie ponad 3-krotnie przekroczona, to idea realizowanych projektów wpisuje się w jeden z priorytetów *Strategii Europa 2020*.

Szczegółowe wyjaśnienia dotyczące osiągnięcia wskaźników na poziomie mniejszym niż 75% oraz większym niż 125% przedstawiono w dalszej części analizy.

✓ **Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 6.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 93,3% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie nieco ponad 103% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba projektów promujących przedsiębiorczość i zastosowanie nowych technologii**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 6.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich* oraz 6.2 *Zagospodarowanie terenów zdegradowanych*;
- do końca 2014 r. zakończyła się realizacja wszystkich 3 projektów, co pozwoliło na wykonanie wskaźnika na poziomie 75% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba projektów oferujących usługi promujące równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i ludzi młodych**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 6.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich* oraz 6.2 *Zagospodarowanie terenów zdegradowanych*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 325% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 375% wartości docelowej. Przekroczenie wartości wskaźnika wynika z faktu, że o wiele większa liczba beneficjentów (niż zaprogramowała IZ RPO WO 2007-2013) określiła promowanie równości szans i zapobieganie wykluczeniu społecznemu jako jeden z celów projektu; mimo, że wartość docelowa wskaźnika zostanie przekroczona, idea realizowanych projektów wpisuje się w jeden z priorytetów *Strategii Europa 2020: rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu*. Działania podejmowane w tym obszarze powinny skutkować szeroką dostępnością korzyści płynących ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia dla osób ubogich i wykluczonych społecznie;
- wg stanu na koniec 2014 r. wartość docelowa wskaźnika zostanie przekroczona.

✓ **Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym:**

- **miejskich**
- **zdegradowanych**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 6.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich* oraz 6.2 *Zagospodarowanie terenów zdegradowanych*;
- wartość wskaźnika i podwskaźników osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi odpowiednio 70,1%, 67,2% i 115,5% wartości docelowych założonych dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, że wskaźnik *pn. Powierzchnia terenów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu* zostanie osiągnięty na poziomie 72,1% wartości docelowej, natomiast wartości podwskaźników zostaną osiągnięte na poziomie odpowiednio 68,6% oraz 128,2%;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wartości docelowej dla wskaźnika głównego, jak i podwskaźnika *Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym miejskich* jest zagrożone. Wartość wskaźnika głównego oraz podwskaźnika uległa zmniejszeniu w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego. Jest to spowodowane w głównej mierze błędnym oszacowaniem wartości wskaźnika *Powierzchnia zrewitalizowanych obszarów* przez jednego z beneficjentów działania 6.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich*;
- przekroczona zostanie wartość docelowa dla podwskaźnika *Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym zdegradowanych*, z uwagi na dofinansowanie większej liczby projektów, niż zaprogramowała IZ RPO WO 2007-2013 i tym samym uzyskanie większej wartości ww. podwskaźnika.

✓ **Liczba miejsc pracy wykreowana na obszarach zdegradowanych**

- wskaźnik realizowany jest w ramach działania 6.2 *Zagospodarowanie terenów zdegradowanych*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 82,9% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 154,3% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. wartość docelowa wskaźnika zostanie przekroczona;
- przekroczenie wartości wskaźnika wynika z dofinansowania projektu znajdującego się na liście rezerwowej, którego wybranie możliwe było dzięki powstałym oszczędnościom.

Warto zaznaczyć, że oprócz monitorowanych miejsc pracy wykreowanych na obszarach zdegradowanych, w ramach Osi priorytetowej 6 w wyniku realizacji wszystkich projektów przewiduje się utworzenie **125 miejsc pracy**, w tym **42 dla kobiet** (blisko 34%) na terenie 8 powiatów województwa opolskiego.

Zróżnicowanie województwa opolskiego pod względem wielu cech fizyczno-geograficznych oraz społeczno-gospodarczych uwypukla istnienie obszarów problemowych. Stąd na etapie programowania wykazano w analizie SWOT występowanie terenów zdegradowanych wymagających kompleksowych działań rewitalizacyjnych. Z tego powodu IZ RPO WO 2007-2013 na etapie programowania założyła, iż wsparcie w ramach Osi 6 obejmować będzie przedsięwzięcia podejmowane na wyznaczonych obszarach, wiążące działania polegające na rozwoju zasobów infrastrukturalnych z działaniami zmierzającymi do ożywienia społeczno-gospodarczego. W efekcie w ramach Osi 6 podejmowane interwencje dążyć będą m.in. do przyspieszenia wzrostu gospodarczego, rozwoju lokalnego zatrudnienia, jak również podniesienia jakości usług świadczonych na rzecz ludności.

Rezultaty realizowanych projektów, tj. przywracanie ładu przestrzennego, ożywienie gospodarcze, nowe miejsca pracy, poprawa jakości życia mieszkańców są jednymi z najistotniejszych czynników przeciwdziałających marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej wybranych obszarów zrewitalizowanych i zdegradowanych.

Ponadto, efekty dofinansowanych projektów stanowią odpowiedź na zdiagnozowane w Programie słabe strony województwa opolskiego (występowanie terenów zdegradowanych, liczne, opuszczone posesje o nieustalonym statusie własnościowym i zdewastowane obiekty gospodarcze; dysproporcje w rozwoju regionu w układzie przestrzennym), będąc jednocześnie potwierdzeniem celowości i słuszności dofinansowanych w ramach RPO WO 2007-2013 projektów.

- *Informacje nt. kontynuacji wsparcia w okresie 2014-2020 opisano w analizie obszarów poszczególnych działań*
- *Szczegółowe informacje nt. wkładu Osi priorytetowej w promowanie równości szans – punkt 2.2.1 Zasada równości szans*
- *Szczegółowe wnioski dla dalszej realizacji Osi – Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi*

Obszar: Rewitalizacja obszarów miejskich [działanie 6.1]

Na etapie programowania zdiagnozowano, iż słabą stroną województwa jest występowanie terenów wymagających kompleksowych działań rewitalizacyjnych oraz nasilenie się zjawiska wykluczenia społecznego. Charakterystyczne dla tych terenów - wysoka stopa bezrobocia, niski poziom aktywności gospodarczej, wyższe natężenie występowania zjawisk patologicznych, powodują, iż nawet podstawowe potrzeby społeczne na tych obszarach nie są zaspokajane w odpowiednim stopniu. Dla tego typu obszarów w większym stopniu zaznacza się w przestrzeni nierówność społeczna – występowanie obszarów biedy, patologii i zagrożenia przestępczością. Aby zapobiec występowaniu tego typu zjawisk IZ RPO WO 2007-2013 skierowała wsparcie na działania dotyczące głównie rewitalizacji obszarów miejskich. Zatem projekty dofinansowane w ramach działania 6.1 skierowane są na walkę z ubóstwem, zmniejszając występowanie negatywnych zjawisk, jak również zagrożenie wykluczeniem społecznym.

Rewitalizacja obszarów miejskich jest obecnie jednym z najważniejszych wyzwań dla polityki regionalnej, a z drugiej strony narzędziem mogącym w zdecydowany sposób wpływać na zrównoważony rozwój miast, podniesienie jakości życia mieszkańców i w konsekwencji walkę z ubóstwem, dysproporcją społeczną.

Reakcją na opisane problemy jest dofinansowanie w ramach RPO WO 2007-2013 projektów mających na celu przeciwdziałanie nierównemu rozwojowi regionalnemu oraz rozwój zasobów infrastrukturalnych wraz z działaniami zamierzającymi do ożywienia społeczno-gospodarczego. Wpisują się one w założenia trzeciego priorytetu *Strategii Europa 2020*, tj. *Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną*. Do jego realizacji Komisja Europejska wyznaczyła inicjatywy flagowe, w tym *Europejski program walki z ubóstwem*. Ma on na celu zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej tak, aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby wykluczone społecznie mogły aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym. W ramach RPO WO 2007-2013 realizację opisanych powyżej założeń zapewnia szereg projektów rewitalizacyjnych przewidujących m.in. odnowę obiektów użyteczności publicznej, które służyć będą

lokalnemu społeczeństwu (w tym osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym) – zgodnie z prowadzonym monitoringiem postępu rzeczowego, na podstawie podpisanych umów planowane jest zrealizowanie 31 projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast. Zgodnie z założeniami efektów planowanych inwestycji rewitalizacyjnych, z obiektów poddanych rewitalizacji skorzysta ponad 327 tys. osób.

Ponadto, zapisy *Krajowego Programu Reform* jako jeden z elementów przeciwdziałania zjawiskom wykluczenia społecznego wskazują konieczność opracowania i wdrożenia polityki miejskiej – obszar *Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu* – działanie 3.2 *Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu*. Nawet w największych ośrodkach miejskich znajdują się bowiem obszary zdegradowane, dzielnice biedy – miejsca, które wymagają podjęcia zintegrowanych działań rewitalizacyjnych.

Od uruchomienia Programu zrealizowanych zostało **31** projektów z zakresu *rewitalizacji obszarów miejskich* na terenie 15 miast Opolszczyzny. Do końca 2014 r. zakończyła się realizacja **28** projektów w tym obszarze, w ramach których:

- zrewitalizowano **27** obszarów o powierzchni **1,183 km²**;
- zrewitalizowano **25** budynków mieszkalnych;
- zagospodarowano **1** teren przemysłowy;
- około **264 tys.** osób skorzystało z obiektów poddanych rewitalizacji.

W celu przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu IZ RPO WO 2007-2013 wspiera inwestycje w ramach Osi 6, a w szczególności w dz. 6.1 realizujące kat. interwencji 61, 78, przyczyniające się do działań, które zostały zidentyfikowane jako działania redukujące ubóstwo, sprzyjające włączeniu społecznemu i ograniczające biedę, patologię na terenach objętych wsparciem tj. m.in. ograniczanie bezrobocia poprzez tworzenie miejsc pracy, poprawa warunków socjalno-bytowych w domach pomocy społecznej oraz wsparcie dla osób chorych psychicznie i osób starszych, upowszechnienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej, zwiększenie dostępu do mieszkań dla grup najbardziej zagrożonych ubóstwem, wsparcie dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, ograniczenie zasięgu strefy o szczególnym zagrożeniu przestępczością, a tym samym poprawa bezpieczeństwa mieszkańców. Wszystkie dofinansowane inwestycje zgodnie z identyfikacją projektów wspartych w ramach kat. 61 i 78 w dz. 6.1 przyczyniają się do zmniejszenia ubóstwa.

W okresie sprawozdawczym zakończyła się realizacja **5 projektów**. Przykładem projektu, który zakończył się w okresie sprawozdawczym, a który przyczynia się do wsparcia działań sprzyjających włączeniu społecznemu jest projekt Gminy Otmuchów *Rewitalizacja terenu rekreacyjno-wypoczynkowego „Solarium” wraz z monitoringiem i remontem kina „Podzamcze” w Otmuchowie*. Największą ilością problemów społecznych i gospodarczych charakteryzuje się zabytkowe centrum Otmuchowa i to właśnie tę część miasta uznano w Lokalnym Programie Rewitalizacji za obszar najbardziej potrzebujący wsparcia. Niniejszy projekt w całości realizowany był na tym właśnie obszarze i ukierunkowany był na przewyższanie negatywnych zjawisk zdefiniowanych w LPR. W ramach projektu powstały obiekty o unikatowym charakterze, przyjazne odbiorcom w różnym wieku. Były to: kompleks rekreacyjno-wypoczynkowy „Solarium” oraz mini centrum kultury w postaci wyremontowanego kina „Podzamcze”. W wyniku zakończenia inwestycji zrewitalizowano obszar o powierzchni 1,99 ha, a z obiektu poddanego rewitalizacji korzystać będzie rocznie ponad 1,5 tys. osób. Zrealizowana inwestycja umożliwi prowadzenie szeregu działań zagospodarowujących mieszkańcom gminy ich wolny czas, integrujących społeczność lokalną, budowanie jej tożsamości, pozwoli ponadto włączyć w jej życie kulturalne i sportowo-rekreacyjne osoby niepełnosprawne. Inwestycja pozwoli ponadto zapobiec poczuciu osamotnienia, wykluczenia społecznego, ubóstwu, a tym samym zhamuje narastanie negatywnych zjawisk, patologii społecznych, wzmacniając poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy.

Kolejnym przykładem inwestycji zakończonej w okresie sprawozdawczym jest projekt Państwowego Instytutu Naukowego - Instytutu Śląskiego w Opolu *Rewitalizacja budynku PIN-Instytutu Śląskiego w Opolu i jego otoczenia w celu poprawy jakości bazy edukacyjnej, kulturalnej i społecznej*. Rewitalizacji został poddany obiekt użyteczności publicznej oraz przylegający do niego teren funkcjonalnie z nim związany. Poprzez remont i modernizację istniejącego budynku, likwidację barier architektonicznych i wprowadzenie udogodnień dla osób niepełnosprawnych poprawie uległo bezpieczeństwo użytkowników obiektu, jego funkcjonalność, ale również estetyka. Inwestycja pozytywnie wpłynęła na całościową tkankę miasta. Powstał

w pełni funkcjonalny obiekt umożliwiający świadczenie usług na rzecz społeczności oraz zapewniający rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Projekt istotnie wpłynął na poprawę niekorzystnych zjawisk zachodzących na obszarze wskazanym do rewitalizacji, m.in. stworzył nowe miejsca pracy, w pełni dostosował się do wymagań osób niepełnosprawnych, poprawił stan infrastruktury społeczno-kulturalnej, a także powiększył bazę konferencyjną miasta.

Obszar: Zagospodarowanie terenów zdegradowanych [działanie 6.2]

W ramach likwidowania barier rozwojowych oraz negatywnych procesów zachodzących na obszarach problemowych w ramach Osi priorytetowej 6 są podejmowane również działania na rzecz zagospodarowania terenów zdegradowanych. Inwestycje podejmowane w ramach działania 6.2 w szczególności dotyczą m.in. terenów powojkowych, przemysłowych.

W ramach działania 6.2 realizowanych jest **14** projektów, w tym **13** projektów wybranych do dofinansowania w trybie konkursowym oraz **1** projekt kluczowy pn. *Budowa II Kampusu PO. Zadanie 1A. Adaptacja budynku nr 9 przy ulicy Prószkowskiej na cele dydaktyczne i badawcze Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii.*

14 projektów realizowanych w ramach działania 6.2 przyczynia się do nadania nowych funkcji społeczno-gospodarczych, ożywienia obszarów miejskich i zdegradowanych dla zwiększenia ich atrakcyjności przestrzennej i gospodarczej, stworzenia warunków do wzrostu zatrudnienia na terenie 9 gmin: Branic, Grodkowa, Korfantowa, Leśnicy, Nysy, Opola, Polskiej Cerekwi, Popielowa i Strzelec Opolskich.

Projekty dofinansowane w ramach dz. 6.2 wpisują się również w założenia inicjatywy flagowej *Europa efektywnie korzystająca z zasobów* w ramach priorytetu *Strategii Europa 2020* pn. *Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej.* Realizowane inwestycje wpisują się w szeroko pojmowane działania na rzecz ochrony środowiska poprzez przywracanie zdegradowanym terenom ich pierwotnych funkcji użytkowych, bądź nadawania zupełnie nowych.

Biorąc pod uwagę dotychczas podpisane umowy przewiduje się, że po zakończeniu trwających inwestycji zagospodarowanych zostanie ponad **14 ha** terenów powojkowych i przemysłowych oraz na obszarach objętych wsparciem wykreowane zostaną **54** miejsca pracy.

Na terenach przemysłowych, powojkowych i zdegradowanych środowiskowo wspierane są działania na rzecz pobudzania rozwoju gospodarczego, zwiększania atrakcyjności inwestycyjnej oraz poprawy warunków wzrostu zatrudnienia. Mają przywracać możliwość sprawnego działania przez zmianę ich struktury i umieszczenie nowych funkcji, a przede wszystkim aktywizację tej przestrzeni poprzez wniesienie nowej jakościowo zmiany.

Do końca okresu sprawozdawczego zakończyła się realizacja **10** projektów, z czego **3** w okresie sprawozdawczym.

Przedmiotem jednej z ww. inwestycji była *Adaptacja budynku byłego żłobka wraz z zagospodarowaniem terenu na Centrum aktywizacji społeczno-gospodarczej w Branicach.*

Projekt jest częścią kompleksowego działania, skierowanego na zwalczenie negatywnych zjawisk, zidentyfikowanych w Koncepcji Zagospodarowania Terenów Zdegradowanych. Działania podjęte w oparciu o Koncepcję Zagospodarowania Terenów Zdegradowanych mają na celu doprowadzenie do przywrócenia tym terenom możliwości sprawnego funkcjonowania, poprzez zmianę oraz udoskonalenie struktury i przywrócenie im funkcji kulturowej, oświatowej i administracyjnej, a przede wszystkim aktywizację tej przestrzeni poprzez wprowadzenie pozytywnej zmiany jakościowej. Zrealizowana przez Gminę Branice inwestycja niewątpliwie przyczyniła się do ogólnej poprawy zagospodarowania terenu oraz rozwoju społeczno-gospodarczego. W ramach remontu wykonano nowy dach, wymieniono całą stolarkę okienną i drzwiową, wykonano wszystkie nowe instalacje (m.in. wodno-kanalizacyjne, CO, elektryczne). Parter budynku przystosowano do potrzeb niepełnosprawnych. Zagospodarowano cały teren wokół budynku. Jest kort tenisowy z nawierzchnią ze sztucznej trawy, są ławeczki i parking. Obiekt wyposażono częściowo w sprzęt biurowy, biblioteczny i komputerowy. W wyniku zakończenia inwestycji powierzchnia obszarów zdegradowanych poddanych zagospodarowaniu wyniosła **0,37 ha**. Adaptacja budynku dawnego żłobka pozwala zapewnić pełnienie funkcji administracyjnych, w szczególności działalność organizacji społecznych,

prowadzenie szkoleń, mających na celu podniesienie kwalifikacji mieszkańców gminy czy podnoszenie poziomu kultury i edukacji. W budynku mieszczą się m.in. Gminna Biblioteka Publiczna oraz świetlica socjoterapeutyczna dla dzieci z rodzin patologicznych.

Inną inwestycją, która również zakończyła się w okresie sprawozdawczym, jest projekt pn. *Zagospodarowanie zdegradowanych terenów przyzaskowych oraz rewitalizacja funkcjonalno – użytkowa zamku w Polskiej Cerekwi*. Wysoki poziom degradacji przestrzeni publicznej, wysoka stopa bezrobocia czy pogłębiające się negatywne tendencje społeczne to jedne z podstawowych problemów z jakimi boryka się realizująca projekt Gmina Polska Cerekiew. Zdegradowane obszary sprzyjają rozwojowi patologii społecznych, a jednocześnie hamują napływ inwestorów oraz rozwój turystyki w gminie. Zagospodarowanie obszarów zdegradowanych jest więc szansą na zrównoważony rozwój gminy. Celem ogólnym przedmiotowej inwestycji było nadanie funkcji społecznej i turystycznej zdegradowanemu obszarowi przyzaskowemu oraz Zamkowi w Polskiej Cerekwi. W ramach projektu wykonano roboty budowlane rewitalizacji budynku zamkowego w celu jego ponownej adaptacji. Wykonano nową więźbę dachową oraz pokrycie dachu wraz z stylizowanymi trzonami kominowo – wentylacyjnymi. Osadzono nowe okna i drzwi. Wykonano nowe stropy i zmodernizowano wnętrza zamku. Powierzchnia terenów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu to **2,45 ha**. Projekt przyczynił się do stworzenia warunków dalszego rozwoju zamku zwiększając tym samym atrakcyjność gospodarczo–inwestycyjną gminy. Dzięki projektowi powstało miejsce spotkań dla społeczności lokalnej. Zmniejszyła się również ilość zjawisk patologicznych występujących na zdegradowanym terenie.

Wsparcie ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym w zakresie rewitalizacji obszarów miejskich będzie kontynuowane w okresie programowania 2014-2020. Problem terenów zdegradowanych i zaniedbanych pod względem społecznym, gospodarczym czy środowiskowym dotyka znacznej liczby miast, szczególnie mniejszych, charakteryzujących się wyższym wskaźnikiem wyludnienia oraz ograniczonym potencjałem rozwojowym i inwestycyjnym. W województwie opolskim działania rewitalizacyjne zostaną skierowane wyłącznie na obszary miejskie, ze względu na występującą w nich koncentrację problemów i zagrożeń dla spójności społecznej regionu. W ramach RPO WO 2014-2020 wspierane będą kompleksowe projekty wynikające z Lokalnych Programów Rewitalizacji, które przyczyniać się będą do aktywizacji środowisk ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działania rewitalizacyjne obejmować będą zintegrowane przedsięwzięcia rewitalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców. Realizowane projekty będą polegać m.in. na przebudowie i adaptacji zdegradowanych obiektów w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji, tworzeniu warunków lokalowych i infrastrukturalnych do prowadzenia działalności gospodarczej i rozwoju usług oraz dostosowaniu infrastruktury do świadczenia usług w zakresie opieki nad osobami zależnymi (w tym starszymi i niepełnosprawnymi). W ramach Programu zakłada się także tworzenie mieszkań chronionych/ wspomaganých/ treningowych zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa. Inwestycje w infrastrukturę będą stanowić element uzupełniający celów społecznych i będą odpowiedzią na zdiagnozowane problemy społeczne.

Wyniki badania ewaluacyjnego

W okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono badań ewaluacyjnych dedykowanych Osi priorytetowej 6 *Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych*.

➤ **Szczegółowe informacje – punkt 2.7.3.3 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w 2014 r.**

Realizacja zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do Osi 6

Instytucja Zarządzająca kontynuowała dotychczas wypracowane standardy prowadzenia analizy postępu finansowego i rzeczowego Osi priorytetowej, co było odpowiedzią na rekomendacje KE, w szczególności w zakresie realizacji wskaźników. Zgodnie z sugestiami KE, ww. analiza obejmowała porównanie postępu rzeczowego i finansowego.

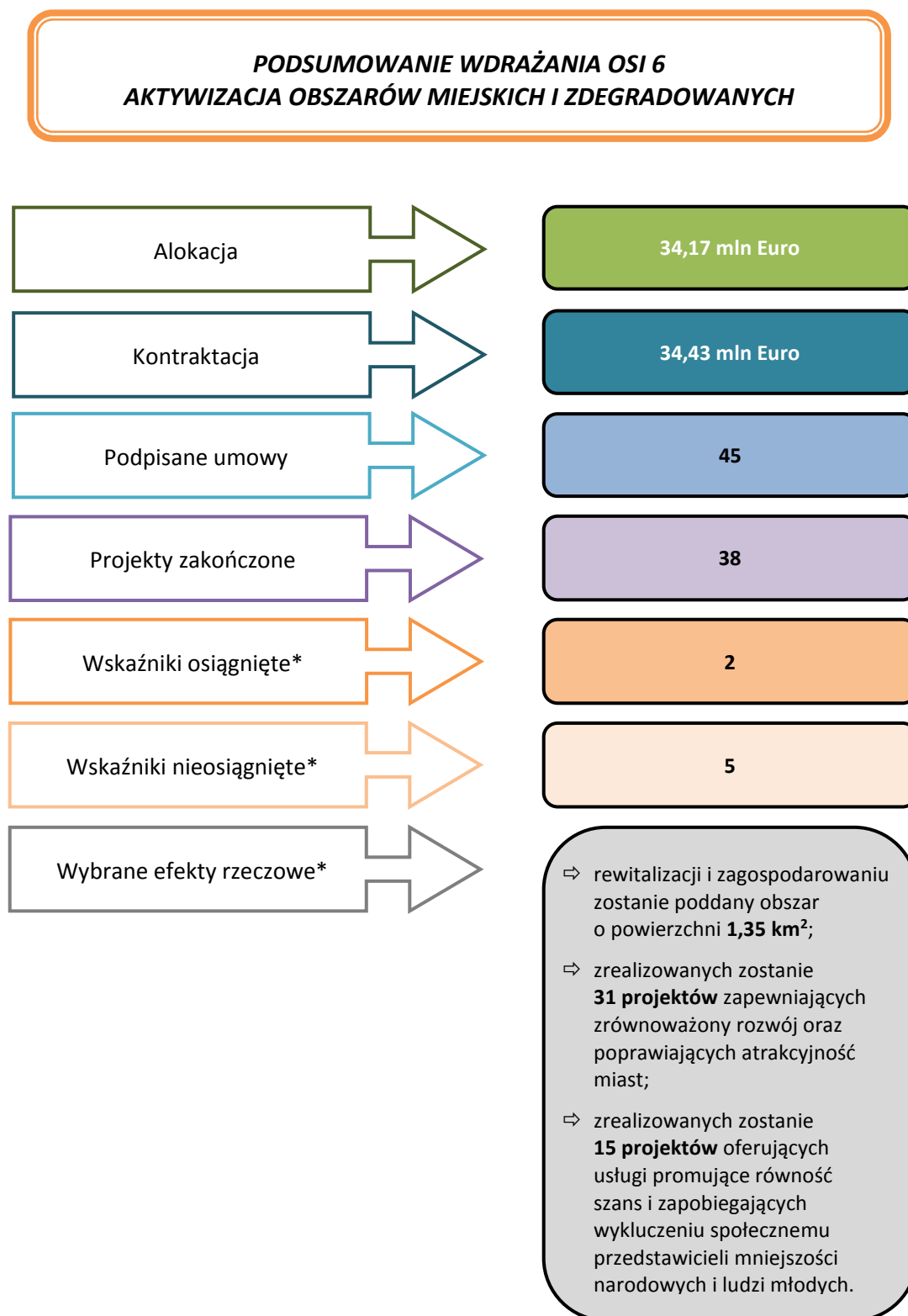
➤ **Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej**

Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi

IZ RPO WO 2007-2013 prowadzi stały monitoring finansowy i rzeczowy wdrażania Osi priorytetowej 6, na podstawie którego podejmuje decyzje o stosownych działaniach.

3.6.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 nie napotkała na problemy w zakresie wdrażania Osi priorytetowej 6 *Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych*.

* na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie

3.7 Oś priorytetowa 7 *Pomoc techniczna*

3.7.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

Ze środków Osi priorytetowej 7 realizowane są zadania, których celem jest wsparcie administracji odpowiedzialnej za zarządzanie i realizację Programu, tj. IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia.

Na realizację zadań z zakresu przedmiotowej Osi przeznaczono dodatkowe środki w kwocie **500 000 Euro** pochodzące z Krajowej Rezerwy Wykonania. Całkowita kwota alokacji na tę Oś wynosi w ramach EFRR **13 314 344 Euro**, co stanowi **3%** środków na Program z EFRR.

W ramach Osi priorytetowej 7 realizowane są przedsięwzięcia wspierające IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia, tj. zapewniające m.in. wzrost i stabilność zatrudnienia oraz podniesienie jakości zasobów ludzkich zaangażowanych w realizację Programu, sprawny przebieg procesu zarządzania i kontroli RPO WO 2007-2013 oraz realizację działań informacyjno-promocyjnych.

⇒ **Szczegółowe informacje nt. wydatków poniesionych w ramach Osi – punkt 6. Pomoc techniczna**

Stan wdrażania Osi priorytetowej 7 od uruchomienia Programu

Wnioski po ocenie formalnej

- ⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **14 Rocznych Planów Działań Pomocy Technicznej w ramach RPO WO 2007-2013**;
- ⇒ całkowita wartość wyniosła **15,68 mln Euro** [65,55 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **13,79 mln Euro** [57,62 mln PLN].

Podpisane umowy

- ⇒ zawarto **7 umów o dofinansowanie** oraz podjęto **7 decyzji o dofinansowanie** projektów w ramach pomocy technicznej o całkowitej wartości **15,44 mln Euro** [64,55 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **13,99 mln Euro** [58,47 mln PLN];
- ⇒ poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej wyniósł około **102%**.

Wnioski o płatność

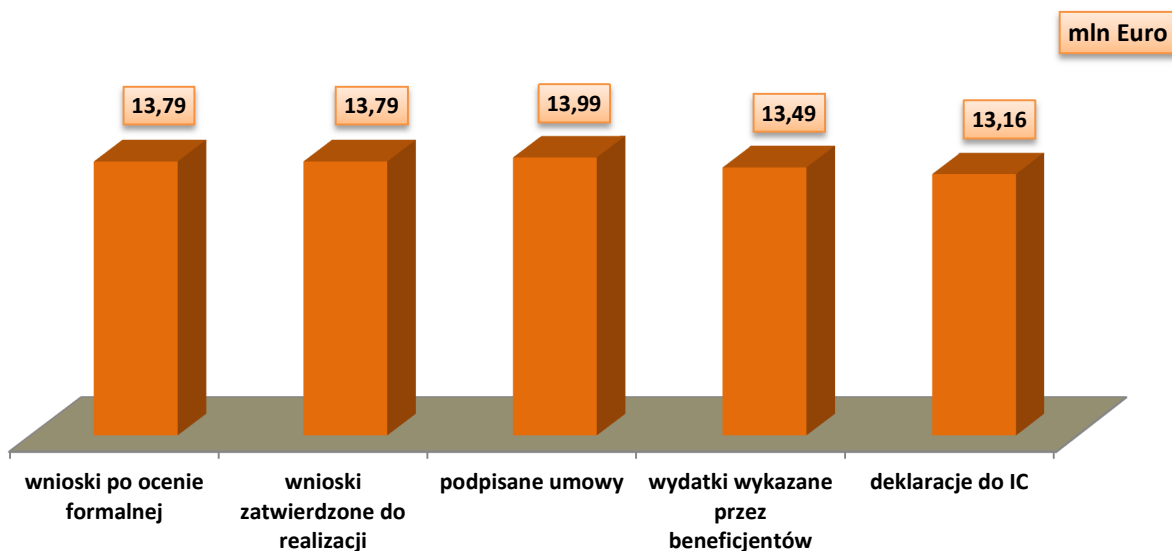
- ⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę dofinansowania z EFRR **13,49 mln Euro** [56,39 mln PLN], co stanowi ponad **98%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

- ⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **13,16 mln Euro** [55,00 mln PLN], co stanowi około **96%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 7.

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu przedstawiono na *Wykresie 55*.

Wykres 55. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 7 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Stan wdrażania Osi priorytetowej 7 w okresie sprawozdawczym

Wnioski po ocenie formalnej

⇒ w okresie sprawozdawczym nie dokonywano oceny formalnej **Rocznych Planów Działania Pomocy Technicznej w ramach RPO WO 2007-2013**.

Podpisane umowy

⇒ w okresie sprawozdawczym nie zawarto **umów o dofinansowanie** oraz nie podjęto **decyzji o dofinansowaniu** projektów w ramach pomocy technicznej.

Tabela 74. Realizacja Rocznych Planów Działań Pomocy Technicznej w ramach RPO WO 2007-2013

Lp.	Roczny Plan Działań Pomocy Technicznej	Liczba umów/ decyzji		Wartość całkowita podpisanych umów/ podjętych decyzji	
		w okresie sprawozdawczym (1.01-31.12.2014)	od uruchomienia programu	w okresie sprawozdawczym (1.01-31.12.2014)	od uruchomienia programu
1.	IZ RPO WO 2007-2013	0	7	0,00	10,45
2.	IP II stopnia	0	7	0,00	4,99
SUMA		0	14	0,00	15,44

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Wnioski o płatność

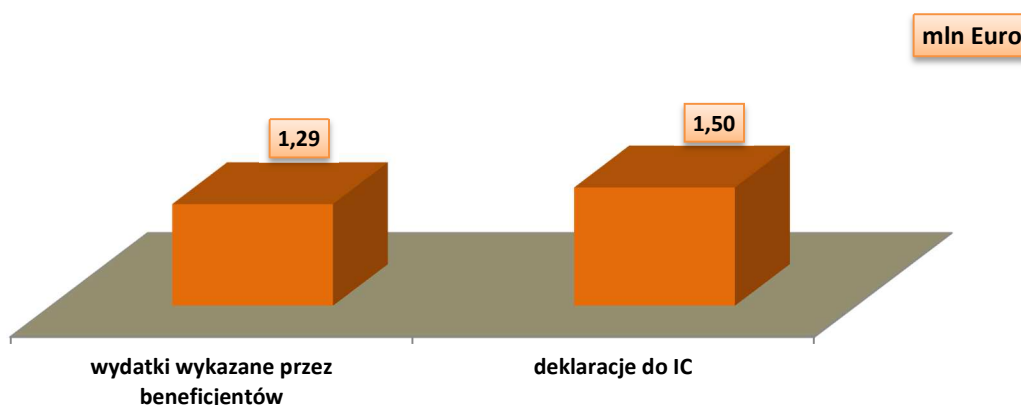
⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę dofinansowania z EFRR **1,29 mln Euro** [5,39 mln PLN], co stanowi ponad **9%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach ww. Osi.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **1,50 mln Euro** [6,27 mln PLN], co stanowi około **11%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 7.

Informacje nt. stanu wdrażania Osi w okresie sprawozdawczym przedstawiono na Wykresie 56.

Wykres 56. Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 7 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (w okresie sprawozdawczym)

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji

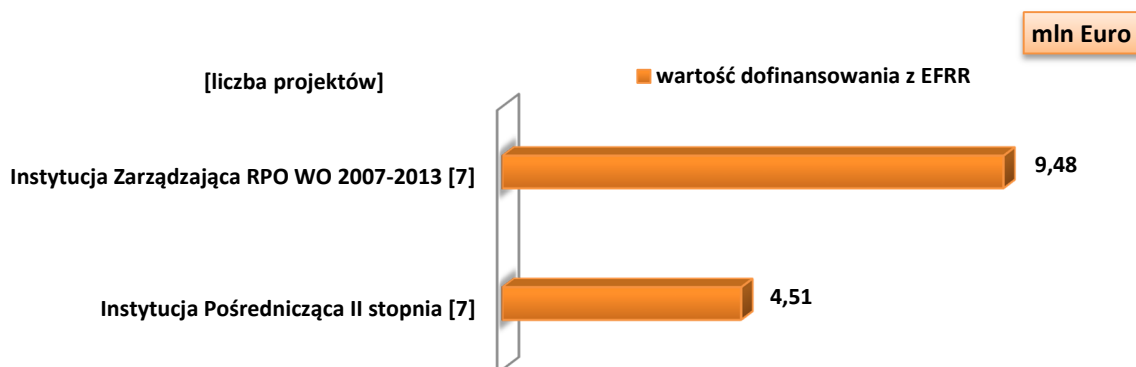
Oś priorytetowa 7 *Pomoc techniczna* służy wsparciu procesu zarządzania programem oraz wzmocnieniu potencjału administracyjnego instytucji zaangażowanych w realizację RPO WO 2007-2013. Działaniom tym podporządkowane są 2 kategorie interwencji: 85: *Przygotowanie, realizacja, monitorowanie i kontrola* oraz 86: *Ocena, badania/ekspertyzy, informacja i komunikacja*.

Ze względu na specyfikę Osi nie wykazuje się projektów realizowanych w tym obszarze w ramach innych programów operacyjnych.

Rozkład projektów w podziale na sektory gospodarki

Beneficjentami środków w ramach Osi priorytetowej 7 są instytucje zaangażowane we wdrażanie RPO WO 2007-2013, tj. Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 oraz Instytucja Pośrednicząca II stopnia. Obie instytucje działają w Sekcji O *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne*, dlatego na wykresie przedstawiono liczbę i wartość projektów realizowanych przez poszczególne instytucje.

Wykres 57. Rozkład projektów Sekcji O w ramach Osi priorytetowej 7 wg typów instytucji

Źródło: Opracowanie własne IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON

Analiza jakościowa

W ramach Osi priorytetowej 7 realizowanych jest łącznie **14 RPDzPT**. Według stanu na 31 grudnia 2014 r. zakończyła się realizacja **13 RPDzPT** Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Pośredniczącej II stopnia RPO WO 2007-2013 (na lata 2007-2008, 2009, 2010, 2011 r., 2012 r., 2013 oraz 2014).

W ramach Osi priorytetowej 7 założono realizację 6 wskaźników produktu oraz 3 wskaźników rezultatu. Poziom realizacji wskaźników wyznaczonych jako mierniki celów Osi priorytetowej 7 prezentuje *Tabela 75*. Wartości wskaźników produktu i rezultatu zostały przedstawione w oparciu o zatwierdzone wnioski

o płatność końcową oraz na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie według stanu na 31 grudnia 2014 r.

Tabela 75. Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 7 od uruchomienia Programu

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Umowy	
			wartość obecna	%	wartość obecna	%
Wskaźniki produktu						
7.1	Liczba miejsc pracy obsługujących program, współfinansowanych z Pomocy technicznej, w tym: [szt. (EPC)]	105	123,34	117,5	131,14	124,9
a	kobiety	78	102,63	131,6	107,98	138,4
b	mężczyźni	27	20,71	76,7	23,16	85,8
7.2	Liczba zakupionych zestawów komputerowych (laptopy, serwery, komputery) [szt.]	121	122	100,8	122	100,8
7.3	Liczba przeprowadzonych szkoleń, konferencji i seminariów [szt.]	500	544	108,8	510	102,0
7.4	Liczba opracowanych ekspertyz, ocen, analiz, koncepcji, studiów [szt.]	63	49	77,8	56	88,9
Wskaźniki rezultatu						
7.5	Liczba beneficjentów uczestniczących w różnego rodzaju szkoleniach, konferencjach i spotkaniach informacyjnych dotyczących programu [osoby]	14 000	11 246	80,30	9 515	68,0
7.6	Potencjalna liczba odbiorców informacji umieszczonych w materiałach informacyjnych [osoby]	90 000	110 126	122,4	94 451	104,9
7.7	Liczba odwiedzin informacyjnych stron internetowych [szt.]	1 025 000	1 023 892	99,9	637 623	62,2

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz RPDzPT na lata 2007-2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 i 2014. Zgodnie z danymi w Załączniku IV.

Poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej 7 wyniósł **101,68%**. Osiągnięte wartości wskaźników wydają się być adekwatne do aktualnego stanu wdrażania Osi. Na obecnym etapie, biorąc pod uwagę szacowaną realizację, 6 wskaźników zostanie osiągniętych w granicach 25% rozbieżności od wartości docelowej.

Szczegółowe informacje dotyczące poziomu realizacji wskaźników zostały przedstawione w dalszej części analizy jakościowej.

W ramach Osi priorytetowej 7 realizowane są przedsięwzięcia, których celem jest wsparcie instytucjonalne IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia. Środki alokowane w ramach Osi 7 przeznaczone są na wsparcie procesów wdrażania RPO WO 2007-2013, tj. naboru, oceny i wyboru projektów, a także monitoringu i kontroli. Przedsięwzięcia te dzielą się na dwie grupy. Pierwsza dotyczy wsparcia kadrowego, tj. zapewnienia i utrzymania odpowiedniego stanu zatrudnienia i wynagrodzenia pracowników Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013 oraz Instytucji Pośredniczącej II stopnia. Druga zakłada wzmocnienie organizacyjno – techniczne procesu wdrażania. Obejmuje ona działania związane z zakupem materiałów i wyposażenia niezbędnego do realizacji zadań związanych z wdrażaniem Programu, ale także sporządzanie ekspertyz, analiz oraz prowadzenie działań informacyjno – promocyjnych.

Obszar: Przygotowanie, realizacja, monitorowanie i kontrola

Właściwa realizacja zapisów Programu w dużej mierze zależy od zdolności administracyjnych instytucji zaangażowanych w proces jego wdrażania. W ramach dotychczas zrealizowanych RPDzPT wskaźnik *Liczba miejsc pracy obsługujących program, współfinansowanych z Pomocy technicznej* wyniósł **123,34 etatów**, w tym **102,63 etatów** stanowią kobiety, natomiast **20,71 etatów** - mężczyźni.

W okresie sprawozdawczym pracownicy instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO WO 2007-2013 uczestniczyli m.in. w szkoleniach, których celem było poszerzenie wiedzy na tematy związane z realizacją

zadań różnych działów wdrażających RPO WO 2007 – 2013. Szkolenia dotyczyły m.in.: procedury udzielania ulg w spłacie środków europejskich, obsługi Oracle Business Intelligence, dotacji w księgach rachunkowych, obsługi Portalu Funduszy Europejskich 2014-2020 czy nowych regulacji w obszarze pomocy publicznej.

Sprawną pracę osób zaangażowanych w realizację Programu, a co za tym idzie efektywne wykorzystanie środków funduszy strukturalnych warunkuje odpowiednie przygotowanie miejsc pracy wraz z ich kompletnym i nowoczesnym wyposażeniem. Od uruchomienia Programu zakupione zostały **122** sztuki zestawów komputerowych, co stanowi około **101%** założonej wartości docelowej wskaźnika *liczba zakupionych zestawów komputerowych (laptopy, serwery, komputery)*.

W ramach obszaru *Przygotowanie, realizacja, monitorowanie i kontrola* realizowane są 2 wskaźniki produktu.

✓ **Liczba miejsc pracy obsługujących program, współfinansowanych z Pomocy technicznej, w tym:**

- **kobiety**
- **mężczyźni**

- wskaźnik realizowany jest w ramach obszaru *Przygotowanie, realizacja, monitorowanie i kontrola*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 117,5% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie około 124,9% wartości docelowej;
- zagrożone jest osiągnięcie zakładanej wartości docelowej podwskaźnika *Liczba miejsc pracy obsługujących program współfinansowanych z Pomocy technicznej, w tym kobiety*, którego szacowana realizacja przekracza 138% wartości docelowej. Wynika to z faktu, iż IZ RPO WO 2007-2013 wybierając pracowników kieruje się przede wszystkim posiadaniem doświadczeniem i kwalifikacjami kandydatów. Kobiety częściej startowały w konkursach oraz prezentowały wyższe kwalifikacje, dlatego stanowią większość osób zatrudnionych do obsługi Programu;
- mając na uwadze wartości wskaźnika oraz podwskaźnika dotyczącego *miejsc pracy dla mężczyzn wg stanu na koniec 2014 r.* na podstawie wniosków o płatność osiągnięcie ich nie jest zagrożone.

✓ **Liczba zakupionych zestawów komputerowych (laptopy, serwery, komputery)**

- wskaźnik realizowany jest w ramach obszaru *Przygotowanie, realizacja, monitorowanie i kontrola*;
- do końca okresu sprawozdawczego wskaźnik osiągnął poziom założony w podpisanych umowach - stanowi 100,8% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

Obszar: Ocena, badania/ekspertyzy, informacja i komunikacja

Na etapie programowania założono, iż w ramach Osi priorytetowej 7 realizowane są także działania związane z monitorowaniem i ewaluacją oraz horyzontalne działania informacyjno-promocyjne, które umożliwią rozpropagowanie wiedzy na temat Programu, a także podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie dostępu i możliwości wykorzystania środków funduszy strukturalnych. Ponadto, działania te służą podniesieniu poziomu wiedzy opinii publicznej o roli Unii Europejskiej we wspieraniu rozwoju regionalnego państw członkowskich oraz rezultatach tego wsparcia.

W ramach obszaru *Ocena, badania/ekspertyzy, informacja i komunikacja* realizowanych jest 5 wskaźników tj. 2 wskaźniki produktu i 3 wskaźniki rezultatu.

✓ **Liczba przeprowadzonych szkoleń, konferencji i seminariów**

- wskaźnik realizowany jest w ramach obszaru *Ocena, badania/ekspertyzy, informacja i komunikacja*;

- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 108,8% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 102% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba opracowanych ekspertyz, ocen, analiz, koncepcji, studiów**

- wskaźnik realizowany jest w ramach obszaru *Ocena, badania/ekspertyzy, informacja i komunikacja*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 77,8% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 88,9% wartości docelowej;
- wg stanu na koniec 2014 r. osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba beneficjentów uczestniczących w różnego rodzaju szkoleniach, konferencjach i spotkaniach informacyjnych dotyczących programu**

- wskaźnik realizowany jest w ramach obszaru *Ocena, badania/ekspertyzy, informacja i komunikacja*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 80,3% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 68% wartości docelowej;
- biorąc pod uwagę wartość wskaźnika osiągniętą na podstawie wniosków o płatność, przewiduje się, iż osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Potencjalna liczba odbiorców informacji umieszczonych w materiałach informacyjnych**

- wskaźnik realizowany jest w ramach obszaru *Ocena, badania/ekspertyzy, informacja i komunikacja*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 122,4% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 104,9% wartości docelowej;
- biorąc pod uwagę wartość wskaźnika osiągniętą na podstawie wniosków o płatność, przewiduje się, iż osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

✓ **Liczba odwiedzin informacyjnych stron internetowych**

- wskaźnik realizowany jest w ramach obszaru *Ocena, badania/ekspertyzy, informacja i komunikacja*;
- wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego stanowi 99,9% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- z szacowanej realizacji dla roku 2015 wynika, iż wskaźnik zostanie osiągnięty na poziomie 62,2% wartości docelowej;
- biorąc pod uwagę wartość wskaźnika osiągniętą na podstawie wniosków o płatność przewiduje się, iż osiągnięcie wskaźnika nie jest zagrożone.

W celu sprawnej i efektywnej realizacji Programu od początku wdrażania opracowano **49** ekspertyz i analiz. Wykonane ekspertyzy i analizy były odpowiedzią na problemy pojawiające się w trakcie wdrażania RPO WO 2007-2013 w obszarach wymagających dodatkowej specjalistycznej wiedzy.

Od uruchomienia Programu przeprowadzono **544** szkolenia, konferencje i seminaria dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu. Uczestniczyło w nich łącznie ponad **11,2 tys. osób**. Organizacja różnego rodzaju spotkań z beneficjentami zwiększyła dostęp do informacji na temat możliwości ubiegania się o dofinansowanie oraz obowiązków beneficjenta w zakresie realizacji, monitoringu, sprawozdawczości i kontroli projektów. Udział w szkoleniach pozwolił ponadto nabyć beneficjentom praktyczne umiejętności w aspekcie rozliczania wniosków o płatność czy promocji projektów unijnych przy wykorzystaniu standardowych i niestandardowych kanałów komunikacji.

W okresie sprawozdawczym w ramach Sieci Punktów Informacyjnych o Funduszach Europejskich w województwie opolskim organizowane były spotkania informacyjne dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów. Zakres merytoryczny spotkań dotyczył przede wszystkim takich obszarów jak: praktyczne możliwości wsparcia realizowanych inwestycji ze źródeł zewnętrznych w ramach zaplanowanych na 2014 r. naborów oraz środków perspektywy 2014-2020, możliwości pozyskania środków z funduszy pożyczkowych oraz poręczeniowych. Poza spotkaniami informacyjnymi IZ RPO WO oraz IP II stopnia zorganizowały dla beneficjentów RPO WO 2007-2013 specjalistyczne szkolenia dotyczące: poprawnego przygotowania dokumentacji aplikacyjnej, rozliczania i kontroli projektów. Szkolenia te były cennym źródłem praktycznej wiedzy, okazją do rozwiania wątpliwości pojawiających się podczas procesu aplikowania oraz rozliczania projektów.

Ponadto, w grudniu 2014 r. miała miejsce konferencja pn. *Opolska Konferencja Monitorowania i Ewaluacji Polityk Publicznych – doświadczenia przeszłości wyzwaniem dla przyszłości*, pod patronatem Ministra Infrastruktury i Rozwoju, Polskiego Towarzystwa Ewaluacyjnego oraz Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Celem konferencji była próba wskazania najlepszych dróg rozwoju procesu ewaluacji i monitorowania polityk publicznych w perspektywie programowania na lata 2014-2020 oraz sposobów najkorzystniejszej implementacji wyników badań i obserwacji przez instytucje publiczne i prywatne.

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 wraz z Politechniką Opolską była również współorganizatorem XVI Międzynarodowej Konferencji Naukowej pn. *Uwarunkowania transferu wiedzy w regionie – wymiar ekonomiczny, społeczny i terytorialny*. Tegoroczna konferencja koncentrowała się wokół dyskusji na temat różnych aspektów transferu wiedzy w regionie.

Zgodnie z założeniami dotyczącymi działań informacyjno-promocyjnych w okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 realizowała szereg działań.

W okresie sprawozdawczym zostały zrealizowane obchody 10-lecia obecności województwa opolskiego w Unii Europejskiej. Obchody miały miejsce w dniach 1 - 11 maja 2014 r. i miały charakter kampanii o szerokim zasięgu. Podczas Dni Otwartych mieszkańcy Opolszczyzny mieli okazję odwiedzić 31 projektów zrealizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 oraz wziąć udział w atrakcjach przygotowanych przez beneficjentów specjalnie na tę okazję. Kulminacją obchodów 10-lecia obecności województwa opolskiego w UE był trzydniowy cykl imprez zainaugurowany uroczystą Galą w Teatrze Dramatycznym im. Jana Kochanowskiego w Opolu z udziałem Premier Elżbiety Bieńkowskiej, a także beneficjentów, potencjalnych beneficjentów, przedstawicieli władz i jednostek samorządu terytorialnego, przedstawicieli regionalnych środowisk naukowych i instytucji kultury, oświaty, zdrowia, mediów. Kolejnym etapem obchodów był „Opolski Weekend Europejski”.

Organizacji obchodów 10-lecia obecności województwa opolskiego w Unii Europejskiej towarzyszyła szeroka akcja promocyjna. W Radiu Opole został wyemitowany spot radiowy informujący o obchodach i zapraszający mieszkańców województwa na imprezy. Na portalu społecznościowym Facebook funkcjonował specjalny profil poświęcony wydarzeniu. Wyemitowano także reklamy prasowe w tygodniku miejskim miasta Opola pt. „Teraz Opole”. Ponadto, została przeprowadzona telewizyjna akcja promocyjna koordynowana przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju obejmująca promocję na antenie TVP Regiony i OTVP wydarzeń związanych z obchodami 10-lecia Polski w Unii Europejskiej. Wyprodukowany i wyemitowany został również na antenie TVP Opole felieton dotyczący Pikniku z Funduszami Europejskimi w Opolu.

Po raz jedenasty zorganizowano konkurs „Opolska marka”. Intencją Konkursu jest rozpowszechnianie informacji o potencjale produkcyjnym i usługowym, innowacyjności i możliwościach eksportowych przedsiębiorstw Województwa Opolskiego oraz promocja produktów i usług wyróżniających się na tle innych w regionie, popularyzowanie wiedzy na temat jakości, nowoczesnych, zgodnych z normami ekologicznymi technologiach produkcji i efektywnych metod zarządzania, a także efektywnego wykorzystania możliwości wsparcia jakie daje Unia Europejska, zwłaszcza w zakresie RPO WO 2007-2013. Do jedenastej edycji tego konkursu 43 opolskie firmy zgłosiły 53 produkty i usługi.

W zakresie działań informacyjno-promocyjnych przygotowano również materiały promocyjne, które znalazły ponad **110 tys. odbiorców**. W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2014-2020 zakończyła realizację publikacji pt. „Opolskie – 10 lat w Unii Europejskiej 2004-2014 Studium efektów w obszarach: społeczeństwo, gospodarka, przestrzeń”. Publikacja jest skierowana do ogółu społeczeństwa, w tym głównie do młodzieży, potencjalnych beneficjentów, beneficjentów oraz odbiorców rezultatów. Celem publikacji jest podsumowanie 10 - letniej obecności województwa opolskiego w Unii Europejskiej poprzez upamiętnienie wydarzeń ostatniego 10 - lecia, które miały istotny wpływ na wdrażanie funduszy europejskich w regionie, a także promocja dobrych praktyk. Ponadto, w publikacji zawarty jest opis efektów realizacji programów operacyjnych w regionie w ujęciu rzeczowym i finansowym oraz część poświęcona efektywności wydatkowania środków unijnych. W roku 2014 r. wydano również publikację w języku angielskim pt. *Multi-dimensional effectiveness of regional development policy. Implementation: evaluation scheme for the Opole voivodeship*. Publikacja została zrealizowana we współpracy z Politechniką Opolską i Komitetem Przestrzennego Zagospodarowania Kraju Polskiej Akademii Nauk. Tematem publikacji jest zagadnienie efektywności zintegrowanej jako narzędzia ewaluacji realizacji polityki rozwoju regionu, a także jej znaczenie w perspektywie finansowej 2014-2020. Publikacja skierowana jest do partnerów społecznych i gospodarczych, zwłaszcza do środowiska naukowego, a także do gremiów ekspertów, członków Komitetu Monitorującego RPO itp.

Zarówno IZ RPO WO 2007-2013, jak i IP II stopnia, prowadziły strony internetowe (www.rpo.opolskie.pl oraz www.ocrg.opolskie.pl), na których na bieżąco zamieszczane i aktualizowane były wszystkie dokumenty z zakresu wdrażania Programu oraz informacje przydatne beneficjentom/potencjalnym beneficjentom. Strony internetowe obu instytucji do końca 2014 r. odwiedziło ponad **1 mln osób**.

Nakłady przeznaczone na wdrażanie Osi priorytetowej 7 wpłynęły na sprawną i efektywną realizację RPO WO 2007-2013. Poniesione wydatki umożliwiły sprawne funkcjonowanie procesów zarządzania i wdrażania Programem poprzez m.in.: zagwarantowanie odpowiednio przygotowanego i wykwalifikowanego zespołu pracowników instytucji zaangażowanych we wdrażania RPO WO 2007-2013, dokształcanie personelu, zapewnienie odpowiedniego zaplecza technicznego umożliwiającego sprawną i efektywną pracę.

Dodatkowe informacje nt. wykorzystania środków pomocy technicznej oraz całości działań informacyjno-promocyjnych podejmowanych w ramach RPO WO 2007-2013 zaprezentowano w punkcie 6 sprawozdania *Pomoc techniczna* oraz *Załączniku X*.

➤ **Szczegółowe informacje nt. wkładu Osi priorytetowej w promowanie równości szans – punkt 2.2.1 Zasada równości szans**

Wyniki badania ewaluacyjnego

W okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono badań ewaluacyjnych dedykowanych Osi priorytetowej 7 *Pomoc techniczna*.

➤ **Szczegółowe informacje – punkt 2.7.3.3 Badania ewaluacyjne przeprowadzone w 2014 r.**

Realizacja zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do Osi 7

Instytucja Zarządzająca kontynuowała dotychczas wypracowane standardy prowadzenia analizy postępu finansowego i rzeczowego Osi priorytetowej, co było odpowiedzią na rekomendacje KE, w szczególności w zakresie realizacji wskaźników. Zgodnie z sugestiami KE, ww. analiza obejmowała porównanie postępu rzeczowego i finansowego.

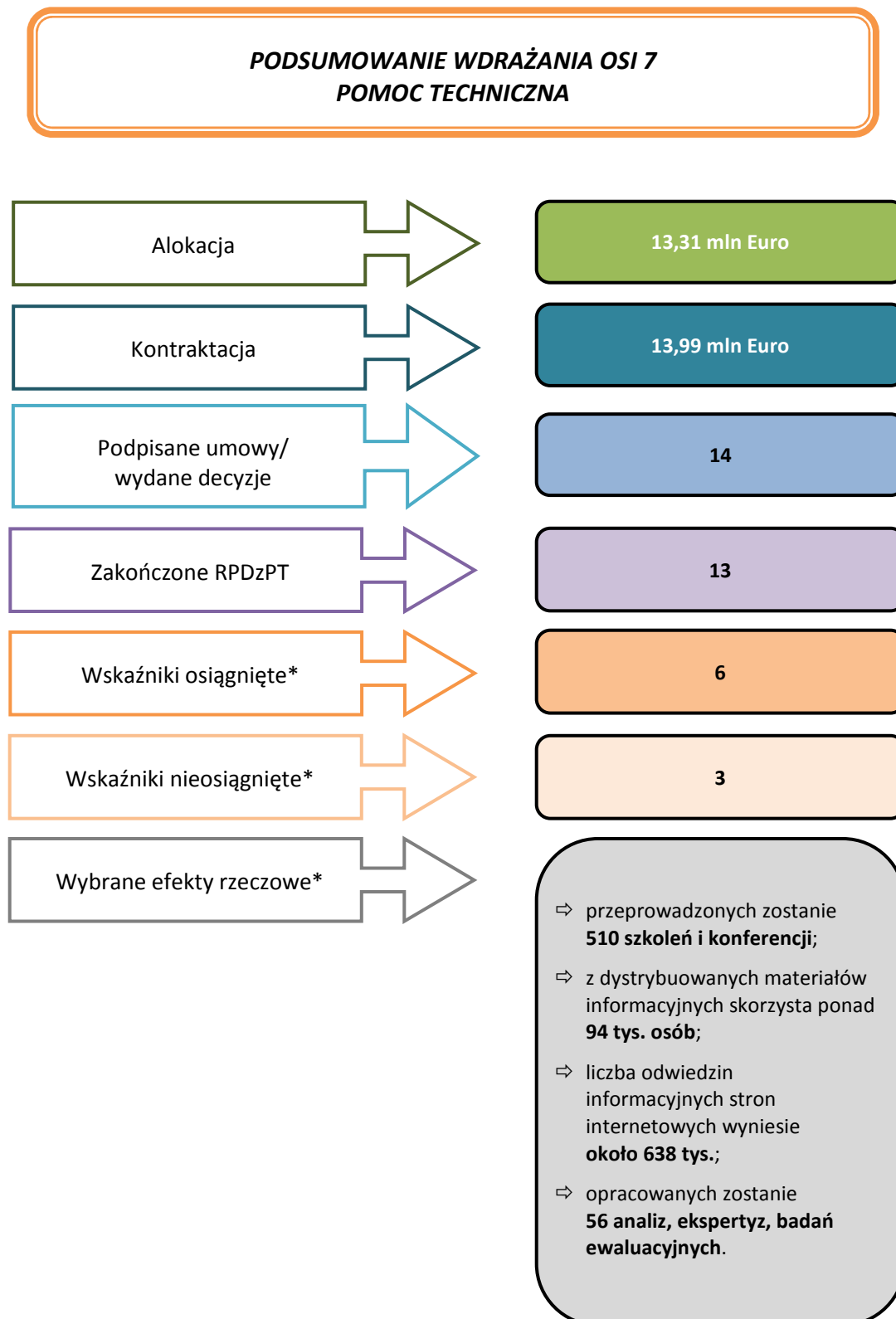
➤ **Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej**

Rekomendacje IZ odnośnie dalszego przebiegu realizacji Osi

IZ RPO WO 2007-2013 prowadzi stały monitoring finansowy i rzeczowy wdrażania Osi priorytetowej 7, na podstawie którego podejmuje decyzje o stosownych działaniach.

3.7.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 nie napotkała na problemy w zakresie wdrażania Osi priorytetowej 7 *Pomoc techniczna*.

* na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie

4. Programy EFS: spójność i koncentracja

Punkt ten nie ma zastosowania w odniesieniu do RPO WO 2007-2013.

5. Program EFRR/Fundusz Spójności: duże projekty

Zgodnie z RPO WO 2007-2013 nie przewiduje się finansowania wydatków związanych z realizacją dużych projektów.

6. Pomoc techniczna

Beneficjenci pomocy technicznej RPO WO 2007-2013 w okresie sprawozdawczym realizowali **2 projekty**: każda z instytucji realizowała *Roczny Plan Działań Pomocy Technicznej RPO WO 2007-2013 na 2014 rok*.

W okresie sprawozdawczym nie podpisano umów/nie podjęto kolejnych decyzji o dofinansowaniu.

Ponadto, w okresie sprawozdawczym zostało złożonych **14 wniosków o płatność** o ogólnej wartości wydatków kwalifikowalnych **1,29 Euro** [5,39 PLN], w tym wartości dofinansowania z EFRR wyniosła **1,29 mln Euro** [5,39 mln PLN]. Wartość wydatków ujętych we wnioskach o płatność według stanu na koniec 2014 r. przedstawiono w *Tabelach 76-77*. Obejmowały one finansowanie kosztów związanych głównie z zatrudnieniem, utrzymaniem biur, realizacją działań informacyjno-promocyjnych, organizacją i obsługą procesu oceny projektów, Komitetu Monitorującego oraz innych ciał działających na rzecz Programu, tłumaczeniami, wsparciem eksperckim, doradztwem specjalistycznym, badaniami ewaluacyjnymi, analizami, ekspertyzami. Wszystkie te grupy zadań miały na celu wzmocnienie potencjału instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie i realizację RPO WO 2007-2013.

W ramach Rocznych Planów Działań, realizowanych w okresie sprawozdawczym przez IZ RPO WO 2007-2013 i IP II stopnia RPO WO 2007-2013, poniesione wydatki nie przekraczają kwot zarezerwowanych na nie w ramach poszczególnych kategorii wydatków.

Tabela 76. Wartość wszystkich wydatków dokonanych w ramach programu dofinansowanych ze środków pomocy technicznej według głównych kategorii (w okresie sprawozdawczym)

<i>[Euro]</i>			
Lp.	Rodzaj wydatku	Wydatki kwalifikowalne	Dofinansowanie z EFRR
1	2	3	4
1.	Zatrudnienie/wynagrodzenia pracowników zaangażowanych w proces realizacji RPO WO 2007-2013	943 273,65	943 273,65
2.	Podnoszenie kwalifikacji pracowników zaangażowanych w proces realizacji RPO WO 2007-2013	585,22	585,22
3.	Utrzymanie odpowiedniego zaplecza techniczno-organizacyjnego dla wdrażania Programu	186 232,23	186 232,23
4.	Organizacja i obsługa procesu oceny projektów, Komitetu Monitorującego oraz innych ciał działających na rzecz Programu	28 636,63	28 636,63
5.	Ewaluacje, analizy, ekspertyzy	66 186,83	66 186,83
6.	Spotkania informacyjne, szkolenia, konferencje, warsztaty dla beneficjentów RPO WO 2007-2013	832,51	832,51
7.	Akcje informacyjno-promocyjne w mediach (regionalnych, lokalnych, krajowych), w tym publikacja ogłoszeń o naborach projektów	1 284,69	1 284,69
8.	Materiały informacyjno-promocyjne, powielanie, druk materiałów informacyjnych, realizacja innych akcji promocyjnych	62 053,09	62 053,09
9.	Obsługa procesu kontroli projektów	1 201,07	1 201,07
RAZEM		1 290 285,92	1 290 285,92

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Tabela 77. Wartość wszystkich wydatków kwalifikowanych zrealizowanych w okresie sprawozdawczym według głównych kategorii

[Euro]

Kategoria interwencji: 85			
Lp.	Planowane działanie/rodzaj wydatku	Wydatki kwalifikowalne	Dofinansowanie z EFRR
1	Zatrudnienie/wynagrodzenia pracowników zaangażowanych w proces realizacji RPO WO 2007-2013	943 273,65	943 273,65
2	Podnoszenie kwalifikacji pracowników zaangażowanych w proces realizacji RPO WO 2007-2013	585,22	585,22
3	Stworzenie i doposażenie odpowiedniego zaplecza techniczno-organizacyjnego dla wdrażania Programu	186 232,23	186 232,23
4	Organizacja i obsługa procesu oceny projektów, Komitetu Monitorującego oraz innych ciał działających na rzecz Programu	28 636,63	28 636,63
5	Obsługa procesu kontroli projektów	1 201,07	1 201,07
Koszt całkowity dla kategorii interwencji: 85		1 159 928,80	1 159 928,80
Kategoria interwencji: 86			
Lp.	Planowane działanie/rodzaj wydatku	Wydatki kwalifikowalne	Dofinansowanie z EFRR
1	Akcje informacyjno-promocyjne w mediach (regionalnych, lokalnych, krajowych), w tym publikacja ogłoszeń o naborach projektów	1 284,69	1 284,69
2	Materiały informacyjno-promocyjne, powielanie, druk materiałów informacyjnych, realizacja innych akcji promocyjnych	62 053,09	62 053,09
3	Ewaluacje, analizy, ekspertyzy	66 186,83	66 186,83
4	Spotkania informacyjne, szkolenia, konferencje, warsztaty dla beneficjentów RPO WO 2007-2013	832,51	832,51
Koszt całkowity dla kategorii interwencji: 86		130 357,12	130 357,12
Całkowita wartość dla obydwu kategorii		1 290 285,92	1 290 285,92

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Tabela 78. Liczba i wartość wszystkich projektów/planów działań w ramach programu dofinansowanych ze środków pomocy technicznej według głównych typów (projekty objęte decyzjami/ umowami o dofinansowanie)

[Euro]

Lp.	Typ projektu	Liczba projektów objętych decyzjami/umowami od początku realizacji programu	Wartość projektów objętych decyzjami/ umowami (w części dofinansowania ze środków UE) od początku realizacji programu	% środków dostępnych na to zadanie w osi priorytetowej ²⁸
1	2	3	5	6
1.	Szkolenia	14	242 748,13	1,74%
2.	Zatrudnienie		9 521 536,93	68,07%
3.	Sprzęt komputerowy		1 798 810,75	12,86%
4.	Wyposażenie/ remont/ wynajem powierzchni biurowych			
5.	Promocja		1 346 248,55	9,63%
6.	Ekspertyzy/ doradztwo		322 272,99	2,30%
7.	Ewaluacje			
8.	Kontrola/audyt		14 028,02	0,10%
9.	Organizacja procesu wyboru projektów		446 711,53	3,19%
10.	Organizacja komitetów monitorujących i podkomitetów			
11.	Inne: spotkania informacyjne, szkolenia dla beneficjentów, warsztaty dla beneficjentów		261 330,42	1,87%
12.	Inne: tłumaczenia, wsparcie eksperckie, doradztwo specjalistyczne, negocjacje Programu		34 059,00	0,24%
RAZEM		14	13 987 746,32	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

* Ze względu na to, iż pozycje „Sprzęt komputerowy” i „Wyposażenie/ remont/ wynajem powierzchni biurowych” stanowią część jednej kategorii wydatków w ramach Rocznych Planów Działań, związanej z utrzymaniem odpowiedniego zaplecza organizacyjno – technicznego, dane nt. kosztów w ramach obydwu rodzajów wydatków wykazano sumarycznie, podobnie jak ma to miejsce w składanych przez obie Instytucje wnioskach o płatność. Z tego względu wydatki te nie zostały rozdzielone na odrębne rodzaje, wskazane w Tabeli 78. Analogiczna sytuacja wystąpiła w odniesieniu do pozycji:

- „Organizacja procesu wyboru projektów” i „Organizacja komitetów monitorujących i podkomitetów”, które w RPDz i wnioskach o płatność traktowane są jako jedna kategoria wydatku, tj. „Organizacja i obsługa procesu oceny projektów, Komitetu Monitorującego oraz innych ciał działających na rzecz Programu” w przypadku IZ RPO WO 2007-2013 i „Obsługa procesu oceny wniosków o dofinansowanie, oraz wykonanie ekspertyz, ocen, analiz, koncepcji, studiów, opinii prawnych, itp.” w przypadku IP II RPO WO 2007-2013;
- „Ekspertyzy/ doradztwo” i „Ewaluacje”, które w RPDz i wnioskach o płatność traktowane są jako jedna kategoria wydatku, tj. „Ewaluacje, analizy, ekspertyzy” w przypadku IZ RPO WO 2007-2013 i „Działania o charakterze informacyjno-promocyjnym (np. druk ogłoszeń prasowych, ulotek, publikacje ogłoszeń, wykonanie ekspertyz, ocen, analiz, koncepcji, studiów, opinii prawnych, itp.)” (kat. 86) lub „Obsługa procesu oceny wniosków o dofinansowanie, oraz wykonanie ekspertyz, ocen, analiz, koncepcji, studiów, opinii prawnych, itp.” (kat. 85) w przypadku IP II RPO WO 2007-2013.

²⁸ Informacja nt. potencjalnego, procentowego podziału całości środków z EFRR między poszczególne typy projektów w osi priorytetowej PT, wg stanu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego. Wartości należy wyliczyć w procentach jako iloraz: wartości dla danego typu projektu wynikającej z umów/decyzji/zatwierdzonych ramowych planów działań, liczonej narastająco od uruchomienia programu (w części EFRR) oraz wartości ogółem dla wszystkich umów/decyzji/zatwierdzonych ramowych planów działań w ramach osi priorytetowej Pomoc Techniczna na lata 2007-2013, liczonej narastająco od początku realizacji programu (w części EFRR) * 100%. Suma w tej kolumnie powinna wynosić zawsze 100%.

- *Szczegółowe informacje nt. wartości i procentowego udziału w Programie, stanu wdrażania oraz problemów z wykorzystaniem środków przeznaczonych na pomoc techniczną – punkt 3.7 Oś priorytetowa 7 Pomoc Techniczna*

7. Promocja i informacja

Dane dotyczące promocji i informacji zostały zawarte w *Załączniku X* do sprawozdania.